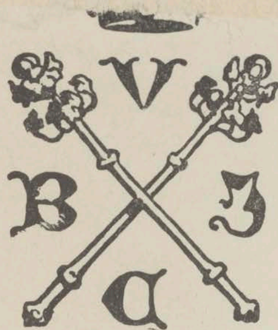

V
B
J
D

Conv. Calouensis V. Castanis
ad Casimirus d Augustinis

COMPENDIUM,
Seu
BREVIARIUM ABSOLUTISSIMUM
OMNIUM MEDITATIONUM

R. P. LUDOVICI DE PONTE,
Societatis IESU, Hispani.

Recusum Vilnæ
TYPIS ACADEMICIS SOC. IESU
1645.

APPROBATIO.

EGo Gregorius Rumer Societatis IESV, per prouinciam Austriæ Præpositus Prouincialis, ex commissione R. P. N. Mutii Vitellesci Præpositi Generalis, facultatem cōcedo, vt Compendium Meditationum. P. Ludouici de Ponte, à quodam Patre è Societate nostâ recens factum, & eiusdem Societatis grauium doctorumque virorum iudicio approbatum, typis mandetur. In quorum fidem has literas manu nostrâ subscriptas & sigillo nostro munitas dedimus, Græcii 5. Augusti, 1622.

Gregorius Rumer.

Le-

LECTORI BENEVOLO. S.
Ioan. Kinckius Typog. Coloniensis.

VIN QVENNIVM iam est, cùm typis meis expressum dedi compendium Meditationum diuinarum celeberrimi illius Doctoris, ac consumatissimi rerum spiritualium Magistri R.P. Ludouici de ponte cuius laudē satis indicant tot præclara monimēta, quæ hactenus ex officina mea prodierunt: qualia sunt inter alia. Dux spiritualis, Vita P. Balthasaris Aluarez, in Cantica Canticorū l. 10. de perfectione Christiana Tom. 4. piarum meditationum partes in 8. ac 4 forma iam aliquoties editæ,

Ac R. quidem Pater Nicolaus de Arnaya Hispanus, cùm postremum hoc opus non parū contraheret, aliud sibi propositum habuit. nempe vt Meditationes illas in quatuor hebdomadas distributas ad ipsa S. Patris IGNATII exercitia accommodaret. Itaque & non pauca, quæ in P. Ludouico de Ponte non habebantur, & Introductionibus ferè omnibus omissis, dictas

Meditationes ad quatuor hebdomadarum præscriptum (vt ſuo propoſito deſeruire quàm optimè videbantur) digeſſit: mutato interim auctoris ordine, adeò. vt Meditationes quaſdam de SS. Euchariſtia ac de B. Virgine eiuſque virtutibus, loco ſuo quem ab auctore primò acceperant, dimouerit, in propoſitum illud ſuum ſcilicet collimando, vt omnia ad quadripartitam ipſorum exercitiorum in hebdomadas diſtributionem referret; cæteris in alium locum, prout ipſi magis conuenire videbantur, reiectis.

Hæc cum alii non pauci, viri ſanè pii ac Meditationum RP. Ludouici de Ponte amantiſſimi hoc quinquennio perſpexiſſent, ſæpius optârunt aliquem ex eadem Societate hanc ſibi operam depoſcere, vt abſolutum aliquid omnium Meditationum (ſeruato eodem ordine ac numero (compendium concinnaret; donec tandem hoc anno inuentus eſt quiſpiam in prouincia Auſtriaca qui hanc ſpartam pro multorum votis ſibi exornandam eſſe iudicaret. Nam vt S. P. Ignatius annotatione ſecunda (ex, 2. in exercit: libro præſcriptis) prudenter aduertit: Homini meditaturo expedit, vt director, qui illum exercet, ſuccinctè ac breuiter materiam proponat eamque paucis explicet: vt is, *inquit,* qui meditaturus eſt accepto veritatis hiſtoricæ fundamēto diſcurrat poſtea, & ratiocinetur per ſeipſum. Ita enim fiet, vt dum aliquid inuenerit, quod elucidationem, vel apprehenſi-

henſionem hiſtoriæ aliquantó maiorem prœbeat, ſiue ex diſcurſu proprio, ſiue ex diuina mentis illuſtratione guſtum delectabiliorem, & vberiorem fructum percipiat, quám ſi res ipſa ei ab altero diffuſiús narrata,, & declarata eſſet. Non enim abundantia ſcientię, ſed ſenſus, & guſtus rerum interior, deſiderium animę explere ſolet.

Adque hunc ſinem Compendium hocce deſeruiet, nempe pro directione eorum, qui de his ipſis fidei noſtræ ac Saluatoris myſteriis meditari volent. Cæteris, qui in hoc exercitationis genere parum verſati ſunt: deſeruire poterunt maiores illi Tomi, in quibus ſine vlla vlteriori meditatione cibum quaſi iam coctum ac præparatum inuenient, vt ſolus maſticandi ac in ſuum ſuccum ac ſanguinem conuertendi labor atque exigua admodum moleſtia rolinquatur.

Tu verò, beneuole Lector, qui ad meditationis ſuccum per te exprimendum aſpiras, hac directione, quæ tua cauſſa ſuſcepta eſt, vtere, fruere, ad perfectionem animæ maiorem conſequendam.

INDEX MEDITATIONVM IN HOC COMPENDIO.

INTRODVCTIO TOTIVS operis sequentia habet capita.

1. Pars Meditationum.

De pertinentibus ad purgandam animam à peccatis.

8. Ea

II. Pars Meditationum.

III. Pars Meditationum.

De uita Christi à Baptismo ad Passionem.

In-

Introductionis.

IV. Pars

IV: Pars Meditationum:

De Passione D. N. Iesu Christi.

26. De

V. Pars

V. Pars Meditationum.

De Resurrectione & sequentibus mysteriis.

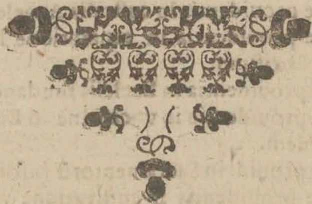
27. De

VI. Pars Meditationum.

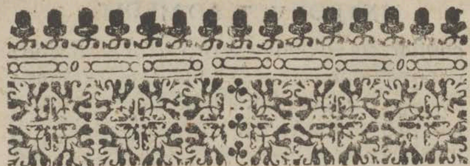
De perfectionibus diuinis.

42, De

De cœlesti Gloria.

INTRO-

INTRODUCTIO AD MEDITANDUM.

CAPUT I.

Quid sit Oratio mentalis.

RATIO mentalis est exercitatio internarum animæ rationalis potentiarum, nempe Memoriæ, Intellectus, & Voluntatis, circa Deum, & mysteria potissimum fidei, cum collocutione interna & familiari ad Deum. Unde quatuor habet partes. Quid sit?

Prima est, exercitatio memoriæ: qua Dei præsentia adducitur ante oculos; & mysterium illud, circa quod meditandum est, per puncta distinctum memoratur; & intellectui proponitur, cum fide viva ac fervidi ipsius mysterij: sine qua languebit meditatio, nec intelligetur, juxta illud: *Nisi credideritis non intelligetis.* Partes Meditat: 1. *Isa* 7. 9.

Secunda est ratiocinatio Intellectus circa propositam materiam: tum, ut eam intime percipiat; tum, ut eliciat documenta virtutum: quæ voluntati amplectenda proponat. 2.

Tertia est concitatio voluntatis, ut res fert 3.

considerata eliciendo varios actus & affectus: vel erga Deum, amoris, fiduciæ, gratitudinis; vel ergà seipsum, odij, compūctionis desiderij meliorū, & similes. Qui est finis meditationis.

4. Quarta est petitio eorum, quæ meditando, intelleximus nobis expedire, cum fiduciali colloquio, vel ad vnam speciatim ex divinis personis, pro re nata, & affectu; vel vniversè ad omne. In petendo autem proferemus rationes, cur exaudiendi simus: quæ potissimum

1. *Ratio.* sunt tres. 1, Ex parte Dei, quia bonus, quia ipse amat nos: quia vult à se peti; quia sic glorificabitur, & tandem per singulas ipsius perfectiones nominatim expressas, potest fieri ob-

2. secratio. 2. Ex parte Christi, obtendendo illius merita vniversè: tum sigillatim singula ejus mysteria, & actiones, passionesque: deniq; per ipsi⁹ virtutes quib⁹ placuit Patri, eūdem Patrem obsecrando. Modò ipsū filium rogando per amorem, quo nos amplexus est; per officium, quod gerit Mediatoris, per magnitudinem pretij, quo nos redemit. Et ipsum quoq; Spiritum sanctū compellando, pro eo amore, quo Christum prosequitur, eiusque merita: in quem sine

3. mensura effusus est. 3. Ex parte nostra, prætensa necessitate & miseria maxima. In iniquitatibus concepti sumus: intus vrgemur á concupiscentiis: foris impetimur à dæmonibus. & á mundi illecebris provocamur. Persequitur diabolus in nobis imaginem DEi: vt vel eo nomine debeat nos De⁹ ab injuria vindicare. Licebit hic particulares necessitates, ac proprias singillatim commemorare, ad divinam misericordiam magis permovendam. Aliquan-

do

do etiam viri perfecti obtendere possunt obsequia, vt Ezechias: *Memento Domine quod ambulaverim coram te in veritate* Et Christus ipse: *Ego te clarificavi super terram, & nunc clarifica me tu Pater.* 4. Reg 20.3 Ioan.17.4.

Atque modus iste orandi traditur ab Apostolo: *In omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestræ innotescant apud Deum.* Nec istæ obsecrationes tam adhibentur ad persvadendum Deo, qui ipse vrget & præcipit, vt petamus; quàm ad excitandum in nobis fervorem devotionis, & impetrandi fiduciam: quò mereamur exaudiri. Consentit prædictis illa Augustini sententia: *Meditatio parit scientiam; scientia compunctionē; compunctio devotionem; devotio verò perficit orationē.* Etenim per meditationem homo in Dei, & suiipsius cognitionem venit; Hinc compungitur, & erubescit de propria vilitate; Compunctus, in Dei misericordia & bonitate conquiescit dulciter. Huc provectus, miscet colloquia cum Deo; necessitates exponens suas, fidenterque postulans auxilium opportunum. Philip: 4.6 *Lib. de Spiritu & Ani.* c. 70.

CAPVT II.

De modo colloquiorum.

IN colloquiis potissimum consistit oratio: quorum finis est duplex: alter confessio laudis divinæ; alter imploratio gratiæ. Ad priorem pertinent quatuor affectus à Paulo recensiti. *Implemini Spiritu sancto, loquentes vobismetipsis in psalmis, hymnis, & canticis spiritualibus: cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino,* *Finis colloquij duplex.* *Primus finis* Eph. 5.19.

gratias agentes semper pro omnibus in nomine Domini nostri Iesu Christi, Deo & Patri.

Primus affectus: *In psalmis.* Hic est amor in Deum cum deliberata voluntate non discedendi minimum ab illius mandatis. Hoc est psalterium decem chordarum: quod in oratione pulsatur, quando anima concipit alia atque alia desideria perficiendę divinę voluntatis.

Secundus affectus: *in hymnis.* Hic est admiratio & prædicatio divinarum perfectionum in se, & operum mirabilium extra se: propter quæ Seraphim atque Cherubim incessabili vo-
Isa. 6. 3. ce proclamant: *Sanctus, sanctus, Sanctus*: Adde tu: Bonus, misericors, sapiens, omnipotens; & si quid aliud voles. Dicito illi cum senio-
Apoc. 5. 12. ribus: *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem & Divinitatem, & sapientiam & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem in sęcula sęculorum, Amen.*

Et quia major est omni laude: invita omnes etiam inanimes creaturas, ad eum laudandum, vt fecerunt tres pueri in fornace; & totus ipse in laudes effundere cum Davide dicens: *Be-*
Psal. 102. 1. *nedic anima mea Dominum, & omnia, quę intra me sunt, nomini sancto ejus.*

Tertius affectus: *in canticis spiritualibus.* Hic est gaudium & exultatio de divino bono in se; & quod glorificatur à sanctis in cœlo & in terra; illic per possessionem plenam, istic per
Apoc. 19. 6. spem. Vnde dicunt: *Alleluja, quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens, gaudeamus & exultemus. & demus gloriam ei.*

Quartus affectus gratitudinis, *agendo gratias*

pro

pro beneficiis acceptis: nec non pro collatis in alios etiam sive homines sive angelos; quin in ipsa inanimata: quæ per se nequeunt gratias agere, & in ipsos dæmones, qui nolunt: quia sunt obstinati in malo.

Alter finis colloquiorum est, *petitio gratiæ*. in petendo autem variè affici possumus: vel spiritu filiali erga Patrem: quâ ratione jussit nos orare: *Pater noster, qui es in cęlis*, vel, vt mendicus a prædivite subsidium petit: nam *Dives est in omnes, qui invocant illum*: vel, vt æger medico infirmitatem suam exponit: vel ut discipulus à Magistro edoceri cupit: vel, si eò fiducia surgat, tanquam sponsa cum dilecto suo colloquatur. Sed in his omnibus Spiritus sanctus est præcipuus director; qui & *postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus*, suũ affectum inspirans. qui est maximè opportunus. quare Bernardus rectè dicit *devotionem esse linguam animę; & qui illam tenent optimè loqui & conversari posse cum Verbo æterno*. Licet etiam colloqui nobiscum ipsis arguendo, increpando, excitando, vt sæpe in psalmis: *Quare tristis es anima mea? spera in Deo. Nonne Deo subjecta erit anima mea?* Surgam, & ibo ad Patrem meum. Sanctos etiam alloquemur, tum gratulando ipsis bona sua, tum nobis similia postulando.

Secundus finis.

Rom. 10.12

Rom. 8.26.

Serm. 45. *cant.*

Psal. 41.6.

Psal. 61.2.

CAPVT III.

De excellentia Orationis,

PRÆSTANTIA apparet; quod in ea exerceantur tam sublimes actus, vt in præcedentibus capitibus ostensum est. Quare Chrysostomus

Virtutes Orat.

ſoſtomus eam comparat Reginæ cum ampliſſimo comitatu. Aliæ enim virtutes præcedunt, quibùs præparatur anima orationi: Fides, humilitas reverentia, intentio pura; aliæ comitantur: Charitas, Religio, devotio, intellectus, ſapientia, aliaque dona ſpiritûs ſancti; aliæ ſe, quuntur; ardentia deſideria & exercitia virtutum, obedientiæ, patientiæ, temperantiæ, & reliquarum.

Oratio facit ſimiles Angelis Seraphinis, per ardentem amorem; Cherubinis per ſcientiæ plenitudinem, Thronis, per altiſſimam in Deo quietem; Dominationibus, per dominium appetitû proprij; Poteſtatibus, per imperium in dæmones; Virtutibus, per admirabilium operationem: Archangelis, per fortitudinem in arduis; Angelis, per obedientiæ promptitudinem, denique, omnibus Spiritibus cæleſtibus, per ſanctitatem & ſapientiam.

Fructus. In oratione non ipſe homo tantum cum Deo loquitur: ſed viciſſim Deus cum homine; *Locutio* autem *Verbi*, (ut ait Bernardus) *eſt infuſio doni*. Inde *lætitia ſpiritus inenarrabilis*; *pax exuperans omnem ſenſum*; Quare *audiam, quid loquatur in me Deus, quoniam loquetur pacem in plebem ſuam, & ſuper ſanctos ſuos, & in eos, qui convertuntur ad cor.*

Serm. 45. 1. *Pet.* 1.8. *Phil.* 4.7. *Pſal:* 84. 9.

Colla. 9. c. 2 Oratio eſt connexa cum omnibus virtutibus, vt Caſſianus docet: quod oratio perfecta, ſine iſtis eſſe non valeat; neque iſtæ abſque oratione acquiri vel conſervari poſſint, ex quo neceſſitas orationis commendatur. Oratio eſt finis omnium virtutum: quia per orationem inhæretur Deo, vnione intima; quò refertur, quic-

quidquid boni in vita agitur. ibi Deus reddit centuplum pro iis, quæ ipsius causâ contempsimus, vel toleravimus: & arrham præbet vitæ æternæ. *Clym. grad. 28.*

De Materia Meditationis.

MATERIA, est vniversè, quidquid divinitus revelatum est. Potest autem distingui juxta conditionem meditantium tripliciter. Nam aliqui, peccatores sunt; sed cupiunt resipiscere; vel si peccatum reliquerunt: adhuc subiacent vitæ prioris passionibus, quas mortificare desiderant. Vnde Purgativam adhuc viam ingrediuntur. Alij, his superatis difficultatibus, profectui virtutum, & ampliori lumini cœlestium acquirendo intendunt: quæ est Via illuminativa. Alij denique progressi sunt ad familiarem & intimam cum Deo vnionem; quæ dicitur Via Vnitiva. Materia.

Viæ Purgativę convenit meditatio circa ipsa peccata: vt cognoscatur eorum multitudo & gravitas; tum dolor concipiatur admissorum, atque horror peccandi. Ad quem finem juvant, quæ timorem incutiunt, qui est initium sapientiæ: qualia sunt Novissima nostra, mors, judicium, & infernus; de quibus, vt de aliis, ad rite confitendum, & ad justificationis gratiam percipiendam, agitur in prima parte Meditationum. Id vbi incipiens peregit; quo etiam à reliquiis peccatorum purgetur incumbet in meditationem mysteriorum vitę Christi Domini, & maximè ejus infantiæ; (de qua 1.

eſt ſecunda pars Meditationum) ſtudens evadere quaſimodogenitus infans.

2. Viç Illuminativç, quæ eſt jam purgatorum, & in virtute proficientium, convenit Meditatio geſtorum Chriſti per tempus ſuç prædicationis, nec non paſſionis obitæ. Nam proficimus agendo, & patiendo, vtriuſque documenta præbuit Chriſtus eximia in vita & morte

In Pſal. 49. ſua, cujus converſatio fuit, vt Auguſt, ait, *mira facere, & mala pati.* de his tractatur in III. & IV. parte meditationum.

3. Viæ Vnitivç convenit meditatio, tum Chriſti humanitatis jam reſuſcitatæ & glorificatæ, tum Divinitatis in Trinitate perſonarum, divinarumque perfectionum, quæ tractantur in

Pſal. 107. 18. Caſſian. Coll. 10. c. 10. V. & VI. parte. *Montes excelſi cervis, petra refugium herinaceis.* Alta Divinitatis juga petunt agiles & expediti ab omni terreno affectu. imperfectis autem petra eſt refugium, *Petra autem erat Chriſtus* ejuſque humanitas.

Iſtæ ſex partes meditationum ſunt inſtar ſex alarũ Seraphim, quib⁹ ad Deũ attollimur, indeq; purgati, illuminati, atque conſummati, regredimur ad perficiendos alios. quia non debemus profectu proprio eſſe contenti, niſi & alios juvemus. Deinde ita ex his meditationibus aliç aliis conveniunt. vt quivis exercere ſe poſſit aliquando in omnibus. tametſi non eodem modo, nam Perfectus, ex quibuſcunque colliget fructum unionis; Incipiens autem ſeu Proficiens, pro ſua neceſſitate, juvari poterit ex qualibet etiam meditatione. Sed & Imperfectus poteſt aliquando aſſurgere ad actus vnionis; ut & Perfectus timore concuti, ob admiſſa

missa peccata. Et est varietas ingeniorum: vt quidam à suppliciis minus percellantur, ad detestanda peccata; magis autem ex consideratione divini amoris. Ordinariè autem, via incedendum est cujusque gradus propria, & meditationes adhibendæ accommodatæ.

CAPVT V.

De ingressu ad orandum.

ANTE *orationem præpara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum.* Huc pertinet præparatio certæ materiæ, & digestio in puncta: alioqui anima evagabitur per varia sine fructu. Licet autem sequi impulsum Spiritus sancti, si quando trahit aliò à materia proposita: dum non leviter fiat. *Eccles. 19.* Mater. præparata.

Primum igitur cogitabimus Deum præsentem: qui cùm sit vbique non acceditur ad illum passibus corporis, sed fide viva præsentiæ ipsius. Variè autem cogitari potest præsens, vel tanquam mare immensum me circumvallans, & continens; vel tanquam intra me existens per essentiam, præsentiam & potentiam. Et hoc est quod ipse Dominus jussit: *Cùm oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem tuum.* Pete secretum cordis, & occlude ostia sensuum tuorum. Quod si in hac repræsentatione præsentiæ Dei, sentiat se homo affici singulariter, morari in ea licebit; ordinariè autem non, nisi ad se sistendum mente coram Deo; à cujus conspectu in reliquo etiam orationis decursu non est discedendum, vt monet David. *Meditatio cordis mei in conspectu* Dei præsentia. *Matt. 6. 6.* *Psal. 18. 15*

ctu tuo semper, sed præcipuè in colloquiis: quādo
Ps. 141. 3. *effundo orationem meam in conspectu ejus, & tribulationem meam ante ipsum pronuntio.*

Reverentia. Secundò exhibenda est profunda reverentia Deo præsenti; tum gestu corporis, tum animi sensu, semel, iterum ac tertiò flexo poplite venerabimur illā Majestatem, tanto majori jure quàm id præstatur Regibus terrenis: dein etiā procidemus ad terram exemplo Christi, qui
Hebr. 5. 7. *preces supplicationesq; cum clamore valido, & lachrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia.*

Oratio præparat. Post hæc in loco orationi designato genua flectam, & cruce me signabo, præmittens illud: *Per signum crucis de inimicis nostris libera nos Deus noster*; ne ab illis impediar in orando tum invocabo SS. Trinitatem: *In nomine Patris & Filij, & spiritus sancti*, in cujus virtute instituo orationem auspicari. Sunt qui præmittant etiā
Prov. 18. 17. Confessionem generalem: *Quia justus in principio orationis accusator est sui.* Et sunt qui ab actione gratiarum ordiantur, vt Basilius monet. In quo sequi licet propriam devotionem: sed illud tamen ab omnibus servandum, vt aliqua brevi precatione dirigatur præsens opus ad gloriam DEi, & postuletur gratia rectè perficiendi.

CAPVT VI.

De difficultate meditandi, & de distractionibus.

Difficultas Meditat. MEDITATIO, quæ est operatio mentis, & discussio propositæ materiæ, magnam habet difficultatem, vt abiq; evagatione fiat: de
Job 17. 11. Ps. 39. 13. quo etiam sancti queruntur *Cogitationes meæ*

inquit

inquit Iob, *dissipatæ sunt*, torquetur cor meum; & David: *Cor meum dereliquit me*. Provenit autem ex diversis causis. Vel à dæmone satagente impedire fructum orationis; vel ex conditione phantasiæ per se vagæ, & volubilis; vel ab affectibus immortificatis, mentem ad se rapientibus; vel à curis sollicitantibus animam, atq; pungentibus; vel à remissione & ignavia; vel deniq; à defectu discursus.

Vniversè oportet rem meditandam, probè concipere: deinde circa illam expendere causas, effectus circumstantias. Velut in mysterio Incarnationis, primò rem ipsam, prout fides docet, menti distinctè obijciam; deinde considerabo causam motivam tanti operis, quę fuit bonitas & misericordia Dei, non merita hominum; tum finem, ostensionem divinæ bonitatis, & reparationem generis humani; postmodum fructus, justificationem, resurrectionem, & glorificationem nostram; item damna alioqui obventura: deniq; circumstantias loci, temporis, & modi; & qualem carnem & animam assumpserit. Cæterum in singulis punctis immorandum est, quoad fructus elicitur: nec ad alia properandum. &, quia, cùm à Spiritu sancto peculiariter impellimur, succedunt omnia: oportet etiam, quando extraordinario illo ductu destituimur: per ordinarium gratię auxilium, quod non negatur volenti, adniti, quantum possumus. qui conatus, vt minus habeat internæ consolationis: fortè plus meriti, ob majus nostrum studium, & conflictus difficultatem. Aderit Christus *laborantibus in remigando*, & tranquillum faciet. Mat. 14, 32

Ad-

Remedia. Adversus evagationes & ariditatem Spiritûs
1. juvant ista. 1. Humilitas, ex cognitione pro-
priæ infirmitatis; & confusione, quòd ita cum
2. Deo versemur. 2. Constantia propositi non
admittendi vllam cogitationem alienam, co-
Gen. 15. 11 natusq; repellendi; exemplo Abrahæ, *qui à Sa-
crificio abigere volucres perseveravit, donec ec-
stasi correptus, meruit de maximis divinitus
edoceri. 3. Oratio, quâ petatur à Deo reme-
Ps. 39. 13. dium. *Cor meum dereliquit me: complaceat tibi*
142. 7. *Domine vt eripias me*. Et: *Anima mea sicut terra*
sine aqua tibi. Velociter exaudi me Domine, defecit
spiritus meus. 4. Fiducia, quòd Deus aderit co-
Psal. 118. nantibus, cum ipse jubeat orare. Dicam: *De-*
115 *clinate à me maligni, & scrutabor mandata Dei*
Psal. 94. 6. *mei*. Et: *Venite adoremus, & procidamus, & plo-*
remus ante Deum, qui fecit nos.

CAPVT VII

De quibusdam extrinsecis adiumentis, ad meditandum,

Adminicula Medit. I. Imaginatio.

ETSI Meditatio est opus intellectus; juvatur tamen ab imaginatione, lingua, & sensibus 1. Phantasia, etsi alioqui impedit, cùm vaga est: tamen confert vis illius ad repræsentandum intus rem per imagines. vt quasi præsens cernatur. Quare id erit faciendum in exordio meditationis pro qualitate rei meditandæ. Vt si de inferno cogitetur locus tanquam carcer, obscurus, arctus, profundus, horridus, ignivomus, quo detineantur damnati. Si de Christi Nativitate, specus ventis pervia, in qua jaceat Salvator. Verùm, qui difficulter effor-

mant hasce imagines corporeas, potius absti-neant: ne caput lædant; qui verò facilè & ve-hementer concipiunt, caveant tum à læsione capitis, tum ab elusione diabolica: qua fit, vt phantasma pro re accipiatur, & putetur divi-na ostensio: quæ est imaginationis propriæ figmentum.

II. Juvat lingua, sive oratio vocalis, ipsam meditationem, præcipuè *in* ariditate & distra-ctionibus, nam excitatur ad attentionem ani-ma, & ad torporem excutiendum. Fit autem dupliciter; vel cùm mens ex affectu prorum-pit in verba, minimè præmeditata, aut com-posita; vel cùm aptam aliquam precationem ab alio compositam in eum finem excitandi se ipsam, assumit. II. Lingua.

III. Quod ad sensus externos attinet, qui-dam sunt collectiores, vitatis omnibus obje-ctis, occlusisq; sensibus; alij autem aspectu cœ-li, aut piæ imaginis, vel etiam conventu pio permoventur, ex motibus cęteris, vt tunsio-ne pectoris, geniculatione frequenti, prostra-tione corporis, expansione brachiorum, sta-tione; alij aliter afficiuntur: vitanda autem in publico, quæ insolita sunt. III. Sensus

CAPVT VIII.

De examine faciendo super Me-ditatione.

CONFERT multum ad fructum, vt super meditatione jam peracta instituatur exa-men. Id quod circa alias quoque orationes vo-cales, Quid exa-minandũ.

eales, præsertim longiores facere, operæpretium erit.

I. I. Examinabo accessum ad meditandum: an præparata sufficienter materia; an præsentia Dei ante oculos studiosè posita; an opus illud pura intentione in Deum direxerim, & obtulerim, gratiâ dignè perficiendi postulata. Quod minus præstiterim, dolebo, cum proposito emendationis.

II. II. Examinabo progressum orationis: distractusnè atque aridus, an collectus & devotus fuerim, an multus in discursibus, & parum affectibus intentus; an bona desideria ac proposita in posterum conceperim; & qua reverentia in colloquiis cùm Deo me habuerim. Si quid bene gestum; Deo referam acceptum, gratiasq; agam: quod minus: ejus causam investigabo, ad removendum.

III. III. Examinanda sunt ipsa lumina in meditatione percepta, & affectus spirituales: dispiciendo, quo ducant animam, & quales in ea pariant effectus: vt discamus varios spiritus discernere.

IV. IV. Dispiciendum; quâ ratione exequi valeamus, atque in praxim quàm primum deducere, quæ intelleximus, nobis esse facienda; nā

Psal. 13. arbor infructuosa excindetur: *Iustus autem erit sicut lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo.* Cæ-

Fructus Medit. terum fructus meditationis esse debent; reformatio morum, vitatio culparum etiam leviū; declinatio occasionum mali, & quarumvis imperfectionum; refrænatio passionum; victoria difficultatum in exercitio virtutum; superatio

tenta-

tentationum ; ſtudium laborandi ac patiendi ; in ijs, quę ſunt proprij ſtatus, & vocationis accurata exercitatio : denique imitatio Chriſti in charitate, humilitate, patientia, obedientia, crucis amore, mortificatione, cęteriſque virtutibus; ac præſertim, qua quiſque maximè indigere ſe ſentit.

CAPVT IX.

De variis orandi modis.

QUÆ eſt hominis infirmitas, vt ſpiritualium rerum tædium facilè concipiat, ad illud vitandum excogitati ſunt à viris ſanctis diverſi modi orandi. Tres B. P. noſter Ignatius quàm accommodatiſſimos tradit.

I. Modus eſt, quo decalogi præcepta, aut vitia capitalia, aut internæ animæ potentiæ, ipſiq; ſenſus exteriores pro materia meditandi aſſumuntur. Qui modus convenit viæ purgativæ; ac de illo agetur in 1. parte meditationum, vbi propriè de ijs capitibus conſiderationes proponentur. I.

II. Modus, cùm Pſalmi alicujus verſiculus, aut alia Scripturæ ſententia, aut etiam hymni eccleſiaſtici pars ad meditandum proponitur ; eliciendo ex ea ſpiritum fructumq; latentem. Itaque ſingula verba penſitanda ſunt: &, quò ſpectent, conſiderandum. Nam, ſi Deus in propoſita ſententia loquatur homini, aut docet, aut præcipit, aut corripit, aut terret ; vel contrà, erigit, ſolatur, allicit : & pro affectu flectendus eſt animus, Deoq; ſubijciendus. Si autem homo loquatur Deo, vt paſſim in pſalmis ; aut laudat, & gratias agit ; aut petit peccatorum II.

catorum veniam, vel liberationem á malis, aliave beneficia, induendus porrò est ille affectus, quem verba præ se ferunt; vel ejusmodi sententia debet assumi, quæ conveniat affectui, quem volumus in nobis excitare. Convenit iste modus viæ Illuminativę, qua scrutatur mysteria divinorũ eloquiorum, ad proficiendum in spiritu. Praxis tradetur in 2. & 3. parte meditationum, circa orationem Dominicam,& salutationem Angelicam,& alias Christi Domini sententias, quæ in primis

Cant.5.13 efficaces sunt. Nam *labia ejus lilia stillantia myrrham primam.* & ipse de se: *Verba quæ ego locu-*

Ioan.6.69. *tus sum vobis, spiritus & vita sunt.* quod Petrus agnovit, cùm dixit: *Verba vitæ æternæ habes.*

III. III. Modus constat varijs affectibus per internalla respirationum, non enim hæretur diutius in verbo aut parte aliqua sententiæ nisi quantum inter vnam & alteram respirationẽ intercedit, veluti carpendo cursim ex propositis fructum, & alium post alium affectum concipiendo, & quasi jacula in cœlum jaciendo, quod exprimere videtur David illis verbis:

Ps.18.131 *Os meum aperui, & attraxi Spiritum: quia mandata tua desiderabam*: quasi ad singulas attractiones funderet orationem. Convenit hic modus Viam ingressis Vnitivam.

CAPVT X.

De supplendo labore meditandi.

Diversitas Meditat. TRIPLICITER se habent homines in meditando; quidam plus ratiocinationi dant, minus affectui; alij plus affectui, sed cũ ratio-

cina

cinatione; alij simplici intuitu rei in affectus assurgunt: quę est contemplatio. Verū ad hanc ferè non perueniunt, nisi qui in meditando & inquirēdo, se diu exercuerunt. Velut cū puella nubere volens, de sponsi conditione multa exquirit; sed omnibus compertis, ad solā illius mentionem, aut subitum conspectum, tota exhilarescit; nequicquam expendens singula, ob quæ est sibi amabilis; sed ex præconcepta cognitione subitò exardescens. Ita, qui diu multumq; per meditationis studium in Christi Domini gesta, inquisierunt; & deprehenderunt, qualis, quantusque sit, tandem absq; alio discursu, ad quamvis occasionem, in eum rapiuntur, atq; ita de aliis meditationis argumentis. Quia tamen in nobis faciliùs delentur spiritualium rerum imagines, oportet etiam, exercitatos viros renovare subinde ipsas meditationes, quibus foveatur ac confirmetur notitia illa habituata, lumenque rerum divinarum. Simile.

Cæterum solet Deus quosdam etiam minus in meditando antea versatos prævenire in benedictionibus suis, & speciali lumine perfusos subitò illustrare; atque ob oculos intuendum ponere, vnde in varios affectus incalescant. Idcirco, qui debilitate capitis, aut alio impedimento prohibentur meditationi intendere, hanc rationem poterunt servare: vt proposita sibi aliqua certa materia, cœleste lumen implorent, quod suppleat conatum laboremq; meditandi: præsertim, quia ex præterito vsu accedit semper aliquod juvamen; cùm non planè sint res ignotæ, & nunquam antea perpensæ. Aderit Deus, qui non deserit in se confidentes. Dei bonitas

Triplex autem notitia vniversè spectatur; sui ipsius, Christi Domini; Dei ac ejus perfectionum & operũ: quę notitiæ ita sunt connexæ inter se, vt ex alia in aliam facillimè gradus fiat inter meditandum: & habent singulæ proprios quosdam affectus.

CAPVT XI.

De extraordinariis orandi modis.

Zach. 12. 10. Rom 8. 2 ORATIONIS donum à Spiritu sancto est, illic promissum: *Efundam super domum David & super habitato es Ierusalem Spiritum gratiæ & precum*: nam, *nescimus, quid oremus sicut oportet*. Non tamen vno modo Spiritus sanctus docet orare: vt valde sit reprehensibile, quod quis velit, omnes alios tenere eum modum, quem ipse probat, ac sequitur. cùm *Spiritus sit vnus*

Sap. 7. 22. *& multiplex*.

Porrò generatim modi orandi sunt duo: alter ordinarius, de quo hactenus dictum est; alter verò extraordinarius: isque multiplex. Sed hunc nec postulare, nec expetere quidem licet; quòd id sit præsumptionis, & periculo il-

2. Cor. 11. 14. lusionis expositum, *transfigurante se diabolo in Angelum lucis*: oblatum autem à Deo submissè & cautè opòrtet admittere; servatjs documentis, quæ in 3 p. medit. 19. traduntur, & p. 5. vbi de apparitionibus Christi: juvat tamen quædam non ignorare, ad hunc modum pertinentia.

Est igitur sciendum, quòd quemadmodum in parte animæ sensitiva habemus quinque sensus exteriores, quibus res sensibiles & delectabiles percipimus: ita proportione quadam in parte

parte rationali ſunt actus illis ſimiles, quibus inviſibilia Dei & delectabilia percipiuntur; vnde exiſtit cognitio quædam experimentalis divinorum: quæ tantò præſtat notitiæ, ratiocinationibus comparatæ, quantò deguſtatio mellis antecellit omnem de ea re diſcurſum. Hinc exiſtit myſtica Theologia, quæ eſt ſapientia, ſive ſapida ſcientia Dei. de qua Dionyſius, & alij patres, & nominatim Bonav. de 7. itineribus æternitatis, in 6 itinere. Sed in hujuſmodi, vt Bernardus ait, *non capit intelligentia, niſi quantum experientia attingit.*

Primus modus communicationis eſt, velut aſpectui obijciendo aliquod myſterium in tam claro lumine, utvidere homo ſibi videatur ipſam rem: quamvis ea viſio non excludat fidē. Hanc notitiam comitatur Iubilus, qui eſt gaudiū velut exilientis animæ præ lætitia, ob tam eximiam charitatem, quale apud Iob: *Deprecabitur Deū & placabilis ei erit, & videbit faciem ejus in jubilo.* Ad quod invitamur à Deo ipſo: *Vacate & videte; quoniam ego ſum Deus.* Sed vacare oportet à terrenis. Tales illuſtrationes immittere ſolet Deus ſeruis ſuis, ſed tanquam fulgurationes tranſeuntes; vt ſubitò cernant quaſi oculis myſterium quodpiam, aut fidei veritatem: ex quo mirifici in anima affectus relinquuntur, quin ipſi peccatores nonnunquam ſimiliter illuſtrantur, vt perſpiciant vel peccati malitiam, vel quid aliud, vnde penitus immutentur. de quo in p. 5. de converſione Pauli.

I. Viſio.

Iob. 33. 20

Pſ. 45. 11

Secundus modus per internum auditum: quando Deus ita ſe interiùs communicat, vt quædam ſpiritualia verba formet, quibus doceat animam; vel voluntatem ſuam circa rem ali-

II. Auditus.

aliquam disertè intimet. Vbi non res ipsa cernitur, vt in primo modo, sed percipitur, quid Deus velit, ad cujus vocem diffluit in affectus
Cant. 5. 6. sponsa: *Anima mea liquefacta est, vbi dilectus locutus est.* Huic internæ locutioni similes sunt inspirationes internæ: quæ communiter justis, ac ipsis peccatorib. immittuntur: quæ sunt voces Dei, sed non illo modo expressæ. Ambos
Iob: 42. 5. modos per visum & auditum insinuat Iob: *Auditu auris audivi nunc autem oculus meus videt te.* Sed præstat visus, vt habens plus claritatis: quia res ipsa cernitur, non edicitur solùm. Er-
Ps. 84. 9. go *audiam, quid loquatur in me dominus.*

III Odoratus. Tertius modus per internum olfactum, quo persentitur quędam rerum divinarum quasi fragrantia, valde reficiens confortansq; animā; atq; in earum prosequutionem inflammans, vt
Cant. 1. 4. dicat: *Curremus in odorem vnguentorum tuorum.* & Bonau. de Ioanne Apostolo refert, orare solito: *Odor tuus, Domine, excitauit in nobis concupiscentias æternas.* Sicut canis, vestigia feræ odoratus, non desistit ijs insistere, donec reperiat: ita anima suavitate æternorū intimè delinita, ad ea se extendit; nihil morata, quidquid est extra illa. Solent, qui ad Religionem vocantur, aliquid de hoc odore percipere: quando per difficultates quascumque, à proposito nequeunt retardari.

IV. Gustus. Quartus modus per internum gustatum, quo fiunt homini Deus & divina supra mel & favū: contraq; planè desipiunt omnia mundana: & solet is sapor etiam in sensum redundare,
Ps. 83. 3. vt Davidi, contingebat: *Cor meum & caro mea exaltaverunt in Deum vivum.* Per hunc saporem

saporem fit nobis suave jugum Domini, & exercitatio virtutum alioqui difficiliũ O *Domine quàm magna est multitudo dulcedinis tuæ, quàm abscondisti timentibus te*! quasi dicat! magna & multa est dulcedo: quippe vnaquæq; virtus suam habet propriam, & eam magnam, vnde existat fervor operandi. Verum etsi non datur cuivis ille sublimis gustus: aliquid tamen de illo communicatur justis ordinariè, & ipsis peccatoribus vt ablactentur à sensuum voluptatib. sed illis in primis datur, qui Christi amore, se penitus abdicarunt omnibus desiderabilibus. Ps. 30.20.

Quintus modus per spiritualem tactum, quo Deus velut tenetur arcto complexu; *Tenui eum nec dimittam* quin & osculum expetitur: *Osculetur me osculo oris sui* & vicissim. Deus, subjecta capiti leva, *dextera sua amplexatur* sponsam. Hæc est quædam adhæsio, de qua scriptum est: *Qui adhæret Domino vnus spiritus est*: vt absit hinc omnis carnalis cogitatio. Hi sunt spirituales quasi sensus, quos Deus tribuit, ut placet. Nos interea mortificemus sensus nostros exteriores, vt participare possimus de interioribus, nam teste Gregorio: *Vbi externus sensus clauditur: mox internus aperitur*. Contrà verò teste Augustino: *Internus sensus dormit, si suis externis voluptatibus se tradit.* V. Tactus. Cant. 3. 4. 1. Cor. 6 17 Custodia sensuum.

CAPVT XII.

De præscribendo Meditationi tempore.

ORATIONIS duplex tempus esse potest: vnum quotidianum & statum, alterum extraordinarium, cùm ad vnam vel plures hebdomadas, cæteris curis sepositis, homo se tra- Orationis tempus duplex.

dit divinorũ commentationi, quod ob plures
1. causas suscipi potest. I. Ad seriam conversionē, per accuratam & generalem confessionem
2. I I. Ad comparandum mysticæ hujus Theologiæ vsum per plures hebdomadas, sub
3. aliquo spirituali duce III. Ad consulendũ Deum de vitæ statu, vel etiam de negotio aliquo
4. gravi suscipiendo. IV. Quamvis alioqui vir in hoc genere exercitatus, cùm sentit se languere:
5. ad excitandum spiritum. V. Quando etiam nihil horum subsit, ad fruendum Deo per otium.

Ordinariũ tempus. Ordinarium & quotidianum tempus non potest omnibus idem præscribi. vtile foret mane aut vesperi horam vnam ponere, exemplo Christi, cum objecit Apostolis: *Non potuistis vna hora vigilare mecum*? (*Mat.* 26. 40.) Si minus liceat horam dare, saltem mediam, aut quartam partem, & in festis amplius aliquid Sed quod constitutum semel fuerit, vel ex obligatione Instituti, vel ex devotione, debet inviolabiliter observari: alioqui semel aut iterum omittendo, fit, vt penitus negligatur. In quo imitabimur Danielem (*Dan.* 6. 20.): qui nec metu mortis intermisit ternum quotidie precationis tempus; vnde meruit à leonibus illæsus servari. Ita nos ob consuetum orationis tempus non patiemur jacturam aut damnum in ceteris negotiis: ob quæ alioqui solemus à consuetis exercitijs avocari.

Iaculatoriç preces. Iuvant orationem frequentata per diem ad Deum suspiria; quas jaculatorias vocant orationes, quibus devotio in meditatione concepta fovetur: & qui illi non vacant per ea supplent illius vices, & fructum. Et est eò facilis, quòd brevis; & potest affectuosius fundi; neq; enim Deus in multiloquio exaudit: & ita eti-

am

qm impletur Christi præceptum: *Oportet semper orare & nunquam deficere*: & illud; *Reliquiæ cogitationum diem festum agent tibi.* nam istæ orationes sunt veluti reliquię ex meditatione præcedenti quas S. Chrysostomus vult minimum ad horas singulas frequentari: vt sint quasi quoddam spirituale horologium: & frequentabantur olim, teste Cassiano, à sanctis Aegypti incolis inter labores manuum assiduè, cum ingenti fructu: qui potest ex contrario æstimari. Nam si quis tam esset impius, vt per momenta in Deum contumelias jaceret: quantum is sibi malorum cumularet: tantundem vir pius meritorum, per religiosos affectus identidem expressos, sibi procuidubio conquiret.

CAPVT XIII.

De vsu sequentium Meditationum:

VARIVS vsus potest esse sequentium meditationum. I. vt serviant lectioni spirituali, in qua Deus velut loquitur legenti ea, quæ scripta sunt intus mentem de iis illuminans; affectumque movens, quare debent attentè legi, neque cursim, sed cum meditatione quadam, & petita gratia cum fructu legendi. *Loquere Domine, quia audit servus tuus.* II. vt præbeant materiam meditationis. juvat enim ad colligendam mentem, quando super punctis meditationis aliquid prælectum est; & possunt inde colligi certa puncta meditanda, quot sufficiant. affectus autem petitiones, & colloquia non sunt conceptis verbis ex libro sumenda, sed suggerente spiritu formanda & fundenda. III. vt Pa-

Vsus Med. seq.

I.

II.

III.

tres spirituales inde suos filios instituant, & informent in ratione meditandi, suppeditatis punctis meditandi, pro capacitate & necessitate cujusque; quin & ad exhortandum & exstimulandum ad perfectionem pro ratione status, conferre possunt. Ob quos fines in meditationibus afferuntur multa ex sacris literis & Patribus; & habent, in quo exercere se possunt, incipientes, proficientes, atque ipsi perfecti.

Introductio ad I. partem Meditationum.

MEDITATIO, vt ait S. Bernardus, facit ad puritatem cordis: & quod S. Petrus inquit, *Fide purificans corda eorum*, tunc præcipuè contingit, si mysteria fidei accurata consideratione expendantur: cumque omnia juvent, potissimum illa, quæ viæ purgativæ conveniunt. Hunc spectant triplicis generis actus. I. cognitio sui, & contemptus; vnde existit virtus humilitatis. Porrò hæc est duplex: vna eorum, qui nunquam animam lethali culpa fœdarunt: qui nihilominus humiliari debent ex consideratione sui nihili, quod ex se sunt, tam quoad naturam, quàm quoad gratiam, quò faciunt meditationes 6. Partis. Altera est eorum, qui aliquando se inquinarunt: isti autem humiliari debent suarũ intuitu miseriarũm, & his conveniunt meditationes I. Partis. II. genus actuum, est illorum, qui ad justificationem disponunt, vt sunt timor divinæ justitiæ, spes misericordiæ, dolor de peccatis, confessio, satisfactio. III. genus actuum, quibus remanentes ex

Actor.15.9

I. Humilitas duplex.

II. Disposit. Iustificat.

III. Passion mortificationis.

ex peccato mali habitus, & inordinatæ passiones mortificantur: nam æquum est, quod poscit Apostolus : vt *sicut exhibuistis membra vestra servire injustitiæ ad iniquitatem: ita nunc exhibeatis servire justitiæ in sanctificationem.* Rom.6.19.
Et *sicut portavimus imaginem Adæ terreni, ita portemus & cælestis.* 1. Cor. 15. 149.
Imo qui ferventiores sunt, non debent esse contenti illa paritate, quam per indulgentiam permittit Apostolus, sed potius obaudire debent prophetæ consulenti : *sicut fuit sensus vester, vt erraretis à Deo : decies tantum iterum convertentes requiretis eum.* Barac 4. 28.
Cæterùm convenit, etiam justos, qui longius progressi sunt in via spirituali, aliquando se referre ad meditationes purgativæ, siquidem monemur. *De propitiato peccato noli esse sine metu;* Eccli. 5. 5.
Et, *ne verearis vsque ad mortem justificari;* c. 18. 22.
Et, *qui justus est, justificetur adhuc.* Apoc.22. 11.

PRIMA PARS MEDITATIONVM.

DE PERTINENTIBVS AD purgandum animam à peccatis:

MEDITATIO PRIMA

FVNDAMENTVM RELIQVARVM.

De vltimo fine Hominis.

PRÆLVDIVM I. Pro loci compositione, cogitabo Deum quasi mare immensum, ex quo manant veluti rivi crea-

creaturæ omnes, atque ad eundem revertuntur.

PRÆLVDIVM II. Petam lumen cognoscendi penitus finem meũ,atq; ad eum actiones vitæ meæ deviantes dirigendi, illud vsurpans;

Ps. 42. 3. *Emitte lucem tuam & veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.*

PVNCTVM I.

Quis sit finis Hominis

VIDELICET, vt Deum laudet ac revereatur; eiq; serviens, tandem salvus fiat, quod

I. Rom 6.22. Finis primus hominis — ait Apostolus: *Habetis fructum vestrum in sanctificationem: finem verò vitam æternam.* Quasi dicat: finis proximus pro hac vita, est sanctitas actionum; vltimus autem, fælicitas æterna. Circa quod expendam, quòd non sum creatus ad indulgendum cupiditatibus; vel ad ambiendum honores, vel opes cumulandas quod plerique tamen faciunt; sed ad cultum deferendum Deo debitum, ejusq; mandatis ac voluntati servjendum: quod perpauci seriò prçstant.

Vltimus. — II. Quod spectat ad futuram vitam; cùm humana conditio nihil tale postularet; bonitate sua Deus destinavit hominem, vt Deum clarè in se ipso videret, eoque frueretur, summo bono: quod est, simillimum fieri Deo: qui eo beatissimus est, quòd se ipsum videt, & amat.

1. Ioan. 3.2 *Scimus*, (inquit S. Ioannes) *quoniam, cùm apparuerit, similes ei erimus: quoniam videbimus eum sicuti est!* O finem altissimum; & tenatur alioqui homo, absque tali mercede Deo

sue

ſuo omne obſequium præſtare. Præſtabo igitur tanto ſtudioſius. Sed prô, quàm aliter meam hactenus vitam impendi! Dimitte, domine, dimitte *vt plangam paululum* hanc ſupinam in tanto negotio negligentiam, *antequam vadam in terram tenebroſam & opertam mortis caligine.* Dimitte, Domine, dimitte propter temetipſũ! Iob.10.72.

III. Quem non permovet tam excellentis finis amor, deterreant mala, quæ deficientem à fine ſuo conſequuntur. Et quid eſt in hac vita boni, quod viciſſim tantam ſarciat jacturam? nam, *quid prodeſt homini, ſi vniverſum mundum lucretur, animæ veró ſuæ detrimentum patiatur?* Ergo age, anima mea; illuc contende, propter quod condita es: illum ſatage comprehendere, qui eſt omne bonum, & extra quem nullum eſt verum bonum: is eſt centrum tuum, in quo ſolo potes adipiſci requiem. *Feciſti enim nos ad te, Deus; & inquietum eſt cor noſtrum, donec requieſcat in te.*

Damnatio. Matt: 16. 26. S. Auguſt. l. 1. conf. cap. 1.

PVNCTUM II.

Quis ſit finis aliarum rerum.

VT juvent hominem, ad finem ſuum conſequendum, tam in hac vita, quàm in altera ſicut ait David: *dedit illis regiones gentium, & labores populorum poſſederunt, vt cuſtodiant juſtificationes ejus, & legem ejus requirant.* circa quæ tria conſideranda veniunt. Pſ. 104. 44.

I. Munificentia Dei erga hominem, in cujus vſum tot, tamque varia condidit; non ad neceſſitatem modò vitæ, verum etiam ad oblectationem. quare, quod ipſis creaturis Deus dedit; Liberalitas Dei.

dedit; mihi præcipuè dedit; propter quem illæ sunt. *Benedicite* ergo *omnia opera Domini Domino* perque singula discurrendo per cælos, elementa, plantas, aliaque pro singulis gratias agam.

Creaturæ obsequiũ.

II. Quòd, cum ipsę creaturæ obsequium suum tam fidele mihi præstent; contra, ego eis abutar: siquidem non vtor, vt medijs, ad finem meum consequendum; sed tanquam in fine proprio, in illis acquiesco. quæ est inordinatio maxima: idque facit omnis peccans, vel ipsa naturali creaturarũ inclinatione reclamãte: quæ proinde liberari a servitute ista cupiunt, quã serviunt peccatoribus sique possent, subducerent se à sensibus eorum nè illos oblectarent; quando in Dei offensam cedit: vereq; ipsi peccatores digni essent tali subtractione; nisi ratio divinæ providentię eam vetaret quę *solem oriri facit super justos & injustos, & pluit super bonos & malos*. Deflebo meam & similium ingratitudinem, in tanto abusu donorum Dei, & mediorum consequendi finis.

Matt:

Notitia Dei ex creaturis

III. Serviunt etiam creaturæ ad finem hominis; quia ex ipsis creator illarum cognosci potest, & amari: & invitant quodammodo ipsæmet hominem ad divinas perfectiones contemplandas, quæ in eis sunt adumbratæ. Nam *invisibilia Dei per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur; sempiterna ejus quoq; virtus & divinitas.*

Rom. 1. 20. Vius rectus

PVNCTVM III.

I. EX duobus punctis præcedentibus, tanquam ex præmissis certis & necessarijs, colligitur illa conclusio, & vitæ regula; oportere

tere hominem indifferentem esse circa vsum omnium creaturarum; vt vel vtatur, vel abstineat; vel hoc aut illo modo vtatur, prout ad finem suum vltimum conducet. Quæ indifferentia est apex perfectionis, & origo omniū bonarum actionum; contraque est peccatorum omnium radicitus extirpatio.

II. Hinc aggrediar perscrutari cor meum circa affectiones rerum creatarum; divitiarū, honorum, voluptatum, cognatorum & amicorum; aliorumque omnium, quæ suspecta esse possunt: & sicubi hæret affectus, enitar evellere, meque in indifferentia vera constituere, in manus Dei proijciendo; qui maximè illis providet, qui se totos ipsi committunt: sicut etiā promittit *Quærite primùm Regnum Dei, & hæc omnia adijcientur vobis.* Mortificatio. Mat. 6. 33.

III. Et quia huc assurgere non est virium hominis, auxilium divinum suppliciter implorabo. *De his punctis plura in sexta parte.*

PVNCTVM IV.

ALTERA Conclusio ex ijsdem principiis sequitur: quòd peccatum super omnia mala detestandum sit: quippe quod solum privat hominem suo fine, eique directè adversatur, præsertim mortale, quare in scriptura dicitur Deus *factus* malis *abnegari, venter esse Deus*; & *pecunia idolum*: quia Deus honore finis vltimi privatur peccando; isque in creaturam transfertur, quæ Deo præfertur. Detestatio peccati. Tit. 1. 26. Philip 3. 19 Ephes 5. 5.

MEDI-

MEDITATIO II.

De triplici peccato, Angeli, Adæ, & particulari quocunque.

AESTIMATVR gravitas peccati in hac meditatione ab exemplis, quæ meritò formidare debemus; atque ex eis cognoscere imbecillitatem nostram, ne fidamus nobis ipsis.

Pro introductione hujus & sequentium meditationum cogitabo, Deum pro tribùnali sedentem, aspectu formidoloso: à facie cujus fluvius igneus rapidusque egreditur, ad hauriendos peccatores; me verò multorum criminũ reum, cathenis vinctum coram illo assistere, sententiam promeritam excepturum.

PVNCTVM I

Lapsus Luciferi, & sequacium Angelorum.

Ezech. 28. 13. ANGELVS qualis fuerit creatus. *Tu signaculum similitudinis. plenus sapientia, & perfectus decore. in delitiis Paradisi fuisti; omnis lapis preciosus operimentũ tuum.* Hi lapides fuerunt, I. quòd

I. Angelorũ dignitates. purus spiritus sine vlla corporis admixtione II. quòd immortalis, & nec posset mori. III. quòd intelligens, & mira ingenij subtilitate ornatus. IV. quòd liber, ac dominus suarum actionum. V. quòd sapiens, omni scientia præditus rerum creatarum VI quòd potens super omnes creaturas. VII. quòd sanctus à donis gratiæ. VIII. quòd incola cæli Empyrei IX. quòd capax videndi Deum in semetipso; &, cum spe certa id assequendi, modò perstitisset.

II. Quòd

II. Quòd ingratus ex ijs ipsis donis accepit ruinæ occasionem, inquit scriptura: *Elevatum est cor tuum in decore tuo.* 2 Ingratitudo.

III. Quòd in momento deturbatus est: *Videbam Satanam tanquam fulgur de cœlo cadētem:* nec vllus ei relictus pœnitentiæ locus, idque ad nostram instructionem; vt monet S. Petr⁹, *Si enim Deus Angelis peccantibus non pepercit sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos quanto magis nos?* 3. Vltio. 2. Pet 2.4.

IV. Applicabo hæc tria ad me, æstimans bona accepta; ingratitudinem à me redditam abusumque donorum; at promeritum judiciū: tantò magis, quòd non vnum, vt angelus, sed plurima peccavi; non cogitatione tantùm, vt ille: sed verbo & opere; nec in vno genere, vt ille, superbiæ: sed in multis; &, quod maximum est, contra sanguinem Christi, in quo redemptus & sanctificatus sum, cùm non item Angelus. Concutiar debito timore à periculo, in quo versatus fui; mirabor patientiam & longanimitatē Dei, & meum judicem deprecabor. IV. Antihesis:

PVNCTVM II:

1. Peccatum Adæ: in quo similiter tria considerabo.

1. QVALIS creatus sit, videlicet ad imaginem & similitudinem ipsiusmet Dei: II. gratiâ donatus: qua erat filius Dei adoptione III. cum justitia originali: qua appetitus plenè rationi subjectus erat. IV. immortalis, vt posset nō mori, si vellet, & immunis ab ęrūnis & miseriis, quas nunc patimur, V. Domin⁹ creaturarū factus 1. Dona Adę.

factus,& indita illarum cognitione imbutus vt omnibus nomina imponeret. VI. in loco deliciarum constitutus; transferendus aliquando in cœlum cum glorificato corpore ad visionem Dei.

2. Ingratitudo. Genes. 3.4 II. Quàm ingratus extiterit, nam Eua acquieuit serpenti pollicenti: *Nequaquam moriemini, sed eritis sicut dij, scientes bonum & malum.* Adam etiam, quem saltem oportebat sapere, indulsit mulieri, vt gustaret de fructu contra præceptum Dei.

3. Vltio Dei. III. Quæ sit pœna consecuta I. spoliati sunt gratia adoptionis II. exuti justitia Originali rebellante appetitu. III. necessitati moriendi facti sunt obnoxij: & tot tantisque miseriis, quas posteri etiam magno sanè suo damno experiuntur: qui etiam nascimur filij iræ; quia in Adamo peccavimus. Atque ex eo peccato tanquam origine pullularunt plurima alia, quotquot ab hominibus perpetrantur. IV. denique genus humanum factum est reum æternæ damnationis, actumq; in exilium, vt in sudore vultus sui pane suo vescatur, vitamque sustentet: terra etiam ipsa propter hominem à Deo maledictioni devota.

4. Antithesis. IV. Expendam, quòd ego similiter Diaboli tentationibus circumveniri me quàm sępissime passus sim; carne, vt altera Eva, spiritum pelliciente; quodque per superbiam, Dei similitudinem affectaverim, arrogans mihi non mea, sed Dei; & tandem, quòd pro vna Adę inobedientia, ego innumerabiles admiserim.

5. Pęne gravitas. V. Quòd Adam diuturnam valde Pœnitentiam egit, toto vitæ tempore, quam extraxit

ad

ad nongentos annos. *Et eduxit illum*, vt ait Sapiens, *á delicto suo*. cujus exemplo seriam agam pœnitentiam, Deo supplicans, vt nunc feriat, vrat & secet: modò in æternum parcat. *Sapien.* 10. 2.

PVNCTVM III.

Circa peccatum quodcunque lethale.

1. COGITATIONE in infernũ descendens, ibi contemplabor complures, qui ob vnũ aliquod peccatum mortale sempiternas pœnas luunt, alij ob aliud; & ex ijs aliqui, qui vixerunt aliquando piè & sanctè, sed per remissionem, in peccatum lapsi, in eo mori permissi sunt, justo Dei judicio: atque ita delinquentes in vno, *facti sunt omnium rei*, sicut ait S. Jacob9, hoc est perinde æternæ damnationi addicti, etsi non pari pænæ. 1. Pæna vnius peccati. *Iac.* 2. 10.

II. Considerabo quòd idem mihi contingere potuerit, qui sæpe sæpius peccavi, & infernum in singulis promerui: quod autem secus evenerit, non vllis meritis meis, sed bonitati singulari Dei erga me adscribam. simul gratias agens, & constituens firmiter, non abuti amplius Dei patientia, & commissa per debitam pœnitentiam expiare. 2. Antithesis.

III. Expendam, quòd præservatum esse à damnatione, cùm illam meritò poteram incurrere, perinde est, atque ex ipso inferno fuisse ereptum: vt dicere possim: *Confitebor tibi Domine; quia misericordia tua magna est super me & eruisti animã meãex inferno inferiori*. Jam, si quis inde ereptus fuisset, locusque pœnitentiæ ipsi datus, qualem & quantam libentissimè perageret? 3. Præservatio quid: *Psal.* 85.

ret? quàm se gratum exhiberet? faciam ergo idipsum.

PVNCTVM IV.

Lucæ 23.31 1. AESTIMANDA est gravitas peccati, præ-
1. cipue ab exemplo Christi, quod effica-
Passio Christi pro peccatis. cius multò est tribus reliquis. Nam *si in viridi ligno talia fiunt*, & filius Dei tanta debuit pati pro expiandis peccatis alienis; *in aredo quid fiet*? quantum suppliciorum reservabitur ipsi
2. peccatori? 2. Itaque repræsentabo mihi Christum per omnes passionis suæ partes, pro me exsolventem; variosque affectus excitabo in me, modò timoris à tanta severitate judicij; modò compunctionis, quòd causa extiterim; modò vindictæ de me ipso; sed & certos Christi cruciatus certis peccatorum generibus applicabo, tanquam pro illis inflictos, vti fel & acetum pro gula; coronam spineam pro superbia; flagella pro carnis indulgentia; atque ita de aliis. Et tandē à Christo supplex petam, mihi efficaciter applicari fructum ipsius passionis: & pro eo gratias agam.

MEDITATIO III.

De gravitate peccatorum ex multitudine, & pugnantia cum ratione.

PNNCTVM I.

1. MVLTITVDO colligenda est ex decursis omnibus vitæ partibus & officiis. atque fieri debet cum sensu animi, qualis Ezechiæ Regis, *Recogitabo tibi omnes annos meos in*
Isai. 38. 15. *amaritudine animæ meæ*. Ac præter mihi cog-
Ps. 18, 13. nita,

nita, ne dubitem, restare complura ignota, pro quibus orat David: *ab occultis meis munda me Domine.* II. Fugiunt autem nos vel per oblivionē; vel ob subtilitatem, vt interni motus superbiæ, sinistræ intentiones, omissiones; vel ex ignorantia, & circũventione inimici per speciem boni operis III. Ex vtrisq; notis & ignotis colligam immensum numerum, vt dicere possim cum Davide, *Super capillos capitis mei multiplicatæ sunt iniquitates meæ*; & cum Manasse: *Super arenam maris.* Vnde laudabo patientiā Dei, qui nō vnam aut alteram à me injuriam (quod ipsum apud homines vix toleratur) sed innumerabiles sustinuerit.

Psal. 39. 13
2. *Paral. in fine.*

PVNCTVM II.

1. AESTIMABO jam ex multitudine gravitatem meorum peccatorum; nam si quoduis lethale est instar lapidis molaris, quo deprimimur in profundum abyssi: quam deprimment tot, talesque lapides? Nectitur ex tot peccatis velut catena ferrea, ad infernum vsque pertingens, quâ peccator constrictus, illuc pertrahitur, quemadmodum Lucifer cum suis à cœlo ipsô detractus est *rudentibus inferni*, vt ait *S*. Petrus. II. Sunt etiam instar crudelium ferarum, quæ animam circumstant ad laniandum, ac devorandum. *Aperuerunt super me os suum, sicut leo rapiens & rugiens* III. sicut denique debitum illud decem millium talentorum, cui solvendo nemo est, quamvis omnia ejus divendantur. IV. Et augetur malum, quòd in eadem peccata sæpissime relapsus sum, sicut canis ad vomitum reversus; & sicut sus lo-

Gravitas Peccatorũ.
Luc. 17. 2.
2. *Petri* 2. 4
Ps. 21. 14.
Recidiua
Mat. 18 26

ta ad volutabrum luti. Sed adhuc sem el *Domine*
Mat. 18. 26. *patientiam habe in me, & omnia reddam tibi* per
gratiam tuam.

PVNCTVM III.

Peccatum contra rationem. 1. ET cùm homo ad imaginem & similitudinem Dei factus sit, per peccatum jumentis insipientibus comparatur, & eis similis efficitur. Si minus quoad substantiam animę, certe quoad vitam & operationes, nam operari est vivere. 2. Deinde assiduitate peccandi hábitus contrahit bestiales, quibus quasi in naturam versis, continenter agitatur ad malum. 3. & postremò quid deformius, quàm rationē ancillari sensui? spiritum carni? quin homo fit seruus diaboli & peccati; à quo enim quis superatus est, ejus & servus est. Et *omnis qui facit*
2. Pet. 2. 18. Ioan. 8. 34. *peccatum, servus est peccati*. Certe & Diabolus & peccatum plus valent in animam peccantis.

MEDITATIO IV.

De gravitate peccati ex vilitate hominis.

PVNCTVM I.

Quid sit homo secundùm corpus.

Vilitas corporis. EX limo terræ: fœnum & flos agri, vapor ad modicum parens; vmbra fugiens, *qui*
Iob. 14. 1. *brevi vivens tempore, repletur multis miseriis*, & innumeris necessitatibus est obnoxius: & hic eū, à quo solo juvari potest, tam audacter offendit: & eum, *qui perdere potest in gehennam*?

PVN-

PVNCTVM II.

Quid sit homo quo ad animam.

1. EX nihilo creatus, *substantia mea tanquam nihilum ante te*; & in nihilum recideret, nisi à Deo conservaretur; & sine quo nihil potest agere. 2. Deinde in peccatis secundum animam conceptus est, & immoderatis passionibus agitatur intus; foris autem ab invisibilib⁹ inimicis incessanter appetitur; vnde passim peccatis involvitur: vt melius foret, si natus non esset. 3 Et tandem, vt ait S. Augustinus, nullum est peccatum, quod vnquam fecerit homo, quod non possit facere alter homo; ita ex se miser est, & totus quasi vlcus, vnde sanies fluit, nisi sanetur à gratia; Et hic irritabit illum, à quo solo è tantis malis vindicari potest?

Psal. 38. 6. Vilitas animæ

Soliloq: c. 5.

PVNCTVM III.

Quàm sit exile bonum, quod homo quisque habet.

1. PRIMVM comparatione aliorum omnium hominum: plura enim in aliis sunt, quibus carent singuli. 2. Deinde quid sit præ omnibus hominibus & angelis. 3. Et tandem quid respectu Dei, nam *omnes* omnino *gentes quasi non sint*, sic sunt coram eo; & *quasi nihilum & inane reputatæ sunt ei*; & *tanquam momentum stateræ, sic est ante te orbis terrarum, & tanquam gutta roris antelucani, quæ descendit in terrã.* Quid sunt stellæ in præsentia solis? nec apparent quidem. Quid bona omnia creata in vnum hominem

Isa, 40. 17. *Sap. 11. 23*

 minem

minem congesta, sive corporis sive animi? nihil. *Nemo bonus nisi solus Deus.* Et tantillus non
Luc. 18. 19
veretur liberrimè hunc offendere? hunc irritare? propterea *in favilla & cinere agam pœnitentiam.*
Iob. 42. 6.

MEDITATIO V.

De gravitate peccati ex Dei offensi excellentia.

PVNCTVM I.

Perpendam Divinas perfectiones, ex quibus potissimùm aggravatur peccatum

1. Bonitas.
I. EST bonitas: ob quam Deus est dignus infinito amore: quali se ipse amat: & beati clarè eum videntes, toto corde in eum feruntur, nec possunt non ita ferri; tanta est illius amabilitas. & hunc ego flocci habui?

2. Immensitas.
II. Immensitas quâ replet omnia, notitiaque infinita. Itaque in sinu quasi Dei existens, non tantùm in conspectu, non dubitavi ea patrare, quæ sereniſſimi ejus oculi excrantur. *Oculi enim ejus mundi sunt nec vident malum, nec respicere ad iniquitatem* sine horrore *possunt.*
Abac 1. 13

3. Omnipotentia.
III. Omnipotentia, qua rebus omnibus dat esse, & operari: vt ipsemet actiones malæ, quà sunt aliquæ res, exerceri sine illo nequeant; concurrit autem pro bonitate sua; vt naturæ cursum teneat, & libertatem humanam servet.

Igitur cooperatione Divina ego abutor, & eam servire facio meæ cupiditati.

PVN-

PVNCTVM II.

Ex beneficiis acceptis à liberali Dei manu aggravatur peccatum.

1. IPSE creavit, conservat & gubernat. *Hæccine reddis Domino popule stulte & insipiens? nunquid non ipse est Pater tuus, qui possedit te & fecit & creavit te? Deum qui te genuit dereliquisti, & oblitus es Domini creatoris tui?* En quot verbis similibus inculcat, vt indignitatem offensę apprehendam. Beneficia. 1. Deut. 32. 6.

2. Redemit. & quonam modo, & quanti? ipse Pater, Pastor, Medicus, Magister, & Salvator meus, & hunc, peccans, iterum crucifixi, & *ostentui habui.* 2. Hebr. 6. 6.

3. Sanctificavit. Huc spectant Sacramenta, idcirco instituta, præsertim Baptismus, Eucharistia, Pœnitentia; nec non sancti Spiritus internæ inspirationes & auxilia, milleque media divinitus oblata; & ipse tandem sanctificationis finis promissa Resurrectio, & gloria. quę cùm ita sint: quidni dicam majori jure cum Ioseph, quando pelliciebatur ad peccatum; *Quomodo possum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum?* Et illud Saulis ad David: *Iustior tu es quàm ego* (Deus meus) *tu enim tribuisti mihi bona, ego autem reddidi tibi mala.* 3. Gen. 39. 9. 1. Reg. 24. 18.

PVNCTVM III:

Propter quid offenderim Deum.

PROPTER levissimam rem, sive voluptatem, sive lucrum, sive auram popularem:

tales mihi deos fabricans, & Barrabam Christo
Ierem. 2. 12 præponens *Obstupescite cœli & portæ ejus desolamini vehementer propter duo mala quæ fecit populus meus: dereliquit me venam aquarum viventium, & foderunt sibi cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas.* Pejus hoc, quàm quòd Esau
Gen. 25. 33. *primogenita sua vendiderit pro lentis edulio*: quæ ille recuperare amplius non potuit: At, quæ est bonitas & misericordia Dei, mihi licet, gratiâ ipsius.

PVNCTVM IV.

STVPOR & exclamatio: quî me tam ingratum terra sustinuerit! neque *armaverit Deus*
Sap. 5. 18. *creaturas ad vltionem inimici* quin servire eas mihi fecerit, solem, Astra, elementa, plantas, animalia, & ipsos Angelos.

MEDITATIO VI.

De grauitate peccati ex pœnis.

PVNCTVM I.

EX pœnis temporalibus, quæ infligi à Deo solent in bonis, tum externis, tum corporis, & in vita ipsa; certè tria illa Fames, Bellum, Pestilentia, quorum data est optio Davidi, à peccatis venire solent.

PVNCTVM II.

PECCATVM est malum tantò majus illis
1. Peccatum pæna majus. omnibus pœnis, vt simul omnes non sufficiant solvendo debito pro vno peccato mortali.

1. RATIO: Quia istę pœnæ privant hominem bono aliquo creato & finito: culpa autē bono infinito. Et sicut Deus absolutè solus est bonus, ita illud absolutè est malum, quod privat Deo: reliqua secundùm quid mala. Quare bene Eleazarus olim respondit: *Præmitti se malle in infernum, quàm prævaricari legem Dei.* 1. 2. Machab. cap. 6. 23.

2 RATIO: Hinc fit etiam, quòd Deus, cùm reliqua mala qua inferre valeat (nam nō est malum in civitate quod Dominus non fecerit) culpæ tamen auctor esse non potest. Item, cùm filius Dei ad omnia alia se dimiserit mala: peccatum, vel minimum non potuit admittere. 2. Amos 3. 6.

3. RATIO Quòd mala cætera adhibentur à Deo in medicinam peccati. nemo autem sapiens medicus intulerit majus malum ad curādum minus; certè Christus ideo tot illa & tanta perpessus est, vt medicinam faceret peccato. 3.

PVNCTVM III.

EX comparatione æternæ pœnæ: Nam mala omnia præsentis vitæ nec computantur in partem supplicij culpæ debiti; sed de integro punitur peccator in inferno, quamvis sūma in hac vita fuerit passus. Id autem justè fit: nam, cùm peccatum sit infinitum à majestate infinita Dei offensi; debet quoque pœna esse īnfinita: talis est inferni: eò quòd privat Deo. *Sed quia hæc amantibus duntaxat pœna est, non contemnentibus,* vt ait Augustinus: ideò istis decreta est pœna sensûs inferni; præ qua præsentes videri vmbre debent. II. Majus æterna. *Augustinus in Ps. 49.*

PVNCTVM IV

III. Peccatum pejus inferno. TANDEM, vel ipsæ inferni pœnæ simul omnes non æquant peccati malitiam: vt si optio detur vel illas subeundi, vel peccatum admittendi; prius omnino præoptari debet. Sed hæc collatio no est necessaria, quando dari nequit casus, vbi alterutrum sit necessariò eligendum.

DE NOVISSIMIS.

MEDITATIO VII.

De proprietatibus Mortis.

PVNCTVM I.

1. QVOD sit certa & inevitabilis; & ita quidem, vt Deus præfiniverit diem &
1. Mors certa horam, quæ præteriri non poterit. Proinde convenit, vt omnem vitam ponam in servitio Dei, à quo per momenta pendet. 2 PorròDe-
2. 4. *Reg.* 20. us aliquando prorogat vltra naturales causas, vel ad preces, vt Ezechiæ; & iis, qui suscitantur à mortuis; vel ob alia consilia suæ providentiæ. Aliquando etiam minuit, vel *ne malitia mutet intellectum*; vel contrà, in pœnam. *Sap.* 4. 11.
Psal. 54. *Viri sanguinum non dimidiabunt dies suos.* Et pro expiando peccato in hac vita; vt ille Propheta, qui quòd cibum sumpsisset contra prohibitionem, ab alio circumventus, occubuit à leōe. 3. *Reg.* 13. 24.

PVNCTVM II.

1. Vigilantia. QVOD dies, locus, & modus latent, hoc tamen homo scit, quòd veniet, vti fur. Atque-

que id ita ordinavit Deus, vt advigilaremus ſemper, vt ipſe monet Chriſtus: *Vigilate: quia neſcitis diem neque horam*; Et, *eſtote parati: quia, qua hora nõ putatis, filius hominis veniet.* Quã rem pluribus parabolis inculcavit, vt de decẽ Virginibꝰ. 2. Recolam igitur caſus auditos, aut viſos, & qui quotidiè eveniunt improviſi, & per eos admoneri me intelligam, cui perinde poſſint cõtingere. 3 Cogitabo etiam: quovis mortali peccato me reddi dignum tali animadverſione. Nam Chriſtus de quibuſdam ruina oppreſſis pronunciavit: *Putatis, quòd præ omnibus Galilæis peccatores fuerint, quia talia paſſi ſunt: non, dico vobis: ſed niſi pœnitentiam habueritis, omnes ſimiliter peribitis*: quaſi dicat: non graviſſima tantùm peccata merentur talem animadverſionẽ; ſed quæcunque, niſi pænitentia expientur. Et auſim vel ad horam in peccato permanere? quis me ſecurum reddit, cum Chriſtum ſciam comminari omnibꝰ? ergo homo *miſerere animæ tuæ placens Deo.*

Mat. 24. 42. *Matth. 5. 2.* Cautela. *Eccl 30. 24.*

PVNCTVM III.

1. QVOD ſemel tantummodo mori datur: *Statutum eſt omnibus hominibus ſemel mori*; proinde, ſi ſemel malè: caret remedio in omnem æternitatem: Vti contrà abſque periculo jacturæ eſt mors ſemel obita in gratia Dei. *Vbi ceciderit lignum ſive ad Auſtrum, ſive ad Aquilonem, ibi erit.* 2 Hinc obſtupeſcam, qui fiat, vt homo iſta pro certiſſimis habens ex fide Divina, tam incurius vivat ſuæ ſalutis. 3. Deinde excitabo meipſum ad curam majorem, & fervorem; ſuppliciter orans, ne ad Aquilo-

Mors irreparabilis. *Hebr. 9. 27* *Eccl. 11. 3.*

nem

nem mihi cadere contingat. Discutiam quoq;
quid hoc momento foret mecum, si mors obreperet?

MEDITATIO VIII.

Ea quæ angunt Moribundum, vel sunt præterita, vel præsentia, vel futura.

PVNCTVM I.

1. Memoria præteritorum. 1. PRAETERITA in primis sunt peccata, quæ tunc vno agmine obsidebunt animã ac importunè se ingerent; vt impleatur illud;
Psal. 17. 5. *Circumdederunt me dolores mortis, & torrentes iniquitatis conturbaverunt me. dolores inferni circumdederunt me, præoccupaverunt me laquei mortis.*
Eccl. 5. 5. Quare *de propitiato peccato noli esse sine metu.*
2. 2. Deinde occurret animo jactura facta temporis in rebus inutilibus, & vanis, pro quibus poteram multa mihi merita cumulare.
3 4 Neglectus etiam mediorum, quibus juvari potui, præsertim Sacramentorum.
4. 3. Tunc proposita concipiam benè agendi; quando copia agẽdi non dabitur; & illa fortè inutilia quòd ex torta necessitate, ac minimè sincera. Vt quondam Antiochi Regis; de quo Scriptura:
1. Mach. 6. 8. *Orabat scelestus hic Dominum, à quo non esset misericordiam consecuturus.*
5. 5. Itaque hora illa revelabit fraudes, quibus nunc circumvenimur à á mundo & diabolo; & ostendet serò vanitatem esse, quę modò suscipimus.
6. 6. Proinde
Eccl. 14. 14 disce nunc sapere, & *non defrauderis à die bono, & particula bonæ diei non te prætereat*, quò minus in bono semper proficias

PVN-

PVNCTVM II.

1. PRÆSENTIA quoque affligent: quando non deseritur sine dolore, quod cum amore possidetur, sunt autem triplicia 1. Bona externa. *O mors quàm amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis!* & eò magis, si cum peccato fuerint acquisita in quos dicetur: *Panis ejus in vtero ejus vertetur in fel, divitias, quas devoravit, evomet.* 2 Personę conjunctæ & charæ á quibus divellemur; *siccine separat amara mors*? Vosne etiam relinquendi? 3. Corpus ipsum, diutina atque arcta societate cum anima conjunctum; & cum corpore, simul omnium, quibuscum corpore fruimur, æterna jactura facienda est. II. Inquiram in me, an horum aliquid inordinatè diligam; & nunc potius istis moriar; quàm, cùm deserenda sunt. III. Expendendum etiam, quàm sit absurdum, ob ea, quæ mox amittenda sunt, æternam vitam in discrimen vocare.

Relictio præsentiũ
1.
Eccl. 41. 1.
Iob. 20. 13
2.
1. Reg. 15. 32.
3.
2.
3.

PVNCTVM III.

DENIQVE affliget timor futurorum; vt cùm quis jam jã expectat definitivam sententiam, in qua agitur de opibus, honore, & vita; nec satis ei constat de eventu. Hic etiam agitur de bonis & vita æterna, & sententia erit irrevocabilis: & tam incerta, vt nec just⁹ sciat; *vtrum amore vel odio dignus sit*; & quamvis *nihil* sibi *conscius*: *non tamen in hoc justificatus sit*. 2. Accedet tentator, calcaneo maximè insidians, illudque ingerens: *si justus vix salvabitur, impius & peccator vbi parebunt*? qui & aliis mille modis turbare phantasiam, & illudere homini potest, & so-

Futurorũ timor.
1.
Eccl. 9. 1.
1. Cor. 4. 4.
2.

& solet. Nunc dispiciam: quid tunc maximè terrere me possit; & occurram: & pro felici morte crucifixum deprecabor.

MEDITATIO IX.

De particulari Iudicio statim à morte.

PVNCTVM I.

I. Judicio Assistentes. QVÆ personę interveniunt. 1. Anima judicanda, exuta corpore, & iis, quę corpus comitantur, perinde Rustici, ac Regis; & quæ animam sequuntur: scientiæ, nihil conferent,
1. nisi tantum bona opera. 2 Cingent latera An-
2. gelus custos & malus, diverso affectu, prout egelus custos & malus, diverso affectu, prout erit diversa conditio animæ: nam bonæ applaudet bonus, malus mętebit; è contra, si mala sit. 3. Assidebit judex Deus, invisibilis quidem, sed
3. certis signis suam præsentiam manifestans: infinitè sapiens, justus, potens: à quo non appellatur: & in oculis ponentur omnia, quando libri aperientur nostrarum actionum, vt non sit tergiversationi locus.

II. Timor. II. Cogitabo me assistere; atque, vt salutarem timorem concipiam, videre Iudicem ipsum irato vultu; & accusatorem diabolum gestientem; ac in me impletum illud: *Diabolus*
Ps. 108. 6. *stet à dextris ejus: cùm judicatur, exeat condemnatus.* contrà verò, vt spem excitem, aspiciam benevolum Iudicem & Angelum custodem arridentem mihi, atque abigentem à me dæmonem, illis verbis: *increpet in te Dominus, Sathan,*
Zach. 3. 2. *qui elegit hunc; numquid non iste torris est erutus de igne?*

PVNCTVM II.

I. TEMPVS & locus Judicij hujus. Tempus I.
est momentum illud, quo anima solvitur à corpore: in eo accusatio, sententia, & executio perficiuntur. O momentum, æternitatis principiũ, sive gloriæ, sive pœnæ 2. Locus 2.
est ille ipse, vbi homo moritur 3. Quid si hoc 3.
momentum, quid si hic locus decernet? Vxor Gen. 19. 26
Lot, vbi se convertit retro, ibi judicium tulit.

PVNCTVM III.

I. ORDO Iudicialis. Accusatores erunt I.
tres 1. Diabolus, qui per excellentiam Accusatores.
dicitur *Accusator fratrum*; accusabit de iis, quę ipsius instinctu peccavi: & cùm interna nostra 1.
non perspiciat, affirmabit plura ex conjectura Apoc 12.
vel etiam malitia. 2. Erit conscientia, mille 10.
testes; hic omnia patebunt, vnde animam ex- 2.
stimulet, de qua illud est: *Cùm vadis cum adver-* Luc. 12. 58
sario tuo ad principem in via, da operam liberari ab illo, ne fortè trahat te ad judicem; & judex tradat te exactori, & hic mittat te in carcerem. Adversarius est conscientia, à qua in via liberatur, qui in hac vita eluit peccata. 3. Quodammodo e- 3.
rit ipse Angelus custos, cujus posthabui monita, & officiis ingratus fui.

II. Examen erit 1. accuratissimum, vsque II.
ad verbum otiosum, nec de commissis tantum, Examinis
sed etiam de omissis, ac de mediis, non adhibi- conditio-
tis, de neglectis inspirationibus, de beneficiis nes.
posthabitis, tam communibus, quàm privatis; ac de ipsis circumstantiis bonorum operum: quò pertinet illud: *Ego justitias judicabo* 2. Fi- Psal. 74. 3.

et hoc examen in tanta luce, vt anima conſpiciat omnia mala ſua, & gravitatem illorum æſtimabit; & quæ pro peccatis non habuit, aut non advertit, vel oblita eſt, repræſentabuntur

Sophon. 1. 12. ei omnia: ſicut dicit Dominus: *In tempore illo ſcrutabor Hieruſalem in lucernis*, abditos quoque angulos: nec Babylonem tantum, ſed & Hieruſalem, juſtos ipſos. Heu *non intres in judicium*

Pſ. 142. 2. *cum ſervo tuo Domine, quia non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis vivens.* 3. At viciſſim Deus bona opera juſtorum etiam minuta, vſque ad calicem aquæ frigidæ, producet & repræſentabit animæ, ad ipſius mirificam conſolationem.

Apoc. 14. 13. *Opera enim illorum ſequuntur illos.*

PVNCTVM IV.

Privatur bonis.

EXAMINE facto, anima primùm exſpoliabitur donis, quæ reſidua erunt; ad eum modum, quo degradatur ſacerdos, ſacræq; veſtes detrahuntur, ad inſignem ignominiam, tanquam indigna munere, ac dignitate ſacerdotali, vt ita tradatur in manus judicis ſecularis, morte mulctandus. 2. Donum fidei ab eo aufertur: quòd non ſtuduerit vitam agere fidei ſuę conformem. 3. Deinde ſpei donum, quòd media neglexerit, per quę debuerat ad ſperatum bonum aſpirare. 4 Præterea ſpoliabitur gratiis gratis datis, ſi quas habuit propter bonum aliorum: quòd vel iis non vſus bene ſit ad finem, propter quem datæ erant; vel quòd aliis intendens, ſeipſum neglexerit: quod eſt inordinatum. 5. Ipſæ etiam virtutes morales acquiſitæ in eo deficient. 6, Scientiæ etiam erunt ad majorem cruciatum: quòd ſcientiam ſalutis poſtpoſuerit illis. 7. Vnicus manebit chara-

character Baptiſmatis; & ſi quem alium acce-
pit; vt appareat, á qua conditione exciderit:
illudaturque illi ab infidelibus, eo nomine,
quod cùm poſuerit tanti ædificij fundamen-
tum, non valuerit conſummare. Igitur in talem
complebitur illud Ezechielis: *Denudabunt te* Eze. 23. 26
veſtimentis tuis & tollent vaſa gloriæ tuæ, & di-
mittent te nudam, & ignominiâ plenam.

PVNCTVM V.

SENTENTIA Chriſti in peccatricem animã:
Diſcedite à me maledicti in ignem æternum, qui Matt. 25.
paratus eſt diabolo & Angelis ejus. Quo ipſo mo- 41.
mento deſtituetur Divinâ protectione qua e- Sententia
tiam peccatores illuc vſque proſequitur Deus; Impij.
& ab angelo cuſtode deſeretur, illud vſur-
pante, *Curavimus Babylonem, & non eſt ſanata:* Ierem. 51. 9
derelinquamus eam, vtique in manus ſæviſſimi
leonis, qui cum tripudio è lectulo delicato &
corona amicorum in puncto ad inferna depor-
tabit. Quid tam ſubita & tam diſpar conditio,
rerumque omnium permutatio in infelici ani-
ma efficiet?. ô juſte Judex, *cùm veneris judicare,*
noli me condemnare.

PVNTVM VI.

SENTENTIA pro anima juſta: *Venite bene-*
dicti Patris mei, percipite Regnum, quod vobis Iuſti.
præparatum eſt ab origine mundi. Et: *Euge ſerve* Matt. 25. 34.
bone & fidelis intra in gaudium Domini tui. Suſ-
cipiet eum Angelus cuſtos, ac pluribus comi- Matt. 25. 21
tantibus deducet in cœlum, (niſi fuerit pur-
ganda) in illo autem primo ingreſſu, & quaſi
occurſu torrentis voluptatis, quomodo afficie-

 tur

tur! ô verè preciosa mors sanctorum in conspectu Dei; mors autem peccatorum pessima. Petam illam mihi: & quoniam in illo judicio non est locus patrociniis, nunc purissimam DEI MATREM ferventer compellabo; MARIA mater gratiæ MATER misericordiæ, tu nos ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

MEDITATIO X.

De corpore animà destituto.

Hæc meditatio est imago mortis spiritualis, quâ homo passionibus suis moritur, quæ propterea mortificatio dicitur.

PVNCTVM I.

I. Corpus mortuum. I. QVALE remanet corpus? 1. Destitutum motu membrorum & vsu omnium sensuum, nec illorum objectis afficitur. 2. Pallidũ,
1. deforme, & fœtidum redditur, & mox in cor-
2. ruptionem vergit; estq; horrori, quod vivum delectabat. 3. proinde solitarium relinquitur cadaver, & quamprimum efferri curatur.

II. Mori in vita. II. Dum vivo, mortuum imitabor in his tribus. I. in sensuum mortificatione, etiam à licitis non necessarijs; & quasi carerem sensibus,
1. non afficiar. 2. non considerando, quòd res
2. sunt; sed quòd erunt postmodum squalidæ &
Isai. 40. 7. tetræ *omnis enim caro fœnum, & gloria ejus quasi*
3. *flos agri.* 3. nihil curando, quòd relinquar, & me
Ps. 30. 12. vitent alij, vt cadaver quod de se David: *qui videbant me, foras fugerunt: oblivioni datus sum tanquam mortuus à corde; factus sum tanquam vas perditum, quoniam audivi vituperationem multorum*

rum commorantium in circuitu. hoc eſt, crucifi-xum eſſe mundo: vt pro mortuo me habeat, & tractet; & mihi mundum: vt id perferam, quaſi inſenſibilis factus, ad mundi vexationē.

PVNCTVM II.

VESTIS, lectus, & habitudo defuncti corporis: pro veſte linteum, quo involvitur; vel ſi quid precioſum additur, mox ſepeliendo detrahitur. pro lecto humus; *& ſubter illud ſternetur tinea, & operimentum ejus erunt vermes;* pro habitatione erit foſſa ſeptempedalis, ac ſi qua moles ſuperſtruatur, quid ea confert exanimi? pudeat mollitiei, & ſuperfluitatis dum vivo, circa ejuſmodi. 1. *Iſai.* 14. 11.

II. Imitabitur Religioſus conditionem cadaveris. 1. in ſtudio paupertatis, vt viliſſima quoque in veſtibus, lecto, & habitatione præoptet; neque moveatur quomodocunque circa iſta habeatur. 2. in ſtudio caſtitatis: vt ſicut per mortem fit divortium perpetuum, ab omnibus oblectamentis & curis mundi: ita ego per votum caſtitatis penitus iiſdem moriar. 3. in ſtudio obedientiæ, vt inſtar cadaveris, me verſari ſinam ſine contradictione. II. Religioſus 2. 3.

PVNCTVM III.

1 ELATIO ad ſepulchrum 1. in feretro, alienis humeris, per plateas effertur exanimis, qui paulò antè obibat omnia alacer, quare nunc è cubiculo, è domo egrediens per compita incedens, memorabo diem illum, cùm tantò aliter agetur mecum. 2. effertur cum 1. Iter ad ſepulchrum.

comitatu, aliis cantu, alijs fletu prosequentibus, vel honoris ergo; sed ea quid prosunt exangui? imo damnato cedunt ad cruciatum.

3. 3. Infertur in sepulchrum, cooperitur humo, lapide clauditur, mox à vermibus depascendus, sempiternaque memoria delendus, vel si etiam honorificè celebratur, id animæ quantum confert, prçsertim æternis ignibus addictæ? vnde bene quidam dicebat: *ô Aristoteles laudaris vbi non es, cruciaris vbi es.*

II. Documenta. II. Ergo discam, vanos honores pro nihilo habere, me ipsum vili pendere, neminem aspernari, quando omnes futuri sumus mox per mortem æquales. Dicam autem animæ meæ: vide, quam foves & ornas, cui servis: carni putidissimæ; quin pro ancilla eam habeto, & servire tibi facito. Nec istum sepulturæ honorem polliceri tibi potes; cùm possit contingere, quod regi Ioacim; *qui sepultura asini sepelitur, putrefactus & projectus extra portas Ierusalem.* quod & Iezabeli factum; tuque forsitan promeritus es ob tua peccata.

Ierem. 22. 19. 4. Reg. 9. 35.

MEDITATIO XI.

Super illa verba: Memento homo, quia pulvis es, & in pulverem reverteris.

PVNCTVM I.

Homo ex pulvere.

CVR homo ex pulvere factus, cùm potuisset ex nihilo corpus creari; sicut & anima 1. ad humiliandum ipsum ex intuitu originis. 2. vt Dei benignitatem, potentiamque amaret, qui

qui ex pulvere per inspirationem animæ fecisset ipsum ad imaginem suam; *quid superbis terra & cinis?* & ex donis Dei cur extolleris? Adam oblitus originis suæ, affectavit esse sicut Deus. Eccl. 10: 9.

PVNCTXM II.

CVR homo damnat⁹? vt in pulverem redeat. 1. vt intelligatur malitia peccati, quę promeruit: tam nobile opus in pulverem redigi? cum alioqui non fuisset interiturum, si nō peccasset. 2. vt qui ex vilitate principij, vnde plasmatus est, non se continuit in humilitate; humiliaretur ex fine; quem habiturus est redactus in pulverem. 3. vt recordatione pulveris extremi, terrenas comprimat affectiones; & cōmissorum agat pœnitentiam, vt suadet Propheta: *In domo pulveris pulvere vos conspergite* hoc est, qui domos luteas habitatis, in suum principium resolvendas, pulvere vos conspergite, ritu pœnitentium.

In pulverem regressus. 1. 2. 3. Mich 1, 10

PVNCTVM III.

CVR dicat, memento quia pulvis es; non autem, fueris? Nempe, quia de facto est, sicut de terra constans, ita ad terrena proclivis; & instabilis vt pulvis, quem proijcit ventus à facie terræ, tum in consilijs & bene cœptis: tum ob vitæ mortalis casus, & incertitudinem. Optimum esto consilium, vt quoties aliquod apparens bonum meos percellit sensus: mihi objiciam statim; atqui hoc totum pulvis est, & ego ipse pulvis sum, postmodum exsufflandus.

Pulvis es.

PVNCTVM IV

OMNIA mihi occinunt sententiam istam, at præcipuè Calvariæ & ossa defunctorum; inter quæ versans, & illud audire mihi videar:
Eccl. 38. 23 *Memor esto judicij mei. sic enim erit & tuum: mihi heri, & tibi hodie*; pro hodierno haberi debet, quod vita mortali clauditur; quia brevis & incerta est.

MEDITATIO XII.

De oblivione mortis, ex parabola diuivitis avari Lucæ. 12.

PVNCTVM I.

Mortis oblivio fallax. TRIPLEX fallacia ex oblivione mortis exemplo hujus divitis. I. pollicetur sibi longam vitam, cùm dies illa esset postrema. tales
1. reprehendit Iacobus Apostolus, quòd audeant
Iac. 4. 13. dicere, faciam cras hoc vel illud; *qui ignoras quid erit in crastino, quæ enim est vita tua? vapor est ad modicum parens, pro eo quod dicere deberes si vixero, si Dominus voluerit.* 2 quòd promittat
2. sibi quietam bonorum vsuram, vnde ait: *anima, habes multa bona reposita in multos annos, requiesce, comede, bibe, epulare*: cum alioqui bona hæc auferri possint; ac si maneant, continget tibi illud; *cunctis diebus vitæ suæ comedit in*
Eccl. 5. 16 *tenebris, & in curis multis, & in ærumna atque tristitia.* 3. supina negligentia salutis animæ bo-
3. norumque æternorum.

PVNCTVM II.

Mala ex oblivione I. DAMNA hujus oblivionis, 1. quòd serò agnoscat
Sap. 5. 4.

noſcat errorem ſuum, quando remedium non ſubeſt; vt ſtulti illi in libro ſapientiæ, *ſemet propterea inſenſatos confitentur.* quare & huic diviti dicitur: *ſtulte.* 2. quòd noctu abripiantur è vita: *Hac nocte* ſcilicet in ipſis tenebris peccati, vt ab interioribus tranſeant ad exteriores & æternas. Averte à me Domine, dicito mihi priùs; *Diſpone domui tuæ, quia morieris*; da tempus pœnitentiæ. Etſi illud optimum, vt quotidie id mihi intimari putem, & ita ſemper ſim paratus. 3. quòd ægrè & inviti moriuntur, quare dicit: *Animam tuam repetent à te*, mali ſcilicet dæmones. Iuſtis autem in deſiderio eſt: *Educ de cuſtodia animam meam ad confitendum tibi.*

Eſaiæ 38.1

Pſ. 141. 8.

PVNCTVM III.

QVæ autem paraſti, cujus erunt? hoc poſtremum oblivionis damnum: quod quaſi ſemper victuri non proſpiciunt in poſterum. Tua certè non erunt, quia diviti dicitur, qui, *cùm interierit, non ſumet omnia, neque deſcendet cum eo gloria ejus.* Non ſic juſtis, non ſic; quorum opes ſunt opera bona, quę ſequuntur ipſos. Interrogabo etiam te: & hæc anima cujus erit? *quam dabit impius redemptionem pro anima ſua*: quominus in poteſtatem Diaboli veniat? dicam Deo: tuus ſum ego, ſalvum me fac.

Pſ. 48. 18.

Pſ. 118. 94

PVNCTVM IV.

OBLIVIOSI conditio repræſentatur in Balthaſare Rege Babylonis, cui operam danti comeſſationibus, viſa eſt manus ſcribens in pariete:

Exemplū.

riete: *Mane, Thecel, Phares. numeravit Deus Reg-*
Dani. 5. 26. *num tuum*, & compleuit illud. *Appensus es in statera, & inventus es minus habens. Divisum est regnum tuum, & datum est Medis & Persis*: ita Daniele interpretante, & eadem nocte id totum subsecutum est. & quadrat in illum divitem ac similes. *Mane*, *numeravit*: Stulte hac nocte repetent animam tuam à te. *Thecel*, *appensus es*, vtique minus habens inventus es; qui idcirco vocatur stultus. *Phares*, *divisum est*; & hæc, quæ parasti cujus erunt? auferentur videlicet à te, & dabuntur ei, quem ignoras,

DE JUDICIO VNIversali.

MEDITATIO XIII.

Pro Dominica 3. adventus.

De signis præcedentibus iudicium,

PVNCTVM I.

Causæ judicij. 1.

CAVSÆ vniversalis Judicij 1. vt sententia lata in particulari judicio, ejusque æquitas innotescat toti mundo: atque vt suppleatur quod defuit. nam de corpore ibi nihil fuit decretum; & contingit damnati hominis corpus in honore esse, beati autem ignominiosè haberi; debet autem participare gloriæ aut pœnæ, prout in hac vita servivit justitiæ, aut iniquitati. 2. vt justis honor coram omnibus habea-
2. tur, qui in hac vita fuerunt contemptui. Ac inprimis, vt justificetur Deus in judiciis suis, qui justos premi nunc, malos autem exaltari permisit: quod sapientissimè fuisse dispositum, dies illa manifestabit. propterea, *nolite ante tē-*

pus

pus judicare 3. ut mali & impij videant gloriam Christi, præsertim ij qui viderunt humiliatum; ideoque judicium in valle Iosaphat constituetur circa Ierusalem & montem Olivarum, ubi crucifixus Dominus fuit, & ascendit in cœlum, ut ibidem illum videant descendentem cum potestate magna & majestate, sicut prædixerunt Angeli: *quemadmodum vidistis eum ascendentem in cœlum, ita veniet.* Ergo *lætentur cœli, & exultet terra: quoniam venit judicare terram in æquitate, & populos in veritate sua.* — 1. Cor 4.5. 3. — Actu 1. 11 — Ps. 95. 9. 7.

PUNCTUM II.

SIGNA præcedentia 1. erunt plurima; *Omnem enim creaturam armabit Deus ad ultionem, & pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos.* & meritò; quia omnibus abusi sunt peccatores. 2. erunt terribilia. *Sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum sed convertetur in sanginem. Stellæ cadent de cœlo & virtutes cœlorum movebuntur, erunt terræ motus terroresque de cęlo:* mare mugiet, & arescent homines præ timore & expectatione impendentium. Nam obscuratio solis portendet æternas tenebras; suffusa luna sanguine, iram judicis implacabilem; cadentes stellæ, præcipitationes in abyssum, etiam hominum aliquando clarorum, fremitus maris apertique terræ hiatus, & omnium confusio elementorum, imaginem referet furentium Dæmoniorum in capita hominum, & infernale chaos repræsentabit: in quo *nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.* Arescat autem impius præ timore, exsiccante ossa spiritu tristi — Signa 1. Sapie. 5. 18. — 2. — Matt. 24. 29. — Iob. 10. 22.

ex conſcientia factorum; at electi cum timore ſimul fiduciam habebunt; memores Chriſti verborum. *his fieri incipientibus, reſpicite & levate capita veſtra, quia appropinquat redemptio veſtra.*

Luc 21.28

PVNCTVM III.

2.Pet.3.10 Ignis finis mundi.

CONFLAGRATIO Mundi, de qua S. Petrus; *Adveniet dies Domini ſicut fur, in quo cœli magno impetu trãſient, elementa verò calore ſolventur, terra autem. & quæ in ipſa ſunt, opera exurentur*; nempè plantæ, animantes, homines ipſi reſidui; & quicquid ad vſum & luxum humana fecit induſtria; palatia, moles, vrbes, amœnitates omnes: nam, vt ait Joel; *ante faciem ejus ignis vorans & poſt eum flamma exurens, quaſi hortus voluptatis terra coram eo, & poſt eum ſolitudo deſerti, neque eſt qui effugiat eum.* Ignis iſte cruciabit malos: juſti autem per illum purgabuntur. Permanebit autem vſque ad finem judicij, etiam reſurrectione facta; & in corpora damnatorum ſæviet, etiam ante ſententiã, &, eâ pronunciatâ, tanquam fluvius rapidus trahet eos ſecum in tartara. At verò juſtorum reſuſcitatorum corpora non poterit lędere, Deo intercidente flammas ignis: vt ea verba Baſilius interpretatur. Tunc implebitur: *Ecce dies venit ſuccenſa quaſi caminus; & erunt omnes ſuperbi, & facientes impietatem ſtipula: & inflãmabit eos dies veniens, quæ non derelinquet eis radicem & germen. Et orietur vobis timentibus nomen meum ſol juſtitiæ, & ſanitas in pennis ejus: & egrediemini, & ſalietis ſicut vituli de armento: & calcabitis impios, cùm fuerint cinis ſub planta pedum veſtrorum.*

Ioel. 2. 3.

Malis crudelis.

in Pſal 28.
Mala. 4. 1.

PVN-

PVNCTVM IV.

DE *die illa & hora* (quâ evenient iſta) *nemo ſcit, neque angeli cœlorum, neque filius hominis, niſi ſolus Pater* ; & non ſolum non poteſt à longe prænoſci hora illa, ſed nec jam inſtans præſentietur ; ac ita, incautos, & nihil minus cogitantes, imo nuptijs & comeſſationibus operam dantes, ex improviſo corripiet ignis ille ; quemadmodum diluvium in diebus Noë inopinantes obruit, & flamma cœlitus Sodomitas abſumpſit, quibus exemplis Dominus eſt vſus, ad improviſam ſui adventus, & conflagrationis mundi quaſi irruptionem indicandam. Mat. 24. 36. Dies incerta.

MEDITATIO XIV.

De reſurrectione corporum, & de præcedentibus ſententiam.

PVNCTVM I.

RERVRGENT mortui, *mittet Angelos ſuos cum tuba & voce magna, & congregabunt electos ejus à quatuor ventis à ſummis cœlorum vſque ad terminos eorum. In momento & in ictu oculi, in noviſſima tuba (canet enim tubâ) mortui reſurgent incorrupti. quoniam ipſe Dominus in juſſu & in voce Archangeli, & in tuba Dei deſcendet de cœlo, & mortui qui in Chriſto ſunt reſurgent primi ; & dabit mare mortuos qui in ipſo erunt, & mors & infernus dederunt mortuos ſuos ; & iudicatum eſt de ſingulis ſecundùm opera ipſorum.* Ad hanc citationem comparebunt magni & parvi ; & corporibus momento reformatis, animæ è cœlo & inferis

Reſurrectio. Mat. 24. 31. 1. Cor. 15. 52. 1. Theſſ. 4. 25. Apoc. 20. 13.

inferis revocatæ, vt prius vnientur. O vocem potentem, malisque terribilem, quam vt tunc

Ephes.5.14 lætus excipiam, audiam modò illam: *Surge qui dormis, & illuminabit te Christus.*

1.Cor.15.51. 11. Porrò corporum erit diversitas, nam *omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur.* Mali sortientur immortalia quidem, sed

1. Corpora malorum. passibilia & fœda, quæ subire animæ exhorrescant. Ibi se mutuo insectabuntur anima & corpus: illa quòd ob corporis rebellionem in ea mala devenerit; istud autem, quòd, cùm frænari corporis concupiscentiæ ab anima debuissent: contrà indulsit ei omnia; ex quo etiam crescet vtriusque tormentum. At justi

2. Bonorum. sortientur corpora impatibilia, & gloriosa: vnde sibi mutuo gratulabuntur anima & corpus de mortificata sensualitate.

PVNCTVM II.

Judicis gloria. ADVENTVS Judicis. 1. gloria & majestas ejus erit præ sole & luna, & stellis, quam vel ipsi dæmones coacti venerabuntur, pro Deo

1. Philip.2.10. ipsum agnoscentes, vt tunc vel maximè *omne genu ipsi flectatur, cœlestium, terrestrium & infernorum, & omnis lingua confiteatur quia Dominus IESVS CHRISTVS est in gloria Dei Patris,* vbi, jùxta promissum, *ponentur inimici ejus scabellum pedum ipsius.*

2. Comitatus. 2. Comitatus erit Angelorum omnium, vt ipsemet præmo-

Mat.25.31 nuit: *Cum venerit Filius hominis in majestate sua, & omnes Angeli cum eo:* qui vt credi potest, lucidis, instar solis, vestientur corporibus, ad Regis sui magnificentiam corporeis oculis, e-

tiam

tiam impiorum subjiciendam. 3. *Tunc appa-rebit signum filij hominis in cœlo; & tunc plangent omnes tribus terræ & videbunt Filium hominis venientem.* Plangent inimici crucis. Exultabunt, *qui carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis suis.* 4. Thronum judici exhibebunt splendidissimæ nubes, è cujus vultu ac oculis micabunt radij placidissimi adversus Justos; in malos autem ira & indignatio, vt illius aspectum sustinere nequeant. Quin etiam vulnera ipsa amorem spirabunt, & accendent in pectoribus justorum; confusionem autem & fletum movebunt inexpertibus illorum fructus; & maximè Judæis, qui illum pupugeruntt. 5. Sed & beatissimæ Virgini MARIÆ tanquam Regis Matri, suus thronus collocabitur, non secus ac Salomon matri suæ fieri volvit; non jam, vt deprecetur pœnas; sed vt confundantur, qui in tempore vsi non fuerunt illius patrocinio, aut etiam injuriis eam affecerunt; & vt quæ præ omnibus compassa est Christo patienti, præ omnibus conglorificetur jam regnanti. Circumponentur etiam sedes Apostolis Domini, juxta Magistri promissum: *Amen dico vobis, quòd vos qui secuti estis me in regeneratione, cùm sederit filius hominis in sede Majestatis suę, sedebitis & vos super sedes duodecim judicantes duodecim tribus Israel.*

3. Crux. *Mat:24.30*

4. Thronus

5. B. Virgo

Apostoli. *Mat. 19. 28.*

PVNCTVM III.

SEGREGATIO bonorum à malis. *Exibunt Angeli, & separabunt malos de medio justorum; sicut Pastor separat oves ab hædis, & statuet quidē oves à dextris, hædos autem à sinistris.* In hac vita

Matt. 13. 49.25. 33.

ta sunt omnes permixti, & plerumque melior pejore loco, sive dignitate, sive opinione hominum; sive successibus. Tunc mutabuntur vices, manebuntque perpetuæ: quo gaudio justorum; & qua iniquorum confusione? Juvat nunc tenere novissimum locum; vt dicatur tibi: *ascende superius*; non contrà, Ibi *assistet Regina à dextris* Regis *in vestitu deaurato* Propte-
Ps. 44. 10. rea neminem in hac vita contemne: quia fortè præcedet te illic.

PVNCTVM IV.

1. Cor. 4. 5. APERTIO conscientiarum, de qua, Paulus: *Nolite ante tempus judicare, quoadusq; veniat Dominus, qui judicabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium, & tunc laus erit, vnicuique à Deo.* Conscientiæ sunt libri: qui aperientur tunc ad judicandum, qui modò sunt clausi; tunc autem patebunt singulis omnes. Studiosè nunc occulto peccata; & gravissimè fero propalari vel vni alteri; imò vix non subticeo in confessione, & quomodo substinebo coram Angelis, & hominibus cunctis planè nudari & ostentui haberi?

1. Patebunt conscientiæ.

II. Producentur etiam in lucem omnia bona justorum vnde laudem referant: nec mala eorum tegentur: quæ tamen ipsis confusioni non erunt, quandò ab illis se expediverunt per gratiam Dei. & cedet in confusionem malorũ, qui fortè minus peccaverunt: nec se tamen à peccatis per pœnitentiam exemerunt. Malis etiam ipsa bona patrata augebunt ignominiam, quòd à cœptis destiterunt.

2. Opera bona.

PVN-

PVNCTVM V.

ACCVSATIO reorum. 1. Diabolus accusabit, & dicet ad Iudicem: ego hos non creávi, pro eis non sum passus &c. & tamen mihi serviverunt, te neglecto. Ita S. Basilius. 2. Christus ipse intra ipsorum conscientias repræsentando exprobrabit beneficia, tum communia tum privata in singulos: & quid tandem facere potui, quod non fecerim? 3. Angeli custodes sua obijcient officia: & iusti quoque, qui nostræ saluti operam aliquam impenderunt: & denique ipsa nos accusabit vehementissimè conscientia.

Accusatores.
1.
2. Oratione I De amore Dei & proximi.

MEDITATIO XV.

Sententia Iudicis pro bonis, & contra malos.

Pro Dominica 26. post Trin.

PVNCTVM I.

SENTENTIA pro iustis, blando vultu & voce sic alloquetur: *Venite benedicti Patris mei: possidete paratum vobis regnum à constitutione mūdi.* Venite: vndenam? qui aliquando vocati parvistis; & tollentes crucem secuti estis me. venite de Libano, quæ est Ecclesia, in qua regenerati, & aliti in cedros pulcherrrimas excrevistis, venite de tribulatione magna, ablutis stolis vestris in sanguine meo, venite de cubilibus leonum, de montibus pardorum, de societate hominum crudelium, qui vos persecuti sunt, & affixerunt. ô audiam primò vocantem: sequarq; , vt secundò audire merear

Sent. ad iustos. *Mat.* 25. 3.

in

in die illa invitantem *Benedicti Patris mei.* ô compellatio optatissima! quisnam eam promerebitur? *innocens manibus & mundo corde, hic accipiet benedictionem à Domino & misericordiam à Deo salutari suo.* BENEDICTI, non Abrahæ, Isaac aut Jacob, qui benedixerunt filiis suis; aut Moysis, qui populo benedixit; sed PATRIS MEI, paterno prorsus affectu, *qui benedixit vos in omni benedictione spirituali* per gratiam, nunc autem per gloriam, & est benedictio ejus efficax, nec frustrari potest. *Possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi.* quodnã regnum? quod solum est verè regnum; & per excellentiam tale. quomodo paratum? in misericordia & beneplacito divino: idque *à constitutione mundi,* quando præparabat cœlos, sedem hujus regni constituens Empyreum cœlum, & vobis paratum præ tot alijs. *Esurivi, enim, & dedistis mihi manducare, sitivi, & dedistis mihi bibere, &c.* admiratio capiet Justos, quòd ob tam exilia merita tribuat regnum, & quidem tale. & quòd tanti faciat opera misericordię; sibique exhibita imputet, quæ pauperib⁹, quos & fratres vocare non dedignatur: Verè igitur *beati misericordes? quoniam ipsi misericordiam consequentur.*

Psal. 33.

Ephes. 1. 3.

Opera misericordiæ

Mat. 5. 7.

Cæterum, non illa tantùm in remunerationem adducet, sed omnia alia; & vnicuique speciatim illa, quibus excelluit, interiùs repræsentabit. Vt Martyri, quòd pro se vitam posuerit; Virgini, quòd se Deo immaculatam servaverit; Religioso, quòd, relictis omnibus, sibi fideliter adhæserit.

PVN-

PVNCTVM II.

SENTENTIA in reprobos, formidabili vultu voceque pronunciata: *Discedite à me.* Hæc est pœna damni. Exclusio à Regno, à visione & fruitione Divina, à b amore, ab omni favore & beneficio, à cœlesti sede, à consortio beatorum, Angelorum, & hominum; *A me*, qui principium & finis omnium sum, Creator vester, Redemptor De⁹. Qui ad id tantummodò in vobis ero; vt, quoniam sine me esse non potestis, non planè in nihilū redigamini, sed vivatis; vt nunquam miseri esse desinatis. *Maledicti*: per omnia maledicti, in corpore, anima, potentijs illius; in sensibus, in loco, in socijs, in rebus omnibus. non dicit: *Patris mei*; quia Deus mortem non fecit nec maledictionis auctor est? sed eam sibi peccatores consciscunt. *Dilexit maledictionem, & venit ei: & noluit benedictionem, & elongabitur ab eo.* Quę rabies tunc damnatorū? Irrugijt Esau ob præreptam sibi à Jacob benedictionē. quantò magis isti ob superinductā sibi ampli⁹ æternā maledictionē? vnde etiā in maledicta prorumpent; in matrem, quę genuit; in lac, quod suxerunt; in Deum ipsum justum peccatorum vindicem. O Jesu qui maledictum factus, vt nos à maledicto vindicares; ne, quęso te, illius infaustæ maledictionis pœnam incurram. *In ignem æternum*: hæc est pœna, quę vocatur sensus; quia peccator non tantum privatur summo bono, sed etiam afficitur summo malo. Ergo ait: *Discedite in ignem æternum.* Non tantùm qui durabit in æternum; sed, qui

In impios sententia. Pœna damni.

Maledictio.

Ps. 108. 18.

Galat. 3.

Pæna sensus.

etiam in æternum cruciabit. Non vos tantùm à meo conspectu, & bonis excludo, abijcioque; quod fortassis parvi te eritis; si liceret, vt prius, vti creaturis, ad explendas cupiditates; sed omni ex illis consolatione exutos æternis cruciatibus addico. *Qui paratus est*: sicut Empyreum cœlum Iustis ita infernalis ignis peccatoribus paratus est; cujus indicia præbent profundæ voragines, in varijs terræ locis evomentes ignem. *Præparata est ab heri Tophet, à Rege præparata, profunda & dilatata, nutrimenta ejus ignis & ligna multa, flatus Domini sicut torrens sulphuris succendens eam.* Sic describitur infernus, qui Tophet dicitur à loco incendij, vbi cremabantur infantes idolo Moloch consecrati; quòd is locus imaginem repræsentet inferni; & est idem locus, qui gehenna dicitur, quo nomine Christus infernum expressit ab eadem similitudine. *Diabolo & angelis ejus*: vt quibus vivendo adhæsistis, eos habeatis, supplicij socios & tortores; non ait; paratus vobis; sicut dixerat de *Regno*; quia quoad se voluit omnes salvos fieri, neminem ex proposito perire (quanquam & de Angelis idem est verum) sed significat ignem illum ab initio in angelos prævaricatores excitatum fuisse; homines verò ipsos, dum eos imitantur, sibi quoque illum procurasse, communemque fecisse. *Esurivi enim; & non dedistis mihi manducare; sitivi & non dedistis bibere*, &c. minora objicit, vt ex iis judicium fiat de majoribus. Nec illa parva censeri debent, quando ait, *quod vni ex his meis minimis non fecistis, nec mihi fecistis*: est autem proculdubio non parvum

Isa. 30.33.

Dæmones socii.

Ratio.

vum, Christo ipsi misericordiam denegasse; quod fit, quando pauperi non præstatur: quandoquidem contestatum reliquit; sibi præstari, aut negari, quod pauperi vel præstatur, vel negatur. Nihilominus cætera quoque objiciet vnicuique sigillatim, quorum erit reus.

Opponent aliqui bona, quæ fecerunt, vt illi: Domine nonne in nomine tuo prophetavimus, dæmonia eiecimus, virtutes multas fecimus? quibus respondebit: *quia nunquam novi vos.* Quòd si hæc divina dona non juvabunt: quantò minus scientiæ, aut dotes naturales? illa autem non proderunt: quia peccatis propriis obscurata sunt. Et quia, dum aliis per ea prosumus, nobis per bona opera non consulimus. Qualiter hanc sententiam excipient reprobi? nam, si præ timore arescebant ad signa tantùm Dominici adventus, quid jam iras experti, quarum illa tantùm fuerant signa? Donis abusi.

PVNCTVM III.

I. EXECVTIO sententiæ; & ibunt hi in supplicium æternum, Iusti autem in vitam æternam. Primùm damnati illo ipso momento, dehiscente terra, cum toto exercitu dæmonum haurientur: ac implebitur illa maledictio: *Veniat mors super illos, & descendant in infernum viventes: ibi erit fletus & stridor dentium.* Executio. Ps. 54. 16.

II. De quorum casu justoque judicio laudabunt sancti Dominum, tanquam demerso Pharaone cum exercitibus suis, & dicent: *Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini percussit inimicum.* Et illud: *Magna & mirabilia sunt opera tua: justæ, & veræ sunt viæ tuæ.* Deinde ipsi Justorum triumphus Exod. 15. 4 Apoc. 15. 5

ſi cum Chriſto aſcendent in cœlum, eo ſenſu lætitiæ, quem mortalis homo adhuc concipere nequit, concinentes illud : *Benedictus Deus qui non dedit nos in captionem dentibus eorum.* Pſ. 123. 6.

MEDITATIO XVI.

De inferno, quid ſit, & de loco, æternitate, ſociis Tortoribus.

PVNCTVM I.

Definitio. 1. QVID ſit infernus. Eſt carcer perpetuus ac duriſſimus, omni genere incommodorum refertus, iis coërcendis, qui cum peccati mortalis conſcientia impœnitentes ex hac vita diſceſſerunt. Eſt ſtatus omnium bonorum vacuus; & contra, omnium malorum aggregatione cumulatus. Nullum quippe illic bonum, vel ex iis, propter quę vita præſens modò à pleriſque diligitur; nullum ibi deeſt malum, quod in hac vita toleratur. Quare diſcurre per ſingula; & cogita, hæc præ illis eſſe veluti picta; & præter talia, ſupereſſe pejora; qualia aſſequi non potes cogitando; quòd pręſentibus ſint diſſimilia, & ſine comparatione atrociora. Et ego defugiam modò modicum laborem, vt in illas non deveniam? Sed cumulum complet, quòd nō habeant finem; vt nec ipſa æternitas. Et poſtquam millia millium annorum effluxerint, ſemper quaſi incipient.

PVNCTVM II.

Cauſę ęternitatis. AETERNITAS hæc malorum provenit ex his cauſis. 1. Quia damnati ipſi ſunt immortales; non tantùm ſecundùm animam, ſed etiam

etiam secundum corpus. In illis diebus *quærent homines mortem, & non jnvenient eam, & desiderabunt mori, & fugiet mors ab eis*! Quod ipsum desiderium, cum impleri non poterit, ipsos aget in rabiem. 2. Locus similiter est æternus, terræ centrum. nam terra in æternum, stabit. 3. Ignis ejus inextinguibilis, & ęternus erit: Nam *flatus Domini sicut torrens sulphuris succendet eam*. hoc est, Deo ita volente, ac faciente, conservabitur ignis, ac si fluvius sulphuris indeficiens suppeditaret ei materiam sine intermissione. Porrò ille ignis sic vret, vt non consumat, quæ incendit; & ita nec ipse consumetur vrendo. 4. Vermis eorum nō morietur. Hic nascetur ex conscientia peccati, tanquam putredine; quæ, cùm vigeat semper, & apprehendatur immobiliter: morsus quoque vermis perpetuus existet. 5. Decretum Dei immutabile: In inferno nulla est redemptio, quò sanguis Christi non derivatur 6. Culpa manet semper, ac proinde comes illius pœna: permanet autem culpa quia & impœnitentia. Quare cum homo in peccato mori non refugit. hoc ipso eligit in eo perdurare in perpetuum.

Apoc. 9. 6. — 2. — 3. — *Isa.* 30.33. — 5. — 6.

Pvnctvm III.

CONTINVITAS pœnarū: vt nec intermissio fiat, nec variatio, cum aliquo levamine. Documento sit dives Epulo, cui vel aquæ gutta denegata est ad tantillum refrigerium: quin pœna ipsa ex accidenti augebitur, modò certè ex accessu plurium indies damnatorum: po-

Continua pœna.

Iob.24.19. ftea verò, cùm (vt eſt apud Job) *ad calorem nimium tranſient ab aquis nivium*; & extremorum inter ſe acris pugna magis ſubjectum affliget.

Impatientia. Prętérea, nec ex habitu quodam patiendi minuetur doloris ſenſus; potiùs creſcet, creſcente ipſa impatientia doloris, furore ac rabie? Pſ.75.23. nam *ſuperbia illorum, qui te oderunt, aſcendit ſemper.*

Pvnctvm IV.

1. Infernus obſcurus. LOCI ipſius peculiaris ærumna 1. Nam ſubterraneus & tenebricoſus erit præ Ægyptiacis tenebris: quo nullus radius penetrare poterit. & ipſe ignis quoque nullam mittet lucem, Deo intercidente flammam ignis, id eſt, prohibente. Tametſi ea etiam eſſe poterit ejus natura, vt non evaporet flammam, ſed tetrum ſolummodo fumum, vt alicubi videmus ex ſpiſſa & pingui materia: vel, vt ne fumum quidem: quia ille ignis non reſolvetur, vt cõ-

2. Anguſtus. munis noſter. 2. Erit anguſtiſſimus præ infinita corporum multitudine, vt planè compacta ſint futura atque compreſſa inter ſe. 3.

3. Calidiſſimus. Nulla adſpirabit illuc aura. & ita vocatur à Joanne *Stagnũ ignis & ſulphuris*: quò immerſi delitеſcent. 4. Erit fœtidiſſimus, vel ex afflatu ipſorum corporum, & reliqua loci fœditate.

Apoc. 19. 20.

4. Fœtidiſſimus. Denique ęternùm clauſus; quòd ſi modò alicui exire datur, is ſua tormenta circumfert; poſt judicium verò nemini.

Pvnctvm V.

Confuſio. TORMENTVM à ſocijs. Erunt ibi ex Angelis omnium ordinum; erunt ex omni

ſtatu & conditione hominum; & multi, qui nobis aliqua neceſſitudine fuerunt in vita conjuncti. Omne ibi diſcrimen dignitatum ceſſabit, omnis titulus: pares erunt omnes. Accedet odium mutuum implacabile vt nemo alterum ferre poſſit; & præ impatientia & rabie ſe mutuò conviciabuntur & impetent: atq; id atrocius, quò fuerant in vita conjunctiores, præſertim ſi in malo. Videlicet vti carbones accenſi, ſi cumulentur, ſe viciſſim magis accendunt; ita iſti infernales titiones, ob mali acerbitatem irritati, in ſemet iras exacuent, atque convertent. Et erit illud eis intolerabile, quòd ſeparari nunquam poterunt; neque diuturnitate pacari animi, aut reconciliari voluntates valebunt. Odium.

PVNCTVM VI.

IMMANITAS tormentorum. 1. Ipſi ſe invicem torquebunt dicentes & facientes ſibi mutuò quàm peſſimè poterunt: vt in præcedenti puncto. 2. Dæmones in primis exagitabunt illos; & terrificis vmbris infeſtabunt. 3. Vermis conſcientiæ, dum homo cernet, quemadmodum potuit iſta mala præcavere, gratiamque Dei neglexit: Mandaſti Domine; & ita fit, vt inordinatus animus ſibi ipſi ſit pœna. 4. Manus Dei inviſibilis ſuper illos aggravata. Illo enim mandante, & vim ignis miniſtrante, excruciantur infelices. Vnde irâ in Deum exardeſcentes, blaſphemo ore illum proſcindent; extincturi, ſi poſſent. Quæ rabies adeò non levat pœnam, vt multum adaugeat! Heu!

Tortores. 1. 2. 3. 4.

Hebr.10 31 *horrendum est incidere in manus Dei viventis.*

MEDITATIO XVII.

De pœna sensus, & pœna damni.

PNNCTVM I.

Sap.11.17 Sensuum pœna.

IN omnibus sensibus torquebitur, *nam per quæ quis peccat per hæc torquetur.* *Oculi* ab aspect u contubernalium. quos angue pejus oderit; & à spectris horribilibus, & à patratorum peccatorum formis invisis. *Auditus* à blasphemiis, & maledictionibus; nec non ab inconditis vocibus, & ejulatibus; & quasi ferarum rugitu & vlulatu. *Odoratus* à mutuo corporum pædore, sulphure, & omni immunditia *Gustatus* ab ingesto sapore hærente palatui, quovis absynthio & felle amariore, cum stomachi convulsione & nausea; nec non à canina fame, & siti inextingubili: vt apparet in Epulone. *Tactus* toto corpore diffusus ab acutissimis quibusque doloribus per omnia membra: quales ex notis morbis possumus conjectare. In eo autem sensu potissimum punientur, quo maximè peccaverunt. Et operæpretium ducemus in hæc omnia mala incurrere, ob brevem & exiguam voluptatem.

PVNCTVM II.

Ignis inferni ad quid?

POENA ignis; cujus erunt proprietates: 1. Vt adhæreſcat damnato, & vbique eum circumferat. 2 Quòd, cùm si idem, inæqualiter cruciet pro ratione meritorum; & eam partem magis, qua homo peccavjt: attemperan-

1. 2.

te

te Deo illius vim & operationem 3. Quòd e- 3.
xu it, non lucet; ac licèt, vt dicit Malachias, Mal. 4. 1.
erunt omnes peccatores stipula, quòd statim eos flamma corripiet: non consumentur tamē, ne cruciari desinant. Audi homo, *quis poterit ha-* Isa. 33. 14.
bitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?

PVNCTVM III:

POENA potentiarum internarum. *Phantasia* vexabitur tristibus imaginibus. Quale de 1.
Ægyptijs olim scribitur, quòd *personæ illis tru-* Sap. 17. 4.
ces apparentes pavorem illis præstabant; & tran- 9.
situ animalium, & serpentum sibilatione commoti tremebundi peribant. Hinc appetitus sensitivus per varias passiones distrahetur, & quasi lacerabitur ab ira, tristitia, pavore, agonia, desperatione, invidia rabie.

2.
Memoria jactabitur fluctibus cogitationum, tum rerum præteritarum, tum imminentium, quæ se importunè objicient, ac ingerent; nec ex vlla re solatium poterit accipere; & ipsæ olim perceptæ voluptates tormento erunt.

3.
Intelligentia turbata, & excæcata aberrabit in judicando; & pœnas inflictas injustitię Divinæ adscribet.

4.
Voluntas in malo indurata, & obstinata erit; vt Deum ipsum oderit, & amicos ejus: neque in vlla re miser homo implere voluntatem suam poterit, vnde aliquod levamen accipiat.

PVNCTVM IV.

Pœna damni similitudine explicatur

RESTAT pœna *damni* : quæ ex quibusdam similibus, licèt infinitè distantibus æstimari potest. Veluti si quis excidat hæreditate amplissima; si copia maximarum delitiarum privetur; si vita hac longè charissima per mortem exvatur intempestivè. sed hæc vilia sunt, nec conferenda. Plus valet, quod viri sancti, divinitus illustrati, vel ad cogitationem solam tantæ jacturæ deficiant animis. Porrò Damnati, etsi non percipiant intimis sensibus magnitudinem jacturæ, quam faciunt; poterunt tamen ex malis, quæ perferunt & patiuntur, ex parte aliqua conjectare. Nam Deus, qui ita severe vindicat peccata, haud dubiè non est in remunerando minus liberalis, quám in puniendo justus. Intuebuntur etiam aliquod gloriæ cœlestis specimen, ex aspectu sanctorum in die Judicij, quodque illos in beatas cœli regiones subvectos cognoscent, ipsis ad tartara detrusis; neque tamen honesti amor, aut Dei, erit causa dolendi de amisso illo bono; sed quòd illius visura à tot malis eos vindicasset, & magna proculdubio quiete beasset.

Dolor damnatorũ.

Cæterum jactura illa erit tanta, quantum est bonũ, videre Deũ sicuti est; & frui possessione boni infiniti modo excellentissimo : itẽ quanti est corpora immortalia & impatibilia gestare, & potentias omnes animæ tum externas tũ internas habere perfectas; & circa objecta ipsis cõvenientissima occupatas. Frui etiam loci pulchritudine incredibili, & societate jucundissima hominum & angelorum, absque omni amaritudine

maritudine, vel offensione, atque id totum in æternum Amen.

MODVS ORANDI PRO PVritate Conscientiæ acquirendæ.

IN Introductione Cap. 9. Dictum est de tribus orandi modis, quorum vnus confert ad purgandam conscientiam: versatur autem circa septem vitia Capitalia, Decalogi præcepta, tres animæ Potentias, & quinque sensus exteriores. Subijcientur porrò de singulis partibus meditationes; ac primò de septem vitijs, quę sunt aliorum vitiorum fontes, & in septem capitibus Draconis significantur: quin in septem nationibus Terræ Palęstinæ; quæ subigendę fuerunt, vt Judæi illam possiderent. Subegerunt autem paulatim, non primo statim appulsu: quod ipsum nobis contingit. Nam licèt per contritionem & confessionem deleta sit culpa, remanent pravæ consuetudines, efferatæque passiones, sensim edomandę. Sicut Moyses Israeli dixit: *Ipse Deus consumet nationes has in conspectu tuo paulatim atque per partes: non poteris eas delere pariter.* Deut. 7, 22. Circa singula peccata considerabuntur tria. 1. Quomodo peccatur, etiam venialiter. 2. Damna provenientia, & pœnę in hac & futura vita debitæ. 3. Præmium vincentis.

ME-

MEDITATIONES SVPER CAPITALIA PECCATA.

MEDITATIO XVIII.

De Superbia.

PVNCTVM I.

Quid sit & quomodo peccetur?

Superbiæ Actus, 1. EST appetitus excellentiæ inordinatus, de bonis sive corporis, sive animi. *Habet* quatuor actus. 1 Cùm tribuit sibi, quod est Dei, ve-
Isa. 10. 13 luti dicens: *Quis noster Dominus est?* 2. Cùm à
2. Deo recognoscit; sed tanquam debitum suis
3. meritis, quod est gratiæ, 3. Cum plura præ-
4. sumit, quàm habeat. 4. Cum in habitis se excellere putat alios; aut cupit certè, quòd sibi cedant.

Ex superbia multa oriuntur vitia. I. Vana
Vitia. 1. gloria: qua appetitur æstimari & laudari ab alijs. Hujus actus sunt: gloriatio de bonis habitis, ac si ea non accepisset à Deo; vel de ijs etiam, quæ non habet; vel etiam de malis. Deinde studium placendi hominibus propter laudem: denique inane gaudium, quod placeat illis, & in æstimatione sit. Et est vana gloria detestabilior de bonis animi, præsertim virtutibus, quòd has corrumpat. II. Ex Superbia
2. oritur Jactantia: cujus actus sunt, laudare seipsum, venditare, quæ non habet; aut exaggerare, quę habet; & inaniter propalare, quæ supprimenda forent. III. Ambitio honorum & dig
3. nitatum: quæ inordinata est, cum appetit su-

pra merita ; aut mediis non convenientibus, aut affectu nimio, quasi finem constituendo.
IV. Præsumptio : qua, laudis appetitu, majora suis viribus præsumit, & audet. V. Hypocri- 4. 5.
sis : simulando bonam intentionem : cùm sit vana ; aut bona operando, causâ gloriæ. VI. 6.
Pertinacia : vbi par erat cedere alieno judicio ; vel cum tuetur suum, ne errasse videatur. VII. 7.
Contemptus aliorum : non inferiorum tantùm, sed etiam Æqualium & Superiorum. Superbia enim ascendit semper, vnde existunt innumerabilia peccata : discordiæ, rixæ, maledicta, inobedientiæ, blasphemiæ. Circa hæc meditans, ingrediar in me ipsum ; & recognoscam in singulis meos defectus, memet acriter reprehendens : Miser, *quid habes, quod non acceptisti? jam dives factus es ; jam saturatus es, jam solus regnas ? Et nescis quia tu es miser & miserabilis, & pauper, & cæcus & nudus ? Quid superbis terra & cinis ? Pauperem superbum odit Deus.* 1. Cor. 4. 7. *Apoc.* 3. 17 *Eccl.* 10. 9. c. 25. 4.

PVNCTVM II.

DAMNA Superbiæ. Ea indicantur illis verbis: *Qui se exaltat, humiliabitur.* Vbi triplex pœna significatur : 1. & quòd spolietur bono habitu ; 2. & quòd frustretur desiderato ; 3. & quòd pro exaltatione subeat humiliationē. Sic Lucifer amisit gratiam & dona, quibus ornatus fuerat ; non attigit, quò adspiravit ; & pro excelso solio præcipitatus est in profundū luti. Quo exemplo Christus gloriantes discipulos repressit : *Videbàm Sathanam sicut fulgur de cœlo cadentem.* Ita Adam, Nabuchodonosor, Herodes & alij. Pœnę Superbiæ. 1. *Mat.* 23 12 *Luc.* 10 18

Den-

2. Derelictio justa. Deinde superbos destituit Deus extraordinarijs auxilijs, & labi sinit etiam in fœda peccata, quæ est pœna maxima. De Anania & Saphyra affirmat Basilius, quòd affectantes gloriam ex venditis facultatibus, permittente Deo, partem sibi reservaverint: vnde & laudem facti, &
3. Confusio. vitam ipsam perdiderunt. Denique consideranda est æterna confusio, quam subibunt elati, quando eis improperabitur à superbis dæ-
Isa. 14. 10. monibus: *Et tu vulneratus es sicut & nos? nostri similis factus es: detracta est ad inferos superbia tua:*
Mat. 7. 3. O *trabs* superbiæ in oculo, quæ non sinis videre; amove, vt videam Iesu humillime.

PVNCTVM III.

Mat. 23. 12 Merces humilium triplex. MERCES humilium! *Qui se humiliat, exaltabitur.* Primò educitur ex statu abjectionis, & miseriis; 2. deinde conservata ipsi manent dona accepta: 3. demum ad ampliora evehitur. Peccator seipsũ humilians, ervitur à peccatis, recipit amissam gratiam, exaltatur ad dignitatem filij Dei. Sic publicanus descendit justificatus coram Deo, præ superbo Pharisæo; & impius Achab quia se humiliavit, avertit intentatum supplicium. Quòd si peccator humi-
Exempla. lis exaltatur: quomodò justus humilitatis studiosus? augebitur haud dubiè copiosis gratiæ
Eccl. 3. 20 donis. Ergò, *quanto magnus es humilia te in omnibus, & coram Deo invenies gratiam.* Sic Dei Mater exaltata est propter humilitatem suam;
Mat. 23. 12 quin ipse filius Dei. Nam generalis est regula absque exceptione: *Qui se humiliat, exaltabitur.*

In-

Insurgam in meos circa hoc defectus, contrarijsque actibus eos extirpare conabor, initio facto ab humiliatione in rebus externis, quæ facilior est. Nihil porrò (teste Bernardo) *faciliùs est volenti, quam humiliare seipsum* nam, si exaltare me velim, erunt, qui obsistant si autem humiliare, nemo repugnabit. Est autem expedita ac vnica ratio vincendi superbiam, *humiliatio*; vt idem ait Bernardus. 2. Exploratio vitij. *Serm. 2. quadrag.*

MEDITATIO XIX.

De vitio Gulæ.

PVNCTVM I.

EST cibi & potus inordinatus appetitus; peccatur autem quinque modis. 1. Si contra preceptum vescamur vetitis ab Ecclesia, vel ab instituto, vel ex voto. 2. Si immoderatè in quantitate, cum gravi valetudinis corporis incommodo, vel animæ periculo: aut bibas vsque ad judicij turbationem, vel amissionem. 3 in qualitate, si exquisitis & pretiosis supra statum, gulæ causa, 4. in circumstantiis, si tempore aut loco non convenienti; aut sæpius, quàm par est; aut contra regulam tui instituti. 5. in modo si nimis avidè, & indecẽter ingurgitando, quasi in cibum absorptus, vel ob solam oblectationem. De his examinabo meipsum, quòd vix absque culpa vescar: & proponam meliora. Gulâ peccatur. 1. 2. 3. 4. 5.

PVNCTVM II.

POENÆ in gulosos. Ipsa gula secum pœnam adfert. *Vigilia & cholera & tortura viro infrunito.* Pœnæ 1.

Sibi ipsi. *frunito* læditur enim sanitas & mors accelera-
Eccl 31.23 tur. Et, *cui væ, cui rixæ cui sine causa vulnera:*
Prov. 23. *nonne his qui morantur in vino, & student calici-*
29. *bus epotandis?* Et Christus monet: *Attendite vo-*
bis, ne fortè graventur corda vestra crapula & e-
Luc.21.34 *brietate, & superveniat in vos repentina dies illa.*
Ampliùs: ineptum reddit orationi & indig-
num spiritualibus consolationibus: quòd in-
dulgeat carnalibus; facit inertem ad res mag-
nas divini obsequij, & qui à tam infirmo hoste
superatur, quomodo vincet fortiores?

2 Deinde considerandæ pœnæ à Deo inflictæ
Deus vltor ob gulam. primi parentes è paradiso pulsi fue-
runt. Iudæis in deserto carnes appetentibus,
Ps. 77. 31. cùm haberent cæleste Manna? *Ira Dei ascendit*
super eos, & occidit pingues eorum, cùm adhuc escę
eorum essent in ore ipsorum. Aliàs occisa sunt vi-
Exod.32.6 ginti tria millia, quando *sedit populus manduca-*
re & bibere, & surrexerunt ludere, videlicet in
3. venerationem Idoli; quin Propheta *occisus est*
Infernus. *à leone*, quòd comedisset contra Dei mandatū.
Luc.16.24 In alterâ etiam vitâ peculialiter cruciabuntur.
Vt ille *dives, qui epulabatur quotidie splendidè*; po-
stea verò expetijt *vel guttam aquæ*: quæ ipsi est
denegata. Et contra Babylonem pronunciatur:
Apoc.18.7 *Quantum glorificavit se & in delicijs fuit, tantum*
Genes.25. *date illi tormentum & luctum.* Heu nolim vt
33. *Esau*, pro obsonio *vendere primogenita mea.*

PVNCTVM III.

Bona tem- MERCES temperantię. Ipsa sibi est mer-
perantiæ. ces, quando sanitatem tuetur, & vitam
1. producit: animum autem aptat suis functio-
In corpo- nibus,
re.

nibus, & dominari facit appetitui, & capacem reddit cælestium, & ad magna expeditum. Vitia comprimit, mentem elevat, virtutem largitur.

Deinde remunerat abstinentiam Deus melioribus deliciis spiritûs, vt fecit erga Danielem & socios. Moysem etiam & Eliam per ieiunium ad sui consortium assumpsit, & in Transfiguratione adhibuit testes. Post hanc verò vitam assidere facit mensæ suæ, & singulariter reficit abstinentes. O, sim ex illis! *crucifigam nunc carnem meam cum vitiis & concupiscentiis*, vt illic epulari valeam. per sitim, fel, & acetum illud tuum te obsecro, bone Jesu, merear placare te cum Ninivitis, & pro tot culpis satisfacere. 2. nima. *Galat* 5, 24

MEDITATIO XX.

De Luxuria, & bono Castitatis.

PVNCTVM I.

QVID sit. Est inordinatus appetitus delectationis carnalis. Peccatur 1. cogitatione; cùm voluntas in rem cogitatam consentit, vel deliberatè se oblectat ipsa cogitatione absque proposito perficiendi rem; quæ vocatur morosa delectatio: vel, si minùs deliberatè oblectatur, saltem negligenter repellit cogitationem, aut ejus causam. 2. peccatur verbo, aut aliquo sensuum exteriorum. Verbo proferendo inhonesta; auditu, spontè præbendo aures talibus; visu, cùm spectantur provocantia, vel leguntur; odoratu & gustatu, cùm inde pelli- 1. Luxuria fit cogitatione. 2. Verbo.

pellicimur ad inhonesta; tactu, cùm molliori-
bus quis vtitur, cum irritamento libidinis, nã
tactus alioqui corporum est consummatio
3. Opere. peccati, & pertinet ad opus. 3. peccatur ope-
re consummato; vel se polluendo, vel alteri
commiscendo: & hoc pro qualitate personę
est multiplex peccatum: si alter sit voto casti-
tatis obstrictus, aut religiosus aut conjugatus,
aut si consanguinei. extra etiam commistionẽ
merus tactus suimet, vel alterius causâ dele-
ctationis, est peccatum mortale.

PVNCTVM II.

Pœnæ 1. Sibi ipsi. POENÆ. I. quæ ex ipso peccato nascuntur.
Prov. 23. 32. nam *blandè ingreditur, sed in novissimo morde-
bit vt coluber, & sicut regulus venenum diffundet.
morbi, infamia, depauperatio, mors, sunt lu-
1. *Cor.* 5. 5. xuriæ fructus; & Paulus incestuosum *tradidit
Satanæ in interitum carnis*; vt in corpore à dæ-
mone cruciaretur.

2. Pœnæ à Deo inflictæ in hac vita. Dilu-
vio obruit mundum; Sodomam incendit; ex
Israelitis vna die viginti tria millia occidit, ne
2. Deus vltor potem Jacob, ob fusum semen, morte percus-
sit; filios Heli perjre fecit in bello; Samson au-
tem, ob mulierem, in servitutem venit. quid
David, quid Salomon propterea passi sunt?
Sap. 11 17. Quòd si isti: quin tu times? 3. pœnæ futurę:
3. Infernus. *per quæ quis peccavit, in ijs acerbissimè cruciabitur.*
pro oblectatione cogitationum horrendis
vexabitur imaginibus, sensus singuli proprio
afficientur tormento; totus homo immersus
stagno ignis & sulphuris pro brevi voluptate
æter-

nùm ardebit. *Ergo fugite fornicationem*, ait Pau- 1. Cor. 6.
lus; fuga eſt præſens remedium. Vnde etiam 18. Eph. 5.
ait; *Fornicatio nec nominetur in vobis*. Ipſum no- 3.
men vſurpari non debet, ne rei imagine re-
præſentata polluat mentem.

PVNCTVM III.

BONVM caſtitatis comparatur lilio, ob ſex Actus 6.
actus tanquam folia candiſſima. 1. cuſtodia Caſtitatis.
viſus & auditus; ne quid ſubeat in animum im- 1.
puri: Hi ſunt cuſtodes Caſtitatis. 2 Trium a- 2.
liorum ſenſuum, odoratûs, guſtatûs, & tactûs
mortificatio: ne quem igniculum ſuppeditent.
3. ſermonis, & motuum omnium corporis, 3.
geſtuumq; modeſtia virginalis; nec non ipſius
veſtitus moderatio, ac decens compoſitio, vt
nihil inſit ſolutum, ac leve. 4. circumſpecta fa- 4.
miliaritas & converſatio cum hominibus; ca- 5.
vens, ne quid ſubrepat à puritate alienum. 5.
provida declinatio occaſionum, tam interna-
rum, quàm externarum. Internæ ſunt, ſuper-
bia: in quam Deus animadvertere ſolet per-
miſſione lapſus; vnde humilietur homo, & con-
fundatur. Deinde ira, qua exardeſcit ſanguis,
tum otium, per quod diffluit mens, & totus ho-
mo. Externæ autem ſunt variæ, à loco, à tem-
pore, à ſociis. *Qui amat periculum, peribit in illo*.
6. puritas cordis ab incurſu malarum ſugge- 6.
ſtionum, & corporis ab involuntarijs etiam Ecc. 3. 27.
motibus & illuſionibus, tam per vigiliam
quàm per ſomnum, quantum ho-
mini poſſibile eſt.

PVNTVM IV.

Favor Angelorum.

MVLTIPLEX favor Dei erga castos 1. favor, præsidium Angelorum peculiare: nam hi delectantur sui similibus, libenterque illis assistunt. sic in fornace tribus pueris adfuit Angelus, *& excussit flammam ignis. & fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem.* Ita in ardore tentationis excutiunt flammam, ne mentem subeat per consensum; & rore cælesti ardorem carnis restinguunt; atque in gratiarũ actionem, pro victoria, erumpere animam faciunt, vnà cum tribus pueris in camino ignis.

Dan. 3.50.

1. Dei.

2. favor à peculiari ipsiusmetDei protectione: qui *pascitur inter lilia.* Quare ingruenti tentationi obijciam illud Susannæ: *Melius est mihi mori, quam peccare in conspectu Domini.* 3. favor, quòd pro spretis nuptijs Deus sibi peculiariter animam despondet; juxta promissum Christi: *Qui vxorem reliquerit, centuplum accipiet in hac vita*: non centum vxores sed quod excedit centuplo omnes conjugales voluptates. Norunt casta pectora. 4. favor, multiplicatio prolis: ne vel hic fructus desit. proles sunt multiplicia opera bona, quibus se exercet, qui divisus non est per curas matrimoniales, sed vni Deo intentus: item proles sunt homines, quos Deo lucrifacit, vt sit non solùm *frater, & soror*, verùm etiam *Mater* Christi, quod ipse Dominus asserwit, Quare *non dicat Eunuchus: Ecce ego lignũ aridum: quia hæc dicit Dominus Eunuchis: Dabo eis in domo mea locũ & nomẽ meli⁹ à filiis & filiabus: nomen sempiternum dabo eis quod non peribit.*

Cant 2 16.
Dan. 13 23
3. Nuptiarũ cœlestium
Luc. 18 29
4. Filiorum Spiritualium.
Mat. 12.5
Isa. 56. 3.

5. favor; quòd, quia supra hominem se per casti-

Extraordinaria.

ſtimoniam attollunt; Deus extra ordinem caſtos exaltat. Sic B. Mariam, vt fieret mater Dei; Joannem, vt dilectus haberetur, & in ſinu recumberet, & tam ſublimes futurorum revelationes acciperet. Elias, Eliſæus, Daniel, ejuſque ſocij mirificati ſunt ob meritum caſtitatis. 6. favor, quòd *ſequuntur Agnum, quocunq; ierit*, ſingulari ſocietate ei inhęrentes. O, liceat mihi, Agne innocentiſſime, vnà tecum per iſta cœli ſpatia diſcurrendo modulari canticum novum, quod inconquinatæ ſolùm animæ cantare poſſunt. 6. Sequuntur Agnum. *Apoc.* 14. 4.

Iſtæ ſex prętogativę erunt mihi munimento adverſus tentationes; meque obfirmabo, dicens cum S. Ioſeph: *Quomodò poſſum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum?* quin pallium, & adhuc facultates omnes, honorem, vitam ipſam poſthabebo, vt merear, vti Joſeph ad regnum Ægypti, ita ipſe ad complexum cæleſtis ſponſi per ſtudium caſtitatis aliquando pertingere. Gen. 39. 9.

MEDITATIO XXI.

De Auaritia.

PVNCTVM I.

QVID ſit avaritia 1. Eſt inordinata appetitio divitiarum. Peccatur autem 1. ſi aliena concupiſcat, contra pręceptum decimum, vel etiam ſibi vſurpet, invito domino, contra ſeptimum. 2. ſi malè vtatur proprijs, non impertiens egentibus, quando ex juſtitia vel ex charitate miſericordiaque tenetur, 3. ſi nimio Avaritia peccatur. 1. 2. 3.

studio feratur, vt propterea negligat alias obligationes, quibus tenetur: vel admittat aliqua alia peccata, vt sunt mendacia, perjuria, fraudes, violentiæ. Nam *radix malorum omnium*
1. *Tim.* 6. 10, 4. *est cupiditas*, teste Paulo 4. si voto paupertatis adstrictus, vsurpet sibi aliquid de communibus absque superioris licentia; vel, si alienet, dando; vel, donatum accipiat, sine ejusdem facultate, vel si concessis vtatur affectu inordinato
5. tanquam propriis, vel si queratur & murmuret, cum subtrahuntur. 5. Si quis opera virtutis exerceat præcipuo fine lucri; vel lucri causa omittat exercere. Avaritia vocatur à Paulo
Ephes. 5. 5. *Col.* 3. 5. *Idolorum servitus*, quia tanquam Deo cuidam servitur cupiditati; & omnia ejus causa fiunt; absit à me hæc impietas:

PVNCTVM II.

Damna 3. 1. Sibi ipsi. POENÆ avari. 1. ipsa avaritia est avari vltor, miserrima servitute illum premens, quam servit in conquirendis tuendisque bonis. Item tanquam spinæ animam illius pungunt, tum curę, tum remorsus conscientiæ: vt nec terrenis quietè fruatur & cælestia amittat: velut Judas avarus, qui inter cœlum & terram medius crepuit. 2. solet etiam Deus in hac vita punire: vt Achan, quòd surripuisset de spolijs, iussu Dei lapidatus est. Nabal, quòd
2. Deus vltor Davidi tunc egenti denegasset subsidium, Deo animadvertente, extinctus est. Jezabel ob adeptâ vineâ, Deo disponente, à canibus devorata est. Ananias & Zaphira, ob partem pretij defraudatâ conciderunt repentè mortui. Giezi,

ob

ob accepta munera contra Elisæi mandatum, leprosus evasit. Iudas furari solitus de oblatis, & magistri venditor ex avaritia factus, suspendio voluntario interijt. Et ecce quomodo hæc pestis omne genus hominum corripit, à Regibus vsque ad Apostolum? 4. æterna subsequetur eos egestas, qualis illa epulonis: & memoria prioris abundantiæ excruciabit magis. 3. Infernus.

PVNCTVM III.

Avaritia vincitur. 1. Mortificatione.

PRAEMIA virtutis oppositæ 1. duobus modis avaritia vincitur; Vel frænando inordinatum appetitum habendi, vel renunciando rebus habitis, & speratis; quò sic appetitus ipse ab animo radicitùs evellatur. Vterque modus potest intelligi per paupertatem spiritûs, cui promittitur regnum cœlorum: sive hoc sit vita æterna; sive (quod Paulus etiam vocat regnum cœlorum in hac vita) *Iustitja, pax, & gaudium in Spiritu sancto.* Rom.14.17 Est autem justitia meliorum divitiarum copia, nempè bonorũ operũ. Pax autem est à molestarũ curarũ perturbatione quies, quales, ingerit avaritia; denique gaudium spirituale à pacata conscientia. 2. Qui victa cupiditate distribuit sua liberaliter in pauperes, Deum erga se liberalem experietur, tum in temporalibus, tum in spiritualibus bonis refundendis, sicut promisit: 2. Liberalitate. *Date & dabitur vobis; mensuram bonam & confertam; & superfluentem dabunt in sinum vestrũ.* Luc. 6. 38. Addit: *Eadem quippe mensura, qua mensi fueritis, remetietur vobis.* quasi dicat: Si vestra creverit libe-

liberalitas,etiam divina erga vos quibus suffragatur Sapiens: *Alij dividunt propria & ditiores fiunt; alij repetunt non sua. & semper in egestate sunt: Anima. quæ benedicit. impinguabitur: & qui inebriat, ipse quoque inebriabitur* 3. peculiare præmium iis promittitur. qui facto omnia sua relinquunt, centuplum in hac vita, & postea æternum,cum prærogativa confidendi ad judicandum Tribus Israel. Tu qui propter nos egenus factus es, & in testimonium mori nudus voluisti, aufer à me omne caducũ desiderium, vt tuę opulentiæ particeps in cęlo fiam.

Prov. 11. 24

3. Præmio cælesti.

Proposita quinque.

Concipiendi sunt affectus in primo puncto indicati. 1 vt habitis contentus sim, quamvis modicis; neque appetam aliena 2. vt ijsdem bene vtar, & liberaliter in pauperes. 3. vt sine affectu habita possideam, quasi non habens. 4. vt libenter etiam experiar defectum, causâ Christum imitandi. 5. serviam Deo, non ob temporalia; sed quia dignus est, & vt assequar æterna.

MEDITATIO XXII.

De Ira.

PVNCTVM I.

1. Ira cogitationis.

IRA est appetitus inordinatus vindictæ, cum accensione sanguinis circa cor. Peccatur. 1. mente: si concipiat odium personæ offendentis: si vlcisci proponat: si saltem desideret ei quidpiam mali evenire: si gaudeat de malo eveniente, aut tristetur de illius bono. 2. Peccatur

2. Verbi.

catur verbo : cùm ex affectu vindictæ prorumpitur in convitia, aut detractionem, aut imprecationes malas, aut contentiones, rixasque verborum 3. opere; cùm ex vindicta infertur aliquod damnum in corpore aut rebus, propria auctoritate; vel si à Magistratu flagitatur, id fit ex odio personæ, non sincero amore justitiæ : vel si inexorabilis planè homo sit ad condonandum. Porrò ex ira existunt lites, factiones, bella. — 3. Operis.

Iræ affinis est impatientia, quæ propriè nō est appetitus vindictæ, sed immoderata tristitia ex incommodis occurrentibus, & conatus repellendi illa. Ex quo affectu nascuntur varia peccata. In Deum quidem, per modum querelæ, & aliquando cum expressa blasphemia : in alios autem, exhibendo se morosum & asperum, & inquietum contra bonum pacis; imò in ipsas bestias, prę impatientia, sęviendo; aut in res etiam inanimatas involando. Præterea in seipsum insurgit; mortem optando, vitæ tædio, ex impatientia malorum; vel morsu aut simili impetu in semet irruendo. — 4. Impatientia.

PVNCTVM II.

POENÆ 1. ipsa ira est sibi pœna; quia est velut phrenesis quædam, mentisque insania, imo quasi malus dæmon, possidens hominem. Similia enim obsessis à Dæmone agit; deinde sic turbat animam, vt incapacem reddat cœlestium, & inhabitantis spiritus sancti, qui non requiescit nisi super quietum & humilem 2. Deus vlciscitur vltores, jam à principio. Vltio dabitur septuplum de Cain; de La- — Pœnæ. 1. Ipsa Ira. 2. Deus. Gen. 4. 24.

 mech

mech verò ſeptuagies ſepties. Sed illud præ-
Mat.5.23. cipuum, quod Chriſtus pronuntiavit: *Ego autem dico vobis: quia omnis, qui iraſcitur fratri ſuo, reus erit judicio.* Antequam prodeat foras ira, jam apud Deum inſtituitur judicium. *Qui autem dixerit fratri ſuo, Racha, reus erit concilio.* Si erumpat in ſignum, de ampliore pœna conſultatur. *Qui autem dixerit, Fatue; reus erit gehennæ ignis.* Hic jam hoc ipſo eſt reus æternæ damnationis, quando apertam contumeliam jacit. quid ſi pejus aliquod inferat? Illic duplici

3. Infernus duplex. torquebitur igne, iracundiæ & flammæ: nam eò quòd impatientiſſimè feret flammas, nec vitare poterit, rabie percitus augebit incredibiliter cruciatum. In quo differunt animę juſtæ purgatorij; quòd pœnas ferunt patienter, indeque referunt ſolatium ſuæ conſcientiæ.

Fuga. Hinc diſcam primo declinare omnem motum irę; qui ſuſpectus eſt, quando etiam ſumitur zelo juſtitiæ, ne ſubſit appetitus propriæ vindictæ. Secundò:

Obſta initio. Eccl.11.34 inſurgentem initio opprimam, ne invaleſcat: nam *à ſcintilla vna augetur ignis*, vt Sapiens ait: nec eſt facile auctum extinguere.

Pvnctvm III.

Patientiæ. BONVM compreſſæ irę, ſive manſuetudinis & patientiæ, quibus frenatur. nam manſuetudo auerſatur nocere cuipiam & comẽ ſe exhibet etiam inferentibus injuriam, patientia ſuſtinet mala illata: ne idcirco homo exorbitet aut indigni quid faciat.

Fructus. 1. Fructus iſtarum virtutum ſunt: 1. Pax cordis, quia *manſueti poſſidebunt terram*: in pote-
ſtate

testate habebunt seipsos; & *in patientia vestra possidebitis animas vestras.* mansvetudo reddit amabiles: *qui in mansvetudine opera sua perficit, super hominum gloriam diligetur.* 3. Patientia autem facit spectandos & admirabiles apud alios: *Melior est patiens viro forti, & qui dominatur animo suo, expugnatore vrbium* 3. Faciunt Deo amabilem, & accessum ad Deum pandunt; exemplo Moysis, ob insignem mansvetudinem. Quare jubet Paulus: *Volo viros orare in omni loco, levantes puras manus, sine ira & disceptatione.* 4. Tales habent spiritum Christi. Vnde discipulis cupientibus venire ignem de cœlo in Samaritanos, quòd non recepissent ipsos, Dominus ait; *Nescitis cujus spiritus estis,* meus certè non est vltionis spiritus, sed benedictionis. Vnde Petrus de illo: *Cum malediceretur, non maledicebat, cùm pateretur, non comminabatur.*

Matt. 5. 4. Luc. 21. 19
2. Eccl. 3. 19.
3. Prov. 16. 32.
1. Tim. 2. 8
4.
Lu. 9. 55
1. Pet. 2. 23

MEDITATIO XXIII.

De Invidia.

PVNCTVM I.

Invidia ex superbia.

INVIDIA est tristitia de bono proximi, qua nostrum excedit, vel obscurat. Oritur ex superbia, & comitem habet iram, & ita vtriusq; actus: veluti odium proximi, qua illius successus me obscurant; gaudere de proximi depressione, tristari de exaltatione, tristari de laude, minuere illam, detrahere.

Materia invidiæ.

Invidia distingui potest juxta genera rerum quasi objecta invidię I. de bonis externis, aut corpo-

corporis: quòd præcellat divitiis, dignitate, honore, gratia hominum, corporis dotibus. Et hęc est mundana
2. 2. de bonis intellectualibus.
3. 3 de bonis virtutum
4. 4. de ipsamet charitate & gratijs gratuitis: quod est peccatum in spiritū sanctum, quale fuit Luciferi, vt ideo struxerit homini insidias ad peccandum. *Invidiâ*
Sap. 2, 24. *enim diaboli mors introivit in orbem terrarū*: quare invidi illum imitantur: prô res indigna.

PVNCTVM II.

Pœnę Sibi ipsi, 1. Prov. 14: 30.

POENÆ. I. ab ipsamet invidia; nam exsiccat ossa; & fovetur perinde bonis ac malis eventibus; & difficilè curatur: quia quòd vilis sit animi, celatur.
2. 2. ab exemplis, Cain occidit fratrem, voluit occultare Deo crimen: desperavit de venia. Ioseph à fratribus per Invidiam venditus evasit illorum Dominus. Dathan & Abiron in Moysem insurrexerunt: & absorpti sunt à terra, Saul in Davidem insanivit, & perijt: Iudæi Messiam suum crucifixerunt, in caput suum. 3. In inferno crudeliter eos rodet gloria sanctorum, præsertim ex collatione abjectionis proprię, atq; miseriæ.
Iudę epist. v. 11. Quare *Væ illis, qui in via Cain abierunt:* similiter fratres suos prosequentes. *Et errore Balaam, mercede effusi sunt*: malis consilijs eosdem subvertere studentes. *Et in contradictione curæ perierunt,* non ferentes sibi alios præferri.

PVNCTVM III.

Charitatis 3. actus.

BONVM contrariæ virtutis, qua mortificatur invidia. Ea est charitas, in tribus præser-

tim actibus, 1. insurgentes motus invidiæ statim opprimit. 2 gaudet de bono proximi ac de proprio. 3, optat alios excellere omnibus bonis, nihil inde sibi decedere putans. 1. 2. 3.

Vrgemur ad hanc virtutem, quòd gloriam Dei & cummune bonum oportet præferre proprio: quare si ita Deus disponit, vt alij excellant: excelsi animi est, gratū id habere. Proinde non vt Iosue feremus ægrè, quòd alij *prophetent*; sed cum Moyse dicemus: *quis tribuat, vt omnis populus prophetet?* Nec invidia tangemur, vt discipuli Joannis, quòd Jesus baptizaret, & ad eum fierent concursus: sed respondebimus cum Joanne: *Qui habet sponsam, sponsus est: amicus autem sponsi gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est; illum oportet crescere, me autem minui.* Deinde, si gaudeam de bono proximi, facio illud meum; & demereor Deum. vt me pluribus augeat. Si doleo de illius malo; Deus viciſſim me à proprijs expediet. Præterea sic agendo, referam fructus charitatis; *qui sunt pax, & gaudium in spiritu sancto*; & imitabor statum Beatorum, vbi singuli sua conditione contenti, per vnionem charitatis communicant in bonis omnium; tanquam de proprijs exultando, gratiasq; agendo. Itaq; *æmulemur omnes in bono.* contendentes ad summam virtutem, non studio vincendi, sed Deo placendi quàm maximè.

Dei gloria. Num. 11. 28. Ioan. 3 29. Rom 14. 17. Gal 4. 18.

ME-

MEDITATIO XXIV.

De Acedia.

PUNCTUM I.

Acedia peccatur.

ACEDIA est tristitia inordinata & tædium actuum studiosorum & laudabilium. In quo peccatur variè. 1. nimi⁹ timor difficul-
1. tatum, quæ virtutem comitantur; vnde tædi-
2. um. 2. pusillanimitas; vnde etiam occultan-
3. tur talenta nec exerūtur. 3. languor in exequēdis obligationibus, cum repugnantia; & ex necessitate magis, quam voluntate, & ob fines vi-
4. les. 4. inconstantia in bonis actionibus; vel variando ex tædio; vel non perducendo ad exitum; 5. diffidentia superandi difficultates,
5. vsq; ad desperationem. 6 aversio ab ipsismet
6. spiritualibus viris: quòd desipiant spiritualia,
7. vel quòd ab illis moneri odiosū. 7. otiositas &
8. somnolentia, maximè in spiritualibus. 8. Evagatio per varia, ad levandū tędiū; vel laxando frēnū cogitationib⁹ quibuscunq; vel solvendo linguam cæteros'q; sensus in omnia obvia; vel etiam de loco in locum obeundo: vt nullibi nulla in re consistere valeat. 9. Ex tota hac
9. hominis habitudine sive dispositione oriuntur innumerabiles culpæ omissionis, & negligentiæ infinitæ in omnibus actionibus debitis.

PUNCTUM II.

Damna
1. DAMNA Acedię. Est valde periculosa, & proclivis ad lapsum; arcet consolationes divinas; dat locum tentationibus dæmonis

nis, *qui assumptis secum pluribus nequioribus*, *oc-* Luc. 11. 26.
cupat domum illam tanquam *vacantem*. *Multā quippe malitiam docuit ociositas*, & de tali dici tur: *Per agrum hominis pigri transivi, & ecce totum repleverant urticæ, & operverant superficiem ejus spinæ, & maceria lapidum destructa erat.* Eccl. 33. 29 Prov. 24. 30.
Horrida nimirùm fit anima, & pervia viatoribus, hoc est, dæmonibus. *Qui propter frigus arare noluit, mendicabit æstate, & non dabitur illi.* Prov. 20. 4
Qui sectatur otium, replebitur egestate. c. 28. 19. 2. Quin justi ipsi ab acedia patiuntur damna. Nam *maledictus homo, qui facit opus Domini fraudulenter,* 2. Justi. Ier. 48. 10.
sive negligenter; & tepidi revomuntur à Domino; & onus Christi suave, fit ipsis grave. *Pigrum deiicit timor*; remittit studium, metu difficultatis; Et *desideria occidunt pigrum, quia vult & non vult*: sicque angitur sine fructu. Apoc. 3. 16. Prov. 18. 8. c. 21. 25.

3. Sed & in altera vita, *qui talentum Domini sui defodit, eiicitur in tenebras exteriores*; sicut & Judæi ignavi exclusi sunt à terra promissionis, duobus exceptis impigris, qui ad pergendum cęteros hortati fuerant. 3. Matth. 25. 28. & 30.

PUNCTUM III.

FRUCTUS ex victoria acediæ. 1 Fit labor levis & fructuosus, qui alioqui gravis, & inutilis est acedioso: & talibus dicetur: *Iugum meum suave est; & onus leve.* Et hi unâ horâ promerentur, quantum alij *toto die portantes pondus diei & æstus*; quia cum fervore laborant. Bona fructus. 1. Mat. 11. 30. Mat. 20. 12.
2 Singulariter placet Deo, quòd ei alacriter serviatur. *Hilarem datorem diligit Deus*, sicut ipse impertit hilariter hominibus, quæcun- 2. 2. Cor. 9. 7.

que donat; & talium petitiones & desideria cordis exaudit: quin prægustare facit lætiti-
Ps. 50 14. am, quâ in cœlo sancti obsequuntur Deo. O Deus, *redde mihi lætitiam salutaris tui, & Spiritu principali confirma me.* Fac, vt quemadmo-
Psal. 18 6. dum tu *exultasti vt gygas ad currendam viam* longè difficillimam; ita & ego *viam mandatorum*
Ps. 118. 32. *tuorum cucurri, cùm dilatasti cor meum.*

MEDITATIO XXV.

Super Decalogi Præcepta

Visio. Zach. 5. 3. HABETVR Zachariæ Cap. 5. *Ego video volumen volans; longitudo ejus viginti cubitorū, & latitudo ejus decem cubitorū Et dixit ad me: Hæc est maledictio quæ egredietur super faciem omnis terræ: quia omnis fur, sicut ibi scriptum est, judicabitur, & omnis juratus ex hoc similiter judicabitur. Educam illud* (scilicet volumen) *dicit Dominus, & veniet ad domum furis, & ad domum jurantis in nomine meo mendaciter, & commorabitur in medio domus ejus, & consumet eam, & ligna ejus vt lapides ejus.* Hactenus visio. Tale quid in meditatione hac ob oculos ponemus, librum, ex quo peccata mea contra Dei præcepta consignata sunt; simulque supplicia eis debita: quem jam jam super me advenientem intuebor, ad perdendum me cum omnibus.

Sensus præceptorum. Præcepta considerari possunt dupliciter; & quà continent, quod est de necessitate salutis; & quá, quod est perfectionis, vel secundùm id, quod ad litteram vetant, aut præcipiunt: & secundùm spiritualem sensum, atque hic etiam in ipsis meditationibus indicatur.

PVNCTVM I.

Quomodo circa singula peccetur?

IN primo præcipitur *cultus Dei*. Quò pertinent virtutes, *Fidei, Spei, Charitatis, & Religionis*. contra quas peccatur contrarijs actibus. Peccata cōtra decem præcepta.

Contra Fidem, per idololatriam, aut infidelitatem aliam, & per solam dubitationem. Sed & est quoddam genus idololatriæ, pertinaciter suo iudicio adhærere. *Quasi peccatum enim ariolandi est, repugnare; & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere*. Et sunt, *quorum Deus venter est*; Et *avaritia est idolorum servitus*: & *quidam dicunt se nosse Deum, factis autem negant*. Contra I. 1. 1. Reg. 15. 13 Philip. 3 19 Coloss. 3. 5. Tit. 2. 16.

Contra *Spem* peccatur per diffidentiam obtinendi veniam: aut consequendi gloriam; vel contrà per præsumptionem ea assequendi, non adhibitis mediis necessariis. 2.

Contra *Charitatem*, cùm Deo præponitur creatura; & hujus voluntas divinæ præfertur. Vel, cùm tepidè amatur: & adeo non ex toto corde, mente, & viribus. 3.

Denique contra *Religionem*, si debitus cultus negligatur. 4.

In secundo precepto prohibetur juramentum; si absit veritas, aut necessitas, aut reverentia: quare peccatur, si aliter sentiam, quam jurando affirmo; vel si non intendam imple re, quod promitto; vel, si non impleam juratum, cùm est bonum. Si sit malum, peccatur implendo, sicut & jurando. Deinde, si necessitas absit interponendi divinam testificationem: quia tunc leviter juratur, Denique si Contra II. De Juramento.

absq; reverentia, quæ divino Nomini summa debetur. Huc potest referri votum; præsertim juratum. in quod peccatur. differendo executionem, aut negligenter exequendo.

Cõtra III. De Festis.

In tertio præcipitur *Sanctificatio Festorum*: quæ perficitur, audiendo Missæ sacrum, & vacando ab operibus servilibus, aliaque agendo, quæ divini sunt cultus: peccatur autem contrà agendo.

Cõtra IV. De honore parentum.

In quarto præcipitur *Honor parentum*: qui nõ consistit in externa solùm reverentia; sed magis in obedientia præstanda jussis illorũ, & in subveniendo etiam necessitatibus corporalibus: Nec parentibus solùm carnalibus observantia, obedientiaque debetur; sed alijs etiam superioribus, tam Spiritualibus quàm Civilibus, quin omnes, vt suadet Apostolus, honorare se mutuò debent; *Superiores sibi invicem arbitrantes*. Et tandem D. Petri consilio parendum est: *Subjecti estote omni humanæ creaturæ propter Deum*.

Philip: 2. 2
1. *Pet*. 2, 13.

Contra V. De homicidio.

In quinto prohibetur *Homicidium*. Quò spectant, quæ de Ira dicta sunt, Meditatione 22. sed & spirituale committitur homicidium sui ipsius, cùm peccando, vita gratiæ perditur; & Paulus monet: *Spiritum nolite extinguere*: id quod fit, divinas inspirationes veluti suffocando. Christus etiam ipse crucifigitur: quando. *qui semel illuminati sunt. & gustaverunt donum cœleste, prolabuntur, rursum crucifigentes sibimetipsis filium Dei, & ostentui habentes*. quia faciunt id, propter quod oporteret Christum secundò mori, nisi prima mors, pro infinita sua virtute, ad omnia suffecisset. Præterea occiditur spiritualiter proximus; quando ei scan-

1. *Thess*. 5. 19
Hebr. 6. 6l

Occisio spiritualis.

ſcandalum præbetur, & occaſio peccandi; & cùm ſpiritualia ipſi auxilia non prębentur: ſicut occidit pauperem, qui egenti non ſuccurrit.

In ſexto, *Non mœchaberis*, prohibetur Adulterium & omnis luxuria, de quo in Medit. 20. dictum eſt. Contra VI De fornicatione.

Porrò ſpirituale adulterium committitur, quando adhæretur creaturæ, poſthabito Deo, vero animarum ſponſo. Genus etiam adulterij eſt, quo opera bona verbaque divina adulterantur, quando non diriguntur in finem debitum. Oblivio etiam Dei per nimiam ad creata effuſionem cordis, ſimilis eſt adulterio, & quædam rejectio ſponſi.

In ſeptimo *Furtum vetatur*, de quo in Avaritia Medit. 21. Furtum autem ſpirituale eſt, cùm gloriam ſoli Deo debitam ex bonis omnibus mihi vendico; vel cùm tempus, Dei obſequio debitum, ſuffuror; vt inaniter conſumam; vel, cùm pro injuria Deo peccatis meis illata non ſatisfactio, vel, cùm pro acceptis beneficiis non reddo gratiam; vel, cùm voluntatem meam jam Deo dicatam ſubtraho, faciens pro libitu meo; vel, cùm vſurpo mihi judicium de intentione factiſq; proximi: quę ad divinum ſpectant tribunal; vel, ſi cum principe latronum diabolo prædas agam de animabus: charitatem, aliaſque virtutum opes diripiendo; vaſtando. Cōtra VII. de furto. Furtum ſpirituale.

In octavo prohibetur *Falſum teſtimonium*, quò ſpectant peccata linguæ, quibus honor aut fama proximi læditur; de quibus medit 22. Cōntra VIII. De falſo teſtimonio

Item juidicium temerarium huc refertur; & fictio, ad decipiendum proximum, per mendacium, hypocrisim, adulationem, & simulata officia.

Est etiam quoddam falsum testimonium in ipsum Deum: cùm de illius bonitate, justitia, aut providentia non sentio, prout debeo; vel ita vivo, vt sim causa, cur nomen ejus blasphemetur, aut lex ejus minori sit in pretio. Denique Deo mentior, cùm non impleo vota, vel etiam proposita bona leviter depono.

Nonum & decimum præceptum in sexto & septimo continentur. Ista perpendēs dolore & pudore afficiar, quòd vel in vno peccans, *factus sim omnium reus*: Et est quodvis peccatum mortale quædam Infidelitas, homicidium, adulterium, furtum, &c. vt expositū est. Quare in meipsum, vt talem sancto zelo invehar, exprobrans mihi ipsi; quòd talis fuerim *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam.*

Iac. 2. 10.

Psal. 118. 136.

Pvnctvm III:

Deut. 27. Maledicta.

POENÆ in transgressores præceptorum Moyses multas & horribiles maledictiones in Dei nomine denunciat: suprema illa erit gravissima, quam infliget Christus: *Ite maledicti in ignem æternum* At scio Domine, quòd memineris, vt parcas: Memento, quòd pro nobis *factus sis* ipse *maledictum, vt nos à maledicto liberares.*

Mat. 25. 41

Gal. 3. 13.

Deinde decem plagæ Ægyptijs inflictæ cū submersione in mare, repræsentant multiplicia

Decē plagæ Ægyptiorum.

cia flagella peccatorum, cum suprema tandem in tartara detrusione. Tales etiam illæ septem plagæ, per angelos immittendę ante diem judicij: quæ mortales reddent præ stupore attonitos. Præterea solent peculiaria peccata proprijs vindicari pœnis. *Vir multum jurans implebitur iniquitate, & non decedet à domo illius plaga.* Et. *Oculus, qui subsannat patrem, aut matrem effodiant illum corvi de torrentibus, & comedant illum filij aquilæ.* Eccl. 23.12 Prov. 10.17

PUNCTUM III.

PRÆMIA observatæ legis. Moyses viciſſim in observatores legis multas confert benedictiones: temporales quidem pro conditione illius Testamenti, sed in quibus spirituales tantò ampliores indicentur pro filiis Novi Testamenti. Sed nec temporales istis negantur, quando Dominus filiis suis promisit. *& hæc omnia adijcientur vobis,* nam qui *aperit manum suam, & implet omne animal benedictione,* quantò magis filios? Benedictiones. Deut. 28.1. Matt. 6.33 Ps. 144.16

Porrò spirituales benedictiones comprehenduntur illo triplici genere bonorum, *Honesto, Vtili, Delectabili,* de *Honesto* est illud: *Lex domini immaculata, convertens animas, sapientiam præstans parvulis.* De *Vtili*: *Longitudinem dierum, & annos vitæ, & pacem apponent tibi, si præcepta mea cor tuum custodiat.* De *Delectabili*. *Iustitiæ Domini rectæ lætificantes corda.* De vtroque, nempe vtilitate & suavitate: *Iudicia Domini desiderabilia super aurum & lapidem pretiosum, & dulciora super mel & favum.* Ps. 18. 8. Prov 3.2. Prov. 3. Ps. 18.9.

1. doloris. Colligi possunt tres affectus: 1. Dolor ob tantum bonum legis à me neglectum: cùm transgressio contrà extiterit mihi triplici malo onerosa. Nam dehonestat hominem, multa affert secum damna, & aculeo suo mordet conscientiam. 2 Fiducia consequendi omnes

2 Fiduciæ. illas benedictiones, quam ingenerat fidelis custodia mandatorum: juxta illud: *Homo sensatus credit legi, & lex illi fidelis.* Credit legi, promissa observatori bona redditum iri confidens: neque fallit illum lex, sed præstat abundè. Igitur, ne dixeris cum impio: *Vanus est, qui servit Deo; & quod emolumentum, quia custodivimus præcepta ejus? Quin convertere ad dominum, & videbis quid sit inter justum & impium, & inter servientem Deo, & non servientem ei.* 3. Studium legis: *Circumda eam gutturi tuo, & describe in tabulis cordis tui.* Tabulæ istæ sunt tres: memoria à qua nunquam excidat, intellectus, qui assiduè de illa meditetur; voluntas, quæ ardeat illius desiderio. *Quomodo dilexi legem tuam Domine? tota die meditatio mea est.*

Eccl. 33. 3. Mal. 3. 14. 18. 3. Amor legis. Prov. 3. 3. Ps. 118. 97

MEDITATIO XXVI.

Circa quinque sensus exteriores.

PVNCTVM I.

1. Oculus. QVOMODO circa eos peccaverim. 1 *Visu*, oblectando me sine discrimine, quorumvis aspectu, vanitatis aut curiositatis, aut etiam sensualitatis causâ; nec cavendo noxia. In modo etiam, sublimes, aut vagos oculos circumferendo: in quibus maximè enitet modestia.

2. *Au-*

2. *Auditu*, patulas præbendo aures quibusve sermonibus otiosis, vanis, scurrilibus, & nominatim detractoriis: contrà verò, aversando pios sermones monitaque salutaria. 2. Auditus.

De *odoratu, gustu & tactu* dictum est circa peccata gulæ & luxuriæ; sicut & de peccatis linguæ in præcedentibus: quæ varia sunt, in Deum, aut in proximum. *Lingua* enim, teste Jacobo, *est universitas iniquitatis; & ignis inflãmans rotam nativitatis nostræ*, hoc est, vniversam vitæ propriæ periodum. Sed & ex circumstantiis peccatur linguà: cùm verba à conditione statûs abhorrent; vel loco, aut tẽpore indebito; vel contra peculiarem regulam silentij religiosi. Huc spectare possunt motus corporis, gestusque immodesti, nam, teste Sapiente, *Amictus corporis & risus dentium, & ingressus hominis enunciant de illo.* Iac. 3. 6. Eccl. 29. 17

PVNCTVM II.

DAMNA ex incustodia sensuum. Nam, vt ait Propheta, *Ascendit mors per fenestras nostras*. Et: *Oculus meus deprædatus est animam meam*. Sic Eva decepta, Dina oppressa, David expugnatus, & est *tanquam vrbs patens absque murorum ambitu*, quæ facilè capitur. Deinde per sensus invadunt animam mille rerum phantasmata, quæ passiones appetitûs commovent, & quando non aliud, certè confundunt interiorem hominem, vt colligere se nequeat; & tandem exire foras, & evagari ipsũ etiam cogunt. *Propter hoc prohibiti sunt cœli, ne darent rorem; & terra prohibita est, ne daret germen.* Damna. Ierem 9. 21 Thren. 3. 51 Prov. 25. 28. Agg. 1. 10. Num. 19. 15.

men suum, privatur talis anima cœlesti influxu, redditurque infœcunda & sterilis.

Aptè huic convenit illud: *Vas quod non habuerit operculum, nec ligaturam desuper immundum erit*

Eccl 28.28 Ergò audi consilium bonum: *Sepi aures tuas spinis, & linguam nequam noli audire: & ori tuo facito ostia, & seras auribus tuis; & attende, ne fortè labaris in lingua; & cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi, & sit casus tuus insanabilis in mortem*

PVNCTVM III.

Mortificatio sensuum bona. BONA ex sensuum custodia provenientia I. Dum occluduntur sensus vanitatibus, aperiuntur Deo, cui placet valde mortificatio illo-
1. rum; fit enim anima *hortus conclusus*, in quo libenter diversatur sponsus; impletur Christi
Matt 6.6. monitum: *Cùm oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora Patrem tuum in abscondito.* 2. Qui sensibus rectè utitur, & ex Dei vo-
2. luntate, vicissim per eos haurit, quo juvetur in spiritu, & in Deum attollatur.

Iac. 3. 11. Porrò, sicut *fons de eodem foramine non manat dulcem & amaram aquam*; ita non convenit, vt quibus sensibus, benedicimus Deum, iisdem abutamur ad illius offensam. 3. Modestia
3. sensuum & exteriorum motuum ædificat mirum in modum intuentes; & ad videndum propiùs, quod intus est, allicit. *Modestia vestra*, inquit Paulus *nota sit omnibus hominibus*: quippe ad exemplum conferens plurimum. motivum autem addit: *Dominus enim propè est*. Sic
Phil. 4. 5. vos gerite, vt qui in Dei præsentia versamini

4. Pro-

4. Propria cuique sensui reddetur merces post resurrectionem, tantò delectabilior præsenti jucunditate, vt operæ pretium sit, modò sensus mortificare, vt illic satientur. 4.

MEDITATIO XXII.

Circa internas animæ potentias.

PVNCTVM I.

PECCATA ex parte *Intellectus*. 1. *Ignorantia* eorum, quæ sunt creditu necessaria, vel quæ agi debent, tùm vniversè ab omnibus, tùm ab vnoquoque speciatim, pro statu suo & officio 2. *Inconsideratio* in agendo, non satis perpensa re. vnde multi existunt defectus. 3. *Temeritas* in judicando proximum: in quo sum injurius Deo, cujus partes mihi assumo, de occultis centendo: deinde etiam proximo, quem inconsultè damno: quin mihi ipse noceo: quia permittit Deus nos labi in ea, de quibus temerè alios judicamus. 4. *Instabilitas* judicij: qua fit, vt bona proposita facile mutem; & quibusve apparentibus suggestionibus carnis, aut dæmonis, facilè abducar; & prout phantasia est vaga, ita etiam mens quovis feratur. 5. *Pertinacia* proprij judicij, flecti nescia. Hinc inobedientiæ, rebelliones, contentiones, elusiones, errores. *Præcipitabit me*, inquit Iob, *consilium meum*. 6 *Prudentia*, carnis: qua perspicaces sumus ad pervidenda, quæ carnalibus mundanisque desiderijs serviunt. Vnde fraudes & doli excogitantur adhibenturq; passim, Huic vitio adnexæ sunt stultitia,

Peccata Intellectus 1. 2. 3. 4. 5. *Iob.* 18, 7. 6.

ineptitudo, & tarditas circa divina. Quam enim ſunt perſpicaces ad terrena, tam ſunt hebetes ad cœleſtia. *Animalis enim homo non percipit ea, quæ ſunt ſpiritus Dei: ſtultitia enim eſt illi & non poteſt ea intelligere.* Et *quæcumque ignorat, blaſphemat.* 7. *Curioſitas* ſciendi, quę non expediunt; aut quæ ſupra captum; aut inutilia, & à ſtatu meo aliena, aut nimio cum affectu; aut ob finem vanum, vel etiam malum; aut per media illicita: quę omnia prohibentur illâ ſententiâ: *Non plus ſapere quàm oportet ſapere, ſed ſapere ad ſobrietatem.*

1. Cor. 2. 14

Iudas in epiſt. v. 10.

7.

Rom. 12. 3.

Jam cùm mens debeat eſſe lux actionum: *Si oculus tuus nequam fuerit, totum corpus tuum tenebroſum erit.* Et *Si cæcus cæco ducatum præſtet, ambo in foveam cadunt.* Idcirco petam à ſpiritu ſancto dona ejus ſeptem adverſus hæc totidem vitia, vt fiat intellectus meus ſicut argentum, *purgatum terræ, purgatum ſeptuplum.*

Mat. 6. 23

c. 15. 14.

Oratio.

Pſal. 11. 2.

PVNCTVM II.

Voluntatis peccata.

PECCATA propriæ *voluntatis*. Vocatur *propria*, & hoc ipſo prava: quia, cùm fuerit à Deo creata, vt divinæ voluntati ſubiaceat: ita homo ſibi facit propriam, vt nullo reſpectu, vel Dei ipſius, feratur in res quaslibet, eò tantùm, quòd ſibi placent.

Triplicia.

1.

Hinc oriuntur peccata omnia, quæ ad tria capita poſſunt revocari. 1. eſt *Inobedientia*, legum omnium contemptrix, tùm divinarum, tùm humanarum, & Religioſi ſtatûs in primis ruina: qui totus in propriæ voluntatis abnegatione conſiſtit. 2. *Intentio prava*, quâ etiam

2.

bonæ actiones, & alioqui Deo placituræ, redduntur vitiosæ. *Ecce in die jejunij vestri, invenitur voluntas vestra.* 3. Quęrere tantum quæ sua sunt; vnde vsurpat sibi quævis, nullo respectu, justi vel injusti. Rectę igitur Bernard⁹ dicit: *Cesset propria voluntas, & non erit infernus.* Imò ipsamet in hac vita est sibi infernus: nam quæcunque nos affligunt, eò crucìant, quia voluntati repugnant nostræ. Fiant igitur voluntaria per electionem, & jam non infernus nobis erunt, sed ignis purgans peccata. Itaque Dominum meum imitabor dicentem: *Non quæro voluntatem meam, sed ejus qui misit me.* Et iterum: *Non mea voluntas, sed tua fiat.* Proinde, *non quæram* amplius, *quæ mea sunt; sed quæ Iesu Christi,* & proximorum.

Isa. 58.3.

Serm. de Resur.

Ioan. 5. 3.

Luc. 22. 42

PVNCTVM III.

DE potentijs internis materialibus, vna est *Phantasia*, quæ est instar cujusdam aulæ, infinitis rerum omnis generis imaginibus refertæ: quarũ contemplatione sese oblectat ipsa phantasia, modo in has, modò in illas intenta: & trahit secum intellectum rationalem, vt ijsdem intendat. ex quo peccata plurima omnis generis proveniunt.

Imaginatio.

Altera potentia est *appetitus sensitiuus*, quasi mare fluctibus vehementibus exagitatum: quia non aliud sunt passiones amoris, odij, desiderij, fugæ, iræ, quàm fluctus turbulentissimi. Ista sunt instrumenta, quibus dęmon vtitur ad nos pertrahendum in peccata. Ista bella manent spiritui: nam, *quod nolo malum, hoc ago.* Quin ipsęmet passiones inter se pugnantes

Appetitus sensitivus.

Rom. 7. 15 19.

tes animam distrahunt. Sæpè enim in aliud Voluptas, in aliud ei contrarium ambitio trahit. *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpo-* (versu. 24.)
re mortis hujus? O custos hominum, quare posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihimetipsi gravis? (Iob. 7. 20.)

MEDITATIO XXVIII.

De quotidiano examine conscientiæ.

COMMENDATVR à SS. Patribus hoc exercitium, nam tenemur duplici debito erga Deum: altero gratiarum, ob beneficia quotidiè accepta; altero resipiscentiæ à culpis quotidianis, quibus Deum offendimus. Et convenit à gratiis ordiri: vt prius reddamus Deo honorem, tùm faciliùs veniam impetremus.

PVNCTVM I.

I. Gratiarum actio.

COMMEMORATIO beneficiorum, tum communium, cum peculiarium, & illius diei nominatim, cum humili gratiarum actione: consideratâ simul excellentiâ donantis & profuso amore: ex parte verò accipientis, propriâ indignitate. Igitur gratias agam, quia me crearit, redemit suo sanguine, vocavit ad fidem & gratiam, sibiq́ue me incorporare dignat⁹ est; tū quia alit, vestit, conservat, tueturq́; ab innumeris periculis corporis: multò autem magis, quòd ab animæ; & eam quotidianis inspirationibus ad bonum exsuscitat. Provoca-

vocabo Angelos & Sanctos ad laudandum Deum, gratiasque agendum.

PVNCTVM II.

PETITIO gratiæ, ad cognoscenda diei deflēda peccata; quę tripliciter est necessaria. 1. Vt memoria iuvetur ad reminiscendum. 2. Vt illustretur mens ad æstimandum. 3: Vt vrgeatur voluntas ad dignè detestandum. Hic est funiculus triplex, oblivio, ignoratio, torpor, quo teneri constrictus à diabolo homo solet, quò minùs se à peccatis expedire possit.

Petitio gratiæ. 1. 2. 3.

PVNCTVM III.

EXAMEN & inquisitio commissorum. Vbi proponam mihi ante oculos Deum omnium inspectorem ac judicem, qui *in lucernis scrutabitur Ierusalem,* vt dicit per Prophetam; occultissima quæque vel etiam minutissima in lucem producturus; quin justitias ipsas judicaturus; operaque bona, quæ sępiùs malis circumstantiis depravantur. In conspectu igitur hujus inspectoris ac judicis mei inquiram in omnes cogitationes, verba & opera; nec modò commissa, sed omissa, neglectaque dispiciam; ac de occultis, à quibus mundari David flagitat, sollicitus ero: num aliquid admiserim per ignorantiam aliquam culpabilem, aut illusionem Diaboli, persuasus, bonum esse, quod secus erat: vt cùm iram pro zelo sum interpretatus.

Examen.

Sophon. 1. 12.

Materiam examinis prębebunt, quæ de 7. vitijs, & decalogi præceptis, sensibusque & potentijs supra sunt explicata. In examinando,

Materia examinis.

do, per ſpatia diei ordine diſcurram : ſiq́ue boni aliquid reperero à me factum, humiliter Deo referam acceptum : de malis autem con-

Pſal. 31. 5. fundar, *& confitebor adverſum me injuſtitiam meam Domino*, paratus etiam confiteri Sacerdoti; non excuſando aut minuendo, ſed potiùs exaggerando cum veritate, ad majorem meam confuſionem.

PVNCTVM VI.

Dolor.

DOLOR de admiſſis quàm maximus concipiendus, qui procedat ex vero amore Dei, qui tantæ eſt efficaciæ, vt deleat peccata etiam mortalia, & in gratia hominem conſtituat: ac, ſi contingat, ea nocte mori, etiam ſopitũ, ſufficiat ad ſalutem. Ita cùm diceret David:

Pſal. 31. 5. *Confitebor adverſum me injuſtitiam meam*, ſubjecit ſtatim: *Et tu remiſiſti impietatem peccati mei.* Et objurgatus idem à Nathan Propheta de homicidio & adulterio, cùm pœnitens dixiſſet:

1. Reg. 12. 13. *Peccavi domino*: adjecit Propheta, *Dominus quoque tranſtulit peccatum tuum.* Tants eſt vis veræ contritionis, & tanti refert ita ſe reconciliare Deo ante cubitum, cùm propoſito in tempore confitendi quod eſt neceſſarium. Ju-

Antitheſis. vat ad excitandum hunc dolorem collatio primi & tertij puncti inter ſe; beneficiorum Dei, & redditarum à me offenſarum. Item meditationes de peccatis, præſertim quinta ſuprà poſita, & trigeſima prima ſequens.

PVNCTVM V.

Propoſitũ.

FIRMVM propoſitum deinceps non peccandi concipiam, quod vt firmius ſit, occaſi-

casiones sigillatim vitare proponam, per quas labi solitus sum. & quia sine Deo nil possumus, hunc obnixè obsecro, per filij sui sanguinem pretiosum. concludam autem cum recitatione Dominicæ precationis, præsertim in tribus vltimis petitionibus immorando, & cum Deo colloquendo.

MEDITATIO XXIX.

De examine particulari circa speciale aliquod vitium.

COMMENDATVR à Cassiano Coll. 5. c. 14. à B. Patre Ignatio modus traditur. Sic hostes faciliùs expugnantur, quando sejunctim invaduntur, & ita egerunt filij Israël in expugnanda Palęstina.

Porrò tria tempora huic exercitationi assignantur; matutinum, pomeridianum, vespertinum, exemplo Davidis: *Vespere, & mane, & meridie narrabo, & exaudies vocem meam.* Ps. 54. 18. Quid narraret, nisi miserias suas coram Deo effunderet? Daniel quoque *tribus diei temporibus flectebat genua sua, & adorabat, confitebaturque coram Deo suo.* Dan. 6. 10.

PVNCTVM I.

MANE, vbi vestes indui, hæc præstabo; 1. Mane examen. 1. Positis genibus gratias pro ejus noctis quiete, & conservatione á peccatis agam, cum brevi reflexione facta, dispiciam, si quid á vespertino examine peccatum sit, & deflebo. 2. 2. Oblatio. Intentionem puram Deo offeram circa omnes

nes ejus diei actiones; cupiens, & petens acceptari à Deo in vnione Christi meritorum; vt illis conjunctę, reddantur acceptæ in con-
3. Propositū. spectu Dei. 3. Proponam vitare omnem culpam; & speciatim, quam expugnandam suscepi. Hoc est videlicet, quod agebat David:
Ps. 100, 8. *In matutino interficiebam omnes peccatores terræ:* mane & in tempore peccata pręvertere quod propositum vt sit efficacius, juvat ea breviter pręvidere ac recolere, in quibus pro ratione status, & conditione mea plus subest periculi; ad ea me præmuniendo certis rationibus, cū divina ope. Illud etiam provectioribus in spiritu potest conferre, vt molesta quædam, & ingrata sibi objiciant; ad eaque superanda, si contingant, seipsos animent, atque obfirmēt, quò paratiores sint ad eventus: imò optent
Psal, 25, 2. sibi evenire, juxta illud: *Proba me Domine, & tenta me, vre renes meos, & cor meum: quia misericordia tua ante oculos meos est:* quâ confisus, nihil metuo. Etsi istud minus mortificatis non est semper vtile, quia possent deterreri, & in contraria impelli.

PVNCTVM II.

Examen meridianū ALTERVM tempus est meridianum Tunc, implorato lumine divino, discutiam, an & quoties deliquerim in speciali vitio, quod persequor, ac pro numero & gravitate meipsum arguam inconstantiæ acriter post tam seria proposita; & inquiram de modo & occasione lapsuum, cum instauratione propositi.

PVN-

Juvabis ad ſe confirmandum, commemorare, Chriſtum per id tempus cruci affixum fuiſſe, & perſeveraſſe conſtanter plures horas in acerbiſſimis doloribus: ſub idem etiam tempus aſcendiſſe in cœlum, laborum fructus percepturum. Quâ vtrâque conſideratione animari poſſum ad vincendum; dicamque Domino: *Indica mihi vbi paſcas vbi cubes in meridie, ne vagari incipiam poſt veſtigia gregum*, irrationalium videlicet cupiditatum. Chriſtus crucifixus. Cant. 1. 7.

PVNCTVM III.

TEMPVS tertium examinis particularis ante cubationem. Præſtabo quæ in meridie; ac, ſi ſæpiùs deliquiſſem, eò me acriùs obiurgabo, non deſpondebo tamen animo; quia *ſepties in die cadit juſtus*, Veſpertinum. Prov. 24. 16.

Similis collatio erratorum fiet inter diem & diem, & inter hebdomadas, vt conſtet fructus, & emendatio. Tandem proderit, quandocunque peccatur, tunſione pectoris, aut alio ſigno ſemet ſtatim corripere; nam ſic retinebitur melius numerus culparum, & cautior reddetur homo â lapſu, & fiet, quod illic dicitur; *Septies cadet juſtus, & reſurget*, quia ſtatim ſe colliget & reſipiſcet. Collatio. Prov. 24. 16.

MEDITATIONES ANTE Confeſſionem Sacramentalem, & ſacram Communionem.

QVONJAM ad parandam conſcientiæ munditiam (quod in hac parte meditationum

agitur (confert plurimum frequens vsus & pius istorum Sacramentorum, de ijs aliquas Meditiones visum est proponere.

MEDITATIO XXX.

De Sacramento Pœnitentiæ.

PVNCTVM I.

Penitentię excellētia.

1. QVOD eximium sit beneficium Dei; Sacramentum Pœnitentię. 1. Quia cùm solius Dei sit, peccata remittere, vt dicit ipse per Isaiam: *Ego sum, ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas propter me*; voluit tamen hanc potestatem cum hominibus communicare, perinde peccato obnoxijs & ejusdem Sacramenti ope indigentibus, vt peccatoribus, animos adderet: quando ipsi Sacerdotes eadem laborant infirmitate; vnde compati possint. Contulit autem potestatem absque omni restrictione, aut exceptione vllius generis peccati, vel numeri culparum, si vel septuagies septies, quod est, vel si infinities homo peccaverit. Ex quo apparet bonitas Dei, quæ sic est prona & facilis ad ignoscendum, imò optat ignoscere.

Isa. 43.25.

2. 2. Quòd Deus severissimum judicium quod post hanc vitam manet, commutaverit in hoc placidissimum Sacramentum Pœnitētiæ; modò vti velimus, juxta Pauli sententiam: *Si nosmetipsos judicaremus, non vtique judicaremur*, quia, vt alibi dicitur: *Non consurget duplex tribulatio* 3. *Hic est fons patens Domui David, & habitantibus Ierusalem in ablutione peccatoris & menstruatæ.*

1. Cor. 11. 31.

Nah. 1. 9.

Zach. 13. 1

3.

PVN-

PVNCTVM II.

QVOD actus confitendi sit præstantissimus ob adjunctas virtutes, quæ simul exercentur. 1. Est fides, qua creditur talem potestatem hominibus datam esse à Deo, & quasi claves regni cælorum. 2. Spes, quâ contra vsum aliorum tribunalium, per confessionem facti speratur absolutio à reatu. 3. Charitas, ex qua procedit dolor peccatorum; & studiũ recuperandę gratiæ quâ inhæreamus Deo 4. Humilitas, in aperiendo sacreta cordis homini, ad sui confusionem: vt velit haberi pro eo quod est peccator. 5. Obedientia, in exequendo præcepto, quamvis difficili, confessionis: subijciendoque se homini, paratum ad facienda injuncta. 6. Justitia, quando ad satisfaciendum Deo pro offensis, presonam sumit ipsemet accusatoris, & testis, sententiæque executoris. 7. Fortitudo in superanda vehementi inclinatione, ad occultanda excusandaque peccata: quod fecit Adam in paradiso, & pro magno prædicat S. Iob: *Si absconди quasi homo peccatum meum.* Imò, nonnunquam plus requiritur fortitudinis ad seipsum in hac re vincendum, quàm fuerat necessaria ad pręcavendum peccatum.

Actus virtutum cõfessionis. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. Iob 31. 33.

Hinc constat, humilem confessionem esse opus magni meriti, prædictosque actus magno fervore concipiendos esse: quò sit confessio fructuosior. *Puer* ab Elisæo suscitatus *oscitavit septies*: ita nos per hos septem actus, quasi totidem respirationes, recipimus vitam gratiæ, & æquum est, vt cùm in hoc Sacramento

Meritum confitendi. 4. Reg 4.35.

dimittantur peccata septem mortalia, & dona septem Spiritus sancti conferantur, vicissim Deo hosce actus totidem offeramus.

Pvnctvm III.

3 Fructus. FRVCTVS Sacramenti hujus considerandi sunt, qui reduci possunt ad tres, de quibus Rom.14.17 dicitur: *Regnum Dei est justitia, & pax, & gaudium in spiritu sancto.*

1. Justitia. 1. Est *Iustitia*, hoc est gratia sanctificans animam, gratamque Deo faciens, & constituens filium Dei. Cui adnexa est charitas, cęteraque dona Spiritûs sancti, virtuteique infusę. Quòd si jam justificatus adSacramentum accedit, recipit augmentum gratię: nam *qui justus* Apoc.22.11. 2. par. *est, justificetur adhuc.* 2 Est *Pax*; vtique cum 2. Pax. Deo, sed & ab aliis inimicis; quales sunt ipsa in primis peccata, deinde dæmones, & passiones propriæ. Primos hostes, hoc est, peccata, penitus delet. Secundos fugat: quippe non sustinent dæmones, manifestari medico morbos animæ. Terrios subigit Spiritui, sicut ait Sapiens: Prov.16,7 *Cùm placuerint Domino viæ hominis, inimicos quoque ejus convertet ad pacem.* Nempe tētationes & internæ diffieultates occultatæ nō sinunt animam quiescre: expositæ autem Gaudium. 3. Patri spirituali remittunt impugnationem. 3. *Gaudium* in Spiritu sancto: depulsâ nube tristitiæ; ex aculeo conscientiæ, & serenitate reddita ex testimonio remissionis peccatorū, & meliore spe salutis: quod experiebatur David: Psal.50.10 *Auditui meo dabis gaudium & lætitiam, & exultabunt ossa humiliata.* Ipsa ossa reviviscunt, quæ exsiccabit tristitia.

Ex

Ex horum consideratione fructuum excitabo meipsum ad superandas difficultates confessionis: tùm etiam ex eo, quòd Christus tantò majora præstiterit, vt mihi veniam pararet peccatorum. Denique, quòd potuisset graviora his mihi imponere, ad remissionem obtinendam, qui alioqui reus eram æternæ confusionis. quare in me quadrat illud servi dictum ad Naaman: *Pater, & si rem grandem dixisset tibi Propheta, certè facere debueras: quantò magis, quia nunc dixit tibi, Lavare, & mundaberis?* 4. Reg. 5. 13
Ergò pro anima tua non confundaris dicere verum: Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam. Eccl. 4. 24.

MEDITATIO XXXI.

Præparatio ad Confessionem.

ANTE judicium Sacramentale instituam ego ipse mecum judicium de meipso. Vbi *Ratis* ipsa sit judex decernens de gravitate culparum, & severam indicens pænam. *Conscientia* accusator accuratissimus nihil indiscussum relinquens. *Timor* autem divini judicij quasi lictor me ad quævis pro avertenda severitate illius judicij velut adstringens, paratumque exhibens. Denique *dolor* sit exactor pœnæ. Et est quod S. Gregorius ait: *Conscientia accusat, ratio judicat, timor ligat, dolor excruciat.* Porrò judicium hoc privatum peragam, supremum judicem Deum ante oculos constituens, inspectorem totius meæ actionis: vt inde exstimuler ad severiùs procedendum adversum me, quod exoptabat S: Iob: *Quis tribuat, vt ve-* Iob 23. 4.

Actus Pœnitentis.

 niam 35.

niam vsque ad solium ejus? ponam coram eo judi-
Isa.43.26. *cium, & os meum replebo increpationibus.* Et Isa-
ias, *Reduc me in memoriam, & judicemur simul.*

PVNCTVM I.

Suntpartes pœniten-tiæ.

QVOD Deus voluerit, vt actus hominis ipsius, essent pars Sacramenti pœnitentiæ; vt qui nostris actibus Deum offendimus, nostris quoque, divina ope, factis impetraremus veniam: quare convenit, vt quàm exactissimè perficiantur, sicut vniversè monemur: *In omnibus operibus tuis præcellens esto.* Sunt porrò tres, *Contritio, Confessio. Satisfactio*: quę respondēt triplici generi culparum, cogitationis, oris, & operis. pro singulis speciatim implorabimus gratiam; pro contritione, à Spiritu sancto, qui est amor, ex quo debet manare contritio; à Filio, pro confessione; vt qui est sapientia, faciat me cognoscere exactè omnia, & integrè confiteri; à Patre pro satisfactione; vt cujus est potentia, conferat fortitudinem ad exequenda opera satisfactionis, fructusque faciendos pœnitentiæ.

Eccl. 33.

Contritio.

Confessio.

Satisfactio.

PVNCTVM II.

Confusio qualis:

REQVISITA ad prædictos actus. Ac primò, ad contritionem non sufficit dolor ex metu servili supplicij, qui vocatur attritio; sed debet ex amore Dei super omnia proficisci: qui vocatur contritio. Est autem contritio mensura gratię in Sacramento conferendæ, vt pro magnitudine contritionis, detur gratia major vel minor. Ex quo intelligitur, quanti referat, dolorem esse quàm maximum. Ad quem

quem excitandum juvant allata superius Meditat. V quibus addi possunt ista. Similia.

1. Quòd si mater amarissimè flet super mortem vnigeniti, quomodo non ego super morte spirituali animæ meæ, vnicæ & dilectæ, quam ipse interemi, peccando? *Luctum*, inquit Ierem. *vnigeniti fac tibi planctum amarum.* Et verò planctus super filio est inutilis: iste verò super animam, reddit illi vitam. Nec solùm flendum, quia mihi perijt anima: sed quia periit Deo, cujus inprimis erat. Ergò, *Domine, erue à framea animam meam, & de manu canis vnicam meam.* 1. Vt mater vnigenitũ: Ierem. 6. 72 Ps. 21. 21

2. De Christi morte est apud Zachariam: *Plangent eum planctu quasi super vnigenitum.* Ego autem, peccando præbui occasionem morti ejus: imò, *rursum mihimetipsi filium Dei crucifixi, & ostentui habui*: Et quibus non lachrymis tantum facinus expiabo? 2. Vt Christũ crucifixũ. Zach: 12.

3. *Sponsa* mœret de amisso sponso, cum quo omnia amisit; & anima dolere satis vnquam poterit jacturam cælestis sponsi, omniumque, quæ sibi contulerat, charismatum? Viduata porrò caret etiam fructu prolis bonorum operum quòd si istæ considerationes lachrymas amoris non eliciunt, accersantur aliæ, à severitate divini judicij, & suppliciorum, quæ timoris lachrymas provocent, vnde ad amorem fiat gradus. 3. Vt sponsum amissum.

PVNCTVM III.

REQVISITA ad Confessionem. 1. Propositum certum confitendi omnia, superata omni confusione. Nam, si pudore nunc vin- Confessio 1 integra.

 caris,

caris, quomodo feres confusionem judicij tremendi? &, cùm tua delicta perspecta sint Deo, vt quid refugis eadem ministro illius manifestare? præsertim, quòd manifestatio hęc est tibi ad vitam; non sicut illa *Achan*, cùm jussus

Iosue 7. 25. est *confiteri furtum, & dare gloriam Deo*. ob quod lapidatus est: sed qualis fuit Davidis apud Na-

1. Reg. 12. 13. than, à quo retulit responsum; Et *Dominus transtulit peccatum tuum*. Quare expedit, vt confessio inchoetur ab eo peccato, de quo mox erubescimus, nam velut *Goliat* prostrato, phalanges reliquæ facilè profligabuntur.

2. Candida. 2. Propositum, cum omni demissiore confitendi, vt sit confessio clara, & simplex, absque excusatione sui, vel accusatione alterius: vt fecere primi parentes: item absque diminutione peccati, vel etiam exaggeratione, quæ obstet veritati, in qua potest subesse superbia per ostentationem humilitatis.

3. Humilis. Eccl. 22. 9. 3. Vt velit Confessarij monita patienter, libenterque audire, vt audivit David reprehensionem Prophetæ: *Audi tacens, & pro reverentia accedit tibi bona gratia.*

Sacerdos Dei vicarius. Conferet ad hæc, intueri personam confessarij tanquam Dei ipsius; Deumque in illo interiùs venerari: nam & ideò Sacerdos non vtitur verbis precatorijs in absolvendo, sed absolutæ potestatis: *Ego te absoluo.* O quanti istud salutis verbum comparari dignum est? & amittes tu ob levissimum pudorem? Audi Sa-

Eccl. 20. 4. pientem: *Quàm bonum est correptum manifestare pœnitentiam! sic enim effugies voluntarium pec-*

Ezech. 18. 22. *catum*. Si manifestaveris: *Omnium iniquitatum tuarum non recordabitur Dominus.*

PVN-

PVNTVM IV.

CIRCA Satisfactionem. 1. Paratus ero prę- Satisfactio 1.
stare omnia quæ mihi fuerint à Confessario Obediens:
injuncta, vel ad medicinam peccato faciendā, vel ad satisfaciēdum Deo pro injuria, nam cùm gratis mihi remittatur pœna æterna culpę mortali debita, inque temporariam cō-mutetur, convenit, vt hanc tota voluntate suscipiam, sicut David: *Ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper: quoniam iniquitatem meam annuntiabo, & cogitabo pro peccato meo.* Ps. 37. 18.

2. Juverit memoria acerbissimæ pœnitentiæ, quam Christus in Passione sua subivit pro peccatis meis, ne pro magno mihi sit, tantò minorem pro reatu me peragere. Confert etiam, pœnas purgatorij cogitare: quæ cùm gravissimæ sint, licet eas nunc redimere minori multò satisfactione. quin hæc ipsa satisfactio acceptatur à Deo ad novum augmentum gratiæ & gloriæ: quod purgatorij cruciatibus non est concessum. 2. Memoria Passionis Christi. Purgatorij

3. Necessarium est, serium propositum nō peccandi in posterum: sine quo est contritio ficta, confessio sacrilega, & satisfactio inutilis, & absolutio inanis ab effectu: quin nec venialis culpa absque simili proposito remitti potest. Quamobrem, vt monet Ieremias, *Statue tibi speculam*, (explora peccata tua) *pone tibi amaritudines* (amarè illa defle) *dirige cor tuum in viam rectam, in qua ambulasti*: quod est, propone ex corde vitam tuam corrigere. 3. Propositū emēdandi. Ierem. 61. 21.

MEDITATIO XXXII.

Gratiarum actio pro beneficio absolutionis.

Confessio laudis.
Oseæ 14. 2.

DVPLEX est confessio: & peccatorum, & laudis divinæ. convenit autem, vt hæc illi succedat, quod suadet Osee: *Convertere Israel ad Dominum Deum tuum, quoniam corruisti in iniquitate tua. Tollite vobiscum verba, & dicite ei: Omnem aufer iniquitatem & accipe bonum, & reddemus vitulos labiorum nostrorum.* En humilis confessio peccati, cùm ait; *Omnem aufer iniquitatem*; propositum autem emendationis ibi: *Et accipe bonum*; deniq; gratiarum actio sunt *vituli labiorum*. De qua etiam David: *Sacrificium laudis honorificabit me, & illic iter, quo ostendam illi salutare Dei*: nempe gratitudo pro accepta gratia, est via ad perfectam salutem consequendam. Ideò Christo tantopere placuit Samaritanus ille; qui cum alijs novem à lepra mundatus, redijt vnicus ad gratias agēdas.

Vituli labiorum.
Gratitudo.

Opportunum fuerit, in Ecclesiam se recipere, & coram venerabili Sacramento opus hoc peragere gratiarum, memorando dulce illud verbum ac potens: *Absoluto te*: quod *auditui meo dedit gaudium, & exultare facit ossa humiliata*. Constant autem gratiæ tribus actibus: agnitione beneficij, laude auctoris, oblatione certi operis in illius obsequium.

Ps. 50. 10.

PVNCTVM I.

Beneficia Confessionis.

AGNITIO beneficiorum Dei in Sacramento pœnitentiæ præceptorum. 1. Quòd om-

omnia peccata mihi condonaverit, etiam ea-
quæ non fuerim confessus per oblivionem, aut
ignorantiam inculpabilem. 2. Quod animum 2.
pacaverit meum à passionibus internis agita-
tum. 3. Quòd á morte æterna, & ea, quam 3.
privatio gratiæ, & amicitiæ divinæ affert, me
vendicaverit. 4. Quod in misericordia sua 4.
prævenerit me, vt ritè obirem Sacramentum;
auxiliaque nunc offerat opportuna ad vincen-
das tentationes, permanendumque in gratia 5. 5.
Quòd *repleverit in bonis desiderium meum*, do-
nans gratiam & charitatem, virtutesque reli-
quas infusas; aut si aderant, novis augens incre-
mentis. 6. Quòd renovaverit, vt aquilæ juven- 6.
tutem meam, depositis actibus veteris homi-
nis, alacremque reddens ad opera virtutum,
& viam mendatorum Dei novo fervore de-
currendam.

PVNCTVM II.

CONFESSIO laudis pro ijsdem beneficijs
Quadrat illud canticum Davidis: *Benedic* *Ps.* 102. 1.
anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt,
nomini sancto ejus quod licebit percurrere. O-
rabo supplex, vt impleatur in me illud: *Qui*
sperant in Domino, mutabunt fortitudinem; assu- *Isa.* 40. 31.
ment pennas sicut Aquilæ, current, & non labo-
rabunt; ambulabunt, & non deficient.

PVNCTVM III.

OBLATIO operis pro beneficijs. 1. Præci-
puum est cautio à recidivo: quod monuit 1.
Dominus: *Ecce sanus factus es, jam noli pecca-* Recidiua
re, ne deterius tibi aliquid contingat; ne, vt *canis* cavenda.
rever- *Ioan.* 5. 14.

revertar ad vomitum: aut locum dem *ſeptem ali*-*s*
2. Pet. 2. 22 *ſpiritibus nequioribus: & fiant noviſſima pejora pri*-
Luc. 11. 26 *oribus*. Et eſt ſignũ non ſeriæ pœnitentię, mox
Eccl. 24. 30 ſecutus lapſus, & tali convenit illud: *Qui baptizatur à mortuo, & iterum tangit eum, quid proficit lavatio illius*: ſic *homo qui jejunat in peccatis ſuis, & iterum eadem faciens, quid proficit humiliando ſe? orationem illius quis exaudiet*? Nec ideò
Prov. 24. 16. tamen animum deſpondebo, *nam ſepties in die cadit juſtus, & reſurget.*

2. Pœnitentia non differenda: Matt. 18. 20.

2. Implebo ſtatim injunctam pœnitentiã: aut, ſi minùs licet totam; ſaltem ejus partem, cum affectu obedientiæ, & cum fervore amoris, cupiens multò plura præſtare; dicamque cum ſervo illo debitore: *Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi.*

3. S. Euchariſtiæ ſumptio. Pſ. 115. 12

3. Comparabo me ad ſacram Euchariſtiam percipiendam, quo opere non eſt aliud efficacius ad gratiam referendam. *Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? calicem Salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo.*

MEDITATIO XXXIII.

Præparatio ad ſacram Communionem.

DE excellentia & fructu Sacramenti hujus conſiderabitur in 4 parte; vbi de Inſtitutione; & in 6. parte, inter beneficia. Nunc conſiderationes tantùm aliquæ proponuntur præparatoriæ ad Sumptum. *Dignitas viſitantis, vilitas viſitati, modus, finis.*

PVNCTVM I.

1. Excellentiæ Divinitatis Chriſti.

DIGNITAS viſitantis. Perfectiones divinæ in Chriſto conſiderandę ſunt, & quà eſt in

ſe infinitus, & quà extra ſe eſt principium, finiſque omnium, & cùm tantus ſit, non fuit ei ſatis induiſſe carnem noſtram, niſi etiam ſingulis ſeſe hominibus corporaliter communicaret, & in eis ſedem thronumque collocaret, quò accederemus cum fiducia miſericordiæ conſequendæ, auxilijque opportuni.

Deinde conſideretur idem Chriſtus, quà homo. Is eſt, qui in vtero Virginis conceptus moratuſque novem menſibus, Tabernaculum ſuum innumeris & ampliſſimis ornavit donis. Qui, adhuc ex vtero, ſanctificavit præcurſorem, ejuſque matrem Spiritu ſancto replevit: quidni ad me veniens, & in me exiſtens, pariter faciat ſuæ gratiæ participem? Is jam natus, & in præſepio locatus, adoratores ſuos Paſtores & Magos magnis impertijt bonis: & qui ipſum intra me venerabundus excipio, exoſculor, indonatus relinquar? Jam natu grandis obibat regiones benefaciendo & ſanando omnes, & ad me ingreſſus non ſimilia præſtabit? Carò illa tot cruciata ſupplicijs, & ſanguis ille per tormenta effuſus pro ſalute mea, in Sacramento ſumpta, non operabuntur in me ſalutis effectum? Hic eſt, qui ſpoliavit infernum, in cœlos aſcendit, & ſedet à dextris Dei, dans bona hominibus. Hic egit mortalis *Magiſtrum, Medicum*, *Redemptorem*, *Paſtorem, & Sacerdotem* pro me: haud dubiè talem ſe nunc quoque exhibebit animæ meæ, quando tam benignè ad eam ingredi non dedignatur.

2. Humanitatis.

Officia. Chriſti.

Ergò ad illius me pedes provoluam cum *Magdalena*, lavans eos lachrymis contritionis, *Luc.* 7. 38.

cum

Affectus. cum *Syrophœnissa tangam* fiducialiter *ejus vestimenti fimbriam*, vt sanus fiam. Immittam in
Mat.9.21. latus manusque ejus manum meam & digitos,
Ioan.20.23 exclamans cum Thoma, *Dominus meus, & Deus meus.*

PVNCTVM II.

Vilitas hominis. VILITAS visitati: Is est homo, ad quem divertit Deus. O vile hospitium; nec vile tantùm, sed immundum & horridum. Lingua hominis, quâ primùm excipit Christum venientem, est vniversitas iniquitatis; guttur, quo demittit, gurges, crapulę, & sepulchrum patens, fœtorem omnem exhalans; pectus & interiora, quò inducitur, est sentina pravarum cogitationum & appetitionum.

Talis est homo ex se, nisi tu, Domine, laveris illum, & ornaveris: & vel fuisse aliquando talem, sufficit, vt indignus reputetur favore tam eximio visitationis tuę: visitas tamen, & mansionem apud eum facis, & cænas cum illo.
Psal. 143. O, *inclina cœlos tuos & descende*: adduc tecum cælestium virtutum comitatum, quo adornetur thalamus animæ meæ, ad dignè te excipiendum. O. *Spiritus* sancte, & sanctificator, qui
Oratio. gloriosæ Virginis Matris Mariæ corpus & animam, vt dignum Filij Dei habitaculum effici mereretur, plenitudine gratiæ præparasti; da, vt qui eundem Dominum excepturus sum, si minus pari, quod fieri nequit, puritate; saltem non indignè suscipiam.

PVNCTVM III.

Modus. MODVS visitandi hominem. Suffecisset, si modò se in Sacramento præsentem exhibu-

hibuiſſet aſpiciendum & adorandum, vt olim ſerpentem æneum; vel ſummùm, ſi tangendum: vt virtus de illo exiens ſanaret nos ab infirmitabus animę ſpiritualibus. At voluit intimè nobis copulari, & in ipſa viſcera pervadere; ideoque in cibum ſe tradidit. Et impletur hîc etiam illud: *Homo circumdabit virum*, complectitur enim Chriſtum, perfectum Deum & hominem; non brachijs, ſed intimis viſceribus, quoad ſacræ perdurant ſpecies divini Sacramenti.

Manducari vult.

Ierem. 31.

PVNCTVM IV.

FINIS viſitandi hominem, nempe vt ei ſpeciatim illa conferat, ob quæ mortalis olim venit in mundum. Itaque venit 1. vt Salvator; quò pretium ſui Sanguinis mihi communicet. 2. vt Medicus, ad tollendas ægritudines per opportuna pharmaca. 3. vt magiſter, ad inſtruendum & illuminandum. 4. vt Sacerdos; per hoc Sacramentum applicaturus mihi fructum ſui cruenti ſacrificij. 5. ſicut nutrix, vt lactet me ſua dulcedine, pacis oſculum præbeat, ſibique adſtringat amplexu charitatis; impleaturq; illud ſponſæ deſiderium; *Oſculetur me oſculo oris ſui*. Sed & alia ſimilia licet cogitare: quòd veniat vt paſtor, me requirens; vt defenſor, ad protegendum; vt ignis, ad purificandum & accendendum cor meum charitate.

Finis. 1. 2. 3. 4. 5.

Cant. 1. 1.

Poſt hæc, vel potius inter hæc, dum ſingulas cauſas conſidero veniendi, viciſſim neceſſitatem meam conferam: veluti, quàm indigeam

Propria egeſtas.

giam Saluatore, medico, magiſtro, & reliquis? Hinc partim admirabor dignationem Dei, partim vota inflammata concipiam, fruendi tam multiplici bono: Nam quid opus erat ob eos fines ſic ſe demittere? Elias & Eliſæus ſuper defuncti pueri membra ſeipſos cõtraxerunt; membra mẽbris jungentes, vt illum ad vitam revocarent. Sic ſe Dominus majeſtatis in panis particulam reſtringit, vt vitam mihi reddat, & poterat id ſolo nutu facere. Quando autem venire ipſe vult ad ſanandum me, quî ſatis ad exardeſcam in illius deſiderıũ? dicam; *Excita potentiam tuam, & veni, vt ſalvum me facias Vtinam diſrumperet cælos, & deſcenderet: à facie tua montes diffluxerunt.* Elata corda amore liqueſcerent: *Rorate cæli deſuper, & nubes pluant juſtum.* Hiſce & ſimilibus ſententijs me accendam cupiditate participandi divina myſteria, & in ipſo puncto maximè communionis; nam hic cibus, quò proſit, quàm avidiſſimè capiendus eſt. Sed & contemplatione tantæ puritatis & ſanctitatis, ô velim purior eſſe aſtris, certè dabo operam, vt me á præcedenti communionem die ita mente & corpore cuſtodiam, vt in nulla re vel leviſſima delinquam: ut ſicut à media nocte jejunus eſſe ab omni cibo & potu debeo, ita ſim à culpa jejunus.

Oratio.

Puritas ſumentis.

MEDITATIO XXXIV.

De ſpirituali Communione.

Cõmunio ſpiritualis ad quid!

SERVIT hæc communio præparationi 1. ad communionem Sacramentalem: deinde audi-

endæ Missæ cum fructu, nam sicut Sacerdos celebrans offert sacrificium in gratiarum actionem pro acceptis beneficijs, & 3. ad propitiationem peccatorum pro viuis, & defunctis; 4. ad impetranda noua dona, tum sibi tum aliis, totique Ecclesiæ: ita audiens Missam, potest ad eosdem fines Deo offerre, quod ibi peragitur. Item; sicut celebrans consumit Sacramentaliter oblationem ita audiens potest spiritualiter manducare, & participare de oblatis per actus internos fidei, spei, & charitatis, dicente Domino : *Ego sum panis vitæ, qui venit ad me, non esuriet ; & qui credit in me, non sitiet in æternum.* Ioan. 6. 35.

PUNCTUM I.

EXERCENDA viva fides circa hoc Sacramentum : quæ quatuor nititur quasi colũnis. SAPIENTIA Dei: qua valet invenire modos ineffabiles communicandi se mortalibus. BONITATE ; qua propendet ad se communicandum. OMNIPOTENTIA : qua potest, quidquid vult. denique VERITATE quæ mentiri non potest : revelavit autem nobis, in hoc Sacramento verè tradere se ipsum in cibum ac potum.

Actus fidei 4. columnæ. 1. 2. 3. 4.

His nixa fides, renuntiansque sensibus, firmiter credit, verè & realiter sub illis speciebus contineri Christum Dominum, verum Deum & hominem, cum omni gloria, quam in cœlo habet : & sicut ibi divinitatis suæ conspectu, & præsentiâ humanitatis satiat, beatque sanctos, ita in isto Sacramento replet bonis animas esurientium. Expediens fuerit ad actuan-

dum magis hanc fidem, percurrere perfectiones divinas Christi sigillatim, tum etiam humanas, & quæ egit tulitque propter nos: eliciendo actus fidei circa singulas, quòd hic lateat ille immensus, omnipotens. &c. & ille pro me natus, passus, &c. & ille medicus magister, & qualia in præcedenti Medit fuerunt indicata.

Professio. Profitebor quoque, me ita certò credere ac si præsentem Christum oculis cernerem; nec secus gaudere de hac latente ipsius præsentia; proque ista dignitatione æque gratias agere.

PVNCTVM II.

Actus Spei. EXCITANDA certa spes percipiendi fructus promissos participantibus hoc Sacramentum, si vel solo desiderio illud sumam, quales sunt: *Qui manducat hunc panem, viuet in æternum*; Et, *qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo*; Et. *Sicut misit me Pater, & ego viuo propter Patrem: qui manducat me, vivet propter me.* Nam potentia Dei non est alligata Sacramentis, quin similes effectus conferre possit & velit, præsertim desiderantibus eos ardenter, cùm præcipuè non est opportunum, sumere ipsum Sacramentum, votoque saltem sumitur. Quare dicam cum Centurione: *Domine non sum dignus, vt intres sub tectũ meum, sed tantùm dic verbo, & sanabitur anima mea*: & cum pia muliere. *Si tetigero tantùm fimbriam vestimenti ejus salva ero.*

Ioan. 6. 50. 61. &c.

Centurio. *Matt. 8. 8.*

Luc. 8. 44.

Serpens. Quòd si aspectus ænei serpentis sanabat saucios: quid ni aspectus fidei in Salvatorem mundi

mundi multò magis animam ſanet? Si ſola vmbra Petri curabat omnes: vtique & devota memoria hujus divini Sacramenti, quæ plus eſt, quàm vmbra.

PVNCTVM III.

EXERCENDI ſunt actus charitatis, quibus vnimur Deo, & conueniunt huic maximè Sacramento, quod eſt vnionis. Amabo igitur illas perfectiones Dei, quæ inprimis elucent in iſto Sacramento bonitatem, charitatem, potentiam, liberalitatem; viciſſim optans, me ipſi liberalem exhibere. Cupiam Deo inhærere præfectè, & ſine intermiſſione; ejuſque ſimilitudinem vivam per virtutum actiones in me exprimere; ac potiſſimum per idem cum Deo velle & nolle Velim ex animo, vt omnes Chriſtum in hoc Sacramento agnoſcant, & venerentur; atque divitias in eo latentes participent, gratias agentes & benedicentes Deo pro tam eximio dono. Offeram me totum Deo, qui cùm in omnibus ſuis operibus mirabilis ſit, in iſto etiam ſummè amabilis. Proponam igitur amare illum ex toto corde, mente, anima, fortitudine, & viribus; tum quia per ſeipſum digniſſimus eſt, & omni amore major; tum ob tam eximia beneficia, quibus prævenit nos. Charitatis actus.

MEDITATIO XXXV.

Gratiarum actio poſt Communionem.

MAGNI refert, benè vti illo tempore, quo apud nos Christus demoratur post sumptam Eucharistiam, nam & tunc habet locum
Joel .95. Christi ipsius dictum; *quamdiu sum in mundo,*
Eccl.14 14 *lux sum mundi*; & illud Ecclesiastici consilium; *Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat.*

PVNCTVM I.

Fides Pręsentię Christi. EXCITANDA primùm est fides ardentior præsentiæ Christi, & quòd ille talis, & tantus jam mihi adsit: quia verò Rex non venit absque comitatu, me circum Angelis vallatum intuebor, & perculsus tantæ Majestatis reuerentia, confundar apud me ipsum, dicamque Domino cum S. Petro: *Exi à me, quia ho-*
Luc. 5. 8.
c. 2. 3. *mo peccator sum*; vel cum Elizabetha; *vnde hoc*
Psal. 8. 5. *mihi, vt veniat Dominus meus ad me?* &illud; *Quid*
Psal. 8 2. *est homo, quia memor es ejus?* &, ô *Domine Dominus noster, quàm admiraible est nomen tuum?* Atq;
Affectus laudis. isti humilitatis & reuerentię sunt affect⁹ Deinde excitabo affect⁹ gratiarũ, vel cũ Sera phim &
Isai. 6. 3. Cherubim *incessabili voce proclamans: Sanctus, Sãctus, Dominus Deus Sabbaoth*, hoc est, exercituum siue virtutum. Vel cum pueris Hebręorũ: *Hosanna filio David*; *Benedictus qui venit in no-*
Mt21.9. *mine Domini, Hosanna in altissimis*. Vel cum tribus pueris in fornace inuitabo omnes creaturas;
Dan 3.52. *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula*. Licebit etiam
Inuitatio Sanctorũ. sigillatim inuitare ad laudandum Deũ nouem horos Angelorum, tum singulos Sanctorum choros, Patriarcharum, Prophetarũ, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Sa-

cerdotum, Virginum, Viduarum, Sancto-rumque omnium.

Quin meas ipsas potentias animæ, internas externasque provocabo ad glorificandum Deum. Vos oculi mei, quibus datum est cernere in hoc sacratissimo velamine Dominum Majestatis; tu lingua, labia, palatum, pectus, quę tactu illius sanctificamini; tu mens, voluntas memoria. quas reficit hoc cæleste Manna; *& omnia; quæ intra me sunt, benedicite Domino, qui est laudabilis & gloriosus in sæcula.* Animæ. Ps. 102. 1. Dan. 3. 56.

PVNCTVM II.

POST affectus submissionis & tantæ laudis, me conuertam ad hauriendum fructum ex Christi præsentia, ac primò per amorem arcte illum complectar cum sponsa: *Inveni, quē diligit anima mea; tenui eum, nec demittam. non mors, neque vita neque creatura alia potest me separare à charitate Dei; quæ est in Christo Iesu Domino meo.* 1. Vnio cum Chricto per amorē. Cant. 3. 4. Rom. 8. 38.

Deinde *effundam in conspectu ejus orationem, & tribulationem meam ante ipsum pronuntiabo,* sigillatim exponēs necessitates meas spirituales, & vitia à quibus maximè impugnor, & postulans ab eo remedium, qui medicus est; lumen à magistro; auxilium à potente. & vt impleatur in me illud ad Zachæum: *Quia hodie huic Domui salus à Deo facta est.* Vrgebo autem instanter: ac velut Iacob cum eo luctans *non dimittam, nisi benedixerit mihi.* 2. Miseriæ explicatio. Luc. 19. 9. Gen. 32. 24.

PVNCTVM III.

Apoc.2.10. CONVENIT tanto hoſpiti munus aliquod offerre. Ille quidem dicit: *Sto ad oſtium & pulſo. ſi quis audierit vocem meam, & aperuerit januam, intrabo ad illum, & cœnabo cum illo, & ipſe mecum.* Quare videtur cœnam expetere. Ille quidem ſua ſecum infert fercula, quibus animam paſcat, delitias ſpirituales: ſed & paſci vult à nobis. Apponam ergò ipſi, quod futurum eſt ei gratiſſimum. in primis cor meũ:

Oblatio ſui.

Pro.23.26 quòd & petit; *Fili, præbe mihi cor tuum.* Imò, Domine, libens offero, accipe; & quia tuum erit, fac, ne deinceps quidquam in illud ſubrepat, quod alienum ſit à te. Sed & *corpus*

Roma:12.1 meum *offero hoſtiam viventem, ſanctam. Deo*

2.Cor.4.10 *placentem*: cupiens *mortificationem* tuam, bone Ieſu *in corpore* meo *circumferre*, & ibi me præcipuè mortificare, vnde maximè impugnor.

Eleemoſyna.

Præter has ſpirituales dapes, è re fuerit, Chriſtum ipſum in pauperibus paſcere, ſi facultas ſubſit, Religioſus autem vota ſua *paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ* opportunè renovabit. Sed & aliquid peculiare offeram eo die perficiendum, quem in affectibus pietatis

Cant:1.13. traducam, implens illud, *Faſciculus Myrrhæ*

Gala.2.20 *dilectus meus mihi, inter vbera mea commorabitur.* Et, *viuo ego jam non ego: vivit verò in me Chri-*

3.Reg.19.8 *ſtus.* Et, *in fortitudine* cibi iſtius *ambulabo vſque ad montem Dei Horeb* Orabo tandem, vt poſtquam conſumptis ſacris ſpeciebus corporalẽ ſuam præſentiam ſubtraxerit, peculiari tamen protectione ſua non me vnquam deſtituat, aſſiduam mihi ſui ipſius memoriam jugiter ingerendo.

MEDI-

MEDITATIO XXXVI.

De Purgatorio.

SCOPVS hujus Meditationis eſt excitare eos, qui in via purgativa ſunt, ad opera ſatisfactoria pro peccatis ſuis ſuſcipienda, & juuat etiam, vt miſerti animarum purgatorij, eas ſuffragijs noſtris ſublevare velimus. Scopus.

PVNCTVM I.

QVOD Deus conſtituerit, vt homo quicunque mortalis peccati reus, etiam poſt deletam culpam, & æternam pœnam condonatam, debitor maneat ſubeundi aliquam ſatisfactionem temporariam: quam ſi in præſenti vita non exſoluerit, perſoluat poſt mortem, priuſquam ad gloriam beatorum admittatur Atque ad eam rem deſtinavit Deus locum in inferioribus terræ partibus, quò anima à proprio Angelo deducitur purganda. Circa hanc fidei veritatem ſuſpiciam primùm juſtitiam Dei; qui, quamvis liberaliter remittit culpam pœnamque æternam; tamen non relinqnit prorſus peccatum impunitum Vnde etiam in ipſo Sacramento pœnitentię voluit ſatisfactionem aliquam injungi â Sacerdote pro delicti modo. Verum ſuperexaltat miſericordia judicium; ſiquidem loco tantorum & ſempiternorum ſuppliciorum, ad correctionē noſtram, temporali contentus eſt animadverſione. Cooperabor igitur divinæ juſtitiæ; & libenter à me ipſo pœnas exigam, quas ille conſtituit; parum putans, qnod in hac vita perpetior, pro debitis in altera peccato meo æternis cruciatibus Deinde

Purgatoriũ ad quid.

Iuſtitis Dei.

2. Puritas necessaria. Deinde expendam, quòd si minùs nunc exsoluero debitum istud, erit mihi luendũ post mortem, quando divina id iustitia postulat: & nemo, nisi planè omni debito solutus, atque purgatus in cœlum admittitur. Atque vtinā modò ita viverem; vt nihil postea repurgandum superesset.

3. Venialia tollenda. Præterea considerabo, quòd non solùm reliquiæ peccatorum mortalium exsolvendæ sint, verùmetiam venialium; & quotidianarum culparum reatus, nisi pœnis voluntarijs in hac vita tollatur, erit in altera per ignem expiandus; sicut dicit Apostolus: *Et salvi erunt, sic tamen quasi per ignem.* (1 Cor 3.15) Ex qua re colligam, quantopere Deus omne peccatum detestetur, quando neque justos & amicos suos ob leves culpas ad conspectum suum admittit; sed in dirum carcerem prius macerandos, expurgandosque detrudit.

PVNCTVM II.

Pœnæ damni causæ. QVOD in Purgatorio est pœna damni, dilatio nimirum Visionis beatificę. Hanc animæ justæ graviter sentiunt, postquam à corpore solutæ puriùs intelligunt, quantum sit illud bonum, quo adhuc carent. *Vnde spes quæ differtur, affligit animam.* (Prou. 13.12) 2. Deinde charitas in illis animabus est expeditior ab omni distractione, quò ferantur in Deum intensiùs; sicq; est eis acerbior separatio â Dei visione. Quare intimis sensibus dicunt: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est* (Psal. 119.5) Tertiò anguntur ab ignoratione temporis, in quod earum liberatio 3. differenda sit, nam etsi divinæ se committunt

voluntati; dura tamen eſt eis incerta expecta-tio, præſertim dum conſiderant, olim ſe mi-nus fuiſſe ſollicitas de videndo quamprimùm Deo; vt meritò nunc puniantur dilatione in-certa, qnandò maximè cuperent Deum vide-re. Poſtremò inde etiam cruciantur, quòd à Chriſti humanitatis conſpectu, ejuſque Ma-tris, & commercio reliquorum Sanctorum jucundiſſimo arceantur. 4.

PVNCTVM III.

QVOD in purgatorio ſit pœna etiam ſenſus à vero igne, qualis eſt inferni, & adeò, quàm noſter ſit, acriori. agit autem cruciatq; tanquam inſtrumentum diuinæ juſtitiæ à Deo ſupra naturam motus, ad animas ipſas excru-ciandas; ſicque *velut aurum & argentum perco-landas* expurgandaſque, vt Malachias loqui-tur. Neque ibi eſt quòd à ſenſu doloris ani-mam auertat, ac diſtrahat; ſicut in hac vita complura ſunt. Quare illa pœna putatur gra-vior omni alia vitæ mortalis, etiam quorum-vis Martyrum, Chriſtique ipſius. Ergo viuam, vt tali purgatione non ſit opus.

Ignis Inferni & purgatorij

Mala 3. 2.

Concipiam ex his tres affectus Primus eſto timoris divinæ juſtititiæ, quando ſic animad-vertit in amicos vel ob leues culpas quos alio-qui amat, & â quibus amatur. Ita vt majori terrori ſit iſta animadverſio, quàm damnato-rum in inferno: quod illi capitales inimici ſint, & irreconciliabiles, iſti autem dilecti, & electi. Secundò eliciam propoſitum ſatisfaci-endi potiùs in hac vita, vbi mitiori pœnâ licet debitum ſolvere, & vbi ſatisfactio ipſa ſimul valet

1. Affectus timoris.

Satisfactio

valet ad meritum gratiæ & gloriæ, quod in Purgatorio non habet locum. Proinde rogabo Deum, vt, quòd minùs ſponte mea præſtitero, ipſe tribulationibus immiſſis suppleat, quò futuras pœnas præuertam.

PVNCTVM IV.

Tertiò, exhorreſcam etiam peccata venia-
3. lia, quæ ſimiliter in vita altera expiantur. Pro-
Venialium inde ſuper fundamentum, quod eſt Chriſtus,
fuga. *ſuperædificabo* non *lignum.* & *ſtiqulas*, ſed *au-*
1. Cor. 3, 12 *rum & argentum & lapides pretioſos*: nam illa, vt ait paulus, ignis exuret: *ſaluus* tamen fiet homo ædificans, *ſed quaſi per ignem.*

1. Patientia animarum. EX Parte animarum purgantium duo ſunt conſideranda. 1. quòd pœnas ſuſtinent patienter, conformantes ſe diuinæ voluntati & juſtitiæ, quam impleri in ſe gaudent. Ex quo diſcam adverſa patienter ferre, quæ mihi purgatorij ignis loco ſunt, cùm alioqui minùs crucient, & conferant etiam ad meritum, & à Deo ob eum finem immittantur, vt per ea ſatisfaciam pro debitis peccatorum. Denique cùm omnia, quæ Dei ſunt, amabilia juſto ſint, pariter ejus juſtitia. 2. Quod animæ purgan-
2. Expetunt ſuffragia. tes vehementer expetunt ſubſidia viatorum per opera ſatisfactoria, aliaq; ſuffragia. Quòd ſi crudelis haberetur, qui proximum igne fortuito circumuentum cerneret, &, cùm poſſet, non eriperet, quomodo excuſari poterit fidelis, qui, quoad poteſt, animabus defunctorum in tali neceſſitate non ſuccurrit? Cogitabo, quid mihi tunc fieri vellem, illudque ſimiliter alijs præſtabo. Et reddit Deus vicem, quia miſe-

misericor des misericordiam consequentur; excita- *Matt.5.7.*
boque alios, qui mihi subsidium ferant, cùm
illuc pertigero. Quin animæ ipsę, à nobis ad- Gratę sunt
jutæ, cùm in conspectum Dei venerint, gratas erga nos.
se exhibebunt, pro nobis Deum obsecrando.
Denique licèt opus satisfactorium, quod ani-
mabus applico, mihi ipsi detraham, quoad ef-
fectum satisfactionis, ea tamen spiritualis
eleemosyna meritum & charitatem auget,
compensatque jacturam. *Sancta igitur &* 2. Mach:
salubris est cogitatio pro defunctis exo- 12.12,64.
rare, vt à peccatis solvantur.

INTRODVCTIO SECVNDÆ PARTIS.

DE EIVS SCOPO.

QVONIAM meditaiones viæ ILLVMINATIVAE (vti vocant) tres partes continent, nempè INFANTIAM, PRÆDICATIONEM, & PASSIONEM seu mortem Salutoris, per quas tenditur ad viam
vnitiuam, quę in duabus postremis patribus à *Cant. 4. 1.*
nobis tractatur, in prioribus illis scopus meditandi propositus esse debet, perfecta Christi Domini *imitatio.* Nam sicut supremus ille Rex ac capitaneus noster *venit in hortum* Ecclesiæ militantis, hunc scilicet mundum, in quo *meteret Myrrham* molestiarum & calamitatum, quas ab *infantia* pertulit, *cum oramatibus* odoriferarum virtutum; proponeret item doctri-

nam

nam suam tanto cum affectu ac gustu, quasi *fauum mellis* comederet, donec tandem vino amoris inebriatus, nudus in ara expiraret, tanto desiderio amarissimum alioqui passionis calicem exhauriens, quasi *lacte* temperatum *ebiberet*; ita & nos tanquam amici carissimi eniti debemus, vt tria & his similia in vita nostra exprimamus: Vt 1. *metamus myrrham* mortificationis cum *aromatibus* virtutum, quò passionibus inordinatis edomitis, puritatem ejus repræsentemus. 2. Mox excellentem ac planè cælestem ejus doctrinam ruminantes tanquam *fauum* dulcissimum *cum melle* virtutum ejus heroicarum comedamus. 3. Demum *vino* perfecti amoris inebriemur admisto consolationum lacte, vt affectibus terrenis exuti, vel in ipsa cruce (si Deo ita placuerit) mortem ipsam subire pro ejus amore non reformidemus.

Cùm verò ordinatæ caritatis gradus tres reperiantur, videlicet *inchoatæ, proficientis ac perfectæ*; eodem modo in hac meditationum viæ illuminativæ divisione tres sũt partes, INFANTIÆ, PRÆDICATIONIS ac PASSIONIS CHRISTI, totidemque fines, ad quos illæ diriguntur; ea tamen ratione, vt eæ meditationes, quæ de *infantia* sunt, ad teneriorem quendam amorem, tanquam *Lac & Mel* diuinarum consolationũ, animos (Tyronum præcipuè) deducant, quò faciliùs deinde ad heroicarum ejus virtutum imitationem excitentur. Neque in hoc tripli- ci fine consistendum, sed conandum insuper vt Christum verum DEUM ac hominem, certa atque integra cognitione intelligamus, infinitam *personæ* illius dignitatem, atque inæsti-

mabi-

mabiles diuitias & gratiæ Thesauros penetrantes, atque ax hac cognitione, *ignis* ille amoris in *meditatione exardescit* quò ad perfectam ejus imitationem, velut imflammati rapiamur, donec in nobis fiat illud, quod S. Gregorius Nyssenus de quovis Christiano affirmandum dicebat, vt *Christianus* sit *alter Christus*, humilitate, patientia, reliquisque virtutibus, quibus illius in nobis formam imprimamus. *Serm. de pers. form hom Christi*

Quod vt melius assequamur, perpendendæ nobis erunt, in hisce meditationibus præcipuè circumstantiæ. 1. *Personarum*, quæ in eo mysterio sunt, excellentia, & interiores affectus 2. Earundem *verba* & modus profrendi. 3. Earum *opera*, actiones virtutesque. 4. Earum *perpessiones* ac tormenta, vt ex singulis fructum aliquem spiritualem ad nos derivemus. horum omnium imitationem, alios que pios affectus (de quibus initio primæ partis dictum) in nobis excitemus. *S. Ignat. in exerc. hebd. 2. & 3.*

Et hęc omnia in quouis meditationum puncto seruanda erunt, sed præcipuè circumstantia personæ (v. c. Christi D. & B. Virginis) consideranda erit, vt illius amorem ac heroicas virtutes & intellectu capiamus, & vitâ ipsâ imitemur. Quod vt melius assequi possimus, non parum conferet prima meditatio, quæ hic subijcietur de excenllentia Regis nostri cœlestjs, qui nobis ad imitandum proponitur.

FVN-

FVNDAMENTVM SECVNDÆ PARTIS MEDITATIONVM.

De Christo Rege inuitante ad sui imitationem.

PVNCTVM I.

1. Christus Rex. *Psal. 2. 6.* QVòD Christus datus sit nobis in Regem, quod confitetur ipse Psalmo 2. *Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion.*

I. Hoc rege melior, aptiorq; dari nequiuit. nam qui est homo, vnde compati possit sui similibus; & DEVS, vnde opitulari & quod ait S. Leo, *nisi Deus verus esset, non adferret remedium; & nisi esset verus homo, non præberet exemplum.* *Serm. 1. de Nati.*

2. II: Deinde considerentur in Christo omnes Regię virtutes: *Sapientia*, qua nouit indigentiam nostram; *Omnipotentia* ad sublevandum; *Misericordia* ad miserendum; *bonitas* vt velit; *Providentia*, vt studeat nobis consulere; *Liberalitas & magnificentia*, qua opes omnes, ac semetipsum impertit; *Iustititia & prudentia* in gubernando; denique *ęternitas*: Regnum æternum, quod non corrumpitur.

3. antichesis. *Isa. 10.* III. Comparetur hic Rex cum terrenis Regibus. Hi tributa imponunt, ille aufert; imò ex-

exſolvit ex proprio ære ſuorum debita: *Iſti* ſuos exhauriunt, vt ipſi abundent: ille egenus factus eſt, vt illius inopiâ nos divites eſſemus; Iſti in regendo à recto ſępè deflectunt, ignorantiâ, paſſione, aut malitiâ; ille nunquam, quippe infinitè ſapiens, juſtus & bonus; Iſti graves leges imponunt, quas ipſi non ſervant; ille ſuaves, præitque exemplo: Iſtorum Regna quamvis aurea, argentea, ærea, aut ferrea, tandem comminuũtur, quia baſi nituntur fictili, illius non erit finis. 2. *Cor.* 8. *Matth.* 15. *Daniel.* 2.

4. IV. Hinc varij affectus concipiendi veluti gatiarum actionis ad Patrem pro tam noſtrî amante, & abſolutiſſimo Rege; gaudij & gratulationis, quòd liceat tali Regi familiarem atque intimum effici: quod apud mortales Reges tanti fit; deſiderij ac ſtudij, omnia excandandi tanti Regis gratiâ. Affectus.

PVNCTVM II.

1. QVEMADMODVM hic Rex ſuos ſubditos alloquatur, & invitet. I. ait: Decretum ſibi ęſſe, juxta æterni Patris præceptum, Dæmoni, Mundo & Carni, vitijſque omnibus bellum indicere; vt ijs debellatis, cæleſtem Patris Regiam triumphator obtineat. Porrò, qui ſequi ſe velint in hac expeditione, conformari ipſos debere ſuo Duci, vt cum illo ſimiliter regnent, juxta illud, *Si quis mihi miniſtrat, me ſequatur; & vbi ego ſum, illic & miniſter meus erit.* II. Ad ſequendum alliciunt iſta. 1. Vocantis dignitas, & mille nomina, quibus obſtrictus ei ſum. 2. Iuſtitia cauſæ: vt hoſtes infenſisſimos profligemus, cujus rei vtilitatas Christi officium. Ioan 12. 26. 2. Motiva Imitationis

eſt

est potissimum mea. 3. Exemplum Ducis: qui vt præiret, è cœlo venit; quique majori
Iud. 7.17. jure, quàm Gedeon, aut Abimelech, illud re-
& 9.48. quirere à nobis potest: *quod me facere videritis, facite*. 4. Promissio certissima victoriæ & coronæ: si per nos non steterit. 5. Denique secutura inde gloria Dei Patris, & ipsius Christi.
Ose. 11. 3. His tanquam *funiculis Adam, & vinculis charitatis trahis nos*, ô Rex: ô si obsequamur!

PVNCTVM III.

Diversitas sequentiū. 1. QVÒD pauci sequantur Christum. Omnes quidem (vt ait D. Bernardus) Christiani volunt pervenire ad Christum; sed pauci
1. Bern. ser. 21 sup Cant. ipsius vestigia sequi; quibus juravit Dominus
Luc. 14. 24 *quòd nemo virorum illorum, qui vocati sunt gustabunt cœnam meam*. Et quia *vocavi & renuistis, e-*
Prou. 1. 24 *go quoque in interitu vestro ridebo*. II. Aliqui sequuntur, sed eminus, quoad præcepta tan-
2. tùm; vt ille adolescens, qui *tristis abijt* cùm audiret à Domino: *Si vis perfectus esse, vende*
Mat. 19. 22 *quæ habes, & da pauperibus & habebis thesaurum*
3. *in cœlo; & veni sequere me*. III. Alij per omnia ducem suum sequuntur, posthabitis etiam concessis voluptatibus, divitijs, honoribus, in voluntaria paupertate, castitate, & obedientia, qualem ille vitam amplexus est; quibus nunc
Mat. 19. 29 *centuplum promittitur*, & in posterum *vita æterna*; quamuis non tam ob eximiā remunerationem quàm ob immensum debitum, quo obstringimur, amandi hunc regem, eique modis omnibus inseruiendi, id præstari conveniat;
Eccl. 23. 38 & quia, vt ait Sapiens, *gloria magna est sequi Dominum*; eoque major, quò propiùs sequimur,

satagentes illud implere; *Perfecti estote, sicut Pater vester cælestis perfectus est* : & adeò, sicut Rex noster, quem pater nobis ad imitandum proposuit. Qui autem specialiter ad hoc vocati non sunt, promptum nihilominùs animū, studiumque suum offerant; vsurpantes illud, *paratum cor meum Deus, paratum cor meum*. IV. Sunt alij, quibus satis non est, ita Christum sequi, nisi alios quoque ad idem pelliciant, ac *convocent*, vt est in proverbiis, *ad arcem* Christianæ perfectionis: quales sunt Religiosi illi, quorum est institutum Apostolorum instar non modò saluti & perfectioni propriæ, verùm etiam proximorum incumbere.

Mat. 5. 48.
Ps. 107. 2.
Prou. 9. 3.

MEDITATIO I.

De Decreto Divino Incarnationis VERBI, pro reparatione Hominis.

PVNCTVM I.

QVòD Deus ab æternitate statuerit humanum genus in Adamo lapsum reparare, tùm misericordiâ divinâ, tum miseriâ nostrâ id flagitante.

I. Decretum

I. Condiderat ad imaginem suam tum Angelos, tum homines; sed cùm ex illis plurimi peccassent, voluit in eis iustitiæ suæ severitatem exercere; in his autem misericordiæ divitias ostendere: Quod ex parte Dei suadebat ipsa misericordia, quia cùm in Angelis peccantibus exercuisset Justitiæ severitatem, de-

I. Angelis iustus.
Hominib⁹ misericors

cebat ipſum in homine ſaltem miſericordiam exhibere: quæ maximè apparet in condonatione peccatorum, ne juſtus tantùm, & rigidus, nulloque modo miſericors haberetur.

II. Cauſæ. 1. aliena culpa.

II. Ex parte verò hominis miſericordiam Divinam provocabant duæ cauſæ. 1. Quòd aliena vnius culpa reliquos infecerat, & reos conſtituerat, abſque propria ſingulorum voluntate: Et quòd non pauci, ſed totum genus humanum interibat; mundúſque iſte causâ hominis creatus fruſtrabatur penitus ſuo fine, dum nulli prorſus hominum ad ſalutem conſequendam vſui erat futurus Non conueniebat autem, vt Deus totum ſuum opus, omne ſcilicet genus hominum, interire ſineret, prouidentiamque ſuam circa mundi conditionē propoſito fine vniversè fraudati. Quare ad miſericordiam diuinam inflectendam nos etiam illa duo efficaciter allegare poſſimus: & quòd culpa aliena *in peccatis concepti* & quòd *op⁹*

Pſal. 50. 6. *manuum Dei* ſimus. *Nihil* enim *odiſti*, Deus,

Pſ 137. 8: *eorum quæfeciſti, & operi manuum tuarum porri-*

Sap. 11, 52 *ges dexteram* 2. Cauſa, quòd homo Diaboli

2. Serpentis tentatio.

fraude inductus eſt. Is enim, cùm in Deum nihil poſſet, à quo fuerat damnatus, iram ſuam in Dei imaginem convertit. Quare hominis cauſam Deus vt ſuam ſuſcepit, ne Malignus contra Deum gloriaretur, quaſi in Deum egregiè vltus, dum ab eius obſequio hominem abalienaſſet; ſicque ſtatim Deus ipſi denuntiauit fore, vt qui mulierem deceperat, à muliere vinceretur: *ipſa conteret caput tuum.* Et

quia

quia eodem liuore nunc etiam impetimur à dæmone, licebit ad Deum similiter clamare: *Exurge Domine, judica causam meam.* *Ps. 37.22.*

PVNCTVM II.

QVòD DEVS Pater, ad remedium peccati, ipsum filium suum voluerit incarnari I. Habuit alios modos: vel per mediam condonationem; vel si per modum satisfactionis, potuit creare hominem peccati expertem; vel per aliquem Angelorum salutem afferre: sed elegit, quod optimum: non enim alius reparator aptior, non medium efficacius, non Redemptio copiosior reperiri potuit: vt *vbi abundavit delictum, superabundaret & gratia.* I. Optimum medium Satisfactionis. *Rom 5.20.*

II. Confer culpam hominis cum remedio. Ille superbiuit, Divinitatem, scientiamque Dei affectauit; *Eritis sicut Dij, scientes bonum & malum*: quo meruit cum tota stirpe deleri in perpetuum. Contrà verò Deus, in remedium abijcit sese: *Exinanivit semetipsum formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus*: vt homo gloriâ & honore coronetur, imò fiat Deus, in Christo quidem per vnionem Personę, in reliquis verò per gratiæ adoptionem. Prorumpam igitur in laudes tantæ bonitatis, Moysis verba vsurpans: *O Dominator Domine Deus misericors & clemens, patiens & multæ miserationis, ac verax; qui custodis misericordiam in millia; qui aufers iniquitatem & scelera, atque peccata, nullusque apud te per se innocens est.* Venerabor tanti mysterij Majestatem, facie pedibusque more Seraphin obvelatis, eumque ijsdem clamans: *Sanctus Sanctus, Sanctus, plena est omnis terra gloria ejus.* II. Antithesis. *Gen. 3. 4.* *Philip. 2. 6.* *Exod. 34. 6*

 III. Gra-

III. Gratiarum actio. III Gratias agam pro tam stupenda adinventione, qua, vilitatem assumens meam, suam impertijt celsitudinem Discam meipsum abijcere propter eum, qui se ita abjecit propter me. & æmulabor charitatem, quia summum, quod potuit, fecit mea causa; & vicissim quicquid sum, & valeo, ipsi reddam, nec

Leo Serm. 1. de Natiu. sic quidem satis meo debito facturus. Et postquam Deus me tanti fecit, cauebo ne degenerem.

P VNCTVM III.

Virtutes. QVòD Deus isto facto omnes diuinas perfectiones insigniter expresserit.

1. 1. Bonitatem infinitam, dum summè se homini communicauit vnione hypostatica, qua totum genus humanum fit Deo agnatum.

3. 2 Charitatem, quia non potuit nobis majus bonum velle, neque magis illud velle: siquidem. vt illud assequeremur, Filium suum vnigenitum dedit, quo vicissim facto voluit, nos vnum secum facere charitate. 3. Misericordiam; qua vt subueniret nobis, miseriarum nostrarum capax fieri voluit, & particeps: vnde etiam *disceret compati infirmitatibus nostris tentatus per omnia absque peccato.*

4. 4. Iustitiam, quam cùm negligi non oporteret, transtulit in se debita nostrorum peccatorum: in eo summè misericors, quòd per rigidam justitiæ exhibitionem voluit nobis esse misericors, sibi rigidus.

5. 5 Sapientiam in conciliandà justitia, & misericordia; in copulandis rebus tam dissitis, Deo & homine, æterno & temporali; passibili & impassibili.

6. 6. Ompipotentiam, quia hoc

hoc est diuinorum operum maximum : VERBUM CARO FACTUM. 7. Sanctitatem omnem atque virtutes, quarum vivum exemplar constituit in Christo, vt nos ad imitandum prouocaret.

PVNCTVM II:

De infinita Dei charitate, quæ elucet in mysterio Incarnationis; & fine illius.

MATERIA hujus Meditationis sumetur ex verbis Christi: *Sic DEVS dilexit mundum,* *Ioan. 3. 16.*
vt filium suum vnigenitum daret: vt omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.

PVNCTVM I.

QVIS dilexit, & quem? I. Deus dilexit, qui nullius indigens extra se, nec amare opus habuit aliquid extra se, seipso infinitè beatus, amavit igitur me ex mera gratia. II: Dilexit autem mundum, hoc est, peccatores, contemptores ipsius majestatis. In hoc commendat charitatem suam; quòd cùm inimici essemus, ita dilexerit III. Conferam, quam sint diversa Dei & hominum studia: illius, in diligendo; hominum, in posthabendo illius præcepta, & tam eximiam charitatem. Applicabo hęc omnia ad me sigillatim. quòd ego sim ille, ita à Deo dilectus; & ille vicissim, ita in Deum ingratus.

I. Deus dilexit.

II. Mundum.

III. Antichnsis

PVNCTVM II.

Quanta dilectio.

QVANTVM dilexit. *Primò* ex dono intellige: vt Filium suum vnigenitum daret. Amor Dei erga creaturas non verbis constat, sed factis; & quò plus quemquam diligis, majora ei præstat. Qando igitur summum quod habet, mundo donat, infinitè illum amat. Exaggeratur iste amor, si consideretur, in qualem tam eximium donum conferatur, in mundum ingratissimum; qui pro dono reddit Deo omne genus flagitij & offensæ. O, reddam ego meliorem vicem Deo meo, quidquid sum & valeo; idque *non verbo aut lingua, sed opere & veritate.*

Mundus ingratus.

Ioan 3. 18.

PVNCTVM III.

Causæ dilectionis.

Ioan. 3. 16.

QVARE ita dilexit, vt incarnaretur Filius Dei? nempe, vt *omnis qui credit in eum non pereat: sed habeat vitam æternam.* I. Vt liberemur ab interitu, hoc est, à peccato, quod est mors animæ, & à seruitute Diaboli, & à gehenna ęterna. II. Vt vitam gratiæ & gloriæ adipiscamur. III. Nemo à participatione tanti fructus excluditur. ait enim: *Omnis qui credit,* vtique fide viua, *quæ per dilectionem operatur.* Hinc collige triplicem quasi finem Mysterij Incarnationis. I. Vt patefaceret nobis Deus thesauros suæ bonitatis, potentiæ, aliarumque perfectionum, vt in prima meditatione hujus Partis est ostensum. 2. Vt liberaremur ipsi á tantis malis. 3. Vt cum Deo æternum regnaremus. Hoc quasi triplici funiculo devincit nos sibi Deus, vt ipsam toto

1. 2. 3.

Ioan 3. 16.

Tres fine Incarnationis. 1. 2. 3.

corde

corde redamemus, tum, quia ob infinitas suas perfectiones dignissimus est, tum, quia est salus, redemptio, beatitudo & corona nostra.

MEDITATIO III.

Pro Festo Concept. 8. Decem.

De electione Matris, ac eius Conceptione.

PVNCTVM I.

Cur Deus ex Matre.

VOLVIT habere Matrem, cùm potuisset corpus jam perfectum sibi assumere, vt dedit Adæ. causæ potuerunt esse istæ. 1. Vt vtrumq; sexum insigni honore afficeret: virum, ex sumptione naturæ, fæminam, ex ea carnem accipiens. videlicet propter omnes venit, & ita voluit etiam huic mysterio cooperari. 2. Vt quia nobis (vt ait D. Bernardus) vnus vir, & mulier vna, vehementer nocuere, per vnum nihilominùs virum, & mulierē vnam, omnia restaurentur. 3. Vt nobis loco Matris esset, & apud Filium aduocata nam is etiam Deus est, & Judex, & eatenus timendus. 4. Vt infans factus, & subditus Matri, subjectionis præberet exemplum.

PVNCTVM II.

Electio Matri gratuita.

QVòD hanc inter mille elegerit, non ob ejus propria merita; sed potiùs, quia in Matrem elegit, ideò in eam contulit tot illa tantaque ornamenta, quibus digna Dei Mater efficeretur.

Gratulabor ipsi, ac beatam dicam: quia fecit ei magna, qui potens est.

PVNCTVM III.

Singularis. ELECTIO DEI Matris eſt planè ſingularis: vnde etiã dicitur Electa, vt Sol; quaſi vnica inter creaturas, vti vnic⁹ eſt in mundo Sol. Quòd igitur vniversè de electis dicitur, *elegit*
Ephes. 2.4. *nos, vt eſſemus ſancti & immaculati inconſpectu ejus*
Electa. *in charitate*: id ſingulariter in Dei Matrem con-
I. venit. I. Electa eſt, vt eſſet Sancta, vt, quę editu-
Sancta. ra erat Sanctũ Sanctorũ, eſſet quoq; ipſa Sancta
II. Sanctorũ. II. Electa eſt, vt immaculata eſſet,
Immaculata. & ſupra omnes pura; vt quemadmodum Chriſtus, quà Deus, Patrem habet ipſum puritatis
III. fontem; ita & quà homo, puriſſimâm haberet Matrem. III. Electa eſt, vt talis eſſet in conſpectu Dei, non foris tantùm & ad oculum: ſed intenta ſemper, vt Deo placeret. Nec id ſolùm, ſed etiam in conſpectu incarnati VERBI, cui erat materna obſequia exhibitura.
IV. IV. & poſtremò, electa eſt in charitate, qua ni-
In Charitate. mirum à ſanctiſſima Trinitate ſupra omnes creaturas dilecta fuit. A Patre quidem, quòd Mater eſſet futura vnigenti Filij ſui; á Filio, quód ſua ipſius Mater, à Spiritu ſancto, quòd ipſe obumbraturus eſſet Matri Virgini, Dei Filium concipienti.

PVNTVM IV.

Priuilegia cõceptionis B. M. V. CONCEPTIO B. MARIÆ. Quando venit plenitudo temporis, concepta eſt B. MARIA, qualem eſſe Matrem Dei decebat, & qualem potuit Sapientia Divina ſibi Matrem prę-parare, quatuor imprimis inſignitam prærogatiuis.
I. I. Concepta eſt abſq; labe originali,
Immacula- quia

quia id Filio Dei, ex ea nascituro, debebatur. Nec ideo non est B. Virgo per Christum redempta: nam, cùm duo sint redemptionis bona, vel à peccato mundari, vel, ne illud incurras, prçservari: istud est præcipuum, perfectissimaq; redemptio. Præservata autem est à peccato, dum felix illius anima præventa est infusione Diuinæ gratiæ, & charitatis, ne ipsa corpori infusa, ex carne ab Adamo proseminata, culpam originalem contraheret. II. Omnis mali fomitis & concupiscentiæ expers fuit; quales primi parentes conditi sunt, quòd posterior Eua non debuerit esse inferior priore, cùm creata est; vt nec secundus Adam inferior extitit primo, sed tantò superior. Et præservatio ab Originali culpa hoc postulabat, vt rebellione carnis, pugnaque cum Spiritu careret; quantò hæc pugna præcipuus est effectus culpç Originalis, à qua Dei Mater fuit exempta III. Confirmata fuit in gratia, vt ab ea excidere nunquam posset per lethale peccatum; nec verò per veniale de charitatis fervore remittere. Quin ita in Deum ordinata fuit illius charitas, vt in actionibus suis omnibus id semper ageret, quod optimum, Deoque maximè gratum esse intelligeret: quç est perfectio beatæ vitç IV. in ipso conceptu tanta ei copia gratiæ habitualis, cælestiumq; charismatum donata est, quanta nulli alij, etiam Angelorum, contigit; imò quam vel accessione insignium meritorum nemo potuerit æquare, quòd si talis concepta est, quantum erit illud gratiæ, quod excellentissimis suis

II. Sine fomite.

III. Confirmata.

IV. Gloria plenissima.

promeritis per omnem vitam accumulavit? quantum porrò gloriç primùm infulæ tum reliquis vitæ meritis respondens? vtique immensum gloriæ pondus sortita est. Nec vanum est, quòd tanta illam gratiâ præventam dicimus, præ omnibus etiam cçlestibus, quantò prç omnibus tantò differentius nomen hçreditauit, vt Mater Dei nominetur, & sit.

MEDITATIO IV,

Pro Festo Nativit. 8. Sept.

De Nativitate & Vita B. Virginis vsque ad Annuntiationem.

PVNCTVM I.

Nativitas B. V. gaudiosa.

NATIVITAS ejus gaudium attulit vniverso Mundo ipsa Trinitas sanctissima gauisa est, quando illa nata erat per quam exhibere Mundo gloriam suam, salutemq; nostram operari decreuerat. Ipsi Angeli in cælo, Patresque in lymbo, & in terra justi credi possunt inusitato lætitiæ sensu fuisse à Deo perfusi, quamuis ejus causa non esset omnibus perspecta. Nimirum vt aurora solet prænuntia solis exhilarare animos, ita MARIÆ ortus Mundum lætificavit. quòd si multi in Nativitate Prçcursoris gavisi sunt, quantò major in Nativitate Genitricis Dei fuit causa gaudendi! Porrò est quædam ejus Nativitas spiritualis, cùm peculiaris quædam deuotio erga Dei Matrem in corde nostro oritur, signum haud dubium appropinquantis ad nos Justitiæ solis: adeò, vt B. Anselmus non dubitet affirmare, eam deuotionem, signum esse æternæ prçdestina-

ſtinationis, ipſa Dei Matre impetrante nobis certa ſalutis media. O Virgo potentiſſima, *in electis mitte radices*. *Eccli 24. 31*

PVNCTVM II.

De nomine B. V. M.

NOMEN ei impoſitum MARIÆ: Credibile eſt diuino inſtinctu, nam & variæ ejus nominis notiones aptè ſignificant hujus puellæ excellentias I. exponitur ſtella maris, & eſt MARIA fauſtum ſidus mare hujus ſeculi nauigantibus. II. Mare amarum, eſt MARIA pelagus gratiarum, in quam omnes, tanquam in mare flumina, confluxerunt, quia & amaritudinibus redundavit, *cujus animam per transiuit gladius*. III. Domina & EXALTATA, vtiq; domina ſuarum appetitionum. Item Angelorum, quia ſuper omnes exaltata imò ſi ita loqui fas eſt, etiam Dei ipſius, quando Chriſtus *ei ſubditus erat*. IV. ILLVSTRATA, ſiue ILLVSTRANS: nam & ſibi & aliis lumen accepit, quæ Apoſtolorum Magiſtra meruit appellari. ô Maria, *oleum effuſum nomen tuum*, illuminans, ſanans & exhilarans.

II. *Luc. 2. 35.* III. *Luc. 2. 51.* IV. *Cant. 1. 2.*

PVNCTVM III.

Præſentatio B. V. 21 Nouemb.

TRIENNIS præſentatur in templo. I. voluit Deus eam ab infantia ſibi dicari, & quaſi in domo Regia educari, quam filio ſuo deſtinauerat ſponſam; quam velut invitans, ait: *Audi Flia & vide: obliviſcere populum tuum & domum Patis tui: & concupiſcet Rex decorem tuum*: Obaudivit Virgo ac libentiſſimè obſecuta eſt, tum parentum voluntati, quia, Deo inſpirante, illam præſentare Diuino ſervitio volu-

I. *Pſ. 44. 11.*

voluerunt; tum diuino instinctui, interiùs e-
am mouenti, nam & rationis vsum jam tunc
habuisse (si non antea ex vtero Matris, sicut
Joannes) credendum est. Felices, quos De-
2. us tempestivè accipit à seculo malo 2. Con-
siderãda pietas parentum Joachimi & Annę,
qui, obsequentes divinæ inspirationi, Filiam
1. Reg. 1. 28 vnicam obtulerunt, vt *Anna* alteraSamuélem;
postquam ablactatus fuisset. offeram & ego
III. me, libertatem & amorem omnem. III Pu-
Psal. 121. 1 ellæ promptitudo & feruor. *Lætata*, inquit,
*sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Domi-
ni ibimus* Ingressa templum, alacriter gradus
conscendit. per hoc innuens, quanto fervore
ad culmen perfectionis ferebatur, vt ei opti-
Psal. 83. 6. mè conueniat illud: *Beatus vir cujus est auxili-
um abs te: ascensiones in corde suo disposuit, ibunt
de virtute in virtutem, videbitur Deus Deorum in
Sion* Superatis gradibus, humi prosternitur,
& ipsa semet penitus Deo offert, & consecrat;
non ad tempus, vt alię Virgines solebant: sed
in perpetuum. Ascendit oblatio in conspectu
Gen. 8. 21. Dei, in odorem suauitatis, *odoratusque est Do-
minus odorem suauitatis: & ait Veni sponsa mea*,
ponam in te thronum meum, in te habitabo.

PVNCTVM IV.

Vita B. V. in templo. VITAE ratio in templo 1. Proficiebat
ætate & spiritu, quasi lux splendens, &
1. Creuit. crescens vsque ad perfectam diem. 2. per sin-
gulas actiones augebatur charitate & gratia.
2. 2. singulas faciebat omni contentione & stu-
3. dio possibili. 3. discretè & constanter opera-
4. batur. 4. pios vbiq; affectus miscebat, & qua-
si

si condiebat quascunque actiones. Quare admirati angeli dixisse videntur, *quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens?* quæ non retrocedit, sed crescit semper; *pulchra vt luna?* plena gratiæ; *Electa, vt sol?* non habens parē; *Terribilis, vt castrorum acies ordinata?* omnibus instructa virtutibus, sub regimine inuictæ charitatis? II. Considerandа sunt exercitia illius mentalia, quæ comparari possunt Scalæ Jacob: gradus autem fuerunt: *Lectio Meditatio*; *Oratio, & contemplatio.* Lectioni Sacræ Scripturæ insistebat; lecta, meditando ruminabat tùm orationes feruentissimas ad Deum fundebat: & denique per contemplationem Deo inhærebat, liquidissimas hauriens voluptates. Sic ascendebat Beata illa anima; sed & descendebat ad opera manuum in vsus templi: inter ipsa autem opera à Deo nunquam recedens. Porrò Angeli etiam ipsi ascendebant & descendebant: quia solent sic occupatos sua visitatione consolari, ferreque in cœlum preces.

II. Exercitia mentalia B. V.

PVNCTVM V.

VIRGINITATEM vouet, videlicet cupiens quàm maximè placere Deo, & tota ipsius esse; planè non cogitare, quæ mundi sunt. *Hortus conclusus. soror mea sponsa, hortus conclusus, fons signatus*, conclusus & communitus per votum, vt nulli pateat accessus, præterquam sponso? vnde illud: *quomodo fiet istud?*

Vouet Virginitatem. Cant. 4. 12 Luc. 1, 34:

PVNCTVM VI.

NIHILOMINVS desponsatur Viro, præscia diuinitus, voto suo id nihil obfuturum: turvoluit

Desponsa-

1. voluit ita Deus. 1. vt mysterium celaretur diabolo; dum putaret; Mariam more aliarũ
2. concepisse. 2. ne haberetur adultera, cùm pe-
3. perisset. 3. vt haberet vitæ solatium, & auxilium in educatione filij.

PVNCTVM VII.

I. Desideria incarnationis. DESIDERIA incensa aduentûs Saluatoris Solet Deus eximium aliquid collaturus, desiderium ejus excitare, quo præparetur animus.
II. II Deinde charitas Virginis, qua ferebatur in Deum, accendebat desiderium videndi illum in terris conuersantem, vt in canti-
Cant. 8. 1. cis: *quis mihi det se fratrem meum, sequentem vbera matris meæ,* (factum hominem) *vt inueniam te foris, & deosculer*
III. Zelus. III. præterea vrgebat illam Zelus diuinæ gloriæ, à cujus notitia & obedientia totus mundus aberrabat, nec nõ cura salutis humanæ: & proinde voces illlas
Psal. 79. 3. & 84. 8. Isaiæ. 45. 8. Patrum assiduè vsurparet: *Excita potentiam tuam & veni, vt salvos facias nos,* &c. *Et salutarẽ tuum da nobis. Aperiatur terra, & germinet Saluatorem.*

MEDITATIO V.

De tempore exhibitæ Redemptionis.

PVNCTVM I.

Promissa redemptio. CVM homo peccasset & mortis sententiam Deus in illum ferret, misericordiæ recordatus, statim ei remedium promisit, per semẽ mulieris, quod est Christus. Magni interest, vt, qui lapsus est, continuò resipiscat: dum au-

tem

tem futurum Mediatorem Deus promittebat, ad pœnitentiam et reconciliationem jam tunc inuitabat, nam in fide venturi juſtificari ſtatim potuerunt.

PVNCTVM II.

QVAM opportunitatem Deus captat ſui cõſilij exequendi. Attollam oculos in perſonas Diuinas decernentes, ſicut olim: *faciamus hominem*: ita jam, ſubueniamus lapſo Deinde conuertam me ad homines in terra degentes omni flagitiorum genere coopertos, cum ſumma veri Dei ignoratione imò etiam ſibi diuinitatem arrogantes, & ipſum quoque Dei populum, planè moribus corruptum, itaque affectum, vt non eſſet venientem Salvatorem recepturus; ſed ei potiùs necem illaturus. Vtque hoc mundi ſtatu, vt veniat, decernitur; quaſi captata occaſione, vt per improbitatem ſui populi neci datus, hanc ipſam verteret in remedium, quod & factum Vide charitatem, non auerſantis peccatores; vide miſericordiam, tali modo ſubuenientis. Opportuno tempore.

PVNCTVM III.

CVR non venerit ab initio. Duæ ſunt cauſæ. 1. vt morbo inualeſcente, magis appareret neceſſitas remedij, ac medici virtus. 2. vt magis deſideratus veniret, pluriſque fieret beneficium. Gratulabor mihi, quòd me viuere contigerit. poſtquam exhibitus eſt, vt participare valeam copioſiùs de plenitudine illius. Cauſæ dilationis. 1. 2.

ME-

Prò Annunc. B.V. 25. Mart.

MEDITATIO VI.

De missione Gabrielis & Salutatione Virginis.

PVNCTVM I.

S. Trinitatis legatio. EXPEDITVR legatio ad Virginem. I. *Deus* mittit summa dignatio. *quid est homo, quòd*
I. *memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas*
Psal. 85. *eum.* II. Mittitur *Angelus* Gabriel, cujus no-
II. tio nominis est, *Fortitudo Dei*, quasi, quòd nunciaret, quamuis difficile, Dei virtute per-
Luc. 1.37. ficiendum foret: apud quem *non est impossibile*
III. *omne verbum.* III. Mittitur ad Virginem, nō celebrem mundo, sed fabro desponsatam, in
IV. ciuitate ignobili. IV. summa legationis, vt velit esse *Mater Dei* Etsi Deus potest, quiduis jure suo à creatura requirere, vult tamen obsequium nostrum esse voluntarium, quo sit suauius: sic neque per gratiam ad hominem
V. venit, nisi volentem. V. Legationes Dei ad singulos hominum sunt inspirationes sanctę, quæ pro talibus reverenter excipiendæ sunt, & obsequenter.

PVNCTVM II.

Salutatio Angeli. SALVTATIO Virginis. Gabriel in assumpto aëreo, corpore decorus & grauis, sanctimoniam referens, ingressus conclaue, reuerenter Virginem salutat. Sic nuncij Evangelici toto habitu corporis præseferant modestiam atque interiorem animi compositionē. I. AVE, pax tecum; securam esse vult ô Ave quæ Euæ nomen commutasti, illiusque male-

dictionem in benedictionem. II. *gratia plena:* non compellat ex nomine, MARIA; sed nouum ei nomen imponit, *Gratia plena*. quo inprimis gaudere debeat. *plena* vocatur per excellentiam: nam & si alij quoque pleni dicti sunt gratia, at hæc præ omnibus, quippe capacitas vasis amplior, quantò Matris Dei dignitas antecelluit omnes alias. debuit enim accipere gratię tantum, vt digna fieret mater Dei. III. *Dominus tecum*; omni modo, quo est in iustis, sed in te excellentius, tecum per gratiam & peculiarem prouidentiam; & mox etiam habitaturus corporaliter in vtero tuo. Abstinuit à verbo, *est fuit*, aut *erit*: quia sine variatione semper tecum: *in æternum non commoveberis*. *IV. Benedicta tu in mulieribus:* expers maledictionis illius: in dolore paries: siquidem absque illecebra concipies. item illius, quæ opprobrio in populo Iudaico, *sterilitatis*. nam virgo concipies. sed inde potissimum benedicta, quia in filio tuo benedicentur omnes gentes, atque ita omnium benedictionum Mater existes. ô benedicam te in vita mea; & tu me benedictionum filij tui participem facito.

II. Gratia plena.

III. Dominus tecum.

Psal. 146.

IV. Benedicta tu in mulieribus.

PVNCTVM III.

QVOMODO Maria excipit salutationem. 1. *castè*. sola, sine teste, ad viri affatum turbatur. 2. *humiliter*, dum audit sua præconia, hæret. 3. *prudenter* examinans; *qualis est ista salutatio*. 4 *silenter*, verecunda tantum vultus mutatione loquens. *Pulchræ sunt genæ tuæ sicuti turturis*, auis castæ & verecundæ. ô si Eva sic excepisset verba serpentis?

D. V. virtutes.
1.
2.
3.
4.
Cant. 1. 10.

PVNCTVM IV.

εὐςασὶς angeli. ANGELVS instat. I. remouet timorem: *Ne timeas*: est proprium boni Angeli seda-
I. re turbatos animi motus, quod est necessarium ad diuina excipienda: quamuis ea Mariæ
II. turbatio caruerit vitio, imò fuit laudabilis. II. Fiduciæ causam indicat; *inuenisti enim gratiam apud Deum* ô securum mentis solatium! ab hoc fonte manant reliqua, quòd *gratia plena*, quod *benedicta sis*. ô, inveniam gratiam apud filium tuum, Virgo Mater benedicta!

MEDITATIO VII.

Expositio nuntii ad Virginem.

PVNCTVM I.

I. NVNCIAT, quòd sit editura filium; & qua-
Qualem lem eum, ac quantum. I. *vocabis nomen e-*
concipiet? *jus Iesum*, quod Deus vocari jubet, id in re est;
Luc. I. 31. erit igitur Saluator. II *hic erit magnus*, & Na-
II. turâ, quia Deus, & officio, quia mediator Dei, & hominum; & donis, quia *vnxit eum Deus præ participibus suis*; itaque absolute Magnus &
III. excellenter. III. *Filius Altissimi* non vt alij ju-
IV. sti per adoptionem sed naturalis. IV. *Dabit illi Dominus sedem David*, thronum & Imperiū in illo Davidico significatum, non quale illud
V. fuit, sed excellentius. V. *& regnabit in domo Iacob in æternum*, non in carnali domo Jacob sed in spirituali, in Ecclesia credentium, idq; *in æternum*. Qui igitur tantus est, ecce eum concipies, & paries: eousque se demittet, vt con-

concludatur in vtero tuo, & fiat infans. *Paruulus* quippe *natus est nobis, & Filius datus est nobis, & factus est principatus super humerum ejus.* Hic lapillus excisus è monte sine manibus, implebit terram. *Isai. 9.6.*

Pvnctvm II.

REplica Virginis: *quomodo fiet istud? quoniam virum non cognosco* I. elucet eximius castitatis amor quòd tanto promisso capitur; quin consultum vult suo pudori, & voto, atque nuncium examinat ex debito suo. Sic cautos pro castitate esse oportet; nec per speciem boni in pericula irruere. Didicerat ex Isaia, quòd Messiam Virgo conciperet: cùm ergo promitteretur ei Messias in filium, an modo id fiat à Propheta indicato, prudenter exquirit. II. Prudentia responsi. 1 non præceps, bis prius interpellata, tandem loquitur. 2. parcum & necessarium, vt non potuerit esse magis 3. Modestum ac humile; seruauit consilium Sapientis: *Adolescens, loquere in tua causa vix: si bis fueris interrogatus, habeat caput responsum tuum.*

Replica Virginis. I. Castitas.

II. Prudentia.

Eccles. 32. 10.

Pvnctvm III.

SATISFACTIO Angeli: quòd diuinitus patrandum sit. 1. *Spiritus Sanctus superueneet in te*; ita vt quæ antea plena es, superimpleat te magis ac magis gratiâ sua, ad dignè concipiendum talem filium 2. *Virtus Altissimi obumbrabit tibi*; vt absque concupiscentiæ æstu concipias, ipso operante, sine viro. 3. Id autem

I. Opus Spiritus Sancti.

fiet.

fiet, quia, *quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei* Sanctum nascetur quia ex modo conceptus sui, non erit culpæ obnoxius, vt cæteri filij hominum. Debebatur Filio Dei, vt quando nasci homo dignabatur, ita conciperetur, vt ratione sui conceptus non contraheret culpam: contraxisset autem, aut certè reus fuisset contrahendi, si ex viro conciperetur. Amolitur ergo Angelus hujus rei suspicionem; atq; sanctum nasciturum, non vt mater ejus, quæ per præventionem gratię pręservata est à culpa originali, sed planè *sanctum*, ac proinde absq; viri ope concipiendum. ô superueniat in me Spiritus sanctus, & etiam atque etiam suâ gratiâ impleat obumbret autem aduersus ardorem peruersarum cupiditatum, *in æstu vmbraculū*.

Exempla Angeli.

PVNCTVM IV.

1. AEGELVS fidem facit exemplo Elisabethę. 1. inducit hoc exemplum vt innotesceret
2. 2. Virginis vnde non parum lætitiæ erat perceptura quia solet Deus fidem sibi habentibus signum aliquod exhibere ad fidei solatium, sicut incredulos, animadvertere: vt cùm
3. Zachariam cæcitate percussit. 3. sed illud potissimum diuinis dicta assentiendi fundamentum esse monet: *Quia non erit impossibile apud Deū omne verbum*; facere potest, quicquid dixerit. Discam ego, quòd sterilis parit Joannem, id est gratiam, contingere spiritualiter, quando peccator concipit, & parturit spiritum salutis, bonorumque operum.

Virgo etiam parere potest si, filios
Christo generet spirituales.

ME-

MEDITATIO VIII.

De assensu Virginis.

PVNCTVM I.

RESIGNATIO Virginis in qua elucet. I. *fides* singularis, quòd Virgo esset conceptura & paritura. 2 *humilitas* dum se ancillam dicit, quæ mater Dei salutabatur: 3. *Obedientia*, ad omnem Dei voluntatem. Assentitur

PVNCTVM II.

EXPENDENDA sunt singula verba. *Ecce* vsurpare solet ad indicandum aliquid singulare, sic gabriel dixerat. *ecce concipies*; vicissim Virgo: *Ecce ancilla*, quasi dicat: immerita, & longè à tanta dignite Solent sancti, dum exaltantur, suum imperfectum ante oculos ponere; indeque humiliari. *Ancilla*, nomen est inter homines vile, apud Deum autem honorificum. Ancilla fuit 1· quia Domini se totam esse cognoscebat, tum jure creationis, tum, quia se illi mancipauerat, à cujus seruitio nunquam discessit. 2. quia voluntatem Dei semper spectabat, non suam, quod est serui. 3. quia non ob mercedem seruiebat, vt mercenarius sed cogitabat, se teneri ad omnia, illud impleas: *cum facietis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite: quia serui inutilès sumus, quod debuimus facere fecimus*. 4. Non sibi laborabat, sed Domino, gloriam illius tantùm quærens, vt cùm sponsa dicit: *omnia poma noua & vetera, dilecte mi, seruaui tibi*. 5. Non Domino solùm, sed cæteris etiam do-

Ecc.

Ancilla Domini vnde.
1.
2.
3.

Luc. 17. 18

4.

Cant. 7. 13

mesticis serviebat, more ancillæ infra omnes abijciens sese; vt ei conueniat istud Abigail ad David: *Ecce famula tua sit in ancillam, vt lauet pedes servorum Domini mei* sic affecta erat B. Maria Mater Dei quæ inde etiam Ancillæ sorte gloriabatur, quòd sciret filium suum à Prophetis seruum nuncupatum. Exultabo & ego tali nomine cum Davide dicens *O Domine, ego seruus tuus & filius ancillæ tuæ. Fiat mihi.* Humilis Obedientia & resignatio, ac si dicat: quamuis indignam me sentiam tanto munere, subijcio tamen me divinæ voluntati. Et si quidem Deus consensum à me requirit pro sua bonitate, qui jure suo potest pro libitu disponere: permitto meipsi. Et tandem opus hoc omnipotentiæ Dei est, qui dicendo *fiat*, creauit cælum & terram: dicat ille, & factum erit. Fortè etiam præuidens passiones filij & suas causa Filij, hoc verbo acceptavit omnes, seque obtulit paratam. *Secundum verbum tuũ*; potest sic exponi quasi Angelum alloquatur: secundum verbum, quòd dixisti. Potest & ad Deum referri, ad quem eleuata mente dicat: *secundum verbum tuum*, prout disposuisti: quin secundum verbum tuum, qui est filius tuus, & vult fieri etiam seruus. Fiat igitur in me, quod ille vult. Sic ego me in manus Dei resignare discam.

1. Reg. 25. 41.

Isai. 44. 1.

Ps. 115. 16.

Fiat mihi.

Secundum verbum tuum.

PVNCTVM III.

I. Angelus lætus.

RECESSVS Angeli. I. Exultauit Angelus tum de tam sublimi legatione à se obita, tũ de optato illius exitu. II. Mox se proripuit, & in cælum remeauit. ita nos obitis mysterijs

II. Redit.

debe-

debemus ad Deum & ad interiora nos referre. III. Reddita Deo ratione legationis, iterum se exhibet promptum ad alia obsequia, ita & nos, vno expleto ministerio, non dicemus: satis est; sed alacres erimus ad plura. Est id Sanctorum Angelorum, vt significatur apud Iob: *Nunquid mittes fulgura, & ibunt; & reuertentia dicent adsumus.* IV. Credibile est; quòd angelus Gabriel apud Cælites deprædicaverit prudentiam, humilitatem, cæteramq; sanctitatem Virginis MARIÆ. Tu imitare.

III. Promptitudo.

Iob. 18 35

IV. Laudes.

MEDITATIO IX.

Executio Incarnationis, & corporis assumpti qualitates.

PVNCTVM I.

QVOMODO ipsa verbi Incarnatio peracta sit. In momento, quo B. Virgo consensit, sanctissima Trinitas operata est totum mysterium, formandi corpus perfectum ex purissimò sanguine B. MARIÆ creandóque animam rationalem; vtrumque autem Personæ Verbi Diuini vniendo ita, vt eadem fieret persona DEI & hominis; atque ita vnus & idem esset DEVS & Homo. I. In hoc opere complacuit sibi Beatissima Trinitas, tanquam se in primis digno; singulæque Personæ Diuinę peculiarem habuere exultandi rationem. *Pater*, ob adimpletam promissionem suam: & quia in hunc hominem DEVm summo, præ omnibus simul creatis, amore ducebatur. *Filius* ob arctissimum complexum assumptæ naturæ, in qua totum genus humanum cognatum sibi fecerat:

I. Lætatur S S. Trinitas.

cerat: quare incepit hominem amare, tanquam se. SPIRITVS SANCTVS, quòd opus id esset eximij amoris, & ita ipsi peculiariter attributum; quodque *super Christum* ipse *spiritus* S. absque mensura *requieuisset*. II. Exultauit ipsa Humanitas assumpta, circumspiciens, quò esset evecta. III. Tum Mater, in cujus Thalamo fuere nuptiæ istæ admirabiles, Dei & hominis celebratæ. Nam & hoc credibile est, quòd hoc arcanum tunc ipsi fuerit reuelatum, vt penitus in illud introspiceret. ac si ad Elisabethæ gratulationem ita exultauit spiritus ejus in Deo Salutari suo; quantô majori sensu perfusa est; cùm intra visera ejus tota Trinitas illud perficeret?

Isai. 2. 1.
2. Humanitas.
3. E. Virgo.

Est cur etiam exultemus nosipsi, propter quos id totum peractum est; quique in Christo euecti sumus ad quanam cum Deo cognationem: tantùm ne degeneresimus.

PVNCTVM II.

CVR mortale & patibile corpus acceperit? Etenim quòd esset Deus, & quà homo, ab originali culpa immunis, debebatur ipsi immortalitas, & impatibilitas: cùm contraria sint pęna peccati. Item, quia secundum animam Beatus, & clara DEi visione fruens, debuit corpus habere gloriosum. voluit tamen ea assumere ad commendationem charitatis, & ad exemplum humilitatis; dum quasi culpæ non rapuit, exoluit. Contra ego reus pænas debitas refugio.

Christi corpus quale.

PVNC-

PVNCTVM III.

CVR corpus infantile accepit, & in vtero formari voluit, cùm potuisset aliunde accipere corpus perfectum? 1. Vt per omnia fratribus assimilaretur, & teneriùs ad amandum pelliceret nos infans DEVS. 2. Vt tanta demissio nos permoueret. Cæli te non capiunt, & clauderis in vtero Virginis? 3. Vt ingrediens mundum, patientiæ & mortificationis daret documenta Vt enim clauderetur vtero & inde aleretur, captusque sensibus in abdito illo per nouem menses delitesceret; & is quidem, qui judicio integro rationis, internisque sensibus pollebat, mirum quantæ vexationis fuerit? Cur infans 1. 2. 3.

MEDITATIO X.

De perfectionibus animæ Christi, & de affectibus illius in ipso conceptu.

PVNCTUM I.

QVÆ dona Christi animę infusa ipso conceptu. Quanta debebantur Filio dei. Vnde à Joanne dictum est: *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Vnigeniti à Patre plenum gratiæ & veritatis.* Et à Joanne Baptista: *Non ad mensuram dat ei Deus Spiritum Pater enim diligit Filium, & omnia dedit in manu ejus.* Ioan. 1 14. Ioan. 3. 34. Gratiæ Christo. datæ.

1. Puritas sine macula: quippe erat Agnus Dei, qui tollit peccata mundi: ideoque ipse 1.

2. impeccabilis. 2. Sanctitas in summo gradu supra angelos. scilicet, non solum fuit a culpa remotissimus; sed interna etiam Sanctitate
3. te simillimus Deo. 3. Visio clara Dei, quæ est gratia consummata; & qui illam sequitur, amor, & fruitio gaudij ineffabilis: de quo intelligi potest illud: *Propterea vnxit te Deus oleo*
4. *lætitiæ præ consortibus tuis*. 4. Omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei; vnde nouit omnia, non pręsentia modò, sed præterita, ac futura. Quippe judex omnium actionum constitutus.
5. 5. Potestas miraculorum pro nutu voluntatis.
6. 6. Potestas Excellentiæ in ipsa interiora cordium dimittendi peccata, flectendi corda, largiendi gratias spirituales, & Sacramenta con-
7. stituendi. 7. Gratia capitis Ecclesiæ Militantis, & Triumphantis; atque hujus tam Angelorum, quàm hominum: à quo proinde influxus in totum corpus manat; & est ipse præ-
Rom. 8. 29 destinatorum primus, *primogenitus in multis fratribus*, ad cujus exemplar cæteri prædestinantur, *conformes fieri imagini Filij Dei* Hi sunt
Zach. 3. 9. *septem oculi in lapide vno* apud Zachariam, &
Apoc. 1. 16 *Stellæ septem circa filium hominis* à Joanne visæ.

PVNCTVM II.

4. Affectus Christi erga Deum.

QVos in Deum affectus elicuerit Christus in momento conceptionis, quando visa Dei facie, clarè aspexit, quantis bonis præventus fuisset? Quatuor velut flumina ex Paradiso ab illa anima beata magno impetu eruperunt; Amoris in tantam bonitatem; gratitudinis ac studij referendæ vicis; Humilitatis recognoscendo, ex se quà homo, non ea habere;

habere; sed gratuita esse doua Dei. Tandem, obedientiæ promptæ & liberalis oblationis sui ad omnia pro Patris gloria. Afficiar ego similiter pro omnibus, quę retribuit mihi.

Pvnctvm III.

QVOS affectus erga proximum conceperit? 1. Tot tantisque sceleribus animaduersis, per quæ offendebatur inprimis Deus, tùm peribant homines, deque illis diabolus triumphabat, inæstimabilem concepit dolorem; non obstante, quòd aliundè, ex visione clara Dei, immenso perfundebatur gaudio. quid ego pro meis, non vt Christus pro alienis, concipiam? vt autem ille ab initio sui conceptus; ita & ego statim ac lapsus sum, dolorem assumam & lamentum. 2. Intellecta tunc voluntate Patris, vt per ipsum tanto malo remedium afferretur; immensum amorem, quo prosequebatur Patrem, in ipsum etiam hominem conuertit? quem sic amari à Patre suo cernebat, & ex amore ardens concepit desiderium eundem redimendi, proque zelo diuinæ gloriæ gauisus est, datam sibi occasionem & facultatem vindicandi illam ab injurijs peccatorum. Quare obtulit se, dicens: *sacrificium & oblatiinem voluisti, corpus autem adoptasti mihi, ecce venio, vt faciam voluntatem tuam,* Deus.

Erga proximum. 1. Dolor de peccatis. 2. Oblatio sui

Psal. 39u7. *Hebr.* 10, 5.

Pvnctvm IV.

QVòd Christo à primo momento fuerint à Patre ęterno proposita, & sigillatim repræsentata, quęcunque per omnem vitam pati eum & agere oportebat pro salute nostra; atque

Pro omnibus in specie mortuus.

que ea tunc tanquam Patris sui Præceptum obsequentissimè acceptauit, vt & in decursu vitę assiduè postea fecit, seipsum quotidiè immolans. Nec generatim tantùm, sed nominatim singulos, pro quibus illa acceptauit, ante oculos habuit, eisque speciatim applicuit laborum suorum fructum. quare Paulus ita loquitur, & ego quoque loquar; *qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.* Fui ego, fui in illius mente, in primo illo instanti suæ conceptionis, & me me respexit, & pro me obtulit sese jam tunc.

Galat. 2.

MEDITATIO XI.

De profectione Beatæ MARIAE ad Elisabetham.

PVNCTVM I.

In festo Visitationis 2. Julij. Christus festinat.

QVÒD Christus mox à conceptu properauit Præcursorem suum Joannem sanctificare, sicque impulit Matrem, vt Elisabetham inuiseret. Jam tunc auspicatus est officium Saluatoris; & jam est de bono suorum sollicitus; & per hoc significat, quantum malum sit, diùtius in peccato hærere.

PVNCTVM II.

Præsens sanctificat Joannem.

POTVIT absens sanctificare Joannem Baptistam; sed maluit præsens, charitatis & humilitatis præbens exemplum, dum Major adit Minorem. Deinde, vt MARIA esset cooperatrix, & instrumentum primæ hujus sanctificationis; futura aliquando Mediatrix peccato-

catorum apud Filium Deum quia Christus, quam animam ingreditur. vrget eam ad opera contemplatione ad actionem instigat, pro gloria Dei.

B. Virginis obedientia perfecta.

PVNCTVM III.

QVEMADMODVM Beata Virgo obediuit inspirationi diuinæ? non mandatum expectauit: sed nutum secuta est; non texuit moras, sed abijt cum festinatione; non mota intentione minus recta, vel curiositatis, vel explorandi causa, an ita res haberet, quòd Elisabaetha concepisset: sed vt Deum in illa glorificaret. Denique non est territa difficultate viæ, & insolito labore; nec dedignata est ipsa Mater jam Dei visere Matrem serui. Considera etiam modestiam in publico, non circumspiciens, sed afflans intuentibus sanctimoniam. Dignum *Salomonis ferculum*, quo Rex pacificus circumfertur.

Cont. 3. 9.

MEDITATIO XII.

De ipsa Visitatione Elisabethæ.

PVNCTVM I.

MARIA præue it salutando Elisabetham; ac ea mediante salutatione, Verbum Diuinum, in ejus vtero inclusum, replet bonis Joannem. Nam expiat illum à labe originali, donat gratiâ & sanctitate, vsum rationis tribuit; Prophetam facit, & mysterium edocet Incarnationis, gaudio exultare facit, & hæc in momento omnia. Nempe facilè est Deo *subitò*

Ingressus B.V. ad Elisabethã felix Joanni.

Eccl 15.24 *tò honeſtare pauperem*; & illud quadrat: *Rex*,
Prou. 20.8 *qui ſedet in ſolio judicij, diſſipat omne malum intuitu ſuo.* Chriſtus in MARIÆ gremio. Hinc confidam mediante eadem Matre Virgine, me quæuis obtenturum.

PVNCTVM II.

Eliſabetha 1. EFFECTVS ejuſdem ſalutationis in B. Eliſabetha. 1. Quòd excitata eſt ad DEI MA-
Laus. B. V. trem prædicandam magna voce: *Benedicta tu in mulieribus*, (ſicut Gabriel te compellauit) *& Benedictus fructus ventris tui.* Hoc plus dico, quàm Gabriel. nam à fructu benedicta, non ille ex te. Aduerte quòd Spiritus ſanctus impel-
2. lit ad Chriſti, & Mariæ glorificationem. 2. In-
Humilitas. ſpirata eſt ei humilitas, agnitioque beneficij: *Vnde hoc mihi vt veniat Mater Domini mei ad me?* ita ſolet Spiritus ſanctus inter dona ipſa ſenſum humilitatis dare, gratamque acceptorum recognitionem. nam ſequitur: *Ecce enim vt facta eſt vox ſalutationis tuæ, exultauit infans præ gaudio in vtero meo.* Taliter affici debemus, quando nos Deus viſitat; & maximè in
3. ſacra communione. 3. Donum accepit Pro-
Prophetia. phetiæ: nam confirmat animum Virginis per ſpiritum Propheticum, laudans illam, quòd crediderit; & prænuncians, perficienda omnia in ea, quæ ei dicta fuerant ab Angelo. Sic lumen, gratiaſque à Deo acceptas oportet referre ad aliorum vtilitatem. 4. *Nomen nouum* MARIÆ datum promulgat, compellans eam MATREM DEI.

PVNC-

PVNCTVM III.

MEDITATIO circa canticum B. MARIÆ. vbi confidera, quòd laudata B. Virgo ab Elisabetha non reddidit ei vicem more mundano; sed tota in Deum transfert. Ita auertendæ laudationes, Deinde, quàm parca alioqui verborum, circa Deum liberalis, implens illud, *Benedicentes Deum exaltate illum, quantũ, potestis, major est enim omni laude.* nimirum ex abundantia cordis loquebatur porro decem constat versiculis, quasi totidem cordis psalterium. *Magnificat anima mea Dominum.* Magnificè de Deo sentiens, & summa ejus omnia ducens, & toto corde exaltans. Non in præterito aut futuro loquitur, sed in præsenti; Magnificat: quasi hoc sit ipsius perpetuum studium. *Et exultauit spiritus meus in Deo salutari meo*: docet nos qualiter gaudendum. 1. non in corporalibus, sed in spiritualibus gaudere oportet. 2 Non tam in donis, quàm in largitore ipso. 3. Etsi in Deo, tanquam naturæ autore, magis tanquam in salutari & Redemptore. 4. Spiritus imprimis gaudeat, superior animæ pars, etsi solet in corpus etiam redundare. *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum.* 5 in Deo & non in me ipso, illi tribuendo omnia, non mihi *anima mea exultabit in Domino & delectabitur super salutari suo. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ.* Recensere incipit causas, ob quas Deum sic magnificat, tres sunt propriæ; septem, cùm aliis communes: Hæc igitur prima: *Quia respexit*, id est, benignè facere, *Humilitatem Ancillæ suæ*: paruitatem atque vtilitatem, quo dicto non prædicat suam virtutem Humilitatis, sed eam exercet

Canticum B. Virg.
Eccl. 43. 33
Quomodo gaudendũ. 1.
Quomodo gaudendũ. 2. 3. 4.
Psal. 83. 3 5.
Causę magnificandi. 1.

xercet agnoſcendo ſuum nihilum, & Indignitatem, quantum ex ſe ergo ait: quia benefecit immerenti: ſic ſancti ſunt affecti, & ita impetrant à Deo gratiam, qui *humilia reſpicit in cœlo & in terra.* &: *quoniam reſpexiſti humilitatem meam, ſaluaſti de neceſſitate animam meam. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.* Hæc ſecunda cauſa glorificandi Deum; quanquam non tam, quòd ipſa prædicanda ſit beata, quàm quòd tantis eam Deus preuenit benedictionibus, vnde id ſecuturum ſit: Magnificat Dẽum: tum etiam, quoniam ea prædicatio ceſſura ſit in emolumentum ipſorum, qui beatam eam dicent in quibus vt ego ſim, Beatam te dico. Beata es, vt Eliſabetha dixit: quia credidiſti; Beata, vt pia illa Mater exclamauit: quia portaſti vtero tuo Chriſtum, & multo etiam magis; quia audiſti mente Verbum Dei. Inte omnes illæ octo benedictiones conueniunt excellenter, quas Filius tuus pronuntiauit: Beati peuperes ſpiritu, mites, &c. *Quia fecit mihi magna, qui potens eſt, & ſanctum nomen ejus.* Tertia cauſa magnificandi. magna fuerũt. quòd Virgo eſſet & Mater & quòd Mater Dei, tum cætera, quæ propterea ipſi diuinitus collata ſunt, quę ſimul omnia ante oculos habens Magnificat Deum, quia fecit ei verè magna. Nec obſtát humilitati, quòd ſe magnã á donis agnoſcit, dum ea refert ſoli Deo acceptá, quod & faciunt in cœlo Beati, gloriam dantes Deo. Porro omnipotentiam & ſanctitatem Dei laudat, vt etiam illi dicentes. *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus omnipotens:* ab

Pſ. 112. 6. Pſal. 30. 8. 20. Cauſa. 3. Cauſa.

ab omnipotentia quippe Dei veniunt talia opera, referuntur autem eò, vt Dei nomen sanctificetur, quod est omninò sanctum, dignumque ab omnibus sanctificari. *Et misericordia ejus à progenie in progenies timentibus eum* Quarta causa jam communis cum aliis, á misericordia Dei in omnes diffusa, & in omnem posteritatem. Videlicet cogitabat, Verbum illud, hominē factū, quod vtero gestabat, per magnā Dei misericordiā esse datum ad salutem omniū gentium, pro quo beneficio, non quà suum tantùm, sed quà omnium magnificat authorem. Ita enim Iusti pro alienis etiam gratias Deo agunt, non tantum vt propria sunt. Illud etiam magnificat, quòd Dei Misericordia ita est profusa, vt quantumuis benefaciat, vlterius semper disponat benefacere, à progenie in progenies, quippe inexhausta. *Fecit potentiam in brachio suo* Quinta causa ab operibus omnipotentiæ diuinæ, qualia Deus plurima patrauit ab initio Mundi. in creatione, conseruatione, & gubernatione illius, ac prӕsertim in prouidentia circa hominem, cujus causa operatus est tot magnalia in populo Hebræorum, & tandem jam mirabilium maximum, Incarnationem Verbi pro salute hominum. Quæ simul animo complectens Virgo prudentissima, Magnificat Dominum. *Dispersit superbos mente cordis sui.* Sexta causa laudis ab operibus Justitię, quòd superbum Luciferum exaltantē solium suum, quòd molitores Turris Babel, quód Pharaonem, Nabuchodonosor, & alios passim elatos humiliare consueuit, amator ipse humilitatis, adeò, vt etiam exinaniuerit

4. Causa.

5. Causa.

9. Causa.

se ipsum & hac sua potissimum humilitate superbos depresserit. *Deposuit potentes de sede, & exaltauit humiles, esurientes impleuit bonis & diuites dimisit inanes.* Causa septima & octaua à Justitia simul & misericordia ex comparatione diuersorum inter se, potentium & humilium, diuitum & esurientium: nam potentes deponit, exaltat humiles, esurientes replet, abundantes egere facit. Est hoc judicium Dei magnificatione dignissimum, de quo tanquam suo opere gloriatur. *Disperge superbos, & confunde eos,* &c. *& ego confitebor, quod saluare te possit dextera tua.* & alibi *qui ponit humiles in sublimi, qui dissipat cogitationes malignorum.* Quia verò id maxime conuenit tempore Euangelij, inde Prophetissa nostra Magnificat Deum: *Suscepit Israel puerum suum recordatus misericordiæ suæ Sicut locutus est ad Patres nostros, Abrahã & semini ejus in secula.* Nona & decima causa Prima à prouidentia erga suos: nam etsi videtur aliquando eorum obliuisci, in tempore tamen semper adest. Secunda à fide promissorum, quam certò seruat. Vtrumque eluxit in Christi aduentu, qui etsi dilatus, cùm opportunum fuit, executus est, impletæ quoque sunt promissiones Abrahæ, cæterisque Patribus factæ.

7. Causa, & 8.

Iob. 40. 8.

Iob. 5. 11.

9. & 10. Causa.

MEDITATIO IV.

Ædificatio Mariæ.

QVòd B. Virgo manserit apud Elisabetham, quasi mensibus tribus. Vbi cogita, qualis inter ipsas conuersatio fuerit! quàm inflammata colloquia, & diuini sermones ab eis habiti fuerint! & quantum Elisabeth profecerit

rit ex tam diuturno MARIÆ consortio, quę prima salutatione sic fuerat affecta! & quæ denique sanctitatis exempla, ac odorem Virgo Mater afflauerit toti domui, quantasq; benedictiones à Deo conciliauerit! nam si ob commorationem Arcæ Deus benedixit Obededon, vt dauid ejus æmulatione constituerit: *Ibo, & reducam Arcam cum benedictione in domum meam*: quantò MARIA melior est illa Arca? Zachariæ tamen non est reddita loquela, quia impleri debuit Angeli prædictio, & opportuniùs erat ad gloriam Dei, vt in ipsa Natiuitate Joannis id fieret. Discam non præfigere tempora, aut modum Deo eique me committere.

Benedictio.

2. Reg. 6. 12.

MEDITATIO XIII.

De Natiuitate Præcursoris.

PVNCTVM I.

In festo Natiuitatis Joannis. 24. Julij.

Conceptionis Circũstantiæ.

ILLIVS Conceptio. 1. Ex sterilibus Parentibus, & justis, qui filium à Deo impetrarunt: nam, quę etiam Deus facere destinauit, exequitur per orationes. 2. Idem Gabriel Zachariæ de Joanne nuntiauit, qui postea MARIÆ de Christo, par in angelis promptitudo obsequendi: siue magna, siue minora imperentur. 3. Jubet Gabriel vocari: Joannem, id est, gratiam- quòd gratia in ipso singulariter eluceret: qui sine meritis ad tantum officium esset electus, & esset etiam diuinæ in se habitantis gratiæ insignia documenta daturus, & præcipuè, quòd gratiæ Evangelij Præ-

Mat. 11. 13 cursor veniret; nam *Lex vsque ad Ioannem*. 4.
4. prædicit, magnum fore coram Domino, san-
5. ctitate, & officio. 5. speciatim victûs asperi-
Luc. 1. 15. tatem commendat: *vinum & siceram non bibet*:
tanquam verus Nazaræus, Deo consecratus.
6. 6. *& Spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero Matris suæ* pro dignitate officij, & ex vtero vsq;
7. ad finem talis erit. 7. *Præcedet in spiritu, & virtute Eliæ*. Zelus commendatur *& conuertet multos filiorum Israel, parabitque Domino plebem perfectam*, ad recipiendum Euangelium. Itaque erga Deum pius, erga se austerus, erga proximum zelosus.

PVNCTVM II.

Prærogatiuæ. PRÆROGATIVÆ Joannis in vtero. 1. quòd primitiç fuerit sanctificationis à
1. Christo impertitç, post Incarnationem, & ad-
2. eò copiosissimæ. 2. quòd acceptum semel vsum rationis tunc etiam conseruauerit. Vnde adhuc ex vtero per feruentes actus merita colligebat.
3. 3. quòd ejus intuitu repleuit Deus ejus Matrem spiritu Prophetico, ac donis.

PVNCTVM III.

In Natiuitate quç accidêre. NATIVITAS Joannis. 1. Mater diuinitus edocta, vult vocari Joannem. 2. Pater recipit loquelam & prophetat: Benedictus &c. 3. Exultatio, vt prædictum fuerat: *multi in*
Isai. 49. 1. *Natiuitate ejus gaudebunt*, & admiratio; *quis putas Puer iste erit*. 4. quòd jam tunc *Manus Domini erat cum illo. Dominus ab vtero vocauit me, in vmbra manus suæ protexit me*, &c.

ME-

MEDITATIO XIV.

De eo quòd Ioseph voluit dimittere MARIAM Coniugem suam.

Pro Vigilia Natiuitatis

PVNCTVM I.

SANCTITAS Josephi; nempe pro munere, ad quod fuit electus. Superauit Patriarchas: Fide Abrahamum; tolerantiâ Jacob; castitate alterum Josephum; consuetudine cum Deo Moysen; charitate populi Samuelem; humilitate & mansuedudine Dauidem. Vt diuinis vacaret, voto se castitatis obstrinxit, quã ita eximiè consecutus est, vt ex consuetudine familiari Virginis nihil animus ejus contraheret, imò ad amorem ejus virtutis magis accenderet.

Sanctos Veteris Test. superat.

Votum Castitatis.

PVNCTVM II.

QVÒD Deus non reuelauerat Josepho mysterium sicut Elisabethæ, & Zachariæ, ad exercitationem virtutis tùm MARIÆ, tùm Josephi; dum hic angitur de sposæ lapsu, illa de infamia apud iustum. sic suos probat Deus. *Proba me Domine & tenta me.* Et debet cum gaudio suscipi, quando absque culpa nostra; & præsertim, quando, potiùs propter virtutem tribulatio contingit, vt MARIÆ.

Executio Joseph & Mariæ.

Psal. 25. 2.

PVNCTVM III.

Hinc quæ virtutes.

QVÆ inde cluxerunt virtutes Josephi. Patientia, in dissimulando factum, non exprobrando, non deferendo; Prudentia, dum cogitat dimittere, cum qua, vt adultera, non conueniebat habitare; nec id præcipitat, sed voluit animo. In MARIA elucet. 1. Humilitas. nihilominùs mysterium reticendo, nec apud Maritum vllam sui defensionem afferendo: non sic ego, qui effutio, si quid ad honorem facit; & mille texo excusationes in peccatis. 2. Confidenria in Divina prouidentia, cui se per orationes commendabat.

PVNTVM IV.

Revelat Deus.

REVELATIO per Angelum: Nimirum humanis medijs deficientibus præstò sunt diuina: Expende gaudium & gratulationem vtriusque; nec non reuelationis ipsa verba. Exemit scrupulum: Ne timeas: sponsam purgat, ex Spiritu sancto est, Nutritium, & quasi Patrem Christi constituit, vocabis nomen ejus JESVM.

PVNCTVM V.

ET accipit conjugem suam, introduxit in domum, nec tamen cognovit vsque ad partum, nec post, qnalis deinceps inter eos conuictus.

ME-

MEDITATIO XV.

De expectatione Partus.

PVNCTVM I.

QVOMODO ipse Christus infans expetierit ardenti desiderio perficiendi salutem nostram, vt jam tunc diceret: *Baptismo habeo baptizari; & quomodo coarctor, donec perficiatur?* nihilominus continuit sese per nouem menses, neque ad diem secum dispensauit, quòd ea inclusio pena quædam esset, ad satisfaciendum pro nobis: quales occasiones non omittebat. Deinde, erat quasi quidam secessus, in quo opus suum Patri commedabat, antequam illud aggrederetur; sicut in deserto comparauit sese ad prædicandum, per dies quadraginta.

Luc. 12. 10
Nascendi desiderium Christi.

PVNCTVM II.

DESIDERIA B. MARIÆ videndi, & fruendi aspectu filij, quem sciret Deum, & ex ipsa hominem. Item fouendi, seruiendi ipsi, maternaque obsequia exhibendi, pro eo, quod dignatus esset ipsam habere matrem. Quare dicebat: *Quis mihi det te filium meum, vt inueniam te foris & deosculer?* & tandem optabat eum prodire communis salutis causa.

B. Virginis

Cant. 8. 1.

Ego similiter in me desideria excitabo, vt Christus in me & aliis nascatur per gratiam, vtque illum omnes ament, eique seruiant. Item conceptus animo salutares affectus, vt pariam, & in rem deducam, adnitar. quod nî

fiat, velut fœtus, vltra tempus vtero inclusus, excruciat Matrem, ita cohibitę inſpirationes Diuinæ exulcerant mentem, *Deſideria*, inquit Sapiens, *occidunt pigrum. Vult* quippe, *& non vult* Vnde monet Apoſtolus: *Spiritum nolite extinguere*. Huc referri poſſunt Antiphonæ Eccleſię: O Sapientia, & cætera.

Prou. 21. 25

1. Theſſ. 5. 19.

PVNCTVM III.

B.V. Certa de Virginitate.

EXPECTABAT Diua partum, certa de integritate ſua, ſiquidem integra conceperat, & habebat firmum Propheticum ſermonem: *Ecce Virgo concipiet & pariet Filium, & vocabitur nomen ejus Emanuel. quod eſt, nobiſcum Deus*. Et ſe illam eſſe conſiderans, de qua prædictum erat. *Exultabat ſpiritus* ejus *in Deo ſalutari* ſuo; dicebatque: ô tu, veré mihi Emanuel: nam & Gabriel ad me: *Dominus tecum*. Cæterum non angebatur de futura partûs difficultate, doloribuſque, vt cæteræ matres, quando ipſa ſine carnali voluptate conceperat: tantum erat intenta præparandæ animæ affectibus pietatis ad vicinum partum, qualiter nos conuenit diſponi ad Chriſtum excipiendum, juxta Præcurſoris monitum: *Parate viam Domino*, intentionem dirigite, ſuperbiam deprimite: aſperitatem morum deponite

Iſa. 7. 14.
Mat. 1. 23.

Luc. 1. 47.

Luc. 1. 47.

MEDITATIO XVI.

Profectio Beatæ Virginis in Bethlehem ex Nazareth.

PVNCTVM I:

Quòd

QVòd Christus destinato consilio suum in mundum ingressum ita disposuit, vt esset illivs modus nobis quidem ad exemplum quàm vtilissimus; ipsi verò ad ferendum permolestus & grauis. Vnde extra Nazareth nasci voluit, vt qualicunque domestica commoditate nascens priuaretur. *I.* nunc, qui tam studiosè tuas commoditates consectaris, Extra patriam nascitur.

PVNCTVM II.

OCCASIO profectionis extitit tributum à Cęsare indictum, & is quidem ambitione, ad ostentandum Imperium, & cupiditate auri ducebatur, in Edicto promulgando: Christus autem humilitatis & subjectionis exercendæ inde occasionem sumpsit, ad exemplũ. Quid ni ego *subijciam me omni humanæ creaturæ propter Deum?* Occasio. 1. Pet, 2. 13

PVNCTVM III.

RATIO itineris, singulari totius oris modestia procedebat Virgo, mente in illum, quem gestabat, defixâ; tacitaque cum illo loquens, aut de illo cum Josepho. non grauabat sacra sarcina gestantem, sed subleuabat; ac propinqua fruendi illo spes vires reficiebat, cùm alioqui sat prolixa & difficilis via, asperitasque hyemis teneram Virginem fatigarent. Ratio itineris.

PVNCTVM IV.

QVòd hospitio excluditur, *in propria venit, & sui eum non receperunt.* Jam tunc illud implebatur: *vulpes foueas habent, & volucres* Ioan. 1. 11. Lucæ 9. 58

cæli nidos. filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet. quin vulpes, astuti, & cupidi homines à suis foueis Christum excludunt: Volucres autem superbi & nobiles à suis nidis, vt stabulum subire debeat, vbi *bos & asinus cognoscant possessorem suum*, mites ac humiles Repellitur, quia non aguoscitur. ô si cognonisses, & tu. quàm sæpè Domine repelleris à me? quoties pulsanti non aperio?

Isai. 1, 3.

MEDITATIO XVII.

In Natiuitatis festo.

Natiuitas Christi.

PVNCTVM I.

Exultans prodit.

Psal. 18, 6

QVOMODO, imminente nascendi tempore (quod nec præuenire, nec prorogare Christus voluit) *exultauit vt gigas ad currendã viam*; & illam quidem asperam, ac difficilem, ab ipso primo ortu ad exitum vsque à summo vsque ad summum, ab vtero ad crucem. Deinde, hospitium suum, verum Matris, Rex tantus haud reliquit indonatum in egressu suo, quare tunc ineffabili luce ac lætitiâ Matris suæ animam perfudit. Cauit etiam illi ab omni incommodo, quòd alioqui in partu reliquæ mulieres perpetiuntur nam & sine dolore enixa est, & claustro virginali nequaquam violato.

Dona pro hospitio.

PVNCTVM II.

I.

In Contemplatione pari.

VIRGO præsentiens partnm, secedit parumper, totaque in Deum absorpta præstolatur Salutorem Deique salutare, quò repen-

tè

te edito, atque conſpecto, quid illa ſenſerit nec cogitando aſſequi licet. Agnoſcebat filium ſuum: ſed & eundem Tilium Dei, verùm Deum. illinc amor ipſam exſtimulabat; hinc reuerentia retrahebat; vtroque autem attemperato, mixtoq; amore cum reuerentia; gaudio cum lachrymis infantem in vlnas accipit, ſuauiatur ac liqueſcit anima ejus in complexu Nati. Deinde, pannis eum inuoluit, quos prouida parauerat locatumque reuerenter in præſepio, prima adorat, Gratias agit, quòd veniſſet propter ſalutem hominum; quodque ſe dìgnatus fuiſſet honore Matris. viciſſim ei offert, dicatque ſua Matris obſequia affectu inenarrabili. ſimili eum ſenſu Sanctus Joſeph & adorat, & gratias agit pro nutritij ſibi munere commiſſo, fidelemque ſuam operam promittit. Faciam & ego. 2. Pannis inuoluis.

PVNCTVM III.

MIRA in hoc infante expendam; ac præcipuè, quòd qui Deus eſt, & ſedet ſuper Cherubim, in humili præſepio jacet. Deinde quomodo gratias agit Patri, cujus voluntate illic reclinatus eſt offertque ſeipſum ad perficiendum opus Redemptionis. clamat etiam ad nos tacitus: *Diſcite á me, quia mitis ſum & humilis corde* &, *niſi efficiamini ſicut paruuli*, & *quicunque humiliauerit ſe ſicut paruulus iſte, hic major eſt in regno cælorũ.* Præterea quid agit infans: plorat & alia agit quæ talis. nam etſi perfecta vtebatur ratione, quæ tamen erant illius ætatis, naturam agere ſinebat: quidquid autem ageret, Deo offerebat pro reconciliatione Mundi, Infantis perſona. Verba. Mat. 11. 29. c. 18. 3. & 4. Actiones.

Mundi, infantiles lachrymas, vagitus, & omne tale. Postremò, quæ jam tunc patiebatur, æ-
Passiones. stimabo. Aspero anni tempore, intempesta nocte, loco incommodissimo, in rerum omnium paupertate, & rejectus ab omnibus: nec ea patitur inuitus, aut necessitate; sed volens,
Ps. 87, 16. certoque consilio. Pauper sum ego, & in laboribus à Juuentute mea.

MEDITATIO XVIII.

Annuntiatio ad Pastores.

PVNCTVM I.

Angeli adorant. QVòD Angeli, viso, Domino in præsepio, obstupuerunt, supplicesq; eum de cœlo adorauerunt, jubente etiam Deo Patre. *Et adorauerunt eum omnes Angeli ejus.* Et cum ab-
Heb. 2. 6. sconditum mortalibus, obscurumque cernerent, gestiuerunt omnes venire in terras, atq; illius annuntiare Natiuitatem. sic ego accendar studio manifestandi Dei nomen hominibus, vt cognoscant in terra viam ejus, in omnibus gentibus salutare ejus.

PVNCTVM II.

Pastoribus reuelatur. Quod pastoribus Christus annunciatur 1.
1. Non sapientibus circa Bethleem: quia superbi; non diuitibus, quia cupidi; non Nobilibus, quia delitijs dediti: sed humilibus, pauperibus, laboriosis, superq; gregem vigilanti-
Mat. 11. 12. bus: *Confiteor tibi Pater, quia revelasti ea par-*
2. *vulis.* 2. Annuciatur gaudium, cuius materia

est.

eſt: *quia natus eſt nobis Saluator.* non ſibi naſcitur, non Angelis, ſed nobis, qui ſalutẽ indigebamus. *Nobis natus, nobis datus, ex intacta Virgine.* 3. Signa mirabilia indicantur, per quæ reperiatur, *Inuenietis infantem, pannis inuolutum positum in præſepio*, ergo ſigna ſunt infantia, paupertas, & humilitas. ex his intelligam, an in me natus ſit, ſi ea vigeant in corde meo. Luc. 2. 10. 3.

PVNCTVM III.

ANGELORVM gratulatio & glorificatio. mittit Deus Angelos, vt ſic humiliatum eius filium clarificent, quod Deus facere conſueuit inter deſpectiones. Deinde, vt diſcamus, quid nos facere conueniat; quomodo glorificare, & gratias agere, quando propter nos ille humiliatus eſt. *Gloria in excelſis Deo.* quippe non aliud Dei opus magis ad illius gloriam facit, quàm incarnatio Verbi. Quod ſi in cœlo propter illud glorificatur, vtiq; & in terra. Deus propter hoc debet glorificari. *quæ* ideo dicitur *plena gloriâ* Dei. ô impendam me totum in illam. *Et in terra pax:* Multiplex pax hominis cum Deo, per remiſſionem peccatorum: Hominis ſecum, per ſubiectionem carnis ad Spiritum; Hominum inter ſe per concordiam voluntatum. *Orietur in diebus illius juſtitia, & abundantia pacis. Hominibus bonæ voluntatis*, Iis nimirum, erga quos benigna eſt Dei voluntas, quæ eſt radix noſtri omnis boni. ſed & ijs, qui ipſi ſunt bonæ voluntatis ordinatæ in Deum, ſubjectæque illius legi. Talibus

Quare mittantur Angeli.

Iſai: 6. 3.

Pſal. 75. 7.

libus promittitur pax. non autem ijs, qui boni sunt intellectus, aut alijs pollent talentis.

PVNCTVM VI.

RECEDVNT Angeli, & in transitu inuisunt præsepe, ibi canticum repetentes, quanta Mariæ exultatione!

MEDITATIO XIX.

Adoratio Pastorum.

PVNCTVM I.

Pastorum feruor.

PROFICISCVNTVR Pastores. Non posthabent aceeptum nuntium, vt quidam diuinas inspirationes; sed hortantur se mutuo ad inqnirendum ostensum sibi bonum. Est quòd apud Ezechielem *Cherubim percutiebant* inter se *alas*, quasi gestientes. ad obsequium Deo præstandum. Deinde, etsi non fuerit eis mandatum, nutum tamen pro mandato habuerunt. Perfecta obedientia. Denique festinantes fervore magno ac desiderio.

Ezec. 1. & 3

PVNCTVM II.

Illustrati Pastores.

REPERIVNT annunciatum, & adorant. Credibile est, ad primum conspectum ex infantis ore promicuisse splendotem, simulque intus illuminatos fuisse pastores, ut illum Messiam & Deum esse cognoscerent. Deinde ad hanc illustrationem reuerentia tacti, simulque amore succensi, prosternunt corpora, adorant

rant, gratias agunt, offerunt de sua paupertate implentes illud. *non apparebis vacuus ante Dominum.* Tum ad matrem conuersi, quæ sanctitatem spirabat, eam reuerenter alloquuntur. gratulantur de tali prole, narrant quę viderant, & audierant de puero hoc. Deut. 16. 17.

PVNCTVM III.

RECEDVNT ad propria, glorificantes & laudantes Deum in omnibus, quæ audierant, & viderant, vel circa præsepe: nam viderant infantem admirabilem, & audiuerant ibi aliqua mirabilia de illo à Matre: vel quæ audierant ab Angelo, & conferendo ea cum visis ad præsepe, laudabant Deum. Deinde hęc audita & visa narrabant alijs; & omnes, qui audiuerunt mirati sunt. tum apud præsepe narrabant, quò alij aliqui confluxerant, exciti aduentu Pastorum. tum obuijs, vt fit in rebus insolitis. Porro cæteri mirabantur, MARIA autem conseruabat omnia verba hæc, conferens in corde suo. Quatuor genera hominum. 1. quidam, etiam auditis, nihil mouebantur, alijs intenti. 2. Aliqui illac transeuntes, & introspicientes, nihil notantes singulare, præteribant. 3. alij fide viua accedentes, agnoscunt & adorant, fructumque referunt; sed recedunt ad sua. 4. alij inhærent, vt Maria & Ioseph, voluntque assiduè, & inter se conferunt mysterium.

Recedunt.

Quatuor genera hominum ad præsepe.

MEDITATIO XX.

Circumcisio Christi.

PVNCTVM I.

Obedientia AESTIMANDA in Matre & sponso obedientia legis, ob quam subjecerunt, Circumcisioni Filium, imo ipsimet circumciderunt, vel Maria, vel Joseph. Item affectus Matris in ipso actu: conpatiebatur! quam blandè souebat, quam deuota sanguinem excipiebat, quâ diligentiâ plagam curabat: quâ curâ primitias Sanguinis & præputium asseruabat. eaque Patri æterno offerabat: vel sola ad redemptionem nostram abundè suffectura.

PVNCTVM II.

1. Christi obedientia. QUALIS in Circumciso infante affectus! 1. Obedientiæ erga legem durissimam, in qua poterat secum dispensare, vt Deus; aut quâ etiam non tenebatur, qnippè ab originali culpa immunis, cuius erat testificatio ipsa Circũcisio quam suscipiendo, vniuersæ legis faciẽdæ debitor fiebat. 2. Humilitatis, dum notam peccatoris accipit: nos autem, qui verè sumus peccatores. renuimus videri, aut dici.

2. Humilitas.

3. Patientia. 3. Patientiæ in ferendo vulnere, ob teneram complexionem, valde acri; & quia pollebat vsu rationis, non tantùm ictum sensit, sed expectatio abscissionis, & aspectus cultri timorem & tristitiam naturaliter afferebat quod in alijs non evenit infantibus. Porrò ita doluit, & plorauit, vt simul gauderet ob impleram

tam in eo Patris voluntatem 4. Charitatis tũ erga Patrem, tum erga nos, quá etiam omnem Sanguinem dare, innumeraſque plagas accipere paratus fuit. 4. Charitas.

PVNCTVM III.

QVÒD eſt quædam ſpiritualis circumciſio, quam Chriſtus nos docet ſua corporali: nempè ſuperflua abijcere in vitæ commodis, & inordinatos affectus reſecare. Hanc noſtram circumciſionem qui iuuant, eique cooperantur, amandi ſunt; nempe qui vel incommodo, vel injuria aliqua nos afficiunt: vnde nimius noſtri, & honoris proprij amor caſtigatur. Deinde conſidera, quòd Chriſtus tripliciter Sanguinem fudit 1. In circumciſione à ſuis, debito & ſancto miniſterio. 2. à ſe ipſo in horto per vehementem cum imminente morte conflictationem animi spontè ſuſceptam, 3. à Sathanę miniſtris in paſſione ipſa. Ita etiam circumciſio noſtra partim ab ijs, qui præſunt, perfici debet, amputando occaſiones & mortificando ſubditorum affectus detrahendoque non neceſſaria: partim à nobis ipſis per voluntarias mortificationes, partim ab aduerſarijs & calumniatoribus. Offeram me ad omnem modum.

Circumcisio ſpiritalis.

Sanguinẽ fudit ter. 1. 2. 3.

MEDITATIO XXI.

De impoſitione Nominis Ieſu.

PVNCTVM I.

NOMEN Chriſto imponitur à Deo, qui ſolus potuit nominare ipſum, vti ſolus noue- Ieſu nomẽ

rat finem & officium illius. nominauit autem Iesum, hoc est, Saluatorem. quod nomen si quidam alij acceperunt, vt in figura tantum & secundùm quid: Christus autem simpliciter & excellenter multis modis. 1. quia ab omni simpliciter malo nos liberat. 2. quia sic liberat, vt simul introducat in omne genus boni in hac vita & altera. 3. quia modo singulari liberat, quòd sit Deus & homo; vnde sit, vt, persoluto pretio, ad æqualitatem redimat, non ex potentia tantû, qui dicit: *Ego qui loquor justitiam, & propugnator sum ad saluandum*, Igitur, *in Domino gaudebo & exultabo in Deo Iesu meo*. Porrò B. Virgo Maria prima fuit, quæ infanti jam nato hoc nomen imponendum edixit, & prima illud pronuntiauit: Iesus est nomen ejus; in pronuntiando autem tum ipsa præcipuè, tum Ioseph, & astantes mira perfusi sunt suavitate, tanquam ex effuso foras vnguento, quippe *oleum effusum nomen tuum*, ô Iesu: *ideo adolescentulæ dilexerunt te*. inprimis Mater, *cujus spiritus exultauit in Deo salutari suo*, In Deo Iesu suo: Impositum sibi nomen acceptauit infans, gratiasque egit Patri æterno pro nomine, & officio, ad exequendum illud paratissimus.

Christo antonomasticon.

Isai 63.1.
Hab 3.18.
B. V. nomen indit.

Cant. 1. 3.

PVNCTVM II.

CVR nomen in Circumcisione imponitur. 1. ad clarificandum ipsum, vt quia tanquam esset peccator, circumcidebatur; ex nomine innotesceret, eum esse Saluatorem, qui tollit peccata mundi. 2. ad significandum, quòd Saluator veniret per Sanguinem, cujus modò

quasi

quasi primitias offeret, daturus postea totum.

PVNCTVM III.

EXCELLENTIÆ hujus nominis: quod si nec nominari potest, *nisi in Spiritu sancto*, vt ait Apostolus, quis ejus excellentias assequatur? 1. complectitur perfectiones diuinas, qui si Iesus est, vtiq; in facto bonus, Sanctus, sapiens omnipotens, misericors; sunt enim hæc necessaria ad salvandum: siquidem *factus est nobis sapientia à Deo, & justitia, & sanctificatio & redemptio.* 2 complectitur omnia dona gratiæ & virtutum; quia *de plenitudine ejus* participare debent, qui saluantur 3 officia omnia illius, quòd sit Magister, Medicus, Pater, Iudex, Aduocatus, Pastor, Protector. Iesus meus & omnia. 4. est compendium aliorum nominum apud Isaiam: *Vocabitur nomen ejus admirabilis consiliarius Deus, fortis, Pater futuri sæculi, Princeps pacis.* 5. est mihi fons & origo bonorum omnium. in hoc datur remissio peccatorum; orationes à Deo exaudiuntur, ægritudines spirituales curantur; tentationes vincuntur, dæmones profligantur, pericula auertuntur: est Lux & Dux, atque ad omnes virtutes stimulus.

1.Cor 12. 3 Excellentiæ hujus nominis. 1.

1.Cor.1.20 2.

3.

4.

Isaiæ. 6. 9. 5.

MEDITATIO XXIII.

Pro Epiphania D. 6. Ian.

Magorum profectio Hierosolymam.

PVNCTVM I.

APPARITIO stellæ; Voluit Deus, sicut in Judæa pastoribus, ita etiam Gentibus ma-

nifestare ortum Saluatoris, atque ad adorandum vocare, siquidem omnium erat Saluator, tum Iudæorum, tum gentilium. Illis autem per Angelum, his per nouam Stellam significauit, juxta vaticinium Balaam. Multi etiam alij eandem stellam viderunt, & quem indicaret, conjecerunt, sed hi tantum magi ad inquirendum permoti sunt. Sic plerique cômodis temporalibus intenti, posthabent lucem diuinæ inspirationis, ajuntque illud: *Leo est in via, occidendus sum*, prætexentes excusationes, sed *qui timet pruinam, irruet super eum nix*: & isti pro temporali incommodo incurrunt æternum. Singulare beneficium magis collatum, vt præ tot alijs efficaciùs mouerentur, vt omnibus postpositis, quærerent Christum: quale Abrahæ; *egredere de terra tua*. Optem ita vocari: &, si vocatus sum, Mundumque reliqui, vt Christum inuenirem, gratias agam. Nam alioqui, *Multi sunt vocati pauci verò electi*, ita vt obtemperent.

Num. 24. 17.
Soli tres Reges sequuntur.
Prou 21. 13. c. 26. 13
Amos 5 19
Iob. 6. 16.
Gen. 12. 2.
Mat. 20. 16

PVNCTVM II.

PROFECTIO Magorum. Dant se viæ: & ecce, vident stellam præire ducem, vt olim Hebræos antecedebat columna nubis per diem, ignis per noctem. nempe aggredientibus magno animo seruitium Dei adest gratia singularis ad prosequendum cœpta. Sequuntur stellæ ductum, in neutram partem declinando; & cum illa vel quiescendo, vel mouendo, ita ego ductum rectæ rationis, supernaturale item lumen, & illustrationes á Deo immissas, & denique superiorum, & spiritualis

1 Stella ducit.
2. Sequuntur.

Patris

Patris directionem ſequar, quaſi totidem ſtellas, vel vnam potiùs ex pluribus coagmentatam. Appropinquantibus illis Hieroſolymam ſubducitur aſpectibus eorum ſtella, ad fidei conſtantiæque probationem ; ac licèt triſtati fuerint, non tamen á cœpto deſtiterunt. Ita nos, cùm ſubtrahitur conſolatio, non reſiliemus. Conuerterunt autem ſe ad media ordinaria, quærendo ex alijs ; ſicuti Sponſa: *Num, quem diligit anima mea vidiſtis?* Adeundi Prælati, & qui nos iuuare queunt. 3. Se abdit. *Cant.* 3. 3.

PVNCTVM III.

INTERROGANT audacter de Rege nato. 1. Elucet fides eximia- non quærunt: an ſit natus, ſed de loco tantùm, quaſi de re nihil dubitent. 2. Magnitudo animi. non verentur, in regia ciuitate, & aula ipſa alium Regem Iudæorum quærere, quàm qui præſidebat. Qua tanta illorum confidentia turbatur Herodes, ipſi verò minimè; Cum Herode turbatur Ciuitas, quæ potiùs gaudere debebat, cùm ex Meſſiæ expectatione, verique ſui Regis tota penderet : ſed fit, vt potentioribus conſentiatur, etiam in malo. 1. Fides. 1. Magnanimitas. Turbatio.

PVNCTVM IV.

HERODES inquirit ex Sacerdotibus. Elucet mira prouidentia Dei. 1. Quòd iniquum faciat cooperari ſuo conſilio. Diligentiâ enim Herodis patefit locus Natiuitatis. 2. Quia per malos miniſtros & ſacerdotes aperit ſenſum ſcripturarum pijs. *Labia enim Sacer-* Herodes locum deſignat. *Mala* 1. 7.

dotum custodiunt scientiam. 3. Quòd scriptura sit lumen ad inueniendum Christum, quæ cũ
Ioan.5.30. habetur, non est opus alia stella. *Scrutamini scripturas, illæ sunt, quæ testimonium perhibent de me.* 4. Iudicium Dei, quòd gentiles è longinquo cum labore veniunt adoratum; Iudæi autem, quibus promissus, & inter quos erat,
Ioan.6.44. non se loco mouent, scilicet *nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit eum*

MEDITATIO XXIII.

Inuentio & adoratio Regis *Nati.*

PVNCTVM I.

PROSEQVVNTVR Magi iter, & iterum vident stellam. Cùm primùm de loco Natiuitatis indicium acceperunt, relicto aulæ strepitu, pergunt. non nisi ex necessitate in-
Desere aulas. ter tales morari oportet viros Religiosos. Quin ipse Rex Dauid à tumultu cupiebat li-
Psal. 54.7. berari. *Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo & requiescam?* Nota etiam bonitatem Dei, qui Magos jam ex indicio pergentes, voluit solari, reddita stella, vnde illi mirificè re-
Ps. 93.19. creati sunt. *Secundum multitudinem dolorum meorum, consolationes tuæ lætificauerunt animã meam.* Ita Deus agit cum homine.

PVNCTVM II.

1. Stupor Regum. APPVLSVS in Bethlehẽ, & ingressus in domum. 1. Stupent, cùm vident stellam super casam stare. sed continuo illustrati sunt, quòd Regnum ejus non est, vt Mundi. 2. Inveni-

2. Iesus & Maria.

ueniunt Puerum cum Maria Matre ejus, ſic etiam paſtores. Non facilè diſiunguntur IESVS & MARIA, & debent in affectu noſtro conjungi. 3. Ad conſpectum Infantis emicuit ex ejus vultu radius, qui etiam mentes Magorum illuminauit, vt agnoſcerent, illum eſſe verum DEVM, Regemque & Saluatorem. Vnde gaudio magno valde perfuſi ſunt, magis quàm ex reuiſa ſtella. Et vtique erat Chriſtus *ſtella matutina* Quare impletum tunc in Magis illud: *Satiabor cùm apparuerit gloria tua.*

3. Illuſtrantur Reges.

Apoc. 2. 28 c. 22. 16. *Pſ.* 16. 15.

PVNCTVM III.

MAGI adorant, & offerunt. 1. Procidunt ad terram totis corporibus, ſimulque animis demiſſiſſime proſternuntur, impleriq; cœpit: *Coram illo procident Æthiopes, & inimici ejus terram lingent.* 2 Fuit adoratio Latriæ, tanquam vero Deo exhibita, pro ſalute hominum facto homini: pro quo in genus humanum beneficio, proque ſingulari erga ſe Magi gratias ex intimo corde infanti egerunt, impleueruntque illud pro ſua parte, *& adorabunt eum omnes Reges terræ, & omnes gentes ſeruient ei.* O ſeruiant illi omnes, ac imprimis ego, & tandem fiat ei, quod apud Iſaiam: *Mihi curuabitur omne genu.* 3. Promunt Aurum Regi, Thus Deo, Myrrham homini mortali; nec non interna; Aurum charitatis, Thus deuotionis, & Myrrham mortificationis. quę & ego offeram ac, ſi Religioſus ſum, trina vota. In Myrrha Caſtitatem, quâ caro à corruptione præſeruatur: in Auro Paupertatem, quæ omnibus

1. Reuerentia. *Pſ.* 71. 9

2. Latria.

Pſ. 71. 11.

Iſai. 45. 23.

3. Oblatio.

bus se abdicat Christi causa: in Thure Obedientiam, quę est oblatio totius hominis in odorem suauissimum Deo. Nec bonus Iesus dimisit indonatos, aut se vinci liberalitate passus est. Reddidit vicissim Magis Aurum Sapientiæ, qua mysterium Incarnati VERBI perceperunt; Thus insignis deuotionis, internæque consolationis; Myrrham incorruptionis à peccatis, ne posthac laberentur lethaliter, quæ est confirmatio in gratia. ita piè credi potest.

PVNCTVM IV.

COLLOQVIA Magorum cum MARIA: narrabant de stella, de gestis Hierosolymis, circumspiciebant casam, præsepia, pannos, ipsam Matrem admirabantur. illa vicissim conseruabat omnia, conferens in corde suo, laudabat eorum fidem, confirmabat. Non adfuerat initio Ioseph, vt indicaretur, Infantem hunc non habere Patrem in terris, quá homo erat. superueniens autem Ioseph, quę sensit? quæ dixit? Cùm pernoctassent ibi, admonentur in somnis, ne redirent ad Herodem, (quod ille petierat) ne ipsi & infans in periculum adducerentur. parent, & alia via reuertuntur, gratulantes sibi pro suscepto labore. Ita ijs contingit, qui constanter Christum quærunt.

ME-

MEDITATIO XXIV.

Purificatio Matris, & præsenta-tio Filii.

Pro festo Purificat. 2. Febr.

PVNCTVM I.

VIRGO implet legem Purificationis, quę jubebat: Mulierem, quæ peperisset Masculum, oblato sacrificio purificari in templo post 40. dies. 1 Libenter se continuit per illos dies in illa casa, intenta alendo filio, & defixa in contemplatione tantæ rei. 2 Enituit puritas, quòd, cùm purissima esset, adhuc voluit purificari. 3 Obedientia erga legem à qua tamen erat exempta, quòd concepisset, non excepto semine. 4. Humilitas, profitendo, se indigere purificatione, dum ritum seruabat *offerendi columbum, aut turturem pro peccato*: sicut filius se peccatorem exhibuit, admissa circumcisione. 5. Amor paupertatis, quia non agnum obtulit in holocaustum; sed pullum columbę, aut turturem, quod permittebatur pauperibus, & potuisset procurare Agnum ex oblatione Magorum; sed maluit ex pauperibus esse. 6. Deuotio & reuerentia, qua munus suum obtulit Sacerdoti, petens pro se orari. Hæ sex Virtutes sunt instar sex foliorum lilij candidissimi, *sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.*

B. Virginis virtutes. 1. 2. 3. 4. Leuit. 12. 2. 3. 5. 6. Cant. 2. 2.

PVNCTVM II.

LEX altera jubebat offerri Deo omne primogenitum, in memoriam liberationis

ex Ægypto, ab internecione primogenitorum omnium, tam hominum, quàm pecudũ.

2. Oblatio B. Virginis. 1. Deuotè offert Patri æterno filium ipsius, & proprium oblationem significatam præteritis sæculis per tot illas primogenitorum oblationes. & optatissimam ipsi Patri ęterno, multoque acceptiorem, quàm Abelis, Noë, Abrahæ, omnibusque Mosaicis sacrificijs: per quam petebat pia Mater toti Mundo salutem & reconciliationem. 2. Infans quoque ipse offert sacrificium Patri: quandoquidem priores oblationes non auferebant peccata: at speciatim cogitabo, quòd pro me se obtulerit: ô offeram ego me ipsum.

2. Ipsius Christi.

PVNCTVM III.

Redimitur 5. siclis. PRIMOGENITVS debebat redimi quinque siclis. 1. Redimitur à Deo Patre, cui fuerat oblatus. Non sibi retinet, testificans, quod vult, prorsus eum esse nostrum 2. Redimit Virgo mater, vt nutriat, non vt seruet sibi, sed mundo 3. pretium, quinque sicli. non pluris hic, quàm alij primogeniti, redimitur. Ostendit Deus promptitudinem dandi eum nobis, vt noster sit: siquidem tam paruo redimi eum sinit. Quinqne sicli possunt intelligi, mortificatio quinque sensuum, vel quinque virtutes, quæ ad Christum disponunt, recuperando cum Deo gratiam. Viua fides, Timor Dei, dolor de peccatis, fiducia de Misericordia Dei, ac stabile propositum emẽdationis 4. Redimitur in eum finem, vt sub potestate hominum sit, & morti etiam pro iis tradatur.

Sicli quid?

ME-

MEDITATIO XXV.

De Simeone & Anna in præsentatione Christi.

PVNCTVM I.

VIRTVTES Simonis & oraculum 1. Erat vir *justus & timoratus*; cauens diligentissimè, ne quid offendat. *Qui timet Deum nihil negligit.* 2 *Expectans consolationẽ Israel*, per ardentia desideria, per preces cum fiducia magna. 3 *Et Spiritus sanctus erat in eo*, non tantùm sicut est in quouis justo, sed peculiariter, à quo proinde incitabatur ad flagitandam ardenter & expectandam consolationem Israel, ipse enim spiritus postulat pro nobis, dum postulare facit. Qua fiducia & vitæ sanctimonia meruit *responsum accipere, non visurum se mortem, donec videret Christum Domini.* DEVS *Voluntatem facit timentiũ se, & deprecationem eorum exaudit.* 4. Datur etiam nunc aliquibus in hac vita videre Christum Domini per contemplationem; sed quia scriptum est: *Non me videbit homo & viuet*; moriar per mortificationem, vt videam per contemplationem: aut planè moriar hic, vt illic videam facie ad faciem.

Simeon qualis?
1. Eccles. 7. 19.
2.
3.
Ps. 144. 19.
Exod. 33. 20.

PVNCTVM II.

IMPLETVR votum Simeonis. *Venit in spiritu in templum, & accepit Christum in vlnas suas.* Verè *potens est Dominus facere superabundanter-*

Eph 3. 20.

danter, quàm petimus aut intelligimus. Petierat Simeon videre, & datur ei amplecti ipſum, contrectare, exoſculari: Multi tunc aderant, ſoluſque agnouit Simeon, quòd Infans nihil præ ſe ferret foris ſingulare. Ita contingit, vt ſolùm, qui diſpoſiti dignè ſunt, Chriſtum in Euchariſtia agnoſcant, & fruantur. Prætereà æſtimetur gaudium boni Senis, præ quo ducebat omnes labores pro nihilo, & nihil ſupereſſe amplius in hac vita ſibi optandum. Ita & tu, *propter eminentem ſcientiam Ieſu Chriſti, omnia arbitrare vt ſtercora, vt Chriſtum lucrifacias.* Duo collige ab Exemplo Simeonis, quæ faciunt ad felicem mortem. 1. Fiduciam, quam ſancti concipiunt futuræ retributionis, cùm experiuntur in hac vita, quomodo Deus conſoletur ſuos, ac centuplum eis nunc reddat, juxta promiſſum ſuum. 2. Faſtidium rerum humanarum: vnde cupiunt diſſolui, & eſſe cum Chriſto. Tandem quid ſenſit Mater, ſimiliter & Ioſeph, cum agnoſci puerum à ſancto ſene viderent, & ita prædicari. *Mirantes erant ſuper his, quæ dicebantur de illo.*

Solus Simeon illuſtratur.

Philip. 3. 8.

Corollarium.

1.

2.

Luc. 2. 33.

PVNCTVM III.

SIMEONIS ſermo ad MARIAM. Prædicit, ipſam doloris gladio transfigendam. ſic Deus miſcet triſtia lætis, ſummo conſilio. Et voluit, vt B. Virgo & Mater jam tunc inciperet amaritudinem filij paſſionum perſentire. Deinde de puero, quòd futurus ſit in ruinam & reſurrectionem multorum in Iſrael. Ex parte quidem Chriſti, nulli in ruinam, ſed in reſurrectionem tantùm, ad prouectionem ad grati-

Prædictio Simeonis.

gratiam & gloriam. ex parte verò ipsorum hominum, qui abusuri erant beneficio, & scādalizandi, in ipsius humilitate, etiam ad ruinam. Item quòd in signum contradictionis, in quem tanquam in scopum iacularentur, culumniando doctrinam, miracula. mores, & vitæ etiam insidiando. Gaudebo ad imitationem Christi, quando propter ipsum contradicetur mihi.

PVNCTVM IV.

ANNÆ confessio, cui etiam reuelatus fuit Christus: ejus quoque insignes extitêre virtutes, quibus id promerita est. *Castitas Vidualis*, *Oratio*, & *jejunium*, *Legis obseruatio*, & *assiduitas* in templo cum annorum 84. *perseuerantia* in hisce bonis operibus. Annæ virtutes.

MEDITATIO XXVI.

est de applicatione sensuum.

MEDITATIO XXVII.

Fuga in Ægyptum; Dominica infra Circumcisionem.

PVNCTVM I.

PERSECVTIO Regis Nati instigante Diabolo, qui suo Regno à tam admirabili Infante metuebat: Herode Rege successorem non ferente, & populo assentiente Regi impio, Christus quæritur ad necem. Cœpit jam tunc impleri Simeonis vaticinium decontradicti- Christi Persecutio

diſtione. Et voluit Pater æternus ab Infantia Filium ſuum laboribus exerceri, & proprium eſt Mundi perſequi aduerſantes ſibi. Id euenit

2. Tim. 3. 12. primitiuæ Eccleſiæ. & paſſim iuſtis. *Omnes enim, qui volunt piè viuere in Christo Ieſu perſecutionem patiuntur.* & præmonuit nos Chriſtus, *non eſt ſeruus maior ſuo Domino; ſi me perſecuti*

Ioan,15. 20 *ſunt, & vos perſequentur.* Potuit aliter quàm

Quare fugerit. fugiendo declinare periculum; ſed ita maluit. 1. Vt plus pateretur in exilio apud extra-

1. neos. nec fugit ad Magos, vbi in pretio eſſet; ſed ad ignotos, vbi lateret, quod imitari debemus, vt velimus in occulto eſſe, dum aliter de

2. nobis diſponit per ſuperiores. 2. Voluit etiam genti Idolis deditæ prodeſſe, & implere

Iſai. 19. 1. Iſaiæ prædictionem: *Ecce Dominus aſcendet ſuper nubem leuem. & ingredietur Ægyptum, & commouebuntur ſimulachra Ægypti à facie ejus.* Hæc nubes fuit ſacra illius humanitas, vel etiam Matris vlnæ, in quibus portabatur. Simulachra autē commota ſunt, qvia fundamentum ab eo poſitum eſt illius perfectionis, quę poſtea in Ægypto maximè viguit in ſanctis Anachoretis & Cœnobitis, per quam Idola, quibus mundus ſeruiebat, diuitiæ, honores, & voluptates, proſtrata ſunt & conculcata. ô cùm Chriſtus in nube panis ingreditur ad me, ſimulachra prauarum affectionum turbentur! Quod Chriſto euenit fugienti in Ægyptum à facie Herodis, euenit ejus corpori primitiuæ Eccleſiæ, ſanctiſque Apoſtolis, qui pulſi à Iudæis, ſe ad gentes conuerterunt. Ne me deſerat, obſecro, meus Ieſus. ne ego tibi, bone Ieſu, ſecedendi præbeam occaſionem, & ne alius accipiat coronam meam.

PVN-

PVNCTVM II.

REVELATIO de fuga capeſcenda. Deus mittit angelum prouidentiam gerens de Filio, donec veniret hora ejus; gerit etiam de Iuſtis adoptionis filijs. Per Angelum intimat, quia vult ſibi obediri etiã in miniſtris. Nõ matri intimat, ſed Ioſepho, cui, vt capiti domus, voluit Matrem ſubjacere. Nec illa ægrè tulit, ſed perinde paruit, ac ſi fuiſſet ſibi reuelatũ, dummodo voluntas Dei fiat, non intereſt, per quem innoteſcat. Diſcam ita obedire, & ſubordinatis. Apparitio Angeli.

PVNCTVM III.

CIRCVMSTANTIÆ Mandati. 1. dormienti noctu imperatur. vult Deus poſtponi quietem, & commoda propter obedientiam. 2. Iubetur puerum & Matrem adducere, cæteris relictis, quò tutiùs abiret. Sic ego, dum voluntas Dei vrget ad aliquid, non proſpiciam de commoditatibus: ſufficit Ieſum & Mariam ſecum habere. 3. Locum exilij deſignat Ægyptum, hoſtilem terram. Qui ſub obedientia Religioſa degunt, non ſibi deligant locum: Vbique tuti ſub Dei manu erunt: 4. Terminum exilij non aſſignat, *donec dicam tibi.* Deo relinquamus, quamdiu in hoc aut illo munere & loco verſemur, quia ipſi eſt cura de nobis 5. Rationem fugæ reddit, ob periculum ab Herode. Etſi ad obediendum non requiritur, vt ratio reddatur, Deus tamen ſubinde facit, vt qui alioqui ſine ratione paratus eſt

1. Nocte.
2. Puer & Mater.
3. Indifferentia loci.
4. Temporis.
5. Fugæ ratio

eſt obedire. ſi ea ex abundanti reddatur, ſuauius faciat: Vt in rebus fidei qãndo ad promptitudinem credendi accedit miraculum, ſolatium eſt credenti. Quando autem rationẽ præcepti non aſſequimur,perinde obſequemur: imitantes quod dicit Paulus. *confidens in obedientia tua ſcripſi tibi: ſciens, quoniam & ſuper id, quod dico facies.*

Ad Philem. ver. 21.

PVNCTVM IV.

OBEDIENTIA Ioſephi. 1. nihil replicauit, aut difficultates mouit. 2. celeriter obediuit. 3. non eſt moratus difficultatem itineris, & rerum neceſſariarum inopiam.

PVNCTVM V.

COMMORATIO in Ægypto: in magna rerum paupertate, labore manuum victitantes inter barbaros & impios, ferebant pacatiſſimè, Deo curam relinquentes; cruciabantur ob gentis impietatem & peccata. Credibile eſt, aliquos ad Dei notitiam cultumq́ue permotos fuiſſe admiratione hujus ſanctæ familiæ, quam etiam juuerint aliquibus ſubſidiis.

MEDITATIO XXVIII.

In feſto SS. Innocentũ

Cædes Innocentium & reditus ex Ægypto.

PVNCTVM I.

Ambitio.

COGITA. 1. quàm ſit ambitio perinitioſa, vt talia patret, & Chriſto ipſi inſidietur, & quàm ſuſpicax, vbi non eſt timendum. 2. quàm

quàm Christus compassus fuerit innocentibus. 3. quàm illis benè cesserit mors pro Christo obita.

PVNCTVM II.

MORTVO Herode reuocantur ex Ægypto 1. Herodes frustratus voto occidendi Christũ, regnum etiam amisit in felici morte, pro quo retinendo fuerat Christum persecutus. sic nihil proficit tandem iniquitas. 2 Ioseph admonetur per Angelum. fiduciamque in Deum majorem concipit, quando videt, ita sui curam geri, sibique commissorum. Ideò me proijciam in Deum, *in cujus manu sortes meæ sunt*. 3. Angelus apud Iosephum non nominat ex nomine MARIAM, aut sponsam suã nec modò, nec in priori apparitione, sed Matrem vocat, *accipe puerum & Matrem ejus*, quia hoc nomen ipsi gloriosissimum. & ita ferè Euangelistæ appellant.

1. Decipitur Herodes.

2. Ioseph monetur.

Ps. 30. 15.

3. Mariã nominat.

PVNCTVM III.

REDITVS ex Ægypto. 1. sensêre illi, qui assueuerant sanctis hisce hospitibus, & fortè ad Dei cognitionem adducti fuerant, illorum abscessum. 2. Ioseph solitus in dubiis ad Deum recurrere, edocetur, ne transeat in Iudæam. 3 Christus nomen contraxit à ciuitate, vbi enutritus; vt Nazaræus vocaretur, id est, sanctus. Deoque sacer. quis vt ille? vel floridus: quomodo non alius. omni genere virtutum *flos campi, & lilium conuallium*,

1.

2.

3.

Cant 2. 1.

O ME-

Dominica prima post Epiphaniā

MEDITATIO XXIX.

Christus ascendit in templum, & manet.

PVNCTVM I.

Consuetudo visitandi templū.

QVòD consuetudo fuerit MARIÆ & Ioseph ascendendi in templum temporibus à lege præscriptis, ter in Anno, tum spiritu parendi legi, tùm peculiari deuotionis erga Dei domum. Christus autem simul ascendebat, quòd ita parentes vellent; & vt ibi Patrem glorificaret gratiasque solennes ageret cum reliquo populo pro communibus & priuatis beneficiis, quæ fuerat legis ratio præcipientis ascensum. Nec quia consuetudo erat, ideò ex consuetudine faciebant: sed ex deuotionis spiritu. quòd est in talibus atque alijs virtutum actionibus seruandum nobis.

PVNCTVM II.

Remansit Puer.

REMANSIT *puer Iesus in templo:* quia magis etiam, quā Samuel versari in Dei obsequio appetebat, &vt exemplum daret pietatis circa res sacras & cultum diuinū, præsertim in ea ætate, quādo alij incipiunt ratione vti, vt doceret jam tunc assuescere oportere pietati, exercitationique virtutum. Remansit autē inscijs parentibus, ne, si illi repugnarent videretur inobediens, cùm alioqui remanere eum oporteret: vel si permitterent, eorum præsentia sibi foret impedimento. Discam affectum carnis & sanguinis deponere, &, si conjuncti

Inscijs parentibus.

juncti prohibituri sunt, celare ipsos consilium, quamuis dolituros. *Qui amat Patrem aut Matrem plusquam me non est me dignus.* Et, *qui dixit Patri suo & Matri suæ nescio vos, &c. hi custodierunt eloquium tuum.*

PVNCTVM III.

VOLVIT IESVS manifestare se, idque in templo, & apud legis Doctores. in quo actu insignes exhibuit virtutes. 1 Modestiam vultu, verbis, & moribus singularem, vt ea permoti, ad consessum eum admiserint. 2. Humilitatem, interrogando, & audiendo, quasi discens, non autem docens. 3. Sapientiam in quæsitis, & responsis, vt stuperent. 4. Zelum, quia non ad ostentationem, sed pro gloria Dei faciebat, vnde elati confunderentur, humiles illustrarentur interiùs. Quâ mihi eæ virtutes necessariæ! qui immorigerè, & arroganter scientiam jacto, quæ nulla est; indeque meam, non Dei laudem quæro.

Christi modestia. Humilitas. Discretio. Zelus.

PVNCTVM IV.

QVID egerit illo triduo. Credibile, mansisse in templo semper, & humi cubasse, ac sine cibo vixisse, vel tenui emendicato.

MEDITATIO XXX.

Quæritur IESVS, & inuenitur.

PVNCTVM I.

Parentum virtutes in quærendo IESVM.

QVòD DEVS Parentes, amiſſione talis Filij, abſque eorum culpa, & dum pium obſequium præſtant, voluerit exercere ad exemplum virtutum.

1. 1. *Patientiæ*; nam ita dolebant, vt interiùs non turbarentur, neq; pacem cordis amitterent, neque conquererentur; ſed Deo ſe committerent.

2. 2. Humlitatis, dum culpæ ſuæ tribuerent, quæ aberat omnis; vel quòd indignos ſe putarent tali vitæ ſolatio.

3. 3. *Studij*, & curæ, vbi primùm aduerterunt, quęrendi illum, dolore & amore exſtimulante, quodq; id paterni officij eſſe intelligerent. Non inuenerunt autem inter cognatos, quia propter eos non deſeruiſſet

4. parentes, 4. Orationis, qua per noctem petebant à *Deo* ſibi reddi. Contingit ſpiritualiter amitti Chriſtum per diem proſperitatis, & animaduerti in nocte tribulationis, vel per diem vitę, dum per teporem hæret quis in aliquo peccato mortali, nec ſe agnoſcit: aliquãdo tamen ad vitæ noctem recognoſcit. Gratiam quoque deuotionis Deus ſubtrahit ob varias cauſas, vel culpabiles, vel ex prouidentia.

PVNCTVM II.

Tempus tridui.

QVOMODO inuenitur. 1. Poſt triduum: in typum alterius tridui à morte ad reſurrectionem ejuſdem Chriſti. Sed illa amiſſio & mora fuit multò acerbior, hæc tantùm quędam illius prægustatio.

Locus templum.

2. Locus, in templo inuenitur, Orationis loco. Inuenietur in corde noſtro, ſi illud fecerimus Orationis locum, non negotiationis: ſic *ſponſa non juuenit in plateis* & turbis diſtractionum, nec verò *in lectulo*

Cant. 3. 1

Iob. 28. 13.

com-

commoditatum : quia, vt apud *Iob*, non inuenitur in terra suauiter uiuentium. 3. Inter quos inuenitur? in medio Doctorum, audiens & interrogans. Inde intelligi potuit, cur remansisset. Inuenitur apud eos, qui habent clauem scientiæ. Cogitent isti, inter ipsos Christum esse, obseruareq; quomodo alios dirigant. 4. Gaudium MARIÆ, majus quám Matris Tobiæ: instar illius, quod postea percepit, cùm rediuiuum à mortuis recepit filium. Inuento IESV in tali actu & plausu, nō ingessit se mater, vt fit, prædicando, suum esse filium, ac modestè & tacitè rem considerabat, & exitum pręstolabatur.

Societas Doctorū.

Gaudium B Virginis Mariæ.

PVNCTVM III.

QVOMODO Mater alloquatur inuentum filium. 1. *Fili quid fecisti nobis sic?* non est curiosa inquisitio causæ, sed amorosa expositio doloris, vt cùm Iob: *quare me posuisti contrarium tibi?* & Christus: *Vt quid dereliquisti me?* & Dauid: *Quare faciem tuam auertis?* simul indicatur, ab ipsius Dei prouidentia afflictionem venire, & posse cùm velit, mederi. Solet in his verbum addi fiduciæ; vt, *Deus Deus meus*, vt quid? &c. & Maria: Fili, quid? nam ex amore & fiducia proficisci debent tales quasi querelæ. 2. *Pater tuus & ego.* Honorat sponsum, dum primo loco nominat, & gloriosum Patris titulum tribuit, se humiliat, quasi ejus filius habeat alium Parentem præter se, quod inde colligebatur. 3 *Dolentes quærebamus te* Debet quæri cum dolore, qui ex amore procedat, & cum simplicitate cordis purâ ipsius

1. Alloquitur filium amanter.
Iob. 7 20.
Mat. 27.46
Ps. 43.24.

2. Humiliter.

3. Cum dolore.

gratiâ: non ob gustum, aut commodum aliud. Et quęrendus est diligenter, & perseueranter. *Quæretis me, & inuenietis, cùm quæsieritis me in toto corde vestro* 4. *Sic* emphasim habet, quàm pauca & cordata verba! vt aliàs solita Diva Virgo.

4. Breuiter. Ierem. 29. 13.

Pvnctvm IV.

Cur asperiusculè?

QVID responderit Christus. 1. *Quid est quòd me quærebatis?* subasperior in speciem responsio. Sic subinde expedit, ad exercitium patientię, & humilitatis, quando etiam abest omnis culpa, vt hîc. Voluit etiam indicare, se plus esse, quàm hominem. 2. *Nesciebatis quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse?* commendatur nobis studium diuini obsequij præ rebus omnibus.

Seruire Deo.

Pvnctvm V.

CHRISTVS *descendit cum eis & erat subditus illis.* In itinere quærebat Mater ex eo, quid egisset illo triduo, & conseruabat verba ejus in corde suo. Quàm deinceps fuerit Virgo attenta, ne Christum amitteret. Vtinam & ego!

MEDITATIO XXXI.

Vita Christi vsque ad annum trigesimum.

Pvnctvm I.

IESVS *proficiebat sapientia & ætate apud Deum & homines.* Habuit à suo conceptu omnem sapientiā, & gratiam: proficiebat autem,

quo-

tidiè magis exercens, forìſque oſtendens, quemadmodum Sol in ſe idem, *creſcere* dicitur *vſque ad perfectum diem*, ſecundum operationis efficacitatem. Spiritualiter creſcere aut decreſcere variis modis contingit. 1. Aliqui, vbi cœperunt, mox retrocedunt. De his Christus: *Mittens manum ſuam ad aratrum & reſpiciens retrò, non eſt aptus Regno Dei.* & ſunt vt vxor Loth, *quæ verſa eſt in ſtatuam ſalis*, quòd retroſpexerit. 2. Alij in progreſſu remittunt de feruore, & mediis, per quæ profeciſſent, qui in periculo ſunt deficiendi. *Ad* tales Christus: *Habeo aduerſum te pauca, quòd Charitatem primam reliquiſti.* 3. Alij incipiunt, & pergunt, ſed lentè; qui etſi exteriùs non apparent deficere, ſolent tamen interiùs. 4. *Alij*, vbi inceperunt, pergunt alacriter: *aſcenſiones in corde ſuo* facientes, & *euntes de Virtute in virtutem.*

Prou. 4. 18

1. Malè retrocedunt à modis.

Luc. 9. 62.

Gen. 19. 26

2.

Apoc. 2. 4.

3.

4.

Pſal. 83. 6.

PVNCTVM II.

CRESCEBAT *coram* DEO *& hominibus.* Vitanda extrema. Aliqui, non habita ratione ædificationis apud homines, quæuis faciunt feruore proficiendi; alij tantùm coram hominibus proficere ſtudent, non in corde coram Deo, oportet autem prouidere bona & coram Deo, & coram hominibus. Creſcebat autem *ſapientiâ & gratiâ.* ad ſapientiam ſpectat meditatio cæleſtium, prudentia agibilium, diſcretio ſermonis: ad gratiam autem omnes actiones virtutum, quibus placemus Deo, & hominibus reddimur amabiles. Sicut

1. Modus creſcendi.

2. Sapientia.

Iſai. 42. 4.

de Christo dicitur: *non erit tristis neque turbulentus* Proficiebat & Maria ab exemplo filij, proficiam & ego.

PVNCTVM III.

Christus obediens. DE Christo ab hoc tempore ad trigesimum annum ætatis non habetur aliud, nisi quòd *erat subditus illis*. 1. cogita, quis obediebat. 2. in quibus: quæ in domo fabri, & paupere occurrunt faciendo; & faciebat omni affectu. Laus obedientiæ non est à dignitate actionum quæ fiunt; sed ab intentione & affectu facientis, qualescunque imponantur, licèt suo genere paruę.

MEDITATIO IV.

Cur faber. *Marci.6.3.* EXERCVIT Christus fabrilem etiam post mortem Ioseph: vnde dicebant, *Nonne hic est faber filius Mariæ?* 1 ad exemplum vitandi otij. 2. vt se subijceret maledicto *Adę*: *Genes 3.19* *in sudore vultus tui vesceris pane tuo*. 3. Causa humilitatis. considera, quo affectu interno opera faciebat, & offerebat Patri æterno labores illos. tu fac similiter in omnibus.

PVNCTVM V.

QVOD Christus tanto tempore latuerit vsque ad trigesimum annum. Vnde postea mirabantur, *quomodo literas sciret, cùm non didicisset*. Imò dicebant: in furorem versus est: quia tam insolita dicebat & faciebat, qualia ab eo expectari non poterant, ex comparatione vitæ prioris. *A*ma latere, nec teipsum ostenta: Erit tempus, cùm Deus disposuerit.

PARS

PARS TERTIA MEDITATIONVM.

DE VITA ET DOCTRINA Christi à Baptismo ad Passionem.

INTRODVCTIO AD MEditationes III. Partis.

DE DVPLICI VITA, ACTIVA & contemplatiua.

SPIRITVALIS vita constat partim externis actionibus, & dicitur *Actiua*; partim internis, & vocatur Contemplatiua. cùm vtræque junguntur, efficitur vita Mixta; quam Christus tenuit & exhibuit. *Ambę* sunt in Maria & Martha sororibus adumbratæ. de quarum officiis & proprietatibus aliquid præmittendum est in vsum Meditationum sequentium.

CAPVT I.

De Actionibus vitæ Actiuæ.

INSINVANTVR in Martha de qua S. Lucas: *Ingressus est Iesus in quoddam castellum, & mulier quædam Martha nomine excepit illum in domum suam.* Quibus verbis significantur tria obsequia vitæ actiuæ. Primum est, vt præparetur Christo domus, quod fit tribus modis. 1. vt mundetur tota, videlicet à peccatis. Quoniam *in maleuolam animam non introibit sapientia, nec habitabit in corpore subdito peccatis.*

Obsequia vitę activę. *Luc.* 10. 38

1. Præparatio.

Sap. 1. 4

pertinent opera pœnitentiæ. vt reddatur tranquilla & absque tumultu: quò possit hospes quietem capere. Id perficitur compressis, & mortificatis passionibus appetitus. 3. vt ornetur, vtique virtutum moralium feruenti studio. & exercitatione.

II. Eleemosyna. Secundum obsequium est, excipere Christum hospitio in pauperibus: sicut Martha excipiebat illũ in seipso cũ discipulis suis; exercendo in pauperes opera septem misericordiæ corporalis, de quibus Christus; *Quamdiu fecistis vni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis.* Mat. 25. 40.

III. Zelus animarnm. Tertium est, præparare Christo hospitium in aliorum etiam animis: quod fit per opera misericordiæ spiritualis, perque ministeria docendi, concionandi, confessione audiendi, & Sacramenta administrandi. Hoc erat munus discipulorum, quos præmittebat Christus *in omnem locum, quò erat ipse venturus.* Luc. 10. 1.

CAPVT II.

De Actionibus vitæ Contemplatiuæ.

EXPRIMVNTVR in Magdalena sorore Marthæ. *Et huic erat soror nomine Maria, quæ etiam sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius.* Luc. 10. 39 Hoc est præcipuum Contemplatiuę. sorores sunt, quia ab eodem Patre Deo genitæ: sed prior Martha, quæ Deo hospitium parat; tum Magdalena, quæ jam domi excepto fruitur. Huic conueniunt ista. I. Magdalena propinquior est Christo, quippe inhærens pedibus ejus; Martha autem causa minij-

I. Appropinquare Iesu

steri-

ſterij per domum diſcurrit. *Accedite ad Deum* Pſal. 33. 6.
& illuminamini. ſedet : nempè quieſcit, abſque II.
diſtractione, vni rei intenta, ſepoſitis curis Aſſidere.
omnibus, atque internis potentiis ſenſibuſq;
omnibus collectis, pacatiſque affectibus. *Va-* Pſ. 45. 11.
cate & videte, quoniam ego ſum Deus. Audiam 3. 84. 9.
quid loquatur in me Dominus. 2. *ad pedes* manet, III.
inde affectus hauriens ſalutares, qui per pedes Ad pedes.
ſignificantur. Primò, *humilitatis*, dum recum- 1.
bit in nouiſſimo loco; deinde *reuerentiæ* erga 2.
Chriſti Majeſtatem; quam recognoſcens 3.
demittit ſeſe. Tertiò *ſubjectionis*, para-
tam ſe ad obſequium illo ſitu profitens.
Quartò *imitationis*, veſtigiis Chriſti inſiſtere cu-
piens Talibus contingit illud: *Qui appropinquãt* 4.
pedib' ejus, accipient de doctrina illius 4. audit ver- Deut. 33 3.
bum, & huic rei præcipuè contemplatiua in- IV.
tendit: audit autem, vel ſacros & pios libros Audire Ie-
legendo, vel ſpirituales magiſtros & cohorta- ſum variè.
tiones auidè excipiendo; vel meditando, &
cum Deo colloquendo, vel denique per intu-
itum contemplationis veluti ſpectando diui-
nam veritatem. In quem actum maximè con-
uenit auditio: nam hæc fit abſque noſtris ra-
tiocinationibus. per illapſum doctrinæ in in-
teriorem auditum. Sic Paulus *audiuit arcana* 2. Cor. 12. 4
verba. & Chriſtus ipſe: *Quæcunque audiui à* Ioan. 15. 15
Patre meo, nota feci vobis. Ita anima per contẽ-
plationem excipit diuinas illuſtrationes &
ſenſus, nullo labore, magno guſtu ſuauitatis; Iac. 1. 21.
& *ſuſcipit*, quod optat S. Iacobus, *in manſue-
tudine inſitum verbum, quod ſaluat ani-
mas* ſuſcipientium.

CA-

CAPVT III.

Vita actiua opus habet contemplatione.

Luc. 10. 40 ID apparet in Martha: quæ *satagens circa frequens ministerium, stetit & ait: Domine, non est tibi curæ, quòd soror mea reliquit me solam ministrare? dic illi, vt me adiuuet.* Sanè Contemplatio debet adiuuare *A*ctionem, vt hæc cum deuotione & suauitate perficiatur. Quare Martha stetit, aliquantulum intermittens actionē. Queritur autem amanter de subsidij defectu à sorore; per hoc volens impetrare à Domino auxilium contemplationis. Iube, inquit, & confestim fiet. *Mitte de cælis, & à sede magnitudinis tuæ spiritum sapientiæ vt mecum sit, & mecum laboret: & sciam quid acceptum sit apud te,* hoc est, vt tibi placere possim in actione mea. Sunt quidam ex occupatis in actione, qui queruntur quodammodo de ipso Deo, quasi ab ipso deserantur, nulla quiete ad respirandum concessa; quasi culpa actionis fiat, quòd destituantur fructu contemplationis. Qui quidem, si humilitatem colerent, in magno beneficio ponerent, quòd in Dei gratiam sese totos impendere liceat sanctis actionibus, atque eâ ratione donum contemplationis obtinerent, quod modò auertunt à se per superbam querimoniam, & fortè simulatam, qua tegere volunt & excusare tepiditatem suam in studio contemplationis.

I. Contemplatio adiuuet actionem

Sap. 9. 10.

II. Contemplationis defectum queruntur

III. De contēplatiuis male iudicant.

*A*lij autem queruntur de contemplatiuis, quasi otiosis, & Ecclesiæ Dei nihil conferentibus,

tibus, sed planè inutilibus: quo in judicio multum peccant. Primò, quòd velint, omnes eandem inire viam secum, quasi vna tantùm sit ad perfectionem contendendi. Deinde errant, quòd otiosos existimant, qui Deo toti vacant; & inutiles, quorum orationibus plurimum iuuatur Ecclesia, & illi ipsi, qui proximis dant operam. Quare Dominus Magdalenam defendit, quæ otiositatis arguebatur à sorore. Agat igitur gratias Deo vnusquisque pro sua vocatione, in eaque se perficiat: deque aliorum bono gaudens, faciat illud sibi proprium. 1. 2.

CAPVT IV.

De moderanda Actione.

NIMIAM sollicitudinem coarguit Dominus, quando Marthæ dixit: *Martha Martha sollicita es, & turbaris erga plurima.* Hujus verò inquietudinis causa est triplex. Prima est naturæ conditio, ex qua quidam sunt ita animo inquieti, vt se colligere non valeant, ideoque amant distractiones. Alij autem sunt pacati, facilesque ad collectionem sui: sicut autem hos charitas, cum opus est ad actionem prouocat: ita illos frenare debet, & ab effusione cohibere timor spiritualium damnorum inde prouenientium, & spes de virtute gratiæ Dei eos ad connitendum confirmare. *I. Inquietudo naturæ.*

Secunda causa est zelus indiscretus, atque defectus experientiæ: vnde fit, vt omnia complecti velint, & vbique adesse. Sic Dominus redarguit sollicitudinem Marthæ *circa plurima.* *II. Defectus. Iudicij.*

Corri-

Corrigendus est error iste, & suum cuique rei
Eccl.28.25 tempus dandum, juxta illud: *sapientia scribæ in tempore vacuitatis; & qui minoratur actu, sapientiam percipiet.* Hoc est, vir sapiens captat otium suo tempore, & vacare à curis; & per diminutionem, siue cessationem ab actione intendit sapientiæ acquirendæ.

III. Amor sui nimius. Tertia est causa, ab amore sui ipsius, quo fit primùm, vt in res proprias nimio amore feramur, atque ita effundamur foras supra modum:
Impetuosus. deinde impulsu vanæ gloriæ sæpè vrgemur ad multa aggredienda, & prosequenda, non obstante proprio spiritûs detrimento.
Indiscret⁹. Denique, per indiscretionem, non æstimantes, quid expediat, dum licere videatur; contra
1.Cor.6.12 Pauli documentum: *Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt.* Quidquid ergo speciem aliquam boni habet, sine delectu suscipitur: quod est inconueniens.

CAPVT V.

De uno necessario, quod est proprium vitæ Contemplatiuæ.

HOC Vnum commendauit Christus in Magdalena. *Porrò Vnum est necessarium.* Hoc spectat vita Contemplatiua, vbique renuens pluralitatem, amans vnitatem. Primò in vsu
I. Vtilitas parsimoniæ. rerum temporalium: ex quibus studet quàm paucissimis vti: *Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus.* Multum id confert ad
1. Tim.6.8 quie-

quietem cordis, & singulariter id sectati sunt viri contemplatiui; & quò parciùs istis vtimur, liberaliùs à Deo donamur spiritualibus bonis Secundò requiritur *vnitas intentionis*, quę debet esse gloria Dei; & quæ ad illam per se diriguntur, vti est præcipué salus nostra, quidquid non huc refertur, extra vnum est, si vel totum mundum lucrifaciam. Huc spectat etiam *Vnitas*, quâ sumus *vnum corpus*, *& vnus spiritus cum Christo. & vna est omnium fides, vnum baptisma, vna spes vocationis, vnus Dominus, vnus Mediator*, *vnus Deus*, *& Pater omnium*. Quare detestabor, quæcunqre me ab hac vnitate Corporis Christi, quod est Ecclesia, quocunque modo abducunt aut diuellunt. Tertia est, *vnitas* facultatum animæ, & actionum; quæ in vnum colliguntur, quando sic in potestate sunt, vt nihil obstrepant, aut auertant animam contemplantis ab vnione cum Deo per contemplationem & amorem, sed potius cooperentur suo modo, atque subseruiant.

II: Intentionis.

Ephes. 4.4.

III. Vnitas facultatum animæ.

CAPVX VI.

De præstantia vitæ Contemplatiuæ.

COMMENDAVIT illam Christus illis verbis: *Maria optimam partem elegit. quæ non auferetur ab ea* Vbi est notandum, qnòd ait. Mariam *elegisse*: nam, etsi Deus inspirator esse debet suscipiendi vitę genus, præsertim tam eximium: homo tamen ipse obsequitur vocanti, & cooperatur.

Gratia & libertas principia status.

Vocat autem *optimam partem*, quo præfert eam

eam viæ activæ, nam conjungit magis hominem summo bono; similioremque Deo facit & Angelis, perficiendo ipsum secundum nobilissimas potentias rationales, intellectum & voluntatem, atque illas per actus omnium excellentissimos; nempè contemplationem primę veritatis, & amorem summi boni, à quibus actibus deinde prouenit amor proximi, & feruor, atque deuotionis sensus in operibus bonis perficiendis.

Amor proximi.

1. In stantu conseruat.

Addit porrò Dominus : *quæ non auferetur ab ea* Nam quos Deus semel ad eam vitam vocauit, vult in ea permanere, nec vllis obtrectationibus (qualis erat illa Matthæ) ab instituto reuocari.

2. Non impedit:

Deinde vult, vt à consuetis ejus vitæ exercitationibus, per tempora distributis, nullo modo patiantur se impediri, aut distrahi, quouis alio prętextu meliorum. Nam in ipsos dicitur à sponso: *Ne suscitetis, nec euigilare faciatis dilectam, donec ipsa velit.* Volet autem, quando id esse voluntatis diuinæ, ex obedientia intelliget.

Cant. 2. 7. & c. 3. 5.

3. Nunquam aufert.

Deniq; Deus nunquam aufert hanc partem ab eo, cui semel contulit, sed eandem perficiet in æternitate, vbi cessante actione toti Deo vacabimus, amabimus, & laudabimus vt dicit Augustinus.

De Ciuit. in fine.

CAPVT VII.

De vitæ mixtæ excellentia.

MIXTA est, quæ contemplationi addit actionem: cujus vitæ Mixtæ respectu contemplatiuam solam Dominus vocauit *partem*

tem: quia non est totum bonum. Hanc Christus expressit; deinde Ioannes Baptista, Apostoli, Doctores Ecclesiæ, alijque viri sanctissimi secuti sunt. Significata verò est in *scala Iacob*, per quam *Angeli ascendebant & descendebant*, Vtique homines Angelis similes, modò ad cœlum per contemplationem se attollentes, modò se ad terram demittentes, causa proximos iuuandi per oportuna ministeria. Et quamuis ista perfectio videatur esse paucorum, vt ait Cassianus, tamen ipsa contemplatio, amorque diuinus, dum proximi charitatem, ad actionem instigat. Intelligit enim opus esse Deo gratissimum, cooperari Christo in lucro animarum faciendo, proque ipsis vitam ipsam fundere, paratum esse Cæterum sicut Martha indiget Magdalenæ subsidio, ita vicissim pulchra Rachel (quæ etiam contemplatiuam designat) inuidet Liç lippienti, sed fœcundæ (quæ est actiua) clamatque: *Da mihi liberos, alioquin moriar.*

Collat. 19. c. 9.

Contemplatio ad amorem proximi pellit.

Genes. 30. 1

Quemobrem Dominum obsecrabo, vt Marthæ obsequium pariter & Mariæ otium tenêre valem, neque me solicitudo Marthæ nimia à quiete Magdalenæ distrahat, vel hujus studium avocet à subsidio proximis ferendo.

Oratio.

CAPVT VIII.

Quomodo Christus vtramque vitam excellenter coniunxerit.

NOCTEM contemplationi, diem actioni tribuebat, quod significat Lucas: *Exiit in*

Luc. 6. 12.

I. Christi oratio.

in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei. Circa quæ verba considerare possumus Christi contemplationis modum, ad imitandum.

5. Cum præparatione. 1. Accedebat paratus, sepositis distrahentibus: nam eligebat locum á strepitu semotum, montem; tempus quietissimum, noctis, & solus secedebat.

2. Longa. 2. Diu orationem producebat, vt qui in illa pernoctabat. Ac ille momento in Deum assurgebat, nós autem non nisi multa colluctatione obtinere possumus benedictionem. sicut Patriarcha Iacob. Et

Eccli 7. 9. propterea dicitur *Melior est finis orationis, quàm principium*: quia tandem post multam instantiam & conatum efficimur compotes alicujus cœlestis lucis, & consolationis. quare debemus orationem producere.

5. Perfecta. 3 Oratio ipsa Christi erat perfecta, nam ait; *pernoctabat in oratione Dei.* Phrasi autem Scripturæ res quæpiam dicitur Dei, quòd sit in eo genere excellentissima, qualis oratio à Ieremia de-

Thren. 3, 28 scribitur: *Sedebit solitarius, & tacebit: quia leuauit se super se.*

II. Oratio Deú respicit tripliciter. Præterea vniuersa oratio dici potest, Dei, quód ex omni parte Deum respiciat.

1. 1. debet à Spiritu sancto inspirari, qui idcirco dicitur pro nobis postulare.

2. 2. in Deum solum debet esse intenta, alijs curis seclusis. *Introibo in potentias Domini: Domine, memorabor iusti-*

Ps. 70. 16. *tiæ tuæ solius.*

3. 3. Summa petitionum debet esse honor Dei, & ejus impletio voluntatis.

4. 4. effectus est vnitio cum Deo, & transformatio in illius similitudinem. Oratio itaque perfecta verè appellatur Dei, qualis in primis oratio fuit Christi Domini.

Ab hujuſmodi contemplatione Chriſtus prodibat ad actionem: ſed & inter actionem miſcebat contemplationem velut cùm in patrandis miraculis orabat Patrem: quod etiam feciſſe tacitus, quando non memoratur apertè oraſſe, credendus eſt, & fecit, vt doceremur ſimiliter, contemplationem eodem tempore cum actione jungere, non ſolùm eam præmittere. Sicut hortatur Ieremias: *Levemus corda noſtra cum manibus ad Dominum in cælos.* Cum manibus, inquit, & inter operandum.

III. Poſt oratione Actio.

Thren. 3. 41

Porrò Chriſti actio per tempus prædicationis maximè enituit, in concionibus, exemplis, & miraculis, quæ omnia fuerunt eximia, circa quæ verſatur tertia pars Meditationum.

IV. Chriſti Actiones.

MEDITATIO I.

Vita Præcurſoris.

PVNCTVM I.

AB Infantia in deſerto vbi quatuor imprimis prælnxit virtutibus, quæ ſunt columnæ perfectionis I. Aſperitas vitæ, habebat veſtimentum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos ſuos: eſca autē ejus erat locuſta. & mel ſylueſtre: & haud dubiè non diſſimile cubile & lectus, antrum, & nuda humus: ferebatque omnes cœli moleſtias, æſtum. imbres, friguſque patienter. Nec hæc ob delicta præterita, cum fuerit ab vtero ſanctificatus; ſed ad vitandas etiam leves culpas,

I. Pœnitentia corporalis.

carnemque spiritui subigendam, vtque idoneus fieret diuinis percipiendis, quæ ordinariè non nisi talibus sui victoribus communicantur. Ita studebo imitari quoad licebit & offerre me hostiam viuam, sanctam, Deo placentem, præsertim quia ad satisfactionem pro multis peccatis mihi est mortificatio carnis necessaria, non tantùm ad disponendam animam diuinis influxibus. Et tandem, quia *qui molliter vestiuntur, in dominibus Regum sunt* 2.

Matt 11.8

II. Oratio.

Oseæ. 2.14.

Negotium per id tempus illius fuit assidua oratio, & contemplatio, implente illud Domino circa Ioannem: *Ducam eam in solitudinem, & ibi loquar ad cor ejus*. Vnde diuinis illustrationibus supra omnes Patriarchas & Prophetas donatus est, atque ineffabilibus suauitatibus delibutus. Et meritò, vt qui ita se omni abdicauerat prorsus consolatione terrena.

Cant. 4. 6. Gregor. 1. dialog. c. 1.

Nempe ad *montem Myrrhæ*, & mortificationis contendere oportet, vt ad *thuris collem* perveniat. 3. excelluit fortitudo & constantia in tam diuturna militia.

III. Fortidudo contra tentationes.

Hab. 1 16. Iob. 40 18

Nec enim dubium, quin à Sathana frequenter & grauiter fuerit appetitus, quando ipsum Christum post quadraginta dierum solitudinem sic est ille aggressus; *delectatur enim cibis electis, & fiduciam habet, quòd Iordanis ipse fluat in os ejus*. tantùm præsumit.

IV.

4. Cordis puritas, vel à minimis labeculis, & studium proficiendi: *puer autem crescebat & confortabatur spiritu*. quare in eum

Luc. 1.70. Ps. 83. 6 Prou. 4, 18.

maximè illud conueniebat: *Beatus vir, cujus est auxilium abs te, ascensiones in corde suo disposnit, ibit de virtute in virtutem, donec videatur Deus Deorum in Sion*. Insistam hisce vestigiis, vt

vt *crescam sicut matutina lux vsque ad perfectam diem.*

PVNCTVM II.

ÆTATE jam prouecta prædicare aggreditur. 1. id agit Spiritus sancti impulsu, 1. Conciones
cujus ductu antea latitauerat. nam solet Spiritus, quos ad perfectionem prouexit, ad alios ex Spiritus S. impulsu.
quoque perficiendos inducere, ad parandam Domino plebem perfectam, Sed & qui in cellam vinariam introductus fuerat, exstimulante charitate, alios quoque ad dilecti sui amorem inflammare gestiebat. 2. Attemperabat 2.
prædicationem suam auditoribus. In proteruos Phariseos & Saducæos hæreticos terribilis vt Elias: *genimina* vocans *viperarum*, & extrema intentans: at in plebem publicanos, & milites benignus, apta singulis præbens documenta. Accommodatæ auditoribus. *Matt.* 3.7.
3. Prædicationis argumentum precipuum fuit pœnitentia, ad quam inducebat 3. De Pœnitentia.
tum Spe, quòd regnum cœlorum appropinquaret, tùm metu seueri judicij, securi jam ad radicem arboris admota, & ventilabrum jam Deo versante, ad purgandam aream & triticum à paleis segregandum. 4. Fructus prędicationis sequebatur magnus, magni ad eum 4. Fructus.
concursus fiebant hominum, qui confitentes peccata sua, ab baptismum pœnitentiæ se offerebant. Atque id totum nullo patrato miraculo. tantùm valet sanctimòniæ exemplum. O, det Ecclesiæ suæ Deus multos ejus efficacitatis!

PVNCTVM. III

1. Humilitas. HABITVS est pro Christo á populo; quod vbi coniecit Ioannes, refragatus est, in quo eluxit insignis humilitas. 1. Quòd nec obscurissimam vitæ rationem, nec ob tam eximias virtutes, nec demum ob tantùm populi plausum, conceptamque de ipso opinionem, sibi ipsi placuerit. 2. Quòd non dissimulauit rem, sed Christo gloriam dedit, se verò abjecit. *Ego baptizo vos aqua: venit autem fortior me, cujus non sum dignus soluere corrigiam calceamentorum ejus, ipse vos baptizabit Spiritu sancto & igne*: vbi etiam baptismum suum extenuat, Christi autem magnificat, cū nos extenuemus bona aliena, efferamus propria.

2. Christum exaltat.

Luc. 3. 16.

Pro Dominica 4. Aduentus.

MEDITATIO II.

Testificatio Ioannis Baptistæ de Christo.

NON populus tantùm, sed primores etiam dubitare cœperunt, cum esset Christus? quare miserunt Sacerdotes & Leuitas, vt interrogarent: tu quis es? in Responso quatuor heroicos demissionis actus exercuit.

PVNCTVM I.

Actus Humilitatis. CONFESSVS *est: quia non sum ego Christus.* Hic est primus actus præcise & promptè amoliri à se, quod non erat, & deferre ei, cujus erat. Affectatio diuini honoris dejecit Luciferum, & primos parentes exturbauit, quosdam etiam potentes mortalium hęc in-

1. Dei gloriā quærit.

fania inuafit. Contrà feruauit Angelos, eam respuisse, & Christi Apostoli vehementer auersati sunt omnem speciem delati sibi ejusmodi honoris. Calliditas fuit Sathanæ, vt Joannem, quem alijs machinis labefactare nequiuerat, excellentiæ supra humanam delatione caperet. Sic aliàs agit, vt justis majora quædam supra meritum atque virtutem deferantur, vt euectos præcipitet, quod, qui in humilitate fundati sunt, cauent, sequentes illud. *quantò major es, humilia & in omnibus.*

Calliditas Sathanæ.

Eccles. 3.

PVNCTVM II.

SECVNDÒ interrogatur: *Elias es tu?* Respondet: *non sum. Propheta es tu? non sum* respondet. Poterat Eliam Prophetam se fateri, sicut vocatus est á Christo: at humilis nō tantùm indebita respuit, sed debita etiam, quando salua veritate potest, à se amolitur, industriùs in hoc: sicut superbi contrà in deriuandis ad se titulis & honoribus sunt ingeniosi. Hic est alter humilitatis actus; & respondet siccissimè: *Non*, ne inuolutum responsum relinqueret suspicionem.

II. Debitum honorem fugit.

PVNCTVM III.

TERTIA quæstio? *Quis ergò es? Ego vox clamantis in deserto, dirigite viam Domini, sicut dixit Isaias.* Non jactat genus, parentes, sacerdotum, vt quidam solent de suis gloriari. *Vocem* autem se dicit, quo significat munus quoddam sibi demandatum Præcursoris. sed ita humiliter, vt quicquid est, alterius se esse

III. In Deum omnia deriuat.

insinuet, nimirùm Dei, per ipsum tanquam vocem loquentis. Hic est tertius humilitatis actus, vt quando bona nostra cogimur aperire, quàm demississimè id fiat, ac in Deum deriuentur. Porrò Ioannes erat vox, & verbo & exemplo, ad Christum omnes vocans. Talis sim.

PVNCTVM IV.

IV. Publicè se deprimit.

QVARTA quęstio: *Quid ergò baptizas, si tu non es Christus, neque Elias, neque Propheta?* Perstringitur Joannes, quòd vsurparet sibi munus baptizandi. ipse autem se non tuetur, in Deum autorem referens suum baptismum, (qui est quartus humilitatis gradus.) sed pergit abijcere se, dicens: *Ego baptizo in aqua: medius autem vestrûm stetit, quem vos nescitis, ipse est qui post me venturus est, qui ante me factus est* (mihi prælatus) *cujus ego non sum dignus, vt soluam ejus corrigiam calceamenti.* Idem testificatur, quod antea apud plebem, Christo dans honorem; nunc maximè, quando solenniter ex parte Magistratuum interrogatur, vt illis innotescat Christus, ipse autem pro indigno illius seruo habeatur. Rectè Christus Joannem dixit non esse arundinem vento agitatam, quippe eandem semper confessionem de Christo confessus est, nunquam vanitatis vento transuersum impulsus. Talis est humilis, qui tanquam terræ moles super nihilum suum firmiter fundatus est.

Humilis statimmobilis.

ME-

MEDITATIO III.

Christus baptizatur.

PVNCTVM I.

CHRISTVS aggressurus opus suum valedicit Matri mœrenti de abitu, sed gratulanti, ob appropinquantem Redemptionem Israëlis; profectusque ad Iordanem, inter publicanos & peccatores baptizandum se offert Ioanni. Facti hujus causæ fuerunt. 1. Ad humilitatis exemplum, quæ est optima pręparatio, ad aggrediendum Magna, juxta illud: *Et mittes quod saluatum fuerit de Iuda radicem deorsum, vt faciat fructum sursum.* 2 Vt baptismum Joannis facto suo probaret, sicut & circumcisionem, dum ei se subjecit. Sic Christi legem consiliaque ostendimus nos maximè probare, si ea impleamus. 3. Vt sanctificaret aquas in lauacrum regenerationis.

Valedicit. Matri Christus.

Cur baptizetur Christus.

1. *Isa.* 36, 31.

2.

3.

PVNCTVM II.

IOANNES, qui Christum defacie non nouerat, reuelante tunc Spiritu sancto, ipsum agnouit. Quis gaudij sensus in pectore Baptistę! illo etiam major, quo *exultauit in vtero ad præsentiam Domini sui.* Qui affectus reuerentiæ, & submissionis! Vnde ait: *Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me?* Profundè scilicet penetrabat, quis Christus, quis ipse. Ita tu, cū venit ad te in Eucharistia. IESVS autem respondit: *sine modò, sic enim decet nos implere omnem justitiam.* Nos, inquit, & me & te decet.

Ioannis gaudium.

Humilitat. & obedientiæ conjunctio.

cet, me quidem per humilitatis opus; te vero per obedientiæ, baptizando me, quod à te requiro. Omnem innuit justitiam, quippe humilitate & obedientia continetur omnis perfectio sanctitatis. Paruit Ioannes, non excusans, vt Petrus lauari, at qua reuerentia & sensu baptizauit Puritatem.

PVNCTVM III.

Christus exaltatur tripliciter. 1 Cœli apertione.

CHRISTVS in actu tantæ humiliationis exaltatur & clarificatur à Patre æterno triplici indicio. 1. Nam baptizatus confestim ascendit de aqua: & ecce, *aperti sunt ei cœli*; ei inquam, in gratiam ipsius, vt sic ostenderetur, eum de cœlo venisse. Deinde per ipsum aperiendos quoque nobis, & verum esse, quod Baptista inducens ad pœnitentiam, prædicabat: *Appropinquare Regnum cœlorum.* Marcus ait, quòd vidit cœlos apertos, quippe Christo patebant arcana omnia cœlestia, & per ipsum nobis aperienda erant. *Qui enim est in sinu Patris, ipse narrauit*, vt ait Ioannes. Vnde & *Stephanus vidit cœlos apertos*, in terra existens, idemque illis contingit, quorum conuersatio in cœlis est. 2. *Descendit Spiritus sanctus corporali specie, sicut columba in ipsum* per hoc significata primùm est septiformis gratia Spiritûs sancti, quæ super *florem* IESSE ab ipsius conceptu requieuit, & venit in columbæ specie, ad innocentiam Christi testificandam: tametsi vt peccator baptizari voluisset. Deinde in signum (vti *columba missa à Noe, & cum oliua rediens*) quod per Christum mundus ab eluuione peccatorum eximendus foret. Et tandem

Marc. 1. 15.

Ioan. 1. 18.

Act. 7. 56.

2. Spiritus S. descensu.

Isa. 11. 2.

Gen. 8. 11.

dem

dem quòd more columbæ fœcunda foret Christi gratia, innumeris hominibus ex aqua & Spiritu sancto regeneratis, qui ipsi vna forent columba, vna sponsa Christo Domino. 3. *Et ecce vox de cœlis dicens: Hic est Filius meus dilectus. in quo mihi complacui.* singula verba perpendenda sunt: Hic, qui mortalis, qui in speciem peccator, quem columba ostendit, est Filius meus, non adoptione, sed natura, non regeneratus ex aqua, *sed ex vtero meo ante Luciferum genitus, in splendoribus Sanctorum. lumen de lumine. Deus de Deo,* Dilectus, proinde non vt alij justi, sed vnicè ac singulariter, imò infinitè, quà Deus. sed & dilectus vnicè, quà homo: quia facit quæ mihi placita sunt semper. In quo ità complacui, vt nullus mihi alius placere possit. nisi per ipsum, & propter ipsum. si illius imagini conformatus sit.

3. Vocis emissione.

Psal. 109. 3. Symbolo.

In isto actu manifestari cœpit sublime mysterium Trinitatis diuinarum personarum, pro qua manifestatione gratias agam, tanquam pro singulari beneficio.

SS. Trinitas.

PVNCTVM IV.

QVòD Christus suum tunc baptismum instituerit, vt putat S. Thomas, certè indicauerit, qui in nomine apparentium ibi diuinarum personarum conficitur; & effectus illos tres habet, vt cœlum aperiat; Spiritum sanctum eiusq; dona conferat; & filios adoptionis efficiat, cœlesti Patri gratos & dilectos. Gratias pro tam singulari beneficio agam, ex corde deprecans, ne à tantis bonis semel acceptis

Sacramentum Baptismi.

P. 3. *q.* 66. *a.* 2.

ceptis excidam. Non abs re credi potest, quòd Christus suo vicissim baptismo Baptistam Ioannem abluerit, votum ejus implendo, quan-
Mat. 3. 14. do dixerat. *Ego à te debeo baptizari.* & exultauit proculdubio, nouâ auctus gratiâ, donisque.

PVNCTVM V.

QVòD Lucas ait: *Christo baptizato, & orante, apertum est cœlum, & descendit Spiritus*
Orationis efficacia. *sanctus.* Quo docemur efficatiam orationis, quæ cœlos aperiat (vti etiam orante Petro
Act 10. 11. contigit) & Spiritum sanctum promereatur,
Act. 1. 14. vt cùm discipuli *in oratione perseuerantes repleti sunt Spiritu sancto.* Et vox Patris cœlestis in oratione auditur per inspirationes sanctas, & testimonium internum, quòd simus Filij Dei. Atque id præsertim operatur Oratio, si cum exercitio humilitatis conjuncta sit, vt tunc fu-
Eccl 35. 2. it illa oratio Christi. *Quoniam oratio humiliantis se nubes penetrat.* Docemur etiam, deuotè Sacramenta obire orantes, ne illorum effectus impediatur in nobis, vtque nouam vitam, ad quam si per illa regeneramur, vel augemur, perpetnò tueri possimus. Orauit etiam Christus pro suscepturis suum baptismum, ne ejus effectu fraudarentnr; gratiasque egit Patri pro hoc ipso beneficio Regenerationis in homines collato, proque alijs sibi proprijs. Nam & hæc pars orationis est actio gratiarum.

Oratio Sacramentis jungatur.

MEDITATIO IV.

Christus in desertum secedit, & ieiunat.

In Dominica prima Quadrag.

PVNCTVM I.

STA-

STATIM à baptiſmo ſe ſubducit in deſertum. 1 Quoniam tam mira circa ipſum in baptiſmo acciderant: docet, vitandum eſſe plauſum hominum. 2. Docet, interiora potiora eſſe externis cæremonijs, qualis erat Ioannis Baptiſmus in aqua tantùm, nec vt Phariſæi faciebant: *Mundantes quod deforis eſt calicis, intus autem pleni immunditia.* 3. Qui Spiritu plenus guſtauit cœleſtia, auet ſe recipere ad illa amplius ſecum ipſe pertractanda. *Luc.11.13.*

PVNCTVM II.

DVCTVS eſt in deſertum à Spiritu, vt Matthæus; at Marcus: & ſtatim Spiritus expulit eum in deſertum: haud dubiè Spiritus ſanctus. non à ſpiritu vanitatis, aut ſiniſtro alio ducebatur, vt nos, nempe, *qui Spiritu Dei aguntur, hi ſunt filij Dei* Ductus dicitur, quia ſpontè obſequens; expulſus, quia ſine mora, & cum feruore. *Neſcit tarda molimina Spiritus ſancti gratia, & fortiter ſimul grauiterque diſponit omnia.* Non in Ieruſalem, ſed in deſertum expulit, vt inter beſtias ageret, vti fuerat inter animalia natus. vtrumque agit ad exemplum humilitatis, & quærens hominem jumentis ſimilem peccando factum. Deinde, quia is locus pœnitentiæ, & orationi erat aptus. Vnde aſcendebat oratio illius ſicut *virgula fumi, ex aromatibus Myrrhæ & Thuris.* Penetrat videlicet illa oratio cœlos, quæ à mortificatione, & incenſo deuotionis affectu procedit. Sic præparanda anima eſt, quando aliquod præcipuum eſt aggreſſura.

Spiritus ſanctus ſequendus. *Rom.8.14.* *Sap.1.8.* *Cur in deſerto Christus.* 1. 2. *Cant.3.6.*

PVN-

PVNCTVM III.

IEIVNAVIT *quadraginta diebus & noctibus.*
1. Gulam reprimat. 1. Suscepit hoc jejunium pro intemperantia primorum parentum, in cibo vetito gustando; deinde, vt doceret, ab initio spiritualis vitæ domandam esse gulam. 2. Iejunium exactum. 2. Iejunium hoc fuit rigidissimum sine vllo cibo continuatum. Docemur, quam strictissimè jejunare, quantum natura, & vires ferunt, absque miraculo. 3. Prolixum. 3. Fuit prolixum ad quadraginta dies, ad commendandam constantiam in operibus pœnitentiæ: cujus exemplo obseruabo exactè quadragesimale jejunium, quadripartita intentione, juxta quatuor illius partes, nempe & ad satisfactionem, pro peccatis meis, in gratiarum actionem, pro beneficiis acceptis, impetrandas virtutes mihi maximè necessarias, in præparationem beatæ resurrectionis; in præmium vitæ æternæ. 4. Suaue per orationem. 4. Jejunium hoc fuit suaue, sufficiente vires Diuinitate, ipsaque contemplatione molestiam omnem auferente: sicut & *Eliæ & Moysi* contigit: illi, *dum ad montem Dei Oreb pergeret*, pane subcinericeo refectus, isti autem, dum colloquio *Dei in monte Sinai* frueretur. Ambo enim totidem dies absque cibo alio, potuue perdurarunt. Nempe pro eo, quod jejunium juuat, ac promouet orationis feruorem: ab hujus vicissim suauitate lenitur ieiunandi labor & molestia.

Exod. 34. 28.
3. Reg. 19. 8

MEDI-

MEDITATIO V.

Christus tentatur à Diabolo.

PVNCTVM I.

DVCTVS *est in desertum vt tentaretur à Diabolo.* Exponit aliquando Deus viros perfectos tentationibus, vt in ipsis triumphet: *quia fides est, & non patitur nos tentari supra id quod possumus sed facit cum tentatione prouentum.* 1. Cor. 10. 12. Solitudo est apta dæmonum insidijs. Sic etiam Evam aggressus est, cùm sola ageret sine marito. Ideo olim non nisi probatis permittebatur vita solitaria. Perinde verò est, quamuis in consortio multorum viuam, si tentationes celem apud me. ait enim Sapiens: *si mordet serpens in abscondito & absque sibilo, nullum habet lucrum incantans*; hoc est, nulli est vtilitati, quia ignorat morbum. Ita, si spirituali Patri non manifestentur tentationes occultæ, quas tanquam morsus figit absque sibilo, & clam, serpens antiquus. *Væ soli, quia cùm ceciderit, non habet subleuantem se.* Solus etiam est, qui suum casum non communicat ei, à quo subleuari potest. Porrò Christus tentari voluit. 1. quasi tyro aliquis, cui dicitur: *accedens ad seruitutem Dei, præpara animam tuam ad tentationem.* 2. *Vt per omnia nobis similis fieret, absque peccato.* & experientiâ disceret compati infirmitatibus nostris tentatus ipse. 3 vt animum nobis faceret & vincendi præberet exemplum. Collige hinc tria documenta. 1. ne deijciaris tentatione, quasi minus

Solitudo vtilis.

Eccles. 10. 11

Eccl. 4. 10.

Christus cur tentatus.

1. Eccles. 2. 1.

2. Hebr. 4. 15

3. In tentatione.

1.

2. Spera. Deo charus, siquidem filius Dei tentatus est quin animare, & gaude spiritu 2. fiduciam
3. Ora. concipe auxilij opportuni ab eo, qui propter te tentari voluit, vt compateretur. 3. Disce
Mat.17.21 præuenire tentationes, vt fecit Christus in *jejunio & oratione*. Est enim genus Dæmoniorum, quod non aliter eijcitur, vt Christus ipse affirmat.

PVNCTVM II.

TENTATIONES quales fuerint. Primæ materia fuit gula. Secundæ vana gloria Tertiæ auaritia & ambitio: sed in omnibus
I. Guia. Pater superbiæ ad superbiam spectauit. *1.* tentatio. *Si Filius Dei es, dic, vt lapides isti panes fiant* captat occasionem à jejunio, & esurie. Variè de gula tentat homines: aliter voluptuosos proponens ipsis cupedias; aliter egentes, inducēs ad procurandum cibum modis illici-
3.Reg.13.18. tis aliter pios, prętextu honesto, sicut Prophetam illum induxit, ad jejunium à Deo sibi præceptum transgrediendum, obtensa reuelatione, & Christum Dominum, siquidem esset filius Dei, vt panes sibi faceret ex lapidibus. Repulsus est. *non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo, quod procedit ab ore Dei.* Nititur hoc responsum humilitate, qua non vult Deo pręscribere modum alendi ipsum, cùm plures ipsi suppetant, & fiducia de illi-
Psal.146. us prouidentia *Qui dat jumentis, ipsorum escam & pullis coruorum inuocantibus eum.* 2. ten-
II. Vna gloa.a tatio à vana gloria: *tunc assumpsit eum Diabolus in sanctam ciuitatem & statuit eum supra pinnaculum templi, & dixit ei, si filius Dei es, mitte-*
Matt.4.5. *te*

deorsum. Diabolus primam tentationem adhibet, vt exploret propensionem, vnde faciat gradum ad alias, pro cujusque ingenio. Spiritus bonus duxit Christum in desertum, vt declinaret plausum & accursum: malus autem portat in pinnaculum templi, vt qui noluerat in occulto facere miraculum paruum, in aperto faceret aliud, à gloria stimulatus. Permittit se portari Christus, vsque adeo sese humilians. Repellitur tentator *scriptum est: non tentabis Dominum Deum tuum.* Non sunt frustra petenda miracula Humilis facilè discernit spiritum vanitatis, sicut dicit Sapiens: *vbi est humilitas ibi & sapientia* 3. tentatio. *Assumpsit eum Diabolus in montē excelsum.* En, vt pro vno peccato totum offert mundū: *Hæc omnia tibi dabo.* Prou. 11. 2.

III. Auaritia.

Contrà tu disce, nec pro omnibus mundi Regnis, vel vnum esse admittendum. *Quid enim prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur?* quod ipsi fatentur peccatores, *quid nobis profuit superbia aut diuitiarum jactantia?* Deinde obserua mendacij patrem, ea promittentem, quæ in sua potestate non sunt: sic sæpè multos vana deludit spe, vt somnia sibi fingant, vel persuaderi per alios sibi sinant, quò inducat in aliquod peccatum. Præterea attende, quantum sit malum auaritia, & ambitio, quę faciunt adorare Diabolum Certè *auaritia idolorum seruitus* vocatur, quòd illius causa nihil non fiat. proinde Christus impossibile dixit seruire *Deo & Mammonæ.* Et, quod est miserandum, non pro toto mundo, sed pro vno palmo ter-

Mat. 6. 26.
Sap. 5. 8.

Auaritiæ execratio.
Col. 3. 5.

Mat. 9. 25.

ræ á multis diabolus adoratur Pellitur tentator *Vade Sathana, scriptum est enim, Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli seruies* Tali zelo repellendus est, maximè cum Dei honor directè tangitur, vt hîc.

PVNCTVM III.

Prouidentia Dei circa suos.

TVNC *reliquit eum Diabolus, & ecce Angeli venerunt & ministrabant ei* Missi à Patre æterno non vnus sed plures, ad honorandum filium, ex certamine victorem, & ad ministrandum esurienti, & ministrabant summa cum reuerentia. Sic Deus consulit suis. Ferã patienter defectum rerum Deo fidens, & in tentationibus ille sit præ oculis, sed nunquam

Luc. 4. 13. me securum putabo à tentatione imposterum, dicitur enim Sathan *ad tempus à Christo recessisse.*

MEDITATIO IV.

De Vocatione Apostolorum.

In Communi Apostolorum festo.

CAPVT I.

1. Elegit pauperes pauper.

CVR *abjectos elegerit*? 1. quia ipsemet Christus venit pauper & humilis, voluit tales habere asseclas & in hoc ipso exercere humilitatem, cum simplicibus sermocinatio ejus.

2. Vt essent humiles.

2, quia oportebat prædicatores Euangelij fundatos esse in humilitate, ne sibi gloriam Evangelii arrogarent. juuat autem ad humilitatem, meminisse, vnde assumptus sit. 3 vt il-

3. Vt virtus Dei clarescerer.

lustrior fieret propagatio Euangelij; & agnosceretur esse opus Dei; quando per tales subderetur Christo mundus. Ex istis collige humili-

tatis ſtudium, & quòd Deus zelotes ſit gloriæ ſuæ, vt ea non vſurpetur ab hominibus.

PVNCTVM II.

QVALES *ſecundum mores uocauerit* 1. In quibuſdam præceſſit propinquior quædam diſpoſitio, vt in *Andrea*, qui in ſcholis Ioannis inceperat inſtitui, cujus diſcipulus erat. Et inerat ei deſiderium majoris perfectionis Nã, cùm audiſſet Præceptorem ſuum *Ioannem* Baptiſtam de Chriſto dicentem: Ecce Agnus Dei, continuò adhæſit Chriſto. inerat etiam Zelus pro alijs, vnde ſtatim adjunxit Petrum ad Jeſum, dicens ei, inuenimus Meſſiam. 2. *In* quibuſdam remotior præceſſit diſpoſitio, ſed apta, vt in duobus paribus fratrum, Petro & Andrea, *Ioanne* & Iacobo: erant enim piſcatores, duro ac humili labori aſſueti. Deinde inter ſe magna charitate conjuncti: qui mores apti ſunt Euangelio, quod requirit homines laborioſos, non deſides, & colendæ charitati, ac ſocietati idoneos: 3. In quibuſdam contrà ſuberat impedimentum, quòd peccatores eſſent, & mundo impliciti: vt Matthæus & Saulus Chriſti perſecutor In quibus & magis potentia vocantis commendatur, & miſericordia, vt nemo deſperet. Ex primo & ſecundo puncto collige, quales diſpoſitiones debeas æmulari, vt fias aptum diuinæ gloriæ inſtrumentum Et aduerte, quòd illæ ipſæ ſint dona Dei. Ex tertio ama bonitatem, quæ etiam imparatos, & immerentes vocat. vtte.

1. Vocat perfectos Andream, &c.

2. Rudes piſcatores Petrum, &c.

3. peccatores Matthæum &c.

PVNCTVM III.

·1 Vocat ſenſim.

VARII *vocationis modi.* 1. quoſdam vocauit ſenſim, vt Petrum & Andream, quos primùm familiariter admiſit ad colloquium priuatū. Deinde paulatim auditores habuit & adhærentes pro tempore. Deniq; ad perpetuam ſequelā vocati ſunt. Hinc commendatur profectus in bono. & quòd Deus bene vtentes minoribus donis promouet ad majora. 2. In vocando Chriſtus imperio vſus eſt, & quamuis irretitos vitijs, praua conſuetudine & præſentibus illecebris verbo omnib' expediuit laqueis, & attraxit, vt Matthęū, dicens, Sequere me. 3. In ipſo vocandi per imperiū modo adhibuit diſcrimen. Matthæum abſolutè ſequi juſſit, filios autem Zebedæi quadam inuitatione ad melius. *Venite poſt me, faciam vos fieri piſcatores hominum.* Vbi etiam exprimitur Apoſtolicum officium, vt & ipſi Chriſtum imitatione ſequantur, & alios inducant. Circa primum potes recolere, quomodo te Deus ſenſim vocauit, & permouit, donec te illi deuoueres, ac in ipſa ſocietate aduerti poteſt ſimilis progreſſus vbi probatio nouitiatus pręcedit, tum poſt vota probatio altera, vſque ad gradum, qui quidem affectandus non eſt, ſed ad eum nos aptare ex vocatione tenemur. Circa ſecundum & tertium recole, quàm potenter, ſimulque quàm ſuauiter vocauit te Deus, auferens à te amorem ſęculi, ac cœleſtium inſpirans.

2. Cum imperio.

3. Cum promiſſione. *Mat* 4. 6.

PVN-

PVNCTVM IV.

OBEDIENTIA *Apostolorum erga vocantem.* Obediētia.
1. Captiuatio judicij, non æstimando, quę 1.
obstabant, vt in Petro cura filiæ, vxoris, & fa- Intellectus
miliæ; in Zebedęis senioris Patris auxilium & solatium, in Matthæo perplexitas ratiocinij, & dispositio rei familiaris, & plura talia in quolibet. 2. Conformitas & subje- 2.
ctio voluntatis, quæ sic repentè omnem exuit Voluntatis
affectum erga caros & res possessas, ac penitus in vocantem transtulit. 3. Promptitudo 3.
exequendi vocationem, nulla prorsus mora Executio-
interiecta, absque repugnantia, & cum alacri- nis.
tate magna. Circa hæc collige, vocationem frustrari, si ista desint, præsertim subjectio intellectus, ex qua pendent reliqua. nam, qui nimium volunt esse sapientes, facilè inueniunt nodum in scirpo, vt eludant. Vocatio enim Dei est vo-
ad perfectionem, diuinâ magis quàm humanâ care.
nititur ratione. idemque caueri debet in alijs inspirationibus diuinis, de rebus præsertim sensui repugnantibus. nam *carnalis homo non* 1. Cor. 2. 13
percipit quæ sunt spiritus Dei. Age gratias quòd tibi datum fuerit simpliciter obedire; sed caue dolos nam sunt, qui post plures annos in Religione obtendere incipiunt, quòd rem olim non intellexerint. Vtique sicut primi parentes post præuaricationem, ita isti, postquam intepuerunt spiritu, facti sunt scientes bonum & malum. Recole etiam, quòd in omni obedientia præstanda superiori requirun- Tres gra-
tur illa tria. 1. vt absque discussione probes dus obedi-
tanquam melius. 2. vt posthabito priuato entiæ.
1.
2.

 affectu,

3\. affectu, afficiaris erga jussa. 3. vt prompte & alacriter exequaris.

PVNCTVM. V.

REMVNERATIO sequelæ. 1. quòd eis Christus dignitatem Apostolatus contulit, ac legatos suos constituit. 2. quòd nos adsciuit in familiaritatem intimam, & conuictum suum, faciens secretorum diuinorum conscios, & participes, tanquam amicos. 3. quòd eos præ omnibus Veteris, Nouique Testamenti sanctis, & spiritu sanctificante impleuerit, & gratijs gratisdatis ornauerit, sapientia, virtute miraculorum, &c. 4. quòd promisit fore. vt secum judices sederent in secundo aduentu. Recognosce hæc quatuor in statu Religioso, & speciatim in tuo, ad quem te clementissimus Iesus tali anno vocare dignatus est. 1. quidem: nam, quod ait S. Paulus: *Legatione fungimur pro Christo. Reconciliamini Deo.* Id agit societas nostra ex instituto. 2. quia familiaritas cum Deo, & quasi conuictus, illustrationesque internæ non alijs magis debentur, quàm ijs, qui, vt Deo adhærerent, Mundum reliquerunt, Et hujus rei præcipua cura habetur in societate, quod si tu minus es assecutus. tibi imputa. 3. quia constat, summos quosque sanctitate & sapientia, insignesque viros ex Religiosis fuisse, & habet societas nostra etiam suos, Nimirum status Religiosus fouetur singulariter a Deo, & habet auxilia ad sanctitatem acquirendam particularia. 4. Denique ad Religiosos etiam pertinet, vt qui Mundum, sicut

1\. Apostolatus.
2\. Familiaritas.
3\. Primitiæ Sanctorũ.
4\. Centuplũ.
1\. 2. Cor. 5. 20 Eadẽ præmia Religiosorum.
2\.

ſicut Apoſtoli, pro Chriſto reliquerunt, mundum judicent.

MEDITATIO VII.

De generali vocatione hominum.

QVIA Chriſtus venit, vt diſſolvat opera Diaboli, præmittitur vocatio, qua ad ſe Diabolus homines inuitat, tum verò Chriſti.

PVNCTVM I.

PONATVR ob oculos Lucifer princeps huius mundi in throno, quaſi Rex, ignito & fumoſo, teterrimus ipſe, & truci vultu, ſtipatus innumeris *Dæmonum* legionibus, in perniciem mortalium, & regni Chriſti euerſionem, conjuratis. Triplici rem aggrediuntur via, per concupiſcentiam carnis, quæ eſt gula & luxuria, per concupiſcentiam oculorum, quæ eſt cupiditas habendi, & per ſuperbiam vitæ, quæ eſt appetitus excellentiæ. Agunt rem inſtantiſſimè, quaſique leones rugientes circumeunt, quærentes quem deuorent: ſed & ſubdolè ſe inſinuant, vt ſerpens; plurimos autem perdunt, & à Chriſti vexillo in ſuum pertrahunt. Deflebo ſuper multitudine pereuntium, qui ita cæci ſunt: vt cùm alioqui norint ſtipendium ſuum fore æternum ſupplicium, nihilominùs diabolo militant. Et heu, quòd ego ipſe aliquando ex illis fui. Lucifer confuſn. Laquei. Præda.

Hoc punctum fuſiùs explicatur poſt Punctum tertium.

PVNCTVM II.

1. Christus gloriosus. Mat. 56. 24. Luc. 9 23 Suadet mortificationem.

CONTRA consideretur Christus in humili subsellio, totus amabilis & suauis circumfusam circa se multitudinem hominum inuitans: Si *quis vult venire post me, abneget semetipsum & tollat crucem suam & sequatur me.* Quibus verbis contraria prorsus suadet ijs, quæ Diabolus suggerit. Nam primò abnegatio sui est renuntiatio voluptatum carnis, abdicatio diuitiarum, ac contemptus excellentię.

2. Crucem.

Deinde sublatio crucis est præparatio ad ferenda contraria, nempe & corporis afflictiones, ad egestatis ærumnas, ad humilitatē & subjectionem, quæ opponuntur triplici concupiscentiæ à Diabolo suggestæ, non solùm priuatiuè, quia sunt carentia illius, sed etiam contrariè, quia inferunt contrariam passionem, pro voluptate dolorem, pro affluentia penuriam, pro exaltatione depressionem.

3. Sui imitationem. Luc. 14. 27

postremò, vult in abnegatione & crucis susceptione, vt ipsum imitemur, *& sequatur me.* planè protestans: quia, *qui non bajulat crucem suam, & venit post me, non potest meus esse discipulus.* nempe intuitu assimilandi nos Christo, impelli debemus. Porrò conuenientissimum est vt ita agam, nam, cum ex carne impellar ad peccatum, debet mortificari, cùm diuitię, & honores sint lequeus animæ, & fomes peccati, fugienda sunt. Cùm pręsens vita sine cruce non sit, pręstat vtilem subire Et cùm Christus mei causa è cœlo veniens, se ipsum abnegauerit per omnia, crucemque sustulerit suam, condecet, me ipsi conformari.

PVNC-

PVNCTVM III.

QVIBVS rationibus Christus vtitur ad persuadendum. 1. *qui voluerit animam suam saluam facere, perdet eam, qui perdiderit illam propter me, inueniet eam.* Iam si, qui vitam pro Cristo exponit, tunc maximè eam lucratur, quia pro temporali recipit æternam, pariter, qui cętera, voluptates, opes, honores, Mundique gloriam propter me spernit, recipiet eadem æterna. 2. *quid prodest homini si vniversum Mundum lucretur, animæ, verò suæ detrimentum patiatur? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?* interrogentur damnati, ipsi tibi dicent. *quid nobis profuit superbia? aut diuitiarum jactantia quid contulit nobis?* Transierunt omnia illa tanquam vmbra, & tanquam nuntius præteriens: tormenta autem in æternum manent. 3. *Filius hominis venturus est in gloria Patris sui cum Angelis suis, & tunc reddet vnicuique secundùm opera sua.* Qui crucem cùm eo portauerit, cum ipso regnabit: qui vexillum Sathanę secutus fuerit, cum eo plectetur.

Rationes Christi.
1. *Luc. 9. 24.*
2. *Mat. 14. 26*
Luc: 9. 33.
Sap. 5. 8.

Hæc cùm ita sunt; nec militare Christo simul & Sathanæ liceat, quia impossibile est duobus dominis seruire, præsertim tam dissitis; vtri seruiam? vtri seruiuisse juuabit, & quisque volet in tempore rationis reddendæ? quamquam nec opus est ad illud tempus respicere, quando etiam nunc militia Sathanæ durissima est, Christi autem suauis; de illa queruntur ipsimet sequaces: *Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulauimus vias difficiles.* Ad hanc autem Christus inuitans ait: *Venite ad me*

Seruitus Diaboli.
Sap. 5. 7.

me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, & discite à me. quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris: jugum enim meum suaue est, & onus meum leue. Res mira!

Iugum Christi

Crux Christi profugium & leuamen est præ mundi seruitute, qua indulgetur voluptatibus, inhiatur opibus, & honoribus, vt qui sapiunt, huc tandem, tanquam ad asylum recipiant se, & tanquam ad portum, à jactatione tutum. id autem faciunt mites & humiles corde; quia superbi non capiunt hanc sapientiam.

Explicatur fusius Punctum primum huius meditationis quod agit de vexillo Diaboli.

NOTA I.

Quid thronus Luciferi.

CIRCA primum punctum: in throno Luciferi designatur principatus eius super omnes *Dæmones*, qui partim est ei naturalis, ob naturæ & potentiæ præstantiam præ reliquis, partim ex spontanea subjectione aliorũ, qui, quem semel apostasiæ ducem sequuti sunt, dum in peccato perseuerant, etiam in illius obsequio.

Quid sedes

Quòd ignea & fumosa sedes describitur, designat pœnas, quas secum circumfert ignis fumosus est, non splendens, sed obscurus, ac vrens tantùm Nam alioqui thronus Dei apud Ezechielem instar ignis, sed splendidissimi apparuit Horribilis est figura, caret forma, & figura ille corporea, sed cùm aliquam assumit, fere tetram ac fœdam, qualis

Ezech. 1. 27

Ejus figura

qualis ipse intus est, à praua & inordinata voluntate. Horribilis aspectu, spirans minarum, & cędis in totum genus humanum. Ad impellitur primùm Odio Dei, quem experitur vindicem, volens sic priuare eum obsequio suæ creaturæ, despectumque ipsi facere. Deinde ambitione, vt sibi potius mortales seruiant. Denique. Inuidia, ne fruatur homo felicitate, à qua ipse excidit: In campo Babylonico repræsentatur, loco infami à superbia, ex quo homines dispersi sunt in mundi plagas quos igitur illic ambitione & superbiâ dementauit, etiam dispersos nunquam desinit ad malum incitare. Odium. Ambitio. Inuidia. Locus.

NOTA II.

QVòD per Dæmones impugnemur, testatur Paulus *Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principatus & potestates, aduersus mundi Rectores tenebrarum harum contra spiritualia nequitiæ in cœlestibus.* & Petrus, *Tanquam leo rugiens circuit quærens, quem deuoret.* Quibus modis impugnent. suggestione ad animum, concitatione affectus mediante corpore, objectis occasionibus. Deinde impugnant, quà apertè, qua tectè. Nō sinuntur tentare. quantum volunt, & possunt, prohibente Deo: *qui non patitur nos tentari supra id quod ferre possumus.* Ephes. 6 12. 1. Ptr. 5 8. Modi impugnandi. 1. Cor. 10. 13.

Cur Deus tentari á Diabolo permittit, cùm alioqui ab intrinseco plus satis habeamus tentationis in omni genere? quia Deus sinit agere res creatas, & maximè liberas, & in ijs Dæmones Extrinsecę tētationes necessariæ

mones: hi autem inimicitias immortales gerunt cum homine. 2. Quia à quo quis superatur, ejus & seruus est: homo autem victus est in Paradiso, vt jure subjaceat infestationi victoris. 3. Quia est materia meriti, & ostenditur virtus gratiæ, & homo redditur humilior, & cautior, & etiam fortior ex victoria, & ad Deum docetur confugere. Quanquā sine hac impugnatione habent etiam ista locum, ob hominis fragilitatem, & corruptionem. Omnis status obnoxius est infestationi. Iusti eò minus quòd sunt extra potestatem Diaboli. Item Religiosi ratione statûs: quia sunt consecrati Deo. Tamē ob alios fines extraordinariè sinuntur tentari, vt Paulus, Iob, Tobias, ne extollantur: vt discant compati, in exemplum virtutis.

Vtilis.

NOTA III.

CIRCA triplicem tentationem, non ponitur concupiscentia carnis: quia exercitia secundæ hebdomadę ijs dantur, qui ex cœno emerserunt; & destatu cogitant eligendo Insunt autem pericula statui, à diuitijs, & honoribus, quæ æstimanda proponuntur. Concupiscentia autem carnis non est à statu sed ab intrinseco, eaque fouetur in statu diuitiarum, & potentiæ vnde proinde dicuntur reliqua peccata prouenire. Licèt ergo certum sit, à Diabolo etiam concupiscentiam exstimulari, sicque plurimos sibi subijcere; an ei tamen resistendum sit, in deliberationem non venit: cùm id omnibus necessarium sit, sed an status diui-

diuitiarum, & honorum tenendus, ex quo; inter alia, concupiſcentia licentiaque carnis areſcit.

MEDITATIO VIII.

De Reſignatione ad ſequendam vocationem.

HANC reſignationem Chriſtus præcipit illis Verbis: *omnis ex vobis, qui non renuntiat omnibus quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus.* quod intelligitur primùm in pręparatione animi, quando opus ſit pro ſalute animæ jacturam omnium facere. Deinde cùm Deus peculiariter aliquem vocat ad eam perfectionem. Sed ſunt tres claſſes. *Luc.* 14.33

PVNCTVM I.

I. Nolunt media.

QVòD quidam vellent, ſequi vocationem, & renuntiare omnibus, ſed media non admouent. *Vult, & non vult piger*: ſic in quauis virtute amplectenda contingit. placet humilitas, patientia & reliquæ, ſed humiliatio non placet, pati renuunt.

PVNCTVM II.

II. Volunt placentia.

QVOD alij media arrripiunt, ſed pro ſuo judicio & affectu, vt ægri, qui pharmaca nõ quæuis admittunt. Reſignant ſe in manus Dei, qui ſi inſpiret. vt re abijciant omnia, non tãtùm affectu renuunt, triſtantur, ut ille adoleſcens, qui *triſtis abiit*, quòd juberetur *omnia vendere* *Mat* 19.21

4. Reg. 19. dere. *si perfectus esse vellet*, Faciunt vt *Naaman Syrus*; qui cùm juberetur *lauare in Iordane* vt à lepra mundaretur, recusauit, quòd putasset, tactu manus se mundari ab Eliseo debuisse, scilicet præscribunt media Deo. non recipiunt oblata Ita peccatur, cùm in via spirituali dirigi volumus arbitratu nostro, non Patris consilio, præsertim, quando acrius adhibetur remedium.

PVNCTVM III.

III. Indifferẽtes ad omnia.

DENIQVE alij se totos voluntati ac prouidentiæ relinquunt, nihil excipientes, memores illius: *Ego Dominus* DEVS *tuus docens te vtilia, gubernans te in via, quam ambulas*.

Psal. 48. 17 18.

His contingit, quod ibidem dicitur: *Facta sicut flumen pax tua, & justitia tua sicut gurgites maris*. Et hi ad portum feliciter perueniunt, quando ex præscripto Dei se duci sinunt, vt

Act. 9. 7.

Saulus: *Domine, quid me vis facere*. Sed in hoc gradu subest aliquid excellentius, quando, etsi paratus est, & indifferens ad omnem Dei voluntatem, quo ad se tamen, ob conformitatem cum Christo, mallet pauper & contemptus

Phil. 1. 29. Deo seruire, vt qui dicebat: *Absit mihi gloria-*
Gal. 6. 14. *ri nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, propter quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo*.

Circa hanc Meditationem. 8.

NOTA.

HÆC Meditatio in exercitiis dirigitur ad Electionem rectè faciendam de statu vitæ, & constituit hominem in illa indifferen-

tia

tia circa res creatas, quæ in fundamento exercitiorum, vti necessaria, ex ipsa vltimi finis recta intentione colligitur.

Porrò hęc meditatio est præcedentis meditationis de duobus Vexillis quædam explicatio, siue applicatio. in illa enim Christus hortatus est ad contemptum mundi, quam adhortationem non æquè omnes ad animum admittunt suum, sed alij alijs vel efficaciùs, vel remissiùs, vnde tres constituuntur classes. Verùm, quia Religiosus ratione Status jam se determinauit ad id, quod perfectum est, omnes illas classes censetur supergressus. Potest tamen in capessenda perfectione diuerso modo se habere, juxta easdem classes. Nam quibusdam placet perfectio, sed remissè adhibent media. Alij adhibent, sed excipiunt aliquid, quo non sibi putant contendendum, contenti mediocribus. Alij denique nihil excipiunt, nullaque remedia recusant opportuna. Diuersitas tendentium ad perfectionem.

Considera, vt te habeas, & applica prædicta ad particulares virtutes, puta humilitatẽ, patientiam, resignationem, & alias, in singulis examinans, quo in gradu consistas, an in velleitate tantùm, an, si seriò vis, cum exceptione velis, an absolutè contendas, & inquire de causis te retardantibus, modisque excitandi. Possunt autem propriæ de singulis virtutibus meditationes institui, saltem de præcipuis, magisque necessariis. Examen.

In Domica 2. post Epihan.

MEDITATIO XI.

De Nuptiis in Cana. Ioan 2.

PVNCTVM I.

I. Christi. charitas. *Psal.* 67. 4. BENIGNVS Dominus non abnuit interesse conuiuio nuptiali, vt captet occasionem benefaciendi, & discipulos suos confirmandi. Discamus etiam ex illo modestiam, & grauitatem inter gaudia, juxta illud: *Iusti epulentur & exultent in conspectu Dei*, vt qui Deum præsentem considerant.

III. B. Virginis misericordia. *Serm.* 4. *de Natiuit.* *Ioan.* 2. 3. Deinde Mater pientissima, nequaquam rogata, vltrò est sollicita pro reddenda gratia inuitantibus, quantò magis pro sibi deuotis. de qua *A*ugustinus: quò cæteris *S*anctis est melior, eò est de nostris commodis, eisdem sollicitior. Fidenter orat pro illis: *Fili vinũ non habent*, Satis putat insinuare necessitatem ei, qui pius est, & potest. O pro me sic ora, verum enim est, quod vinum non habeam, videlicet charitatis & deuotionis. *A*c si ita te tangit corporalis necessitas, tangat potius mea spiritualis inopia. *D*iscam ita orare, & Christo meas spirituales necessitates indicare.

PVNCTVM II.

I. Deo nihil præscribendum. *Iudith.* 7. 21. CHRISTI Responsum ad speciem durius: *Quid mihi & tibi est Mulier! nondum venit hora mea.* 1. Sic voluit significare, se plusquã hominem esse, & sicut opus petitum Dei erat, ita & tempus patrandi designare, ne carni & sanguini quidpiam esse dandum. Vnde discemus,

eamus, non esse præscribendum Deo tempus subueniendi. Quare *Iudith* reprehendit eos, qui definiebant tempus tradendæ ciuitatis, nisi interim Deus opitularetur. O Domine, fac secundùm consilium tuum. 2. Vt doceret nos affectum carnis deponere. vnde nunquã affectuoso matris nomine compellauit. B. Virginem. sed mulieris, etiam in cruce: *Mulier, ecce filius tuus.* Quin, cùm nuntiaretur ei, quæri se à matre. respondit *quæ est mater mea & fratres mei?* quasi nec ipsa nomina carnalis cognationis, & affectus vsurpanda sint. Vnde illud: *Qui dixerit Patri suo & Matri suæ: nescio vos, & fratribus suis, ignora illos, & nescierunt filios suos, hi custodiunt eloquium tuum & pactum tuum seruauerunt.* 3. Vt occasio daretur B. Virgini exercendi eximias virtutes patientiæ, & humilitatis. nihil enim est turbata, aut questa, cùm confundi videretur. quin nec fiduciam deposuit, sed quasi impetrasset, mox locuta est ministris. Sic non deijciar, cùm non exaudior, ac differor. *In silentio & in spe erit fortitudo vestra.*

2. Affectus carnis exue.

Ioan. 19. 26.

Mat. 12. 49

Deut. 33. 9

3. Deus probat suos.

Isa. 30. 15.

MEDITATIO III.

DICIT *Mater ejus ministris: quodcunque dixerit vobis facite.* Multa hîc eximia. 1. Fiducia non plus dicere potuisset, si filius respondisset, se facturum. 2. Lumen cœleste, quo intellexit, non absque cooperatione illorum præstandum esse á Filio beneficium, qui alioqui poterat id facere sine ministrorum opera. 3. Docet nos fiduciam obtinendi desi-

B. Virginis 1. Fiducia.

2. Lumen.

3. Obedientia.

Ps. 144. 9. 1. Ioan. 3. Ioan. 15. 7.

siderata. in obedientia diuinorum præceptorum fundari oportere. Nam DEVS *voluntatem timentium se faciet* Et. *si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad* DEVM Et, *si verba mea in vobis manserint, quodcunque volueritis, petetis, & fiet vobis.* 4. Quam pauca & matura verba MARIÆ, siue ad filium, siue ad ministros. Et condam in corde meo ista: *Quodcunque dixerit vobis, facite*: siue per se, siue per superiores.

4. Loquendi modus.

PVNCTVM IV.

1. Ministrorum obedientia.

EXECVTIO miraculi. 1. Laudanda ministrorum obedientia, implendo hydrias aquâ, quod non ad rem videbatur facere. Nempe tutum est, DEI Vicarijs obtemperare, non inquirendo causas, quia sic Eua decepta est. Et solet DEVS aliquid in speciem repugnans injungere, ad judicij proprij submissionem, &, eo humiliter præstito, hominem consolatione, donisque afficere. 2, Potentia Christi, qui sola voluntate absque conatu aquam mutauit in vinum. O, gaudeam de tam potenti Saluatore! ô, ille mutet cor meum in melius, ex frigido in feruens. En me offero, quia & opus est cooperari. *Qui fecit te sine te, non saluabit te sine te.* 3. Effusa liberalitas Saluatoris. tantum vini optimi pro haustulo accepto reddit. sed nec haustus frigidę carebit mercede, & relinquentibus sua propter ipsum, reddit centuplum. In spiritualibus nuptijs introducens animam in cellam vinariam, totidem hydrias propinat præcipuarum virtutum:

2. Potentia Christi.

S. Augustin

3. Liberalitas.

6. Hydriæ spiritales.

tum. 1. Charitatis in Deum, 2. misericordiæ in proximos. 3. Zeli, pro Dei gloria & proximorum salute; 4. deuotionis & promptitudinis ad ea, quæ sunt Dei; 5. gratitudinis pro acceptis cum laude & gratijs; 6. denique obedientiæ ad omnia, juxta Dei beneplacitu.

PVNCTVM V.

AFFECTVS varij, qui interuenerunt in hoc facto. I. In Virgine gaudium, quod ipse sua non excidisset; & in fiducia est valde confirmata, gratiasque egit toto corde. Obserua vim orationis MARIÆ: quæ impetrauit, vt cùm hora nondum venisset, ea tamen acceleraretur initiumque Christus daret miraculis. Item illud, quòd Christus, post carnis assumptionem, tum primum miraculum, tum primam sanctificationem perfecit, interueniente MARIA. Vnde & ad illius vocem Ioannes in vtero sanctificatus est; & exultauit. Videlicet significabatur, per illam nobis à Christo tùm spiritualia, tùm corporalia bona deriuanda esse. O Domina, monstra te esse Matrem, & acelera mihi remedium cunctarum miseriarum. II. In Apostolis fides confirmata. *Et crediderunt in eum discipuli ejus*, magis nimirum roborati, & gaudentes de Magistri sui potentia, sub quo nihil eis defuturum esset. Et consultò Christus in re tali potentiam ostendit, vt inde sensim ad altiora disponeret expetenda, & speranda. III. Admiratio Architriclini, qui etiam redarguit sponsum, *quòd bonum vinum seruasset in finem*, quasi prius illud præ hoc

I. B. Virginis gaudium.

II. Apostolorum fides firmata.

III. Architriclini gaudium.

hoc non valuisset quidpiam: Nec Deus, vti homines prius bonum vinum ponit 1. quia vult, vt experiamur ipsi indigentiam nostram.

Psal. 9.10. *Adjutor in oportunitatibus.* 2. quia consolatio spiritualis non datur, nisi carnali spreta, & deficiente. Vt non pluit Manna, nisi farina Aegyptiaca jam consumpta. Non commiscentur vina hæc, vt ait Bernardus, cæleste solatium & terrenum. Amen.

In Dominica palmarum & prima Aduẽtus.

MEDITATIO X.

De eiectis è templo negotiatoribus.

PVNCTVM I.

Christi Zelus.

ZELVS Christi pro Patris gloria, & templi honore. est autem Zelus, studium ardens amoliendi, quidquid officit bono rei amatæ. Christus autem, vt amabat summè Patrem, & Ecclesiam Sponsam, ita zelum habet pro ijs

Psal. 68.10. ardentissimum. de quo in Psalmo: *Zelus domus tuæ comedit me.* nam pro zelo suo tradidit se morti consumendum. Et quidquid cogitabat vel agebat, zelus erat, & in zelum totus erat conuersus, vti ignis conuertit in se, quæ arripit. Hinc tam fortis, & intrepidus factus ad eijciendos prophanatores templi, vt

Can. 8. 6. non fuerit veritus illorum vim, quia *fortis est vt mors dilectio dura, sicut infernus æmulatio.*

Prou. 3.12 Hebr. 12.6. Flagellum facit quasi in filios, nam *quem diligit Deus, corripit.* quo autem Zelo flagellum arripuit, eodem se pro nobis flagellandum dedit. ô zelo induar in carnem meam ad castigandam, & pro alienis quoque culpis impedi-

pediendis. Optem, ne auferatur ejus Zelus à me, sed castigat in misericordia me peccantem.

PVNCTVM II.

IVDÆI petunt à Christo signum, ad comprobandam potestatem illud audendi. Pro signo ait: *Soluite templum hoc, & in tribus diebus exædificabo illud*. Duplex signum dat. 1. quòd permittet solui templum corporis sui, *in quo habitat plenitudo diuinitatis corporaliter*, per dirissimos cruciatus. 2. quòd propria virtute illud excitabit gloriosus. tale etiam dedit in Iona, qui in mare dejectus, in ventre ceti delituit triduum, qui est typus mortis; tum redditus est incolumis, qui est resurrectionis. Claré ostendit, suo permissu futurum, vt occidatur idque verè prodigij loco est, vt cujus anima erat gloriosa, corpus morti subijceretur. Magnum hoc extitit signum, & charitatis in nos, vt ædificaremur ipsi in templum sanctum Dei, & potentiæ, quòd moriendo nos vificauit. Per hęc signa factum, vt omnia ad se traheret exaltatus in crucem, nec jam funiculis ad flagellum faciendum, vteretur, sed ad vinculum nectendum charitatis, quo nos traheret *in funiculis Adæ*.

Ioan. 2. 19. 1. Passio. Coloss. 2. 9. 2. Resurrectio. Charitas. Oseæ 11. 4.

Domine anima templum est, illud ego destruo peccando, tu reędifica tribus diebus in primo gratia tua vnificando, in secundo perseuerantiam vsque in finem largiendo, in tertio ad vitam resuscitando.

Oratio.

PVNCTVM III.

QVòD iterum ante passionem eiecit negotiatores; sed hac vice non adhibuit flagellum, vt in prima, in qua est significata lex gratiæ quæ est amoris. In prima dixit *nolite facere domum Patris mei, domum negotiationis*; in secunda autem *vos fecistis illam speluncam latronum*: est domus negotiandi, sed cum Deo, fit spelunca latronum, quòd in negotiando plerumque fraudes fiant. In prima *eiecit negotiantes & pecora, & subuertit mensas*; in secunda non sinebat, vt vel *quisquam transferret vas per templum*. Anima mea debet ipsa orationis esse domus, quam ingrediens, *orabo Patrem in abscondito, & qui videt in abscondito, reddet mihi*. Hoc oratorium nobiscum ferimus *Volo viros orare in omni loco, leuantes puras manus, sine ira, & disceptatione.*

Secunda ejectio. Mat. 21. 11. Lucæ 19. 45 Marci. 11. 16. Anima est Oratoriū Matt 6. 6. 1. Tim 2. 8. Sit munda.

Absit ab hac domo negotiatio prophana, & tumultus passionum; nec non cupiditas & auaritia Vniuersè sit munda à culpis, quieta à perturbationibus, ornata virtutum exercitationibus. Quis oret in Ecclesia, quæ sordet, & tumultùs est plena? Domine sume Zelum, & eijce ex me, quidquid officit Domui tuæ, templo tuo.

In festo omniū SS.

MEDITATIO XI.

De sermone Domini in monte habito. De octo Beatitudinibus pars prior.

PVNCTVM I.

TRI-

TRIPLEX Christi munus in hoc sermone. munus est DOCTORIS, *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei*, qui non docet curiosa, & inutilia sed scientiam salutis. LEGISLATORIS, qui legem veterem declarat aduersus deprauationes Pharisaicas, & adijcit, quod minus erat in illa expressum. CONSILIARII, qui suadet optima, & perfecta, super debitum legis. 2. Hoc triplex munus exercet excellenter, quia non exteriùs tantùm docet, sed intus etiam illuminat, non præcipit tantùm, sed mouet ad implendum, quod melius est. 3 Non olim tantùm, sed etiam nunc eadem præstat, non quoad exterius ministerium, sed quoad internam illuminationem, & inspirationem. Domine esto mihi doctor, *declinatio sermonum tuorum illuminat & intellectum dat paruulis*: esto legislator, da quod jubes, & jube, quod vis Esto consiliarius, *Trahe me post te, curremus in odorem vnguentorum tuorum*

1. Christus. Colos. 2. 3.

2. Docet, illuminat, mouet.

3.

Ps. 18. 130.

PVNCTVM II.

De ipsis Beatitudinibus generatim.

Octo Beatitudines.

1. QVOD hæ virtutes sunt veteres & nouæ: veteres quidem, quia semper ita res habuit, vt tales essent beati, alij contrà miseri; nouæ autem, quia latebant, & parum erant exercitæ, donec eas Christus verbo & exemplo commendauit. Deinde sunt carni amaræ, Spiritu autem salutares, instar myrrhæ, quæ cùm sit amara, seruat à corruptione, vt hîc conueniat illud Christo, *Labia tua distillantia*

1. Acerbæ.

Cant.5.13. *myrrham primam.* 2. Quòd Christus ab his
2. rebus vocarit homines beatos, contra mundi
Mundocõtrariæ. sensum qui felicitatem in contrariis ponit, in his verò miseriam. 3. Quòd sint quasi toti-
3. dem gradus conscendendi ad perfectionem,
Octo gradus in cælum. & in ipsum cęlum. Circa singulas autem considerari ista. *Primò*, ipsi actus virtutis, *Secundò*, Exemplum Christi, *Tertiò*, præmium promissum, *Quartò*, pœna ex contrario.

PVNCTVM III.

Paupertatis actus quinque.

Beati pauperes spiritu, quoniam &c.

1. ACTVS hujus paupertatis numerantur quinque 1. Pauper spiritu est, qui affe-
2. ctu paratus est omnia potius perdere, quâm Deum offendere. 2. qui spiritu diuino impulsus, reliquit omnia. vt Christum sequatur
3. vocantem. 3. Qui spiritu non est inflatus, non alta sapit; de se suisque talentis præsumens, nec æstimationis apus homines, laudis, gratię honorisque est appetens, sed contem-
4. ptor. 4. Qui non his tantum externis seipsum exuit, sed internis quodammodo naturæ facultatibus, judicio & voluntate, suum judicium facilè submittens, nullis etiam affecti-
Ps. 72. 25. bus ac desideriis distentus, vt verè dicat: *Quid*
5. *mihi est in cælo, aut á te quid volui super terram.* 5. Qui intimè agnoscit, quidquid tandem habeat naturæ, aut gratiæ, dona esse Dei, nec ex seipso habere aliud, quam nihilum naturæ, id est, non esse, & nihilum gratiæ, quod est pecca-
II. tum. II. Exemplum Christi, quo ad *Primum*
Christus exercuit hos actus. Actum, quàm Christus abfuit ab affectu, qui sic

ſic ſtuduit, cupiditatem euellere è cordibus 1.
noſtris. quo ad 2. facto amplexus eſt pau- 2.
pertatem, vt ex tota ejus vita apparet. quo ad 3.
3. Non tumuit ſpiritu, qui non ſuam, ſed patris gloriam quærebat, & qui dicebat: *Si ego quæro gloriam meam, gloria mea nihil eſt*; & *diſcite à me; quia humilis ſum.* quo ad 4. propria 4.
ſe voluntate exuerat, qui dicebat: *non veni facere voluntatem meam, ſed Patris*: & , *non mea voluntas ſed tua fiat.* Et, *hic eſt cibus meus, vt faciam voluntatem Patris* quoad 5. profitebatur. *nihil ſe poſſe facere à ſemetipſo; niſi quod vidiſſet Patrem facientem.* & mea doctrina non eſt mea: &, *cur me dicis bonum? nemo bonus niſi ſolus Deus*, ille ſolus ex proprio bonus, cæteri ex alieno, ex ſe autem nihil. III. Præmium, *quoniam ipſorum eſt Regnum cœlorum.* Beatitudo cœleſtis eſt ſummum, & omne bonum: ideò per varia bona quę apud mortales præcipua habentur, declaratur: inter quæ eſt ipſum regnare. Et quadrat peculiariter pauperibus Chriſtus, vt intelligatur, quanto cum fœnore Deus, refundat, quod propter ipſum relictum eſt, *eleuans de terra inopem. vt collocet eum cum principibus populi ſui.* Deinde etiam in hac vita *pauper ſpiritu* fruitur hoc Regno per ſpem, & prægustationem illius boni, qua ſemet ſolatur, & confortat. Præterea, quia teſte Paulo: *Regnum Dei eſt juſtitia & pax, & gaudium in Spiritu ſancto*, quæ *pauper ſpiritu* etiam nunc percipit. IV. Pœna ex contrario: *Væ vobis diuitibus, qui nunc habetis conſolationem veſtram*, quia non extenditur vltra

III. Pauperum beatitudo.

Pſal. 122. 8

Spes certa cœl.

Rom. 14 17.

IV. Pœna.

Luc. 6. 24.

momentum vitæ præsentis. Deinde his memoria mortis amara est, quippe cor habentibus in terra, vbi est thesaurus illorum, non in cœlo, quò vix adspirant. Denique consolatio illorum multis acerbitatibus mixta est, quippe non in spiritu sancto.

Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.

PVNCTVM IV.

I. Actus mansuetudinis tres. ACTVS sunt tres. *Primus* frænat iram, & appetitum vindictæ; & cùm zelus sumendus est; facit absque perturbatione interna & externa
1. *Secundus* alloquio & moribus se
2. exhibet suauem, nec vlla re, aut verbo grauem & molestum.
3. *Tertius* adeò non quærit vindictam de accepto malo, vt nec pro justa sui defensione ad repellendum nocere velit, quando etiam liceat, & valeat, paratus potius alteram maxillam præbere.
II. Christus mansuetus Isai. cap. 42. II. *Exemplum Christi* Nam de illo Isaias: *non erit tristis, neq; turbulentus, non clamabit, neque audietur vox ejus foris; calamum quassatum non conteret, & linum fumigans non extinguet.* & S. Petrus: *cùm malediceretur, non maledicebat, cùm pateretur, non comminabatur, tradebat autem judicanti se injustè.*
Mat. 11. 29 Et ipse de se: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.*
III. Possident animas suas. III. *Præmium, quoniam ipsi possidebunt terram,* terram cordis sui, quippe affectibus suis dominantes. Item corda aliorum: nam, *qui opera sua in mansuetudine perficiunt, super hominum gloriam diligentur.* Denique

terram

terram viuentium hæreditabunt. Ita describitur Beatitudo tanquam bonum stabile. *Terra* enim *in æternum stat,* quasi dicat: Licèt mansueti per injuriam spolientur præteritis bonis, manet illos inamissibilis possessio in cœlis, cujus intuitu nihil morantur prçsentia damna, vel injurias, sed immoti & æquabiles, tanquam cœlo fixi perseuerant. IV. è contrario, immites sunt imprimis impotentes sui, ac suarum passionum serui. Deinde, ingrati & exosi aliis. Demum, quia ad terram illam non applicuerunt cor suum; fluctibus turbationum jactantur, cùm nunquam desint aduersanti. *Psal.* 36. 9. *Eccles.* 1. 4. IV. Immitium damna.

Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.

PVNCTVM V.

EST triplex luctus. 1. Compunctionis ob offensum à me Numen, & propensionem ad peccandum: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpire mortis hujus?* 2. Compassionis super multitudine peccatorum, & pereuntium 3. Deuotionis, ob absentiam Dei, ejusque desiderium. Porrò luctus consistit non in mœrore solùm animi, sed in recusatione delectabilium juxta illud: *Risum reputaui errorem: & gaudio dixi, quid frustra deciperis?* hoc prçstant ex instituto Religiosi, abdicantes se mundi solatijs: nisi ea, obliti vocationis suç, aliquando resumant. II. Exemplum Christi, nunquam risit, fleuit sæpius, & vsque ad sanguinis sudorem luxit, & nihil minus, quàm oblectamenta

I. *Actus* beati fletus quatuor. *Rom.* 7. 24. 2. 3. 4. *Deccles.* 2. 2. II. Christi fletus.

III. Præmium solatium. ta quęsiuit. III. Præmium, *quoniam ipsi consolabuntur.* Beatitudo est quoddam solatium quod funditus omnem luctus causam tollit. Ibi extra omnem peccati aleam erimus, ibi desideratum, ac summum bonum plenè, & inamissibiliter possidebitur, & post vniuersale judicium peccati Regnum penitus delebitur, illius membris æterno igni addictis; super quo Beati Deum laudabunt, & gaudebunt de justa vindicta non amplius compatientes.

IV. Pœna Risus. Luc. 6.25. Prou. 14.13. Mat. 8.12. Apoc. 18.7. IV. Pœna gaudentium nunc: *væ vobis qui ridetis nunc, quia lugebitis & flebitis. Risus dolore miscebitur, & extrema gaudij luctus occupabit. ibi erit fletus & stridor dentium. Quantum glorificauit se & in delicijs fuit, tantum. date illi tormentorum & luctum, quia dixit in corde suo, sedeo Regina, & luctum non video.*

Beati qui esuriunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.

PVNCTVM VI.

I. Actus justitiæ famis. 1. IVSTITIÆ nomine intelligitur, tùm habitualis, qua sanctificamur, tùm actualis, quæ constat operibus omnium virtutum, & denique ipsa salus animæ nostræ, & inchoata nunc, & in cœlo perficienda. Actus sunt. 1. magno affectu cupere omne debitum implere virtutis, 2. amplius adspirare ad id, quod perfectum est in omni justitia & sanctitate. 3. Esurire & sitire Christum ipsum, qui est nostra justitia, & optando ei vniri, tùm corporaliter in Sacramento, tùm spiritualiter, per fidem viuam, & intimum gustum diuinarum

couso-

consolationum. 4. Anhelare ad perfectam justitiam patriç, vbi, viso Deo, anima plenè transformatur in similitudinem illius. II. Exemplum Christi, cui cibus erat facere voluntatem Patris, & mori pro illius gloria, & salute nostra: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor?* & in Cruce: *Sitio.* III Præmium, quoniam ipsi saturabuntur, tum in hac vita meritis & justitia aucti, diuinisque consolationibus assiduè affecti, tum in altera, vbi plenè satiabuntur, cùm apparuerit gloria Dei. IV. oppositum. *Væ vobis, qui saturati estis, quia esurietis.* Saturati à cibo & potu, & oblectamentis vitç præsentis; & qui nunc expletis cupiditates vestras, quia esurietis, vt ille, qui petebat guttam aquæ, & negabatur ei. Iusto nimirum judicio, *& diuites dimisit inanes.*

II. Fames & sitis Christi. Luc. 12. 50.
III. Præmium.
IV. Pœna. Luc. 6. 26.
Luc. 1. 53.

Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.

PVNCTVM VII.

I. ACTVS, sunt ipsa misericordiæ opera, tùm corporalia, tùm spiritualia, circa quæ seruandum. 1. vt nemo excludatur, neque inimicus. 2. vt in omni occasione exhibeatur pro facultate; &, cùm quis per se nequit, per alios: & à Deo saltem petat misero auxilium. 3. vt ex affectu interno commiserationis succurrat.

I. Misericordiæ opera. Circumstantiæ.
1.
2.
3.

II Exemplum Christi, *qui pertransiit benefaciendo & sanando omnes oppressos à diabolo.* Et dicebat

Act. 10. 38.
Mat. 9. 13.
Luc. 6. 36.

dicebat: *quid est, misericordiam volo & non sacri-*
Heb 5. 15. *ficiũ*. Et hortabatur: *Estote misericordes sicut & Pater Vester misericors est. Habemus Pontificẽ qui possit compati infirmitatibus nostris, tentatum*
III. *per omnia.*
Præmium. III. Præmium, *quoniam ipsi misericordiam consequentur*, tùm in hac vita, tam in corpore, quàm anima; tùm in altera perfectè, quo ad
Luc. 6. 38. vtrumque. Et quidem, *qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Beatitudo cœlestis est
IV. summa, & omnis misericordia.
Pœna. IV. Oppositum: *nonne oportuit misereri con-*
Mat. 18. 33 *serui tui. sicut ego misertus sum tui? mittite eum*
&c. 2. 11. *in tenebras exteriores. Iudicium sine misericordia.* Ex operibus misericordiæ judicabitur mundus, siue omissis, siue exhibitis.

Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

PVNCTVM VIII.

Iac. 7. 13. I. MVNDITIES hæc est charitas Perfecta,
I. cui insint illa tria ex Paulo. *De corde*
Puritas *puro*, (experte peccati mortalis & venialis;
cordis. saltem quoad affectum & habituationem; Et
1. Tim. 1. 5. *Conscientia bona.* Sanctis cogitationibus & affectibus plena, abstersis contrariis.) Et *Fide non ficta*: vt qui seruit Deo non simulatè, aut
II. videri volens, & eadem sinceritate erga ho-
Christus. mines vtitur. II. Exemplum Christi, qui nec peccare potuit, nec ab inimicis argui de peccato. In quem Sathan nec per suggestionem aliquid potuit, qui fictos maximè odiuit. *Væ*
Mat. 23. 25 *vobis, quia mundatis, quod deforis est.* Denique
Sap. 7. 26. est *candor lucis æternę, speculum sine macula*, &

imago

imago bonitatis. III. *Præmium: quoniam ipsi Deum videbunt.* Hæc est essentialis Beatitudo: In præcedentibus ex aliquo effectu judicabatur; hîc ex ipsa essentiali ratione. *Quis ascendit in montem Domini. innocens manibus & mundo corde.* Psal. 23. 3. IV. Oppositum: *foris canes & venefici & impudici, & homicidæ, Idolis seruientes, & omnis qui amat & facit mendacium*; nihil enim coinquinatum illuc introibit.

Beati Pacifici: quoniam filii Dei vocabuntur,

PVNCTVM IX.

PACIFICVS est fouens pacem. 1. In seipso, vt caro spiritui, passiones rationi, hæc Deo consentiat & subiaceat. 2. Erga alios, juxta Apostolum: *Quod ex vobis est, cum omnibus pacem habentes.* 3. vt cum Deo reconcilientur operando. *Hæc est pax, quæ exsuperat omnem sensum.* II. Exemplum Christi, qui è cœlo venit, vt hanc pacem nobis daret, ideoq; vocatur Rex pacificus. Hanc solitus precari suis, hanc jussit, vt precarentur, quocunque irent. Denique per sanguinem suum pacificauit omnia; *siue quæ in terris, siue quæ in cœlis sunt*, III. Premium: *quoniam filij Dei vocabuntur.* Specialiter tunc habebuntur filij, & peculialiter pro talibus tractabuntur, & tandem copiosam hereditatem, vt singulariter dilecti filij, consequentur.

I. Actus pacificorum. 1. 2. Rom. 12. 18. 3. 4. Phil. 4. 7. II. Coloss. 1. 20

Beati

Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est Regnum cœlorum.

PVNCTVM X.

I. Persecutiones. 1. CONSIDERA quatuor. 1. Quæ sit persecutio, omne genus incommodi. 2. A quo inferatur: á Diabolo, odio virtutis, & ab hominibus eius administris, nec ab alienis tantùm, sed à domesticis, & fratribus. 3 Non ob culpam, sed propter uirtutem. *Nemo ve-*
1. Pet. 4. 15 *strum patiatur, vt homicida, aut fur, aut maledicus, si autem vt Christianus, non erubescat, sed glorificet Deum in isto nomine.* 4. Modus ferendi
Actor. 5. 41 patienter. & *gaudenter, quia dignus habitus es, pro nomine Dei contumeliam pati.* II. Exemplũ
II. III. Christi eximium secundùm illa quatuor. III. Prçmium, *quoniam ipsorum est Regnum cœlorum*: &, *gaudete & exultate. quoniam merces vestra copiosa est in cœlo.* Indicatur præ alijs copiosiùs munerandos. & spe tantæ remunerationis meritò gaudendum in malis, quia tantùm afferunt bonum. IV. Oppositum; *Væ,*
IV. Luc. 6. 26. *cùm benedixerint vobis homines.*

MEDITATIO XII.

De triplici munere Apostolico, purgandi, illuminandi, & perficiendi.

Secunda pars sermonis:

PVNCTVM I.

DE

DE munere purgandi. I. *Vos estis sal terræ.* Sal valet contra corruptionem, & cibos salubres, sapidosque facit. Sal ergo est terræ, qui homines à peccatis vindicat, & purgat, eisque studium pœnitentiæ, ac virtutis reddit suaue, ac per hoc ipsosmet homines palatui Dei sapidos, gratosq; facit. Istud præstare nequit, nisi sapientia & gratia à Deo acceptis, per quæ ipse fiat sal. Debet autem, priusquam alios purget, & condiat, salem seipsum reddere, quales vult alios facere. II. Exemplum Christi qui, vt purgationem peccatorum faceret, oblatus est, & per tempus prædicationis tam instanter incubuit, vt à peccatis hòmines abduceret. III. Pœna neglecti muneris. *Quòd si sal euanuerit, in quo salietur? ad nihilum valet vltrà nisi vt mittatur foras & conculcetur ab hominibus*, Potest dupliciter intelligi, vel, si ipse in se euanuerit, vt non sit talis, quales vult alios facere, vel, si omiserit se exhibere sal alijs, licèt alioqui se non neglexerit. necessitas enim incumbit saliendi viro Apostolico.

SAL. I. *Mat. 5. 13.* Cibos condit. *II.* Christus. III. Pœna.

PVNCTVM. II.

DE munere *illuminandi.* I. *Vos estis lux mundi* est officium planè diuinum: nam, *qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti*; &, *qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates.* Fructus hujus illuminationis est quem describit Paulus: *Vt filij lucis ambulate (fructus enim lucis est in omni bonitate, & justitia, & veritate) probantes,*

LVX. *I.* Apostoli. *Dan 12. 3.* *Ephes. 5. 8.*

quod sit beneplacitum Deo, & nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum, magis autem redarguite: Christus per excellentiam fuit lux

Ioan. 9. 5. mundi: *quàm diu sum in mundo lux sum mundi.* Ab hoc tanquam sole accipiunt reliqui tanquã stellę lumen suum Petam, vt sim vna ex il-

Dan. 12. lis, de quibus Daniel: *Stellæ dederunt lumen in custodijs suis, & lætatæ sunt, vocatæ sunt, & dixerunt, ecce adsumus; & luxerunt ei cum iucundi-*

II. *tate, qui fecit illas.* II. Redarguuntur, qui juxtà talentum acceptum, non se impendunt in illuminandis proximis, sed lucernam sub mo-

III. dio abscondunt. III. Commendantur, qui doctrinam lucere faciunt exemplis bonorum omnium operum: *vt videntes glorificent Deum,* cùm alioqui blasphemetur ob mala exempla Doctorum.

PVNCTVM III.

Ciuitas. I. Apostoli. De munere perficiendi I. *non potest ciuitas abscondi super montem posita.* Ciuitati suos Apostolos comparat: quia non vult eos esse solitarios, & priuatam vitam agere, sed communem, ad se quàm plurimos attrahendo, &

II. Supra mõtem quid. conuiuendo. II. supra montem posita, hoc est, supra magnam, celsamque virtutem, quia eminere eosdem oportet sanctitate, esseque perfectos juxta illud: *supra montẽ excelsum ascẽde tu, qui Euangelizas Sion exalta in fortitudine vocem tuam qui Evangelizas Ierusalem.* Tunc enim Prędicatoris auditur vox, si ex edito pro-

III. Vir perfectus in mõte. clamarit: & ad ciuitatem accursus fieri poterit. III. Deinde supra montem est ciuitas; quia

quia vir perfectus debet ad celsitudinem perfectionis homines iuuare, atque promouere, non ad communem tantúm virtutem. *Sapientia enim misit ancillas suas, vt vocarent ad arcem, & ad mœnia ciuitatis.* Prou. 9, 3.

MEDITATIO XIII.

De excellentia legis Euangelicæ.

Tertia Pars Sermonis.

PVNCTVM I.

PRÆMITTIT Dominus, se non venisse, vt veterem solvat, sed impleat: impleuit autem tripliciter, & seruando illam, & præstando, quæ promiserat illa, & perficiendo. I. Christus legem perfectè seruauit.

II. Necessitatem seruandi legem demonstrat. Nam, *qui soluerit vnum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in Regno cælorum*: Contemptus erit apud Deum, si vel vnum: qui enim offendit in vno, factus est omnium reus: perinde excluditur à Regno Dei, si vel minimum, etiam alioqui non lethale, ex contemptu soluerit: si & docuerit, duplici nomine excludetur. contra, qui fecerit, & docuerit, conjūgit, quia, qui docuerit tantùm non erit magnus coram Deo, qui autem fecerit, magnus erit, quia exemplo simul docet & verbo, pro occasione, & statu suo. II. Mat. 5, 20. Lex necessariò seruanda.

III. Exemplar operationis proponit, non sanctos homines, non Angelos, non seipsum, sed patrem cælestem, *estote perfecti, sicut Pater vester perfectus est*: in quo nulla culpa esse potest. III. Exemplar operationis. Pater. Mat. 5, 49.

test, omnes sunt virtutes, & eæ gradu excellentissimo. IV. In tradenda explicandaque lege, hæc ipsa tria persequitur. 1. vt omnis absit culpa, etiam interior, & occasio omnis amputetur. 2 Nulla desit virtus, vel insubijciendo appetitu proprio vel in actione erga proximum, vel denique erga Deum. 3. vt sint quàm perfectissimæ, qualis est beneficentia erga inimicos, ad instar diuinæ.

IV.

MEDITATIO XIV.

De oratione Dominica.

DOMINICA dicitur, quia Christus eam docuit & quidem bis. primo, cum haberet sermonem in monte ad turbas, vt refert Matthæus : deinde priuatim. cùm vnus discipulorum ab eo peteret, *Domine doce nos orare, sicut docuit Ioannes discipulos suos*, vt est apud Lucam. dirigitur autem ad Patrem. etsi possit ad omnes dirigi diuinas personas. Credibile autem est, Christum sic orasse, cùm suos doceret. orat autem quotidie in nobis, sicut caput nostrum, faciens nos orare, & orat pro nobis, vt sacerdos est.

Matt.6.9.
Lucæ.11.2

Pater.

I. Pater creator.

I. Est titulo creationis, qua nos ad imaginem suam facit; item adoptionis, per gratiam, atque sic millies Pater, quoties paratus est peccantes recipere in eandam gratiam, quæ Paternitas magno stetit filio Dei, qui cruce eam promeruit nobis. II. Patris prouidentiam

II. Patris munia implet

am exhibet, ſuſtentando corpus, & animę ſaluti conſulendo amanter, vt ſolus verè Pater ſit: qui proinde ait: *Nolite vocare vobis Patrem ſuper terram, vnus eſt enim Pater veſter qui in cœlis eſt.* Mat. 23. 9. & meritò, nam, *Pater meus & mater mea dereliquerunt me* (quod ſæpe fit) *Dominus autem aſſumpſit me*: nunquam deſerit, niſi derelictus. Pſ. 26. 10. II. Præterea ſi ille Pater ego Filius, quanta hæc dignitas? pręſtabo filij partes amore, obſeruantia, obedientia. Qui iſtuc ex mancipio vili proue&ctus es, vide ne degeneres. Si Pater, ergo ego filius. V. Voluit precationem ab hac compellatione nos exordiri, ad excitandam fiduciam obtinendi petita: & quia gloriatur in hoc nomine quòd Pater ſit, gaudet ſe ita compellari, & ad commonēdum nos, quòd velit filiali affectu nos ad ipſum accedere, & in omnibus ipſi ſeruire, taliaque petere, quæ deceant talem Patrem.

IV. Cur à Patre orditur

Noſter.

1. Voluit, vt dicerem, *noſter*; non autem, *meus*, qui cùm vnicum habeat filium naturalem: voluit quàm plurimos habere adoptiuos, tum Angelos, tum homines, idque ita, vt bono filiationis vnuſquiſq; gaudeat, ac ſi nullum heberet conſortem. Nam Dona Dei non minuuntur communicatione in plures. 2. vt moneret eſſe nos inter nos fratres, nulla exceptione gradus, aut ætatis, atque vt fratres inuicem diligendos, proque omnibus communiter orandum, nullo ſpreto, ſicut per Malachiam: *Nunquid non Pater vnus omnium noſtrum?* Mal. 2. 10.

1. Liberalitatem oſtendit.

2. Vt inuicē-snmeus.

3. Reuerentiam excitat. *strum? nunquid non vnus Deus creauit nos? quare ergo despicit vnusquisque fratrem suũ?* 3. quòd *Pater mi*, conueniret magis vnigenito, & appellatio esset indulgentior, quàm pro reuerentia illius Majestatis; cujus oportuit haberi rationem. Et si nihil ferat, priuatim, pro affectu aliquando, sic Deum alloqui, quod ita pleno jure filius sim adoptiuus, ac si forem vnicus.

Qui es in Cœlis.

In Cœlis. Vt cœlestia petamus. Cum in omni loco sit, voluit cælum exprimi, vt reuerentiam in nobis excitaret illius Majestatis in cœlo dominantis. & vt mentes nostras ad cœlestia erigeret. quæ est filiorum Dei hæreditas Et vt intelligam, me hîc esse peregrinum; debere autem cælo dignam colere puritatem. Denique docet, illic oculos leuare, vnde veniet auxilium mihi. Per cęlos etiam intelligi possunt animæ justę, in quibus habitat Deus: qualis esse studeat, qui orat, vt in abscondito cordis sui ab inhabitante Domino exaudiatur. Hactenus præambulum, sequuntur petitiones.

Sanctificetur nomen tuum.

Petio 1.

1. 1. Non ait, glorificetur, quia nihil Deus ita æstimat: atque quòd sanctus sit; ac proinde, vt pro tali hebeatur & prædicetur, quod est
Isai. 6. 3. *Apoc.* 4. 8. Beatorum carmen: *Sanctus, Sanctus, Sanctus.*

2. 2. Non ait, potentia, aut majestas; sed *nomen tuum*, vt simul includat, quicquid Dei apud nos nominatur, totum videlicet sanctum esse, & pro eo celebrandum: nominatur autem omni-

nipotens, sapiens, creator, & infinita alia. 3. 3.
Tuum, inquit, quia solum *tuum* est sanctum
perseipsum, vnde justi stillam participant. Er-
go, *tuum*, non nostrum; *Non nobis Domine, non* Psal 113.6
nobis. sed nomini tuo da gloriam Regi sæculorum 1. Tim. 1.6.
immortali & inuisibili, soli Deo honor & gloria
in sæcula sæculorum, nobis autem confusio faciei. & Baruc. 1.15
ego sic studiosa sum nomen meum commen-
dandi, qui nesciri & contemni præoptare de-
berem. 4. Non restringit: per nos *Sanctifi-* 4.
cetur: quia optandum, vt ab omni creatura
cælestium, terrestrium, & infernorum. 5. Por- 5.
rò sanctificatur Dei nomen, si homines cre-
dant, quod reuelat, sperent, quod promittit;
faciant. quæ jubet, colant, vt ipse præcepit; a-
ment eum ex toto corde, attestantibus ope-
ribus, vnde qui vident, glorificent Patrem,
qui in cœlis est.

Adueniat regnum tuum.

Petitio 2.

1. REGNVM, quo in iustis regnat, qui per 1.
omnia ipsi subijciuntur. 2. Quo regnat Regnum
in Beatis; istud autem adueniet nobis, si in gratiæ.
primo permanserimus. Quare agit: *Adueniat*; 2.
quasi sponte secuturum. Et quidem istud Gloriæ.
omnes optant. ad primum, non ita, quia cum
labore coniunctum est. Iustitia enim para-
tur, & conseruatur mortificatione appetitio-
num. 3. Regnum illud consummatum, atque 3.
perfectum, cum DEVS erit omnia in omnibus, Consum-
in resurrectione mortuorum, quòd expectant, matum.
animæ beatæ. 4 *Tuum* inquam, non mundi 4.
Regnum, quòd caducis bonis constat, mul- Dei, non
mundi reg-
num.

toq; minùs peccati Regnum, quod cupio fun-
ditus euersum.

petitio. 3. *Fiat voluntas tua, sicut in Cœlo, & in terrâ.*

1. Voluntas Dei. 1. Voluntas Dei continetur illius præce-
ptis, & consilijs, ac inspirationibus; necnon
iussis eorum, qui Dei Nomine præsunt. Ad hęc
exequenda sufficit, quòd voluntas Dei est, &
Psal. 29. quòd *vita mea in voluntate eius est*: vt si eam fa-
2. ciam, viuam; alioqui periturus. 2. *Tua*, non
Dei solius. mea, quæ peruersa est; nec carnis, quæ con-
traria spiritui, nec mundi quæ vana, nec dia-
boli, quæ iniqua. Sed *tua*, quæ est regula re-
ctitudinis, & quam vt faceret CHRISTVS ve-
3. nit. 3. Modus faciendi; *sicut in Cœlo* ab Ange-
Perfecta. lis, : ita integrè, promptè, velociter, fortiter,
amanter, exultanter. Vnde opportunè præmisit:
Adueniat Regnum tuum; vt, quando illuc adspi-
ramus, ita nunc agamus, vti agunt, qui in cœ-
4. lo sunt. 4. Potest sic etiam intelligi, vt ter-
reni & carnales homines sic voluntatem Dei
faciant. vti Cœlestes, & spirituales faciunt.
Psal. 141. *Doce me* Domine, *facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.*

Petitio. 4. *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.*

1. 1. Quis est Panis iste? panis supersubstan-
1. tialis Eucharistiæ, qui spiritum nutrit, & ro-
Panis Eu- borat: vt digni reddamur illo assiduè frui. 2.
charistię Alia gratiæ auxilia, sine quibus vita spiritua-
2. lis non producitur: in quibus est, vt faciamus
Gratiæ. Dei

DEi voluntatem, quam CHRISTVS dicebat suum esse cibum. 3. Pânis corporalis, vitæq; susten- 3.
tatio, pro qua non vult nimis esse anxios, sed Corporis.
à DEO etiam expectare. Per hæc instruimur, quòd tanquam infantes egeamus cura DEI, & tanquam filii ad eum confugere debeamus. 2.
II.
Nostrum: etsi enim est supersubstantialis, & à DEO, *noster* tamen, quia nostræ indigentiæ necessarius, & nobis à CHRISTO comparatus, & promissus. Quia verò DEUS etiam Angelis & Beatis Panis est: petimus eum pro modo & statu nostro, sicut & corporalem. 3. *Quotidianum.* III.
Si de spirituali, non ille, qui est paucorum singulariter dilectorum, quia indignum me reputo, sed communem, quasi portionem & necessariam, sine qua non viuitur: ita etiam si de corporali accipiatur, non abundans & ad genium, sed ad necessitatem. 4. *Da nobis*, pro IV.
omnibus tanquam fratribus petendum, etiamsi alioqui odientibus. *Orate pro persequnetibus, & Mat. 5. 44.
calumniantibus vos, & si videris inimicum esurientem, ciba illum.* Prou. 25. 21
5. *Hodie*, quia vult nos quotidie petere, semperq́, ab eius pendêre prouidentia. 5. Quotidie peto.
Auocat etiam à superflua cura de crastino, ad exemplum *dati olim Mannæ in singulos Dies.* Hodie etiam pro vita præsenti accipitur, quàm diu hodie nominatur, vt agit Paulus, quod est præsens tempus. Exodi 16. 4 Hta. 5.

Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Petitio. 5. debita.

1. Peccata.
1. Debita sunt, peccata; tùm mortalia, tum venialia: & quæ eis debentur pœnæ, quæ pe-

2. timus dimitti per media à DEO instituta, & nostram coöperationem. 2. Quòd quamuis aliquis sit filius, & Regnum DEI in se habeat, faciatq; illius voluntatem, adhuc eget dimissione ob veniala peccata quotidiana. 3. Vicis-

3. Injurias remittere. sim proximis debemus dimittere debita offensionum & iniuriarum, & quò id perfectiùs fiet, benefaciendo etiam inimicis, eò liberaliùs nobis à DEO dimittentur debita nostra. Et

Ephes. 3. 26 vult statim dimitti. *Sol non occidat super iracundiam* vestram. Et hanc ponit quasi necessariam conditionem, vt nobis dimittatur, quare contra se profert sententiam, qui non dimittit debitoribus suis.

Petitio 6. Ne vincaris pete.

Et ne nos inducas in tentationem.

Non petitur vt non tentemur, quia id sæpè expedit; & à Deo sapienter permittitur, sed, ne tentationi succumbamus, aut etiam tentari sinamur, quando præuidet, nos succubituros.

Petitio 7.

Sed libera nos à malo.

AB omni malo omnino. Sicut subjungit Ecclesia in Missa: *Libera nos quæsumus Domine ab omnibus malis præteritis, præsentibus & futuris*: nempe æternis & temporalibus, animæ & corporis, & hujus, prout expedit nobis. præterita autem mala sunt peccata: quorum adhuc rei sumus, vel ratione pœnæ, vel

1. Dæmon. etiam culpæ. Deinde à malo, hoc est. à maligno Dæmone; ne supra nos potestatem habeat, aut ejus efficiamur serui peccando. Licebit hîc more Ecclesiæ in litaniis recensere varia ge-

nera

nera malorum, à quibus liberari flagitamus.

Amen.

Fiat fiat. magno desiderio pronuntiabitur, nam *Desiderium pauperum exaudiuit Dominus.* Magna etiam fiducia, vt qui ea petimus, quæ petenda præscripsit, sicut ait Joannes: *Hæc est fiducia, quam habemus ad Deum, quia quodcunque petierimus secundùm voluntatem ejus, audiet nos, & scimus, quoniam habemus petitiones, quas postulamus ab eo.* De prouidentia Dei adsubueniendum nobis agitur in sexta parte meditationum. Ps. 9. 39. Fiducia. 1. Ioan. 5. 14.

NOTA.

Quòd quatuor petitiones faciunt ad obtinendum bonum, tres autem ad auertendum malum Ex primis concernunt Diuinam gloriam tres: *Sanctificetur nomen tuum, Adueniat Regnum tuum, Fiat voluntas tua*: quarta autem concernit nostram vtilitatem, seu per eam petimus nobis bonum necessarium, tam spirituale quàm corporale. Etsi tria etiam priora nobis prosunt, quia nostrum est bonum, facere ejus voluntatem, & sanctificare ejus nomen, & regnum aduenire, sed in ijs, ex obiecto & per se quæritur glorificatio Dei. Tres posteriores ad auertendum malum pertinent *Dimitte nobis debita nostra* ad remissionem peccatorum jam admissorum. *Ne nos in ducas*: ad futura peccata præcauenda, & pericula eorum declinanda. *Libera nos à malo*, ab omni genere malorum, quod obuenire potest, quatenus.

1. Quatuor bona petimus oratione Dominica.

2. Tria mala deprecamur.

nus tamen expediat nobis: nam tribulari sæpè expedit, & persecutiones pati, & ægritudines.

MEDITATIO XV.

Missio Discipulorum ad prædicandum per Iudæam.

In commemoratione S. Pauli. Et communi SS. Apostol. 30 Junij.

PVNCTVM I.

Mat. 9. 37. *Luc.* 10. 2. Operarij otiosi.

NECESSITAS mittendi: ait enim: *Messis quidem multa, operarij autem pauci; rogate ergo Dominum messis, vt mittat operarios in messem suam.* Messis multa electorum expectantium prædicationem Evangelii, operarij pauci. nam plerique refugiunt laborem, aut in eo non lucrum animarum, sed proprium quærunt, pauci se disponunt, vt idonei fiant, sed resistunt mittere volenti. Dominus messis est Christus: hic rogandus, quia nemo sponte sua potest mittere manum in alienam messem. Vult rogari, quia ad executionem prouidentiæ, & decretorum Dei medium est aptissimũ oratio; &, vt insinuet, non sua interesse, cùm inde nihil referat, sed hominum ipsorum rem agi. nihilominus, necdum rogatus, statim misit, pro charitate, desiderioque hominum salutis.

PVNCTVM II.

1. Cur binos. *Prou.* 18. 19 *Eccl.* 4. 10. *Mat.* 18. 20

BINOS mittit; ad commendandam mutuam charitatem, & quia *frater, qui adiuuatur à fratre, quasi Ciuitas firma, & si vnus ceciderit, ab altero fulciatur. Væ soli, quia, cùm ceciderit,*

rit non habet subleuantem se. & vbi duo, vel tres sunt congregati in Nomine meo, ibi sum in medio eorum. Nec solum causa auxilij, sed vt mutuò sibi testes sint impensæ operę. Deinde impertit potestatem miraculorum: *Infirmos curate; mortuos suscitate, leprosos mundate, dæmones eijcite.* Nempe vt prædicationi ipsorum conciliaret auctoritatem, cùm essent alioqui Idiotæ & simplices subijcit; *Gratis accepistis, gratis date.* In primò commendat humilitatem, nè sibi adscribant. Quare redeuntes cum gaudio, quòd sibi dæmonia subijciantur, repressit exemplo Luciferi, dicens: *Videbam Sathanam sicut fulgur de Cœlo cadentem.* In secundo commendat liberalitatem benefaciendi, nulla expectata compensatione, quò maiorem à DEO referant. Nam reprehenduntur, qui aliter agunt: *Quis est in nobis, qui claudat ostia, & incēdat altare meum gratuito?*

2. Potentiam dat suam. *Mat.* 10. 8.

Mandat humilitatē

Luc. 10. 17

Mala. 1. 10

PVNCTVM III.

INSTITVIT Dominus Discipulos ad missionem: *Ecce ego mitto vos, sicut Oues in medio luporum; Estote ergo prudentes, sicut serpentes, & simplices, sicut Columbæ.* Vbi sex virtutes eis commendat: *Mansuetudinem* Ouium; vt nec læsi noceant: *Patientiam* in ferendis incommodis illatis; *Charitatem*, impendendo se totos vtilitati aliorum, sicut oues lac lanam & carnem suam præbent. *Fiduciam* in pastore suo, tanquam oues, quę se tueri nequeunt. quare ait: *Ecce ego mitto vos vt pastor oues confidite,* quamuis inter lupos. Hoc enim est tempus,

Mat. 1 16.

6. Virtutes commendantur Mensuetudo. Patientia. Charitas. Fiducia. *Isa.* 11. 6.

pus, de quo prædictū: *Habitabit lupus cū agno, & pardus cū hædo accubabit* &c. Item *prudentiā*
Prudentia serpētum, vt caput à vulnere abscondant, quādo nequeunt corpus, cętera perdant, dum animā seruent, & obturant aures ad voces incantantium, malequè suadentium. Atq; vt serpens obseruauit tempus locumq; aptum ad seducendā Evam, ita ipsi ad Evangelium insinuandum. Postremò *simplicitatem columbinam*, ne prudē-
Simplicitas. tia sit vulpina & fraudulenta, sed absq; felle, sincera. Oculi tui columbarum, quales Christi, in quem *descendit Spiritus sanctus sicut colum-*
Lu. 3. 22. *ba*. Det ille mihi, vt norim prudentiam cum simplicitate conjungere.

PVNCTVM IV.

VItæ rationem, modumq; præscribit 1. Vetat superflua, vt sunt pretiosa. *Nolite pos-*
1. Superflua reijci. *sidere aurum, neq; argentum neq, pecuniam in zonis vestris.* Et in communibus vetat non necessaria: *non peram in via, neq; duas tunicas,* (si sufficiat altera,) *neq; calceamenta* mutatoria, *neque virgam*, quamuis minima, quibus carere valeas,
Mat. 10. 9 iubet abijcere. quin in plane necessarijs vult eos DEO fidere. *Dignus est enim operarius cibo suo.* Suppeditabit eis, qui mittit. Vnde in cæna vltima dicebat: *quando misi vos, sine sacculo & calceamentis, nunquid aliquid defuit vobis?* ni-
Luc. 22. 25. hil. Plane omni solicitudine temporali libe-
Sine solicitudine temporali. ros esse vult, qui euangelizant, siq; bene officio fungantur, in eo satis subsidij eos habere ad vitæ necessaria, quæ iure suo expectare à mitten-

te

te DEO possunt ac debent, qui excitabit homi-nem, vt ipsis subueniant etiam abundãter. Voluit CHRISTVS exercere suos in quadam perfecta fiducia diuinæ erga se prouidentiæ, non vt id foret in posterum præcepti, secundùm eum vigorem. sed vt tantùm ad eam formam, quoad fieri posset, Apostolici viri aditerentur. Amplius prohibet: *neminem in via salutaueritis*: videlicet, ne á suscepto negotio se retardari sinãt, per officiosas salutationes, & non necessaria officia alioqui vult salutari hospites suos, & pacem eis impertiri. *In quamcunq; domũ intraueritis, dicite; Pax huic domui. Quòd si ibi fuerit filius pacis? requiescet super illum pax vestra, sin autem ad uos reuertetur?* Significat prædicationem fore efficacem in filijs pacis, qui præordinati sunt ad vitam ęternam; quód si tales non fuerint, nihilominus ipsos operæ suæ fructum relatùros.

Luc. 10. 4. Ne salutent.

Luc. 10. 5.

PVNCTVM V.

QVID annuntiare debeat, *dicite illis: Appropinquauit in vos Regnum Dei.* Duo efficacia motiua, & promissio Regni DEI, & spes propinqua, præsente iam Saluatore. *Et exeuntes prædicabant, vt pœnitentiam agerent.* quâ ad Regnum peruenirent. Nam *Regnum Cęlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.*

Scopus. Luc. 10. 7. Regnum cœlorum.

Mat. 11. 12

MEDITATIO XVI.

Martyrium Ioannis Baptistæ.

In Decollat. S. IoannisBapt, 29. Auguſt.

PVNCTVM I.

Mac. 6:20. Non timet Herodem.

IOANNIS fortitudo, & conſtantia animi; qui cùm magni fieret ab Herode, *qui metuebat Ioannem, ſciens eum virum iuſtum & ſanctum, et, audito eo, multa faciebat.* cùmq; Herodiadis impotentiam animi, crudelitatem non ignoraret, neq; ob gratiam, neq; ob metum deſtitit à reprehenſione dicens Herodi: *Non licet tibi habere vxorem fratris tui.*

Mat. 14.4.

PVNCTVM II.

Reſtabat perſecutio Ioanni.

HERODES *tenuit Ioannem, & vinxit, & incluſit in carcerem* Hactenus in honore fuerat Ioannes, debuit perſecutionibus tanquam aurum probari. Nec abnuit, aut captauit latebras, aut fugam, ſed promptum ſe obtulit, carceremque in domum orationis vertit, nec deſtitit à prędicatione. Inde enim miſit diſcipulos ad Chriſtum. cupiebat autem diſſolui. & Patribus etiam Lymbi Chriſtum annuntiare, ex officio præcurſoris.

PVNCTVM III

Exercitus Dæmonis.

VITIA conſpirabant in Sanctum. Ingluuies conuinij, luxuria Herodis, leuitas puellæ ſaltantis, jactantia promiſſi, ficta religio juramenti, illum neci deſtinant: Et huc præcipatus eſt Herodes, quòd audire Ioannem deſijt, qui interpretatur gratia. ſic, cùm occludimus

dimus aures diuinis inſpirationibus, quotidiè in pejus ruimus.

PVNCTVM IV.

OBTRVNCATVR Ioannes: excepit gaudio ſententiam mortis, præbuit jugulum. orans pro perſecutoribus ſuis. Deducitur ejus anima in ſinum Abrahæ ab angelis, & qui Natiuitate ſua multos lætificauerat, migrans è corpore replet lætitia Sanctos, qui Saluatorē expectabant. Cujus Sancti gloria æſtimari poteſt ex vita ſanctiſſima, quodque tribus laureolis, *Virginis, Doctoris*, *Martyris* inſigniter decoratus ſit.

Mors & gaudium S. Ioannis Gloria ejus.

3. Corolla.

MEDITATIO XVII.

Domin. 4. Quadrag. & vltima poſt Trinit.

Miraculum quinq; panum. Matt. 14.

PVNCTVM I.

1: MVLTA turba ſequebatur Chriſtum, partim admiratione doctrinæ, partim, *quia videbat ſigna quæ faciebat ſuper his qui infirmabātur*, vt ait Joannes. *Hi ſunt funiculi Adæ, funiculi charitatis*, de quibus Oſeę, beneficia tum corporalia, cùm ſpiritualia, 2. Apoſtoli miſericordia moti petierunt à Chriſto, vt turbas dimitteret, quò ſibi eſcas emerent proximis caſtellis. At Dominus monet, vt ipſi potius eis ſubueniant ita docens: Prælatorum miſericordiam debere dilatari, & quando deeſt facultas, recurrendum ad Deum. 3. Alibi Chriſti hæc miſericordia magis exprimitur:

1. Turbæ pietas. *Ioan.* 6 2. *Oſeæ.* 11, 4.

2. Miſericordia Apoſtolorum parua.

3. Chriſti magna.

Marc.8. 2. *Misereor, inquit. super turbam. quia ecce jam tri-*
Mat.5. 32 *duo sustinent me, nec habent quod manducent: &, si dimisero eos jejunos, deficient in via, quidam enim ex eis de longè venerunt.* quàm exactè expendit necessitatem nostram. & rationes subueniendi examinat, ac pericula prouidet, vt quasi debeat subuenire? At quid magni Domine, si triduo te sustineam, qui tuam vitam omnem in mea vtilitate ponis? &, quidni de longè veniam ad te. quando tu de cœlis. propter me? age, ne me jejunum dimittas, ne deficiam in via, donec perueniam planè ad te.

4. Sollicitus. Christus. Ioan. 6. 5.

4. præ se fert Christus sollicitudinem suam, quando rogat Philippum: *vnde ememus panes, vt manducent hi?* negat ille, *sufficere vel ducentos denarios. vt modicum quis accipiat.* At pecunia tibi opus non est, Domine,

PVNCTVM II.

Paupertas Christi & discipulorum.

CHRISTVS petit à Discipulis id, quod habebant, & *obtulerunt ei quinque panes hordeaceos, & duos pisces.* Hæc erat tota prouisio; panes omninò viles & insipidi, & quinque tantum cũ duobus. piscib⁹ cùm essent psi piscatores Tã aberat ab ea sancta familia superfluitas, ex quo ipse confundar, amator commoditatum. Promptè exhibent Apostoli, non causati indigentiam propriam. sic agam, quia rependet copiosè Dominus. Poterat aliter Christus prouidere, sed voluit probare charitatem discipulorum, & facere participes boni operis, simulque docere, quando non valemus ex toto subuenire, conferendum à nobis, quod pos-

Prompta Eleemosyna.

possumus, tam in corporalibus necessitatibus, sicut monuit Tobias; *quomodo poterit, ita esto misericors.* Tob.48.

MEDITATIO III.

SERIES miraculi, 1 Iussit discumbere centenos, & quinquagenos supra viride fœnum, ad vitandam confusionem; & vt numerus facilius constaret, qui fuit quinque millium, præter mulieres & pueros; & vt omnibus manifestius fieret miraculum. 2. *aspexit in cœlum.* sic profitens, à Deo esse omne donum, & illam ipsam patrandi miraculi potestatem. 3. gratias agit pro illis ipsis quinque panibus propositis, & pro multiplicandis ex eis. Nihil tam exiguum, quod non magnificiendum, & pro quo non debeantur grates, quia venit à Domino ad immeritos. 4 *benedixit* certis verbis, & benefaciendo vim impertijt multiplicandi Tum frangens panem, *dedit discipulis, hi autem turbis.* Docemur modum sumendi cibum. 1. ordinatè dispositis conuiuis, inter quos mihi eligam nouissimum locum. 2 vt leuentur oculi mentis in cœlum. coram Deo inspectore edentes sine excessu, sicut ait; *Iusti epulentur & exultent in conspectu Dei.* 3 gratias agant, recognoscentes cibum appositum pro eleemosyna Dei, tam pauperes, quàm diuites. ac cùm talis sit, non obmurmurando de quouis defectu 4 vt præcedat benedictio per aliquam precationem, quæ & sumptionem comitetur, quò cibus fiat sapidior. nam *sanctificatur cibus per verbum Dei* &

1. Iubet discumbere
2. Cœlum aspicit.
3. Gratias agit.
4. Benedixit.
Modus edendi.
1.
2. Psal.67.4.
3.
4.
1. Tim.4.4

& orationem, teſte Apoſtolo. Exprimitur etiam ratio ſumendi Euchariſtiam, de qua parte 4. Meditatione 14.

PVNCTVM IV.

EXPENDitur miraculum. Multiplicantur panes in manibus Chriſti, Apoſtolorum, & comedentium, atque & inſipidis fiunt ſapidi, vti ex manu Dei venientes. cujus *perfecta ſunt opera.* (Deut. 32.9.) 1. Conſidera omnipotentiam. (1 Omnipotentia.) & quis non velit tam potenti Domino ſeruire? qui poteſt *parare menſam in deſerto, & educere aquam de petra. oleumque de ſaxo duriſſimo?* (Pſal. 77.20; Deut. 8 15.) *qui transfert Auſtrum de cælo, & pluit ſicut arenam maris volatilia pennata?* vt ſciant filij tui, *quos dilexiſti, Domine, quoniam non Natiuitatis fructus paſcunt homines, ſed ſermo tuus.* (Sap. 16.26) 2. Conſidera prouidentiam, (2. Prouidentia.) quando ita opus eſt, vt meritò dixerit: *nolite eſſe ſolliciti quid manducabimus aut quid bibemus. ſcit enim Pater veſter, quia his omnibus indigetis Quærite ergo primùm Regnum Dei & juſtitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis.* (Mat. 6.31.) Vnde dicebat Dauid: *non vidi juſtum derelictum, nec ſemen ejus quærens panem.* (Pſal. 36.25) 3. Modumm prouidentiæ; (3. Omnes ſatiat!) vt, cùm diuerſi, & complexionis eſſent, quod dabatur ſingulis, ſufficiebat pro cujuſque neceſſitate, ſicut de manna, *ſiue plus, ſiue minùs quis colligeret.* Etſi hîc multum ſuperfuit de panibus, ad Dei magnificentiam declarandam. 4. Id in Euchariſtia eſt illuſtriùs, (Miracula S. Euchariſtiæ.) quæ nunquam conſumitur, & quamuis hoſtia in mille partes diuiſa, non plus habet, quàm ſingulæ, & ſatiatur quiuis ex ea parte; quam ſumit.

PVN-

PVNCTVM V.

SVPERFVTVRA *duodecim cophini fragmentorum*: quod erant Apostoli, qui colligebant. En quantùm eis reddidit, & quantò melius, proque insulsis panibus! ita viduæ illi de farina & oleo factum à Deo; quòd pauisset Eliam. Ita eleemosynas in pauperes remunerat. *Fœneratur Domino qui meseretur pauperis* & qui in hac vita sic compensat, quomodo in futura? *mensuram bonam & confertam & coagitatam dabit in sinum vestrum.* Sed quæ admiratio turbæ, quæ lætitia? Regem destinabant sibi: ideò fugit in montem solus, ad exemplum contemptus. Et quia *Regnum* eius *non est de hoc mundo.*

Gratitudo Christi erga Apostolos.

Prov 19.17

Luc. 6.38.

Tuubæ?

Ioan 18.26

MEDITATIO XVIII.

Sedata Tempestas. Marc. 4.

Dom. 4. pòst epiphaniam.

PVNCTVM I.

POST concionem prolixam, *cùm sero esset factum. ascendit in nauiculam cum discipulis suis, & erat ipse in puppi supra ceruical dormiens.* 1: Captat somnum, quo ostendit, se humanis subjectum: sed modicum, & cor ejus vigilabat, videbatque omnia, quæ fiebant. imitabor &, bonis phantasmatibus per somnum præbebo. occasionem 2. Dormit, dum *nauicula operitur fluctibus.* sinit nos tentari, & dissimulat, non ideò deserit. 3. sic proficitur in humilitate, purgantur vitia, fiducia excitatur. & orationi insistitur, occasione tribulationum.

Marc. 4. 36

1. Sit somnus sep modicus.

2. Fingit Chriùus sommum.

3.

PVNCTVM II.

Mat.8.25: Marc 4 38 DISCIPVLI *suscitauerunt eum dicentes: Domine salua nos perimus &, Magister, non ad te pertinet, quia perimus?* Singulare remedium ad Deum recurrere per orationem, vtraque formula & breuis, & efficax, & posterior cū quadam filiali querimonia, ac si dicant: *Tuus sum ego saluum me fac Et exurge quare obdormis Domine obliuisceris inopiæ nostræ. & tribulationis nostræ?* Corripuit tunc illos Dominus: *quid timidi estis, modicæ fidei?* etsi enim est, quòd timeatis ex vobis. at oportebat in me confidere.

Orant discipuli. Ps.118 94 Ps.43. 23

PVNCTVM III.

Omnipotētia Christi. IMPERAVIT *ventis & mari Et comminat⁹ est vēto, & dixit mari, tace, obmutesce. & cessauit ventus, & facta est tranquillitas magna.* Insensibilia agnoscunt imperium creatoris, & parent & ego resisto? non solùm tacere jubet, quasi ad tempus, sed planè sedari, semota causa O, sic animæ meç tumultus compescat. Est enim *quasi mare feruens, quod quiescere non potest, & redundant fluctus ejus. Et mirati homines dixerunt: qualis est hic. quia venti & mare obediunt ei?*

Isa. 5.7.

Octaua SS. Petri & Pauli 7. Iul.

MEDITATIO XIX.

Christus ambulat super mare.

PVNCTVM I.

Mat.14.12 COMPVLIT *discipulos ascendere in nauiculam, &. dimissa turba. ascendit in montem solus. orare.* 1. NO-

1. NOTA, quàm studiosus orationis, cap- 1.
tato loco, & tempore apto, & producta vsque Orationis
ad quartam vigiliam noctis. 2. Quòd ægrè studium!
à Christo seiungebantur Apostoli, vt oportue- 2.
rit eos *cogere*, sicut ait Marcus. Obedierunt *Marc.6.42*
tamen. 3. Alias, Christo dormiente, nunc, *Marc.4.38*
eo absente, oritur tempestas, ad probatio- 3.
nem fidei, subtracta sensibili gratia.

PVNCTVM II.

NAVICVLA *jactabatur fluctibus, & vidit eos* 1.
laborantes in remigando. 1. Non oportet Discipuli
seipsum deserere, sed conari, insistendo ora- non despe-
tionis & pœnitentiæ, contra tentationes. 2. rant.
Vidit id Deus, quod solatio esse debet tribu- 2.
latis; *nam Advocatum habemus apud Patrem.* Christi
3. *Circa quartam Vigiliam noctis venit ad eos, ambulans supra mare.* charitas.
Vt sic ostenderet, se po- *1 Ioan.2.1*
testatem habere supra aquas, superque tempe- 3.
states mundi hujus. quòd si aliquando *infiga-* Omnipo-
tur ipse in limo profundi. id per dispensationem tentia.
fieri pro nostra salute, vnde victor euadens, *Ps.68 3.32*
placuit Deo super vitulum nouellum, cornua produ-
centem & vngulas. Deinde significauit virtu-
tes orationis, à qua homo possit vndas calcare
tentationum, nam veniebat ab oratione. 4. 4.
Viso illo, putauerunt phantasma esse, & contur- Inanis ti-
bati clamauerunt. Sic, qui periculo tempesta- mor.
tis non fuerunt territi, vana specie conster-
nantur. Et fit, vt ad majores dif-
cultates intrepidi vin-
cantur

PVNCTVM III.

Proprio judicio decipiuntur multi!

2 Cor 11. 14

DELVSIO varia. 1. Sic quidam somnia sua pùtant reuelationes, & passiones suas esse virtutes, puta impetum iræ esse zelum, carnalemq́ue amorem esse spiritualem. Tales ferè sunt superbi, proprio fidentes judicio, quibus se *transfigurat Diabolus in Angelum lucis*, vt internos motus à malo spiritu profectos pro diuinis habeant. Alij à propria imaginatione cum debilate capitis seducti, persuadent sibi, vidisse se Christum, aut audisse ab illo! Denique ipsi etiam spirituales viri assueti diuinis, solent interdum cogitationes pro diuinis habere. Vt cùm Nathan Propheta ex proprio spiritu approbauit, vt Dauid templum Domino ædificaret, quod Deo ratum non fuit. Etsi Nathan non vt vates probauit. 2. Alij contra, pro phantasmate habent, quod verè est Christus, solidam virtutem pro passione, veram inspirationem pro instinctu proprio. Et contingit id etiam prouectoribus in spiritu, sicut nunc Apostolis. Et est grauis tentatio, quando Christus pro phantasmate est. Sic aliqui inexperti eludunt reuelationes quaslibet, quasi Deus non se modò etiam communicaret. Vtrumque extremum est vitandum; tenendumq́ue medium: juxta Joannis consilium: *Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus si ex DEO sunt.*] Quò facit donum discretionis spirituum, quod Deus præsertim communicat præsulibus, ad quos proinde recurrendum est.

2. Aliquibus CHRISTVS pro phantasmate.

1. Ioan. 4:1.

PVN-

PVNCTVM IV.

CHRISTVS se manifestat. *Ego sum : nolite timere.* non distulit consolari discipulos se manifestando. proprium est Dei, vano timore discusso, ad solidam fiduciam erigere, faciens intelligere, quod ipse est. Sicut enim quiuis hominum solet voce sua agnosci, quia vnusquisque habet aliquid proprium, ita agnoscunt Dei vocem illius familiâres. Et sicut eadem vox diuerso modo prolata varios affectus indicat, & affectus gignit in audiente : ita hæc Christi: *Ego sum,* Apostolus demulcet, *comprehensores prosternit.* O, agnoscam ex voce loquẽtem mihi Deum, & loquatur ille mihi bonum.

Pellit timorem Christi.

Ego sum, terret & mulcet. *Ioan.* 18. 6.

PVNCTVM V.

PETRI feruor : *Domine, si tu es, jube me venire ad te.* Quinque insinuat proprietates feruentis charitatis. 1. Illustratio mentis, quandoquidem *tu es* : videlicet, agnouerat verè vocem : *Ego sum,* 2. Cupit sibi aliquid injungi ab eo: *Iube.* 3. Non sustinet à Deo abesse diutius : *Iube, me venire ad te.* Aliquando visa captura piscium, dixit : *Domine, exi á me, quia homo peccator sum.* nunc contra, aduolare ad Christum vult, illud humilitatis fuit, hoc amoris ; illa hunc facit tutiorem, & hic vicissim illam perficit 4. Offert se ad majora viribus, de virtute dilecti confidens. super aquas ambulare confidit, vt Magister, quia *aquæ multæ non extinguent charitatam.* 5. Charitas est cauta & ordinata, non præsumit iniussa. O Deus, *ordina in me charitatem* !

Actus charitatis. 1. Agnitio Christi. 2. 3. Desideriũ seruiendi & manendi. *Lucæ* 5. 8. 4 Oblatio sui *Cant.* 8. 7. 5. Prudens charitas. 6. 2. 4.

PVNCTVM VI.

ANNVIT Chriſtus, dicens: *Veni.* 1. Ideo annuit, quia vidit, charitate impelli, & non ſibi fidere, & reſignatum eſſe contrà, reprehenſus eſt in vltima cœna, quando ſe ad mortem offerebat, quia ſuberat præſumptio, & quidam contemptus aliorum: *etjamſi omnes ſcandalizati fuerint.* 2. Annuit, vt proba-
Mat.26.33 ret verum, quod eis dixerat: *Confidite, ego ſum, nolite timere.* ſiquidem virtute illius verbi, *veni*, ambulare faceret ſuper aquas, quin & ſuper baſiliſcum & draconem, & ſuper mundi fluctus perſecutionum. O, dic animæ meæ: veni, & erunt omnià peruia 3. VbiChriſtus annuit, continuò Petrus ſe in mare dedit. ad illius verbum non eſt hærendum, quia *omnia*
Phil: 4. 13. *poſſum in eo, qui me confortat.*

PVNCTVM VII.

1. Petrus timet. PETRVS periclitatur. Timuit ad Ventum validũ, permittente Deo: ne extolleretur & vt argueretur imperfecta fides, quæ à Chriſti intuitu deflectebat oculos, propter ventũ, qua vacillante, etiam greſſus incedentis ſubſidebat. 2. Diſcitur, quòd qui, Deo probante,
2. Iuuatur. adit pericula, Deus ei adeſt periclitanti, vt jam Petro, nam extendens manum, apprehendit eum. At, ſi temerè & vanitatis cauſa deſeritur. 3. Ingreſſo nauiculam Chriſto, ceſ-
3. ſauit ventus: & ſtatim nauis fuit ad terram. diſijcit ſubitò tentationes præſentia Chriſti, & terræ viuentium facit feliciter appellere.

4. Quod

4. Quòd Deus initia rerum magnarum reddit facilia, tum difficultates oriri finit, ad prouentum ex tentatione. Tandem consolatur, dum cernitur, quàm multum per ejus gratiam possumus.

MEDITATIO XX.

IV. In Festo SS. Petri & Pauli 29. Iunij.

Petrus Diuinitatem Christi confitetur. Matth. 16. Marci 8.

PVNCTVM I.

Matt: 16.13

INTERROGATIO Christi: *Quem dicunt homines esse filium hominis?* 1. Luc s ait, quòd, *cùm solus esset orans, interrogauit illos:* vt intelligatur, Christi oratione impetratum esse lumen Petro, & similiter nobis obtinendum esse per orationem: *Si quis indiget sapientiâ postulet à Deo.* Intelligitur etiam, interrogationem factam diuino Spiritu ob vtilitatem nostram. 2. Interrogando captauit Christus occasionem manifestandi seipsum magis discipulis, quippe quòd fundamentum esset salutis: & ipse dixit. *Hæc est vita æterna, vt cognoscant te verum* DEVM, *& quem misisti* IESVM *Christum.* Deinde discatur, non esse abs re, opiniones hominum de nobis aliquando cognoscere, vt defectus corrigamus, bona autem existimata acquirere, aut acquisita perficere studeamus, non ad vanitatem. 3. Christus *Filium hominis* se nominat vulgari, & vili appellatione (ne affectum à dignioribus titulis appel-

I. Luce 9. 18.

Iacob: 1. 5.

2.

Ioann: 17. 3.

3.

appellari) Vnde mox exaltatur, dum *Filius Dei* pronuntiatur à Spiritu sancto.

PVNCTVM II.

1. Tacent calumnias.

Opiniones de Christo. 1. Apostoli non referunt, quòd Samaritanus, vorax, & potator, & peccatorum amicus diceretur, quia inuidiosa sunt tacenda, ne exasperentur animi, &

2.

Christus, quid *turbæ* dicerent, requirebat, vt Lucas habet non quid scribæ, & Pharisæi. 2. quòd homines circa Dei notitiam facilè errent quòd diabolus procurat, vt captiuos teneat in peccatis. Propterea *captiuus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam.* Et *qui ignorat, ignorabitur.* O, *repleatur scientia Dei terra.* 3. Qui errant, ferè detrahunt Deo aliquid, dum suo judicio metiuntur infinitum, vt cùm *Ioannem*, aut *Eliam* eum dicunt, qui erat Deus. pejus, qui Samaritanum, aut *Dæmonium* habentem; illi sanctitatem, isti potestatem Christo adimentes. 4. Mali etiam Christiani practicè ostendunt, se malè de Deo sentire, vt cùm ex præsumptione misericordiæ illius peccant; aut ex metu justitiæ animum despondent. 5. Simile quid etiam euenit spiritualibus hominibus, quando suum spiritum volunt esse omnium, quasi non essent varij spiritus, modique seruiendi Deo ab ipso inspirati, cùm scriptum sit: *Spiritus intelligentiæ. sanctus. vnicus, multiplex.* Et hi igitur, quasi Deo aliquid subtrahunt, & limitant ejus sapientiam.

Isai. 5. 13 — 1. *Cor.* 14. 38 — *Isai.* 11. 9.

3. Errantes detrahunt.

4. Mali errãt.

5. Errant boni Christũ arctantes.

Sap. 7. 37.

PVN-

PVNCTVM III.

CONFESSIO *Apostolorum*. *Vos autem quē me esse dicitis*. 1. Quærit jam ex ijs, tanquam melius institutis, & quærit, vt magis eos confirmet. Quæram ego ex anima mea; quid de Christo, eiusque virtutibus, & quàm sublimiter sentiat. 2 cùm omnes interrogarentur, præuenit Petrus respondere, tum ob feruorem & Zelum, pro Magistri honore; tùm quia Christus specialiter illum mouit, dando extraordinarium lumen illius feruori. Tanti est cum ferùore agere, sed humilitate seruata, ne te præferas. 3. Confessio Petri. *Tu*, qui ab alijs Elias, vel Baptista, vel Propheta haberis, *es Christus* ille Messias, Iudæis promissus, ille *desideratus gentibus*, ille *sacerdos æternus secundū ordinem Melchisedech*, ille propheta, quam audire omnes debent, ille sanctus sanctorum, ille vnctus oleo justitiæ præ Participibus. *Adhæc Tu es filius Dei viui*. Non Christus, vt alij etiam vocarunt, sed *Christus Filius Dei*, & *viui* quippe vitalem habentis generandi virtutem, & generandi sibi cousubstantialem Filium, & ideo es *Filius* non adoptiuus, sed naturalis.

1.
2. Petrus primò respondet.
3. Tu es Christus.
Aggæi, 2.8
Ps. 109.4.
Filius Dei.

PVNCTVM IV.

COMPROBATIO confessionis. 1. ait, *Beatus es*. nam fundamentum Beatæ vitæ est, nosse Christum. 2 *Simon*, quod significat obedientem. *Bariôna*, quod est filius columbæ, seu filius Ioannis, quod est gratiæ, omnia quadrant in rem præsentem, in qua Petrus se talem

1. Beatus
2. Simon,

3. Non naturaliter. talem exhibuit. 3. 3. *quia caro & sanguis non reuelauit tibi.* Non est humani captûs 4. *Sed Pater meus, qui est in cœlis.* quo profitetur, se verè talem esse *Filium Dei viui.* siquidem agnoscit a Patre cœlesti venire hanc confessionem.

4. Sed a Deo.

PVNCTVM V.

Merces S. Petri.

1. Petrus. *Ioan.* 1.

REMVNERATIO confessionis continet plures prærogatiuas. 1. Impositio nominis *Petrus*, seu *Petra*, quam significat *Cephas*. & prædixerat Christus, ita aliquando vocandum. Nec nomen inane tribuit sine re absque soliditate veræ petræ, qualis esse debet fundamentum. 2. *Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.* proculdubio super hanc, quam nominauerat *Petram*: nominauerat autem sic ipsum Simonem. Constituit igitur illum Ecclesiæ militantis fundamentum, & & caput visibile, post ipsum Christum. 3 *& portæ inferi non præualebunt aduersus eam*, quippe fundatam à sapiente *Architecto*, non super arenam, sed super petram. Certi reddimur de soliditate hujus petræ, vt nec flumina: nec venti, nec imbres possint eam subuertere, Christo ipso fortitudinem impertiente petræ fundamentali. 4. *Et tibi dabo claues. Regni cœlorum.* Clauem scientiæ, ad veritates fidei proponendas & declarandas sine errore: Et clauem potestatis, ad remittenda peccata, & omne impedimentum auferendum, quo arcemur à cœli ingressu. Atque hæc Petro data sunt propter Ecclesiam ipsam, & ita propter me.

2. Caput Ecclesiæ.

3. Perseuerãtia Ecclesiæ.

4. Potestas & scientia clauium.

MEDITATIO XIX

Transfiguratio Christi. Matt. 17.

Festo Transfigurationis, 6. Augusti.

PVNCTVM I.

Caufa Transfigurationis.

CVR voluerit transfigurari? vt latentis gloriæ in carne patibili daret ſpecimen: vt animaret diſcipulos, ſpe participandæ ſimilis gloriæ ad ferendam crucem, & quia in hac vita DEVS facit ſuos prælibare æternam. de quo dixerat: *ſunt de hic ſtantibus qui non guſtabũt mortem, donec videant Filium hominis in Regno ſuo.* Mat:16. 28

PVNCTVM II.

DEVS citò dat.

TEMPVS & LOCVS. Tempus fuit in medio curſu prædicationis ſuæ. Deinde, ſex diebus interiectis, ex quo hortatus eſt ad Crucem, promiſerat *aliquos viſuros regnum Dei ante mortem.* Mar:8. 39. Non diu differt promiſſa Deus, & quicquid eſt. hora eſt. Sex dies ſignificant tempus præſens, poſt quod ſequitur ſabbathum requiei. Locus fuit mons ſegregatus, quippe DEVS ſe communicat ſegregatis á curis, mundi, & celſitudinem perfectionis conſcendentibus. *Quis ergo mihi pennas dabit, & volabo? ecce elongaui fugiens, & manſi in ſolitudine.* Pſal: 54. 7. Ibi ad cor loquitur DEVS.

In ſolitudine DEVS.

PVNCTVM III.

Socios elegit feruentiſſimos.

QVI ſpectatores? tres fuerint feruentiores: vt conſtet, non omnibus iuſtis impertiri extraordinarios hoſce feruores; & quia, ſi omnes, etiam Iudas debuiſſet participare, nam ſo-

lus prætermitti,abſq; nota, nequibat. Sed neq; ſemper feruentioribus iſta dantur. ſed pro diſputatione diuini conſilij, ne quis deſpondeat animum, ſi poſthabeatur. Certè Andreas, ex

3.Diſcipuli præcipuis, non adfuit. In tribus diſcipulis de-
3. Virtutes ſignantur tres virtutes, quæ eminere debent in
Theologi- oratione, vt anima transfiguretur. In Petro vi-
cæ. ua *fides*, in Iacobo *ſpes* firma. in Joanne *charitas*
Pſalm:42.3 ardens. *Emitte* Domine *lucem tuam, & veritatem tuam ipſa me deducent & adducent in montem*
Orationis *ſanctum tuum, & in tabernacula tuā*. Inter oran-
virtus. dum Chriſtus transfiguratus eſt: ibi participātur tales gratiæ, ſplendet facies ab illuſtrationibus diuinis. Radioſquè mittit ſuauiſſimorum affectuum, candeſcit veſtis ab operibus ſinceriſſimæ intentionis. Denique transformatur anima, vt dicit Apoſtolus: *Reuelata facie glori-*
2.Cor:3.18. *am Dominj ſpeculantes in eādem imaginem transformantur á claritate in claritatem.*

Pvnctvm IV.

GloriaIesv Modus Transfigurationis. Gloriam corpo-
ri ſuo debitam hactenus contituerat Diui-
Splendor. nitas, quam nunc effundit in corpus. *Facies reſplenduit vt Sol, veſtis vt Nix.* Non habuit quid maius, cui conferret, ſed exceſſit gloria vtrumquè. Gratulabor Chriſto, & ſacro eius Corpori, cui ad modicum tempus impertita eſt gloria quę poſt reſurrectionem fiet æterna. *Hic* eſt
Thren:4.7. verè Nazaræus, *candidior viue, nitidior lacte, rubi-*
Cant:5.10. *cundior ebore antiquo, & ſaphiro pulchrior Can-*
5. 6. *didus & rubicundus, electus ex millibus: pulcher vt luna. electus vt ſol.* O Domine, & hac gloria,

propter

propter me, fraudasti carnem tuam per omne tempus vitæ mortalis! quantùm ideo tibi debeo ô Domine? quidni ego carnem meam priuem omnibus jucunditatibus nunc, vt vicem aliquam rependam?

MEDITATIO XXII.

Consecuta transfigurationem.

PVNCTVM I.

MOYSES & Elias circũstant Christũ, ideò isti potissimum, quòd notiores, & à sanctitate celebriores, quòd maximè zelantes pro lege, & populo Dei; quòd quadragenario jeiunio, & accessu ad montem (vbi diuinorum mysteriorum, & Incarnationis Dominicæ participes facti sunt) in primis excelluerunt. Visi autem Ipsi sunt in magna gloria, ad ipsiusChristi majorem honorem, cui famulabantur. & vt intelligeretur, justos fore similes suo capiti. Quæ illorum lætitia, viso Redemptore! quas egerunt gratias! quàm reuerenter adorarunt! *Loquebantur* autem cumChristo *de excessu, quem completurus erat in Ierusalem* de passione & morte, verè fuit excessus dolorum sed & meritorum ac satisfactionum supra totum debitum generis humani, excessus denique amoris, quo indigni eramus. Alioqui excessus è vita intelligitur. Sed quorsum in gloria mentio passionis? sic illam amabat propter nos, & docemur consolationes esse referendas, ad ad patiendum fortiter pro Christo, quod quã-

Moyses & Elias.

Lucæ 9.31.

De Passione agunt in gloriâ.

tumcunque erit, excessus non erit, sed multo infra debitum nostrarum culparum, infraque vicem debitam illius amori.

PVNCTVM. II.

Lucæ 9. 32. Apostoli dormiunt interim. Eccleſſ: 7. 9.

QVOMODO se habuerint Apostoli. *Grauati erant somno.* Cæperunt cum Christo orare, sed victi sunt. Ita contingit tepidis, qui proinde in oratione sua non transfigurantur, sicuti feruidi, quibus conuenit illud: *Melior est finis orationis quàm principium:* quia in fine immutantur, tepidi remittunt, & sic fraudantur consolatione, & fructu.

Lucæ 9. 32. Dulcedo Cœlestis gaudij. Psal: 29, 30 1. Cor: 2. 9. Philip: 3. 8

Cùm *euigilantes vidiſſent Majeſtatem Chriſti, & duos viros cum illo* atque hi pararent abire: *Petrus* obstupefactus *ait ad Ieſum · Faciamus hîc tria tabernacula.* Prô quanta erit cœli jucunditas, quando sic Petrus captus est, vix tenuissimo illius iudicio, vt sedem ibi æternam figere vellet, oblitus rerum omnium! *quàm* erit *magna multitudo dulcedinis tuæ, quam abſcondiſti! quàm oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſcendit!* præ qua rectè S. Paulus *omnia detrimentum duxit,* habetque pro *ſtercoribus: Sed neſciebat Petrus, quid diceret,* ebrius à suauitate spectaculi, & fortè, quia volebat impeditam passionem, de qua loquebantur. sicut postea fecit, quando & à Christo obiurgatus est. Verè nescit, quid dicat, qui hanc vitam putat consolationis esse, cùm sit crucis: & qui à Christo vult discrepare, moritur, cujus sequelam amplexus est.

PVN-

PVNCTVM III.

TESTIMONIVM de cœlo *Nubes lucida obumbrauit eos.* in nube, Spiritus sanctus intelligi potest, à quo abundantia donorum. Et *lucida erat*, non vt olim; in qua apparebat Deus, nebulosa, quia vmbræ cessabant, veritate exhibita, *è nube vox Patris : Hic est filius meus dilectus; in quo mihi benè complacui.* Idem in Baptismo. addit nunc : *ipsum audite*, ad commendandum ipsius doctrinam, qui alioqui dicebat ; *mea doctrina non est mea, sed ejus, qui misit me*, Is in doctorem nobis datur, *Loquere* igitur *Domine quia audit seruus tuus.*

IESVM honorant, SPIRITVS S. & Pater *Matt: 17.5*

Ioann:7.16

PVNCTVM IV.

PROSTERNVNTVR Discipuli ad vocem. Bonus spiritus solet initio turbationem incutere, mox pacem, Vnde ait : *surgite & nolite timere.* quòd si placida vox Dei sic commouet, quid illa terrifica judicantis? *Leuantes autem oculos, neminem viderunt, nisi solum Iesum.* sufficit mihi, abscedant licèt omnes. tu me nunquam desere. Prohibuit manifestari visionem, donec resurgeret. ad exemplum humilitatis, vnde & factum vt paucis suam gloriam exhibuerit. qui confundi & mori coram omnibus non erubuit.

Humilis Iesus.

MEDITATIO XXIII.

Filii Zebedæi petunt primas sedes, Marci. 10. Matth. 20.

In festo Iacobi Apostoli. 25. Iulij:

PVNCTUM I.

Marc.10 35 QVOMODO se insinuant, *Magister volumus, vt, quodcunque petierimus, facias nobis.* 1.
1. Ambitiosi, Prædixerat Christus de sua Passione & Resurrectione, sed ad illam non attendentes, ad gloriam tantùm Resurrectionis sunt intenti. sic
2. Voluntas propria. ambitiosi agunt. 2. Modus etiam orandi est ambitiosus, *volumus*, inquiunt, quasi eorum voluntas debeat esse ratio dandi, nec habenti resignationem, quia non addunt, si tu vis, aut expedit. Deniq; cùm præsumptione, *quodcunque petierimus*, quasi nihil eis negari deberet,
Marc.11.24 nempe abusi sunt Christi promisso, *quæcunq; orantes petitis, credite, quia accipietis.* At petitio nasci debet ex amore Dei non non suimet, &
3. Conspirāt ambitiosi. quęri debet ejus gloria, non propria 3. Conspirant ambo fratres in vitium ambitus, &
S.Bern. ser. 6, in Ps. 96. matris vtuntur officio; *quæ accessit cum filijs adorans*, pro reuerentia, ad captandam gratiam.
Ps. 90. 6. solet ambitio velle se occultare, quare dicitur in Psalmo, *Negotium ambulans in tenebris.*

PVNCTVM II.

EXPRIMITVR petitio. Christus ait: *quid vultis, vt faciam vobis?* sciebat ipse, sed volebat, vt ipsi vlcus aperiant suum. Nec promisit se facturum, quicquid illud sit, quia non expedit, sicut Herodes fecit saltatrici Petunt,
Cōtra Petrum conspirant. *vt vnus á dextris, alter à sinistris sedeat in regno* Christi. Tantùm erant solliciti de Petro, ne sibi præferretur: ideò ambo loca petunt. illo autem excluso, inter ipsos certamen fuisset de dextra. sic ambitio est inquieta: quàm melius, sequi Christi consilium, eligendo nouissimum locum!

locum! vnde pax animi, & humilitatis fructus reportatur. Nota Quòd ambitio circa corporalia, & spiritualia quoque versatur. Isti fratres si putabant, Christi Regnum fore corporale coram Iudæis, talem etiam primatum affectabant; si spirituale, etiam illo præeminere volebant, non tam sanctitate, quàm honore. Excellentiā in spiritualibus & temporalibus quærunt.

PVNCTVM III.

CHRISTVS redarguit petitionem. *Nescitis quid petatis*. Errores in orando 1. Si quid terreum petatur, sine resignatione. 2. si aliquid excellens, licet spirituale petatur, sine resignatione, & non pura intentione. 3. si quid valde extraordinarium, ex ignorantia, aut humilitatis defectu, vt revelationes, & singulares feruores. 4. Si talia, non se aptos præbendo, sed precibus tantùm contendendo, petantur. 5. Si quæ certaminis sunt præmia, citra illud petantur. Ex aliquo horum defectu redarguta est petitio duorum discipulorum, juxta varias interpretationes cauebo, gratiam petam orandi, sicut oportet.

Vitia orationis. 1. 2. 3. 4. 5.

PVNCTVM IV.

CHRISTVS ostendit defectum petitionis: *Potestis bibere calicem, quem ego bibo? aut baptismo, quo ego baptizor, baptizari?* Beneficium est, non tantum petita dare, sed negare etiam, docendo, quid, aut quomodo oporteat petere. Vt cùm iisdem petentibus, vt ignis

1. Christus negat petita.

Luc. 9.55. deret in Samaritas, respondit: *Nescitis cujus*
2. *spiritus sitis. Filius enim hominis non venit animas*
Passio medium ad gloriam. *perdere, sed saluare.* 2. suauiter eis ostendit viam ab exemplo sui, qua perueniant ad loca quæsita, & efficacem rationem insinuat, nam, si ipse calicem debuit bibere, quomodo non
3. serui? 3. Calicem & baptismum vocat passionem suam, â more, quo solebant olim malefactores vel venenato poculo, vel aquis suffocari. Per quæ etiam significatur duplex passionum genus, internarum animæ, & externarum corporis: ait autem: *quem ego bibo*, quia in desiderio semper ei erat, & re proximè e-
4. Calix triplex. rat bibiturus. 4. Est triplex calix, passionis, gloriæ, pœnæ ad primum hortatur nos, vt secundum participemus; age, anima, bibe, cogitabo, quæri ex me: Potes ne: excutiam meipsum.

PVNCTVM V.

CONSENTIVNT, & *dicunt: possumus.* 1.
1. Offerre se superbè. Talis promptitudo ex ambitionis spiritu, quo ita ferimur in optata, vt difficilia etiam media non recusemus. 2. Ex feruore inex-
2. Inconsiderate. perti, vt dulce bellum inexpertis, atque generatim solum ad patiendum, quod sic non tantopere perterret. 3. ex spiritu diuino, quo
3. SpirituDei *omnia possumus in eo, qui nos confortat.* Porrò beneficium Dei est, cùm calicem suum alicui
Philip. 4.13. bibendum propinat. vti his fratribus, quorũ alter martyrium obijt, moriendo, alter patiendo tantum; vt & ordo Martyrum, & alter confessorum comprobaretur. Ad eorum

prom-

promptitudinem bibendi respondet Dominus: *bibituros quidem.* sed dare primas sedes, non esse suum, sed debere ijs, quibus paratæ sunt à Patre. Vbi sapienter non reijcit illos à petito gradu, sed docet, non respectu propinquitatis, aut gratificandi gratiâ petentibus illum concedi, sed juxta diuinam dispositionē, quæ destináuit eum magis merentibus, è quibus, si fuerint, etiam adire poterunt. Sola merita extollūt.

PVNCTVM VI.

INdignantur reliqui: discipuli mirum, cùm audissent obiurgatam fratrum ambitionem, ipsi in idem vitium incurrunt, indignantes, quòd illi præferri ipsis voluerunt. Sed mansuetissimus Dominus adscitos omnes admonet exemplo duplici preposito, altero terrenæ potestatis, quæ in eo ponit excellentiam, vt dominetur. idque est fugiendum Altero sui, quòd imitari debeant. Nam cùm Dominus esset & Magister. pro ministro se gerebat, neque principari alijs querebat, sed saluos facere suo sanguine. Ita, qui præstat dignitate, non amet exercere imperium, sed seruire vtilitati suorum. Ambitio pestis serpit.

MEDITATIO XXIV.

De Lazaro Mendico & Epulone. Luc. 16.

Dominica prima post Trinitat.

PVNCTVM I.

Lazari patientia apparet ex quatuor.

LAZARI vita fuit exercitium patientiæ, qua ſanctitatem perfectam eſt conſecutus.
1. toto corpore vlceroſus, vt ſe mouere non valens, ad januam diuitis jaceret: & ferebat, conformans ſe diuinæ voluntati.
2. extremè pauper.
3. ita deſertus, vt, cùm ſaturari vel de micis vellet diuitis, nemo ei daret.
4. tam miſer, vt canes lingerent plagas, nec abigere poſſet: Vel ſi id innata canibus pietate faciebant, poterat inde magis cruciari, quòd homines eſſent iis crudeliores. Typus fuit Chriſti. ſingula illorum pati, eſt tolerabile, quando aliunde ſuppetit ſolatium, at omnia ſimul, id eſt, omni penitus leuamine carere.

PVNCTVM II.

Pſ. 115. 15. Corpore vilis. Anima pretioſus. *Num* 13. 10. 2. *Cor*. 4. 17.

MORS Lazari: vilis coram hominibus, *pretioſa* autem *in conſpectu Dei*, quando & *Angeli*, non vnus, ſed plures, *portauerunt animam illius in Abrahæ ſinum*, incredibiliter exultantem, cui gratulabantur ipſi Angeli! Dæmones autem confundebantur. *Moriatur anima mea morte juſtorum, & fiet nouiſſima mea horũ ſimilia*. At nunc quanta gloria fruitur in cœlo? *momentaneum & leue tribulationis, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus in ipſo operatur*. Vlcera, paupertas deſolatio, miſeria, tranſiêre omnia, ſucceſsêre his contraria, & quidem ſupra modum, & æſtimationem mortalium.

PVNCTVM III.

1. In hac vita honoratur Lazarus.

HONOR Lazaro habitus à Chriſto. 1. vt nomen illius proderet, ad memoriam

ſempi-

ſempiternam, cùm diuitis ſuppreſſerit. Vt intelligant juſti, quamuis contempti, curæ ſe eſſe Deo, & in tempore ab illo honorandos. Vbi nunc forent FRANCISCI, & ſimilium nomina, niſi ſanctitas DEO illos probaſſet? 2. quòd Chriſtus canonizauit Lazarum, vt pro ſancto haberetur & coleretur. *Nimis honorati ſunt amici tui Deus.* idque facit potiſſimum ob meritum patientiæ, quę præcipuum eſt ſanctitatis argumentum. Nam, qui ſe ſubijcit ita Deo, vt omnia ejus cauſa ferat patienter, quomodo nòn in aliis omnibus eidem obediat? *Itaque* in ſanctis tria hæc ſpectanda ſunt: *Vita, mors, &* *honor* à Deo habitus.

2. Canonizatur. *Pſ.* 138, 17.

PVNCTVM IV.

OPpoſita vita Epulonis, ad faſtum induebatur purpura, & ſplendida exhibebat conuiuia, ob mollitiem induebatur byſſo, & indulgebat genio. Auarus & crudelis in pauperes & ſimiles habens famulos, qui nec de micis darent, peiores ipſis canibus. Hunc proinde CHRISTVS deteſtatus, nec nominare quidem voluit, quia *nomen impiorum delebitur.*

Vita Epulonis & vitia. *Eccl.* 41 14

PVNCTVM V.

MORS Epulonis miſer. *Ducunt in bonis dies ſuos, & in puncto ad inferna deſcendunt.* *Mortuus* inquit *eſt diues, & ſepultus eſt in inferno.* Hic finis diuitiarum, deliciarum ſuperbiæ. *Quid nobis profuit ſuperbia, & diuitiarum iactantia quid contulit nobis?* Quanta incurrit tormenta-

Mors infelix. *Iob.* 21. 13. *Sap.* 5. 8.

Cruciatus ejus. ta, exposuit Christus. 1. Pro purpura & byssso, operiebatur flammis. 2. Pro gula, siti cruciabatur intolerabili. 3. Pro immisericordi pectore, non impetrabit vel guttam aquæ ad refrigerium. 4. Super hæc videbat Lazarum in sinu Abrahæ gaudentem. Discimus supplicia, respondere qualitati culparum.

1.
2.
3.
4.

PVNCTVM IV.

Pro voluptate hujus vitæ gehēnam capit. IVSTVM DEI iudicium erga vtrumque; nam respondit Abraham diuidi: *Fili, recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala, nunc autem hic consolatur, tu verò cruciaris.* Quasi vtrobique nequeat esse eadem sors, sed vices mutet. *Tu recepisti bona*, quibus abusus es fruendo, iste mala, qui patienter ferendo consolationem promeruit. O malim pati in hac vita, siquidem ita fit! sed quod grauissimum est: Iudicium hoc est immutabile! *Magnum chaos inter nos & vos firmatum est*, vt non detur commeatio in æternum, & vltra. Petit saltem moneri fratres suos, vt caueant sibi à simili casu. Non ex charitae fratrum petit, sed, quia sibi futuri essent ad pœnam, quos malo exemplo corrupisset: sic omnia in malū malis coöperantur, bonis autem in bonum. Negatur ei hoc ipsum, quia plus valere debet Prophetarum auctoritas, quàm apparentium ex mortuis testificatio. Et si Scripturæ sacræ non credunt, facilius eludunt apparationes. Infigam cordi meo diuinæ Scripturæ serias comminationes, vt non peccem DEO.

ContràLazarus. Omnia malis coöperantur. in pœnam

DE

DE MIRACVLIS A CHRISTO factis circa homines, vel animis, vel corporibus consulendo, vel vtrisque.

MEDITATIO XXV. Festo Mar. Magdal.

De *conuersione Magdalenæ.* Lucæ 7.

PVNCTVM I.

STATVS Magdalenæ. *Erat in ciuitate peccatrix*: palam talis. & de luxuria intelligi solet, licèt non nominetur, nam nec nominari vult Paulus, nedum esse. etiam dicitur: *ejecisse ex ea septem dæmonia*, quasi vniuersalitatem criminum, & speciatim illa septem lethalia, quorum est diabolus instigator. Hæc tamen inuenit remedium, ne diffidam, dum imitor pœnitentem. Peccatrix. *Ephes 5.3. Marc. 16.9*

Credendum, eam audisse Dominum concionantem, & illius mansuetudine cognita, ausam esse, sed præsertim intus illustratam, vt intelligeret, quàm præstaret, illum amorem à creaturis in Creatorem conuertere. *Atquè* istud est *trahi in vinculis charitatis*; & obediuit festinanter. non expectato tempore, vel loco opportuno: *irruit conuiuio* Occasio conuersionis Concio *Oseæ. 11.4.*

Non tardes conuerti ad Dominum, nec differas de die in diem, subitò enim veniet ira illius. *Eccles. 5. 8.*

PVNCTVM II.

FERVOR pœnitentiæ. 1. Elucet rara fides de Christo, quòd Deus esset, qui posset Magdalenæ. 1.

ſet peccata remittere, quòd cordis arcana noſ-ſet: vnde illa nihil protulit verbo. Sola hæc legitur acceſſiſſe ad Chriſtum pro animæ remedio. 2. Humilitas, quâ poſthabuit confundi ab hominibus, & *ſtetit retrò ſecus pedes*, indignam ſe ducens conſpectu Chriſti. 3. Vis Amoris cum dolore & deuotione, vt ex ſignis apparebat. *Lachrymis pedes Christi rigabat*, deplorans malos ſuos greſſus, & lauari gratiâ Chriſti cupiens: *tergebat capillis*, vt abſtergerentur culpæ; *oſculabatur*, vt pacis & reconciliationis oſculum impetraret, *vngebat*, vt vngeretur ipſa meliori vnguento virtutum, abſterſo fœtore vitiorum. 4. Fecit inſtrumenta pœnitentiæ, quæ fuerant vanitatis, capillos, vnguenta, oculos, implens illud: *Sicut exhibuiſtis membra veſtra ſeruire injuſtitiæ & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete ſeruire juſtitiæ in ſanctificationem*. Et illud: *Sicut fuit ſenſus veſter, vt erraretis à Deo, decies tantùm, iterum convertentes, requiretis eum*.

2. Humilitas.
3. Amoris vis.
4. Pœnitentia.
Rom. 6. 19.
Bar. 4. 28.

PVNCTVM III.

IVDICIVM temerarium Phariſæi duplex: 1. De Chriſto, quòd non eſſet Propheta, ſiquidem ignoraret, qualis eſſet mulier, vel ſi noſſet, quòd tangi ab ea ſe permitteret. ſcilicet erat ex illis, de quibus Iſaias: *Qui dicunt, recede à me, non appropinques mihi, quia immundus es*. de quibus ſubdit: *Iſti fumus erunt in furore meo, ignis ardens tota die*. ſciebat igitur Dominus, qualis eſſet, ſed tangi ſinebat ſe, vt illa inde ſanctificaretur. 2. Iudicium temerarium de muliere, quòd perſeueraret eſſe pec-

1. Duo judicia Phariſæi de Chriſto.
Iſa. 65. 5.
2. De Magdalena ſuſpicatuu malè

peccatrix cùm ex ſignis colligere deberet cō-trarium. Et ſunt tales, qui, quem ſemel apprehenderunt, eſſe malum, de eo nunquam bene ſentiant, quibuſcunque in contrarium indicijs datis. quod maximè ſuperiores vitare debent, nam præbent ſubditis deſperandi occaſionem. Et alienum eſt à Bonitate Dei, qui pœnitentem reſtituit primo fauori.

PVNCTVM IV.

CHRISTVS vtitur parabola ad redarguendum Phariſæum pro Magdalena: Qui tamen intra ſe tantùm cogitauerat, quòd non eſſet Prophæta: oſtendit autem CHRISTVS, ſe eſſe, vt etiam cogitationes Phariſæi peruideret, & ipſos Magdalenæ affectus, vnde pro hac contra illum pronuntiat. Vtitur prudentia ſingulari, quaſi veniâ petitâ. *Simon, habeo tibi aliquid dicere.* Nec ſtatim redarguit, ſed inſinuat ſe per parabolam, ita: & *Nathan ad Dauidem.* Nempe magnates, & qui ſunt auctoritatis alicuius, debent modeſtè admoneri.

1 Sapientia Chriſti corripientis.

2. Reg. 12.

Parabola eſt de duobus debitoribus. 1. Creditor DEVS, apud quem peccatores ſunt rei pœnæ, & non poteſt decipi aut declinari. 2. debitores ſunt, homines, pro varietate criminum, inter quos me ponam. Et latent nos debita, quæ minimè creditorem, pro quibus orabat: *Ab occultis meis munda me Domine.* 3. Non habemus vnde reddamus. niſi per merita Paſſionis Chriſti, propter quē nobis omnia condonat, vt inde prouocet ad redamandum, & pendet hoc ex intima cognitione, & æſtimati-

1. & 2. Deus creditor. Homines debitores.

Pſ 18 14.

3 Reddere nil vales.

matione culparum, quas superbi minùs pōderant, minusq; se debitores agnoscunt, atque adeò minus amant. Magni autem peccatores, à Deo illuminati, pro merito æstimant remissionis beneficium, vnde plus amant.

PVNCTVM V.

1. Confundit Pharisæum

CHRISTVS applicat parabolam. 1. Agit: *Vides hanc mulierē?* ab exemplo peccatricis confundit superbum, qui se iustū existimat, sicuti alibi agit: *Publicani & meretrices præcedent vos in Regno Dei* Et fit, vt peccator per feruentem conuersionem assurgat ad altiorem gradum charitatis, quàm iustus tepidus per multos actus similes, & hoc est, *abluere sordes in spiritu iudicij, & spiritu ardoris* 2. Sic applicat: Hæc mulier, multùm se debere agnoscit, ideoque multum amat, vt ei remittatur debitum. *Igitur, remittuntur ei peccata multa; quoniam dilexit multùm.* quód autem multùm amet, indicio sunt, quæ agit: qualia tu mihi non exhibuisti.

Isa. 4. 4.

2.

PVNCTVM VI.

Absolutio Sacerdotis

CHRISTVS alloquitur mulierem: *Remittuntur tibi peccata.* Haud dubiè plenissimè etiam quo ad omnem pœnam. quo gaudio excepit! & nobis in Sacramento idem fit, si dispositione simili accedam⁹, cùm eadem verba proferuntur, cùm audientes mirarentur. modestè CHRISTVS beneficium remissionis refert ad fidem mulieris. Cumq; illa nec ita auelleretur à Christo, iussa est abire: *Vade in pace.* Et non addit; *noli amplius peccare*, quia

sic

ſic culpas remiſerat, vt victoriam etiam de prauis paſſionibus ei largiretur in poſterum.

MEDITATIO XXIV.

Feria. 6. poſt Dominicam Quadrag. tertiam.

Conuerſio Samaritanæ, Ioann: 4.

PVNCTVM I.

1 FAtigatus *ex itinere ſedebat, ſic ſuper fontem, hora erat quaſi ſexta.* Pedes iterfaciebat, & cum labore quærebat ouem perditam: gratias agam, compatiar fatigato propter me. non defugiam ſimiles labores propter animas. 2. *Sedebat ſuper fontem*, non tam c ptans ſuam quietem, quam occaſionem benefaciendi. *Præoccupat, qui ſe concupiſcunt, vt illis ſe prior oſtendat.* & vt apud Iſaiam: *Qui non quæſiuerunt me, dixi: ecce ego, ecce ego,* 3 Licet mirari arcanum Diuinæ prouidentiæ in diſponendis occaſionibus ad homines lucrandos, vt in hac muliere peccatrice, nil tale cogitante, niſi, vt aquam domum ferret.

Ioan 4. 6.
1. IESVS it pedes.
2. Sedet vt venetur.
Sap. 6. 14.
Iſa. 65. 1.
3. Prouidentia Dei.

PVNCTVM II.

CHRISTVS petit aquam. 2. à Samaritana: *da mihi bibere.* Sitiebat qnidem ille, quia fatigatus & in meridie, at magis animam ſitiebat. ô ſi exhibere illi multas queam! exhibebo meam. bibe, ô Domine, quantum libet. 2 Recuſat mulier, imò accuſat, *quomodo tu Iudæus cùm ſis, petis á me bibere?* ſic plerique gerunt ſe erga Deum, ab eis aliquid flagitantem, ſiue per inſpirationem, ſiue per legem ſu-

1. Sitit animat.
2. Homo paruus Deo.

suam, siue per superiores, sive per pauperes egentes, & prætexunt excusationes futiles: Nimirum, non expendunt, quis est, qui ab eis petit? 3. Non exacerbatur Dominus responso, sed prouocat etiam ad petendum vicissim à se meliora: *si scires donum Dei*, quale ac quantùm possim tibi dare, & quis sum ego, qui pero à te, vtique non præbuisses tantùm mihi aquam, sed aliam à me meliorem flagitasses, aquam viuam, quam & dedissem tibi pro ingenita liberalitate. Vbi obserua, quòd ait: *Forsitan petiisses*, quia nihilominus fuisset tibi liberum, at dedissem petenti sine debito. ò sciam, & intelligam doni hujus magnitudinem! & offerentis dignitatem, & petam instanter. *Erubescat.* ait D. Augustinus: *humana pigritia. quia plus paratus est Deus dare, quàm nos accipere.* Sed vicissim, quod ille à me petit, dabo cor meum, me ipsum, & sic erit *dilectus meus mihi, & ego illi.* Ille mihi donum, ego ipsi.

3. Prouocat Christus auarum.

Cant.2.16.

PVNCTVM III.

QValem aquam CHRISTVS promittat. Mulier vt animalis putabat de aqua communi Christum loqui, ait enim: *Neq; in quo haurias habes, & puteus altus est, vnde ergo aquam viuam habes?* At Dominus à corporalibus ad spiritualia resurgere nos docet; & proprietates corporearum rerum in spiritualibut excellentiùs quærere, absque imperfectionibus corporalibus Igitur hæc aqua præstat. 1. quia non ad tempus mitigat sitim, sed perpetuò, *non*

Ascendit Christus ab aqua naturali ad cœlestem. Eius proprietates.

non sitiet in æternum. 2. Quia ita explet sitim, vt aliam aquam non appetat, puta terrena bona quę non sic satiant imò fastidium etiam pariunt, non hæc aqua. 3 Fit scaturigo in ipsa anima, vt semper fluat, habet enim Spiritum sanctum in se, qui est fons donorum, quem qui accipit *flumina de eius ventre fluent aquæ viuæ*, tanta videlicet copiâ augebitur ad proficiendum. Et hoc est: *Qui bibunt me, adhuc sitient.* 4 *Salit in vitam æternam.* illuc desideria attollit. & est illius pignus, & manet etiam in illa vita: non item fides, & spes, & quæ dicuntur gratis datæ. *Charitas nunquā excidit, siue prophetiæ euacuabuntur, siue linguæ cessabunt, siue scientia destruetur.* atque de hac aqua productum est: *Haurietis aquas de fontibus Saluatoris*, quæ sunt Sacramenta. Samaritana accēditur desiderio huius aquæ, sed adhuc carnaliter intelligit: *Domine, da mihi hanc aquam, vt non sitiam, neq; veniam huc haurire.* Ego verò spiritu alteram desiderabo, & petam.

3.
Ioann. 7. 38
4.
Eccles. 24. 29.
1. *Cor* 13. 8
Isai. 12. 3.

PVNCTVM IV.

DIsponit Samaritanam ad percipiendam aquam gratiæ, nam aperit vlcus peccati, vt se agnoscat, *Vade, voca virum tuum.* Præfert hæc mulier eas animas, quæ sensibus seruiunt totæ, in quinque viris significatis. Illam admonitionem æquo animo accepit, imò ex eo habet CHRISTVM pro Propheta. Bonum initium conuersionis agnitio culpæ. *Quam bonum est, correptum manifestare pœnitentiam! sic enim effugiet voluntarium peccatum.* Deinde

Praxis reducendi Samaritanā.
Confessio Samaritanæ
Eccle. 20. 4.

Fides. vult instrui in fide: *Patres nostri in monte hoc adorauerunt; & vos dicitis quia Ierosolymis oportet*: & hoc pœnitentiæ signum. Respondet autem Dominus, finiendas mox priscas cæremonias, & adorandi ritum, vt de ijs non oporteat esse solicitos. Aduentare tempus, cùm non amplius in illis corporalibus vmbris, &

Adoratio qualis. figuris adoretur Christus DEVS, sed *in spiritu & veritate*, hoc est secundùm rem in illis præsignatam. Talis adoratio est sacrificium incruentum. Locus adorationis est omnis, quia

1. Tim. 2. 8 vbiq; DEVS. *Volo* inquit Paulus: *viros, in omni*

Matt. 6. 6. *loco leuantes puras manus*. Deinde, interiora cordis, *intra in cubiculum tuum*, *& ora patrem tuum in abscondito*. *In spiritu* fit, quando Spiritu sancto nos docente, & mouente, & *in veritate*, quæ est Christus, quando excitamur ad ad eius imitationem. Item *in spiritu*, non externo tantùm hebitu aut voce, sed affectibus internis fidei, spei, amoris, obedientiæ, humilitatis: quod etiam est *in veritate adorare*, nā externa sine his ficta, non vera est adoratio.

PVNCTVM V.

Rduelat se CHRISTVS. Mira conuersio Samaritanæ Non satis apprehenderat Christi, verba, vnde ait: *Scio quia venit Messias, cùm ergo venerit, annuntiabit nobis omnia* Vel ex his etiam colligitur, quod intellexerit verba Christi de alia adoratione pertinere ad tempus Messiæ, & est, ac si diceret, tunc de his cognoscemus: interea est nobis

Samaritanæ. quæstio de loco adorationis pro hoc tempore. Quare Christus ei aperuit, iam venisse

tempus

tempus Messiæ: *Ego sum qui loquor tecum.* Peccatrici mulieri tam disertè aperit mysterium, quod superbis Pharisæis tectè! In quo insunt plura. 1. Quò mulieris mentem ita illustrauerit & mouerit, vt sine dubitione crederet id statim. 2. Quòd aquam gratiæ præbuit. 3. Quòd tanto feruore accendit, vt oblita aquæ & hydriæ accurrerit nuntiatum alijs. 4. Sic humilem reddit, vt non dubitaret prodere sua peccata, vt probaret Christum esse Prophetam, qui sibi secreta manifestasset propria. 5. Quòd prudenter non affirmat, sed quærit? *Numquid ipse est Christus?* vt ita facilius ad inquirendum induceret: si ipsa non dubitabat. 6. Tantam eius verbis gratiam dedit, vt multos pertraheret.

1. Contritio. 2. Gratia. 3. Feruor. 5. Prudentia.

PVNCTVM VI.

DIscipuli, qui iuerant emptum panes redeuntes *mirabantur, quòd cum muliere loqueretur*, scilicet erat insolitum. Esto nobis ad exemplum. Et, cùm fit ab alijs, ne malè interpretemur, sicut nec Apostoli. Renuit manducare, quòd alium cibum expeteret, *facere voluntatem Patris*, in hominibus illis lucrandis: Sit & meus cibus, non mea voluntas, sed DEI, *quem cibum vos*, inquit *nescitis*; nesciunt, qui similiter non faciunt; tandem venientes Samaritanos excipit benignè, & docuit, vt multi crederent, mansitq; ibi biduò: *Dicebant autem mulieri, non propter tuam loquelam credimus, ipsi enim audiuimus & scimus, quia hic est verè Saluator mundi.* Tanta vis Christi sermonis, cum nullum fecisse miraculum dicatur.

Cibus Christi voluntas DEI.

Samaritani conuertuntur.

MEDITATIO XXVII.

Sabbatho post Dominicam 3. Quad.

De adultera Ioann. 8.

PVNCTVM I.

Pharisæi tentant Christum.

PHarisæi captant occasionem ex mansuetudine CHRISTI tentandi ipsum, & si adulteram faceret indemnem, vt præuaricator legis haberetur. Gratulabor, quòd tam mitem habeam Saluatorem. Hæc est Diaboli & Ministrorum eius calliditas : vt qua virtute quis excellit in ea laqueos tendant. Si Zelosus, ad vltionem: si misericors, ad nimiam indulgentiam pertrahant. imitandus Christus : de quo dicitur : *propter virtutem & mansuetudinem , & iustitiam, deducet te mirabiliter dextera tua.* Et *misericordia & veritas obuiauerunt sibi ; & iustitia & pax osculatæ sunt.*

Psal 44.5.
Psal. 84.11

PVNCTVM II.

Christus negligit eos.

CHRISTVS ad hæc , *inclinans se , digito scribebat in terra.* 1. Id fecit quasi declinans iudicium : vt cùm alias dixit : *Quis me constituit iudicem? aut diuisorem super vos?* Et quòd Paulu : *Militans Deo non se implicat negotijs sæcularibus.* Insinuat in talibus non præcipitandum. Sic DEVS *Descendam. & videbo, an opere compleuerint* : de Sodomitis. Indicat se esse, qui *digito suo scripsit legem in tabulis*, cuius violatores *in terra scribentur*, vt Ieremias ait, ex quibus ipsi essent accusatores , dùm peruersa intentione id faciunt. 4. Credibile scripsisse aliquid ad rem præsentem , vt quòd de hypocrita

e 1
Luce 12 14
2 Tim, 2 4.
2.
Gen 18 21
Exo 31. 18
Iere 13.13.
3.

crita dixit: *Trabem in oculo tuo non vides?* vel peccata accusantium, qui in accusationẽ intenti non animaduertebant ad scripturam. 4. Scribit in terra.

PVNCTVM III.

CUm perseuerarent interrogantes, erexit se, & dixit eis: *Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.* Sapientia mira, vt neq; contra legem statuat, neq; miseram condemnet. Sic aliàs, exhibito numismate, dixit: *reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari: quæ DEI DEO.* Petam solertiam aduersus Diaboli astutias. 2. Fecit, vt sua illis peccata repræsentarentur, vrgente conscientia, ad confusionem, vt desisterent ab accusatione. 3 Se rursum inclinauit ad scribendum, quasi iam satis audissent, quod reuoluerent, & eos ad propriam remittens conscientiam. *At illi audientes vnus post vnum exibant, incipientes à senioribus.* Nemqe à propria conscientia redarguti nec tamen resipiscentes. Contra agendum, vt agnito peccato, accurramus ad Christum pro venia, non subducamus nos in eo persistentes. Venerant coniunctim accusantes, nunc vnus post vnum abit, quisque de proprijs confusus criminibus primi seniores, vti peiores. Quanta in extremo iudicio futura est confusio? & à socijs peccati, quod solamen?

1. Prudentia in eludendo.

2.

3. Conscientiæ tormentum.

Ne fuge, sed accede Christum.

PVNCTVM IV.

ILLIS profectis, erigit se iterum, priùs, vt malitiosos justè confunderet, jam, vt pœnitentem misericorditer liberet, ab illis se rursum

Secundò se erigit & ad ulteram respicit.

rursum auertit, hanc in pace dimittit, vtrumque erectus facit, quia secundum rectitudinem judicij. stabat Mulier compuncta de peccato, &, accusatoribus digressis, expectat Christi sententiam, quæ talis fuit. Vt si quidem nemo illorum contra eam pronuntiauerat: nec ipse condemnaturus esset; qui venerat, non judicare, sed saluare, & dicendo. *Vade in pace*. quia verbum Dei efficax est, ab omni pœna
Rom. 8. 33. liberam fecit? etiam æterna. *Christus justificat, quis est qui condemnet?* insuper monuit. *Noli amplius peccare*, & verisimile est gratiam ei datam, ne recideret in talia. vt &, quòd accusatores nihil deinceps in eam tantauerint.

In dedicatione Ecclesiæ.

MEDITATIO XXVIII.

De Zachæo Principe publicanorum. Lucæ 19.

PVNCTVM I.

Desideriũ Zachæi initium conuersionis.

INITIVM conuersionis fuit Zachæi, quòd desideraret videre Iesum, Deo id inspirãte. Cupiam videre viua fide, contemplando, quæ Filius Dei in hoc mundo, tanquam Iericho mutabili, pro me gessit. Nam, si visus serpens æneus sanabat, multò magis Christus exaltatus in cruce ritè consideratus. Porrò desiderium Zachæi fuit tam incensum, vt homo
1 Cor. 1. 13. ejus auctoritatis *conscenderet arborem* non moratus irrisores; & arborem *Sycomorum*, stultam ficum amplectẽs, quod *pereuntibus stultia est*, electis autem *est virtus Dei*.

Imitabor ipsum.

PVN-

PVNCTVM II.

CHARITAS & misericordia Christi. 1. compellabat proprio nomine *Zachæe*, quia licet de facie ignotum, nouerat de nomine: quod scriptum erat in libro vitæ, & *Zachæus* significat *purum* sicque insinuat, velle se facere, vt re etiam esset talis, non tantum nomine. Et cœpit ex hoc purus fieri. 2. *festinare* jubet, & *descendere* quia auebat Christus illum justificare, &c. cùm ardet desiderium, est vtendum, ne frigescat. Inde Christo nomen datum. *Accelera*, *festina*, *prædare*. 3. Inuitat se, & *hodie*. inquit, dum tempus est: nam cras fortè me non poteris recipere, vel ego me alio conferam non omittenda occasio *Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra* 4. *Oportet*, inquit, quasi illius interesset; non verò nostra tantùm, sic amat, vt nostrum bonũ pro suo ducat. 5. *Me manere*: non per transitum, sed ex proposito. festinat adesse, non recedere, nisi expellatur ô veni, & mane, sicut promisisti: & *mansionem apud eum faciemus*.

Inuitatio Zachæi à Christo.
1.
2.
Isai. 8. 3.
3.
Psal. 94. 8.
4.
5.
Ioan. 14. 23

PVNCTVM III.

PROMPTA obedientia Zachæi, qui *festinans descendit*, & *excepit illum gaudens*, non enim fuisset ausus, vel optare tantam gratiam qui vel videre Christũ pro magno habuerat: ideo *gaudens*. sic ego *pulsanti aperiam, mecumque cœnare* Christo volenti, nec moras traham, vt Sponsa, à qua idcirco *declinauit*. Malitia murmurantium, *quod ad hominem peccatorem diuertisset, & murmura-*

Obedit. Christo
Apo 3. 20.
Cant. 5. 5.
Mali murmurant.
Luc. 19 10

murabant omnes: nam facile ab vno in omnes imperfectos manat murmuratio. Non intelligebant officium Christi; qui venerat, *saluum facere. quod perierat*. & sicut aliàs dixit; *non esse* Mat.9.12 *opus valentibus medico, sed male habentibus*. Ex quibus ego sum: ergo visita me.

PVNCTVM IV.

CONVERSIO Zachæi 1. sermonibus Christi totus in alterum mutatur. Etsi credi 1. Conuertitur. possit, quòd solo ingressu in domum, & præsentiâ suâ, Christus ita illum sibi demeruerit. 2. Promittit certò. 2: firma resolutio; *Ecce Domine, dimidium bonorum meorum do* factum puta. *Dixi nunc cæpi*. Talia debent esse nostra proposita quæ Ps 76.11. simul executio comitetur. 3. Vicit se in re 3. Difficilia promittit. difficillima vt diues se expoliaret opibus, & quidem, etiam non debitis: nam mediam partem decreuit egenis: ex altera, si quid injustè acquisiuerat, decreuerat *quadruplum reddere*. Mat,19.26 sic, *quod impossibile est apud homines, possibile est* 4. Humiliter. *apud Deum* per gratiam ipsius. 4. Non jactantiæ causa, id protulit sed demissè, proponens Christo consilium animi sui, vt ab illo probaretur, quod imitari debent pœnitentes; vt à Patre spirituali dirigantùr.

PVNCTVM V.

APPROBAT Christus *Quia hodie salus huic domui facta est*. non Zachæo tantum sed toti domui; cui profuit exemplum pœnitentiæ in capite. Itaque omnes sanctificati sunt. *Eò quod & ipse filius Abrahæ*, verus filius, non

carne

carne solùm, sed imitatione fidei, obedientiæ, liberalitatis. Vel etiam, quia filius Abrahæ, licet Peccator. Abrahæ enim posteritati promissa erat salus, & Christus eò venerat; *vt saluum faceret quod* ex eis *perierat*, subjunxit hoc Christus ad redarguendos murmurantes: *quòd ad peccatorem diuertisset*. quasi dicat, cum & is filius Abrahæ sit, non debuit à me negligi, qui veni, aberrantes reducere. Applicari potest hæc historia ad sacram communionem 1. ardens præcedat desiderium, quo magis prouocatur Deus, vt veniat, quam si peteretur. Præsertim cùm non peto, quia indignum me puto. Deinde conscendam arborem crucis per opera mortificationis, ex qua videam Christum contemplando bona, quæ secum affert, quocunque venit. 2. Audiam ab illo: *festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere*. Accurram, parabo domum per confessionem puram, & ornabo sanctis affectibus, & maximè dulcescat verbum illud: *quia in domo tua oportet me manere*. volo vti hospitio tuo, & mensa, pascitur autem sanctis cordis nostri affectibus; & pascit ipse nos seipso, conuiua & conuiuium. 3. in gratiam hospitis magna facere, proponam firmo animo, & mox exequar; vti Zachæus, vt audire merear: *quia domui hodie huic salus facta est*. toti domui, omnibus animæ facultatibus, vt ex omnibus amem, & seruiam Deo.
Amen.

Luc. 19. 10

Preparatio ad S. Communionē.

1. Fames & sitis.

2. Preparatio

Proposita varie.

Dominica secuuda. Quadragesimæ.

MEDITATIO XXIX.

De Cananæa. Matth. 15.

PVNCTVM I.

Chananæę 1. Fides. 2. Charitas 3. Humilitas, 4. 5. Reuerentia & affectus.

QVAM bene orauerit. 1. Insigni fide, confitens Christum: *Filium Dauid*, & potentem per se dare; *Miserere mei Domine*. 2. Magna charitatę, *mei*, inquit, *miserere* malum filiæ, suum ducens, vel etiam ex humilitate, suis illud tribuens: peccatis. Hoc duplici effectu orandum pro aliis, quasi pro re nostra, & culpando nos ipsos, ita sancti consueuerunt. 3. Magna reuerentia: nam *procidit ad pedes eius*. 4. affectu magno, vnde clamabat. 5 Constantia, cum toties repulsa, institerit orationi, Ita orandum.

PVNCTVM II.

Probat eā Christus.

CHRISTVS probat mulieris virtutem non respondit ei verbum: imò, quasi canem reijcit à se *non est bonum panem filiorum dare canibus*. valet ad disponendam animam probatio talis, sed nec adhibetur, nisi solidis in virtute. Probatio est 1. Patientia? nam duriter excepta, non est turbata, aut conquesta, aut destitit orare. 2. Humilitas: nam pro cane habita, consensit, *etiam Domine*, & contenta est catellorum nomine & sorte: *nam & catelli edunt de micis*. 3. Prudentia: nam, vnde abijciebatur, sumit occasionem vrgendi petitionem suam, siquidem canis sum, peto, quòd canibus non denegatur.

PVN-

PVNCTVM III.

CHRISTVS 1. laudat. *O mulier! magna est fides tua* ostendit, mirificè se affectum ex fide mulieris. aliàs suos discipulos arguit, modicæ fidei. 2. donat *Fiat tibi sicut vis.* & propter hunc sermonem, vade: exiit Dæmonium à filia tua. Tribuit illius sermoni expulsionem *Dæmonis*, sermoni humilitatis tam insignis, quam *Diadolus* exhorret. Laudat & exaudit.

MEDITATIO XXX.

De seruo Centurionis. Luc. 7.

PVNCTVM I.

Dominica tertia post Epiphan.

VIRTVS Centurionis. 1. Pietas; qua etiam pro seruo suo tam sollicitus est. 2. Humilitas; qua indignum se pusauit, accessu ad Christum: & ideò submisit prò se deprecatores alios qui tamen, eum dignum beneficio deprædicarunt apud Christum, ob bona multa opera pietatis. nam ædificabat *Iudæis* synagogas, cùm esset gentilis, & alia faciebat. 3. fides: qua credidit, posse Christum, absentem conferre sanitatem. Vnde, etsi corpore non accessit; attamen fide, accessit: sicut Matthæut ait: ipsum *accessisse ad Iesum.* 1. 2. Pietas & humilitas Centurionis. 3. Fides. *Mat.* 8, 3.

PVNCTVM II.

CEnturio deprecatur; ne Christus ipse veniat. Cùm iter, & non loge esset; misit ad eum amicos, dicens: *Domine, noli vexari, non enim sum dignus, vt intres sub tectum meum, propter quod & me ipsum non sum dignum arbitratus,*

vt

vt venirem ad te: sed tantùm dic verbo: & sanabiur puer meus. 1. Eximia humilitas, quæ DEVM trahit ad se. Nam iam ibat CHRISTVS, & appropinquabat. Contra, ad Regulum qui præsens rogabat, vt descenderet pro filio sanando; duriùs respondit: & coarguit ipsum. 2. Progressus in humilitate, non offertur tali fauore, quòd CHRISTVS ad se veniat, sed profundius humiliat se, ad ipsum deprecans. 3. fides rara. *Tantùm dic verbo.* Aptè huius verba vsurpat Ecclesia, ad sacram Communionem: ad quam cum viua fide, & profunda humilitate accedere oportet. 4. Mira confessio omnipotentiæ Christi; ex comparatione sui: *nam & ego homo sum habens sub me milites, & dico huic, vade, & vadit: & alij. veni, & venit.* Tu, qui supra omnia es, quantò magis solo nutu efficies, quod voles? optabo, & petam, sic habere in potestate affectus, & facultates omnes.

1. A Christo honoratur
2. Non ideo superbit.
3. Sed humilior.
4. Christum extollit.

PVNCTVM III.

CHRISTVS admiratur tantam virtutem: præsertim in homine sæculari, milite, & *sequentibus se ait: Amen dico vobis, non inueni tantam fidem in Israël,* ex quo inter eos, prædico Euangelium. Ad illorum confusionem, & meam, quando pro statu meo deberem præeminere alijs. Ex occasione autē huius hominis gentilis, prædicit gentium accursum ad fidem, reprobatis ipsis Iudæis: Nam DEVS ingratis substituit alios. Ne mihi similiter fiat. Et tandem impertit vota dicens: *Vade, & sicut credidisti fiat tibi, & sanatus est puer in illa horâ, & momento.*

Fidem Cēturionis præfert Iudæis.

ME-

MEDITATIO XXXI.

De sanata à fluxu sanguinis. Marci 5. Matthæi 9.

Dominica secunda post Trinitat.

PVNCTVM I.

MOrbus erat iam planè desperatus, repræsentat peccatorem in peccata penitus effusum. Eximia extitit fides mulieris, quod quamuis desperatum morbum, posset CHRISTVS sanare, & quidem non solùm rogatus; sed vel furtim tacto eius vestimento. Accessit par fiducia, id assequendi: *si tetigero fimbriam, salua ero.* Item reuerentia & humilitas: *accedens retro tetigit, & confestim stetim fluxus sanguinis.* O potentia! *omnis turba quærebat eum tangere, quia virtus ex illo exibat, & sanabat omnes.* O si tali spiritu tangerem! Virtutes mulieris

Ad sacram Communionem applicabo expendens tria illa. Fluxum cupiditatum mearum, & passionum infinitatem CHRISTI virtutem, quem tango, & quomodo tangi debeat, nempe fide viua, fiducia magna de bonitate ipsius, humilitate ob indignitatem meam, & reuerentia Maiestatis illius. Apta ad Communionem.

PVNCTVM II.

CHRISTVS publicat miraculum occultum, alioqui manifesta sòlitus occultare, ad exemplum nobis, nunc autem quærit: *Quis me tetigit? nam noui, virtutem ex me exijsse.* id fecit. Vt doceret, quanti intersit, quomodo tangatur. Publicat miraculũ. I.

tur. nam *turbæ illum* tunc *comprimebant*, vt mirantes responderent Apostoli: *Et dicis quis me tetigit?* Multi communicant, sed non omnes hauriunt inde virtutem, aut certè non quàm possent.

Marc. 5. 31

Quomodo tangendus Christus.

2. Voluit corrigere mulieris errorem, existimantis, CHRISTO non sentiente, posse ex eo percipere sanitatem haud ita. scit, qui dignè aut indignè accedant, aut indeuotè, reuelabitq; tempore suo.

3. Non pudeat confiteri.

3. Improbare voluit alteram eiusdem imperfectionem, quæ sic occultari voluit morbum, alioqui horridum. Vt doceremur nos deponere vanum timorem confusionis: in detegendis occultis morbis, aut Confessario, aut vbi opus est; *est enim confusio adducens gloriam.*

Eccles. 4.

PVNCTVM III.

Luc. 8. 48.

CHRISTVS mulierem confirmat, *Videns enim illa, quia non latuit, tremens venit & procidit ante pedes eius, & ob quam causam tetigerit eum, indicauit coram omni populo, & quemadmodum confestim sanata sit.* Igitur metuentem, ne offendisset, ac ne exueretur dono sanitatis accepto, confirmat benignus Dominus, àmanter compellans, *Filia* Solent huiusmodi timores oriri iustis: ne forte parum dignè sumant sacram Communionem, & iuuat ad humilitatem, & ad curam promouendam. Placet autem magis DEO, sic accedamus humili confidentia, quàm si abstineamus ex timore, nouit enim imperfectum nostrum. quare laudauit fidem mulieris, licèt fortè imperfectam, & ratam habuit sanitatem. *Fides tua saluam te fecit. Vade in pace.*

Præstat cũ amore accedere, quã timore recedere à Christo.

ME-

MEDITATIO XXXII.

De *Sanato*, *ad probaticam piscinam* Ioann. 5.

Feria 6. post Dominicam 1. Quadrag.

PVNCTVM I.

EA piscina, in qua oues sacrificandæ lauabantur! figura fuit Sacramentorum Baptismi & Pœnitentiæ: quæ vim habent à Christi Sacrificio. Tres prærogatiuæ fuerunt illius piscinæ 1. Quòd omnes morbos sanaret. 2. Quòd Angelus cœlo veniebat, vt moueret aquam, eique virtutem impertiret. 3. Quòd primus, in eam ingressus sanabatur. Eædem excellentius in nostris Sacramentis insunt. Nam 1. sanant ab omni peccato. 2. Id perficitur virtute Angeli Testamenti, Christi Domini, in cujus etiam persona administrantur. 3. Non vnum tantum, sed omnes sanant, ritè accedentes, sed primos maximè. qui majori feruore accedunt. sed & imperfectè dispositos. per solam attritionem, quantum sit beneficium! expende.

Vis limitata piscinæ 1. 2. 3.

Sacramentorum vis similis. 1. 2. 3.

PVNCTVM II.

LANGVIDVS à Christo interrogatur. Vidit illius præ cæteris necessitatem à diuturnitate. 38. Annorum. & quòd ope destitueretur: ac ita illius misertus est. 1 Interrogat: *Vis sanus fieri?* haud dubiè volebat, cum ideò ibi esset. sed monemur; duas voluntates requiri, ad obtinendam sanitatem, & Dei, & nostram

1. Iesus vltrò miseretur miseri.

nostram. Diuinà in promptu est: quia inuitat nos, nostra autem debet esse efficax, non velleitas tantùm. ideò interrogat. *vis*? non ait, *velles*? & debet omnem affectum peccati deponere. Atque hæc est prima dispositio: voluntas, desideriumque salutis. 2. Ex responso languidi colligitur altera: *Hominem non habeo.* quo simul significat, se velle, & non posse. Agnitio imbecillitatis propriæ sine Christo & ejus gratia. 3. Præ e tulit etiam patientiam, cum non sit questus, quod non juvetur. Valet ad exemplum. cùm Deus differt opitulari, & à tentationibus liberare. nam ferendum patienter, & perseuerandum in petendo nam, *cùm te consumptum putaueris: orieris vt Lucifer.*

2. Agnoscit miseriam propriam.

3. Pœnitentia.

Iobi 11. 17.

PVNCTVM III.

Verbo sanatur.

CVRATVR Paralyticus solo verbo: *Surge*, ex potestatis plenitudine, neque fidem postulauit, nec tetigit, nec piscinæ admouit. Iubetur tollere grabatum suum, in signum perfectæ sanitatis. ita spiritualiter. quando anima potens redditur supra corpus, dominando illius cupiditatibus. perfectè sanata est. Obediuit homo, & sustulit grabatum, non obstante Sabbathi Religione: quia Christus jubebat. exemplum cæcæ obedientiæ. quare reprehensus, respondit: *qui me sanum fecit, ille mihi dixit*; ille tantus est, sufficit.

Obedientia.

PVNCTVM IV.

1. Declinat Christus turbam.

CHRISTVS justruit sanatum. 1. *Declinauit à turba.* Docens nos, vitare plausum deinde

de venit in templum, quò ſciebat, hominem divertiſſe; vt eum inſtrueret, & Patri gratias ageret pro miraculo: ſed & ille venerat eò, vt gratias ageret pro beneficio accepto. *Dixit autem illi Dominus: Ecce ſanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* In quo tria ſunt documenta. Documēta

I. Quòd peccata ſint cauſa morborum. id de meis ſentiam; cùm alioqui veniant etiam ad exercitium virtutis, & Dei gloriam. I.

II. Quòd monet: *Noli amplius peccare.* Propoſitum firmum exigit. Nam alioqui, nūquam peccare, etiam leuiter, non eſt vitæ præſentis. *II.*

III. Quòd pejora minatur, ſi peccet vtique ob ingratitudinem erga Deum, ſanitatis largitorem; & quia oſtenderet, non magni æſtimare beneficium. *III.*

PUNCTVM V.

SANATVS nuntiat Iudæis, IESVM *eſſe á quo ſanatus ſit.* nempe gratus pro beneficio. Sic Chriſtus ipſe aliquando juſſit: *Vade ad tuos, & annuntia illis: quanta tibi Dominus fecerit. Docebo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.* Agit autem prudenter, quia non ait, qui grabatum tolli iuſſit, fuiſſe IESVM, quòd id erat Iudæis inuidioſum, ſed, qui me ſanum fecit. Pœnitentes Deum laudant. *Mar. 5. 19* *Pſal. 50 15*

MEDITATIO XXXIIII.

De Leproſo ſanato, & mundato, & ad Sacerdotes miſſo. Matt. 8.

Domin. 3. poſt Epiphan.

PVNCTVM I.

Virtutes.

Leprosi orantis. 1. Reuerētia. Matt. 8. 2.

LEPROSI Virtutes in orando. 1. Reuerentia, genu flexo, & procidens in faciem orabat. 2. Fides: *si vis, potes me mundare*, sola voluntate potes: nec dubitat de bonitate; sed ne fortè ipse non sit dignus beneficio. 3. Resignatio suæ voluntatis, dum expressè non petit! sed tantùm aperit necessitatem suam. Ergo meipsum tanquam leprosum coram Deo sistam; & simili affectu orabo.

2. Fides. 3. Resignatio

PVNCTVM. II.

Christi. 1. Misericordia.

MVNDATVR à Christo, in quo ostenduntur virtutes. 1. Misericordia. Misertus ejus *extendit manum suam*. si corporalis lepræ misertus, quantò magis spiritualis? ac lepra horrorem parit: & spiritualis, etiam ipsi Deo. sed cùm hæc nobis ipsis fit abominabilis. prouocat misericordiam Dei. 2. Bonitas, & potentia. nam fidei dicentis: *si vis*, respondit: *volo*, profitenti potentiam: *potes*, verbo præstat sanitatem: *mundare*, esto mundus. *Dic animæ meæ: salus tua ego sum*. nam si dixeris, fiet. 3. Benignitas & humanitas. nam *extendit manum suam, & tetigit eum*: cùm alioqui arcerentur ab accessu leprosi, nedum à tactu. viuificatiua est caro Christi, cùm extenderit manus suas in cruce: *implebit omne animal benedictione*.

2. Potentia. Psal. 34: 3. 3. Humanitas. Psal. 44 16

PVNCTVM III.

1 Zelus legis.

MVNDATVS jam; mittitur ad Sacerdotem, vt offerat pro mundatione quæ præcepit Moyses. 1. Apparet; quam Christus fuerit Legis studiosus: quantò magis nouæ, vt

accu-

accuratè seruetur! offerebat autem leprosus sacrificium pro actione gratiarum,& testimonium referebat à Sacerdote, quod esset mundatus. 2. Voluit Christus per hoc insinuare Sacramentum pœnitentiæ: ad quod tenetur accedere, quicunque extitit Leprosus, licet fuerit mundatus per contritionem, & ibi offerre sacrificium cordis contriti, & humiliati: vt & sententiam absolutionis & mundationis recipiat. Iubebatur autem Leprosus jam mundatus, radere pilos corporis,& lauare corpus, & vestimenta,& sic offerre agnum immaculatũ in Sacrificium. Hi suntfructus pœnitentiæ, lachrymarum, & mortificationis carnis, quibus ad sacram Eucharistiam disponi conuenit.

2. Confessio necessaria.

Comminatus est DominusLeproso,ne vulgaret, at ille cœpit prædicare, & diffamare sermonem,pro gratitudine erga auctorem beneficij. Vnde & illud bonum secutum est, vt multa turba ad audiendum Christum concurreret. Nec fuit inobediens, quia instinctu boni Spiritûs fecit; & talis prohibitio est declinatio laudis non præceptio obligans.

Humilitas Iesu.

MEDITATIO XXXIV.

De decem Leprosis. Luc. 17.

Dom. 14. post Trinitatem.

PVNCTVM I.

ORATIO Leprosorum. 1. *Steterunt à longè.* humilitatis & reuerentiæ affectus. sed & seruarunt, quod jubebantur. segregari ab alijs: 2. *Leuauerunt vocem dicentes: IESV præ-*

Luc. 17.12. Virtutes leprosorũ. 1. 2.

ceptor miserere nostri: Ex fide, & cũ resignatione, non speciatim petentes: sana nos, sed, *miserere*. Et orant vnanimiter, quod valet ad impetrandum, quia omnes pro singulis. *Orate pro inuicem,*
Iacob. 5. 16 *multum enim valet deprecatio justi assidua* Apud homines solent mendici vitare, ne simul petant plures, quia offendunt, & non suppetit omnibus DeO autem placet conjunctio precum nec deficit ideo thesaurus gratiæ. Leprosi decem signant peccatores, ob transgressionem decem præceptorum. *Domine, sicut ha-*
Bar. 4. 28. *ctenus fuit sensus* meus, *vt errarem à te, decies tamen iterum conuerar, vt requiram te.*

PVNCTVM II.

CHRISTVS remittit Leprosos ad Sacerdotes. *Quos* vt vidit Iesus, dixit: *Ite, ostendi-*
Obedientia Intellectus. *te vos Sacerdotibus.* Initium salutis, quòd Deus misericorditer respiciat: & vidit etiam eorum fidem. voluit autem obedientiam pro-
Luc. 17. 14. bare, ablegando ad Sacerdotes, quod alioqui non erat faciendum. nisi postquam mundati essent. Illi etiam dum simpliciter obediunt, ac eunt *mundati sunt*, tanti facit simplicem obedientiam, qualis etiam fuit Abrahæ, ad im-
Gen. 22. molandum filium parati. Hæc missio Lepro-
Aptatio ad SacrãConfessionem. sorum, antequam mundarentur, significauit confessionem sacramentalem. in qua aperienda est Sacerdoti omnis immunditia, quamuis occulta. Contingit autem mundari interdum, quia voluntas apud Deum pro facto reputatur, & votum Sacramenti cum contritione delet peccata, etsi nihilominus facienda est

confes-

confeſſio. Nec debet homo auerſari labes conſcientiæ aperire homini, quando Deo notæ ſunt.

PVNCTVM III.

VNVS tamen ex nouem recognoſcit beneficium, ita fit, vt cùm in neceſſitate plerique ad Deum recurrant, & deuoti ſint mox eo perfuncti, non recordentur beneficij. *Non ne decem mundati ſunt? & nouem vbi ſunt?* & ſæpè majores peccatores magis ſunt grati, æſtimantes ſuam indignitatem, vt modò, cùm ſolus alienigena Samaritanus redijt ad gratias agendas, in confuſionem reliquorum nouem, qui erant Iudæi, quod notauit Ieſus: *Non eſt inuentus qui rediret, & daret gloriam Deo, niſi hic alienigena.* Diſcam, à confeſſione me colligere ad gratias pro beneficio reconciliationis. Porrò iſte *regreſſus eſt cum magna voce magnificans Deum, & cecidit in faciem ante pedes eius, gratias agens.* Mirus affectus grati animi. Prudenter autem, Christo dicente: *& nouem vbi ſunt?* tacet nolens accuſare alios, quòd nos vulgò libenter facimus, ſimili occaſione. Denique modeſtiam Chriſti mirare in redarguendo; *Et non eſt inuentus, qui daret gloriam Deo;* non ait, *mihi.* Benignè autem Samaritanum complexus, ait illi: *ſurge vade, quia fides tua te ſaluum fecit.* & eſt credibile à lepra etiam ſpirituali curaſſe illum.

Ingrati plures.

Gratiarum actio poſt Confeſſionem.

Chriſti modeſtia.

MEDITATIO XXXV.

De Cæco apud Iericho: Luc. 18. Matt. 20. Marc. 10.

Dominica Quinquag.

PVNCTVM I.

Cæci Fides. Luc 18,39 Feruor. Constantia

PRECATIO Cæci. 1. Plena fide & fiducia: *Iesu fili Dauid miserere mei.* Confitetur Messiam, & potentem saluare 2. Feruens, ingeminando, *Filj Dauid, miserere mei.* 3. Constans aduersus increpantes, *vt taceret.* Cogitabò me cæcum esse vtroq; oculo: cognitionis, & amoris; cæcitate ignorantiæ, & passionis, vt apud Bernardum: & sedere me otiosum, mendicando à creaturis solatia. Clamabo igitur ad Christum, vt iste: nec morabor obstrepentes, qui solent esse maximè quatuor:

Impedimenta orandi.

1. Tumultus variarum cogitationum, quæ impediunt attentionem. 2. Remorsus ex conscientia peccatorum, qui gignit diffidentiam. 3. Necessitas, ac miseria corporis. 4. Occupationes & curæ rerum externarum. Quin ipsi, qui Christum comitantur, auocant ab oratione, etiam per speciem boni. At ego pergam clamare, & ex importunitate obstantium acuam feruorem orandi, tantò magis clamando: IESV *miserere mei.* *& libera me quia egenus & pauper sum ego, & cor meum conturbatum est intra me.* (Ps. 108,22)

PVNCTVM II.

1. Dissimulat Christus.

EXAVDITIO precantis. 1. IESVS *stetit, & iussit illum adduci ad se.* Initio dissimulaue-

leuerat, vt probaret constantiam. Sistit cursum Sol justitiæ causa hominis. 2. *Cæcus projecto vestimento, exiliens venit ad Iesum*, exultauit, spe recipiendi visum. Sic, interius vocati, relinquunt omnia, vt Christum sequantur. 3. Rogat Dominus: *quid vis?* quia gratiam suam dat volentibus & dispositis. *Respondet cæcus. Domine, vt videam* Idem optem ego, vt videam. nam *hæc est vita æterna, vt cognoscam te Deum verum, & quem misisti* IESVM *Christum*: vt videam voluntatem tuam, ad implendum; & me ipsum humiliandum; & res creatas, ad te laudandum, vt videam aliquando te, sicuti es. Dicito mihi vt cæco illi: respice, & factum erit.

2. Exultat cæcus. *Mar.* 10. 59

3. Visum recipit.

Ioan. 17 3.

PVNCTVM III:

FIDEI Dominus tribuit sanitatem: *Fides tua te saluum fecit*: & *confestim vidit*. Quod erat potentiæ, & misericordiæ suæ opus, fidei attribuit, tanquam disponenti & impetranti. Sic petijt alias à cæcis: *Creditis quia hoc possum facere vobis*. & illis affirmantibus: *statim aperti sunt oculi eorum*; sed quendam alium non statim de integro illuminauit, ob imperfectam fidem, tametsi *saliuam suam adhibuit & oculos tetigit. initio enim videbat homines sicut arbores*, Sic sunt duo modi illustrationum; quidam extra ordinarius. vt D. Pauli; quidam per gradus, proficiendo. *Cæcus hic sequebatur eum magnificans Deum*; effectus illustrationis, insistere vestigijs Christi, & Dei gloriam prædicare.

Luc. 18 42 Ob fidem sanatur. *Mat.* 6 18,

Mar. 18. 23

Duplex illuminatio.

Feria 4. post Dom. 4. Quadrad

MEDITATIO XXXVI.

De Cæco nato. Ioan. 9.

PVNCTVM I.

Ioan. 9 1. Iustos respicit Iesus.

PRÆTERIENS IESVS *vidit hominem cæcum à natiuitate.* Hic intuitus misericordiæ; quo nisi Deus præueniat nos, non illuminamur. & respicit quidem omnes; sed maximè electos. optabo sic ab eo aspici. 2. Quærebant Apostoli de causa cæcitatis: Respondit: *neque hic peccauit, neque parentes ejus, sed vt manifestentur opera Dei in illo.* Discamus, quia non semper peccata sunt causa morborum, & calamitatum, sed aliquando immitti pro gloria Dei: quæ inde elicitur; dum justi exultantes illas ferunt, & Deo gratias agunt pro illis; vel dum mirabiliter eos eripit ex eis. Vnde subdit: *me oportet operari opera Dei, donec dies est.* Dei opera vocat ex quibus illud glorificetur, quale est, quòd facit justos exultare in tribulationibus pro Christo, quodque illos liberat extraordinarijs modis, vt hunc cæcum, vnde glorificatur Deus; *Donec dies est* vitæ Christi mortalis. O Domine, operare in me talia, donec dies est meus, *antequam vadam ad terrā tenebrosam.* Sed & me oportet operari opera Dei, donec dies est. *Quodcuncque potest manus tua, instanter operare.*

2. Morbus nō semper pœna.

Iob. 10. 21. *Eccl.* 9. 10.

PVNCTVM II.

1. Sanat luto. *Gen.* 41. 14.

MODVS curandi cæcum. *Expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & linivit oculos ejus.*

1. Con-

1. Contrario remedio vtitur, ad ostentandam suam potentiam: sic & humiliando aliquem exaltat. vt *Ioseph* ex *carcerere* ad principatum. 2. Docet, conferre ad illuminationem, si lutum, ex quo existimus, & cœnum culparum super oculos ponamus per attentam considerationem. Fit autem lutum hoc èx saliua Christi, quæ est illius Sapientia, quia, nisi hac inspiratione, non agnoscimus nostram Vilitatem. Vel vtrumque miscetur, saliua Christi, & terra, vt illuminemur, ad Deum; & nos ipsos cognoscendum quæ inter se notitiæ se iuuant, & justæ sunt. 3. *Iussit ire ad natatoria Siloë, quod interpretatur, missus*, & ibi lauare. Typus Baptismi & pœnitentiæ, quæ virtutem habent à Christo, qui est missus Patris in hoc ipsum. Imitanda fides & obedientia cæli, qui luto se obliniri permisit, & juit haud sicut *Naman Syrus*, cùm juberetur *lauare in Iordane*, qui detrectauit, *Abijt ergo & lauit, & venit videns.*

2. Eluto agnoscitur vilitas mea

3. Sacramenta abluunt.

4. Reg. 15.

PVNCTVM III.

CAECI jam illuminati præclara professio. 1. gratitudo, prædicando auctorem, & modum sanandi, obuijs enarrando. 2. fortitudo, qua non timuit rem edicere coram Pharisæis, & in Christum referre. parentibus ejus præ metu tergiuersantibus. 3. Zelus cum prudentia, nam Pharisæis amoliri à Christo laudem conantibus, quòd homo peccator esset, & ignotus, ireuicit illos. 4. Patientia in contumeliis: *In peccatis natus es totus, & tu do-ces*

Cæci.
1. Gratitudo
2. Fortitudo.
3. Prudentia.
4. Patientia.

nos? ô Dei virtus, quę cæci, & mendici operâ confudit sapientes superbos.

PVNCTVM IV.

Christus. 1. Consolatio afflictorũ. CHRISTVS consolatur, confirmatque cæcum. 1. *vt audiuit*, è *synagoga ejectum accessit ad eum Christus*, vt eum recrearet. Sic non obliuiscitur confitentium se. 2. Fidẽ auget. studuit perficere ejusdem fidem, interiùs etiam illuminando: nam, Christo profitente, se esse Filium Dei, ille ait, *Credo Domine*, & *procidẽs adorauit eum*. ô quantò admirabilior hæc illuminatio! 3. Tranquillat mentẽ. ne turbaretur ob Pharisæorum contradictionem. qui sapere videbantur, dixit ei Iesus: *in judicium ego in hunc mundum. veni, vt, qui non vident, videant* & , *qui vident cæci fiant*. Hoc est. vt Idiotæ, & simplices cognoscant veritatem: Sapientes autem superbi ad illius splendorem cæci fiant. *Abscondisti hæc à sapientibus*, & *reuelasti ea paruulis*.

MEDITATIO XXXVII.

Dominica 12. post Trinitat.

De Surdo & muto. Marci. 7.

PVNCTVM I.

ADDVCVNT ad *Iesum surdum & mutum*. 1. Surditas spiritualis. Surditas spiritualis est circa fidei veritates percipiendas, & credendas; tum circa præcepta & inspirationes recipiendas: Mutus autem, qui impeditus ad officia orandi Deum laudandi, gratiasque agendi, nec-non confitendi sua peccata. 2. Surdus fit mutus. His duobus sensibus

spiri-

ſpiritualiter impeditis, obſtruitur via ſaluti: nam hęc obtinetur per fidem & obedientiã, & flagitanda eſt per orationem. Satagit Dæmon: vt impediantur. vnde Lucas, ipſum *Dæmonium* vocat *Mutum*. Aliter in bonum Dauid ait, *tanquam ſurdus non audiebam, & ſicut mutus non aperui os meum*, videlicet ad vanitates & ineptias 3. Quòd multi ſunt ita obliti ſuæ ſalutis: vt nunquam accederent, niſi ab aliis adducti. quod officium præſtare ſtudebo. *Et deprecabantur eum vt imponat illi manum*. præter miniſterium adducendi, adhibenda pro ijs oratio, nam *Paralyticum Christus ſanauit, intuens fidem offerentium*;

Lucæ 11. 14

Pſ. 73. 14.

3. Peccatores muti.

Matt. 9. 6.

PVNCTVM II.

MODVS curationis. Plures cæremonias adhibuit, vt ſignificaret, difficilem eſſe talium curationem. 1. *Apprehendens, abduxit à turba*, à curis videlicet externis & tumultu negotiorum 2. *ingemuit*. quantum oportet id eſſe malum? & ego pro me non gemo? 3. *ſuſpexit in cœlum*. inſtanti oratione opus habet. 4. *Miſit digitos ſuos in auriculas ejus*. digitus Dei dicitur Spiritus Sanctus, cujus donis aperiuntur aures & linguæ, quia dociles faciunt ad fidei myſteria; & obedientes diuinis inſpirationibus, digitus procedit ex manu & brachio, quod eſt Filius, per quem omnia. 5. *expuens tetigit linguam ejus*. Saliua ex capite fluens, ſignificat Chriſtum, Sapientiam Patris incarnatam: eſt autem maximè opus ſapientiâ ad loquendum rectè, Quare dicitur, *Os juſti meditа-*

Difficulter ſanatur.

1.
2.
3.
4.
5.

Pſ. 36. 30.

ditabitur sapientiam. & lingua ejus loquetur judicium 6. dixit: *adaperire*: ad surdum loquitur, quia diuina vox etiam ad horum aures penetrat, easque aperit: *Dominus aperuit mihi aurem, & ego non contradico*, promptus ad credendum & agendum, quæ jubet, efficior, quando ille verbo suo aperit. *sermo* enim ejus *viuus, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti.* *Væ, qui obturat, aures suas aduersus incantantem sapienter.*

6. *Isai 5915.* *Eccl. 32.6.* *Psal. 57. 6.*

PVNCTVM III.

Potentia Iesu. *Psal. 40. 3.* *Gen. 1. 31.*

EFFECTVS consecutus: *Et loquebatur rectè*, ô, mihi contingat! *Pone, Domine, custodiam ori meo*, & tu claude, & aperi tum aures, tum maximè os meum. Turba, licèt prohibita vulgare miraculum, tantò magis celebrat, dicens: *Bene omnia fecit*, vtique bene, nam *vidit omnia quæ fecit & erant valde bona.* quòd si naturæ quantò magis gratiæ opera? *& surdos fecit audire, & mutos loqui.* Vnicum curauerat, sed illi profitentur, sicut illum, ita & plures posse, & paratum esse curare. Certè id de spirituali surdo, & muto imprimis verissimũ est.

MEDITATIO XXXVIII.

Dê Dæmoniaco Lunatico Matt. 17. Mar: 7. Luc. 9.

PVNCTVM I.

1. Dæmon vexat corpus.

DÆMONIS feritas in obsessum, Deo permittente. In corpus, qualis describitur iste. 5. In animam, in quam exercet similia,

cum

cùm eam ſubijcit ſibi. Mutum & ſurdum facit, vt in precedenti. Lunaticum, per inconſtantiam in bono *Allidit terræ* vt per affectum inhæreat, ſpumat, *& ſtridet* per fœditatem, & impotentiam verborum, *areſcit*, quaſi inſenſibilis ad diuina, *nunc in ignem* cupiditatum *mittit nunc in aquas* mundanorũ mergit & diſſipat eum, ab vno in aliud peccatum diſtrahens. *Neque diſcipuli poſſunt eum eijcere.* nulla concionatorum, & confeſſariorum operâ iuuari poteſt. 3 Ex his intelligitur, qualiter in Inferno Diabolus tractet illos, qui in poteſtatem ejus veniunt.

2. Magis animam. *Mar.* 9.17.

3. Maximè in inferno.

PVNCTVM II.

CHRISTVS inuehitur in incredulitatem illius gentis quaſi propterea Dæmon reſiſtat. *ô generatio incredula & peruerſa, quouſque ero vobiſcum? quan diu vos patiar?* quaſi tædeat ipſum inter illos viuere, nec ferendi ſint diutius. ſed etſi ingratitudinem deteſtatur hominum, tamen miſeretur. Me miſerum, in quem ita fulminare meritò poteſt: Iubet afferri ad ſe hominem, &. *cùm vidiſſet eum, ſtatim ſpiritus conturbauit illum, eliſus in terram volutabatur ſpumans,* quantum audet malignus in ipſius Chriſti præſentia? quid non aliàs? Tunc parens orat pro filio, *ſi quid potes, adiuua nos, miſertus noſtri.* oportuit tam exilem fidem prius excitare & ita reſpondit, *ſi potes credere omnia poſſibilia ſunt credenti.* omnia ſine exceptione, mira omnipotentia fidei. fac, Domine, vt credam. ſicut oportet. Ille ergo videns ex ſua fide pendere filij ſanitatem, ait, *Credo Domine,*

Incredulitas Deo exoſa. *Mat.* 17.18

Mar. 9.19.

Ver. 21.

Ver. 23.

mine, adiuua incredulitatem meam. Laudabilis oratio, quando præstat, quod potest, rogat pro eo, quod minùs potest.

PVNCTVM III.

1. Christus minatur Dæmoni. ver. 14, Luc. 11 24.

PELLITVR Malignus Spiritus. 1. Iesus comminatus est illi, dicens, *surde & mute spiritus, ego præcipio tibi exi ab eo* pro imperio agit, *& amplius ne introeas in eum.* Nam solet, *assumptis aliis pluribus, redire in domum vnde exiuerat.* 2. *Exclamans, & multum discerpens eum, exijt ab eo: & factus est sicut mortuus.* Ita, cùm animam relinquere cogitur. nam id non fit absque doloribus, quasi parturientis, cùm diabolo, & carni homo renunciare debet. 3. *Iesus tenens manum ejus, eleuauit eum, & reddidit Patri ejus.* Ipse solus erigere ac viuificare potest peccatorem. At ego nolim reddi Patri, sed tibi adhærere, qui es Pater meus. 4. *stupebant autem omnes in magnitudine Dei.*

2. Ægrè recedit ab anima. Mar 9. 25.

3. Manum porrigit Iesus. Vers. 26.

4. Luc. 9: 44.

PVNCTVM IV.

1. Mat. 17. 19

ARGVIT discipulos incredulitatis. 1. prudentia Christi, priuatim eos arguentis; (cùm generatim populum publicè arguisset, *O generatio incredula & peruersa*) *propter incredulitatem vestram* non potuistis ejcere. 2. *si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis monti, transi, & transibit, & nihil impossibile erit vobis.* Sinapi granum molle, paruum, sed acrimonia, & virtute valens, fides cum humilitate. Montes transfert, qui moles terrenorum impedimentorum in Dei seruitio submouet. 3. *Præterea hoc genus Dæmoniorum*

2. Fides sit humilis.

non-

non eijcitur nisi in oratione, & jeiunio. quæ ex *Cant. 3.6.*
fide prouenian; nam granumsinapis & fides
cum cognitione sui, spiritum orationis &
mortificationis euaporat. Hæc est *virgula fu-
mi ex aromatibus myrrhæ & thuris*, & est ille *fu-
mus* à Tobia adhibitus, *qui extricat omne genus* *Tob. 9.8.*
Dæmoniorum.

MEDITATIONES DE mortuis à Christo resuscitatis, ac de spirituali Resurre-ctione.

TRES mortui referuntur suscitati à Christo, *puella*, in qua significantur, qui ex infirmitate, & ignorantia peccant, *Adolescens*, in quo illi, qui ab æstu passionum abrepti; & *Lazarus* jam in sepulchrum illatus; quales, qui ex malitia peccant.

MEDITATIO XXXIX.

De filia Archisynagogi suscitata. Matth. 9. Luc. 8.

PVNCTVM I.

CONDITIO Puellæ. 1. erat *duodennis v-* *Luc 8.42.*
nica proles parentum, diuitum, & nobili- 1.
um. Nulla ætas tuta, & nullæ opes liberant, nec
datur redire, quamuis isti datum; vt sit irre-
mediabile, si semel malè. 2. in tali ætate præ- 2.
ripiuntur aliquando ob peccata parentum, fi- *Mors juue-*
liis nimium indulgentium, vel ob propria, in *num ob*
quæ ruunt, ne penitus præcipitentur. Vel be- *peccata.*

nè quidem incedentes, sed ne malitia mutet cor eorum, quod est fauoris singularis, vel denique ob alias diuinæ prouidentiæ rationes. Petam mihi contingere, vti maximè expediet.
3. 3. non potuit hæc defuncta per se quærere vitam à Christo. præstitit pro ea parens. Ita pro mortuis in peccato debemus fieri intercessores.

PVNCTVM II.

1. CHRISTVS obsequitur Archisynagogo, & pergit in domum ejus. 1. Non id merebatur ejus fides imperfecta: nam *rogauit, vt intraret domum*, quasi non posset absens: indulsit tamen, quia humiliter ille petiuerat, *procidens ad pedes Iesu*. 2. Voluit miraculum occultari, quia maximum hactenus patratorum, siquidem prima mortui suscitatio. quare seclusit omnes, præter tres discipulos, & parentes puellę, & præcepit vehementer, vt nemo id sciret: adhibuit tres illos quos in Transfiguratione, & postea in horto, vt illi tanquā feruidiores conscij essent trium maximarum rerum, & quæ ad gloriam Christi, eiusq́ ignominiam, & ad salutem hominum spectarent.

2. Humilitas occultat miraculū.

PVNCTVM III.

Luc. 8.54. *Rom. 4.18.* Verbo suscitat. *Marc. 5. 42.*

TENENS *manum puellæ, ait illi: Tibi dico: surge. Vocat ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt.* O si vocet me, & peccatores ad vitam gratiæ, pro potestate, & efficaciter. *Confestim surrexit Puella, & ambulabat, & jussit illi dare manducare.* Manu tenuit: nam eos, qui ex imbecil-

becillitate ceciderũt, roborat ad surgendum. *Ambulare cœpit:* quia surgentes à peccato debent se exercere in operibus bonis. Cibo resici iubet, qui roborat vires cœlesti pane.

MEDITATIO XL.

De filio viduæ suscitato, Luc. 7.

Dominica decima sexta post Trinitat.

PVNCTVM I.

DEfunctus erat adolescens, in quo significantur illi, qui æstu cupiditatum iacent mortui Deo, quæ fere sunt, Luxuria, embitio, cupiditas, ira, &, isti sunt innumerabiles, quos deflere libet cum Ieremja. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarũ & plorabo die ac nocte interfectos filiæ populi mei?* Non fortuitò occùrrit funeri, sed ex prouidentia, & facit non rogatus modò, quòd aliàs non nisi rogatus. Verùm & cùm rogatur, ipsius est inspiratio, ac ita totum à'b illo est, & præparatio & justificatio peccatoris.

Quatuor portitores *Ierem* 19.
Motu proprio suscitat.

PVNCTVM II.

MIsericordia *motus super viduam, dixit illi; noli flere:* Non iam occultè, sed palam patrat miraculum suscitationis, ad fidem prędicationi faciendam. Et dum mouetur misericordia ostendit, non ostentationis causâ id facere; & docet erga afflictos commiserationem, maximè erga viduas & pupillos. Porro lachrymæ pro precibus sunt apud Deum, & præcipuè Ecclesiæ pro peccatoribus

Luc. 7.13.
Palàm suscitat.

fusæ. O dic Domine: *noli flere*, siste lachrymas, causam earũ auferendo. *Accessit & tetigit loculum, & qui portabant, steterunt.* Tangit DEUS peccatorem, antequam suscitat, modò timorem, modò spem, aliosque affectus excitando, stant portitores, quatuor illa genera passionum, per quæ ad inferos peccator deportatur: nam cohibetur illarum vis, vt detur locus resipiscentiæ.

Inspirationum tactus

PVNCTVM III.

Verbo imperat

SUscitat defunctum, dicens: *Adolescens, tibi dico surge.* Hæc est verbi omnipotentia, non vt Elias, & Eliseus opus habuit supersterni defuncto. *Et resedit qui erat mortuus, & cœpit loqui.* Non statim ambulauit, quoniam, qui passionibus seruiunt suis, sentiunt adhuc difficultatem; incipiunt tamen loqui; confitendo peccata sua, veniam petendo, & Deum laudando, pro vita sibi reddita. quare non indignabor super tales, si non statim deponant prauas quasdam consuetudines. *Dedit illum matri suæ*, solatium senectutis: Sic iustificatos dat Ecclesiæ ad gaudium, & exultationem, etiam ipsius triumphantis. Reuertitur adolescens suis pedibus, recuperato vigore sui spiritus, gradiens illuc, ad congregationem videlicet iustorum, vnde elatus erat mortuus per inordinatas cupiditates. Et acclamatum est Domino: *Quia Propheta magnus surrexit in nobis, & quia DEVS visitauit plebem suam.*

Sensim passiones fugiunt.

ME-

MEDITATIO XLI.

Feria sexta post Dō: 4. Quadrag.

De Lazaro suscitato. Ioan: 11.

PVNCTVM I.

SOrores Lazari nunciant Christo: *Ecce quē amas infirmatur.* Forma orandi breuis, efficax, & perfectorum, per insinuationem tantùm procedit ex amore Dei erga se multa fiducia, cum resignatione integra in illius voluntatem. Uti licet pro iaculatoria, & possunt variari verba, quem creasti, qui est tua imago, quem redemisti, &c. & pro *infirmatur*, alia quæuis necessitas supponi spiritualis, vel corporalis. Similis fuit illa: *Fili vinum non habent.* & sponsæ; *Si inueneritis dilectum, dicite: quia amore langueo.*

Ioan: 11. 3. Modus orandi

Ioan. 2. 3. Cant. 5. 8.

PVNCTVM II.

CHRISTUS renunciat sororibus: *infirmitas hæc non est ad mortem, sed pro gloria Dei, vt glorificetur Filius Dei per eam: & tunc mansit in eodem loco duobus diebus.* Intra quod tempus Lazarus mortuus est. 1 Magnum solatium impertit DEVS iustis, quando mala eis obuenientia significat esse pro gloria sua, id verò sequitur, vel quia mirabiliter, non cogitantes liberat; vel, quia eminere facit iustorum virtutem inferendo, & proventum donorum cum tentatione eis reddit. 2 Cum spes facta esset vitæ, valde contristatæ fuerunt sorores de Lazari morte, & probata est fides, cùm aliter euenisset, quam Christus dixisse

1. Solatium iustorum

2. Probatio magna

videbatur. Ita, cum Abraham iussus est immolare filium, in quo promissa erat benedi-
Rom. 4 18 ctio gentium. sed laudatur: *Quia in spem con-*
Iob. 13. 5 *tra spem credidit.* Quare cùm Iob *Etiamsi occiderit me; in ipso sperabo, verumtamen vias meas in conspectu eius arguam, & ipse erit Saluator meus.*

PVNCTVM III.

CHRISTUS denunciat Apostolis reditum in Iudæam. at illi tergiuersantur: *Rabbi*
Ioan. 11. 8 *nunc quærebant te Iudæi lapidare. & iterum vadis illuc?* sed confirmat illos duplici ratione. 1 quia sunt *duodecim horæ diei*, ita & *vitæ ter-*
Iob. 14. 5 *minus* cuique à Deo constitutus, *qui præteriri non poterit.* Ut proinde, metu mortis intempestiuæ non sit omittendum opus Diuinæ gloriæ. Vel, cùm tot sint horæ diei, fieri potest, vt, quod primâ cogitatum est, in alia mutetur. sicque Iudæorum animi remiserint de odio, 2 *Si quis ambulauerit in luce, non offendit* hoc est, bene agens nō incurret mortem, quamdiù Deus illum seruare constituit, qui autem in tenebris peccati, is aliquando pro pœna peccati tollitur è
Ps 54 24 medio. vt est in Psalmo: *Viri sanguinum & dolosi non dimidiabunt dies suos*; non peruenient ad medietatem, & *occidet eis sol in meridie*, in media luce vitæ.

Amos: 8 9 Post hæc rectè insinuat causam profectionis: *Lazarus amicus noster dormit, sed vado, vt à somno excitem eum.* somnum vocat, quia tam facile sibi foret, atque à somno excitare illum sed præcipuè significat, mortem amicorum

Sensim mortem pandit

Dei

Dei instar somni esse, ex quo homo redit ad consuetas vitæ functiones. Ita iusti interquiescunt, dum ad vitam meliorem reuocantur: non ita peccatores, qui ad æternam mortem suscitandi sunt.

Apostoli, præoccupati timore, non intelligunt verba Christi, alioqui non obscura, cum absurdū foret, causa somni iter suscipere. Ita imperfecti nolunt intelligere, & semper aliquid commentantur circa mandata maiorum. Quare Christus apertè dicit: *Lazarum mortuum esse & gaudeo.* inquit: *propter vos, vt credatis.* Credebant illi quidem, sed confirmādi erant in fide per miraculum. Et, quasi de nouo credere dici possunt, quando ita afficiuntur, vt, si priùs non credidissent, vel iam forent credituri. Ita, cùm vota renouo, ita affectus, vt, si non antea, iam illa vouerem, rectè dicor nunc vouere. *Thomas ait: Eamus & nos, & moriamur cum illo.* feruor charitatis in Deum, pro quo morti se offert; & in proximos, quos ad idem exhortatur, Offeram me pariter

Imperfecti nolunt intelligere, quæ agenda

Feruor D. Thomæ

PVNCTVM IV.

MARTHA occurrit Christo, quem ita compellat: *Domine, si fuisses hîc, frater meus nō fuisset mortuus.* Vtique fit, vt, subducente se Christo, in mortem peccati labamur, obsecro *non me derelinquas vsquequaq;* vsq; ad lapsum subiicit Martha: *sed & nunc scio, quia quæcunque poposceris à Deo dabit tibi.* Infirma fides, quasi non ipse posset conferre vitam, nisi precibus obtinendo, cum tamen esset Deus, quod

Ps. 118. 8

Infirma fides Marthæ

Dominus volens corrigere ait: *Ego sum resurrectio & vita* (dator videlicet istorum) *qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, viuet*, (resurget ad vitam) *& omnis qui viuit, & credit in me, non morietur in æternum.* quasi dicat & vita, ad quam credentes resurgent, erit vita nũquam defectura. Totum est verum, tam de corporali, quàm de spirituali resurrectione, & vita, nam ille etiam, qui moruus est peccato, per fidem recipit vitam gratiæ, & hæc vita credentium propagatur in æternum, quantùm ex ipsa est. Porro Christus de corporali resurrectione maximè loquitur. Ad hæc *Martha, credidi Domine, quia tu es Christus Filius Dei viui, qui in hunc mundum venisti*, ac proinde, quòd possis pro arbitrio suscitare mortuos.

Mariæ obedientia

En quàm docilis: & quomodo corrigit seipsam! Christus adesse Mariam etiam vult miraculo, pro merito amoris eius erga ipsum Christum, vtque ita illam magis accenderet. *Surrexit citò, & venit, & cecidit ad pedes eius*, vbi imitanda prompta obedientia, posthabitis, qui eam consolabantur, sic agendum, cùm Deus vocat

Reuerẽtia,

Deinde reuerentia, accidendo ad pedes, (quod non legitur de Martha) & nobilioribus Iudæis spectantibus, qui Christũ oderant.

Fides

Denique fides & resignatio. nam cùm dixisset: *frater meus non fuisset mortuus*, non subiecit. quod posset adhuc, orando resuscitare illum vt dixerat Martha, sed credens quòd pro potestate id posset, nec tamen petiit, Christo rem relinquens, qui modus habet vim impetrandi, vnde Ecclesia precibus Magdalenæ in collecta tribuit fratris suscitationem

nem

nem. In Martha & Maria designantur actio & oratio, siue contemplatio, vtraque concurrere debet, ad conuertendos peccatores.

PVNCTVM V.

IEsvs turbatur spiritu & lachrymatur. 1 quidem, *vt vidit Mariam plorantem, & judæos, infremuit spiritu, & conturbauit seipsum & lachrymatus est.* Deinde, *rursum fremens in seipso, venit ad monumentum.* Priore vice ex officio Charitatis, vt fleret cum flentibus, & propter Pharisæos tunc flentes, sed ex miraculo capturos occasionem Christum ipsum interficiendi: posteriore autem, ex commiseratione defuncti & peccati recordatione, per quod mors introiuit, pro qua abolenda foret etiam ipse subiturus similem conditiònem, vt inuolutus conderetur sepulchro.

Christus flet cum flentibus

Lachrymas Christi acceperunt alii pro signo amoris singulari in Lazarum, alii autem calumniabantur, cur non prohibuerit mori, si quidem potuerat cæcum à natiuitate curare, Iubet Christus, tolli lapidem, vt cadauer fieret conspicuum. noluit verbo ipse amoliri, quia non vtitur miraculo in iis, quæ per alios fieri valent. Obstitit Martha, quòd *fæteret iam quadriduanus.* Sic amici obiiciunt impedimenta, quando expedire quis se vult â malo statu. *Eleuatis sursum oculis gratias agit.* Docemur è cœlo petendum peccatori remedium.

Judicia mundi vana

Gratias agit, tanquam pro accepto, quia certum erat,

PVNCTVM VI.

SUSCITAT, voce magna clamans, *Lazare, veni foras.* extulit vocem, quasi ad longè positum, & erat anima in Lymbo, item dedit specimen horribilis illius *tubæ*, surgite, mortui venite ad iudicium, Obediuit imperio, & adhuc vinctus prodiit, non modò viuus, sed perfectè sanus, qui fœtebat prius. Iubet solui à discipulis, vt ipsi propius cernant miraculum. Est forma peccatoris, qui subtrahente se gratia moritur, ac sepelitur, obrutus terrenis cupiditatibus, & clauditur lapide obdurationis & fœtet à scandalis præbitis. Pro hoc orant iusti, & Christus efficacitate suæ inspirationis, & motionis ad vitam reuocat, vt de nullius salute sit desperandum. Prodit *ligatus institis*, vitæ prioris habitibus, quos deponit directione Patris spiritualis. Vel excitatum per Diuinam inspirationem soluit à peccatis sacerdos. Nam etiam, qui per contritionem reuixerunt, debent absolui in Sacramento pœnitentiæ.

1 Cor. 14 52

Lazarus forma peccatoris

MEDITATIO XLII.

De Concilio contra Christum occasione suscitati Lazari Ioan. 11.

Pridie Palmarum

PVNCTVM I.

QUEMADMODVM odio inuidia perciti Iudæi, ex bono Christi opere parant sibi venenum ad interitum: nam, qui interfuerant suscitationi Lazari, ad Pharisæos referunt

Inuidia cæca

runt. Unde coăcto concilio, Pontifices & Pharisæi dicunt. *Quid facimus? quia hic homo signa multa facit.* Et tam sunt cæci, ut id, unde omnes credituros in Iesum ominantur, tanquam in Messiam, ipsi nolint intelligere: atque ita fit, justo Dei iudicio, vt malum temporale, quod metuunt, prædicant: *Venient Romani, & tollent locum nostrum, & gentem.* Ioan. 11 47

PVNCTVM II.

Sententia Caiphæ Pontificis; *vos nescitis quid quam, neque cogitatis* ab arrogantia orditur, quasi solus sapiat, & tam insipiens fuit, vt, quod ad auertendam cladem à populo necessarium esse dixit, causa extiterit excidii: sed quod ille proprio spiritu male cogitauerat Spiritus Sanctus vertit in Prophetiam Christi passionis, ad totius generis humani salutem: *quia expedit vobis. vt vnus homo moriatur pro populo, & non tota gens pereat.* Vers 49 Superbia alios arguit

PVNCTVM III.

COnspiratio in Christi necem: *Ab illa ergo die cogitauerunt, vt interficerent eum.* Nec latuit Christum omnia scientem, & tulit vt apud Ieremiam ipse loquitur: *Tu autem Domine demonstrasti mihi, & cognoui. Tu ostendisti mihi studia eorum Et ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam; & non cognoui, quia cogitauerunt super me consilia, dicentes: mittamus lignum in panem eius, & eradamus eum de terra viuentium.* quomodo cognouit, & non Iesus mansuetus cedit jerê, 11 18

Ioan 11.45 cognouit? quia sciuit; sed non vt vitaret, aut vlcisceretur. Ergo *abijt in regionem iuxta desertum in ciuitatem, quæ dicitur Ephrem, & ibi morabatur cum discipulis suis*, qui permanebant cum eo in tentationibus ipsius. Ibi comparauit se ad appropinquantem iam horam suam!

Quæ his sunt consequentia, habentur in quarta parte.

DE PARABOLIS CHRISTI

MEDITATIO XLIII.

De Sapiente & Stulto. Matt. 7. Luc. 6.

HÆC Parabola dicta est à Domino post sermonem in monte, propter variam dispositionem audientium.

PVNCTVM I.

SApientem Christus nominat eum, qui audita non tantùm credit, sed facit; stultum verò, qui, cùm credat, contrarium facit. nam quæ maior est stultitia, quàm cùm credas æternos ignes deberi peccanti, & Deum vbique præsentem omnia conspicari, nihilominus ita agere, ac si Deus non videret; vel in fernus non esset? & talium stultorum infinitus est numerus in Ecclesia Dei: quare comparatur etiam stultis virginibus, non solùm prudentibus. porrò flumina venti, & pluuia quæ quatiunt domus tam sapientium, quàm stultorum, significant tria genera tentationum:

Stultus aliter agit quā credat

Flumina, venti, pluuia significant 3. tētationes

Flumina

Flumina è terra sunt, nempe caro nostra & homines terreni, à quibus exercemur, *Venti* significant aëreas potestates Denique *pluuia è cælo veniens*, illas tentationes, quæ ex speciali prouidentia Dei veniunt, etiam per homines alioqui zelosos, sed non secundum scientiam

Rursum, *flumina* sunt tentationes sensualitatis & auaritiæ, quæ dicitur *concupiscentia carnis: Venti* curiositatis & vanitatis, quæ est *concupiscentia oculorum*; *Pluuia* superbiæ & ambitionis, alias *superbiæ vitæ*. Præterea *flumina* domus fundamenta subruunt, & sunt tentationes *incipientium*. *Venti* latera quatiunt, surgentesq; parietes, qui sunt *proficientes*. *Pluuia* in tecta decidit, in eos, qui culmen *perfectionis* tenent. Nullus quippe gradus à tentatione immunis

PVNCTVM II.

ÆDificare *supra arenam*, est contentum esse, quod credas absque stabili proposito viuendi iuxta fidem. *Arena* est cor variis affectibus terrenis dissipatum ac dissolutum. Denique vires propriæ, & inconstantia nostræ voluntatis ac proprii iudicii regula, sunt arena, nihil habens soliditatis ad sustinendum ædificium spirituale. Statua Nabuchodonosor, tametsi alioqui magnifica, quod digitos haberet fusiles, percussa paruo lapide, corruit. Ita omnia talenta, & gratiæ ipsæ gratis datę, & quicquid est speciosum, si carent soliditate fundamenti.

Arena quid est

Dan, 2. 34 45

PVNCTVM III.

Petra est Charitas Ephes 3,17

IN petra ædificat, qui in fide viua, quæ per dilectionem operatur, sicut optat Paulus, *vt Christus habitet per fidem in cordibus vestris, & sitis in charitate radicati & fundati.* *Petra* est etiam intima sui cognitio perueniens vsque ad centrum proprii nihili, in quo tanquam terra stabilis, immotaque perseuerat: *Petra* est etiam Christi gratia, cui fidendum, non sibimet. *Omnia possum in eo, qui me confortat.* Ut dicere possim: *Quis me separabit à charitate Dei;* *nec portæ inferi præualebunt aduersus eum*

Mortificatio gratia Phil. 4.13 Rom. 8. 35 Mat, 16. 18

MEDITATIO XLIV.

Dominica Sexages,

De Semine Luc. 8.

PVNCTVM I:

Semẽ verbum Dei

SEMEN *est verbum Dei*, vt ipse Dominus exposuit, idque tùm externum instructionis, tùm internum inspirationis Diuinæ & hoc maximè, quòd est quasi vis seminalis in grano quia sine interno frustra iacitur externum. Qui seminat est præcipuè Deus, auctor bonæ inspirationis. Externum autem verbum etiam homines, & pii libri, tanquam semen iaciunt. Terra est anima, secundum suas potẽtias. *In memoria*, excipit pias cogitationes, sanctarumque rerũ imagines. *In intellectu*, illustrationes cœlestes ad Diuina penetranda, nec non consilia bona agendorum, & dictamina conscientiæ; vel arguentis, quæ agit, vel probantis. In *voluntate*, motiones varias ad bonũ.

Terra anima

Finis est, vt terra ipsa perficiatur. gratias agā, petam, vt terram animæ meæ subigere, seminareque copiosè velit. Finis fructus operū

Pvnctvm II.

QUOD non omnis terra fructificat. 1 Illa quæ est *secus viam* quo fit, vt partim semē conculcetur à prætereuntibus partim à volucribus comedatur. *Hi sunt qui audiunt, deinde venit diabolus, & tollit verbum de corde eorum, ne credentes salui fiant.* Nimirum homines cor habentes peruiū quibusue cogitationib⁹ & desideriis, qui nō condunt intra se verbū, sed exteriùs in superficie tantùm excipiunt, vt solū non subactum, quales sunt viæ publicæ, 2 est *terra petrosa*, quæ non habet humorem. *Hi sunt qui cum gaudio suscipiunt, & in tempore tentationis recedunt:* Nempe homines bene propensi sed instabiles, in quibus semen radices non agit; sicque, orto sole tentationis, arescunt, quos S. Marcus *Temporales* vocat, & sunt quasi nubes matutina, & quasi ros mane pertransiens. Porrò sol lucet, & adurit, quod est duplex tentationis genus, vnum à prosperitate, alterum ab aduersitate rerum: oportet autem se exhibere Dei seruum in vtraque fortuna, atque vt ait Paulus *per infamiam & bonam famam*, &c 3 est terra *Spinosa*, in qua *simul exortæ spinæ semen suffocant* & hi sunt, *qui à sollicitudinibus & diuitiis, & voluptatibus vitæ euntes suffocantur, & non referunt fructum.* Tria ista quæ blanda hominibus videntur, Christus vo-

1 Via cor durum

2 Deuotio incōstans

2 Cor 6

Spinæ diuitiæ, curæ voluptates

eat *ſpinas*; nempe animum pungunt, & cruciant, ò Deus, malim pungi ſpinis tuæ coronę, & licet carnem lacerant, ſpiritum ſanant.

NOTA, quòd prima terra nec germinare quidem incipit, ſecunda incipit, ſed non promouet defectu ſucci; tertia ſuccum habet, ſed ob vepres non aſſurgit.

PVNCTVM III.

Tres gradus fructuũ bonorum

TERRÆ bonæ & fructiferæ ſunt tres ſimiliter gradus: alia reddit *triceſimum* alia *ſexageſimum*, alia *centeſimum*, iuxta tres gradus incipientium, proficientium & perfectorum, vel, vt Patres exponunt, ſecundùm ſtatus, coniugii, Cœlibatus, Martyrum.

Dominica 5 poſt Epiphaniam

MEDITATIO XLV.

De Zizaniis. Matt. 13.

Mat. 13 37.

EXPOSVIT hanc parabolam ipſe Dominus; *Qui ſeminat bonum ſemen, eſt Filius hominis. Ager autem eſt mundus, bonum verò ſemen hi ſunt Filij Regni: Zizania autem ſunt Filij nequam. Inimicus autem, qui ſeminauit ea, eſt Diabolus.*

PVNCTVM I

Juſti ſemẽ

IUſti ſunt Chriſti ſemen, hoc eſt filii ab eo geniti in gratia, & ideo ſemen dicuntur, quia per eos alii gignuntur Chriſto. Filii autem regni dicuntur, quia, *ſi filij*, & *hæredes*, regni paterni. Zizania ſimilia ſunt tritico in herba, cùm autem creuerint, nigreſcunt, & nocent

Rom. 8. 17. Zizania mali omnes

nocent tritico, quin obsunt edenti. visum lædunt, & prouocant vomitum; sic mali homines conueniunt cum bonis in natura, quin & in fide, & ritibus externis, at tetri intus sunt peccatis, obsuntque vtentibus eorum consuetudine, Deoque nauseam prouocant. Prius seminatur triticum: postea Zizania, quia boni prius fuerunt, quàm mali, tùm Angeli, tùm homines. Et nunc quos Christus regenerauit, inter eos mali à diabolo superinducũtur, imò ex tritico conantur facere zizania, ex filiis Dei filios diaboli, & facit id *dormientibus hominibus*, incuriis, & negligentibus suam salutem. Ubi *superseminauit*, *abiit*, ut qui iacto in alium lapide abit, & subducit se, nolens videri auctor: idque est tantò perniciosiùs. quin se *transfigurat in Angelum lucis*, vt ex Deo videatur semen. Nam ab initio non apparet tritico absimile, sic mali homines, semen diaboli, bonis se initio accõmodant, eademque simulant studia, videlicet induunt vestimenta ouium. *Abit* etiam diabolus, quia desistit à tentando, vt post interuallum inuadat incautos periculosiùs.

Dæmõ venit dormientibus hominibus

PVNCTVM II.

SErui dicunt Patrifamilias, *Nonne bonum semen seminasti in agro tuo? vnde ergo habet Zizania?* post sementem Euangelii à Christo factum, ac abundantiam gratiæ in omnes effusam, qui zelum habent Dei, mirantes dicunt, vnde tantum scandalum in agro Dominico? & inter eos ipsos, qui sal & lux esse de-

Admiratio de Zizaniis

bue-

buerunt; & inter illos, qui perfectionem profitentur: dicam etiam ego & intra me, unde
Mat.13 28 tot imperfectiones, & peccata, quæ suffocant
Iacob.1.13 spiritum? Respondet Dominus: *inimicus homo hoc fecit. Deus intentator malorum est.* Diabolus autem tentator per excellentiam dicitur
joan.8.44 & Sathan, siue aduersarius cuius semen & filii
1.Ioan.3.8 sunt qui eius *desideria perficiunt*: nam, *qui facit peccatum, ex diabolo est.* Sed & homo ipse peccator intelligi potest nomine inimici. qui animam suam perdit propria voluntate. Ergo & homo; sibi ipsi inimicus hoc facit. In altero etiam sensu accipi potest superior interrogatio: Cum tuus, Domine, sit ager & ipse seminaueris, quare finis superseminari Zizania. ad hunc sensum non respondet Christus Dominus, quia non oportet scrutari arcana diuinæ prouidentiæ: illud est certum, & sufficit absque magna & iusta ratione id non permittere, indeque multa bona elicere in salutem electorum.

Cur sinit Zizania Deus crescere?

PVNCTVM III.

Zel⁹ nimius patet

SErui autem dixerunt ei, *vis imus & colligimus ea?* hic est iustorum zelus, qui potest
1 esse intempestiuus, ex quatuor causis. 1. Si omnia simul velint eradicare, siue ex Ecclesia, siue ex congregatione Religiosa siue ex se ipsis,
2 quod non potest ordinaria lege. 2 si ante tẽpus, quia malus sustentatus, fortè fiet triticũ & nimium conando, fortè perdes sanita-
3 tem. 3 si cum periculo eradicandi triticum: si emendes malos, seu punias cum damno bo-
4 norum quod accidit in bellis suscipiendis. 4. si

si spiritu vindictæ, vt cùm Apostoli petebant *ignem mitti in Samaritanos*, quòd non reciperent Christum. Respondit Dominus: *Non, ne fortè colligentes Zizania eradicetis simul & triticum*, Considera charitatem erga hominem. nã Angelos peccantes, quasi Zizania statim extirpauit, ignique tradidit; homines autem sustinuit, dum in triticum, si vellent, verterentur. Parcit etiam Zizaniis propter bonos, sicut cùm paratus fuit Sodomitis parcere, *si vel decem reperirentur in eis justi*; quod magno solatio est bonis, & spem facit, quod eis non oberit inter malos conuersari. Nihilominus, quando absque damno tritici possunt Zizania extirpari, Dominus id nequaquam vetat.

Luc. 9 54.

Mat 13.29

Dei charitas.

Parcit.

Gen. 18 32

PVNCTVM IV.

SIGNIFICAT Dominus tempus collectionis. *Sinite*, inquit, *vtraque crescere vsque ad messem*, quo monemur, semper in hac vita futuros malos bonis permixtos, & quantumuis semper seminet Diabolus Zizania, nunquam defuturum triticum. Putabat Elias, se relictum solum cultorem Dei, cùm audiit à Domino, *reliqui mihi septem millia virorum*. Deinde simul vtrumque crescit, & lolium & triticum, juxta illud, *qui sordidus est, sordescat adhuc, & qui justus est, justificetur adhuc*. Sed triticum ex Dei voluntate, & per ejus gratiam, Zizania autem ex permissione illius tantum. Messis tempus erit duplex, & particulare, in morte cujusque, & vniuersale, post resurrectionem, quando *Angeli colligent de regno ejus omnia scandala*,

Mali cum bonis mixti.

3. Reg. 19. 18

Vtrique crescunt.

Apoc. 22. 11.

Iudicium generale.

Mat. 13. 41

dala, & eos qui faciunt iniquitatem, *mittent in caminum ignis. Colligent* autem *ea in fasciculos ad comburendum*, vt eiusdē culpæ socios similiter cruciandos tradant. & quemadmodum fasciculi se mutuò accendunt, ita infelices illi sibi mutuò sint ad tormentum. Eritque ibi fletus & stridor dentium, præ rabie inuicem excandescentes, & in eos, qui sibi damnationis occasio extiterunt. At, *triticum* inquit, *con-*
Mat.13.43 *gregate in horreum meum, tunc fulgebunt justi sicut sol in regno Patris sui.*

MEDITATIO XLVI.

De grano Sinapis: Matt. 13.

PVNCTVM I.

1. GRANVM Sinapis refert Christum: nam est minimum, nec specie, nec odore æstimabile, intus tamen efficax & calefactiuū, præsertim si teratur. Ita Christus de se. *Ego sum vermis & non homo*: at intus secundum animam, *in eo erant omnes thesauri sapientiæ Dei*, quin habitabat in eo *diuinitus corporaliter*; qui atrritus in cruce vim suam exeruit, vt in flammaret omnes, & traheret omnia ad se. In Eucharistia est etiam minimus, quando in grani minima particula totus est, & manducatus accendit, & condit quamuis insulsa & ingrata.

Granum sinapis. 1. Christus. *Psal 21.7.* *Coloss.2.3*

2. Iusti. *Cant.1.5.*

2 Deinde refert justos, foris despectos, intus à charitate feruentes, qui persecutionibus vexari virtutem suam produnt, exemplo Christi. Hinc Ecclesia dicitur *nigra, sed formosa*. 3. Refert

3. Virtutes.

Refert etiam eas virtutes, quibus Regnum cœlorum acquiritur. quarum prima est *fides* in Christum, mundo despecta. nam credere inChristum crucifixum, *Iudæis quidē scandalum, gentibus autem stultitia* habentur. *ipsis autem vocatis Iudæis & Græcis est Dei virtus & sapientia.* Pariter octo illæ beatitudines à Christo pronuntiatæ judicio mundi minimè sunt tales, sed potiùs miseriæ maximæ: at intus degustatæ deprehenduntur omnino tales. Denique *stulta mundi elegit Deus, vt confundat* Sapientes, *& infirma, vt confundat fortia. & contemptibilia, & quæ non sunt, vt ea quæ sunt destruat, vt non glorietur omnis cora in conspectu Dei.* — 1. Bor. 1. 23 — 1. Cori. 27.

PVNCTVM II.

QVOMODO granum hoc terræ mandatum germinet in arborem præ omnibus oleribus vt ex vno plurima grana existant. Ita Christus in terra mortificatus, euasit in caput hominum & Angelorum, fortitusque est *nomen super omne nomen*: & impletum est illud. *in die illa erit germen Domini in magnificentia & gloria. & fructus terræ sublimis* Eodem modo Apostoli euaserunt in magnas arbores per multas tribulationes, sicut prædixerat eis Christus; factique sunt tot fidelium Patres, similiter Martyres, & Confessores, atque ego ipse potero. Idem accommodori potest ad ipsas virtutes: nā *fides* crescit vsque ad contemplationem Dei, *spes* vsque ad prægustationem cælestium, *charitas* vsque ad vnionem cum Deo perfectam, *obedientia*, vt Dei exequatur voluntatem, tan- — Simile Christus. — Ppil 2. 9. — Isai. 42. 2. — Apostoli — Virtutes.

quam in cœlo sit; *fiducia* vt montes transferat.

PVNCTVM III.

RamiChristi qui?

QVOD *veniunt aues, & habitant in ramis eius.* Christi quasi rami sunt, ejus prædicatio; consilia Euangelica, Sacramenta, exempla actionum, miracula, & vitæ ejus mysteria; in his ramis habitant non magnæ & rapaces aues, typus seruorum; sed paruæ, hoc est, humiles animæ per contemplationem illuc euolantes: qualis erat, quæ dicebat, *sub vmbra illius, quem desideraueram, sedi, & fructus eius dulcis gutturi meo: quis dabit mihi alas & volabo, &* ibi *requiescam?* Deinde & sancti viri tanquam arbores expanderunt ramos suos, prædicando, scribendo, quos intuendo, & imitando, proficere debemus.

Cant. 2. 3. *Psal.* 54. 7.

In Communi SS. Virginum.

MEDITATIO XLVII.

De Negotiatore. Margaritarum. Matt. 13

PVNCTUM I.

QVOD studia negotiantium sint varia, pro diuersitate rerum, quas quærunt. alii enim bona temporalia, alij scientias, alij politicas virtutes, tanquam margaritas, venantur. Christianus autem quærere debet Christum; & quæ nos cum illo iungunt, virtutes. *Hæc est generatio quærentium Dominum, quærentium faciem Dei Iacob.*

Psal. 23 6.

PVN-

PVNCTVM. II.

QVOMODO quærere oportet? Incessanter petendo à Deo: *Petite & dabitur vobis*. Deinde studiose meditando circa illa, vbi inuenitur Christus. Denique insistendo illis medijs, quæ inspirantur à Deo, & alioqui sunt idonea. *Matt. 7.7.*

PVNCTVM III.

BONVS Negotiator, *inuenta vna pretiosa margarita, vendit omnia, quæ habet, & emit eam. Vna* & *pretiosa* dicitur: hæc est Christus Deus homo, non plures, sed vnus: vel etiam *Charitas*, quæ est *vinculum perfectionis*, in quo omnes vinciuntur virtutes: & quæ nos vnum facit cũ Deo, & proximo, vt sit *cor vnum & anima vna*. Dicitur inter conchilia margaritarum esse vnum, quasi dux, quo capto, facilè reliqua: hæc est charitas. Inuenitur, cùm planè penetratur illius excellentia, & cognita rapit ad se cor. vt parum judicet, pro illa dare omnia, juxta illud, *si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione, quasi nihil despiciet eam*. Inspice, quam margaritam quæras, an hanc pretiosam, vel potius terrenam aliquam. Deinde, quam seriò quæras. Denique quid pro habenda dare velis? quanti eam æstimes?

Vna & pretiosa gemma.
Colos 3 14.
Christus.
Act. 4. 32.
Charitas.
Cant. 8 7.
Examen.

PVNCTVM IV.

QVOD hæc Margarita pretiosa sit etiam perfectio Religiosa, ad Christi imitationem, quæ vna est, eminenter continens dilectionẽ dupli-

Religiosa perfectio Margarita.

duplicem: Iesu, & proximi, quasi lumen duplex oculorum, de quibus ad Sponsam dicit
Cant. 4.9. Dominus, *vulnerasti cor meum, in vno oculorũ tuorum. Vnum* dicit, cum sint duo: quia vt vnus agunt, & quo vnus vergit, etiam alter. tales sunt actiones Religiosorum ex Dei & proximi charitate. Magni fiunt duę Margaritæ similes, & pro inauribus appendi solent ad ornatum. Ita Religiosam vitam ornant Dilectio Dei, & proximi. Si intelligerent homines pretium ejus, omnes vellent sua diuendere, pro ea comparanda. ô intelligam ego! ô studeam copulare in vnum, & duobus, quasi vno oculo, videre Deum & proximum!

Dominica 3. post Trinitat.

MEDITATIO XLVIII.

De Oue perdita, Lucæ 15.

PVNCTVM I.

Pastor. Christus.

HOMO, qui habet oues, est Christus, qui propter illas descendit de cœlo, & mirabiliter eas gubernat. Nouit singulas nominatim, suo charactere signat, ante eas vadit, præcedens exemplo, curat à scabie peccati, defendit à lupis infernalibus, pascua præbet pinguia, doctrinæ, & Sacramentorum. imò seipsum illis in cibum dat: ô sic me guberna, & pasce!
Psal. 22. 1. *Dominus regit me, & nihil mihi deerit.* Centum
Oues fideles. oues sunt generatim fideles, sed peculiariter electi, quos in numerato habet Deus & scit,
Ioan. 10. 3. *qui sunt ejus. Hi vocem eius audiunt*, obedientes ejus pręceptis, nouerunt ipsum per fidem & contemplationem, sequuntur imitatione gaudent

dent illius pascuis, reddunt ei suam lanam, externa bona, lac etiam, internorum affectuum & delicias à se abdicant propter ipsum, fœtus item bonorum operum, & carnem denique propriam, si opus sit mori illius causa, vt vicem reddant. *Dilectus meus mihi & ego illi.* *Cant 2. 1.*

Ouis periens est peccator, ex cœtu justorum, & obedientia pastoris proprio suo arbitrio discedens: Nempe non intelligit, nec æstimat bona, quæ sub illo habet, graue illi est audire vocem eius, dura reputans mandata illius; difficile, sequi euntem per vias asperas crucis, & mortificationis, fastidit pascua spiritualia, præfert carnalia. Retinet sibi lanam, lac, & fœtus, omnia in suum referens commodum. ô, quot sic errant vsque ad præcipitium inferni. *Omnes quasi oues errauimus, vnusquisque in viam suam declinauit* — Ouis perdita peccator. *Isai. 53. 6.*

Pastor bonus errantem quærit ouem, totum genus humanum. Ideo in carne venit, triennium prædicauit, & tandē mortem subijt. Et cum propter omnes ea perfecerit, studio tamen peculiari per se ipsum quæsiuit eas, quæ tunc aberrabant, & nunc etiam quærit omnes per suos ministros, & oblata remedia, ac internas inspirationes. Et cum nihil suâ intersit, si pereat, quia nec lanâ earum vestiri, nec nutriri lacte, nec fœtu ditescere op⁹ habet, referre tamen suâ ait, & *illas oportet me adducere.* — Charitas Christi quærentis. *Ioan. 10. 16*

PVNCTVM II.

QVID agit, cum inuenerit? Matthæus ait: *Si contigerit, vt inueniat eam:* quo significa-

tur, ipſas oues ſubducere ſeſe, & occultare, ne inueniantur. O Domine, *erraui ſicut ouis, quære ſeruum tuum*, ne deſiſtas, quantumuis ego fugiam, & me abſcondam, ſicut Adã & tergiuerſari velim, ſicut Cain. Inuentã ouẽ non percutit baculo, non raptat, non tundit calce, ſed lætus in humeros ſuos attollit. Docet, benignè excipiendos peccatores in humeros imponit, quia *peccata noſtra ipſe tulit in corpore ſuo*, & quia ſuâ gratia facit eis ſuaue iter ſalutis. Quid ni ego viciſſim *tollam iugum ejus, quod ſuaue eſt, & onus leue*? Quin inſtituit publicam gratulationem, *conuocans amicos & vicinos*, Angelos & iuſtos, dicens illis: *Congratulamini mihi, quia inueni ouem meam, quæ perierat.*

Chriſtus perditam reducit.

1. Pet. 2. 24

Mat. 11. 29

PVNCTVM III.

Gaudium Conuerſionis.

EPIPHONEMA. *Dico vobis, quòd ita gaudium erit in cælo ſuper vno peccatore pœnitentiam agente, quàm ſupra nonaginta nouem juſtis, qui non indigent pœnitentia.* Quemadmodum ſi Pater aliquis habeat plures filios ſibi chariſſimos, ac eis vnus ad mortem infirmatur, & præter ſpem conualeſcat, extraordinarium gaudium concipit ipſe, & familia tota, quale non ex reliquis ſanis: ita in hoc diſcam gaudere & gratulari de ſalute peccatorum, & non vt Phariſæus murmurare. Ac ſi aliquando aberrem, vel ideò redire ſtudeam, vt Deum & Angelos lætificem, e contra, auerſer peccatum, ne contriſtem.

ME-

MEDITATIO XLIX.

Sabbatho post Dominicam Quadrag. secundam.

De filio prodigo. Lucæ 5.

PVNCTVM I.

Boni & mali filij.

DVO genera filiorum. bonus est major natu, quia virtus antiquior vitio est, & confert senilem maturitatem,& prudentiam: malus autem est junior,ab imprudentia & leuitate animi, quam ostendit petendo à Patre portionem suam, quasi Deus quippiam alicui debeat, & præsumens, quòd possit per se eam gubernare. Aduerte, quomodo Deus talenta distribuat naturalia, nec non etiam supernaturalia dona, vt vtantur pro libertate. *Deus enim ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilij sui* ; ita tamen, vt bonum vsum suggerat, & auxilium præbeat. Disce bene agi cum eo, qui in domo Patris cœlestis, amat manere sub eius gubernatione, nec præsumit seipsum regere,vt iste Prodigus, qui in regionem longinquam abiit, elongatus à Deo per peccatum, & obliuionem sui Creatoris,jacturamque faciens omnium acceptorum, inhærendo creaturis: fit,vt superbus degeneret in Luxuriæ sordes. Cogitabo, me ejusmodi fuisse, qui me subtraxerim à Patre, & mille peccatis inuoluerim per hoc.

Eccl 15.14 Libertas hominis.

PVNCTVM II.

MISERIÆ recedenti à Patre. 1 Fames, non panis, sed cibi spiritualis, in regione illa longinqua, non vsus Sacramentorum, non

1. Fames.

2. Servitus. exhortatio aut lectio pia, non exempla virtutum, non internæ à Deo consolationes. 2. Adhæret vni ciuium, diabolo, qui ad indigna seruitia seruientem abijcit. 3. pascit porcos, in id tantùm intentus, vt sensuales cupiditates expleat, vel ipsos etiam dæmones pascit, qui turpitudinibus hominis, quasi cibis oblectantur. 4 Neque miser satiatur, quia est cibus bestiarum, non hominis. Misericordiæ diuinæ est affligere peccantes, vt resipiscant, sicut iste doctus malis, *Sepiam*, inquit, *viam ipsorum spinis*. Contrà est periculosa prosperitas peccatori. *Misereamur impio, ait Dominus, & non discet justitiam. Et quiescet indignatio mea in te, & auferetur zelus meus à te, & quiescam, nec irascar amplius.*

3. Pascere dęmonem

4. Insatiabilis voluptas.

Oseæ 1. 6.
Isai. 26. 10
Ezec. 16. 42

PVNCTVM III.

Gratia preueniēs.

RESIPISCIT prodigus. Initium conuersionis, reflectere super statum suum, *in se autem reuersus*, præuentus gratia, quæ etiam peccatores non deserit. *Redite peccatores ad cor. Et audite duri corde, qui longè estis à justitia; prope feci justitiam meam, non elongabitur, & salus mea non morabitur.* Tantùm velitis. Deinde promouet conuersionem, si suum cum statu justorum conferat, etiam minùs perfectorū: *Quāti mercenarij in domo Patris mei abundant panibus? ego autem hîc fame pereo?* atque id tantò efficacius fit, si ipse ex illis aliquando fuit. *Vadam & reuartar ad virum meum priorem, quia benè erat tunc magis, quàm nunc.* Et *conuertimini & videbitis, quid sit inter justum & impium,* &

Isa. 46. 7. 12.

Adiuuans

Oseæ 2. 7.
Mala 3. 18

& inter seruientem Deo, & non seruientem ei. Præterea ex his sequitur propositum firmum & efficax nixum agnitioni sui, & fiduciæ in Deum, *Surgam & ibo ad Patrem meum. & dicam: jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut vnũ de mercenarijs tuis.* Tandem festinato opus est ad exequendum propositum, vt iste; *& surgens venit ad Patrem suum.* Propositũ efficax.

PVNCTVM IV.

EXCIPITVR à Patre. *cùm adhuc longè esset, vidit illum Pater ipsius, & misericordia motus est.* Cum ad huc in peccato esset, & resipiscere cogitaret. imò ante hoc: quomodo enim cogitaret, nisi Deo præueniente per gratiam? Iubet reddi *primam stolam* justitiæ, *annulum in manus*, ad exercitium bonorum operum, *calceamenta pedibus*, ad mortificationem prauorum affectuum, & conuiuio adhibet sui sacratissimi corporis. Atque hæc omnia agit significatione maximâ lætitiæ. Quid tunc filius, quando non inter mercenarios se receptum, sed in priorem statum videt? Reddit gratiam.

PUNCTVM V.

QVòD senior filius ægrè fert. sic innocentiores quidam solent indignari, ob indulta dona peccatoribus. defectu videlicet humilitatis, & charitatis, cùm potiùs dicere deberent, quod Moyses: *Quis tribuat, vt omnis populus prophetet, & det eis Dominus spiritum suum.* Deinde per hoc responsum senioris voluit Christus declarare, tantam esse misericordi- Inuidia aliquorum. Nam II. 29

am

iam Dei erga peccatores, vt possit inuidiam prouocare in ipsis justis, tametsi illi, diuina consilia venerantes acquiescunt.

Et tandem mirificè obedientem filium solatur: *Fili, tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt:* quid ergo est, quòd de stola, & vitulo queraris? Tale est hoc, ac quod de oue perdita: *Majus est gaudium, &c.* nec ideò præjudicatur justis, qui non indigent pœnitentia.

MEDITATIO I.

Dominica decima-tertia post Trinitat.

De Saucio à Latronibus. Lucæ 10.

PVNCTVM I.

Homo lapsus.

HOMO hic est quiuis Adæ filius, qui, cùm esset in gratia, & ciuis Ierusalem cœlestis, descendit in Iericho (quod Lunam significat) per affectum rerum caducarum. Hic *incidit in latrones*, hoc est, dæmones, insidiatores, & apertos etiam inuasores, qui mundi, & carnis nostræ ministerio vtuntur, ad nos perdendos, nempe opera mundanorum hominum, & nostris appetitionibus. Expoliant bonis, charitate, & alijs donis eam comitantibus Spiritus sancti. & nominatim alium aliâ virtute, aut Castitate, aut Patientia, &c. vel etiam ipsa fide, ac spe, cùm obesse quam plurimum intendant, dicentes, *Exinanite, exinanite vsque ad fundamentum in ea.* Plagæ sunt, quæ ex peccato manent in potentiis, obstructio intellectus, debilitas voluntatis ad resistendū vitiis, inordinatio passionum. *Semiuiuus relinquitur*, cum sola fide, & lumine naturali. Hunc me fuisse cogitabo.

Luc 10.3. Qui Latrones?

Quibus spolient.?

Psal.136.7

PVN-

PVNCTVM II.

QVI sunt illi transeuntes? *Sacerdos* & *Leuita* sunt, qui, licèt in dignitate positi, non valent subuenire, (tale vetus Sacerdotium) vel, qui propriis commodis intenti, non tanguntur aliorum misericordia, vel, qui sat putant, si ipsi periculum vitent suum. Denique nulla pura creatura potuit remedium afferre. *Samaritanus* autem (quod significat custodem desertorum) est Filius Dei, qui ex cælesti Ierusalem veniens in hunc mundum instabilem, & vt homo ingrediens per vias communes absque peccato, proque Samaritano in contemptum habitus, nostri misertus est. aSmaritā nus Iesus.

PVNCTVM III.

QVID egit Samaritanus? Appropiauit ipse vulnerato, cui non erant vires surgendi, vel accedendi ad medicum. Talis est peccator ex se, nec iuuare se potest, nisi præuentus gratia. 2. *Alligauit vulnera*, exterso cruore, cohibens vlteriorem fluxum, quod est ab affectu peccati cessare, non solùm ab actu. 3. *Infudit oleum & vinum* ex vasis Sacramentorum, quæ cælo attulit, oleum misericordiæ leniens, & vinum charitatis confortans. Tale etiam est Verbum Dei, partim blandè alliciens, partim perstringens, vt parturiamus Spiritum salutis. 4. Imponit in *iumentum suũ*, transferendo in se peccata nostra, & opportunis auxiliis debiles adhuc ex plagis subleuando. *Abducit* ex via, & peccandi occasionibus subtrahit, *inducitq;* in

1. appropinquat peccatori.
2. Ligat vulnera.
3. Infundit vinum.
4. Tollit peccata.
5. Et occasiones peccati

in *diuersorium* Ecclesiæ, vel etiam in tutum hospitium Religionis, & *curam illius agit*, tanquam Pater amantissimus. Non deserit, quos iustificat. Altera die, quando tempus fuit redeundi ad cœlum, vnde venerat, *protulit duos denarios, deditq; stabulario, vt curam illius ageret.*

6. Superioribus committit. Substituit sibi Vicarios, & suppeditauit sumptum ad curationem. *Duo denarij* sunt scientia & potestas. Hortatur autem, vt non solùm curam adhibeat necessariam, & quam ex officio tenentur, sed, vt exquisitam, supraque debitum, id enim ipsis ad præmium fore. Tanta est Christi sollicitudo de incolumitate nostra.

Ps 115. 12. *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi?*

PVNCTVM IV.

CONCLVSIO. *Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi, qui incidit in latrones? qui fecit misericordiam in illum. Vade & tu fac similiter.*

Christi imitatio. Vult, vt inuicem id officium præstemus in necessitatibus, tam corporis, quàm animæ, pro nostra facultate, & se

Luc. 6. 38. in exemplum insinuat, *redditurum mensuram bonam, & super effluentem.*

NOTA. Hæc Parabola potest considerari, vel de genere humano percusso, & spoliato in Adamo per peccatum originale, vel de quouis peccatore ratione peccati actualis proprij.

ME-

MEDITATIO LI.

De Seruo debitore decem millium Talentorum. Matt. 18:

Dom. 22. po Trinit.

PVNCTVM I.

TEMPVS rationis reddendæ est punctum mortis: solet tamen citiùs præmonere nos Dominus, inspirando, vel morbo, vel aliter visitando, & tunc melior spes est componendæ rationis & interest, vt in vita fiat, quod est misericordiæ tempus. Debitum *decem millium talentorum* dicitur, quando quis oneratus est peccatis. 1 Quia sunt contra decem præcepta, & quando etiam contra vnum, *factus est omnium reus, qui enim dixit, non mœchaberis, dixit, non occides*: ac proinde in singulis offenditur legislator vnde habet rationem peccati mortalis. 2. Quia sunt innumerabilia, & eò magis, si venialia adnumeres. 3. A grauitate, instar talenti quia contra infinitam Dei bonitatem, & eximia beneficia, & in conculcationem sanguinis Christi, & interitum animarum ab eo redemptarum, & destructiua donorum gratiæ. 4. Quòd nec pro vno potest homo satisfacere cùm per peccatum constituatur inimicus Dei, & debitum sit infinitum ab offensi dignitate. 5. A pœna, qua dignus est, vt *ipse, vxor, fily & bona* diuendantur. Quis non exhorrescat peccatum.

Peccator debitor. 1. *Iacob.* 2. 10 2. 3. 4. 5.

PVNCTVM II.

PATIENTIAM *habe in me, & omnia reddam tibi.* Aptè seruus iste egit ad obtinendam

dam remissionem. 1. Agnoscit sincerè debitũ.
2. Humiliat se, *procidit ad pedes* 3, Orat instanter, vt sibi detur tempus satisfaciendi 4. Proponit, ac promittit. se omne redditurum. id fit interuenientibus meritis Christi, & gratia. Faciam similiter. Vide domini bonitatem. *Misertus serui illius dimisit eum, & debitum dimisit ei.* Plus facit, quàm petebatur, reuocata sententia de ipso, & cæteris vendendis, nec modò moram, concedendo solutioni, sed planè condonando. Vtique quoad culpam, & pœnam æternam pro quibus satisfacere nequimus. remittit etiam, temporalem pro contritionis feruore. Tam bonus & misericors Dominus est, nobisque tam miseris valdè opus erat.

Omnia Deus remittit.

PVNCTVM III.

IDEM seruus tanto beneficio affectus, *conseruum suffocat pro centum denariȷs.* 1. Solet vnus homo alteri esse debitor, quia facilè contingunt offensiones verbo aut facto, pro humana fragilitate. Et habent inde justi materiam virtutis, ex corde orando, *dimitte nobis, sicut & nos.* sed ista debita præ nostris erga Deum instar sunt paucorum denariorum, respectu millenorum talentorum, & adeò etiam minora, quòd iniuria ab excellentia offensi æstimetur, & quæ fit Deo, infinita. 2. Magna extitit serui crudelitas, quòd tam violentè inuasit, quòd supplicem, & ijsdem verbis deprecantem repulit quòd trusit in carcerem, quòd non habuit rationem Domini communis, & qui ipsi indulserat, cui sine dubio ingrata erat futura

1. Plus Deo debes quã tibi proximus.

2, Crudelitas serui.

futura illa vis. 3. Dicitur, quòd *egressus á Domino* ista perpetrauit, extra illius positus conspectum. sic nos, cùm obliuioni Deum tradimus, quòd sit inspector, Iudex, benefactor tam eximius. 3. Obliuio Dei.

PVNCTVM IV.

NARRATVR factum Domino, qui animaduertit. *Conserui contristati sunt:* sic justi ob delicta proximi, quando alios lædunt; & quia lædunt facientes, & Deum offendunt. Conserui *narrauerunt Domino:* & ille ipse dolor, quem concipiunt justi de talibus, clamor est apud Deum. *Tunc* irritatus *Dominus vocauit illum.* Fit, vt ob quædam peccata Deus acceleret tempus reddendæ rationis. Et absque hoc versari semper deberet ante oculos illud vltimum tempus, alioqui incertum. *Traditur tortoribus quoadusque reddat vniuersum debitum.* Ita prouocat iram Dei, & exacerbat ingratitudo acceptæ remissionis, quando propter Deum non exhibemus similem benignitatem proximis.

PVNCTVM V.

CONCLVSIO. *Sic & Pater meus faciet vobis, si non remiseritis vnusquisque fratri suo de cordibus vestris.* Tanta est charitatis Dei erga hominem, vt velit omnes similiter inuicem se amare. & indicantur quatuor causæ hoc faciendi. 1. Quia Pater cælestis ita iubet. 2. Iniuriæ condonandæ cui. 1.
Quia sumus fratres inter nos. 3. Quia vnusquisque habet, quod ab alio sibi remittatur. 4. 2. 3.

 4.

Quia ipse Pater remittit nobis tantò majora. Accedit seueritas diuinæ vltionis, nî fiat.

MEDITATIO LII.

Domin. 9. post Trinit.

De Villico. Luc. 16.

PVNCTVM I.

Deus diues dat.

Homo villicus.

HOMO *diues* est Deus ipse, cujus sunt omnia, quæ ad corporis vitam & oblectationem faciunt, tam bona gratiæ & gloriæ, quæ ad animā præcipuè spectant. *Villicus*, est quilibet homo, cui ita Deus bona corporis & gratiæ tribuit, vt rationem reddere debeat de vsu illorum, qui debet esse juxta Dei voluntatem. quare dissipator est, qui secus illis vtitur. *Diffamatur* autem de dissipatione, non ex rumore hominum, sed ex facto ipso, quod Deum non possit latere.

PVNCTVM II.

Luc. 16. 3.

Accelerat justitiæ diē quandoq.

Eccl. 7. 17.

Ps. 101. 24

EXIGITVR ratio à Villico, & exuitur officio. *Redde rationem: jam non poteris villicare* Fit aliquando, vt Deus prouocatus peccatis præuertat tempus rationis Vnde ait: *Ne impiè agas multum: & noli esse stultus, ne moriaris in tempore non tuo.* Contingit autem duobus modis, vel absque præmonitione, non dato tempore præparationis. vel dato, quod petebat Dauid: *paucitatem dierum meorum nuntia mihi* Atque tunc ait: *quid hoc audio de te?* quo dicto repræsentabat nobis vniuersa peccata, & vitæ remissionem. Idipsum dicit in abscessu animæ, quando non est amplius pœniten-

nitentiæ locus. Sed quàm terribile illud: *Redde rationem villicationis tuæ?* in quo plurima continentur. *Venit nox, quando nemo potest operari.* &, *manifestari oportet ante tribunal Dei, vt referat quisque propria, prout gessit, siue bonum, siue malum.* Reddes rationem. Ioan 6.4. 2.Cor.5.10

PVNCTVM III.

VILLICI commentum. Non commendat Christus fraudem, sed industriam & studium consulendi sibimet, quod incitari oportet, estque nobis ad confusionem, qui tam studiosi non sumus pro animæ salute. Quod ait: *fodere non valeo.* ad asperum vitæ genus referri potest. Et, *mendicare erubesco,* ad vitam contemplatiuam, quæ est assidua oratio, & quasi mendicatio à Deo. Monet Christus, vt qui hęc sublimiora nequit, saltem bene aliis faciat, quomodo potest, vel in corporalibus, vel in spiritualibus, juxta Pauli consilium: *Exerce te ipsum ad pietatem, quæ ad omnia vtilis est promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futuræ.* Confundit nos villicus. 1.Tim.4.7

Diuitias autem vocat Christus *mammona iniquitatis,* quamuis licitè acquisita, quia iniqui tantùm in eis felicitatem ponunt, (*Beatum dixerunt populum cui hæc sunt*) vel, quia fortè sunt instrumenta peccandi. *Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationes. & laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & nociua.* Possunt tamen seruire saluti. Vnde ait Dominus: *Facite vobis amicos de Mammona iniquitatis,* vt Tobias *Fiducia magna erit coram summo Deo omni facienti Eleemosynam.* Et, *posita in corde pauperis* Diuitiæ Mammona. Ps.143.15. 1.Tim.6.8 Tob.4.11. Eccl.29.15.

pro nobis exorat ab omni malo. Quare Paulus
1.Tim.6.17 Timotheo: *Diuitibus hujus sæculi præcipe, non sperare in incerto diuitiarum sed in Deo viuo, diuites fieri in bonis operibus, facilè tribuere.*

MEDITATIO LIII.

Domin. 10 post Pent.

De Publicano & Pharisæo. Luc. 18.

PVNCTVM I.

Actus superbiæ.

AFFECTVS superbiæ in Pharisæo. 1. Quod se putat perfectum: Vnde nihil petit, nec veniam peccatorum, nec gratiæ augmentum, aut conseruationem.
1. 2. Quòd prætextu gra-
2. tiarum commendat seipsum ab operibus bonis.
3. 3. Quòd se præfert aliis. 4. Quòd exi-
4. lia sua opera bona cum sæcularibus aliorum confert; & opera tantùm externa, quæ jactā-
Mat.25.27 tiæ causa faciebat, vti *sepulchrum dealbatum, in-*
5. *tus autem plenum omni spurcitia.* 5. Quòd contemnit alios, etiam eum, qui secum orabat, quem temerè judicat. Tam est cæca superbia, vt illius, qui dicebat: *Diues sum & nullius*
Apoc 3.17. *egeo, & nescis, quia miser es, pauper, & cæcus, &*
Mat. 7. 3. *nudus.* Hi *vident festucam in oculo fratris sui, & in suo trabem non considerant.*

PVNCTVM II.

Actus humilitatis.

HVMILITAS Publicani: 1. *A longè stat*, indignum se reputans, propinquare Deo, vel etiam Pharisæo. 2. *Non audet leuare ocu-*
1. *los* præ pudore ob sua peccata. 3. *Pectus per-*
2. *cutit* ex animo contrito, & cupido satisfacien-
3. di,

di. 4. Veniam ſibi ipſi petit, ſe ſolum con- 4.
ſiderans peccatorem 5. Paucis orat, confi- 5.
dens de miſericordia Dei, qui non exaudit
in multiloquio: *Deus propitius eſto mihi peccatori.*

PVNCTVM III.

SENTENTIA Chriſti de vtroque: *Deſcen-
dit hic iuſtificatus in domum ſuam ab illo.* 1. 1.
Decernit Dominus, non ex verbis, ſed ex af- 2.
fectu cordis vtriuſque 2. Effectus ſuperbiæ
inanes reddere virtutes, humilitatis autem
deſtruere peccata, interueniente pœnitentia.
3. Vniuerſè: *qui ſe exaltat humiliabitur, & qui* 3.
ſe humiliat exaltabitur. Id verum in omni ſta-
tu & conditione hominum. Contingit autem
tum in vita frequenter, tum maximè in altera
ſemper, vt, qui in hac ſe humiliat, in illa
exaltetur.

MEDITATIO LIV.

De Operariis conductis. Matt. 20.

Dominic: Septuageſ.

PVNCTVM I.

PATER *familias* eſt Deus, qui licet amplum regnum poſſideat in cœlo & in terra, tamen eò dicitur Pater familias, quòd ſingulis ita prouidet, ac de minutis ita diſponit, atque ſi paruæ præeſſet familiæ. Deinde, quia Parabola ſumitur à re domeſtica. Familia eſt fidelium congregatio, & præcipuè iuſtorum; operarij autem, qui eam excolunt, Prælati & alij. Vbi nota, quòd familia & vinea in idem recidunt; ac proinde fideles ſunt vites, & fi-

Deus omnibus prouidet.

Prælati.

lij familias, seu Ecclesiæ. Vnde Dauid dice-
Psal.115.6 bat: O Domine, *quia ego seruus tuus, & filius ancillæ tuæ.* quin operarij dici possunt singu-
Ioan.6.44 li fideles. Conducit operarios ipse Deus, *quia nemo venit ad Christum, nisi Pater attraxerit eũ.* vtitur autem mediis, *Exit primo mane:* quia ex quo incipit lumen rationis lucere in hominibus, eos vocat; licèt plerique detrectent, nec tamen omittit iterum atque iterum vocare, per omnes ætates, & allicit, alios, vt mercenarios, spe præmij, alios, intus corripiendo, & simul mercedem suam offerendo, alios denique, veluti jubendo, vt virtuosè occupentur.

Affectus laudis. Amabo hanc sollicitudinem Patris pro salute hominum, dolebo, quòd multi non obsequantur, & ego aliquando restiterim. *Exijt etiam primo mane* mundi vocare operarios; & in vtraque lege, naturę & scripta: & tandē factus homo. Rogabo, vt mittat operarios idoneos in amplas gentilium regiones, ad gloriam suam.

PVNCTVM II

REDDITIO mercedis. 1. Committit Pro-
1. curatori suo: hic est Christus, *cui Pater po-*
Christus *testatem dedit judicium facere, quia filius hominis*
judex. *est*, & fit in cujusque vitæ fine. nam uita est
Ioan. 5. 7. tanquam dies, quæ præteriit, comparata æ-
Psal.89.4. ternitati. vnde Dauid dicebat: *mille anni ante oculos tuos tanquam dies hesterna quæ præteriit:* & quia ita viuendum, ac si quotidie vocandi ad mercedem percipiendam. 2 Nec vnius horæ labor fraudatur mercede, quæ tamen ęqualis

lis non erit, quia *reddet vnicuique secundum opera sua.* 3. Magis feruor operis, quàm diuturnitas œstimatur: quo fit, vt nouissimi accipiant eundem denarium nam hi solent cum majori humilitate & feruore operari, se indignos mercede putantes; alij autem solent plus præsumere de suo merito, hinc illi vocantur priores ad mercedem, in eo quasi accidentali honore cæteris prælati. Collige, si vna hora tantùm profecerunt, quid si ab initio venissent? quàm beati id vellent, & primo mane paruisse vocanti, & tota vita feruenter operati fuisse? tu jam facito.

3. Nouissimi primi.

PVNCTVM III.

MVRMVRATIO priorum. Non Murmurabunt sancti: sed per hoc Christus declarare vult, quanti sit meriti, & gloriæ apud Deum, feruenter egisse, vt cæteris sanctis ad inuidiam foret, si ratio status pateretur. Deinde indicantur proprietates remissorum. 1. præsumunt de suis operibus ob diuturnitatem, vnde dicunt: *Hi nouissimi vna hora fecerunt*: feruentes non ita. *portant pondus diei & æstus*, quia remissè operantibus onerosa sunt, licèt non grauia opera; contrà feruentibus leuia, quæ alioqui grauia. 2. Deinde exaggerant suos labores. 3 illi sunt mercenarij, & queruli, taciteque obmurmurant Deo & hominibus, quasi non pro merito suo honorentur, & promoueantur in hanc vita. At feruidi solo Dei amore operantes nihil tale, sed quouis fa-

Murmura remissorũ. 1. 2. 3.

uore, diuino & humano, reputant se indignos.

4. 4. *Illi* sunt inuidi, & obtrectant feruentibus, quasi nouitiis; isti tacent, & optant, omnes abundare diuinis & humanis fauoribus.

PVNCTVM IV.

CONCLVSIO. *sic erunt nouissimi primi, & primi nouissim* Nam. sunt, qui in judicio hominum habentur primi, & alij contrà nouissimi, cùm judicio Dei secùs sit. *Multi enim sunt vocati, pauci verò electi.* Multi vocantur ad fidem, & gratiam, sed pauci obediunt: ita etiam inter multos ad perfectionem vocatos, plerique sunt remissi, pauci perfecti.

Multi peccatores. pauci justi.

MEDITATIO LV.

Feria 6. post 2. Quadragesimæ.

De Vinea: Matt. 21.

PVNCTVM I.

PROVIDENTIA Dei circa *vineam* Ecclesiæ suæ. 1. *sepem circumdedit ei*, custodiam Angelorum, qui arcent feras, dæmones à vinea. quin *Dominus in circuitu populi sui* vallauit etiam præceptis, & maximis tum præmiis propositis, tum pœnis. 2. *fodit in ea torcular*. Hæc sunt Sacramenta Sanguinem Christi continentia. qui expressus est in torculari crucis, vnde Sacramenta vim habent suam, ac in primis Eucharistiæ mysterium. Lex etiam diuina dici potest torcular, quia *ejus finis est Charitas*, optimum videlicet vinum, quod ipsius etiam

Spes Angeli. Ps. 124. 2.

2. Sacramenta torcular

1. Tim. 1. 5.

etiam Dei cor lætificat, quodque exprimitur studio mortificationis & humiliationis quasi prælo. 3. & *ædificauit turrim.* Hæc est diuini oculi omnia contuentis prouidentia. Item *domus Dei*, seu sacra ædes, in qua *inuocatur illius nomen. quod est turris fortissima.* Item sacra Scriptura, per quam eleuantur corda nostra à terrenis, & quæ vt *turris Dauid, ædificata est cũ propugnaculis: mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium* Habet omnia præsidia cõtra aduersarios tum visibiles tum inuisibiles. 4. *locauit eam agricolis* ij sumus nos, quisque pro sua parte, pro anima propria, & pro sibi commissis. *Locauit* non vendidit, quia dominium sibi retinet: vult autem, vt eam excolamus ita, vt fructum afferat; fructus autem sibi reseruat. 5. *Et peregrè profectus est*, vt liberè pro arbitrio agamus, ac si ille abesset, nec inspiceret: sic probat fidelitatem nostram.

3. Turris prouidentia Dei.
Prou. 18.10
Cant. 4.4.
4. Locat nobis.
5.

PVNCTVM II.

EXACTIO fructus: Tempus fructus est tota hæc vita: *Dum tempus habemus operemur bonum ad omnes*, & pro nobis & pro alijs. *Misit seruos suos ad agricolas, vt acciperet fructus.* Semper misit Deus hortatores, olim Patriarchas & Prophetas, & tandem filium suum, quem similiter malè exceperunt: vt meritò queratur, *quid est quod debui vltrà facere vineæ meæ?* nec desistit adhuc vrgere nos per seruos, suos, internasq́; motiones, quas repellimus. Et, dum peccamus, iterum Filium Dei crucifigimus. Quin filium in medio

Gal. 6. 18.
Deus mittis seruos varios.
Isai. 5. 4.

ſtrûm reliquit, in Veneraeili Sacramento, vt ſaltem ejus reſpectu moueremur ad bene agendum: ſed nihil ſatis duro cordi.

PVNCTVM III.

Dei juſta ſententia.

SENTENTIA in malos Agricolas. Ipſimet pronuntiant, *malos malè perdet*, & *vineam ſuam locabit aliis agricolis, qui reddant ei fructum temporibus ſuis* Tam ſunt judicia Dei juſta, vt idē contta ſe proferant rei, quāta etiā hominis malitia; qui, cùm ita ſenciat, nō tamen ſibi applicat ad emendationem. Tum Dominus approbans, ad ipſos applicat. *Ideodico vobis quia auferetur à vobis Regnū Dei*, & *dabitur genti facienti fructus ejus*. Terribilis & juſta ſententia, quam executus eſt Dominus in populo ſuo. Exequitur etiam quotidie, dum aliis abnegantibus fidem alios ſubſtituit, & regna ipſa propter peccata transfert ad alios. ac ſi ego non reſpondero vocationi meæ, pro vno ingrato plures ſibi obſequentes ſuſcitabit.

MEDITATIO LVI.

Dominica 20. poſt Trinit.

De inuitatis ad nuptias & ad Cœnam *Matt. 22. Luc. 14.*

Conſentiunt ambæ Parabolæ, & eôdem ſpectant:

PVNCTVM I.

Rex Deus, Filius Chriſtus.

SIMILE *eſt Regnum cælorum Regi, qui fecit nuptias filio ſuo*. Rex hic eſt Pater cæleſtis, qui naturam humanam filio ſuo in vnitate perſo-

personæ mirabiliter copulauit, vtique vilem & deformem, sed copulatam insigniuit omni lapide pretioso. Cur non potius Angelicam, quia humana magis indigebat. Et in hoc commendatur bonitas & charitas Dei. Neque id modò, sed filium suum jam hominem factum desponsauit Ecclesiæ, animabus fidelibus, in fide & charitate, ornans illam, vt decebat sponsam filii Dei. Agnosce, ô anima, dignitatem tuam! Neque id beneficium voluit esse paucorum, aut tantùm nobilium, sed planè omnium, absque exceptione gradus & conditionis.

PVNCTVM II.

INSTITVIT Nuptialem cœnam, *& misit vocare inuitatos.* In hac cœna tria proponuntur fercula. 1. Doctrinæ cælestis, qua intellectus illustratur, & pascitur. 2. Præceptorum & consiliorum, quibus perficiendis voluntas impinguatur, & mirificam capit delectationem. 3. Sacramentorum, vitam præbentium, & nutrientium, quod maximè præstat Eucharistia, in qua ipse sponsus sumitur, *omne delectamentum in se habens.* Ad hanc cœnam vocamur per prædicatores, & inspiratores, & alia media. Accurram auidè, vt tantis fruar delitiis.

3. Fercula parat. 1. 2. 3. Sap. 16, 20

PVNCTVM III.

INVITATI prætendunt excusationes, quò minùs veniant. 1. *Villam emi, & necesse habeo exire & videre illam.* Hęc est superbia vitę, vanitatis, & curiositatis studium. 2. *Iuga boum*

Impedimenta tria 1. Superbia. 2.

Auaritia. *boum quinque, & eo probare illa.* Hæc est solli-
3. citudo nimia temporalium. 3. *Vxorem duxi, & ideò non possum venire.* Si concessa carnis cu-
Voluptas. ra auocat, quid faciet inconcessa? 4. *Reliqui*
Luc.14. 2. *tenuerunt seruos ejus, & contumeliis affectos occi-*
Dettahentes prædicatoribus. *derunt.* hoc iam crimen inexpiabile, faciunt hoc, qui benè consulentium & monentium honorem, & famã gladio linguæ concidunt, eosque vellent perditos: In tales excandescit Rex, & *occidi iubet*, euersa ciuitate ipsorum, rebusque omnibus incensis.

PVNCTVM IV.

SVBSTITVVNTVR alii conuiuæ. Non frangitur diuina bonitas ingratitudine spernentium ipsius cœnam, quamuis ex iis sint, qui minimè debuerant, quippe cultiores: sed pergit inuitare abiectiores, qui quòd in mundo parum habent, liberiores sunt ab impedimentis veniendi. Iubet autem *vocari pauperes, ac debiles, & cæcos & claudos*, & obuios quosque & *compelli ad intrandum.* Non vult haberi rationem vel defectuũ naturæ, vel etiam virtutis, quia illi non obstant: ab his autem accedentes sanantur per gratiam justificationis. *Compellendos* dicit, ad vim gratiæ diuinæ significandam, quæ etiam rebelles ad se compellit voluntates, non cogens, sed fortiter, suauiterque trahens, vt quis amore trahitur. Denique vult, domum mensamque suam repleri discumbentibus. Quare ne cadamus animo, ob multorum pereuntium ruinas, potens enim est illas reparare, suorumque numerum implere.

Vocat sine respectu conditionis nouos.

PVNCTVM V.

REX discumbentes lustrat, & *videt hominem non vestitum veste nuptiali* Hæc est charitas & iustitia, sine qua non est accumbendum huic mensæ, præsertim corporis Domini. Imò, quicunque intra Ecclesiam est, & bonis illius participat, si ad finem mundi aut vitæ suæ fuerit repertus absque charitate,quādo Dominus visitatum venerit,expelletur foras. & *proiicietur in tenebras exteriores*. Sed quomodo inter tot. vnus tantùm inuentus absque tali veste? significatur, quòd nemo effugiet diuinos oculos, etiamsi vel vnicus sit inter innumerabiles. Et tantum id esse malum, vt si vel vnicus ex omnibus proijciendus foret, sufficeret, vt omnes contremiscerent: quid autem, quando contrà accidet, vt paucissimi saluentur præ numero pereuntium. Deniq; quis ferat illam objurgationem? *Amice quomodo huc intrasti, non habens vestem nuptialem*? vnde tantū ausus? ô quanta confusio futura est tali in præsentia Angelorū & Sanctorū! & ad hæc *obmutescet*. quomodo enim excuset? Obmutescam ego nunc á propria conscientia redargutus, ac emendationem vitæ meditabor.

Sola fides non suffi-cit.

Deum ne-mo effugi-et.

Confundet malos.

PVNCTVM VI.

SENTENTIA in reum: *Ligatis manibus, & pedibus mittite eum in tenebras exteriores*. Pœna quadruplex. 1. Perpetui carceris, in quo vincietur. 2. Obstinationis, *ligatis pedibus*, vt nullos affectus bonos concipiat, & *manibus*, ne bona operetur. Siquidem in hac vita talis fuit

Pœna.

1. Carceris.

2. Obstina-tionis.

fuit inordinatis passionibus obnoxius, & ad bona opera præpeditus. 3. Horribilium *tenebrarum*, quod visionis Dei clara luce priuabitur, & iudicij lumen in illo tenebrescet, sed & corporeæ tenebræ offundentur, quando ignis ille infernalis vret, sed minime lucebit. 4. *Ibi erit fletus & stridor dentium.* flebit, quia tanti boni jacturam fecit, & crucians malum lachrymas exprimet irremediabiles.

3. Tenebrarum.

4. Fletus.

MEDITATIO LVII.

De decem Virginibus. Matth. 25.

In Communi SS. Virginum.

PVNCTVM I.

IN ECCLESIA sunt boni & mali, prudentes & insipientes, & vtrique Aduentum Christi sponsi exspectant, ad nuptias cum Ecclesia triumphante celebrandas. Fatuis similes sunt, qui lampades habent, sed non oleum, ad fouendum lumen, Veritates fidei tenent, sed non charitatem, lucent exterius per opera quædam, sed interna virtute carent, sunt integri corpore, sed non spiritu, profitentur perfectionem, à qua longè absunt. Quid ni stultus sit, qui judicem omnia peruidentem, & præsertim interna requirentem non aliter paratus expectat? contraria omnia faciunt Prudentes.

Fatui qui?

PVNCTVM II.

MORAM faciente sponso, dormitauerunt omnes & dormierunt. Mora fit, quia boni & mali ferè sibi persuadent longiorem vitam, &,

&, vt Dauid loquitur, *annos æternos in mente habent* vnde boni remissiùs viuunt, & mali peccant liberiùs quod est dormire. *Surge qui dormis. & illuminabit te Christus.* Psal. 76. 6. Ephes. 5. 14

Item dormitio uocari potest ægitudo, aut senectus, aut alia causa disponens ad mortem, cujus imago quædam est ipse somnus. Priuat enim vsu delectabilium, vt mors, & quamuis repellatur, tandem obruit vigilantem. Cùm me ad somnum compono, mortis memoriam reuocabo. Dormire quid?

Media autem nocte clamor fit: Ecce sponsus venit, exite obuiam ei. Cùm minimè cogitatur, ex improuiso, proinde hanc vocem insonare auribus meis assiduè curabò. Venit autem vt sponsus prudentibus, at stultis vt judex. Eandem vocem audire mihi uidear, cùm ad sacram communionem accedo. Iudicium repentinū.

PVNCTVM III.

ADVENTVS sponsi. *Tunc surrexerunt omnes Virgines illæ* in aduentum sponsi: & quasi ex somno graui experrectæ circumspiciunt se ipsas, & lampades suas, quas stultæ deprehendent inconcinnas, ad occurrendum sponso, & serò de oleo cogitabunt, cumque irrisione mittentur ad vendentes, qui nulli ibi erunt, quando omnis sublata erit auxilij occasio, Ergo nunc mihi prospiciam. Stultia peccatorū.

At prudentes paratæ occurrent. ô quàm sibi gratulabuntur! quanta gestient lætitia à visione clara sponsi? à complexu & osculo beatificæ charitatis! à deliciis mensæ illius! tunc Iustorum exultatio.

lampas

lampas cuiusque lucebit centupliciter à lumine charitatis, vultûs sponsi. & flammas emittet sincerissimæ charitatis, redundante oleo diuinæ consolationis, sine metu, & absque periculo extinctionis in æternum.

PARS III. MEDIT. IV.

CLAVSA *est janua*, tùm prudentibus, quæ nunquam ab illa felicitate excidere poterunt, tum fatuis, quibus nunquam patebit ingressus, obiecto illo quasi pessulo inuiolabili: *Nescio vos.* Conclusio Parabolæ est: *Vigilate itaque, quia nescitis diem neque horam.*

Vigilate. Mar. 13.27

MEDITATIO LVIII.

In Comm. Confessorum.

De Talentis. Matth. 25. Lucæ 19.

PVNCTVM I.

Talenta quinque.

QVÆ sunt ista talenta? 1. bona naturæ, tam corporis quàm animæ. 2. bona externa, & acquisita, vt scientiæ, officia, honores. 3. propria fidelium, sed communia cum malis, vt fides, spes, jus Sacramentorum. 4. propria justorum, Charitas, & dona quibus negotiantur, & merentur sibi incrementum gloriæ. 5. gratis data, pro ædificatione Ecclesiæ, & animarum salute promouenda.

Deus dator.

Dator omnium est *Deus*, à quo recognoscenda sunt: dantur autem non æqualiter, sed juxta triplicem mensuram in Parabola expressam: *quinque, duo, vnum*: de quo nemo queri potest, quia nulli Deus debet, & distribuit

pro

pro ſapientia ſua. Dat autem ſecundùm propriam cujuſque virtutem, prout *videt* cuique conuenire, reſpectu finis, propter quem dantur. Finis autem eſt ſalus & perfectio, tum noſtra tùm proximorum, pro cujuſque viribus. Dantur enim, vt negotiemur. *Negotiamini, dum venio.* quo prohibentur duo extrema, & ceſſatio, & profuſio. nam vtendum eſt talentis, nec temerè impendenda cum periculo amittendi. O Domine, da mihi non ſpiritum hujus mundi, ſed *ſpiritum, qui ex Deo eſt*, vt ſciam, *quæ à Deo data ſunt mihi*, vt illis benè vtar, nec prætereat me dies ſine lucro: gratias autem agam pro acceptis, non inde ſuperbiens, aut alijs me præponens; ſed nec plura appetens, quàm tuæ viſum eſt prouidentię.

Dat, vt negotieris.

1. Cor. 2. 12

PVNCTVM II.

VSVS Talentorum; qui duo, & quinque acceperant, totidem lucrati ſunt: par induſtria in talentis inæqualibus. Vt nemo putet, minùs ſibi contendendum, quòd pauciora acceperit. Imò Lucas ait: quòd *vna mina lucrata ſit in alio quinque minas*, in alio *decem*. Tantum valet conatus, ſed non ſine gratia, ſicut dicit Paulus: *Abuntantius illis omnibus laboraui: non ego autem, ſed gratia Dei mecum.*

Feruorem lucramur.

Luc 19. 16

1 Cor. 5. 10

Piger autem talentum fodit in terram. nec excuſat, quòd cæteris minùs acceperat. quia & vna mina potuit decem facere, ſed contingit, vt, qui minùs ſe habere vident, deſpondeant animum, vt pigritiæ ſe dedant: ac ſi circa terrena ſe aliquid poſſe aduertant, illuc omne

Minus habentes deſperant.

Luc.12.48. ne applicent ſtudium, poſthabitis meliori-
S. Gregor. bus. Cæterùm *qui plus accepit, plus exigetur ab*
Homil. 9. *illo*, nam cùm augentur dona, rationes etiam
creſcunt donorum.

PVNCTVM III.

2. Tempus dat Deus.

EXACTIO rationum. 1. poſt multum temporis. Vt nemo excuſari poſſit defe-ctu temporis ad negotiandum, & quia judicium generale erat differendum. 2. fiducia bonæ negotiationis in fine vitę, cùm dicere poterit *Domine, ecce alia quinque ſuperlucratus ſum*,

3. Remuneratio.

3. remuneratio: *Euge ſerue bone & fidelis*. O magnum à Deo teſtimonium! bonus à vita, fidelis ex vſu donorum. *Quia ſuper pauca fuiſti fidelis*: pauca, & parua ſunt præ cæleſtibus, quę rependam tibi. *Intra in gaudium*, abſorbere

Pſal. 35. 9.

prorſus gaudio, atque circumflue. *Inebriare ab vbertate domus meæ & torrente voluptatis ſatiare*.

4. Diligentiæ ratio habebitur.

4. Eadem verba dicuntur ei, qui duobus duo lucratus eſt, quia etſi talenta inæqualia, non item labor, & induſtria. ſiquidem accepta, duplicauit. æſtimatur autem meritum ex comparatione ad gratiam, quæ fuit in vtroque par. Et potuit etiam eſſe major cooperatio in eo, qui minùs habuit: vnde plus accepiſſet præmij, Vt qui vna *mina lucratus eſt decem*, accepit *decem ciuitates*; qui autem quinque tantùm, totidem accepit Vide anima, quanti ſit, feruenter cooperari gratię Dei.

PVN-

PVNCTVM IV.

EXcuſatio pigri: *ſcio quia homo auſterus es, metis vbi non ſeminaſti* hæ ſunt excuſationes in peccatis, timores fingere. & pericula. Nequaquã auſterus eſt, ſed blandus, nec metit, vbi nõ ſeminauit, imò ſeminans multum, colligit ferè parum. Obiurgatio pigri ſatìs terribilis coram Angelis & Sanctis. 1. compellat; *ſerue male & piger.* atque ex ipſiuſmet verbis eum redarguit: Cogitabas, me eſſe talem, & tamen neglexiſti operari? 2. jubet ab eo *auferri talentum,* quod etiam in hac vita contingit ob deſidiam, in altera autem irremiſſibiliter in perpetuum. Iubet autem *dari habenti decem,* quòd ablatio talenti cedat in gloriam accidentalem bonorum applaudentium, juſto Dei judicio. 3. *eijcitur in tenebras exteriores.* quòd ſi is, qui tantum non eſt vſus quid ei futurum, qui fuerit abuſus ad injuriam Dei?

Serui pigri malitia.

Pœnæ. 1. Reprehenſio. 2. Priuatio. 3. Tenebræ.

PARS QVARTA MEDITATIONVM.

DE PASSIONE DOMINI noſtri Ieſu Chriſti.

INTRODVCTIO AD MEDITATIONES HVIVS Quartæ Partis. de Paſſione Domini:

MEDITATIO de Passione Domini, tametsi peculiariter conueniat vitæ illuminatiuæ, confert tamen omnibus. Inde enim juuantur peccatores ad resipiscendum; Incipientes ad passiones edomandas. Proficientes ad progressum in virtutibus; Perfecti ad vnionem cum Deo. Per eam innouantur prodigia mortis Christi

Mat. 28 51 in animis. *Terra tremit* hoc est, terrena con-

Timor. cutiuntur salubri metu à tam seuera animaduersione diuinæ justitiæ in Filium ob peccata

Contritio. aliena. *Petræ scinduntur* emoliente dolore de peccatis, pro quibus talia Christus perpessus

Confessio. sit. *Sepulchra aperiuntur*, per humilem confessionem in resurrectionem nouæ vitæ. *Velum templi rumpitur à summo vsque deorsum*, vt reue-

Contemplatio. lata facie gloriam Domini speculari liceat, tum summa diuinarum perfectionum, tum ima carnis assumptæ. Hæc petra est refugium Herinaceis, hoc est, peccatoribus horrentibus à spinis Huc puriores, vt columbæ, aduolant, & in foraminibus petræ hujus nidificant. Et alij quasi cerui soliti montes excelsos petere (quorum conuersatio in cœlis est,) inueniunt locum requietionis suæ. Hinc *sugunt* om-

Deut 32.13 nes *mel de petra, oleumque de saxo durissimo*: fuit enim Christus in passione sua quasi petra durissima, ad sustinendum cruciatus & injurias, & ex ea percussa manauit oleum ad curanda vul-

iFnis. nera nostra, & mel cœlestium consolationum.

Ex hoc principio colligi potest, qualis debeat esse finis cujusque in meditando: nempe vel purgandi animam à peccatis, vel promouendi in virtutibus, vel vniendi cum Deo per

affe.

affectus charitatis ardentes. Porrò passionem meditari licet per modum tùm gaudij, tum moeroris. Gaudio est, quòd. vt ait Iustinianus, *diuinæ miserationis reseratur abyssus; cœlorum aperitur ianua, charitatis latitudo ostenditur, & quantus sit homo demonstratur. Vile enim esse non potest, quod Filij Dei sanguine comparatur.* Hinc Abraham in Ariete, loco filij sui Isaac substituto videns hunc diem Dominicæ passionis gauisus est. Et ipse Christus coronationis, desponsationis, & lætitiæ cordis sui diem hunc vocat in Cantico. Modus iste conuenit perfectis. Alter modus est mœroris & compassionis, quòd Christus tanta sit passus, & ego causam præbuerim: cumque ille sic exhorruerit, & tristatus fuerit, decet me compati, ne cadat in me illa ejus querela: *Sustinui, qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inueni.* Porrò Christus bibit calicem passionis, tum ferendo cruciatus in corpore, tum eos priùs animo reputando. De priori modo dixit filiis Zebedæi: *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* De posteriori autem apud Marcum additur: *Potestis bibere calicē, quē ego bibo, aut baptismo quo ego baptizor, baptizari?* quasi assiduè biberet, etiam tunc præsensione impendentis supplicij: sed in horto Gethsemani planè exhausit. Quare debemus contendere, vt vtroque modo etiam nos calicem bibamus, tum conformitate patiendi, tum affectu compassionis.

Modus meditandi I. Iustinianus. Gen. 12.13 II. Ps. 68. 21. Christus passus corpore & anima. Mat. 20 21 Marc 10. 38.

In affectu hoc imitabimur Christi matrem, cujus *animam pertransiuit gladius.* Et est peculiare donum Dei, de quo Isaias: *Aspicient ad me,*

Imitatio Christi Luc. 2. 55. Zach. 12. 10.

me, quem confixerunt, & planget quasi super vnigenitum: quod etsi exponi solet de Iudæis serò lugentibus peccatum suum; tamen conuenit in eos etiam, qui seriò cogitant se dedisse causam Christi morti, & ex intimis sensibus dolent. Sed hoc satis non est, nisi accedat conformatio in passionibus, partim assumptis voluntariis pœnis corporis partim vltrò obuenientibus incommodis gratantes suscipiendis. Nam Paulus in donis Dei ponit,

Phil.1.2.9. *non solùm, vt in eum credatis, sed vt etiam pro illo patiamini.* Et alibi de se scribit: *Semper mor-*

2.Cor.4.10 *tificationem Iesu in corpore nostro circumferentes, vt vita Iesu manifestetur in corporibus nostris.* Et

Gal.6.17. de hoc gloriatur: *Ego stigmata Domini Iesu in corpore meo porto.* Præter hæc, & ex his consequetur studium imitandi heroicas virtutes, quarum viuum exemplar in sua passione Dominus expressit; qui finis est præcipuus, &

1.Pet.4.1. commendatur à D. Petrò cum ait: *Christo*

Preparatio *igitur passo in carne, & vos eadem cogitatione armamini.*

Iam, vt finem propositum in Meditatione Dominicæ passionis assequamur, opus est præparatione, non solùm ob communem rationem, quâ iubemur ante orationem præpa-

Eccl.18.23. rare animam, ne simus, *quasi homo qui tentat Deum,* sed etiam ob specialem, quia ipsemet Dominus, ad obeundam passionē, semet magno studio comparauit. Quare cogitabo, ipsū Chri-

Thren.3.20 stum mihi dicere illud: *Recordare paupertatis meæ, absynthij & fellis.* Respondebo autem, quod subijcitur: *Memoria memor ero, & tabes-*

cet in me anima mea: *Hæc recolens in corde meo ideo sperabo.* Nam deuota commemoratio passionis Christi fiduciam excitat. Præparatio igitur esse debet, quam præscribit Bonauentura. Debet homo aggredi hoc tam nobile opus humiliter, confidenter, instanter, & cum quanta potest cordis sui munditia. *In stimul. c. 4.*

Prou. 18.17

I. Humiliter.

I *Humiliter*, non solùm ex communi causa, quia *justus initio orationis accusator est sui*; sed speciatim ex consideratione, quòd ego Dominum meum in eas ærumnas conjecerim, vnde magnopere confundar. Ampliùs, reputabo me indignum, qui Christi patienti assistam, nam priuilegij fuit, quòd tribus discipulis in horto communicauit sui animi angorē, quodque Ioannem & Magdalenam sibi morienti interesse voluit cum Matre sua. Superbi autem arcentur ab isto spectaculo. Sicut in Iob dicitur: *Timebunt, & non audebunt contemplari omnes, qui sibi videntur esse sapientes.*

Iob. 37.24

II. Confidenter.

II. *Confidenter*, quòd fiam particeps fructûs, ob quem passus est Dominus, si passionis ipsius meditationi intendam. Et excitabo fiduciam ex triplici capite, ex *merito* ejusdem passionis, *ex affectu* illo Christi, quo misertus nostri, factus est noster aduocatus per passionem suam; denique ab *exemplo* latronis, qui in cruce locum gratiæ inuenit.

III. Instanter.

III. *Instanter*, vt orauit Christus ante passionem, non somnolenter, vt discipuli.

IV. Mundè.

IV. Cum *munditia*, quales decet pro tam pretioso liquore excipiendo nos exhibere.

Modus meditandi specialiorum.

Restat dicere de modo meditandi, qui, ad

tandū tædium, poteſt eſſe multiplex. Duo ſunt modi ſuprà indicati, vel, vt conſideretur vniverſè ipſa paſſio, tanquā inſigne beneficiū nobis collatum, grates Deo agendo; vel vt ſummè afflictiua Chriſti, ei compatiendo. Sed ſpecialius ad ſingulas paſſionis partes deſcēdere debem⁹, idque duobus item modis. Vel perſequendo ordine hiſtoriam, & in ſingulis partibus immorando, pro ratione fructūs, qui percipitur, vel aliquam ex virtutibus Chriſti, in paſſione præcipuè relucentibus, ob oculos proponendo, & actus omnes, vbi enituit, ſtudioſè percurrendo, vel loco virtutis certum genus doloris aut contumeliæ, quod ſuſtinuit, per plures occaſiones, ſimiliter, expendendo, vel denique quæcunque in vno aliquo corporis mēbro pertulit. ſimul colligendo.

MEDITATIO PRIMA, ET QVASI FVNDAMENTVM RELIQVARVM, DE CIRCVMSTANTIIS DOMINICÆ PASSIONIS.

PVNCTVM I.

QVIS patitur? 1. Agnus ſine macula, *qui peccatum non fecit, nec inuentus eſt dolus in ore ejus.* Sanctus Sanctōrum, cui Spiritus datus eſt abſque menſura. Quem ipſi crucifixores filium Dei, & juſtum agnouerunt, quando compuncti dicebant: *verè filius Dei, & homo juſtus erat iſte.* 2. Patitur is, qui ſe totum impenderat

1.Pet.2.1. Perſona patientis. 1. *Mat.*27.54 *Luc.*33 47 2.

rat in beneficium aliorum *benefaciendo & sanando omnes oppressos à diabolo.* Itaque non solùm talia supplicia meritus non fuerat, sed omne potiùs obsequium, vnde conqueritur: *Retribuebant mihi mala pro bonis.* 3. Patitur magnus ille amator hominum, qui nobis omnia factus est, ipse Pater noster, Magister, Medicus, Redemptor, Pastor, Creator, Beatificator, Sponsus animarum. Si Filius, Patris; si sponsa, debet sponsi pœnas, necémque persentire, qualiter ego Christi, qui etiam ante passionem in Sacramento mirabili se intimè in præcordia nostra insinuauit, vt illius vicissim passiones quasi nostras sentiremus. Actor. 10, 38. Psal. 34. 12. 3.

PVNCTVM II.

QVANTVM patitur: Ad duo capita reuocatur, ad externas passiones, quas vocauit ipse Dominus baptismum; *baptismo habeo baptizari:* & ad internas, quas *calicis* nomine significauit. Atrocitas passionis.

I. Quoad primum caput, sustinuit omne genus passionum. In rebus externis, quia ipsis expoliatus *vestibus*, nudus palàm crucifixus est, partientibus illas inter se crucifixoribus. 2. In *honore*, omne genus contumeliæ in ipsum iactatum fuit. 3. In *fama*, variè traductus fuit in genere virtutis, habitus est pro *Samaritano*, & possesso à Dæmone, seductore, vorace, vini potatore, blasphemo, & reprobo 4. In genere *sapientiæ*, sine literis, furiosus stultus. 5. Quoad *miracula*, impostor, & magus, & quòd in Beelzebub operaretur. 6. In *corpore*, crucia- I. In externis. Ioan. 8. 48. Ioan 7. 15.

tus, tum per se maximos, tum ex complexione delicata sustinuit. 7. In *amicis*, vel quia ab ijs desertus fuit, vel quòd illorum vicem, præcipuè Matris valdè doleret.

II. In sensibus corporis.

II. Deinde, licèt discurrere per quinq; sensus. *Oculi* cruciabantur visis subsannantium actibus, & gestibus; contrà verò lachrymis ipsum amantium, sed & sputis deturpati, & sanguine ex capite defluente oppleti, nec non propriis lachrymis exesi. *Aures* autem exulceratæ audiendis blasphemijs, falsis testimoniis, atque indignissimis accusationibus aduersum se. *Odoratus* ab Caluariæ graueolentia. *Gustatus* à siti ardenti, & oblato in solatium aceto. *Tactus* per omnia membra à flagellis, spinis, & clauis.

III. In mebris externis.

III. Præterea, licèt partes corporis præcipuas percurrere, & in singulis propria considerare tormenta, vt verum de Christo sit, *à planta pedis vsque ad verticem non est in eo sanitas.* (*Isaiæ.* 1. 6.)

IV. Interior afflictio.

IV. Dolores interni maximi fuerunt, vt ex agonia apparet, cum sudore sanguineo.

PVNCTVM III.

Circũstantiæ persecutorum Christi.

A Quibus patitur? 1. fuerunt ex omni genere hominum, summo, medio, & infimo, nec non sacro, & prophano, vt patet ex historia; & in quos contulerat plurima beneficia toto prædicationis suæ tempore. 2. furebant in Christum varijs concitati motibus. Alij, non ferebant, vitia sua ab eo coargui, alij metuebant sibi à Cæsare, alij cæco Zelo

Reli-

Religionis ducebantur. 3. *Incentores* fuerunt potestates tenebrarum, dæmones: nam *Diabolus misit in cor, vt traderet eum Iudas.* Et Christus ipse in comprehensione dixit: *Hæc est hora vestra & potestas tenebrarum.* Nec sicut Iob permissus est Sathanæ, vt *tamen illius animam seruaret,* ita & Christus; sed hic absq; exceptione 4. augebant Christi dolores, quòd intueretur corda torquentium, cerneretque, quanta in ipsum rabie agerentur, vt parua essent, quæ inferebant, præ odij magnitudine.

3. *Ioan.* 13. 2. *Luc.* 22. 53. *Iob.* 2. 6. 4.

PVNCTVM IV.

PRO quibus patitur? *I.* pro omnibus omnino hominibus, vt redderet Deo honorem ab eis ablatum, vt iratum hominibus placaret; vt gratiam & media ad æternam salutem necessaria illis procuraret, vt cœlum eis aperiret, gloriamque beatitudinis acquireret. Ad quæ opus fuit infinito pretio, non solùm, quia demerita fuerunt innumera, sed quia infinitæ malitiæ, ob Dei offensi infinitam majestatem. Et quamuis suffecisset vna gutta sanguinis, ob patientis personæ infinitam dignitatem, voluit tamen totum fundere, vt copiosa esset Redemptio, & superabundans, ac consideratione remedij, (sicut ait Bernardus) periculi mei æstimem magnitudinem. Porrò quia totus homo saucius erat, voluit per omnia pati, vt vitiis singulis propriam adhiberet medicinam, cupiditati nostræ nuditatem suam, superbiæ nostræ opprobria, &c.

I. *Passus* pro omnibus hominibus.

Sermo 3. de Natiuit. Toto corpore pati voluit.

II. Pro inimicis patitur, proque ipsis crucifixo-

II. Pro inimicis.

cifixoribus, vt hujus ipsius peccati veniam à Deo ipsis impetret, vnde & pro illis orauit in Cruce Patrem, etiam excusans, quòd *nescirent quid facerent.*

III. Pro singulis. Galat. 2. 40

III. Ita pro omnibus patitur, vt pro singulis Patri æterno offerret cruciatus suos. Et ita illos mihi applicabo cum S. Paulo dicens: *Qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.*

PNVCTVM V.

Ex amore passus. Ephes. 3. 19

QVO affectu Christus patitur? Ardentissimæ charitatis, de qua S. paulus, *vt possitis comprehendere, quæ sit latitudo, & longitudo & sublimitas & profundum, scire etiam supereminentem scientiæ charitatem Christi.* Signa sunt hujus affectus.

Amoris signa. 1. Luc. 12. 50

1. quòd desiderauerit ardenter pro nobis pati, *Baptismo*, inquit, *habeo baptizari, & quomodo coarctor, vsque dum perficiatur,*

2.

2. quòd aduentantes passiones vltrò amplexus est, contra quàm multi sunt, qui contrarium faciunt, qui profitentes illarum desiderium, defugiunt experimentum.

3.

3. quòd paratus fuit multò plura pati, quàm hostes infensissimi excogitare potuerunt.

PUNCTVM VI.

1. Virtutes cur exercuit in passione.

VIRTVTES Christi in passionem relucentes. I. voluit tunc præcipuè omnes exercere, qui venerat vt Magister, verumque illarum exemplar, & ita voluit in fine tanquam compendio omnium specimen præbere. Deinde, vt, quia per passionem promerebatur nobis ipsas virtutes, earundem actibus ipsas nobis mereretur. Præterea, vt quę jacebant in

in obſcuro, ſic magis, proferret, & illuſtraret. Tandem vt illas quaſi vltimam ſuam voluntatem nobis relinqueret, quod de charitate dixerat, *hoc eſt præceptum meum.*

II. Exercuit heroicos illos actus, à quibus beatos pronuntiauerat, qui tales eſſent: *Paupertatem ſpiritûs*, etiam à veſtimentis, dum pẽdet nudus, & affinem huic *humilitatem*: factus *opprobrium hominum, & abjectio plebis*. *Manſuetudinem*, qui, *cùm malediceretur, non maledicebat. cum pateretur, non comminabatur: tradebat autem judicanti ſe iniuſtè*, & *tanquam Agnus mãſuetus ad occiſionem ductus eſt*, & *coram tondente ſe obmutuit*. Luxit, quando *clamore valido & lachrymis preces & ſupplicationes obtulit in cruce*. quin & guttas Sanguinis toto corpore effudit præ luctus magnitudine. *Sitiuit juſtitiam* inſatiabiliter, cujus omnes partes implere voluit, & tandem, vt eam nobis pareret, *mori ſitio*. *Miſericors* fuit ita, vt ſua & ſe pro ſubleuandis miſeriis noſtris mille modis impenderit, nulla ſui habita ratione. *Mundus corde*, vnde & placuit illius ſacrificium Patri. *Talis enim decebat vt eſſet nobis Pontifex, Sanctus, impollutus, ſegregatus à peccatoribus*. *Pacificus* fuit, quia per mortem ſuam pacificauit nos Deo, & *fecit vtraque vnum*. *Paſſus* denique eſt *propter juſtitiam*, & paſſus omnia illa ſummo gradu: *Cùm maledixerint vobis homines, & perſecuti vos fuerint, & ejecerint nomen veſtrum tanquam malum*, &c.

III. Singillatim obedientia ejus conſideranda eſt, ex verbis Apoſtoli, *Humiliauit ſemetipſum*,

II. Exercuit octo Beatitudines.

Pſal. 21. 6.

1. *Pet.* 2. 23.

Iſai. 53. 7.

Hebr. 5. 7.

Heb. 7. 26.

Ephes. 2. 14

Mat. 5. 11

III. Ejus obedientia.

Philip. 2. 8. *ipsum, factus obediens usque ad mortem.* 1 in ope-
Ioan 19.28 re difficillimo. 2 integerrima, *sciens quia jam omnia consummata sunt, ut consummaretur* Scriptura, *dixit: Sitio*, ut & hæc pœna impleretur, quod potatus est aceto. 3. promptissima: *Ego autem non contradico*. 4. humillima: subjecit se vel pessimis. *Dominus aperuit mihi aurem,*
Isai. 50. 5. ut obedirem. *Ego autem non contradico, retrorsum non abij, corpus meum dedi percutientibus & genas meas vellentibus, faciem meam non auerti ab increpantibus & conspuentibus me.* 5. constans, usque ad mortem. *Atque ex amore obediuit,*
Ioan. 14. 21 *ut cognoscat mundus, quia diligo Patrem, & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio.*

PVNCTVM VIII.

Septem Chri stationes.

SEPTEM itinera, aut stationes, quas Christus in sua Passione obiuit. 1. à cænaculo ad hortum, vbi tristatus est, orauit, & sudauit sanguinem? 2. ab horto vbi comprehensus est, ad Annam. 3. Ab Anna ad Caipham. 4. inde ad Prætorium Pilati. 5. ad Herodis regiam. 6. regressio ad Pilatum. 7. ad Caluariam. Circa singulas possunt varia considerari: persona Christi patientis, ejusque internus sensus, & gressus &c. deinde socii, & loca, ad quæ circumducitur.

PVNCTVM VIIII.

Dolores B. Virginis ex amore.

DOLORES B. Virginis ob Christi passiones. Tanti fuerunt, quantus amor, qui fuit summus. 1. quia erat filius ejus naturalis, & totus ejus, quia sine patre eum conceperat,

1. Quia filius naturalis.

perat, ac proinde Patris, & matris simul amore illum prosequebatur. accedebat ille stimulus, quòd Spiritu sancto obumbrante conceperat, qui est ipse amor. 2. quia primogenitus, & vnigenitus fuit ex quo solet exaggerari dolor, vt apud Zachariam, *plangebant eum planctu quasi super vnigenitum & dolebant super eum, vt doleri solet in morte primogeniti.* 3. ob similitudinem singularem, vnde solent Matres amare magis aliquem inter filios. Fuit autem Christus Matri simillimus toto corporis habitu, & illa vicissim ipsi Christo morum atque virtutum præstantiâ. 4. Ob Christi miram sanctitatem, atque sapientiam. Charitas enim ordinata magis amat sanctiores, quippe Deo conjunctiores: quod si accedat naturæ conjunctiò, quæ est maxima filij cum Matre, conspirantibus gratiâ, & natura, crescit amor mirificè, ac proinde dolor. Quòd si mulieres illæ adeò lamentabantur, considerantes Christi innocentiam; quid senserit Mater, quæ tantò majorem illum esse nouerat? 5. ob bona à Christo accepta; nã *fecit ei magna qui potens est*. & Illud præsertim, quòd Matrem suam fecit, & dignam Matrem: est autem amor gratus: cupitque rependere: quomodo ergo non afficiatur ob male sui benefactoris, & tam eximij? 6. quòd is suus filius, esset quoque filius Dei: quam excellentiam cùm penetraret intimè, & amaret ardentissimè in filio debuit indignitas passionis ejus cor Mariæ planè transuerberare. 7. Quia B. Maria erat planè vnus spiritus cum Deo, & ita cum filio; vnde

2. Primogenitus. *Zach.* 12. 10.

3. Sibi simillimus.

4. Sanctissimus.

5. Benefactor infinitus. *Lucæ.* 1. 49

6. Filius Dei.

7. Quia eiusdem spiritus.

de necesse erat, vt passiones filij pro suis haberet, ac sentiret. Et quia hic ipse dolor Matris affligebat cor filij, inde ipsa noua angebatur dolore.

Præter hæc maximè faciebat ad dolorem, quòd B. Virgo vehementissimè comprehensas haberet illas circũstantias Dominicæ passionis de quibus suprà dictum est, ex quibus acerbitas & magnitudo passionis æstimatur. quam rei æstimationem cùm acueret immensus amor erga filium, quid eam sensisse cogitandum est? Verè *animam ejus pertransiuit gladius.*

Lucæ 2. 35

PVNCTVM IX.

Virtutes heroicæ B. Virginis.

VIRTVTES Dei Matris in passione filij expressæ. 1. resignatio suæ voluntatis, quales & filij: *Non quod ego volo.* humilitas, dum inter tot filij opprobria se profitebatur Matrem illius, atque in se omnia deriuabat. 3. fortitudo, & magnanimitas, qua stetit ante crucem, non victa, quamuis acerbissimis doloribus ex filij conspectu. 4. charitas in homines, quâ fiebat, vt non indignaretur percussoribus filij sui; sed compateretur potiùs illorum cæcitati. & quia passio ipsa ad omnium salutem spectabat, pia Mater illam pro ipsis etiam crucifixoribus, exemplo filij, Deo Patri offerebat.

1.
2.
3.

MEDITATIO II.

Prædicit discipulis de passione sua.

In Dominica Quinquagesimæ

PVNCTVM I.

CVM Christus quæreretur ad necem; recepit se cum discipulis suis *in ciuitatem Ephrem juxta desertum*: inde mox ascendit Ierosolymam; & *præcedebat illos, & stupebant, & & sequentes timebant*. Præcedebat, properans ad mortem incitante gradum amore. Contrà, ego ad patiendum tardus. Item præcedebat, exemplum præbens, vt nos similiter faciamus. Denique inusitata festinatione, quam proinde stupebant discipuli. excitabantur & ipsi, vt cōtenderent singuli proximè sequi. Sic imitabor Christum hæc & illa patientem, & inhærere vestigiis ejus adlaborabo.

Ioan. 11. 54

Marci. 10. 32.

Passio Christi nobis exemplum.

PVNCTVM II.

PRAEDICIT discipulis passionem suam. id aliàs fecerat bis: sed nunc distinctiùs, *Condemnabunt eum morte, & tradent eum gentibus ad illudendum, & flagellandum, & crucifigendum.* Toties meminit Passionis, quia eam semper gerebat in mente, & illius delectabatur memoria, quamuis rei acerbissimæ, ita vt etiam in gloriosa transfiguratione sua cum Moyse, & Elia, de hoc excessu sermonem misceret. Vtinam etiam mihi sit, sicut sponsæ, *fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi inter vbera mea commorabitur*. Item ideo inculcat, quòd minùs ignominiosa hæc de Christo credere & assequi

Cur toties meminit passionis.

Mat. 20, 18

Cant. 1. 13.

posse

posse viderentur quàm gloriosa : & vt disci-
Eccl. 11.27 puli se ad illa comparent, seruantes illud, *in die bonorum ne sis immemor malorum.*

PVNCTVM III.

Luc. 18.34 c. 9.45 Mat. 17.22

ET *ipsi nihil horum intellexerunt. & timebant eum interrogare de hoc verbo & contristati sunt vehementer.* Nec modò omnes intelligunt, qui audiunt arcanum passionis Dominicæ mysterium. Ideo autem Apostoli non intelligebant, quia intenti erant in honores potius, & commoda, quæ à Christo expectabant: indéque tristabantur quòd flagellorum, & crucis mentio ingereretur. Idem mihi eueniet, vt meditatione Passionis nihil afficiar; quia affectus sum erga sensualia, & amore proprio plenus. Quin Petrus, post solennem illam confessionem, cùm Christus de passione sua prædiceret, non tam reuelante Patre cælesti, sed proprio suggerente sensu, etiam auertere Christum à morte visus est, dicens: *Absit à te Domine, non erit tibi hoc?* quem Dominus grauiter increpuit. *Vade post me Sathana scandalum es mihi, quia non sapis ea quæ Dei sunt, sed ea quæ hominum.* Hæc videlicet est causa & radix non intelligendi verbum hoc; quod terrena sapiamus, & cupiamus.

Pauci intelligunt passionem.

Mat. 16.22

Dominica Palmarum

MEDITATIO III.

Solemnis ingressus in Ierusalem ante passionem. Matt. 21. Mar. 11. Lucæ 19.

PVNCTVM I.

CAV-

CAVSAE ob quas voluit ita Christus ingredi. Solebat alioqui totidem diebus ante immolationem Agni Paschalis ipse agnus pa- rari, nimirum quinque. 1. causa, vt ostentaret, quâ alacritate mortem adiret, quâ inuitati sunt Martyres. 2. vt intelligeremus, cùm postea tristitiam & agoniam ex consideratione passionis sensit, nihilominus in iis secundum spiritum exultasse, quod nos facere oportet cum Paulo: *libenter gloriabor in infirmitatibus meis*. 3. vt declaret beneuolum suum animum ergâ ingratum, non obstantibus tot ibi contra se excitatis persecutionibus, quodque etiam post toleratam ibidem mortem paratus esset illam in gratiam recipere, modò resipisceret, quod quotidie fit, quando per peccatum mortale Christo cruci affixo, conculcatoque ejus sanguine, tamen is paratus est ad eandem animam redire, suaque gratiâ illam visitare 4. vt doceret gloriosum esse pro Deo quæuis pati, præsertim in oculis Dei, Angelorum, & hominum justorum, vt triumphare nos deceat inter eiusmodi opprobria. 5. vt tantò redderetur major ignominia passionis, quantò celebrior extitisset exceptio aduentãtis, juxta illud: *Exaltatus autem humiliatus sum, & conturbatus*: & apud Isaiam de Christo, *Sicut obstupuerunt super te multi, sic inglorius erit inter viros aspectus eius, & forma ejus inter filios hominum.*

Causæ ingressus tam celebris. 1. 2. 3. 2.Cor.12.9 4. Patri pro Christo. gloriosum. 5. Psal.87.16 Isoi.25.13

PVNCTVM II.

PRÆPARATIO ad ingressum. I. *Asinam* jubet adduci, aliás semper pedes peragrauit

Mat 21 2. Mar.11 2. Luc.19 3?

uit loca, vbi prædicauit; nunc verò non quadriga, aut phalerato equo vtitur, sed *asello*, præferens insignia sui regni, paupertatem, & humilitatem, & mansuetudinem. *Dicite filiæ Sion, Ecce rex tuus veniet tibi iustus & Saluator, ipse pauper & ascendens super asinum* 2. mittit duos, qui *soluant asinam*. Sociatos esse vult Apostolos charitate. est Apostolorum officium soluere peccatores: si qui prohibeant, (nam sunt qui obsistant bono animarum) respondere iubet, *quia Dominus his opus habet*, non in suum sed illorum bonum, & pro gloria patris. Adducuntur, vt ijs insideat, frænet, ac dirigat, quò opus est. O infræna me Domine, & reduc me in viâ mandatorum tuorum.

Mat. 21. 5. Zach. 9. 9.

PVNCTVM III.

Honor Christo exhibitus est à Patre.

PLAVSVS populi. Pater æternus, sicut filium suum ingredientem in mundum in paupertate & humilitate clarificauit, misso ad Pastores Angelorum exercitu, qui illius Aduentum celebrarent, canentes gloriam in altissimis Deo, & pacem hominibus bonæ voluntatis, ita nunc ad passionem solenniter Ierosolymam venientem excipi facit à simplici populo, non dissimili plausu, dum canunt. *Hosanna Filio Dauid. Pax in cælo, & gloria in excelsis* In cœlo pax, dum cœlites hominibus conciliantur; vnde gloria in excelsis ipsi Deo auctori redditur. Vestimenta substernunt. ita ego mea, & me ad pedes illius abijciam, felicitati ducens, quòd cedant in ipsius obsequium.

Luc. 19. 38

PVN-

PVNCTVM IV.

INVIDIA Pharisæorum. Vnde Christum interpellant: *Magister increpa discipulos tuos.* Tales non sunt capaces, quibus communicetur intelligentia mysterij Christi, sed populus simplex. Respondit autem: *Dico vobis, quia si hi tacuerint, lapides clamabunt*: vel, *illis tacentibus*, dicit Dominus *lapides de me testimonium perhibebunt*, quos ante vos in terra iacere cernitis. Et verò lapides testificati sunt in morte Christi, quando *petræ scissæ sunt*, & cùm, in pœnam, non mansit lapis super lapidem, excisâ funditus ciuitate Ierusalem.

Inuidiæ malum. *Luc.* 18.39 *Mat.* 27.51

MEDITATIO VI.

Flet super Ierusalem Lucæ 19.

Dominica decima post Trin.

PVNCTVM I.

CVR flet? fleuit aliquoties, sed mirum quòd nunc, quando excipitur tam gloriosè 1. vt ostendat, se nihil tangi aut affici illo honore, & plausu. 2. ex charitate, quia intimè dolebat cæcitatem Iudæorum, quodque passio sua, ad quam appropinquabat, futura eis esset in ruinam. 3. In illa ciuitate Ierusalem (supra quam fleuit) repræsentauit sibi totum mundum, tot peccatis inquinatum, cujus deperditum statum deplorauit, & mea nominatim peccata, vt & cæterorum.

1. 2. 3.

PVNCTVM II.

VERBA flentis *quia si cognouisses, & tu, quæ ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab* Luc. 19.40

Ignorantiæ malum. *oculis tuis*. si cognouisses, ignorantia tum malorùm impendentium, tum oblatorum bonorum causa existit, cur Christus repellatur. Pœna verò voluntariæ ignorantiæ, post alias, erit extrema vrbis calamitas: *Non relinquent in te lapidem, eò quòd non cognoueris tempus visitationis tuæ*. Fiet idem mihi, si visitationes diuinas, & inspirationes non recipiam, quas assiduè offert. *Milluus cognoscit tempus suum, turtur, & hirundo, & ciconia custodierunt tempus aduentus sui*, & ego meum non obseruabo? Quòd si Iesus ita defleuit ruinam temporalem illius ciuitatis, quantò magis æternam, & illius, & nostram.

Ierem. 8, 7.

PVNCTVM III.

Christi bonitas. GESTA à Christo in templo post ingressum: *cæcos & claudos sanat*, cùm tanta faceret, peruersi non flectuntur. Pueri acclamant exemplo turbarum: *Hosanna*, atque id Pharisæi in odium trahunt: *Audis quid isti dicunt*? quibus Christus *vtique non audistis, quia ex ore infantium perfecisti laudem*. O absit à corde meo illorum durities, adsit autem horum simplicitas infantium.

Psal. 8, 7.

Moratus vsque ad vesperam, mira loquens, & faciens, *circumspectis* (vt ait Euangelista) *omnibus, abijt in Bethaniã cũ discipulis*. Circumspexit, num ab aliquo hospitium offerretur, sed inter tot plaudentes nemo obtulit. sic vani sunt humani plausus.

Postridie rediens, arefecit maledicendo ficum infructuosam. Sic in secundo Aduentu faciet æternam maledictionem imprecatus

ijs, qui non benefecerunt proximis suis. *Ite maledicti in ignem æternum.* Mat. 25. 41

MEDITATIO V.

Cœna in Bethania.

Feria secũda post Dominicam Palmarum

Exhibita Christo est pridie Palmarum, sed hic ponitur, quia inde Iudas cœpit occasionem tradendi Christum.

PVNCTVM I.

Ioan. 12. 3. Matt 26. 7

MARIA *vngit Christi pedes, & caput recumbentis.* Bis vnxit, semel in conuersione sua, nunc in gratiarum actionem pro resuscitato fratre Lazaro. *Tersit capillis pedes* à puluere & sudore, tum vnxit, ac fidentior facta, *fracto vasculo, reliquum effudit super caput.* Et nos duplici debito tenemur, & reconciliatæ gratiæ, & beneficiorum acceptorum.

Maria Magdalena bis vnxit.

Alabastrũ vnguenti est cor nostrum, id frangitur contritione salutari, & mortificatione passionũ, & appetitionũ. *Vnguentũ* fuit ex *spica nardi,* humili herba, *pisticũ,* fideie, ac purum, denique *preciosum.* Hæc est *charitas de corde puro, conscientia bona, & fide non ficta.* Vngendus Dominus in pedibus priùs, exercendo nos in operibus mortificationis, Christique passiones imitando, tùm ad caput licebit assurgere, & illius diuina contemplari.

Alabastrũ quid notet?

1. Tim. 1 5.

Repleta est domus ab odore vnguenti. In totam Ecclesiam facti hujus bonum exemplum dimanauit. Sim & ego bonus odor Christi inter meos, & cum quibus versor.

PVNCTVM II.

Iudicium temerarium.

IVDÆ obtrectatio, & aliorum discipulorum admurmuratio: nunquam deerunt, qui obtrectent benefactis, vel malo affectu, vt Iudas, vel zelo imprudenti, vt cæteri: nam prodigalitas videbatur in re parum necessaria, nec multum Christo grata, & indiscretio, cùm melius in pauperes distribui pretium vnguenti potuisset. *Sed nolite judicare. & non judicabimini,* non intelligebant vel affectum Magdalenæ, vel intentionem Christi, id permittentis: Palliatur obtrectatio specie virtutis eleemosynæ, & constat, quòd Iudas intendebat de pretio fraudare. ita passim fit, Credibile est, murmur à Iuda cœpisse, indeque alios discipulos corripuisse. Sic vnius improbi exemplo plures boni corrumpuntur: & vt ab odore vnguenti tota domus repleta fuerat, ita pestilens vnius afflatus alios discipulos infecit, eò tamen excusabiliores, quòd non prauo affectu, vt Iudas, ducebantur.

Luc. 6, 37.

Malum exemplum nocet.

PVNCTVM III.

DEFENDITVR à Christo Magdalenæ factum. In quo apparet in primis Christi pro suis cura, dum ab obtrectatoribus eos defendit, quòd maximè facit, cùm ipsi patienter ferendo rem totam Deo committunt, vt

Magda-

Magdalena egit quam meliùs vtique ipse defendit, quàm si multis se ipsa fuisset tutata. Christus corrigit suos.

II. Elucet benignitas in corripiendis Discipulis, redditâ ratione, quòd pauperibus semper foret occasio benefaciendi, non item ipsi Christo in sua persona. Et quòd Magdalena præuenisset, viuum ipsum vngere, quem postea mortuum non posset: id quod accidit, nam cùm venit, vt vngeret, ad sepulchrum, jam *Iesus* resurrexerat. Benignè.

III. Elucet prouidentia, qua Deus obtrectationem illam conuertit in gloriam Magdalenæ: nam factum eius per occasionem detractionis defensum à Christo, celebratur in vniuerso mundo, quod alioqui latuisset, aut non tantam haberet commendationem. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* Mala vertit in bonũ. *Rom. 8. 28.*

MEDITATIO VI.

Christus à Iuda venditur 30. argenteis. Luc 22. Matt. 26.

PVNCTVM I.

QVIS venditur? Filius Dei, & Dominus omnium, qui naturâ suâ inæstimabilis, & , qui seipsum dedit pretium pro nostra redemptione, vt impleretur illud Isaiæ: *Gratis venundati estis, & sine argento redimemini*, sed nõ sine sanguine. Igitur vendi voluit, vt ego redimerer, voluit propter nos, sicut formam serui accipere, ita & pretio æstimari; quod est extremæ vilitatis, vt tantæ humilitatis exemplo meam deprimeret superbiam. *Isa. 52. 5.*

PVNCTVM II

Iudam auaritia impulit ad venditionem.

QVIS vendit? Discipulus: non ex vulgaribus, sed ex duodecim, quibus Dominus potestatem dederat pellendi dæmones & sanandi infirmos, & tanquam amicis secreta sua manifestauerat. Vendidit autem ex cupiditate, *nam fur erat, & loculos habebat*, vnde ægrè tulit vnguenti effusionem, ex quo lucrum expectasset. Nempe modica vsurpare solitus, eò venit cupiditatis, vt etiam venderet Magistrum suum, & talem. de quo ipse Christus: *nonne ego vos duodecim elegi, & ex vobis vnus diabolus est?* sic nihil vspiam tutum in hac vita. è cœlo Lucifer, è paradiso Adam excidit: quid in nos? Elige tu ô anima mea tutiora: &, *qui stat, videat ne cadat.*

Ioan. 12. 6.

Ioan. 6. 71.

1. Cor. 10. 2.

PVNCTVM III

Diabolus suasit hoc malum.

VENDIDIT impulsore diabolo Iudas quidem, cupiditate sua vrgente, exacerbatus fuerat, sed diabolus ea turbatione vsus: *misit in cor eius, vt traderet Iesum.* Tanti est passio immortificata. Videtur autem eam prætexisse apud se excusationem, quòd Christus suam necem prædiceret, & alioqui Iudæi in eam essent animati, vt quodammodo vtrisq; satisfaceret, si Iesum proderet, & interim ipse fraudatum vnguenti pretium reciperet. Discam, non admittere cogitationes, quæ animo affecto ac perturbato adueniunt, nam tunc se diabolus insinuat.

PVNCTVM IV.

QVIBVS venditur? *Inimicis*: si Matri, si discipulis, bene ei fuisset. Nec venditur sicuti Ioseph, vt qui liberetur à morte, sed vt eam incurreret: nam venditus est sitientibus ejus sanguinem. Credibile est, Iudam apud concilium prætexisse causam vendtiionis honestam, quòd Christus legem transgrederetur, quòd admitteret profusionē rei pretiosæ ad delicias, & alia, nescio quæ, ne sine causa deficere à suo Magistro videretur: & excipiebantur ejus omnia cum plausu. Id solatio sit prçsulibus, cùm à subditis calumnias patiuntur. Inimicis venditur.

Sed & alio modo hæc proditio fuit Christo ignominiosa, dum homines animaduertentes auaritiam discipuli tam enormem, vt Magistrum venderet, inde faciebant judicium de Magistro, & schola, vnde talis prodibat discipulus. Fuit Christo ignominiosa.

PVNCTVM V.

PRETIVM venditionis, *triginta argentei*. Totidem soluebat pro vita serui, qui illū occidisset. Itaque venditur Dominus Iesus pretio seruorum. & venditur ad necem. Videtur autem Iudas (quod ad majorem contemptum facit) pro quouis pretio paratum fuisse vendere Iesum, cùm ait, *quid vultis mihi dare? ego vobis eum tradam* illi autem continuò pretium seruile obtulerunt. At Christus quantò pluris facit te, ô Iuda? pretio sui sanguinis te, ingrate, vult redimere. Et ego quo- Venditur pretio serui. Pluris fecit Iudam.

quoties viliori adhuc æſtimaui Dominum meum, quando pro viliſſima voluptate, aut commodo poſthabui ipſius gratiam.

PVNCTVM VI.

POST venditionem quid Iudas, quid Iudæi faciunt? Iudas captat occaſionem tradendi Chriſtum, ideoque ad conuictum illius reuertitur: quem Ieſus geſtorum gnarus nihilominus benignè accepit, & de abſentia rogat; ille autem ſimulatè omnia. *Iudæi* autem læti de pacto, præſtolantur cupidi exitum. & quamuis in conſilio ſuo decreuiſſent, *ne in die feſto* fieret, propter periculum *tumultûs* à plebe, nunc & iſto poſthabito reſpectu, quandocunque parati ſunt occaſionem amplecti. ita videlicet diſponente diuina prouidentia, quæ feſtum, & Paſchalem diem veri Agni ſacrificio deſtinauerat.

Mat.26.50 *Mat.26.5.* Chriſtus paſſus in feſto die.

Cur ſuſtinuerit Iudã tam diu. Collige duo documenta. 1. Quòd in quauis congregatione neceſſe eſt reperiri aliquos degeneres, quantumuis ſub induſtrio, & ſancto Moderatore. 2. Valere id ad exercitium magnarum virtutum, patientiæ, manſuetudinis, & charitatis, quæ præcipuè inter filios rebelles enitent. Cuius rei exemplum præbere moderatoribus voluit Chriſtus Dominus, ſuſtinendo *Iudam*, & adnitendo ipſum iuuare.

MEDITATIO VII.

Eſus Agni Paſchalis. Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.

PVNCTVM I.

PRÆ-

PRÆPARATIO Agni. 1. Elucet in Christo studium obseruandi legem, quando idcirco Ierosolymam venit, vbi sciebat sibi parari necem, & præmisit, qui necessaria curarent, ne quis defectus committeretur in legali obseruatione. Sic ego studiosus sim diuinorum præceptorum. 2. Duos præmisit ad hoc, Petrum, & Ioannem. (in quibus fides, & dilectio significantur) charissimos sibi discipulos. Disponunt eædem virtutes ritè animam ad esum veri Agni in sacra Eucharistia. 3. Nuntiari jussit Domino domûs: *Magister dicit, tempus meum propè est, apud te facio Pascha cum discipulis meis.* Verba hæc ita fuerunt efficatia, vt confestim locum amplum, & reliqua præbuerit. O, audiam ego ex te, quòd apud me velis Pascha facere! Ecce totum cor & animam tibi offero, vbi cœnes.

1. Zelus legis in Christo.

2.

3.

PVNCTVM II.

CREDIBILE est, Christum, antequam Bethania postremò excederet ad hanc cœnam, valedixisse Matri, imminentem passionem ac mortem sigillatim enarrasse, tùm commendasse ei discipulos per hanc breuem absentiam, vt ipsos confirmaret. Ad quæ virgo icta est acerbissimò dolore; sed viriliter se in manus Dei resignauit, petijtq; à Filio, vt liceret sibi luctuosæ actioni interresse.

Valedicit Matri.

1

PVNCTVM III.

PROGREDITVR Ierosolymam, & discumbit cum Discipulis. 1. In eundo variè affecie-

ficiebantur. Christus exultabat, venisse tempus complendi opus sibi à Patre impositum; Iudas gaudebat de occasione tradendi Magistrum; cæteri subtristes incedebant, voluentes verba Christi: *Post biduum Pascha fiet, & Filius hominis tradetur, vt crucifigatur.* Leuabat ipsos Christus suis sermonibus. 2. Cùm accubuissent, Dominus ait: *Desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscum, antequam patiar.* Sæpiùs manducauerat cum illis agnum, sed hanc supremam manducationē summè semper expetiuerat, tum quòd in ea exhibiturus erat edendum verum *A*gnum; in priore figuratum, tum, quia mox ab hac cœna baptizandus ipse erat baptismo illo Passionis à se tam exoptato.

Mat 26.1.

Luc. 22.15

In Christo desiderium patiendi ingens.

PVNCTVM IV.

Esus Agni typus Christi patientis.

EDITVR *A*gnus. *I.* Interea Christus eos ritus, qui in typo illo seruabantur, ad se applicabat. Intuebatur *A*gnum supra mensam expositum, excoriatum, & assum: & cogitabat, sic se super crucem expansum iri, & flagellis ipsa cute exuendum, ignique tormentorum extorrendum. Secabatur *A*gnus in partes, sed integris ossibus: sic se toto corpore luxandum, non tamen vt latronum crura confringēda. Festinantes comedebant: ita in se rabie maxima aduersarios ruituros: Baculum manu tenebant comedentes, in typum ligni crucis. *A*ssumpto figurali *A*gno, obtulit se Patri, ad cōplendum, quicquid in illo præfiguratum fuerat.

ME

MEDITATIO VIII.

Lotio pedum. Ioan. 13. v. 1.

PVNCTVM I.

PRO exordio Paſſionis Dominicæ enarrandæ ponit D. Ioannes iſta verba: *Cùm dilexiſſet ſuos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.* 1. Dilexit eos ſicut ſe, imò pluſquam ſe, cum pro illis tradiderit animam ſuam dilectam. 2. Dilexit conſtanter, vſque in finem, dum ipſe vixit, dum illi vixerunt, & vſque in æternum. 3. Dilexit ſummè, quod maximum potuit, pro illis agens, & patiens, & majora cupiens facere. 4. Dilexit in finem, vt aſſequerentur in hac vita, & altera id, ad quod erant deſtinati, & conditi.

*A*moris Chriſti proprietates. 1. 2. 3. 4.

PVNCTVM II.

EXCELLENTIA perſonæ ſe dimittentis, quò eſt humiliatio major. Eſt enim Deus, quem adorat multitudo *A*ngelorum, & hic humi proſtratus lauat pedes vilium piſcatorum. Quâ Deus *decorem indutus eſt, & fortitudine ſe præcinxit*, dum omnia verbo creauit, & veſtimenta deponit, & linteo ſe præcingit, ad abluendas ſordes pedum. Sed & Euangeliſta Majeſtatem perſonæ inde æſtimat, quòd omnia poſſit. *Sciens*, inquit, *quia omnia dedit ei Pater in manus, & quia à Deo exiuit, & ad Deum vadit.* Sciebat cuncta, quæ ſibi euentura erant, poterat autē quicquid Pater, à quo per ęternā generationem exiuit, & in mundū venit homo

Humilitas Chriſti lauantis pedes. *Pſal.* 92. 1.

factus, rediturus mox ad Patrem, vt sedeat ad dextram Majestatis ejus in excelsis, secundùm assumptam naturam. Hic tantus *surgit à cœna, & ponit vestimenta sua, & cum accepisset linteum, præcinxit se.* Considera, quâ charitate, & humilitate, ac studio ipse per se omnia facit, absque alterius adiutorio: ama tu etiam obsequia humilia, nam faciendo clamat: *Discite à me.*

Lotitio pedum quid notet? Illa ipsa obsequia spiritualiter exhibuit. Deposuit vestimenta gloriæ formam serui accipiens, sanguinem omnem fudit, vt lauaret nos, & pretiosa sua humanitate, tanquam linteo, quo erat præcinctus, tersit sordes nostras, vnde ipsa humanitas sic deturpata fuit, vt *non esset ei species neque decor.* *Isa* 53. 2.

PVNCTVM III.

REPVGNATIA Petri: *Domine, tu mihi lauas pedes?* hæc ait stupefactus, quòd tanta Majestas tam vili seruo tam objectum exhiberet obsequium. *A*dmonetur, alto consilio id fieri: *quod ego facio, tu nescis modò, scies autem postea.* Non acquiescit tamen: *Non lauabis mihi pedes in æternum.* bono quidem humilitatis zelo repugnat: at Deo displicet, etiam per speciem virtutis, quæuis inobedientia. quare Dominus minatur: *si non lauero te, non habebis partem mecum* Ita est Domine. *Quis* enim *potest mundum facere de immundo conceptum semine. nisi tu, qui solus es.*

Petrus humilis, sed pertinaciter.

Iob. 14. 4.

PVN-

PUNCTVM IV.

RESIGNATIO Petri: *Domine non solùm pedes, sed & manus, & caput.* sic auersatur separari à Christo. Timor salutaris, non seruilis, sed fidelis. Respondit Dominus: *qui lotus est, non indiget, nisi vt pedes lauet.* Testimonium redditur Petro, quòd sit in statu gratiæ, vt & reliqui, præter vnum Iudam, nam ait: *& vos mundi estis, sed non omnes: sciebat enim, quisnam esset, qui traderet eum.* Cæterum etiam qui mundi sunt, lotione pedum indigent, qui facilè à terra puluerem contrahunt. hęc sunt peccata venialia, quæ ipsa sine Christi sanguine non lauantur, & impediunt partem cum Christo: quia cum illis nemo ingreditur cœlum: quare debent in hac vita, vel in purgatorio purgari.

Timor Petri filialis.

PVNCTVM V.

IVDAE etiam lauat pedes, & haud dubiè cum singulari beneuolentiæ significatione, vt illius pectus emolliret, sed frustrà. Discam diligere inimicos, & per officia quoque illos demereri. Sed & cauebo à duritia cordis. *Impius enim, cùm in profundum venerit, contemnit.* Et: *Considera opera Dei, quód nemo possit corrigere, quem ille despexerit.* O, *aufer à me cor lapideum.*

Prou.18.3. Eccl.7.14. Eze.36.26.

PVNCTVM VI.

CHRISTVS exponit facti sui rationem: *Scitis, quid fecerim vobis?* nempe non omnis assequitur diuinorum factorum arcanum, qui facta ipsa videt vel audit, sed opus est gratiâ

Christi facta imitanda. Spiritûs ſancti. Porrò dicit, cauſam illius obſequij fuiſſe, vt *exemplum* inde *caperent* mutuæ inter ſe charitatis, & humilitatis præſtandæ: ſiquidem ipſe *Magiſter & Dominus* ſe vſque eò demiſiſſet.

Nihil verò profuturum, ſi tantùm ſciant, quid intenderit illo facto Dominus, niſi etjam
Luc. 12 47 expreſſerint imitando, *nam ſeruus ſciens, & non faciens voluntatem Domini ſui, plagis vapulabit multis.*

MEDITATIO IX.

De præmiſſis à Chriſto ante inſtitutionem SS. Euchariſtiæ

PVNCTVM I.

Cur lotio Euchariſtiæ inſtitutionem præcedit.

INSTITVTIONI Euchariſtiæ præmiſſa eſt lotio pedum, ad deſignandam cordis munditiem, quâ ſumenda eſt Euchariſtia, lotis videlicet etiam pedibus à leuioribus peccatis per Sacramentum Confeſſionis, & aquam lachrymarum, alioqui non recepturis nobis eum fructum, quem planè mundati.

Luc. 7. 44. Deinde mos fuit, conuiuis pedes lauare; vnde Chriſtus Phariſeo ait: *Intraui in domum tuam, & aquam pedibus meis non dediſti*; ſignificatur ergò exercitium humilitatis, & charitatis, optimam eſſe præparationem accubituris huic ſacræ menſæ.

PVNCTVM II.

1. Agnus Paſchalis figura Euchariſtiæ.

PRÆMISSA item cœna Agni Paſchalis: 1. Quia vt ille ſacrificabatur in memoriam libera-

berationis ex seruitute Ægyptiaca: ita in Eucharistia immolatur Christus in gratiarum actionem pro liberatione ex priore seruitute peccati & diaboli. In priore tingebantur Agni sanguine postes domorum, vt Angelus percutiens transiret, non percussis Iudæis, qui intus se continebant, Carnes autem Agni edebantur ad confortationem viæ. Ita in posteriore liberatione per sanguinem Christi Agni immunes reddimur à damnatione æterna, & carnibus ejus confortamur ad peregrinationem, per hujus vitæ desertum. 2. Quia ritus edendi agnum erudiebant nos, quemadmodum Christus in Eucharistia sumendus sit. *Renes accincti*, per castitatem mentis & corporis, *Calceati pedes*, custoditis affectibus, ne sordescant ex rebus terrenis tanquam puluere; *baculos tenentes*, nixi merito S. Crucis, & in ejus virtute fidentes; *Edentes cum festinatione*, summâ cũ auiditate & gustu; Adhibitis *panibus azymis* synceritatis & puritatis, nec non *lactucis agrestibus*, quæ sunt mortificationes sensualitatis; *Non crudum ex eo quidquam edendum*; sed præmissâ consideratione tanti mysterij; *Nec aquâ coctum*, quasi languidâ meditatione affectuque, sed *assum igni*, exardescendo in DEI Amorem. Quàm ego absum ab hac præparatione.

2. Ritus esus. *Exod. 12. 11*

PVNCTVM III.

PRÆFATVR Christus: *Desiderio desideraui hoc Pascha manducare vobiscum antequam patiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manduca-* *Luc. 22. 15*

bo illud, donec impleatur in Regno Dei. Sic ego debeo summo desiderio accedere ad hoc Sacramentum, vt qui maxime indigeo hac refectione. Et quia non alia cogitari potest excellentior. Deinde sic comedam, quasi vltimum comederem, vnde & viaticum vocatur: comedam tanquam nunc moriturus.

Communicandum cum desiderio.

MEDITATIO X.

De loco, tempore, & conuiuis in Institutione sacrosanctæ Eucharistiæ.

PVNCTVM I.

TEMPVS institutionis fuit, *pridie quàm pateretur.* 1. vt sic magnitudinem suæ charitatis magis declararet, quando, cùm maximè contra ipsum mortales conspirabant, tam eximium eius donum conferebat. Vt vicissim nos nihil ab illius amore separare vllo vnquam tempore valeat, quò minùs inter omnia aduersa illi adhæreamus. 2. vt desiderium suum manendi nobiscum semper ita ostenderet, voluit in procinctu sui à nobis discessus per passionem relinquere semet in hoc diuino Sacramento. 3. Quia hoc Sacramentum erat passionis suæ memoriale, & quia in passione sua cessabat legalis Agnus, & vetera sacrificia, debuit tunc nouum substituere sacrificium, quò vmbræ veritas, nocti lux succederet. Et tandem, vt memoriale relictum in ipso mortis articulo teneriùs afficeret animas diligentium, quod solet euenire,

1. Ob amoris magnitudinem.

2. Desideriũ manendi nobiscum.

3. Vt esset memoriale mortis Domini.

PVNCTVM II

LOCVS fuit *cœnaculum grande ſtratum*. in eodem, poſt reſurrectionem, Chriſtus Diſcipulis apparuit, & Spiritus ſanctus in Pentecoſte datus eſt. Fuit Eccleſiæ typus, in qua ſola edendus eſt hic cæleſtis Agnus; ſed & animam ſignificat, in quam Chriſtus per Sacramentum Euchariſtiæ venit, quam charitate amplam eſſe oportet, ac ſtratam, ornatamque omni genere virtutum, tanquam cælum ſtellis. Non nominatur Dominus cœnaculi, quia apud Deum nihil intereſt, quiſquis ille ſit, quoad alios titulos, magnus an paruus, dum præbeat Chriſto idoneum hoſpitium. Locus iſte typus Eccleſiæ & animæ.

Denique id cœnaculum euaſit in domum orationis, indeque prodiêre primò ad annunciandum Euangelium. Sic anima per Euchariſtiam fit Dei templum, indeque ad communicandum etiam alijs, quæ à Deo acceperit, foras prodit.

PVNCTVM III.

CONVIVÆ fuerunt Apoſtoli, & inter eos Iudas, qui ſuo facinori intentus, quæ dicebantur à Chriſto, non attendebat; nec ſi attendiſſet, crediſſet, & ita vt panem communem accepit; contrà alij, deuotè, & reuerenter. Sed & jam, *qui manducat, & bibit indignè*, inſtar Iudæ, *reus erit corporis, & ſanguinis Domini*, quaſi illum prodidiſſet Iudas etiã communicauit, ſed indignè. 1. Cor. 11. 17

In transsubstantiatione elucet.

MEDITATIO XI.

De Conuersione panis in Corpus Christi.

PVNCTVM I.

1. Dei sapientia.

QVOMODO in eo facto eluceat infinita Dei Majestas? 1. *Sapientia*, vt quemadmodum inuenit modum conjungendi res dissitissimas, Deum, & hominem in vnitate personæ diuinæ per incarnationem, ad salutem nostram optima ratione perficiendam, ita etiam inuenit modum, seipsum exhibendi jam hominem factum, in speciem alimenti ad nostram spiritualem nutritionem & confortationem, & quandam nobiscum admirabilem conjunctionem. 2. Infinita *potentia*: nam momento substantia Panis in Corpus Christi conuertitur, vt sola maneant panis accidentia velantia Christi Corpus, atque sub ijs ita totus, vt sub quauis etiam particula nihilominus totum Corpus delitescat per ineffabilem vnionem cum ipsis panis speciebus. Quod fieri posse vt credamus, sufficit ejus omnipotentia: vt etiam factum esse, sufficit ejus affirmatio, cum ait: *hoc est corpus meum*. Et hæc tanta operatur, vt me seruum, atque vermiculum alat in vitam æternam. 3. *Bonitas*, & *Charitas*. Nam, sicut *Pater* æternus commendat charitatem suam, qua *sic dilexit Mundum, vt filium suum vnigenitum daret*: ita vnigenitus ejus commendat suam, quâ seipsum nobis intimè fruendum donat in hoc Sacramento. porrò donando cor-

2. Potentia.

3. Bonitas. *Ioan.* 3, 16.

corpus suum, vtique omnia simul, sanguinem, animam, diuinitatem, quæ cum corpore & in corpore eius sunt, merita etiam, & satisfactiones, quę hîc nobis copiosè communicantur, donat. 4. Zelus salutis nostræ ardentissimus, quando non habuit satis, quòd nobis salutem promeruisset, verùm ipsemet per se ipsum fieri voluit medium & instrumentum, quo fructus suæ passionis nobis applicaretur. ô, si vicem reddam, & zelo gloriæ Diuinæ me totum impendam, & superimpendam.

4. Zelus ardentissimus.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDA verba, quibus perfecit conuersionem, 1. *hoc est corpus meum.* non signum exhibet tantùm, & memoriale sui: sed corpus ipsum. Vt bona Mater, quæ filios non dat aliis nutriendos, sed proprio nutrit lacte. Totum corpus dat; vt sicut Elisæus ad suscitandum puerum membra membris applicuit, ita ego ex membrorum Christi contractu totus incalescam. Et ab ore eius meum, ab oculis oculi; sicque cætera membra, & sensus mei ab illius membris sanctificentur, rectèque ordinentur, vt in nulla re exorbitent, sed agant, quod Christus, illeque in ipsis operetur. 2 *Quod pro vobis datur, vel tradetur.* His verbis magis magisque confirmat, dare se suum verum corpus, nempe illud, quod morte afficiendum erat. Et insinuat, qua charitate se in mortem tradit pro nobis, eadem tradere se in cibum, & pignus salutis promissæ.

1. Christus non sui signum, sed ipsum corpus suum dedit.

4. *Reg.* 4. 34.

2. *Luc* 22. 19. 1. *Cor* 11. 24.

Hoc igitur est corpus, in quo illa sacratis-

ſima vulnera Redemptionis noſtrę inflicta ſunt, quæ etiam nunc retinet, ſed ſplendentia & glorioſa, in quæ introduci petam, & abſcondi.

PVNCTVM III.

Apoſtolorum fides.

QVOMODO Apoſtoli communicauerint. Credendum eſt, vbi Chriſtus corpus ſuum conſecrauit, ſimul interno lumine mentes diſcipulorum illuſtraſſe, vt crederent, & ſingulari modo apprehenderent ejus myſterij veritatem. Vnde maxima cum reuerentia, & ſubmiſſione illud de Chriſti manibus acceperint. Deinde (qui eſt fructus hujus diuini Sacramenti) magna interiùs ſpirituali lætitia, & dulcedine fuiſſe perfuſos. ſolus Iudas, vt indignus, ita expers boni ſenſus, & conſolationis fuit.

Dulcedo ſpiritalis.

PVNCTVM IV.

Ipſe Chriſtus communicat.

QVòD Chriſtus ſe etiam ipſum communicauerit, particulam Euchariſtiæ ſumens; ita plures ſancti exiſtimant. Solus ille tali hoſpite, id eſt, ſe ipſo dignum hoſpitium fuit. Gauiſus eſt, & gratulatus ſibimet de tanto myſterio à ſe inſtituto, in ſponſæ ſuæ Eccleſiæ tutiſſimum præſidium, & ſolatium ſingulare.

MEDITATIO XII.

De conuerſione vini in ſanguinem.

PVNCTVM I.

HIC

HIC *eſt calix ſanguinis mei*. non pars ſanguinis, ſed totus exhibetur, ſicut in paſſione totus effuſus eſt, cùm ſuffeciſſet vel gutta ad ſatisfactionem ex juſtitia; & ſanguinem exhibet in vaſe ſuo pretioſo, in membris, & corpore ſuo contentum, in quo eſt anima & diuinitas. Et *mei*, inquit: terreni Reges exugunt ſanguinem ſubditorum, vnde poſtea ſunt liberales: Chriſtus ſuũ præbet, indeque nos ditat. Chriſtus totum porrigit ſanguinem.

PVNCTVM II.

SANGVINIS *Noui Teſtamenti*. Præſtat Nouum Teſtamentum Veteri, quòd Vetus ſanguine pecudum confirmatum eſt; Nouum autem ſanguine Chriſti, quia nimirum in veteri promittebantur ſolùm bona temporalia, in nouo autem ſpiritualia, & æterna, ac inprimis ipſa remiſſio peccatorum, & dona gratiæ & virtutum, & tandem hæreditas æternæ beatitudinis. Nec fuit ſatis Chriſto, quòd vt iſta nobis promereretur bona, ſanguinem ſuum in paſſione fudit, ſed etiam voluit ipſum ſanguinem nobis relinquere, tanquam pignus, ſeu tabulas authenticas, quibus teſtatam reliquit ſuam vltimam voluntatẽ de remiſſione peccatorum, & adoptione per gratiam, vitaque æterna nobis tribuenda. Vnde hic ſanguis dicitur *Chriſti teſtamentum*, ſeu ſanguis *Noui Teſtamenti*.

Cur Noui Teſtamẽti.

Pignus futuræ gloriæ datur.

PVNCTVM III.

QVI *pro vobis & pro multis effundetur in remiſſionem peccatorum. Pro vobis*, ſpeciatim pro

Pro multis quia non omnibus efficax.

pro ipsis dicit effusum, vt ad compatiendum magis moueat. Et ita si vnus tantùm adfuisset, dixisset, pro te, quæ applicatio vim habet emolliendi cor, & consolationem adfert singularem. Ergo mihi dictum cogitabo, *effundetur pro te*, & pro multis, & pro omnibus omnino, quantum est ex parte Christi. Et omnes verè dicuntur *multi*. quòd si *multi* intelligantur, quasi non omnes, sed quàm plurimi, tamen id est verum, quantùm ad fructûs consecutionem, cujus non omnes se faciunt participes.

Nullum Christus excludit.

*A*lioqui nemo omninò ab hujus sanguinis participatione excluditur, quamuis vilis, & contemptus, imò quod ad Diuinum attinet judicium, tituli omnes mundi, donaque naturæ & fortunæ pro nihilo planè habentur, respectu participandæ gratiæ diuinæ, seu fructûs passionis Dominicæ hominibus applicandi *In remissionem peccatorum*, sine limitatione (nō tam multa & grauia esse possunt, quin sufficiat hic sanguis ad expiandum) *effundetur*, copiam significat, non guttatim, sed quasi riui fluent.

MEDITATIO XIII.

De Sacramentalibus speciebus Panis, & Vini.

PVNCTVM, I:

I. Quia conuiuium erat.

CVR instituerit sub duplici specie? 1.ª ratio, vt quia conuiuium erat, in quo solet cibus potioque exhiberi, id etiam in hoc reperiretur.

tur. Etsi alioqui in singulis speciebus totum est, quod cibat, & sitim animæ sedat 2. præcipuè, vt repræsentaret nobis. quòd per passionem fuerit totus sanguis à corpore sejunctus: atque hoc cogitare debemus, quando consecratus calix adorandus attollitur. Et quia quinque fuerunt effusiones sanguinis præcipuè in agonia, in flagellatione, in coronatione, in cruciaffixione, in lateris perfossione, licet eas sub Missa commemorare, & offerre Patri æterno cum gratiarum actione.

Vt repræsentaret sanguinis effusioné.

PVNCTVM II.

CVR voluerit sub speciebus ita latere, vt nullum tantæ rei indicium foris appareret? 1. ad humilitatis & patientiæ exemplum: sicut per Incarnationem sub humana specie latuit, vt pro quouis de vulgo haberetur, maleque etiam acciperetur: id quod etiam hîc contingit, vt pro communi pane habeatur, ac etiam conculcetur aliquando. *Ita velim ego latere, & contemni.* 2. ad exercitium fidei, quando sensus omnes contradicunt, & ratio non assequitur. Vnde per excellentiam dicitur *mysterium fidei* in ipsa consecratione, nec sine magno miraculo mentes *A*postolorum sic illustratę in illa cœna fuerunt, vt tantæ rei sine dubitatione fidem adhiberent. Discurram per singulos sensus, expendens, quomodo singuli tanquam de communi pane judicant. Et ego nihilominus diuinis potius verbis, quàm meis sensibus firmissimè credam, non amplius esse panem triticeum, sed ipsum Christum Dominum,

Christus latens hîc humilitatẽ & patientiã docet.

2. Ad Fidem allicit.

num, panem cœlestem, qui de cœlo descendit, & dat vitam mundo. 3. vt occultatus fiduciam daret accedendi ad se, qui conspicuus, quasi auerteret nos à se, & verecundaretur amor, minusque liberè in illius rueret amplexus.

3. Fiduciam præbet accedendi.

PVNCTVM III.

1. Intimè vult nobis coniungi.

CVR in speciebus cibi & potus? 1. quia voluit quàm intimè nobis vniri, & intra nos esse, nō tantùm foris in re aliqua præsens. Itàne, *Iesu*, non refugis hoc pectus, & viscera ingredi? 2. vt significaret, se effectus omnes per hoc Sacramentum in anima nostra efficere, quos cibus & potus in vita corporali, nutrire, conseruare, augere, roborare, lætificare, & innatum concupiscentiæ calorem cōpescere, ne viscera depascat. *Qui manducat me, viuet propter me.* & quomodo non appetam cibum istum? 3. ad commendandam charitatem mutuam, siquidem panis ex multis granis, nec non vinum ex vuis coalescit: sic per hoc Sacramentum efficimur vnus spiritus cum Christo, & inter nos. Vnde & appellatur Communio: & quia panis non fit nisi granis commixtis, & vinum nisi pressis vuis & calcatis; ita oportet mortificare in se inordinatos affectus, vt illam spiritûs vnitatem, & Sacramenti hujus virtutem, & fructum participemus, & *gustare* possimus, *quàm suauis est Dominus.*

2. Quod corpori cibus, hoc animæ Eucharistia.

Ioan. 6. 58.

3.

Hinc dicitur communio.

Psal. 33. 9.

ME-

MEDITATIO XIV.

Ritus à Christo vsurpati in consecratione, & exhibitione Corporis, & Sanguinis sui.

PVNCTVM I.

PANEM *in manus accepit.* poterat positum in mensa transmutare, sed in manus accepit, vt significaret, opus id esse diuinæ potentiæ, & diuinæ manus; deinde opus esse maximæ liberalitatis. *Aperis tu manum tuam, & imples omne animal benedictione.* Denique quod suo labore, & meritis nobis illum panem acquisiuisset, ita vt nos labores manuũ ejus manducemus.

Cur in manus accepit? Ps. 144. 16

PVNCTVM II.

LEVAVIT *oculos in cœlum:* ostendens hunc esse panem de coelo verum, & corda illuc, pura cum fiducia & desiderio hujus cibi, erigenda esse, sicut in Missa admonemur: *Sursum corda.*

Gratias egit Patri pro tanto dono, per ipsum hominibus collato, easque tantò ardentiores, quàm pro panibus egerat multiplicandis, quantò istud præstabat beneficium. Quas me agere conuenit, cùm de illo pane participo?

Et *Benedixit.* Benedicere Dei, est benefacere. Benedicendo igitur panem, eum transmutauit in corpus suum. O benedicte Domine:

Benedictio Christi efficax.

ne: Benedic etiam mihi, & muta in virum alterum.

Verba benedictionis fuerunt, cùm dixit: *Hoc est corpus meum. Hic est sanguis meus*; nam dicendo, fecit, vt essent, quod dicebantur.

Fractionis mysteria. Et *fregit:* integrum in manus accepit & benedictum fregit. 1. ad commendandam charitatem inter nos, qui de vno pane edimus. 2. causâ mysterij, vt intelligatur, quòd diuiso Sacramento, *tantùm manet sub fragmento, quantùm toto tegitur.* 3. docemur, hunc panem antequam edatur, accuratâ consideratione frangendũ esse, meditando magno affectu singula, quæ in hoc Sacramento continentur. Corpus, sanguinem, animam, Diuinitatem Christi, nec non & meritorum ejus, & satisfactionum infinitos thesauros.

PVNCTVM III.

Ecce, dedit DISTRIBVTIO Sacramenti. *Deditque discipulis suis.* (ô beatum donũ, & maximum!) dicens: *Accipite & comedite.* Non exhibetur nobis adorandum tantùm, sed edendum, atque in viscera recondendum. Non fuissent alioqui ausi tam diuinum panem edere.

Matt. 8, 8. *Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum:* sed, quia jubes, edam, *& sanabitur anima mea.*

MEDITATIO XV.

De potestate conficiendi Eucharistiam datâ tunc Apostolis;

PVNCTVM I.

DATA

DATA est potestas Apostolis conficiendi corpus & sanguinem Christi per ea verba, *hoc facite in meam commemorationem.* In quo, elucet. 1. *Charitas* eximia erga hominem, cui soli, non Angelis dedit potestatem supra corpus suum, vt homo non jam diminutus sit *paulo minùs ab Angelis*; sed supra illos exaltatus. 2. *liberalitas*, qua sine vlla restrictione contulit hanc potestatem, non limitatam ad certùm numerum personarum, neque ad qualitatem, puta ad sanctos tantùm; neque ad locum, aut tempus, sed vbique & semper confici possit. 3. Dignatio, ac velut obedientia, & humilitas incredibilis, vt ad sacerdotis ritè ordinati vocem pręsens infallibiliter adsit, is quamuis sit impius, & Sacramento abuti velit, & indignissima quæque exercenda essent in ipsum Sacramentum, & adeò in Christum ipsum. quantò istud majus, quàm quòd voci Iosue obediuit Dominus, solem sistens, vt Iosue victoriam prosequeretur.

Sacerdotalis potestas quanta. 1. 2. 3. Sacerdoti Christus obedit. *Iosue* 10.12.

PVNCTVM II.

QVòD per eadem verba instituti sint sacerdotes, ad offerendum Deo Patri sacrificium corporis & sanguinis Christi. Aliud enim est, sacrum conficere, aliud autem sacrificare; vtrumque autem conjungitur in hoc mysterio, ita vt dum conficit Sacerdos Sacramentũ, simul offerat Deo contenta in Sacramento ipso, tanquam hostiam sanctam, Deo placentem.

Sacrificiũ.

I. Expende quòd sacrificium est oblatio Deo facta rei ipsi gratæ: nulla porrò est vel pretio-

I. Quid sit?

pretiosior, vt gratior Deo, quàm ipsius Vnigenitus homo factus, quare est sacrificium omnium possibilium excellentissimum.

II. Sacrificij effectus. *II.* Quòd vnicum hoc habet omnes sacrificiorum differentias multò eminentiùs. nam est *Eucharisticum*, (quod nomen tanquam proprium obtinuit) quia nullæ gratiæ Deo acceptiores esse possunt, quàm quòd in recognitionem beneficiorum offeratur ipsi Christus, per quem nobis omnia donauit. Est *propitiatorium* ad remissionem peccatorum, & quorumuis suppliciorum condonationem: quia fructus Dominicæ Passionis per hoc sacrificium efficaciter nobis applicatur, quàndo ipsemet Dominus Patri offertur, immolatus in memoriam ejusdem Passionis. Deniq; est *Impetratorium* quorumuis beneficiorum, quia per hoc sacrificium modo singulari & excellenti in nomine Christi petitur. promisit autem ipse, *daturum nobis Patrem, quicquid in nomine filij ejus peteretur.* Ioan.16,23

PVNCTVM III.

Christi duplex sacrificium. QVòD Christus jussit hoc sacrificium *in sui memoriam* peragi, nimirum in memoriam suæ passionis, in qua se obtulit cruentè pro Redemptione nostra. Duplex enim oblatio facta est à Christo sui ipsius; vna cruenta, per effusionem sanguinis, & realem mortem; altera incruenta in Eucharistia, vbi mors Christi repræsentatur per Sacramentales species, dum in altera corpus, in altera sanguis consecratur, tametsi vtrumque sub qualibet specie contineatur,

neatur, ideoque incruenta dicitur sacrificatio, quia verè sanguis non est extra corpus neque hoc sine sanguine. sed ex ipsis speciebus vna primò significat corpus, altera primò sanguinem, atque vi consecrationis in vna corpus tantùm, in altera sanguis separetur, cætera autem omnia concomitanter sub vtraque specie continentur.

Porrò non potuit aptius memoriale passionis Dominicæ, neque monumentum gratiarum pro tanto beneficio efficacius inueniri, quàm ipsiusmet passi Domini viua exhibitio, & præsens oblatio. Nec modò in memoriam Passionis suæ, verùm etiam reliquorum ipsius gestorum, & excellentissimarum virtutum (quarum se præbuit viuum exemplar) exstare voluit istud sacrificium: vnde ad eas imitandas prouocemur, alioqui parùm grati futuri erga nostrum Redemptorem & Magistrum.

MEDITATIO XVI.

De insinuatione proditoris super cœnam.

PVNCTVM I.

QVOD *Iesus turbatus est spiritu.* Tanta erat indignitas rei, quòd à discipulo, & amico traderetur, & sic dolebat illius vicem, & dixit; *Amen, amen dico vobis, quia vnus ex vobis, qui manducat mecum, & intingit mecum manum in paropside, tradet me.* Voluit autem indicare pro- Iudas Christum turbat. *Ioan.* 31 21. Cur insi-

nuat proditorem. proditorem ob plures causas. 1. vt intelligerent, patere sibi occulta cordium: vnde non
1. parum Christo aggerebatur doloris. 2. vt sic
2. Iudam ad sanitatem reuocaret; quod efficere studuit, dum se conscium cogitationum, ac proinde Deum, & vindicem malefactorum significauit. Deinde, quia Iudas non videbatur magnifacere, quòd Christum traderet, quando ipse professus fuerat se neci dandum: monet autem Christus, inde ipsum non excusari, cùm ait: *Filius quidem hominis vadit; verumtamen væ homini illi, per quem tradetur.* Et
3. Minatur. tandem minando supplicium: *Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille.* Nec tot hisce modis potuit flectere proditorem.

PVNCTVM II.

QVOMODO affecti fuerint Discipuli ex
1. Mat. 26, 22. hac insinuatione proditoris! *Contristati sunt valdè, & cœperunt singuli dicere: Nunquid ego sum Domine?* Bonæ mentis est timere, quando etiam sibi conscia non est.

2. Peccata proximi occultat. 2. Noluit Christus palàm facere nominatim proditorem, quamuis mox ipso facto patefaciendus esset, ne Apostolorum in eum animi exacerbarētur, & vt parceret famæ. quod nobis imitandum, ne per nos fiat, quod etiam alioqui futurum est.

3. Patefecit duobus. 3. Patefecit tamen tum ipsi Iudæ, cui interroganti: *Nunquid ego sum Rabbi? Respondit: Tu dixisti:* tum Ioanni recumbenti supra pectus, cui indicium dedit: *cui ego intinctum panem porrexero.* porrexit autem Iudæ, cum amoris significatione, vt eum emolliret: adeo

non sunt etiam inimicis neganda beneuolentiæ signa, vt *sic prunæ congerantur super caput eorum.* Prou. 25. 22

PVNCTVM III.

OBSTINATIO Iudæ, & pœna eum secuta. Non flectitur tot indicijs charitatis, sed institit cupiditati suæ pretium recipiendi pro vendito Magistro. Pœna fuit duplex. 1 Quòd vbi buccellam panis ex manu Christi accepisset, *ingressus est in eum diabolus*, instigans ad executionem designati facinoris, sicut priùs fuerat ingressus, quando *immisit in cor eius, vt traderet Iesum*, & cum sacerdotibus paciscere-tur. Ita qui cœlestem panem malâ conscientiâ sumit, dat locum diabolo in corde suo, qui possessione illius accepta, præcipitat hominem in pejora semper. 2. Pœna, quòd desertus est à Christo, quando ait: *quod facis faci tò.* Habui te hactenus in meo comitatu, totque modis seruare studui, nunc vade à me *Curauimus Babylonem, & non est sanata, derelinquamus eam* Nec ideo te retrahere volui à facinore, quòd fugiam mortem, imò propera re eam mihi cupio, *fac citò, quod facis.* Plus ego appeto mori pro te, & mundo, quàm tu me tradere inimicis.

1. Bis diabolus in Iudam ingressus.

2. Deserit Iudã Christus. Ierem. 51. 9.

PVNCTVM IV.

QVÒD, egresso Iuda, Christus ait: *Nunc clarificatus est Filius hominis*, eò nimirum, quòd ex cœtu suorum excessit impius. *Absit à me, vt Deus sic clarificetur à me, sed præ-*

Exitus Iudæ passionis initium

cipuè id dicit, quia, abeunte Iuda, inchoabatur Passio, quam Christus gloriam suam ducebat, quòd per eam glorificandus esset Pater. O, sint mihi passiones propter Deum gloriæ loco. Sic gloriabatur Paulus in *tribulationibus,*
2.Cor.12.10 *& angustijs:* sed & clarificatus est Christus in passione, dum in ejus morte tot sunt edita prodigia, & quia per passionem est gloriam
Phil.2.10. resurrectionis consecutus, & vt *in nomine ejus omne genus flectatur.*

MEDITATIO XVII.

Contentio Apostolorum, & prædictio scandali.

PVNCTVM I.

FACTA est contentio inter eos, *quis eorum videretur esse major.* Obliti prioris tristitiæ, cùm ex ipsis aliquem proditurum esse Magistrum diceretur, primatum jam contentiosè ambiunt. Sic est impotens ambitio, & omnia
Luc.22.24 postponit. Sanat Dominus humilitate ambitionem, aliter apud se agi oportere, quàm in mundo, aliasque sui Regni leges esse, quàm terreni. *Qui major est in vobis, fieri debet sicut minor; & qui præcessor est, sicut ministrator.* Idq; suo exemplo sancit: Nam & *ego in medio vestrûm sum, sicut qui ministrat.* Ita præsum, vt seruiam. Videlicet in humilitate prçesse oportet, & lucra amare subditorum, non ipsum prælationis honorem.

Ambitionem sanat humilitas.

Nè

Ne tamen despondeant, laudat ipsos: *Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis.* Vel in testes adducit ipsos tribulationum, quas passus sit, quodque nihil minus, quàm commoditates suas, aut gloriam quæsierit in omni vita. quòd cùm ita sit, nec ipsos debere talia spectare. Nam *ego*, inquit, *dispono vobis regnum, sicut disposuit mihi Pater.* Pater autem, vt videtis, per multas tribulationes voluit me ad regnum peruenire: ita & vobis continget. Quare est simile cum illo, quod Zebedæis respondit. affectantibus prima loca. *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* quasi dicat, de calice cogitate in hac vita, non de honore. Mat. 20. 22

PVNCTVM II.

CHRISTVS denuntiat scandalum, quod Apostoli passuri erant in ipsius comprehensione: nempe, vt eum desererent, & fortè dubitarent, num esset Christus, qui sic haberetur; scriptum est enim: *percutiam pastorem, & dispergentur oues* gregis. Hac prædictione auertere ipsos voluit ab illis ambitiosis cogitationibus, sed præcipuè præmunire, vt saltem non planè conciderent animis, & resipiscerent, animaduerso euentu prædictionis. Promittit quippe solatium suæ præsentiæ: *Postquam autem resurrexero, præcedam vos in Galilæam.* salubris timor, ne deseram aliquando Christum: quod si contingat, confidam tamen, quia lapso opem pollicetur. Cur lapsũ suorum prædicit: Mat. 26. 31 Zach. 13. 7

Petrus respondet: *Et si omnes scandalizati fue-* Petri triplex error

fuerint in te, ego nunquam. feruor quidem, sed absque debita humilitate: vnde errores tres.
1. 1. Quòd non visus sit habere fidem Christo, asserenti de omnibus, quòd scandalizandi essent.
2. 2. Quòd alijs se prætulerit. 3. Quòd
3. de suis viribus nimium præsumpserit. Petri exemplo *cæteri*, ne inferiores viderentur, *similiter dixerunt.* Etiamsi nos oportuerit mori tecum, non te negabimus. Oportebat potiùs cum humilitate deprecari Christum, vt auerteret à se tantum malum, quàm præfidere de se.

PVNCTVM III.

1. Dæmon sine Deo nihil tentat.

2. Deo juuãte superamus tentationes. *Luc.* 22. 32.

3. Conuersus alios conuerte.

PRIORI reprehensioni addit solatium: ex quo tria eliciuntur. 1. Quòd tentatio non veniat absque permissu Dei: *Simon, Sathanas expetiuit vos, vt cribraret sicut triticum*, vt agitaret, & perderet: Ita & Iob. quin nec in porcos licuit diabolo ingredi, nisi Christo sinente. 2. Quòd tentatio non vincatur, nisi Deo adjuuante, & auxiliante. *Ego autē rogaui pro te, Petre, vt non deficiat fides tua.* Licèt vacillet, non deficiat tamen, quin saltem mox resipisces, ex lapsu humilior, & cautior. 3. Quòd conuersus à peccato debet alios, suo malo doctus, instruere. *Et tu, aliquando conuersus confirma fratres tuos*: vt & illi resipiscant, & reddantur in fide constantiores. Hæ sunt grates, quas Dominus requirit à justificato, vt & alijs ipse fiat causa salutis.

MEDITATIO XVIII.

Domin. 3. 4. 5. post Pascha.

Sermo Christi ad Discipulos post Cœnam. Ioan. 14. 15. & 16.

TRIA Dominus munia sua in hoc sermone præstantissimè obit. *Magistri*, alta de virtutibus præcipiens; *Consolatoris*, magna promittens: *Aduocati*, interpellans ardentissimè pro eis patrem.

PVNCTVM I.

AMOR in Christum commendatur. 1 Hortatur, vt diligant, ipsam adhibita efficaci ratione: *Sicut dilexit me Pater, & ego dilexi vos: manete in dilectione mea.* Nihil magis amorem prouocat, quàm amor; & eò magis, si fuerit singularis. Atqui meus est talis: nam *dilexi vos, sicut Pater me*, quo amore non alius major. Ergò manete in dilectione mea, me diligite constanter, vt meo in vos amori respnodeatis. 2. probatio amoris: *Si diligitis me, mandata mea seruate: qui habet mandata mea & seruat ea, ille est, qui diligit me.* fructus hujus dilectionis triplex. 1 *qui diligit me, diligetur á Patre meo, & ego diligam eum.* 2. *ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* 3. *& manifestabo ei meipsum*; nunc per fidem, & contemplationem, postea facie ad faciem. 3. proponit seipsum exemplar amandi: *si præcepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego Patris mei præcepta seruaui, & maneo in ejus dilectione.* Manere in dilectione Christi,

1. AmorDei, *Ioan* 15, 9.

2. Amorem probat obedientia.

3. Christus exemplum amoris: *Io an.* 15. 10

sti, aut Patris, potest dupliciter exponi, vel quòd nos ipsum tunc verè diligimus, si præcepta ejus seruauerimus, vel, quòd ipse diliget nos. Vtrumque est verum, & se mutuò

Prou. 8. 17 includunt. nam *qui diligit, diligetur*: & qui à Deo diligitur, vicissim diligit, *ego* enim *diligentes me diligo*, ait Dominus.

Festo Simonis & Iudæ.

PVNCTVM. II.

1. Quare mandatum nouum? AMOR proximi commendatur. 1. præceptum dilectionis proximi vocat nouum, quia penè collapsum restituit. Et quia est fundamentum nouæ legis, quæ est amoris; & quia per illud renouamur Spiritu in adoptionem filiorum Dei: singulariter autem, quia noua amandi regula traditur. *Mandatum nouum do uobis, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos,*

Mat. 19. 19 cùm antiqua norma foret, *diliges proximum tuum, sicut te ipsum*. denique quia est nota discipulorum Christi. *In hoc cognoscent, quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad inuicem*.

2. Quare suum dicit. 2. vocat suum: *Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos*: penè ob causas illis similes, propter quas vocauit nouum, præsertim, quòd seipsum proponit exemplar amandi, *sicut dilexi vos*: & quoniam ipse impleuit maximè illam perfectionem amoris, de qua ait: *Maiorem hac dilectionem nemo habet, quàm vt animam suam ponat quis*

3. *pro amicis suis*. 3. Inculcat iam tertiò hoc præceptum. *Hæc mando vobis, vt diligatis inuicem*. Innuit hoc sufficere, & in illo reliqua contineri, *plenitudo enim legis est dilectio*.

Cùm

Cùm commendabat, vt se diligerent, non est vsus præcepti nomine, quòd vltrò videbantur id facturi, tot prouocati beneficiis: vt autem inter se amarent, futurum erat difficilius. Voluit etiam exprimere, quàm sibi id esset cordi, quando tam grauibus verbis illud commendaret.

PVNCTVM III.

COMMENDATVR vis orationis. 1. quia valet ad impetranda omnia, etiam miracula, modò in fide oretur, & in nomine Christi petatur, & pro gloria Patris: *Amen dico vobis, qui credit in me, opera, quæ ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet, quia ego ad Patrem vado. & quodcunque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam: vt glorificetur Pater in Filio.* 2. orationis efficacitas pendet ex vnione cum Christo per charitatem, *si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, quodcunque volueritis, petetis, & fiet vobis.* Qui sic vnitus est cum Deo, nihil petit, nisi quod ex Dei voluntate sit, atque ita semper impetrat, quod petit. *Voluntatem timentium se faciet, & deprecationem eorum exaudiet.* 3. inculcat eandem promissionem de impetrandis, quæ petuntur: & hortatur ad petendum, fore enim, vt compotes facti gaudeant. *Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis: vsque modò non petistis quidquam, petite & accipietis, vt gaudium vestrum sit plenum.* Circa hanc toties, & tam asseueratam promissionem considerandæ sunt aliquot circumstantiæ.

Ad orationem quæ necessaria.
1. Ioan. 14. 12
2.
Ps. 144. 19.
3.
Circumstantiæ orationis 6.

1. tiæ. 1. Quis promittit? qui vocatur fidelis, & verax, qui nolit decipere, & possit præsta-
2. re. 2. Quibus promittit? discipulis, iam dimisso Iuda, non pertinet promissio ad rebelles, & peccatores, nisi cùm volunt resipiscere. *Qui declinat aures suas, ne audiat legem, oratio eius*
Prou. 28, 9. *erit execrabilis.* & suprà dixit: *Si manseritis in*
3. *me, quodcunque petetis, fiet.* 3. Quem oportet petere? Patrem, qui verè & simpliciter Pater est:
Luc. 12, 13. nam *si vos cùm sitis mali scitis bona data dare filÿs vestris, quantò magis Pater vester de cælo dabit spiritum bonum petentibus?* Sed & Filius & Spiritus sanctus promptissimi sunt ad largiendum.
4. 4. per quem petendum? in nomine Christi,
5. per illius merita, & vt ipse glorificetur. 5. quæ petenda? quæ decet Patrem cœlestem largiri, & in Christi nomine peti, & petenti expedi-
6. unt. 6. quomodo petendum? cum fide & fiducia de liberalitate Dei promittentis, & de Christi meritis, per quem petitur, nec non perseueranter.

PVNCTVM IV.

Dominica infra Ascensionem

CONSOLATVR Apostolos, & animat ad patiendum, idque facit pluribus rationi-
1. Ab exemplo Christi. bus. 1. ab exemplo sui: *Mementote sermonis mei: non est seruus maior Domino suo; si me persecuti sunt, & vos persequentur, absque synagogis facient vos: sed venit hora, vt omnis, qui interfecit vos, arbitretur se obsequium præstare Deo: Et hæc omnia facient vobis propter nomen meum.* Hîc innuitur alia ratio libenter ferendi, quia pro-
2. Est signum electionis. pter Christi nomen. 2. quia est signum Diuinæ electionis: *Si de mundo fuissetis, mundus,*

quod

quod suum erat, diligeret. quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. 3. quia vertetur in gaudium: *Mundus gaudebit, vos verò contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium.* declarat exemplo mulieris parturientis. 4. Ab spe æternæ mansionis, & societatis gloriæ cum Christo: *in domo Patris mei mansiones multæ sunt, & ego vado parare vobis locum, & iterum venio, & accipiam vos ad me ipsum, vt vbi sum ego, & vos sitis.* 5. à præsenti ipsius Christi ope: *Non relinquam vos orphanos. Non turbetur cor vestrum, neque formidet. Audistis, quia ego dixi: Vado & venio ad vos. Modicum & non videbitis me, & iterum, modicum & videbitis me, & ego videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis.* Possunt hæc exponi de visitatione diuina inter tribulationes; etsi fortè magis pertinent ad finem vitæ præsentis, cùm veniet, vt suos hinc abducat ad æternum gaudium. 6. *A* testimonio diuini Amoris erga ipsos. *Ipse Pater amat vos, quia vos me amastis, & credidistis, quia à Deo exiui.* 7. A spe vincendi, *In mundo pressuram habebitis, sed confidite, quia ego vici mundum.*

3. Successio gaudij.

4. Præmium æternum.

5. Christi auxilium.

6. *Amor* patris.

7. Victoriæ spes.

MEDITATIO XIX.

Oratio Christi ad Patrem in fine sermonis. Ioan. 17. 1.

Sabbatho ante Dominicam Palmarum.

ORAT pro se, pro Apostolis, pro omnibus fidelibus & electis: est exemplar perfectæ precationis, in qua attendendum, pro quibus

petat

petat, quid petat, quo titulo, & ordo petitionis.

Orat pro se.

PVNCTVM I.

1. Reuerenter.

ORAT pro se. 1. *Attendi debet interna & externa reuerentia orantis, verborumq́ affectus, subleuatis oculis in cœlum dixit: Pater.*

2. Vt clarificetur.

2. quid petat? *Venit hora: clarifica filium tuum, vt Filius tuus clarificet te.* Petit clarificari in nocte passionis; & fecit Pater, tot editis prodigijs in morte eius, item per gloriosam Resurrectionem, & ascensionem suam in cœlum. Denique per exaltationem nominis ipsius toto mundo, dum creditur Deus, & Saluator. Petit autem hæc non suam quærens gloriam, sed Patris. *vt filius tuus clarificet te.* nam clarificatio illius in tuam cedit gloriam, qui illum mundo dedisti. Licet mihi vsurpare eandem orationem sine temeritate, vt petam clarificari donis gratiæ, vt inde ipsum Deum clarificare valeam.

3. Petit titulo obedientiæ suæ.

3. quo titulo petat: *Ego te clarificaui super terram, opus consummaui, quod dedisti mihi, vt facerem. & nunc clarifica tu me Pater claritate, quam habui, priusquam mundus esset apud te.* Licet obtendere apud Deum fidelia obsequia, cum debita submissione. Vtinam ego haberem, quæ repræsentarem! at contrà, non nisi demerita habeo. Discitur etiam, quòd quæ Deus ab æterno destinauit, nihilominus petenda nobis sunt, quia per tale medium dare constituit. Claritatem ergo, quam ante mundi constitutionem decreuit Deus electis, instanter ipsi ab illo petent. Sicut Christus hoc loco petit claritatem, quæ

ab

ab æterno ipsi fuerat decreta. Etsi, quoad Christum, potest aliter accipi claritas: nempè quòd sit verus Filius Dei, quam habuit ab æterno: petit autem eâdem clarificari, hoc est, innotescere pro tali, & glorificari, sicut factũ scribit Ioannes; *Vidimus gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti à Patre, plenum gratiæ, & veritatis.*

PVNCTVM II.

ORAT pro Apostolis. *Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi, quia tui sunt.* Vbi simul continetur titulus, sub quo eos commendat Patri: *Quia tui sunt.* qui est efficax *Tuus sum ego: saluum me fac.*

Non orat pro mundo, & filiis tenebrarum, quia indignos se faciunt, resistendo diuinæ legi, & inspirationibus. Deinde petit pro illis Tria. 1. *Pater sancte, serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, vt sint vnum sicut & nos.* Petit, vt sint sub peculiari cura DEI, ac proinde inter se vniti, imò vnum sint, sicut Pater, & Filius vnum sunt, videlicet Naturâ, & consequenter vnius sensus, & voluntatis, quod optat Apostolis. 2. *Non rogo, vt tollas eos de mundo, sed, vt serues eos à malo.* Nimirum inter malos esse, & ab eis pati, sæpè expedit: illud modò detur, vt sub protectione Dei cœli commoremur, & ipse inter tentationes mundi liberet nos à malo: 3. *Sanctifica eos in veritate. Ego pro eis sanctifico me ipsum, vt sint & ipsi sanctificati in veritate.* Precatur discipulis veram sanctitatem, atque perfectam, non tantum declinationem à malo. *Alio* autem sen-

Pro Apostolis petit tria.

1.

2.

3.

su de se dicit: *Ego sanctifico me ipsum*, id est, deuoueo & immolo, *vt ipsi sancti sint*: nam ex Christi morte nobis prouenit sanctitas.

Quo titulo Petit. Tres titulos ad impetrandum Apostolis adhibuit. 1. *quia tui sunt*. 2. *serua eos* in nomine tuo, pro gloria tui nominis. 3. *quia ego pro eis sanctifico me ipsum*, morti offero.

PVNCTVM III.

Pro omnibus fidelibus petit. 1. Charitatem.

ORAT pro reliquis fidelibus *Non pro eis tantùm rogo, sed & pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me.* Itaque pro me tunc orauit, habuit enim tunc omnes cognitos, & in oculis singulos. Quid pro eis petit? *vt omnes vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, vt & ipsi in nobis vnum sint* Vnum inter se, & cum Deo, ô beata vnitas! Ex quo sequitur, *vt credat mundus, quia tu me misisti.* Tanti est vera vnio charitatis, vt plurimum momenti adferat ad fidei propagationem, quia ibi verè digitus Dei est, vbi charitas. Præterea petit:

2. Vitam æternam. *Pater, quos dedisti mihi, volo vt vbi ego sum, & illi sint mecum, vt videant claritatem meam, quam dedisti mihi.* Hæc summa petitionum omnium ac desideriorum finis. *Volo, inquit*, & quis resistet voluntati tuæ? Dic obsecro pro me, *volo*, & fiet.

Tituli sunt Tituli seu motiua petitionis sunt illa, *qui credituri sunt in me.* Et, *Pater, quos dedisti mihi.* Vterque enim respectus debet apud Patrem valere plurimum, vt largiatur illis primò vnitatem illam in hac uita, cum DEO, & inter se per charitatem; deinde verò, vt assumat illos

ad se; vbi videant claritatem, quam filius à
patre accepit generatione æterna, *faciem Do-* 2. Cor. 3.
mini speculantes. Fiat, fiat. 18.

MEDITATIO II.

Christus pergit ad hortum, & tristatur. Matt. 26. 30. Ioan. 18. 1:

PVNCTUM I.

CVR à cœnaculo ad hortum perrexerit? 1.
1. caussa, vt morem seruaret suum à con- Consuetu-
cionibus, & consuetudine hominum recipien- do bona
di se ad orationem. Sic ego consueta exerci- seruanda.
tia non omittam facilè, quamuis impedimen-
ta obijciantur: præsertim instante necessitate,
vt hîc. 2. Ne crearetur aliquod incommo- 2.
dum Domino cœnaculi, ac ne fugere videre-
tur periculum, eò se contulit, quò Iudas scie-
bat, solitum se recipere Dominum. Vnde abi-
turus ait, *vt cognoscat mundus, quia diligo Pa-* Ioan. 14. 21
trem; & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic fa-
cio. surgite eamus. 3. vt quia in horto mala li- 3.
bertas peccandi cœperat, in horto etiam In horto
comprehenderetur veræ vindex libertatis, & Adam pec-
initium saluti daretur. Erat hortus ad mon- cauit, Chri-
tem Oliuarum, id est misericordiarum, & per stus pati
torrentem Cedron ad eum transiuit CHRI- cœpit.
STVS. Quia misericordia nobis à Christo
exhibita multis ei constitit doloribus. *De tor-* Ps. 109. 7.
rente in via bibet: propterea exaltabit caput.

Quòd

PVNCTVM II.

Omnem lætitiam sibi ademit

QVòD Christus voluit omne sensitiuum solatium sibi adimere. quo leniri solent valdè cruciatus, quò plus pateretur: & ita propositis malis omnibus sibi inferendis, quàm efficacissimè, & cohibito omni solatio, quod à superiore parte animæ dimanare in sensus solebat, ita vt pati gestiret, laxauit habenas naturali appetitui, vt, quantum valeret auersatus mala impendentia, immensâ tristitiâ absorberetur.

Assumit Timorem.

Internus hic Christi affectus ab Euangelistis variè nominatur, *timor, pauor, tædium, tristitia, agonia.* TIMOR est mali impendentis, qui sæpe magis cruciat, quàm ipsa mors. Et proponebat sibi Dominus singula disertè. vnde ait: *Cor meum conturbatum est in me, & formido mortis cecidit super me: timor & tremor venerunt supra me, & contexerunt me tenebræ* TÆDIVM est quoddam rerum omnium fastidiũ, vt omnes accidant ingratæ & molestæ. Sic luebat Christus tædium, quo ego soleo laborare rerum spiritualium, bonarum que actionum TRISTITIA est afflictio interna tanquam de præsentibus iam malis, quòd ea apprehenderet ex diuina dispositione, tanquam ineuitabilia, & adeò vt præsentia

Psal. 54. 5.

Tædium.

Tristitia.

Porrò sicut charitatis eximiæ fuit, quòd Christus *desiderio desiderauerit* mori pro nobis, indeque gauderet, ita jam paris est charitatis, quòd timet, tædet, tristatur, quò ita plus patiatur pro nobis.

PVNCTVM III.

PRÆTER passiones ipsas fuerunt quoque aliæ causæ, Christi animam affligentes. 1. multitudo innumerabilis peccatorum, grauitas maxima, ob offensam Dei infiniti, & damna æterna. Itaque Dominus hic tristabatur; vt suppleret defectum in nobis, qui vix vllo tangimur doloris sensu ob nostra peccata; & vt illa ejus pœna auerteret à nobis æternas. 2. quòd videret plerosque hominum non percepturos fructum ex tot ipsius laboribus & medijs, quæ offerebat; alios autem tepidè vsuros. 3. repræsentabat sibi passiones & afflictiones, quas plurimi passuri erant ipsius CHRISTI causâ; & eas ipsas, vt proprias sentiebat. 4. speciatim perditio populi sui, ex quo erat secundùm carnem, & variorum regnorum, quæ erant abjectura Christi fidem, & nominatim Iudæ, vt cùm membrum ex corpore abscinditur. 5. scandalum, discipulorum, & matris mœstissimæ afflictio.

1. Peccata Christum contristarunt.
2. Ignauia nostra.
3. Passiones electorum sensit.
4.
5.

PVNCTVM IV.

APERIT suam tristitiam Petro, Iacobo, & Ioanni. *Tristis est anima mea vsque ad mortem, sustinete hic, & vigilate mecum.* 1. vsque ad mortem, qualis est in ipsa morte: vel, quę afferre posset mortem, nisi ad plura patiendum seruarem meipsum. 2. Manifestauit ideò, vt constaret nobis interna ejus afflictio, quam propter nos subibat, ac; vt se probaret hominem, talium capacem, & quoddam solatium; ex

Mat 26.38
1.
2. Tristitiam suã aperit.

ex communicatione doloris, more humano perciperet. 3. illis tribus *A*postolis cummunicauit, quia ijsdem gloriam glorificati corporis ostenderat. Vnde intelligerent, quanti hominem amaret, cujus causâ illam gloriam cum hac humilitate commutaret. *Item* monerentur, cùm Deus singulari beneficio suos afficit, præparari sic eos ad plura ferenda, & denique fauorem esse singularem, non tantùm assumi ad speculandam gloriam in monte Thabor, sed etiam adhiberi ad communicationem passionum in monte Oliuarum.

3. Tribus Apostolis solùm.

MEDITATIO XXI.

Oratio in horto. Matth. 26. 41.

PVNCTVM I.

IN EA tanta tristitia ad orandum se Dominus conuertit, relictis tribus illis *A*postolis. *Et ipse auulsus est ab eis, quantum iactus est lapidis.* 1. docemur hinc in desolationibus recurrendum ad Deum per orationem, non per inania colloquia dissipandum animum. *Tristatur aliquis in vobis, oret.* Et, *in die tribulationis Deum exquisiui, renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum.* Hortatur etiam *A*postolos, vt idem faciant: *Vigilate mecum.* Diuulsus ab illis orat, quia secretum amat oratio, & remouenda sunt impedimenta, & solatia postponenda.

Luc. 22. 41
Tristitiæ tempore orandum.
Iacob. 5. 13
Psal. 76. 3.
Mat. 26. 38.

PVNCTVM II.

ORAT Patrem. 1. summâ reuerentiâ, & humilitate. *Positus genibus, procidit in faciem suam super terram.* 2. fiduciali Amore: *Pater mi,* 3. Resignatione plena, non obstante immensâ tristitiâ: *Non sicut ego volo, sed sicut tu,* 4. prolixè, ad horam continuauit, vt colligi potest ex illo: *Non potuistis vnâ horâ vigilare mecum?* Summa orationis fuit breuis, & variis affectibus producta. 5. Orauit: *si possibile est, transeat à me calix iste,* auertatur à me: potest & ita, vt citò expediatur, sit passionis tempus breue; sed non ad literam.

Luc. 22. 41
Mat. 16. 39

Oratio qualis?

PVNCTVM III.

VISITAT discipulos, reperitque dormientes, ita sollicitus erat de illis, vt interrumperet orationem suam. Corripit dormientes, sed in spiritu lenitatis. *Sic? non potuistis vnâ horâ vigilare mecum?* præcauet deinceps, monens: *Vigilate & orate, vt non intretis in tentationem;* quæ videlicet iminebat ex comprehensione Magistri. *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma,* quæ proinde per orationem iuuari debeat. vel est excusantis discipulos, quod voluntatem promptam habeant, sed fragilitate carnis vincantur.

Corrigit discipulos.

Hanc socordiam in tanto periculo dormientium imitor ego incurius salutis, & profectûs mei. Vrgente tristitiâ, imperfecti contrahunt tædium & soporem; perfecti autem inde vrgentur ad instantius orandum, vt Christus fecit.

PVNCTVM IV.

Mar. 14. 39
Ostendit magnum amoris affectum.

SECVNDò orat: *Pater mi omnia tibi possibilia sunt, transfer calicẽ hunc à me, sed non quod ego volo, sed quod tu.* Transferri seu transire calicem à se in homines cupit, hoc est, fructũ passionis. quòd si illum participare aliter nequeant, nisi Christus ipse bibat illum, & passionem subeat, fiat voluntas Dei. quasi petat salutem conferri hominibus absque passione sua: si autem fieri secùs non valet, paratum se offert ad exhauriendum.

PNVCTVM V.

Mar. 14. 40

SECVNDò visitat discipulos, & *inuenit*, vt priùs, *dormientes: nam oculi eorum erant grauati* præ tristitia, *& ignorabant quid responderent ei.* Sciebat illos dormire, visitat tamen, curam exhibens circa illos. Vndique bonus Iesus solatio destituitur, intempesta nocte, in loco solitario, consopitis discipulis, nec à Patre exauditus est post longã repetitam orationem, nec ideò frangitur aut queritur, sed vrgetur ad impensiùs prolixiùsque jam tertiò orandum. Et ego velim statim exaudiri? nequaquam, nisi perseuerauero pulsans.

Christi desolatio.

Cur Pater differt responsum.

Sed cur tam diu differt Pater responsum? vt necessitas passionis ejus magis commendaretur, & Dei erga nos charitas, quandoquidem tam instanti diuturnaque obsecratione Filij non est flexus Pater æternus, vt ipsi condonaret calicem, aut remitteret: nisi enim summa esset passionis, mortisque Christi necessitas; non se permitteret tam diu rogari; & nisi ho-

minem

minem infinitè amaret, non abnueret, etiam cum dispendio hominis, quàm primùm Filio gratificari.

MEDITATIO XXII.

Confortatio, & sudor sanguineus

PVNCTVM I.

TERTIA vice oranti *apparuit Angelus de cœlo confortans eum*, haud dubiò missus à Deo Patre; & fuisse Gabrielem credibile est, qui ad obsequium humanitatis Christi peculiariter fuit destinatus. Sic Deus perseueranti in oratione impertit in tempore solatium, & auxilium. *Luc. 22. 43* Ab Angelo confortatur.

Confortauit Christum, proponendo necessitatem passionis eius, & gloriam inde Patris secuturam, & ipsius Christi, similesque rationes. Quas licèt ipse Dominus perspectas haberet, submissè tamen ex Angelo accepit, inde seipsum animans, & confortans pro conditione humana. Discam, non dedignari, ab inferiori dirigi, & solatium admittere, quando etiam nihil noui, aut ignoti profertur, fit enim, vt illuminemur magis à Deo, propter humilitatis obsequium.

PVNCTVM II.

OB dicta Angeli, *factus in agonia prolixiùs orabat.* Agonia fuit conflictus internus, dum ex vna parte timorem & tristitiam vehementem afficerent obuersantes cogitationi cruciatus, ex altera autem respectus *Luc. 22. 43*

Dei, & salutis nostræ, ad amplectendam mortem incitaret.

Pugna tristitiæ cum zelo gloriæ Dei.

Inter hæc *factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram*: adeo fuit vehemens vtrinque conflictatio. Erat in potestate Christi timorem, & tristitiam cohibere, sed specimen exhibere voluit pugnæ mox ineundæ cum ipsis tortoribus & tormentis: deinde exemplum dare repugnandi nostris passionibus vsque ad sanguinem. Denique docet, difficultates omnes, quę in Dei seruitio occurrere possunt, præmeditari, atque aduersus illas obfirmare animum, vt præsentes minùs feriant, quippe jam antea deuictæ.

Christi liberalitas in fusione sanguinis.

Hæc spontanea sanguinis effusio, est instar myrrhæ primæ ac probatissimæ, quæ spontè fluit ex arbusto, priusquam vel pungatur, vel cortex detrahatur. Ita nunc Christus fudit sanguinem toto corpore, effusurus postea totum, flagris concisus, ferroque pertossus, & spinis punctus. Quare cogitandum est in hac agonia per vehementissimam singulorum cruciatuum apprehensionem passum fuisse Dominum omnes simul dolores, quos postea tortores intulerunt excruciatione corporis. Vide charitatem.

Dolor de peccatis nostris.

Voluit etiam repræsentare nobis immensum dolorem, quem concipiebat ob peccata nostra, & Dei offensas, vt satis ei non esset, lachrymis eas deflere, sed ad eluendas sanguine opus fore.

Sensit passiones electorum.

Repræsentauit etiam in se ipso passiones, quas corpus eius mysticum subire debebat, & ita

ita quodammodo cum ſingulis martyribus, & Confeſſoribus patiebatur. quantò decet magis, vt ego ipſius Chriſti tormenta pro me obita intimè ſentiam, & meo ſanguine demerear?

Tandem conſidera, quàm ex iſto ſudore & agonia manſerit debilitatus, nullo interim adhibito leuamento, vel abſterſione ſudoris.

PVNCTVM III.

TERTIÒ ſurgit ab oratione, & *inuenit diſcipulos etiam dormientes præ triſtitia.* Alacer ſurgit, ad confligendum cum morte. hęc fortitudo eſt fructus orationis. Non coarguit diſcipulos, ſed indulget. dormite jam, & requieſcite; vel indicat rem jam peractam, propter quam eos vigilare iuſſerat. Monet nihilominus euigilare ob præſens periculum, quando, vt orarent cum ipſo, non fecerunt. *Sufficit: ſurgite, eamus, ecce appropinquat qui me tradet.* Non ille dormit ſicut vos. pudeat iam de oſcitantia mea in Dei ſeruitio præ inimicis Chriſti ad eum offendendum.

MEDITATIO XXIII.

Applicatio ſenſuum internorum circa effuſionem ſanguinis Chriſti.

MEDITATIO XXIV.

Oſculum Iudæ, & præcedentia comprehenſionem Chriſti.

PVNCTVM I.

Iudæ proditoris nequitia. IVDAS vnus ex duodecim, Dux comprehendentium Christum factus est: venit ad locum, quem sciebat Iesum orationis causâ frequentare; pro tessera dat comprehensoribus osculum, alioqui pacis signum, atque audacter
Mar. 14. 44 accedens, *osculatus est Iesum dicens: Aue Rabbi.* atque hoc fecit totum, vt vile pretium venditionis reporret. In quale profundum præcipitat hominem cupiditas! & quale Dei judicium, permittentis in suo discipulo talem lapsum! salutari ego timore concutiar, & deprecabor à Deo similem cæcitatem; *Ne quan-*
Psal. 12. 5. *do dicat inimicus, prævalui aduersus eum.*

Christi charitas erga Iudam. Deinde consideretur, quemadmodũ Christus excipiat Iudam, summa charitate, & mansuetudine. Non abnuit osculum. quidni con-
1. fidam quamuis peccator, ad eum accedere indulgentiæ causâ, quando non reijcit proditorem?

2. Imò compellat Amicum: *Amice ad quid*
Ioan. 15. 14 *venisti?* quærit, dissimulans prauam illius intentionem. Appellatione autem *amici* reuocat ipsi in mentem, quòd pro tali habitus fuerit à se. *Iam non dicam vos seruos, sed amicos*, quodque habere etiam in posterum paratus sit, modò perfidus ipse velit. O mansuetudo!

Iudam corripit. Obijcit nihilominus proditori crimen, sed beneuolentissimè: *Iuda, osculo Filium hominis tradis?* tradis, & osculo tradis? venenum melle admiscens? O Iuda, blanda appellatio! Filiũ hominis contemptim se nominat, quòd si tantum crimen, prodere Filium hominis, quantum erit, quòd Filium Dei tradis? neque sic emollitur.

PVN

PVNCTVM II.

CHRISTVS verbo prosternit comprehensores. Voluit documentum dare suæ potentiæ, & quòd nihil contra eum possent, nisi quantum ille ipsis permitteret. *Ego*, inquit, *sum*. Aliter hæc vox sonat in auribus pij, & justi hominis, aliter impiorum. Illi est plena solatij, ac si dicat, *salus tua ego sum*; Dilectus tuus & omnia. peccatoribus autem est terribilis. quòd si nunc, quantò terribilior in magno die judicij? — Ostendit potentiam suam. — *Ioan.* 18, 5.

Et abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram. Retrorsum, qui lapsus est periculosissimus, & in quo non videt cadens quò ruat: ita peccatores non aduertunt, in quæ mala peccando reuoluantur. Non sic cadam ego, sed in faciem meam per humilitatem & agnitionem propriæ culpæ, veramque pœnitentiam, vt emendatus resurgam. — Retrorsum qui cadunt

PVNCTVM III.

CVM è terra surrexissent, qui fuerant prostrati, Christo permittente, secundò interrogauit, *quem quæritis? illi etiam dixerunt: Iesum Nazarenum.* Vide cæcitatem, tanto miraculo conspecto, insistunt adhuc malè cœptis. Iesum Nazarenum quærunt, profitentur illum (quamuis nescientes, & nolentes) quod verè est, Saluatorem & sanctum. Interest quomodo quæratur Iesus. quæram ego, non vt necem inferam, sed vt vitam referam ex illo. *Respondit Iesus: Dixi vobis: quia ego sum, si ergò* me — Obstinatio Iudæ & militum. — *Sinite verbũ efficax*

me quæritis, sinite hos abire; ſic bone Ieſu tuis conſulis, tibi non conſulis? & fuit verbum potens, ne attingerentur diſcipuli eius, ſed in ipſum ſolùm rabies miniſtrorum Sathanæ verſaretur.

PVNCTVM IV.

Luc. 22. 49 PETRVS amputat auriculam Malchi. Petitâ prius veniâ: *Domine, ſi percutimus in gladio?* ſed non expectato reſponſo, quod tale fuit: *ſinite vſque huc*, abſtinete. factum autem redarguit pluribus modis. 1. *Conuerte gladium tuum in locum ſuum, omnes enim, qui acceperint gladium, gladio peribunt.* Hæc erat tunc lex talionis. quomodo manſuetus Agnus pateretur, ſe defendi per effuſionem ſanguinis alieni, qui ſuum dare venerat? 2. *Calicem quem dedit mihi Pater, non vis vt bibam illum?* non ego mortem aſpicio, vt intentatam ab inimicis, ſed vt imperatam à Patre meo, ac ita vt optatiſſimam. ægrè fert, impedimentum obijci implendæ voluntati Patris. Sic ego oblatos labores amplectar, & pro Dei munere ducam. 3. *An putas, quia non poſſum rogare Patrem, & exhibebit mihi modò pluſquam duodecim legiones Angelorum? quomodo ergò implebuntur Scripturæ, quia ſic oportet fieri?* Poſſum quidem petere & impetrare, ſed nolo, quia volo, vt Patris voluntas fiat: ita hoc dicit, ſicut in horto orans dixerat: *Omnia tibi poſſibilia ſunt.* poterat abſolutè id fieri, vt transferretur calix, & legiones Angelorum in auxilium venirent, ſed ex ſuppoſitione Diuini decreti, non poterat; quòd ita Chriſtus ſeruatum volebat, vt etiamſi poſſet illud effringere, nequaquam vellet.

Mat. 26. 52

Reprimitur Petri feruor tribus modis. 1. 2. 3.

Com-

Commendatur hinc efficacitas orationis, ad impetrandum auxilium à Deo, etiam multorum Angelorum. Vnde Elisæus dicebat: *plures nobiscum sunt, quàm cum illis.* deinde conformatio cum Diuina voluntate: quæ debet esse in orante. 4. Reg. 6, 16

PVNCTVM V.

SANAT auriculam Malchi, volens reddere bonum pro malo, & non ferens, propter se alicui damnum illatum, & ne exacerbati ministri læderent discipulos. Credibile Malcho redditum simul fuisse auditum fidei, & obedientię, quia Christus solitus erat cũ corporali sanitate conferre spiritualem, & miraculum in se patratum potuit ipsum permouere, tametsi alios nihil mouerit. O, sanetur in me auditus ad excipiendas inspirationes diuinas! *audiam quid loquatur in me Dominus.* Malchus conuersus hoc miraculo,

MEDITATIO XXV.

Comprehensio Christi.

PVNCTVM I.

CHRISTVS facit potestatem suis aduersariis. 1. Improperat, quòd tanquam ad latronem capiendum venirent armati. Habet ille nomen prædatoris apud Isaiam: *velociter spolia, detrahe, citò prædare*: sed prædas agit animarum, ex potestate diaboli in libertatem vindicando. Velim, vt sic deprædetur cor meum, & sibi illud afferat. 2. Exprobrat, 1. Isa. 8, 1. 2.

do Iudæorum. quòd, cùm quotidie cum ipsis fuerit, docens in templo, non eum tenuerint: quasi pro doctrinæ labore rependant hanc mercedem: vel notat imbecillitatem. quòd, cùm in manibus eum habuerint, & pridem capere exoptauerint, non tamen sint ausi; nempe, non fuisse eis à Deo concessum: 3. Nunc autem, *hæc est hora vestra & potestas tenebrarum.* Permitto me vobis, & ipsis dæmonibus, qui vos instigant ad me perdendum. virtute hujus concessionis potuerunt in Christum, quicquid ipsi fecerunt. Et sine exceptione se eis tradit, non sicut Iob traditus est, exceptâ vitâ. Magna charitas & dignatio, quòd etiam Dæmoni super suum corpus tradit potestatem, vt ego eripiar. O Domine, possīde ita corpus meum & animam, totumque me, nec sit alteri potestas super me.

3. Dat sui potestatem.

PVNCTVM II.

IRRVVNT in Dominum, trudunt, prosternunt, calcant, ligant, collo, manibusque injecto fune; & *exultant*; *sicut victores captâ prædâ.* 1. Perpende *humilitatē.* qui seder super Cherubim, substernitur pedibus impiorum. quantò id majus, quā, quòd in cœna ad pedes discipulorum accidens, eos lauit. huc pertinet illud Psalmi: *Miserere mei Deus, quoniam conculcauit me homo, conculcauerunt me inimici mei.* Faciunt hoc ipsum Peccatores omnes, qui *Filium Dei conculcant, & sanguinem illius polluunt,* teste Paulo: Iusti autem glorificant & portant Deum in corporibus suis. 2. *Patientiam* admirabilem, nullo edito signo indignati-

Isa. 9. 3. Christi virtutes. 1.

Psal. 55. 2.

Heb. 10. 29.

2.

gnationis, aut querimoniæ,& tamen *circumdederunt te vituli multi, tauri pingues obsederunt te, aperuerunt super te os suum, sicut Leo rapiens & rugiens*. Et poteras nutu omnes perdere. O, discam ex te patienter injurias sustinere. 3. *Charitatem*, qua manus offert ligandas, cùm meliùs quam Samson vti fila disrumpere funes, catenasque potuisset. At non funes, sed charitas ipsius erga nos vinciebat manus, manus operatrices mirabilium: & impletum est illud: *Funes peccatorum circumplexi sunt me, ego autem legem tuam non sum oblitus*: legem scilicet charitatis, qua jussisti, vt ponerem dilectam animam meam pro peccatoribus. — 3. — Ps. 118.61

PVNCTVM III.

TVNC *discipuli omnes, relicto eo, fugerunt.* 1. Ex parte discipulorum æstimanda est eorum infirmitas, quos tot visa miracula, & credita de Christo mysteria, sermo ille postremus, & jactata ab ipsis promptitudo moriendi,& Eucharistici Sacramenti in hoc sumpti firmamentum; hæc totque alia nequiuerunt à turpi desertione dilecti Magistri cohibere: sic pedes illi paulò antè loti, tam eximio charitatis atque humilitatis exemplo turpi fugâ fœdati sunt. Nec deseruerunt tantùm, sed fide quoque nutarunt. Vtinam non ego etiam sim amicus mensæ & prosperitatis; in arduis autem & tentationibus desertor Christi! 2. Ex parte Christi consideretur intimus sensus, quo tulit hanc sui gregis dispersionem, vsurpans illud: *Longè fecisti notos meos à me, posuerunt me* — 1. Inconstantia discipulorum. — 2. Dolor Christi. — Psal. 87.9.

me abominationem sibi. quaſi abominabilem me deuitarunt.

MEDITATIO XXVI.

Ducitur Chriſtus ad Annam.

PVNCTVM. I.

Ioan.18.13 ADDVXERVNT *eum ad Annam primùm, erat enim ſocer Caiphæ, qui erat Pontifex anni illius.* Quàm crudeliter trahitur, & impellitur! &, quia properabant, & confertim Chriſtum cingebant, opus fuit aliquando impingere Dominum, & cadere. Et erat alioqui à ſudore ſanguineo debilitatus, & laxatis inde poris, debuit in hac agitatione iterum ſudare, licèt non cruentè. in tranſitu etiam torrentis Cedron impingebat in ſaxa, lædebatque ſacratos pedes, pro meorum culpis, qui veloces ſunt ad malum. O, *dirige greſſus meos in ſemitis tuis!* In ipſo etiam ingreſſu Ciuitatis inſolentiùs egiſſe miniſtros, militeſque, credibile eſt, ipſo tumultu clamoribuſque velut triumphantes de præda. Quàm iſte ingreſſus ab illo diuerſus ante paucos dies! confer illius obſequia, & acclamationes cum vi & petulantia iſtius. Et inter hæc, quâ humilitate & patientiâ bonus Ieſus ſuſtinebat omnia, & quâ offerebat Deo charitate!

Chriſti ſudor & defatigatio.

Pſal.16.5.

PVNCTVM. II

PONTIFEX Annas interrogat Ieſum de diſcipulis ſuis, & doctrina. Aderant legis doctores, ſcientiâ ſuâ inflati, qui irriſoriè Chri-

ſtum exceperunt, vt ſolent tales. ſubſannantes, quòd jam in poteſtate eum haberent. *Abſit à* me ſcientia inflans.

Interrogant Ieſum, quid docuerit & quales habeat diſcipulos, ſtudio calumniandi. *Audit* patienter, & manſuetè, is qui vnus eſt Magiſter, & Sapientia ipſa, ſtans conſtrictis manibus coram arrogantibus legis doctoribus. *Aliter* hîc, quàm cùm annorum duodecim *ſtabat in medio Doctorum. audiens illos & interrogans, ſtupentibus omnibus ſuper illius reſponſis:* nunc autem cauillantibus.

Christi examen. Luc. 2, 46.

PVNCTVM III.

RESPONDIT IESVS de doctrina ſua: *Ego palàm locutus ſum mundo, ego ſemper docui in Synagoga, & in templo, quò omnes Iudæi conueniunt, & in occulto locutus ſum nihil.* Ac ſi dicat, non clanculum docui, occultare volens; ſed ita palàm, vt omnibus conſtare queat. Pergit: *quid me interrogas? interroga eos qui audierunt.* Impauidum & liberum reſponſum pro veritate doctrinæ ſuæ: quod imitari oportet in profitenda veritate. Naſcitur ea fiducia ex conſcientia bona, & indubitata notitia veritatis.

Ioan. 18, 20. Reſponſio libera & prudens.

Non reſpondet in particulari quidquam, ſed ipſos generatim ad ſuoſmet hoſtes ablegat, ſanè prudenter: quo factum, vt omnes conticeſcerent, *à* conſcientia propria redarguti. De diſcipulis tacuit; quòd parùm ſibi honori eſſent, cùm fugiſſent, nec pro ſua modeſtia arguere illos vellet. Et aderat Iudas, qui etiam dedecori ſibi erat. Quare ſentit omnino animi

animi dolorem, contuens ſeipſum planè ſine diſcipulis vllis.

MEDITATIO XXVII.

Alapam accipit, & amandatur ad Caipham Pontificem.

PVNCTVM I.

Alapæ crudelitas. VNVS *aſſiſtens miniſtrorum dedit alapam Ieſu, dicens, ſic reſpondes Pontifici*? Fuit cru-
1. delis alapa, quippe à feriente, & aſſentante
2. domino ſuo. 2. Valde ignominioſa in tali conſeſſu, & ei homini, qui hactenus fuerat venerationi omnibus, quam & inſita vultui ma-
3. jeſtas conciliabat. 3. Calumnioſa, pro juſtiſ-
4. ſimo, ac prudentiſſimo reſponſio. 4. inde etiam acerba, quòd aliorum plauſu excepta; cauſamque præbuit, vt alij in Chriſtum talia auderent. ò facies decora, in quam deſiderant Angeli proſpicere: en vt rubeſcit tum à plaga, tum ab innato pudore ob maximam confuſionem!

PVNCTVM II.

RESPONDIT *Ieſus: ſi malè locutus ſum, teſtimonium perhibe de malo: ſi autem bene, quid me cædis?* Ioan. 18, 23 ſatisfacere voluit, ne videretur injuriâ affeciſſe Pontificem. Reſpondit autem manſuetè & modeſtè, abſque vllo ſigno turbationis; ſic autem efficaciter, vt nihil replicarent; nec tamen eius defenſio locum inuenit. Vt ego non turber; quando mihi ſimile continget, vt rationes, vel excuſationes non recipiantur.

PVN-

PVNCTVM III.

MISIT *Annas Iesum ligatum ad Caipham*; ad quem, vt Pontificem, res propriè pertinebat. Ligatum misit, vt antea, vel etiam magis, pro majori cautela: sed quò stringebatur arctiùs, eò charitas illius dilatabatur ampliùs, ad plura ferenda propter nos.

Ductus est, vt priùs tumultuosè prodentibus etiam ex domibus spectatoribus, seque turbæ adjungentibus & colludentibus. Interea Iesus solitâ pace, & patientia ferebat omnia & offerebat pro salute ipsorummet.

MEDITATIO XXVIII.

Triplex Negatio Petri.

PVNCTVM I.

PETRVS *sequebatur Iesum à longè, & ingressus cum alio discipulo atrium Pontificis* accedens ad alios ministros, *calefaciebat se, quia frigus erat.* Mat. 26. 58.

Lapsûs Petri hic quasi progressus fuit. 1. sequebatur à longè: refrixerat in anima ejus amor, vnde notauit Euangelista, *quia frigus erat* 2. ingessit se in occasionem, præfidens sibi. 3. obliuioni tradidit prædictionem Christi. eauebo diligenter ista. Ille alius discipulus (qui putatur Ioannes) non negauit, præcipuè Deo protegente, sed &, quòd non ita præsumeret de se, nec in occasionem se inferret, immiscens se ministris.

Lapsus Petri causæ. 1. 2. 3.

PVNCTVM II.

PRIMA negatio occasione ancillæ: nam ancilla ostiaria cùm vidisset Petrum sedentem ad lumen, & eum fuisset intuita, dixit ad circumstantes; *& hic cum illo erat*, & ad Petrum: *Numquid & tu ex discipulis es hominis istius?* Imò *tu cum Iesu Nazareno eras. At ille negauit dicens: Non sum: non noui illum, nescio quid dicas.*

1. A muliere quanta mala. NOTA 1. quòd per mulierem primò Diabolus Petrum aggreditur, vt in Paradiso Adamum, est enim mulier audacior, & mollior.
2. 2. attende fragilitatem humanam. Ille filius columbæ, ille à Christo beatus pronuntiatus, tam leui flatu deijcitur! quid ego? 3. Ti-
3. mor ipse, vel mortis, vel damni prostrauit athletam. ô, quoties me respectus à recto auertit, aut sensualitatis illecebra, quasi ancillæ vox. 4. prô, quanta Christo injuria irroga-
4. tur! Non sum, non noui & quid sensit Magister bonus, dum sic à charo discipulo posthaberetur?

PVNCTVM III.

Petrus ter negat Christum. SECVNDA & tertia negatio Petri: semel prostratus, foras egreditur, & gallus primò cantauit, sed præ turbatione non aduertit. post pusillum reuersus ad ignem, secundò interpellatur: *Numquid & tu ex discipulis ejus es?* certè & tu ex illis eras. *Iterum negat cum juramento, quia non noui hominem.* Tertiò adhuc, interuallo facto quasi horæ vnius, qui astabant dicebant Petro, *Verè tu ex illis es*; & probabant

nam

nã & Galilæus es, & *nonne ego te vidi in horto? tunc cæpit detestari & anathematizare, & jurare, quia nescio hominem istum, quem dicitis.* 1. aduerte, vt alias super alias machinas Diabolus adhibuit, ad deturbandum Petrum. *Ita facit*, quò fortiorem oppugnat, vt, nisi in magna solidatus humilitate non subsistat. ô Domine, *ne veniat mihi pes superbiæ, & manus peccatoris non moueat me.* 2. Vide quàm perniciosum sit, animaduerso periculo, non declinare illud Non vitauit Petrus post primam negationem, quòd fuerat ei occasio, sed ad consortium malorum reuersus est. Vide etiam vti ex malo in pejus dilabitur, à simplici negatione ad jusjurandum, & periurium, ab hoc ad execrationem. Diabolus extrema intendit, illud vrgens, *exinanite exinanite vsque ad fundamentum.* 3. Vt Petrus post cœnam præsumens ter contestatus fuerat, se non negaturum, potiusque moriturum, ita in pœnam ter labi permittitur, vt suæ sit conscius imbecillitatis; à primo lapsu si se statim humiliasset, occurrisset secundo.

1 Astus Dæmonis

Psal. 35. 2.

2. Occasio peccati fugienda.

Psal. 136. 7

3. Trina præsumptio causa trinæ negationis

PVNCTVM IV.

POENITENTIA Petri. vbi tertiò negauit, statim gallus secundò cantauit, & *recordatus est Petrus verbi Iesu, quia priusquam gallus cantet bis, ter me negabis. Et conuersus Dominus respexit Petrum; & egressus foras fleuit amarè.*

Mar 14. 72. Petri conuersio.

1. Vide, vt Iesus, inter suas vexationes, non obliuiscitur Discipuli, quantumuis ingrati, sed absentem respexit misericordiæ oculis. Respice me & omnes peccatores, vt ad te

1. Christi. Charitas.

2. Petri lachrymæ. conuertantur. 2. lachrymæ Petri non jam ex timore, sed ex amore fundebantur, dolens toto corde, quòd tam bonum Magistrum, & Benefactorem sic ingratus offendisset. Et intelligebat probè illud: *Quia malum & amarum est, reliquisse Deum tuum:* vnde & amarè flebat; quæ ipsi lachrymæ juges fuerunt tota vita. 3. obserua progressum conuersionis. 1. *Recordatus est verbi Iesu.* vnde timorem, fiduciam, & amorem concepit. 2. egressus est foras, impedimenta relinquens, & occasiones. 3. fleuit ex vera pœnitentia. Adde his, quòd prima omnium causa extitit, *quòd conuersus Iesus respexerit* Petrum.

Ierem. 2. 19

3. Progressus 1. 2. 3.

MEDITATIO XXIX.

Accusatur apud Caipham, & condemnatur.

PVNCTVM I.

1. Iudicij peruersitas. Mat. 26. 59. CONSIDERA 1. quàm fuerit peruersa forma judicij. Iudices erant inuidiâ & ambitione deprauati, & ipsimet *quærebant falsum testimonium contra Iesum.* Accusatores & testes falsi, & corrupti. Inter hos reus agebatur Filius Dei, ipsa innocentia: contra quem cùm diligenter exquisiuissent falsum testimonium, & multi falsi testes accessisent, non tamen inuenerunt quod argüerent; juxta illud; quod ipse dixerat: *Venit princeps mundi huius, & in me non habet quicquam.* 2. Diluit Dominus accusationes silentio, vt ægrè ferret Caiphas; sur-

Ioan. 14. 30

surgensq; diceret: *Nihil respondes ad ea, quæ isti aduersum te testificantur? Iesus autem tacebat:* sicut prædictum: *qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates, ego autem tanquam surdus non audiebam, & sicut mutus non aperiens os suum.* Valet ad exemplum, vt Deo remittamus defensionem, præsertim in manifesta veritate: & vincitur ita gloriosiùs, quando nihil respondendo diluitur calumnia. nam solet in talibus captari ex responso occasio calumniandi aliquid, vt hîc statim factum.

2. Silentium Christi. *Psal. 37,13* Vincit qui tacet.

PVNCTVM II.

ADIVRATIO Caiphæ. Cùm accusationes non procederent, instituit Caiphas quæstionem. *Adiuro te per Deum viuum, vt dicas nobis, si tu es Christus, Filius Dei benedicti.* 1. obserua reuerentiam, quam Dei nomini Christus detulit, vt contra propositum suum, per illud adjuratus, responderit. 2. respondit autem, fatendo se esse: *Tu dixisti.* ac ne moueat vos mea hîc præsens conditio, quam a Filio Dei alienam ducitis, & ideò nihil minus vobis persuadetis, quàm me esse talem; *dico vobis, amodò videbitis: Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cæli.* 3. *amodò*, inquit, id est, postmodum. nam apud eum *mille anni, sicut dies hesterna, quæ præterijt.* Ita solabimur nos ipsos in aduersis, quia postmodum erit finis, & custodiemus nos in prosperis metu imminentis judicij.

1. Reuerentia nominis Dei.

2. Christi de se confessio.

3. *Psal. 89.4.*

PVNCTVM III.

Caiphæ hypocrisis

SENTENTIA in Christum à concilio: *Tunc Princeps sacerdotum scidit vestimenta sua* (ritus erat detestantis blasphemiam in Deum) *dicens: Blasphemauit.* Pronuntiat eum blasphemum: probat autem ex facti euidentia: *quid adhuc egemus testibus? ecce nunc audistis blasphemiam.* Rogat ergò sententias: *quid vobis videtur? at illi respondentes dixerunt: Reus est mortis.* Sic bone Iesu pro blasphemo haberis, & condemnaris? & quę major blasphemia esse potest, quàm hæc istorum in te? Quid ibi sensit Christus? detestabatur iniustissimam sententiam, & sacrilegorum hominum impietatem, nam se esse Christum, per omne prædicationis suæ tempus sufficienter comprobauerat; suscepit tamen libenter, & pro salute omnium acceptauit istam contumeliam.

Christi humiliatio.

MEDITATIO XXX.

Illuditur, & exagitatur apud Caipham.

PVNCTVM I.

Mat. 26. 66.

VBI blasphemus & reus mortis proclamatus est à concilio, *tunc expuerunt in faciem eius, & colaphis eum ceciderunt: alij autem palmas in faciem eius dederunt, dicentes: prophetiza nobis Christe, quis est, qui te percussit.* quinque insignes contomuliæ Christo factæ. 1. quòd conspucus est ab illis is, qui sputo suo dederat lu-

1. Contumelia expuitio in faciem.

lumeñ cæcis, mutis uocem, ſurdis auditum : ea facies, quam *Angeli* venerantur, juſti deſiderant : *oſtende faciem tuam & ſalui erimus.* Et conſputus eſt à viliſſimis & improbiſſimis hominibus, per ſummam contentionem, ita vt oppleretur totus. *P*orrò Agnus manſuetus faciem ſuam non auertebat ab increpantibus, & conſpuentibus, ſed ſingularì modeſtia, & vultus ſerenitate excipiebat omnia. Fuit vſitata Iudæis contumelia : quin ex lege *ſpuebatur in faciem illius, qui non vellet ſuſcitare nomen & familiam fratris* defuncti abſque liberis. Et de ſorore Moyſis, quòd murmuraſſet, ſcribitur : *ſpuiſti in faciem ejus, & illa apparuit candens leprâ, quaſi nix.* Poteras, Domine, in illos ſpuere, vt efficerentur leproſi; at maluiſti ipſe fieri, vt nos à peccati lepra mundares, ſicut leproſus & percuſſus á Deo. Nec jus fuit ſpuendi in te, quaſi nolles ſuſcitare ſemen fratris, veniſti enim reparaturus genus Adæ. Sed, an non ſpuunt in faciem tuam paſſim peccatores ? an non peccata ſunt tibi deteſtabiliora ? *Pſal. 74. 4.* *Deue. 25. 9.* *Num. 12. 10*

II. Quod faciem ejus velarunt, aliter quàm Moyſes ſuam : is enim, vt audire illum poſſent filij Iſraël loquentem; iſti autem, vt illudant Chriſto proteruiùs, & quantò quã Moyſis facies CHRISTI lucentior ? *qui eſt ſplendor Patris æterni, & figura ſubſtantiæ illius.* & quali putas operimento velarunt ? vili haud dubiè, & fœdo Velant Dei faciem, qui, vt liberiùs peccent, ſibi perſuadent illud : *nubes latibulum ejus, nec noſtra conſiderat.* Sed hoc non eſt velare oculos Dei, *qui vbique contemplatur bonos & malos,* II. Velatio faciei Chriſti *Heb. 1. 3.* *Iob. 22. 14.* *Prou 15 3.*

malos, ſed eſt ſeipſos cæcos facere, dum ita æſtimant. Velabo ego faciem Dei ſicut Seraphim, ſubmiſſè profitens, *habitare eum lucem inacceſſibilem*.

1. Tim. 16. 16.

III. Percuſſio Christi & alapæ.

III. Quòd *colaphis & alapis eum cæciderunt, & palmas in faciem eius dederunt*, pugnis contuderunt caput, os, ceruices, dorſum: vt liuore, & tumore deformaretur; palmis autem, hoc eſt, plana manu, ſacras genas percuſſerunt, quod eſt etiam dedecoroſius. Ipſe autem implens conſilium ſuum, *percutienti dexteram præbebat & ſiniſtram*. Nec jam dicebat: *cur me cædis?* ſed cæde ſanè, cupiens *ſaturari opprobriis*. Porrò cædebatur á multis, & certatim, impetuque maximo, quod, quaſi ex zelo, contra blaſphemum agerent; atque, vt gratificarentur ſuis dominis, quiſque volebat eminere.

Luc. 6. 29. Ioan. 18. 23 Thren. 3. 30

Pugno cædunt Chriſtum, qui contracta manu per auaritiam de ſuo non juuant Chriſti pauperes, aut etiam affligunt: palmâ autem, qui effundunt omnia, vt ambitioni, voluptati, & vitijs ſeruiant.

IV Capillorũ euulſio.

IV. Quòd barbâ & capillos euulſerint: quod etſi Euangeliſtæ non exprimunt, ſignificat tamen Iſaias: *dedi genas meas vellentibus*. Barba Aaron vnguento defluente ex capite delibuta eſt; & tua, ſacerdos magne, diſcerpitur? Samſon Naſaræus, Deoque conſecratus, amore Dalilæ capillos perdidit; tu meliore amore impulſus ſinis te ignominioſè decaluari.

Iſai. 50. 6. Iud. 16. 4. 16.

V. Quòd verbis inſultauerint, & proſciderint Chriſtum. *Propheti̇za nobis Chriſte, quis eſt, qui te percuſſit?* irriſoriè, Chriſtum

ſtum appellant, & ſignum petunt, quo ſe probet Chriſtum, prodendo percuſſorem. At prodidit antea ſæpe internas etiam cogitationes noſtras.

Et alia multa blaſphemantes dicebant in eum: tot, & qualia furor infernalis miniſtrabat. Ibi vetera in eum conuitia renouata ſunt, cùm Samaritanum, Dæmoniacum, voracem, potatorem, amicum peccatorum, violatorem Sabbathi, ſeductorem, blaſphemum vocitabant. Vt verum eſſet, quod in perſona Chriſti Iob dixit: *aperuerunt ſuper me ora ſua,* & *exprobrantes percuſſerunt maxillam meam: ſatiati ſunt pœnis meis.* Et hæc omnia enarrant Euangeliſtæ tanquam ad ipſius Chriſti gloriam ſpectantia; nam verè in gloriam verterunt. *Ita* & nobis continget, ſi in hac vita ſocij fuerimus Chriſti paſſionum.

Conuitia innumera in Chriſtum.

Iob. 16.11.

PVNCTVM II.

QVID nocte reliqua paſſus ſit. Nam recedentibus ad quietem primoribus, manſit Chriſtus arctiſſimè vinctus, & cuſtoditus à miniſtris Pontificis, & militibus, qui vices mutantes, abſque ceſſatione vlla Chriſtum exagitarunt vſque manè. *Ille interea* pernoctans erat in oratione Dei, palantes ſuos diſcipulos Patri commendans, & noſtram omnium cauſam.

Tota nocte vinctus illuditur.

PVNCTVM III.

QVòD *Ioannes* (vt credi poteſt) nuntiauerit B. Mariæ, quomodo ageretur cum

B. Virginis compaſſio

Filio, & doloris gladius pertransiuerit animam ejus. *Magna est sicut mare contritio tua, & quis medebitur tui?* illa tamen ad orationem confugiens, orabat, vt Filius: *si possibile est, verumtamen fiat voluntas tua.* & credendum, fuisse ilam diuinitùs confortatam, confirmasseque socias Magdalenam, & alias. Dein legendis Prophetiis, quæ de Christo erant, dedisse se: quarum consideratione *plorans plorauit in nocte, & lachrymæ eius in maxillis eius, nec erat qui consolaretur eam ex omnibus charis eius.*

Thren. 2. 13.

Thren. 1. 2.

MEDITATIO XXXI.

Trahitur ad Pilatum; Iudas desperat.

PVNCTUM I.

ITERVM mane sistitur in Concilio Caiphæ, expetiuerat Christus illud manè, illam diem, qua compleret opus Redemptionis nostræ; Iudæi autem, vt explerent cupiditatem, suamque crudelitatem exsaturarent. Iterum quærunt: *si tu es Christus, dic nobis.* fraudulenter: vt, si negaret, sibi esset contrarius; si confirmaret, damnaretur. alioqui ea interrogatio, veritatis indagandæ studio, non fuisset improbanda.

Fraudulẽter interrogant Christum.

Detexit Christus malignitatem respondendo sic: *si dixero, non credetis mihi; si interrogauero, non respondebitis mihi, neque dimittetis:* Hoc tamen vobis affirmo: *ex hoc erit Filius hominis sedens à dextris virtutis Dei.*

Sed-

Sed voluerunt expressam confessionem elicere: vnde aiunt: *Tu ergò es Filius Dei? qui ait: Vos dicitis, quia ego sum.* At ego alia mente quæram ex illo: Tu ergò es Filius Dei? qui sic tractaris? qui ab impiis judicaris.

Itaque concluserunt: *quid adhuc desideramus testimonium? ipsi enim audiuimus.*

PVNCTVM. II.

DEDVCITVR ad Præsidem Pilatum, videlicet, tradunt eum judicio seculari, vt atrociùs puniatur. disposuit autem id Deus: vt, qui pro Iudæis & gentibus moriebatur, ab vtrisque pateretur. Trahitur ad Pilatum.

Ducebatur, vti aliàs, cum tumultu, & properanter: sed jam tantò ignominiosius, quòd clara luce, & maximo concursu hominum, qui tunc ob Pascha aderant plurimi, comitantibus ipsis sacerdotibus & senioribus, quorum authoritate vulgus mouebatur, vt insultarent liberiùs CHRISTO, tanquam insigni malefactori, qui in tanto festo, Sacerdotibus agentibus, ad tribunal raperetur.

PVNCTVM III.

DESPERATIO Iudæ. 1. tunc videns Iudas, quòd Iesus damnatus esset in concilio Iudæorum, pœnitentiâ ductus, retulit triginta argenteos Principibus Sacerdotum & Seniorum dicens: *Peccaui tradens sanguinem iustum.* Excæcatio Iudæ.
Ita fit, excæcat Diabolus hominem, vt peccet: vbi fecit, ponit ob oculos, vt desperet. Ita & Cain dicens: *major est iniquitas mea, quàm ve-*

veniam merear. Sed ego non ſic, mi Deus, ſciens: *quia voluntatis tuæ non eſt mors impii, ſed vt conuertatur à vijs ſuis*. 2. pœnitentia Iudæ conſtitit ſuis partibus. Doluit, confeſſus eſt peccatum, reſtituit ſacrilegum pretium; ſed defuit ſpes diuinæ miſericordiæ. Nec videtur ritè confeſſus, vt Dauid, cùm dixit: *peccaui Domino*. Vnde ſtatim audiit: *Dominus tranſtulit peccatum tuū*. 3. Reſponſio ſacerdotum: *quid ad nos? tu videris*. Sic obſtinati erant, & profligatâ conſcientiâ. Dura reſponſio Iudam in deſperationem impulit. vnde, *proiectis argenteis in templo, abiens laqueo ſe ſuſpendit, & crepuit medius & diffuſa ſunt viſcera ejus*. quippe expertia miſericordiæ erga Magiſtrum. Excipiendus infirmus in ſpiritu lenitatis: quomodo excepiſſet Chriſtus, ſi ad ipſum confugiſſet, vti filium prodigum. Quò te, Iuda, tua cupiditas præcipitauit? illa ipſa pecunia, pro qua prodideras Magiſtrum, poſſeſſa excruciabat animam tuam, vt potius abijcienda tibi fuiſſet. ſic expleta cupiditas, eſt ipſa tortor peccantis.

Ezec. 18. 23

2. Imperfecta pœnitentia.

2. Reg. 12. 13.

3. Dura reſponſio, quid ad nos?

Matt. 27. 5

Act. 1. 18.

PVNCTVM IV.

QVID de pretio factum? *Sacerdotes dixerunt, non licet eos mittere in corbonam* (arcam templi) *quia pretium ſanguinis eſt*. Valde videlicet Religioſi! ſed Deus ita ſignificauit, pretiū ſui ſanguinis non fore vſui ſacerdotibus illius templi, & ſequacibus eorum impietatis. *emerunt autē ex illo agrum in ſepulturam peregrinorū*: in ſignum, quòd æterna requies pretio Chriſti

ſti paratur peregrinis, qui *non habent hic ciuitatem permanentem, ſed futuram inquirunt.*

Notari etiam poteſt Chriſti amor peculiaris erga pauperes, in quorum voluit vtilitatem cedere pretium ſui ſanguinis.

MEDITATIO XXXII.

Accuſatur apud Pilatum.

PVNCTVM I.

PRÆSENTATVR Chriſtus Pilato, & acerbè ab illo excipitur, quòd valdè ſceleſtum eſſe oporteret, qui tali die, & tanto primorũ, plebiſque concurſu ſiſteretur tribunali. ait ergo; *Quam accuſationem affertis aduerſus hominem hunc?* ſic tu traduceris, bone Ieſu. ſic contemptui haberis. *Matth. 27.* Acerbè excipitur à Pilato Chriſtus.

Reſpondent ſuperbè: *ſi non eſſet hic malefactor, non tibi tradidiſſemus eum.* ſufficere volunt, quòd vt reum tradant, abſque alia criminis diſcuſſione. Malefactor diceris, Chriſte, qui benè omnibus facis, & fers humiliter: feram & ego, cùm reddetur malum pro bono. Superbia accuſatorũ

PVNCTVM II.

PILATVS remittit eis judicium, ſed recuſant; proferunt autem tres calumnias accuſatores. Recuſant dicentes, *nobis non licet occidere quemquam*: lapidare poterant, ſed volebant atrociùs mutilari. Accuſationes fuerunt. 1. *hunc inuenimus ſubuertentem gentem noſtram:* ſi ſubuertere, eſt ad pœnitentiam atque ad o- Accuſationes calumnioſæ.

Mat.23.2. omnem virtutem inducere. quin de Scribis, & Pharisæis dicebat suis: *quæcunque dixerint*
2. *vobis seruate & facite.* adeò nôn subuertebat. 2.
Mat.22.21 *& prohibentem tributa dari Cæsari:* qui contra
Luc.20.25 iusserat: *Reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari:* & i-
3. pse *tributum soluit* cum Petro. 3. *& dicentem: se*
Ioan.6.15. *Christum regem esse.* imò, cùm *vellent Regem facere, fugit.* Erat autem rex, quia Christus: sed non terrenus. Potuit innocens Dominus facilè diluere; sed tacuit. Pilatus de postrema accusatione ipsum interrogauit: *Tu es Rex Iudæorum?*

I. Responsio Christi. 1. Respondet: *Regnum meum non est de hoc mundo,* quale habet Cæsar, ac proinde, non est, quòd sibi á me timeat. Confirmat autem, quia *si esset ex hoc mundo* haberet vtique ministros, qui ipsum tuerentur: atque constat, ipsum agere vitam humilem, & pauperem si-
2. ne ministerio & satellitio. 2. Colligit Pilatus: *Ergo Rex es tu?* quomodocunque tandem. cui Christus; *Tu dicis, quia Rex sum ego;* nec abnuô, sed non talis. Mi Iesu debebatur tibi, vt Rex esses super omnes Reges, etiam temporaliter: at tu prætulisti humilitatem; quam ego imita-
3. rer. 3. Christus ad amouendã omnẽ suspicionẽ exponit institutum suum: *Ego in hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhibeam veritati.* Id egit docendo, & miraculis astruendo, nec non exemplis demonstrando. Veritas ejus fuit absque admixtione vllius falsitatis: testificatus est vsque ad mortem; nec
4. in eo suam gloriam, sed Patris quæsiuit. 4. Concludit Dominus: *omnis qui est ex veritate, audit vocem meam:* id est, recipit veritatem; cre-

credendo & agendo quod doceo. Ex veritate esse, idem est, ac ex Deo esse, seu Filium Dei, & veritatis. *Deus enim veritas est.* talis audit vocem veritatis, & exequitur. 5. Quærit Pilatus: *quid sit veritas?* sed responsum non expectat. Quæram ego ex te, Domine: *Ego,* inquit, *sum via, veritas & vita:* & quonam modo? quia *hæc est vita æterna, vt cognoscant te solum Deum, & quem misisti Iesum Christum.* Hæc est via, & non alia ad salutem: hæc veritas prima, & fundamentum aliarum omnium. Hæc vita æterna. Nam quod modò per fidem, postea reuelata facie contemplabimur. Hujus summæ veritatis capax non extitit Pilatus.

1. Ioan. 5. 6
5.
Ioan. 14. 6.
c. 17. 3.

PVNCTVM III.

PILATVS pronuntiat Christum innocentem: *Nihil inuenio causæ in hoc homine:* nam, amota tam prudenter suspicione affectati Regni, reliqua diluebantur.

Nihilominus instabant Sacerdotes, accusantes eum in multis: quæ Iesus silentio diluebat, *ita vt miraretur Præses vehementer,* quòd in summo periculo pro se non loqueretur, quando id etiam judex expetebat, volens ipsum liberare. *Posui ori meo custodiam, cùm consisteret peccator aduersum me.* Quanta mansuetudo & patientia! quis contemptus mortis! *Pone Domine custodiam ori meo:* discam silere, quæ est summa sapientia. *Aurum tuum & argentum tuum confla, & verbis tuis facito stateram, & frænos ori tuo rectos, & attende, ne fortè labaris linguâ.* Aurum & argentum sunt virtutes, tum affectûs, tum intellectûs;

Silentium Christi.
Psal. 38. 2
Psal. 140. 3
Eccl. 22.

hæ

Iacob. 3.2. hæ omnes sunt necessariæ ad rectè loquendum. *qui non offendit verbo, is perfectus est vir*, *omni virtute ornatus.*

MEDITATIO XXXIII.

Mittitur ad Herodem, à quo illusus remittitur ad Pilatum.

PVNCTVM I.

Luc.23.25 VRGENTIBVS Pharisæis, quòd *commouisset vniuersam Iudæam, incipiens à Galilæa*: indeque intelligens Pilatus, *quòd Galilæus esset, & de Herodis potestate, remisit Christum ad Herodem, qui & ipse tunc erat Ierosolymis.* En, quomodo labores, & peregrinationes Christi, *qui*
Act.10.37. *benefaciendo & sanando omnes oppresos à Diabolo pertransierat Galilæam & Iudæam*, pro seditiosissimo mortalium habetur. Et ecce, iam tertiò per plateas Ierusalem rapitur ad tribunalia, & nunc quidem ad Regis incestuosi, qui fratris
Marc.6.17 viuentis vxorem duxerat, & *Beatum Ioannem*
27. *Baptistam decollauerat.*

PVNCTVM II.

EXCIPITVR Christus ab Herode humaniter, spe videndi aliquod miraculum ab eo fieri: sed Christus detestatus est illius scelera; nec curiositati seruire voluit, & optatam sibi mortem noluit impedire. Imò *tacuit nihil respondens*, quamuis starent *Sacerdotes*, & *Scribæ constanter accusantes eum.*

PVN-

PVNCTVM III.

SPERNIT Christum Herodes cum exercitu suo, & *illusit indutum veste alba, & remisit ad Pilatum; & facti sunt amici.* 1: Quòd non responderet quidquam, habitus est pro stolido, quodque ex stultitia faceret se Regem, quare *illusus veste alba*, qua Cæsares vtebantur. Exagitatus etiam est dicteriis & pulsatus. Et erat is æterna Sapientia. sic medebatur meæ superbiæ. Contingat mihi pro Christo ornari ijsdem insignibus. 2. Qua irrisione per vias sit reductus. *Deridetur justi simplicitas. Lampas contempta apud cogitationes diuitum, parata ad tempus statutum.* 3. Auita & renouata confusio apud Pilatum, cùm in ea veste comparuit; ministris quoque illius fabulam promouentibus. Ego autem affecto videri sapiens: *Si quis inter vos videtur sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat, vt sit sapiens: sapientia enim hujus mundi stultitia est apud Deum.* 4. Alba vestis innocentiam Christi designat, cui à mundo illuditur. Optem illam consequi, licèt foris humilier & vexer, sicut sponsa, quæ ait: *Nigra sum, sed formosa*: gloria ejus ab intus, foris autem obscura & afflicta. 5. *Facti sunt amici* per hanc Christi vexationem: scilicet ejus passio vnire debebat vtrumque populum in vnam Ecclesiam, Iudæos, & gentiles: Nota etiam, quomodo valet ad conciliandos animos deferre alteri. nam eò quòd remisit quasi subditum ad Herodem, conciliati sunt. sed & in illis verificatur: *Astiterunt Reges terræ & principes conuenerunt in vnum aduersus Dominum. &*

Luc. 23. 11. 1. 2. Iob. 12. 5. 3. 1. Cor. 3. 18. 4. Cant. 1. 5. 5. Psal. 2. 2.

aduersus Christum ejus. sed *qui habitat in cœlis, irridebit eos.*

MEDITATIO XXXIV.

Christus Barrabæ postponitur.

PVNCTVM. I.

Componitur cum Barraba.

CVM propter solennitatem Paschatis soleret populo donari vnus ex vinctis, ob aliquod maleficium, excogitauit Pilatus, hac ratione se posse liberare Christum, quem innocentem judicabat. quod vt certiùs obtineret, elegit perditissimum latronem, homicidij, & seditionis reum, quem cum Christo proponeret; fore euidens, vt potius Christum, quàm tam sceleratum hominem populus liberari peteret. Sed inprimis hæc ipsa comparatio Christi, & latronis, ad insignem Christi ignominiam cedebat. Deinde, cùm populus proclivis esset ad id, quod erat rationabilius, principes Sacerdotum & seniores persuaserunt populis, vt *peterent Barrabam: Iesum verò perderent.* videlicet calumniosè contendendo, quòd pejor, & perniciosior esset ipso latrone. quod intuens Christus dolebat, sic decipi populum simplicem. Tandem detestabilissimum est, quòd cùm latro tot haberet patronos, Christus neminem. Qui proinde dicere Patri æterno potuit: *Tibi derelictus est pauper, orphano tu eris adiutor.*

Barrabæ postponitur à Sacerdotibus

Psal. 9. 14.

PVNCTVM II

Populus petit Barrabam.

ACCLAMATIO populi pro latrone: *Tolle hunc & dimitte nobis Barrabam.* Si proponi simul

simul maximus fuit contemptus, quantus erit fuisse ei prælatum facinorosum? verè Iesu bone dixeris! *Ego sum vermis & non homo, opprobrium hominum & abiectio plebis.* Psal. 21. 7.

En, qualia sunt hominum judicia, & quis velit ab eis pendere, siue laudent, siue vituperent? bene est quod ab eis non pendet bonum nostrum, & salus. quare spernam illa, in vtramuis partem sint, illud vnum curans, qualis sim apud Deum. Iudicij peruersitas

Huic peruerso judicio simile est, quod peccator facit, cùm præfert creaturam Deo in quouis lethali peccato, nam in tentatione ei proponitur, vtrum malit? ac ratio quidem suggerit pro Deo, sed mali instigatores, Diabolus & caro eunicunt, vt præeligat breuem gustum infinito bono, cùm ipse est alioqui infinitis obstrictus debitis. Peccator Deo præfert Barrabam.

PVNCTVM III.

PILATI replica, *quid igitur faciam de Iesu?* obstupit Pilatus, quòd optassent latronem, posthabito homine innocente. Malè autem interrogat ipsos, sed debuit pro officio Christum innocentem absoluere; quod non est ausus homo pusillanimis. quid autem Iudæi respondent? *dicunt omnes: crucifige, crucifige*, rabie acti ingeminant, & poscunt mortis genus crudelissimum. Peccata nostra clamant, ipsa te crucifigunt, sed bene est quòd ipsamet crucifigantur tecum sicut dicit Apostolus tuus: *quia vetus homo noster simul crucifixus est, vt destruatur corpus peccati.* O destruatur in me, ne vltra seruiam peccato rursum crucifigens mihimet ipsi Filium Dei. Pilatus pusillanimis. Peccata clamant Crucifige. Rom. 6. 6. Heb. 6. 6.

MEDITATIO XXXV.

Christus flagellatur.

PVNCTVM I.

Flagellatio Christi.

PILATVS addixit Christum flagellationi, quamuis innocentem agnosceret: vt sic satisfaceret furori Iudæorum, eumque à morte liberaret: nam ait: *Nullam causam mortis inuenio in eo, corripiam ergò illum, & emendatum dimittam.* Quòd si id non succederet, flagellatio illa esset pro ea, quę ex more Romanorum infligebatur crucifigendis: quamuis sunt, qui colligant, secundò fuisse flagellatum, cùm damnatus jam esset mortis.

Luc. 23. 16 22.

Iniqua hæc fuit sententia, cùm sciret esse innocentem; Ignominiosa, quòd supplicium seruorum; Crudelis, eò magis, quòd credibile est, Pilatum jusisse ita Christum tractari, vt miseratione illius immania corda Iudæorum flecterentur. Acceptauit Iesus patienter, nihil pro se allegans, aitque; *Ego autem in flagella paratus sum, & quæ non rapui, exoluam.*

Psal. 37. 18
Psal. 68. 5.

PVNCTVM II.

Vestibus nudatur.

CHRISTVS nudatur ad flagella, &, vt aliqui putant, brachijs in altum porrectis ligatur ad columnam quanta illa confusio? vt mihi stolam gloriæ promereatur, qua ipsa ego me sponte exspoliaui sæpè, & abjeci, sine pudore.

PVN-

PVNCTVM III.

FLAGELLATVR crudeliter. id æstimandum, 1. ab instrumentis, quæ feruntur fuisse triplicia, virgę spinosę, nerui durati, & catenæ ferreæ. 2. à complexione corporis delicata; & ex priore sudore sanguineo, totiusque noctis exagitatione, valdè afflictis viribus. 3. ab immanitate tortorum, vrgente etiam jussione Præsidis, & diaboli suggestione, quò ad impatientiam induceretur, & succedentibus sibi percussoribus. 4. à multitudine plagarum, quæ fuerunt innumeræ, haud seruata lege Moysis, quæ infra quadraginta esse jubebat.

1. Instrumēta triplicia
2.
3.
4.
Deut. 25. 3.

Itaque *à planta pedis vsque ad verticem non erat in eo sanitas*. non species, neque decor: *vidimus eum, & non erat aspectus, & nos putabamus eum quasi leprosum & percussum à Deo, & humiliatum*. Excipiebat autem ictus summâ patientiâ, & absque vllo turbati animi signo, adeò vt quidam Ethnicus scriptor de eo sic locutus fuerit; ô virum infractum animo, qui nec precem, nec lachrymam fudit: & S. Petrus; *qui cùm pateretur, non comminabatur*. & ego corpori meo indulgebo?

Isai. 1. 6.
c. 53. 2.
Patientia Christi summa.
1. *Petr*. 2. 23

MEDITATIO XXXVI.

Christus coronatur spinis.

PVNCTVM I.

QVòD milites nouum excogitauerint inuentum probrosè & crudeliter excruci- Coronatio Christi.

andi Christum. Non erat amori ejus satis, communia pati, & studium, quo mortales excogitant semper alios modos indulgendi cupiditatibus suis, debuit extraordinariis Christi supplicijs coargui, & reprimi. Ad hæc milites illi, qui Christum flagellauerant, ad spectaculum conuocant reliquam cohortem, vt ludibrium fiat insignius.

PVNCTVM II.

Nudatur denuo.

EXVVNT *propriis vestibus, & induunt clamydem coccineam.* Iterum igitur nudatus exhibetur in tanta militum corona, & quia plagis adhæserat tunica interior; reuulsa est cum ingenti dolore, præsertim cùm violentè detraheretur: Injiciunt Christo vestem purpuream, vti regiam, vt quod honori summo aliis esse solet, idipsum Christo esset despectu, En, vt sponsus tuus, ô anima, candidus est, & rubicundus! ab Herode priùs albâ, nunc à Pilato rubicunda veste circumdatus. Peccata nostra sunt hæc purpura Christi humeris imposita.

Purpura induitur.

PVNCTVM III.

Impressio Coronæ.

PLECTENTES *coronam de spinis, imposuerunt super caput eius.* coronari solebant Reges, triumphantes Dij. Illuditur ergò Christo, vt vano Regi, qui paulò antè more triumphantis intrauerat Ierosolymam, & qui se filium Dei faceret. Egredere anima, & *vide Regem Salomonem in diademate, quo coronauit eum mater sua* synagoga, ex qua est secundùm carnem

Cant. 3. 11.

carnem. ſiccine tamen ille *gloriâ & honore coronatus*? Nec ad contumeliam tantum coronatur ſic, ſed etiam ad immanem cruciatum, ſpinis fodicantibus ſacrum caput, & cruoris riuos elicientibus, qui largiter fluentes, venerandum vultum, os, oculos oppleuerunt. Apage ſuperbia, apage voluptas dum ita Rex meus luditur, & configitur ſpinis. *Pſal. 8. 6.*

Pvnctvm IV.

ARVNDINEM *in manus* dederunt pro ſceptro; notantes ejus regnum eſſe inane & ludicrum. Accipit, tenetque fortiter irriſionis inſigne. Terreni Reges ex auro ſolido conficiunt ſcepta, cùm contrà illorum regnum ſit inane & fluxum, & tanquam baculus arundineus, qui frangitur, ſi innitaris, & manum perforat. Addunt ad inſignia regia ludicram adorationem, nam genu flexo ante eum, illudebant ei dicentes, *Aue Rex Iudæorum.* Per luſum vos adoratis, at Angeli ſeriò, ſalutatis irriſoriè, quem laudant Angeli, atque Archangeli. Salutauit & Iudas Chriſtum, ſed corde ficto, cùm mortem ei moliretur, quem ſalutabat: iſti autem palàm irrident ſalutando. Sic inter peccatores ſunt alij ſimulati, alij aperti. Adorant vno genu, vt plerique mortalium, ex parte tantum Deo ſeruientes, non toto corde, mente, & viribus.

Arundinis geſtamen.

Illuſoria adoratio.

Pvnctvm V.

QVEM vt Regem irriſerant, tanquam vile mancipium atrociter tractant: nam *accipiun-*

Percuſſio alapæ;

piunt arundinem, & percutiunt caput eius, & alapas dant, & expuunt in eum. Similia in domo Cayphæ perpessus fuerat, omnia injuriosissima. sed quòd arundine tundebatur caput, etiam fuit acerbissimum, sentibus coronæ sic altiùs infixis; & fœda flegmatum colluuies horrorem, & nauseam creabat. Ferebat autem omnia humiliter, & patienter, nemine ex tot circumstantibus compatiente, sed omnibus ex spectaculo miserabili voluptatem capientibus, risumque captantibus.

MEDITATIO XXXVII.

Producitur ad populum coronatus Rex.

PVNCTVM I.

PRODVCITVR ad populum. sic fuerat deformatus, vt putaret Pilatus, mitigari illius aspectu posse rabiem Iudæorum: quare ex editiore loco eum ostentat. *Exiuit ergo Iesus portans spineam coronam, & purpureum vestimentum.* Qualis confusio, sic inimicis ostentari! quâ id demissione tulit mitis Iesus! ô quàm, aliùs in monte Tabor apparuisti! *Ioan. 19. 5.*

Ecce homo; varia consideratio hujus dicti. Ait ergo illis: *Ecce homo*, qui sic est deformatus, vt figuram hominis non habeat. & est tamen homo, & homo ille, quem vos ambitus accusastis. ô speciose præ filiis hominum, vbi species, vbi decor? ô velim sic exteriùs deformari, vt reformer interiùs.

Deinde cogitabo, quòd Pater æternus per Pila-

Pilatum sic nobis exhibeat Filium suum, dicatque: *Ecce homo.* Homo quidem, sed & Deus, & Angelorum Dominus, & Redemptor tuus, qui huc se abiecit propter te. Vicissim quæram: An iste est cui testimonium in monte dedisti, quod sit Filius tuus? vbi ergo nubes lucida? vbi testes Moyses, & Elias? vbi reliqua? *Protector noster aspice, Deus, & respice in faciem Christi tui.* Ps. 38. 10.

PVNCTVM II.

IVDÆI adeò non moti sunt illa Christi specie, vt exarserint magis Pontifices, & ministri clamantes: *Crucifige, Crucifige eum.* Perge, comple quod cœpisti. Quid ibi sensit Christus, visa pertinacia ingrati populi, in quem tot contulerat beneficia? & quod idcirco deserendi essent à Deo. Tu contrà, acue studium, & feruorem placendi ipsi, in quandam pro ea injuria compensationem. Pilatus ipse commotus tanta pertinacia, à se remouet judicium dicens: *Accipite eum vos & crucifigite. Ego enim non inuenio in eo caussam.*

Crudelitas Iudæorum major in Christum.

Responderunt Iudæi; *nos legem habemus, & secundùm legem nostram debet mori, quia Filium Dei se fecit.* Ex prætextu legis accusatur blasphemiæ & reus mortis agitur. *Qui non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo.* sic filij sæculi, alioqui diuinę legis contemptores, prætexere zelum legis solent, quando ad suas cupiditates abuti illa volunt Philip. 2. 6.

PVNCTVM III.

EX accusatione Iudæorum, quòd filium

Dei se faceret, timere cœpit Pilatus tantò magis, nam mores Christi, & insita majestas suffragabantur tali existimationi. Quare sine arbitris eum interrogat, *vnde es tu*? Cui cum Iesus nihil responderet fastu tumidus obiectat, *mihi non loqueris*? & potestatem suam jactat, qua possit Christum vel crucifigere, vel dimittere pro libitu. Tunc Iesus, non jam pro se dicturus, sed pro Patris æterni gloria respondit: *Non haberes potestatem aduersum me vllam, nisi tibi datum esset desuper: propterea qui me tradidit tibi, maius peccatum habet*. Cordi fuit CHRISTO, vt constaret, voluntarium esse sacrificium, ex ordinatione Diuina.

Pilati superbia

PVNCTVM IV.

Ioan. 19. 12

QVÆREBAT adhuc Pilatus dimittere Iesum. Iudæi autem *clamabant, si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris: omnis enim qui se Regem facit, contradicit Cæsari* quibus conterritus *adduxit foras Iesum. & sedens pro tribunali dixit Iudæis*, Ecce Rex *vester*. en, qualis Rex, à quo scilicet metuere Romani debeant: vel si instinctu diuino dictum accipiatur, En, ille Rex vobis expectatus, Redemptor *Israël*, inspiciam ego ipsum, illis repellentibus; nam clamabant denuò, tolle, crucifige eum.

PVNCTVM V.

Rabies Iudæorum.

INSTAT adhuc Pilatus: *Regem vestrum crucifigam*? responderunt Pontifices, *non habemus Regem nisi Cæsarem*. Quid ita? an non Christum expectatis? & quomodo solùm Cæsarem,

ſarem, qui vos ſeruitute premit, & quem pejus angue odiſtis? ſic, vt odium ſuum expleant in Chriſtum, quiduis cæci agunt, Veniet in vos Cæſar, ac Deo ordinante, pœnas à vobis exiget abnegati Chriſti Regis. ô, quoties ego poſthabeo Chriſtum mundo, variiſque reſpectibus à vero abducor! Et en, vt eſt cæca paſſio animi, cæca inuidia, & odium in aliquem ſemel conceptum.

MEDITATIO XXXVIII:

Damnatur ad Crucem.

PVNCTVM I.

VXOR Pilati nunciat marito ſedenti pro tribunali. *Nihil tibi & juſto illi, multa enim paſſa ſum per viſum propter eum.* id potuit accidere à malo genio, qui, viſa Chriſti virtute, & patientia inter tot acerbitates, veritus ſit, ne regno ſuo malè cederet illius mors. Tantum valet eximia virtus, etiam apud hoſtem & improbum. Vel etiam à bono Angelo ſuggerente, judicium illud fore marito ejus exitiale. Nempe voluit Deus ſic etiam teſtatam reddere innocentiam in ipſo damnationis articulo.

Mat. 27. 19. Viſio vxoris Pilati à quo cauſata?

PVNCTVM II.

PILATVS videns, ſe nihil proficere ſuadēdo, lauit manus, dicens, innocens ego ſum à ſanguine juſti hujus, vos videritis. præambulum ſententiæ in Chriſtum fuit, profiteri ipſum juſtum. Fruſtra autem in alios crimen reijcit.

Reſ-

Sanguis Christi aliter super malos quã bonos.

Respondit vniuersus populus, *sanguis ejus super nos, & super filios nostros.* ô diri in seipsos imprecatio, quæ & apprehendit illos. Ego aliter mihi imprecabor illum sanguinem, vt lauet & sanctificet me. Lauit Pilatus foris manus, non intus conscientiam, idque fit, cum prætexitur malè factis excusatio apud homines. Ego imprimis cor habere mundum velim.

PVNCTVM III.

Mortis sententia injustissima.

PILATVS *adiudicauit fieri petitionem eorum.* quanta injustitia! reclamante conscientia. *Et Iesum tradidit voluntati illorum, vt crucifigeretur.* nam hoc petiuerant. quanta crudelitas! qui plausus furentium consecuti? Christus autem libens sententiam acceptauit, vti decretam in tribunali diuino pro hominum salute. Vbi Matri renunciata est, obriguit, sed & acquieuit Diuinæ dispositioni.

MEDITATIO XXXIX.

Baiulatio Crucis, & iter ad Caluariam.

PVNCTVM I.

Exuitur chlamyde.

EXVITVR chlamyde, & propriis induitur vestimentis, cruxque portanda ei porrigitur.

Delusus fuerat Rex, jam vt latroni detrahitur purpura sed non coronas, ne cruciatu leuaretur: & significatur ejus regnum permanens. sce-

sceptro; pro arundine autem trabs ei traditur. Ad portandam crucem debeo exui inordinatis affectibus, & Christi moribus indui, quibus agnoscar discipulus ejus. Cùm porrigeretur Christo crux, haud dubiè intimo corde salutauit veriùs, quàm Andreas, tale quid dicens: Salue crux pretiosa, diu desiderata, sollicitè amata, & aliquando concupiscenti animo præparata. Amplexum, & osculum dat, sacrisque imponit humeris. ô sic ego oblatam crucem amplectar! Crux portanda cum Christo.

Ad cumulum ignominiæ duo simul latrones educuntur, qui oblatas cruces auersati sunt, cum eas meriti fuissent. Christus autem innocens suam pro alienis peccatis lubens tulit. Illuditur Vt latro.

PVNCTVM II.

PRodit inter duos latrones, *baiulans sibi crucē* per plateas Ierusalē præcone proclamante supplicij merita. Sustinetis hoc Angeli? & tu Pater æterne? videlicet, vt præfigurauit Abrahā, ligna filio tuo Isaac imponis: tu fers ignem, & gladium, ignem charitatis: qua sic *dilexisti mundum, vt Filium tuum vnigenitum dares* gladium autem justitiæ, qua pœnas exigis nostrorum scelerum ab immaculato Agno. Adure, ô Domine, isto igne cor meum. Baiulatio Crucis. Figura in Isaac. Ioan. 3. 16.

Succumbebant graui ponderi delicata mēbra exhaustaque tormentis: cespitabat Iesus, impingebat, cadebat; &, recrudescentibus plagis, rigabat cruore vias. O Angeli, cur non subleuatis? ô si potuissem ego! Et an non pretiosum sanguinem colligitis? imò, non peribat ex eo quidquam. Succumbit crucis & peccatorū ponderi.

Porrò

Isai. 53. 6. Porrò grauabant Iesum multò magis peccata nostra. *Omnes enim quasi oues errauimus, vnusquisque in viam suam declinauit, & posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrûm, principatus eius super humerum eius.*

PVNCTVM III.

CRVX transfertur in Simonem Cyrenensem. Crucem ferenti Christo petulanter insultabant, at quòd deficeret sub pondere, veriti Sacerdotes, ne vitâ destitueretur, aut nimis serò ad locum supplicij veniret pro desiderio, quo tenebantur ipsum crucifigendi, substituerunt alium. Confidam ego de diuina bonitate, quòd oportunè me subleuabit in cruce ferenda. Potuit Christus sibimet addere vires ad ferendum, sed noluit vti miraculo: vt ita etiam significaret, quòd crux ejus foret etiam alijs communicanda: nam & inuitauerat: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum & tollat crucem suam, & sequatur me.* Suam, inquit: nam propria est, quòd viribus cujusque accommodata; & Christi est, quia ab illo, & ad illius imitationem, & ex ipsius amore.

Cur crucē alteri permittit imponi?

Luc. 9. 23.

Cogitur Simeon.

Deut. 21. 23.

Cogi debuit Simeon ad portandum, nam Iudęi pro maledicto habebant, vel tangere: quia in lege vocatur *maledictus homo qui pendet in ligno.* Milites gentiles probro ducebant, discipuli & amici non aderant, vel non audebant se ingerere.

Qui crucē detrectant

Sic crucem detrectant. 1. Infideles, qui ejus virtutem non agnoscunt. 2. mundani, & ambitiosi, qui dedecori habent. 3. sensuales, quòd

1. 2. 3.

quòd carni aduersetur. Flebat Paulus *multos esse inimicos cruce Christi, quorum Deus venter est, & gloria in confusione eorum.* Phil. 3. 18.

Coactè omnes portant, quatenus natura abhorret; quoad voluntatem autem, quidam coactè, quia planè refugiunt, & impositam impatienter ferunt; alij, quia non spontè suscipiunt; sed vita tamen necessitate, tolerant pacatè, vt Simeon iste; alij denique obuiis manibus occurrunt illi, & gaudent. Ex quibusnam tu es? stude, vt sis ex postremis. Nō coactè, sed spontè amplexanda crux.

PVNCTVM IV.

CIRCA substitutum in ferenda cruce Christi considerandum, quòd vocatur *Simeon*, id est, obediens: quæ virtus vincit repugnantiam voluntatis, ad tollerandam crucem. Et eadem subleuat Christum: &, qui ejus loco sunt superiores, vt cùm gaudio, & non gementes præsint. Christi obedientia vsque ad mortem crucis commendatur. 2. Simeon iste peregrinus erat, & ex villa veniens Ierosolymā. Sic oportet esse peregrinos, & tendere in cœlestem Ierusalem, quibus occurret Christus, vt ab eo crucem accipiant. 3. labor Simeonis fuit breuis, memoria hucusque gloriosa, eritque. ita continget nobis.

Portans crucem fit Simeon. 1. Obediens. 2. Peregrinus. 3.

PVNCTVM V.

ALLOQVITVR mulieres: *sequebatur turba multa*; alij, vt affigerent cruci; alij vt fruerentur spectaculo, vt sacerdotes; alij curiositatis causa; alij commiseratione quadam; Diuersitas sequentiū Christum.

nullius,

nullus, vt juuaret, aut cum eo moreretur. *Alloquitur mulieres flentes ipsum: Nolite flere super me; sed super vos ipsas flete, & super filios vestros.* non prohibet lachrymas commiserationis, sed præfert compunctionis, quibus delentur peccata, tùm propria, tùm aliena. indicat etiam luctuosissimas pœnas, quæ, ob crucifixum Dominum, consecuturæ erant gentem Iudeorum. Rationem autem reddit: *nam si in viridi ligno hæc fiunt, in arido quid fiet?* si tam speciosa arbor, ob alienam culpam sic exscinditur, quid supplicij manet peccatores, quasi inutilia ligna, & solùm igni apta.

PVNCTVM VI.

B. VIRGO admonita de condemnatione Filij, occurrit eunti, visâq; à filio, se mutuò aspectu conuulnerarunt. Igitur relicta ciuitate, ad Caluariæ montem peruenit. Vtique relictâ, quæ ob infidelitatem abijcienda erat, fructuque mortis Christi priuanda.

MEDITATIO XL.

De loco & tempore crucifixionis, de oblato felle, ac denudatione.

PVNCTVM I.

1. Eligit locũ apertum. DE loco & tempore mortis Dominicæ. Locus fuit mons Caluariæ. In aperto voluit mori, vt pateret omnibus, qui pro omnibus moriebatur: & in infami supplicij loco, ad majorem ignominiam. Et in caluariæ loco, ad horrorem, quòd ibi reorum caluariæ con-

gestæ essent, atque vt significaret, sua morte se viuificaturum defunctorum ossa.

Tempus elegit meridianum, vt confusio esset maior, in clara luce; &, vt intelligeretur summus ardor charitatis qua se offerebat holocaustum; & in die Paschatis, quando conueniebat Ierosolymam innumerabilis multitudo. Natiuitati autem elegit noctem mediam, & locum ignobilem, vt gloriam suam occultaret.

2. Tempus meridianũ

PVNCTVM II.

POTATVR vino felle mixto, cùm alijs ad solatium præberi potus soleret, & sic inuentus modus cruciandi ipsum; etiam intus. Discam ferre ingrata palato; & quod, pro leuamine, inferatur mihi molestia. *Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potauerunt me aceto. Nos comedim⁹ vuam acerbam, & dentes tui ô Domine, obstupuerũt.* Opera ex se bona, at mala intentione, alijsve circumstantijs infecta, verè sunt vinum felle mixtum. quàm ratò nostræ actiones puræ sunt absque imperfectionibus! contrà, nobis propinat Christus vinum meracissimum, corpus, & sanguinem suum, & liquidissimas consolationes.

Felle potatur & cur.

Psal. 60.22

Iere. 31.29 Ezech. 18. 2.

PVNCTVM III.

DENVO exuitur vestibus, vsque ad nudum in oculis tantæ multitudinis, & petulantium militum, atque irrisorum. fert patienter ignominiam hanc, peccatis nostris debitam; præbet exemplum nuditatis Euangelicæ; docet ferre defectus rerum. Hac sua

Vltimò vestibus nudatur & quare?

nuditate tegit nuditatem primi Adæ, comparans illi stolam gloriæ. Tanquam alter Noë meliore vino inebriatus, vino charitatis, à suo populo, quasi Filio, ludibrio habetur. Nudatio hæc fuit etiam acerbissima, quòd interior tunica carni adhæresceret concisæ vulneribus, quæ refricari necesse fuit, & alicubi pellem etiam à carne detrahi.

MEDITATIO XLI.

Christus Cruci affigitur.

PVNCTVM I.

Christus extendit se obedienter super crucem.

EXTENDITVR super lignum Crucis, ad mandatum tortorum: obedienter se locat super crucem, extenditq; sacras manus, pro eo, quòd Adam extendit manus ad pomum arboris vetitæ. Extendo ego manus meas ad mandata tua, Domine, & configi cruci malim, quam ab eis recedere.

Gratias agit Patri.

Sic extensus, levatisque in cœlum oculis gratias agit Patri, quòd tempus adduxerit perficiendi sacrificium, tum offert se pro salute mundi in odorem suauitatis. Ita Isaac colligatus super struem lignorum, expectabat ictum paternæ manus, vt modò Christus, impiorum carnificum. Ast ibi Abraham cohibitus est ab Angelo; hîc æternus Pater non cohibet tortores: ibi satis fuit Deo promptitudo voluntatis, hîc autem consummata obedientia postulatur.

PVN-

PVNCTVM II.

CLAVIS configitur. dolor acerrimus in corpore delicato, & partibus tenerrimis, & neruosis. Dein verò, quòd manu vna confixa, nerui contracti sunt, oportuit vi maxima corpus distendere, quò ad foramen in cruce factum manus altera pertingeret: quo facto luxata sunt membra cum incredibili cruciatu. quò spectat: *foderunt manus meas & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea.* nam in exhausto corpore per distensionem illam ossa singula discerni poterant. O verè *virum dolorum*, ô *manus, in quibus abscondita est fortitudo Dei.* ô IESV, *quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum!* quis ausus tantum facinus? ego: peruersa mea opera fcderunt manus tuas, & inordinati affectus tuos pedes perforant. Conuulsio ossium in mystico Christi corpore efficitur per animorum dissensionē. absit à nobis. O, si dinumerare mihi liceat omnia ossa tua Domine! si internas tuas virtutes illuminatis oculis aspicere, ad imitandum! quid retribuam Domino vicissim? *omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis est tibi?* Vires impendam omnes, vt laudem te, & vni tibi seruiam, quia tu solus es. Noli, ô homo, obliuisci Matris, cuius cor, auditi malleorum crudeles ictus penitus transuerberarunt.

Transfixio manuum & pedum.

Psal.21.17

Isa.53.3.
Habac.3 4
Zach.13.6.

Psal 34.10

PVNCTVM III.

ELEVATVR Crux in altum, & impetu in paratam fossam demittitur. res doloris plena; dum sic manus pedesque laceran-

Eleuatio Christi.

1. Dolorosa. tur, vnde quatuor riui sanguinis, tanquam totidem ex paradiso flumina dimanant, ad irrigandam vniuersam faciem terræ, nec habet vbi caput suum reclinet. nam, si ad lignũ, spinæ altiùs infigebantur.

2. Ignominiosa. In eleuatione Crucis factus est omnibus cõspicuus, cum confusione maxima; & plausum dederunt inimici cùm ingenti clamore & irrisione, gratulantes sibi. At pias mulieres, & si qui aderant ex amicis; ac inprimis Matrem, quantò aliter affecit miserabile spectaculum! Si amici Iobi, viso illo, ita obstupuerunt, quantò maior hic, & quantò habitus indignius! & hæc patitur tui causa.

MEDITATIO XLII.

Mysteria in Christo crucifixo.

PVNCTVM I.

Quis cruci fixus? I. Deus CHRISTVM pendentem considerabo, vt DEVM. quare sub Cruce positus, ab ea in cœlum oculos mentis attollam, & eundem illum; in cœlo Empyreo tanquam in throno sedentem, conspiciam; *cuius cœlum sedes est, terra autem scabellum pedum eius.* Et hic, *qui ascendit super Cherubim, & ambulat super pennas ventorum, quiq; appendit tribus digitis molem terræ.* hic tribus clauis trabi affixus ipse pendet, etsi non tam ferreis illis, quàm incorporeis aliis, amore in nos, obedientiâ erga Patrem, & zelo gloriæ illius. O his configar ego etiam cruci! & Trisagion illud in actionem gratiarum pro tribus clauis canam, *sanctus, sanctus, sanctus*, velans interim alis meis, vt

Isa. 66. 1.
Psal. 17. 11
Isa. 40. 12.

Sera-

Seraphim, faciem, & pedes Christi, ac profitens incomprehensibilem eius esse tum maiestatem gloriæ, tum humilitatem crucis.

PVNCTVM II.

II. Sacerdos.

CONSIDERABO in cruce Christum tanquam *Sacerdotem magnum, principem pastorum, & episcopum animarum nostrarum*: offerentem non sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed proprium, eumque totum, in holocaustum suavissimum. Cuius tanta est virtus, vt rigore iustitiæ valeat ad satisfaciendum pro omnib⁹, quamuis infirmorum hominum, vel grauissimis peccatis, & quòd offerens sit ipse Filius Dei, vnde illius Passiones vim accipiunt infinitam, tam merendi, quàm satisfaciendi.

Hebr. 6. 30. 1. Petr. 5. 4. c. 2. 25.

Sacrificij virtus.

Habet Sacerdos iste insignia sua. pro tyara coronam spineam; pro virga pastorali crucem (quanquam hęc etiam altaris vices subit) pro anulis clauos; pro veste sacerdotali carnem variè concisam, & sanguine purpuratam. Offeram ego vicissim aliquid, *cor contritum & humiliatum Deus non despicies*: offeram & sacrificium laudis. *Psal. 50. 19*

PVNCTVM III.

CONSIDERABO, vt doctorem veritatis nobis à Deo datum, qui, cùm per omnẽ vitam verbo & exemplo docuisset sub finem, ex cruce quasi ex cathedra, veluti compendio, exposuit totius doctrinæ summam. Docue-

III. Doctor.

rat antea pluribus, qui sint beati verè habendi, earumque beatitudinum paradigma seipsū in cruce exhibuit. Vt maximè quadret illud : Exod.25. 40. *Inspice, & fac secundùm exemplar, quod tibi in monte monstratum est.* Et illud : 1.Cor.2.2. *non iudicaui me scire aliquid inter vos, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum.*

PVNCTVM IV.

Bellator fortissimus. CONSIDERABO, vt ducem, ac bellatorem fortissimum, qui in monte Caluariæ, tanquam destinato pugnæ loco, tartareas potestates deuicit, easque in suo corpore triumphauit. Ipsius inprimis serpentis Gen.3.15. *caput contriuit*: qui primis hominibus in fraudem inductis, originale peccatum introduxit in mundum, & per peccatum, mortem: ex quo peccato septem alia tanquam capita pullularunt, quod monstrum est, sicut *Draco* Apoc.12.3.9. ille *rufus* in Apocalypsi *habens capita septem*: atque hunc etiam per crucem prostrauit, in qua iustificamur à peccatis. Exod.7.12. *Virga crucis deuorauit virgas* Pharaonis, id est, omnes Diaboli conatus eludendo, vt homines tandem à seruitute illius vindicaret. Iud.7.20.

Confracta est testa in manibus Gedeonis, vt inclusa *lux* emicans perstringeret ac *sterneret Madianitas.* Ita passo Christo in carne, Diuinitatis in ea habitantis infinita vis foras exeruit sese, omnesque inuisibiles aduersarios, peccatum, mundumque debellauit.

MEDITATIO XLIII.

De Titulo Crucis.

PVNCTVM I.

VERBA tituli in quo, vt ait Marcus, continebatur caussa eius, id est, Christi, ob quam crucifixus fuit. Marc. 15. 26.

IESVS. Hæc prima caussa mortis, vt, iuxta nomen suum, saluaret nos in sanguine suo. Luc. 2. 21. Vnde & hoc *nomen* ipsi est *impositum*, cum effusione sanguinis in circumcisione. Nunc autem superponitur cruci, supra caput eius, tanquam iam consummatâ saluatione per totius sanguinis effusionem, qui largiter fluebat ex perforatis membris. *Oleum effusum nomen tuum*. Cant. 1. 2. sanas enim vulnera nostra sãguine tuo effuso, tanquam oleo saluberrimo. Esto *mihi* IESVS, ô Domine, & salua me; esto oleum, & medicamentum.

NAZARENVS. Id est, floridus. Secunda caussa, vt in arbore crucis positus produceret flores pulcherrimos, & suauissimos excellentium virtutum. Verè, IESV, dicere potes: Lectulus noster floridus. is est crux.

Significat etiam sanctum. quo significatur, hunc, qui crucifixus est, non ob sua peccata Isa. 53. 11. pati, sed propter aliena: sicut ait Isaias: *Iustificabit ipse seruus meus iustus multos, & iniquitates eorum portabit.*

Ergò: *sub vmbra illius, quem desideraueram,* Cant. 2. 3. *sedi: & fructus eius dulcis gutturi meo. Ascendam in palmam & apprehendam fructus eius*, fructus salutis, ex floribus crucis prouenientes. c. 7. 8.

REX. Hæc tertia causa ex parte Iudæorum, cur sit crucifixus. quòd se Regem faceret, vt illi interpretabantur, temporalem. at, verè Rex erat, sed cœlestis, cuius regnum in cruce fundatum est. Quia *Dominus regnauit à ligno*, si conregnare volo, crucifigi simul debeo.

Psal. 95. 10

IVDAEORVM. quantumuis illi nolint: nam *sui eum non receperunt*. est autem constitutus à Patre *Rex super Sion montem sanctum eius, prædicans præceptum eius*. Porrò regnat si minus super Iudæos carnales. certè super spirituales, qui confitentur, & dant gloriam illi, quæ est notio vocabuli.

Ioan. 1. 11. Psal. 2. 6.

Scriptus erat titulus literis Hebraicis, Græcis, & Latinis: quo significabatur amplitudo regni illius super omnes gentes, vt sicut ait Paulus: *omnis lingua confiteatur, quia Dominus noster IESVS Christus in gloria est Dei Patris.*

Phil. 2. 11.

PVNCTVM II.

IVDAEI contenderunt emendare titulum: petieruntque à Pilato, vt non diceretur *Rex*: sed, quòd se *regem fecisset*.

Ioan. 19. 20.

Diuersitas legentium

Titulum hunc legerunt triplices homines. 1. *Inimici Iudæi*; qui, non intelligentes, voluerunt corrigere. Tales sunt hæretici, sacras Scripturas prauis glossis corrũpentes. 2. Curiosi, & obiter legentes: qui nec satis capiebant, nec curabant de sensu. Tales sunt fideles, qui Scripturam legunt per trãsennam, vnde non referunt fructum. 3. *Amici*, vt B. Virgo imprimis, & discipuli, cum pio affectu & studio. Tales fiunt participes latentium mysteriorum.

PVNCTVM III.

PILATVS recuſat mutare titulum, dicens: *quod ſcripſi, ſcripſi.* inſpiratum hoc reſponſum á Deo, quo ſancitur, verum eſſe titulum, quem nulla delebit poteſtas; Regnumque Chriſti eſſe æternum. Imitabor hanc conſtantiam in bonis propoſitis; & ſimiliter reſpondebo Mundo, Carni, & Diabolo, aliud ſuadentibus.

Tituli veritas & firmitas.

MEDITATIO XLIV.

Partitio veſtium, & blaſphemiæ in Cruci affixum.

PVNCTVM I.

PARTIVNTVR veſtes in oculis ipſius Chriſti, & cum irriſione, & eas veſtes, vnde *virtus exibat & ſanabat omnes, qui illas tangerent.* Abdicauit ſe Chriſtus ipſis veſtibus, & ius in miſeros crucifixores tranſtulit, ad exemplum perfectæ paupertatis. Liberalitas etiam fuit, quòd ſe totum, & ſua dedit, vſque ad veſtes, quæ in quatuor diuiduntur partes, quòd ex omni mundi plaga ad Chriſtum venientes ſtolam gratiæ accipere valent.

Luc. 6.19.

Paupertatis veræ exemplum.

PVNCTVM. II.

DE tunica ſortiuntur, ne diuidatur, erat enim *inconſutilis deſuper contexta per totum*, & quidem à Chriſti Matre. quæ, vt tinctam ſangaine Filij in manus talium cedere conſpexit, indoluit vehementer. Hæc, inquit, tunica

Ioan. 19. 23

Gen 37.33 nica Filij mei est, *fera pessima comedit eum, bestia deuorauit Ioseph.*

Tunicæ integritas quid notat. Ea vestis significauit sacram Christi humanitatem, in vtero virginis, operante Spiritu sancto, indissolubiliter contextam. nefas enim, Christum soluere, humanitatem à Deitate sciungere, cùm sit verus Deus, & homo.

Significat etiam vnitatem Ecclesiæ indissolubilem, quæ est vestis Christi. & quia vestis fuit duplex, exterior, & interior: illa est rituum externorum communicatio, hæc autem charitas, atque internorum donorum communio. Væ qui hanc vestem diuidit.

PVNCTVM III.

Mat. 27. 36. SEDENTES *milites seruabant eum.* id petierunt Iudæi, quoad vsque extinctum viderent, ne fortè ab aliquo deponeretur, aut solatio aliquo leuaretur. interea etiam subsannabant illum, & contumelijs appetebant.

PVNCTVM IV.

VARIE blasphematur Christus in cruce. *Prætereuntes mouebant capita sua dicentes: Vah qui destruis templum Dei, & in triduo reædificas illud, salua temetipsum; si Filius Dei es, descende de cruce.* Imò idcirco manebit, vt saluet multos. Diabolus quia aliàs suggessit, mitte te deorsum: nunc per istos, *descende de cruce. omnes videntes me, deriserunt me, locuti sunt labiis & mouerunt caput, aperuerunt super me os suum. Et plauserunt super me manibus omnes transeuntes per viam, sibilauerunt ore suo.*

Luc. 23.37. Mat. 17.41. Prætereuntium insultationes. Psal. 21. 8. Thren. 2. 15.

Item Principes sacerdotum illudentes cum

scribis

scribis & senioribus dicebant : *alios saluos fecit, seipsum non potest saluum facere. Si Rex Israel est, descendat nunc de cruce, & credimus ei. Cōfidit in Deo : liberet nunc, si vult, eum : dixit enim, quia Filius Dei sum.* 1. Exprobrabant impotentiam saluandi seipsum. 2. Præsumptam regis dignitatem. 3. Fiduciam vanam, quam in Deo ponebat. 4 Filiationem Dei inanem.

II. Sacerdotū exprobrationes. 1. 2. 3. 4.

Præterea etiam milites illudebant ei : *Si tu es Rex Iudæorum, saluum te fac*; nec non *latrones improperabant & conuitiabantur*. & vniuersè Lucas ait : *stabat populus spectans*, quod inter opprobrium ponit. *Ipsi verò considerauerunt me & inspexerunt me.* Erat aspectus illusorius. O, si aspexissetis, vt oportebat! retulissetis vtique salutem inde meliùs, quàm olim ex aspectu serpentis. quàm aliter aspiciebat Mater, & piæ mulieres! & illa quantum ex tot maledictis dolorem hausit!

III. Militum subsannationes. *Psal. 21. 8.*

MEDITATIO XLV.

Oratpro crucifixoribus.

PVNCTVM I.

HOC primum verbum locutus est in cruce. Non petit ignem de cœlo, vt Elias; nec maledicit, vt Noë, & Elisæus irrisoribus suis : sed, inter conuitia & blasphemias, petit veniam inimicis, perfectè implens præceptum suum : *Diligite inimicos vestros & orate pro iis, qui vos persequentur. Aquæ multæ* persecutionum *non poterant extinguere charitatem*, & hoc singillatim prædixit Isaias : *Et pro transgressoribus rogauit.*

Primum Christi verbum est amoris. *Matt. 5. 44.* *Cant. 8. 7.* *Isa. 53. 12.*

PVNCTVM II.

Patrem currogat

SINGVLA verba expendantur. *Pater:* Christus ipse, vt homo, ignoscebat, sed vult, vt Deus ignoscat. Patrem appellat pro fiducia orationis, & ad demerendum: monet etiam, quòd ipse sit Pater omnium, *qui solem suum oriri facit super bonos, & malos.* *Dimitte illis*, non exponit certum peccatum, quia vult omne eis dimitti. Nec dicit, crucifixoribus meis, ne ex indignitate rei prouocet iram Patris; sed ait: *illis*: & quia volebat omnes peccatores complecti, cum omnes sint crucifixores Christi. *Quia nesciunt quid faciunt.* Etiam excusat, & extenuat. Ignorantia erat supina & crassa, ita inexcusabilis: tamen adducit pro qualicunque excusatione, sicut Paulus, cùm ait, *si cognouissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent.* Si cognouissent, vtique ita, vt æstimarent, quod erat. excusat nos ad fidendum de ipsius misericordia, siquidem sic excusat. monemur etiam, vt proximorum facta excusemus, quando planè defendere nequimus: tantùm abest, vt illatæ iniuriæ sint exaggerandæ, aut vindicta optanda.

Mat. 5. 45. — 1. Cor. 2. 8.

PVNCTVM III.

Effectus orationis Christi.

EXAVDITA est oratio, de qua S. Paulus, *in diebus carnis suæ preces supplicationesq; cum clamore valido & lachrymis offerens, exauditus est pro sua reuerentia*, id est, vel pro submissione sua, qua preces obtulit, vel pro merito suę dignitatis, cùm esset Filius Dei. Efficacitate hujus orationis, multi ex præsentibus postea conuersi sunt, vt die Pentecostes ad tria millia:

lia. ô Iesu. fac sim particeps hujus tuæ precis. Audiit Maria orationem, & tanta charitate est ipsa quoque emollita, vt similiter oraret.

MEDITATIO XLVI.

Secundum verbum Christi in Cruce ad latronem.

PNACTVM I.

MEDIVS inter duos latrones crucifixus est juxta vaticinium, *Et cùm sceleratis reputatus est* : & fuêre haud dubiè ex infamioribus, qualis Barrabas. consentiunt extrema primis. Nascens in medio duorum animalium, locatus est moriens inter duos latrones; sic studuit cõmendare nobis humilitatem. Et hic est, qui *in monte Tabor inter Moysem & Eliam gloriosus apparuit* : est *lapis angularis* vtrumque populum connectens in vnum : *est judex viuorum & mortuorũ*, residens inter bonos à dextris, malos autem à sinistris; quòdque maximũ est, is est, Diuina persona inter Patrẽ, à quo procedit, & Spiritũ sanctum, qui ex ipso quoque procedit, media constituta. Et hic tantus, quasi insignior latro, medius inter latrones trabi affigitur.

Humilitas Iesu in medio latronum.
Isa. 52. 12.
Mat. 17. 2.
Ephes. 2. 20
Act. 10. 42

PVNCTVM II.

ALTER latronum blasphemat Christũm, *si tu es Christus, saluum fac temetipsum, & nos* id autem Pharisæi exprobrauerant. per summam contumeliam irridetur, quod se mentiatur Christum.

Latro à sinistris blasphemat
Lucæ. 23. 39.

At

Latro à dextris tuetur Christum.

At alter latro loquitur pro Christo, corripiens socium : *Nec tu times Deum, qui in eadem es damnatione?* quasi dicat, minùs mirum, quòd alij injuriosi sint; at, quòd tu, qui animam agis, exprobres corsorti pœnarum, improbissimum est. Atque hæc defensio fuit actus eximiæ charitatis. Exercuit etiam humilitatem, agnoscens suum reatum, & *nos quidem iustè, nam digna factis recipimus.* Prætorea confitetur Christi innocentiam : *Hic verò nihil mali gessit.* Dignus profectò cui retribuatur illud: *Omnis qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo.*

Mat. 10. 32.

Patientiũ ordines.

Collige tres ordines patientium; alij dignè, sed impatienter, vt malus latro; alij dignè, sed patienter vt bonus latro; alij immeritò & patienter vt Christus. Cupiam ex his vltimis esse: sim ex secundis saltem, dicens: Iram Domini portabo; quia peccaui ei & illud; *peccaui & verè deliqui, & vt eram dignus non recepi.*

Mich. 7. 9. Iob. 33. 27.

PVNCTVM III.

Oratio deuota.

ORATIO latronis, ex agnitione proprij delicti, & charitate Christo exhibita, animatur ad petendum: *Domine memento mei, cùm veneris in regnum tuum.* Inter tot opprobria confitetur Dominum, & Regem; non hujus mundi, sed alterius sæculi, quò ibat : non petit à præsenti morte liberari, nec euectionem aliquam peculiarem, sed tantum, vt meminerit sui. haud dubiè meliùs recordabitur, quàm Pincerna Pharaonis recordatus fuit Iosephi concaptiui sui.

Mouit latronem, præter singularem illustrationem diuinam, quòd voluerit Deus hoc

testia

testimonium Christo dari tunc à tali, ad confusionem Pharisæorum, & Sacerdotum; qui visis tot mirabilibus, non crediderunt Christo: præter hoc inquam mouit latronem admirabilis patientia Christi, & charitas illa, qua pro inimicis orauit. tā hę virtutes sunt potentes, vtique & apud Deum multò magis. Disca à latrone, orare cum humili agnitione propria, & confessione strenua laudis diuinæ, & me ipsius bonitati committam.

PVNCTVM IV.

II. Verbum liberalitatis.

RESPONSIO Christi. *Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso.* Vocatio & conuersio hujus latronis extitit fructus precationis Christi in cruce, & fuit tantò mirabilior, si ille ipse priùs blasphemauerat Christum, vt aliqui colligunt, quia Matthæus dicit, *latrones improberabant ei.* Efficacia item sanguinis Christi enituit, dum peccata omnia, & pœnas etiam temporales perfectè remittit, & aptum cœlo statim facit reddit autem securum sic asseuerando: *Amen dico tibi*; & sui consortium promittit, *mecum eris*, juxta illud; *vbi sum ego, illic & minister meus erit.* Nec differt: *Hodie*, inquit. Te beatum, ô latro, qui vndecima venisti hora, atque ex nouissimo factus es primus.

Efficacitas sanguinis Christi.

Ioan. 12. 26.

PVNCTVM V.

Duo latrones signant Electos & reprobos.

AD exemplum horum latronum inter homines cuiusque status, sunt alii, qui assumuntur efficaciter ad gratiam; alij autem qui relinquuntur, sicut de extremo tempore locutus est Christus: *Tunc duo erunt in agro, duo in lecto,*

Matt. 24. 40.

Luc. 17. 34

in lecto, duo in molendino, & vnus assumetur, alter relinquetur. Valet hoc, vt nemo, quamuis maximus peccator, desperet; quin aliquando possit conuerti; contrà verò, ne quis licentiosè viuens, præsumat. Gratulata est Virgo Mater, quòd Filius in eo articulo reperisset defensionem, quodque reserati cœli ianuas ea die tandem audiret.

MEDITATIO XLVII.

Tertium Christi verbum, commendat Matrem Ioanni.

PVNCTVM I.

Ioan. 19. 25. STABAT *iuxta crucem Iesu Mater eius* cũ mulieribus & Ioanne. Ita videlicet, quo *Quis propior cruci.* quis Christum magis amat, propior fit cruci, & illius particeps esse cupit. Accessit Virgo *B. Virgi. Compassio.* intrepida, non verita contumelias, & vexationes, &, illâ duce, Ioannes, & aliæ mulieres sunt ausæ. Non magis corpore accessit, quàm spiritu, quo fuit Christo confixa tribus item clauis, vehementi apprehensione pœnarum illius, & amore ardentissimo, & compassione tali, vt spinæ, flagella, claui, & reliqui cruciatus Filij animum Matris perinde affligeret, ac si in corpore suo illos omnes excepisset. Vt verè Martyr Martyrum, sicut virgo Virginum dici debeat. nam & optauit omnia pati, & passa per vehementem compassionem. ô, imiter ego affligendo carnem meam, & animam, per abnegationem appetitionum, & desiderium patiendi, castigando.

PVNCTVM II.

CVRAM gerit Matris inter dolores & opprobria. sic nunquam officium deserendum. ait autem: *Mulier, ecce filius tuus.* non vocat Matrem; vt nec aliàs solitus: tum, ne blando nomine magis eam percellat, tum, ne carni indulgere videretur, qui totus esset in Patris voluntate implenda. *Ecce filius tuus*: Ioannem ostendit. Is tibi pro filio erit loco mei, tuique curam geret: sed & tu pro filio eum habebis. vt & reliquos meos Apostolos, confirmando ipsos materna prouidentiâ. Quid Virgo mater sensit, quando pro Iesu Ioannem suppleri audiit? prô, quàm dispar commutatio! sed & verba illa: *Ecce filius tuus*, aliter accepta, repræsentant Matri ipsum Iesum, vsque eò mutatum à suo decore. Ecce, is, quem à spiritu sancto concepisti Virgo, ille Filius altissimi, ille regnaturus super solium Dauid, ille *speciosus formâ*, & talia multa. Commendauit sub eodem verbo nos omnes Christi fratres per gratiam in tutelam Matri suæ.

III. Verbum est solicitudinis suorum.

Ioannes B. Virgini in filium.

PVNCTVM III.

IOANNI autem dixit: *Ecce Mater tua.* Hanc ama, obserua, iuua, vt Matrem. Verba Christi sunt efficacia; perficiuntque. quod dicunt. ac ita Ioannes spiritum filij erga B. Mariam corde concepit & exhibuit. O mihi dari peram. vt benè mihi sit. Potissimum Ioanni cōmendauit Matrem, vt Virginem Virgini. & quia Ioannes ad crucem vsque adhæsit Christo. ita castimonia & imitatio patientis Christi

B. Ioannes accipit B. Virginem in Matrem

idoneos faciunt tali filiationi. *Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua*; lætus tali munere; tùm quia à Magistro veniebat; tùm quia seruire tali Matri gloriosissimum ducebat.

MEDITATIO XLVIII.

De tenebris, & quarto Verbo.

PVNCTVM I.

Causæ tenebrarum. 1. A *SEXTA hora tenebræ factæ sunt super vniuersam terram, vsque ad horam nonam.* Factum id est à Deo, ad detestationem sceleris, quo justitiæ soli vitam impij adimebant, atque ad significandum, quantænam sint interiores cordis tenebræ improbæ gentis; & exteriores, quibus erat addicenda, ob tantum nefas.

2. Deinde, vt tanto prodigio clarificaretur Christus, cujus mortem sol lugeret, luctuque terram operiret, vtique exterriti maleuoli, cessarent interea à subsannando, vexandoque Domino Tandem voluit ipse Christus, per si-
3. lentium tenebrarum, recipere sese ad orandũ, vt aliàs per noctem solitus erat, causamque nostram, & extremum illum actum Patri instantiùs commendare, ad exemplum nobis. Quale quid etiam tunc fecisse Dei Matrem, & Ioannem, neutiquam dormientes, vt in horto discipuli, fas est credere.

PVNCTVM II.

IV. Verbum doloris. *CIRCA horam nonâ clamauit voce magna: Eloi, Eloi, lammasabathani, quod est: Deus meus, De⁹ me⁹ vt quid dereliquisti me?* clamor, & magna

vox, sunt magni affectus signa! desertus erat in pœnis, quæ diu protrahebantur, cum dolore immenso: siquidem reclinare caput nequibat, quin compungeretur magis à spinis, & corp⁹, è clauis pendens, laceraretur. Itē desertus erat omni solatio in parte inferiore animæ, quòd à diuinitate haurire alioqui poterat, sicut in horto ipso destitutus fuit vt ab Angelo fuerit cōfortandus. Tandē videbat se à discipulis desertum, & à gente sua, & deserendum à plerisque mortalium, quibus incassum forent tot illæ tantæ pœnæ. sic deseri voluit, vt non deserar ego à misericordia diuina; ac, vt in desolatione discam esse constans, exemplo Magistri: *Cùm defecerit virtus mea, ne derelinquas me.*

Triplex desertio. 1. 2. 3.

Psal. 70. 9.

PVNCTVM. III.

PRÆTER verba illa, quæ magna voce dixit, credibile est, sequentia ex eodem Psalmo 21. vbi passio Christi ad viuum exprimitur, & quæ tunc agebantur, fuisse à Christo submissè recitata. Beatam verò Matrem, in Psalmis exercitatam, simul recoluisse, & contulisse vaticicium cū re, eundem Psalmum recitando. Potero etiam ego Psalmum illum cum attentione & mora recitare. Sed in iis ipsis verbis irrisus est Christus à ridiculè interpretantibus illud: *Eli, Eli, Deus meus, Deus meus*; quasi Eliam in auxilium vocaret, quòd se ipsum saluare nequiret: sic vndique captatur occasio exagitandi te, Deus meus!

MEDITATIO XLIX.

V. Verbum desiderij.

De quinto Christi verbo, Sitio:

PVNCTVM I.

QVòD Christus verè magnam pertulerit sitim! nam à præcedente vespera non biberat; & interea tot circum loca pertractus fuerat cum impetu, & sanguine penè toto exhausto, *aruerat tanquam testa virtus ejus; & lingua eius faucibus adhæserat*. In figuram huius *Samson*, interfectis inimicis ad mortem, *sitiuit*: sed prouidit ei Deus de *mandibula asini*, qua prostrauerat Philistæos; Christo meo non item. *Moyses percussit petram virgâ*, & hæc aquas largissimas dedit: *Petra autem erat Christus*: qui in ligno crucis percussus, non aquam reddit, qua refrigeretur ipse; sed sanguinem, quo nos lauemur, & potemur in vitam æternam. Discam tolerare sitim, & gulæ incommoda.

Psal. 21. 16

Iud. 15. 15. 19.

Exod. 17. 6

PVNCTVM II.

Sitis. 1. Obedientiæ. 2. Passionis. 3. Salutis animarum!

SCIENS *Iesus, quia omnia consummata sunt. vt consummaretur Scriptura, dicit: Sitio.* triplex sitis Christi. 1. obediendi Patri. & ita, vt sciret hoc deesse ad implenda, quæ Pater voluerat eum pati, vt aceto potaretur, vltrò monet: *Sitio.* 2. patiendi plura adhuc. nec enim ad refrigerium quærendum aperuit sitim suam; sed vt hanc etiam acerbitatem sentiret. paratus vltrò plura pati, si patri placuisset. 3. saluandi animas, qui erat illius cibus & potus. Nota, quòd non petit, sed indicat tantùm necessitatem. sic præsertim religiosus repræsentabit

tabit necessitates suas Deo, vel superiori, indicasse satis habens, non flagitans, siti etiam illa triplici debet ardere.

PVNCTVM III.

SPONGIAM aceto plenam, cum amara hyssopo in arundine exhibent. Non fuit, qui refrigerium exhiberet! sed magis affligeret sitientem: vt ego liberer ab illa epulonis siti æterna cui nec gutta datur. Ad hunc modum peccatores potant Christum, quando cor ei præbent inane, vt spongiam, & à peccatis acerbum, & amarulentum, in hastili vanitatis, & inconstantiæ, quæ res magis Christum contristat, quàm acetum & hysopus. At ille, quantò aliam nobis potionem præbet sanguinem suum? *& calix tuus inebrians quàm præclarus est!* optasset pia Mater filium refrigerare, at non licebat, & intellexit illa sitim filij esse præcipuè aliam, de qua suprà: sed & illam veniendi ad Patrem, & *intrandi in gloriam suam.*

MEDITATIO L.

De sexto verbo: Consummatum est.

PVNCTVM I.

AD tria Christus respexit, ac inprimis ad labores, & pœnas, quas ordinauerat Deus, vt per omnem vitam pateretur, & gratulans, quòd expleffet omnes, dixit: *Consummatum est:* nam & propterea dixerat, *Sitio*, vt ea etiam impleretur, quæ restabat, sicut ait scriptura: *Sciens, quia consummata sunt omnia, vt im-*

VI. Verbum est triplicis Cōsummationis.

I. Laborum.

impleretur Scriptura, dixit: *Sitio.* Ergo bone Ie-
ſu, impletum iam eſt illud deſiderium, quo
Luc. 12.50 *auebas baptizari*: vt anguſtiæ tibi eſſent, donec
perficeretur. & ſicut *ſpes dilata affligit animam,*
Prou. 13.12 *ita lignum vitæ deſiderium veniens* & impletum,
ô beatum, qui in fine vitæ id dicere poterit.

II. Officij. PVNCTVM II.

DEINDE reſpexit ad finem, ob quem miſ-
ſus fuerat: nempe vt *conſummaretur præ-*
Dan. 9. 24. *uaricatio, & finem acciperet peccatum, & delere-*
tur iniquitas terræ, & adduceretur iuſtitia ſempi-
terna: quod per illius mortem completum eſt,
attrito ſerpentis capite, deſtructa morte,
ſpoliato inferno, cœlo reſerato, noua lege
condita, nouis Sacramentis & ſacrificio no-
uo; vitæque perfectæ norma tradita, exem-
ploque firmata. O conſumma in me propter
quod veniſti, deſtrue penitus peccatum, perfi-
ce charitatem.

PVNCTVM III.

3. Figurarũ & Prophetiarum TANDEM reſpexit ad Prophetas & figu-
ras veteris Teſtamenti, quæ erant de
Chriſto, quæ aduenìente veritate, ceſſarunt.
de quibus dixit: *non veni ſoluere legem ſed imple-*
Mat. 5. 18. *re. Et iota vnum non præteribit, donec omnia fi-*
ant. Facta ſunt & conſummata.

Veniet idem in fine mundi, dicetúrq́; : *Con-*
In fine mũdi dicetur, Conſummatum eſt *ſummatum eſt.* Tranſijt gloria mundi, expira-
uit tempus bene merendi, agendique pœni-
tentiam, deſijt regnum diaboli, completus eſt
numerus electorum. Idem vnicuique dicetur
in morte: quia quoad ſingulos tunc omnia fi-
2. Tim. 4. 7 nem accipiunt. O dicere tunc valeam: *Bonum*
certamen

certamen certaui, cursum consummaui, fidem seruaui. vt liceat etiam dicere, quod sequitur: *Reposita est mihi corona iustitiæ.*

MEDITATIO LI.

VII. Verbum summæ Pietatis. Clamat alta voce.

De septimo Verbo; commendat, & emittit spiritum.

PVNCTVM I.

COMMENDAT spiritum, clamans voce magna: Ideò voce magna, vt testaretur, sibi vim esse ad producendam vitam, sed animam spontè reddere, sicut dixerat: *Nemo tollit animam meam à me, sed ego pono eam à me ipso.* Deinde vt exprimeret naturalem sensum animæ in separatione à corpore. Denique in signum triumphi de diabolo, peccato, & morte: sicut Gedeon, *confractis lagenis, clamorem edidit victoriæ de Madianitis.* Fuit autem ea vox miraculosa in corpore exangui. Gratias agam pro illa emissione spiritûs voluntaria, petam confortari in seiunctione animæ meæ per mortem; gratulabor de victoria per mortem reportata.

Ioan. 10.18

Iudic. 7. 19

PVNCTVM II.

Mysteria septimi Verbi.

VERBA clamoris: *Pater in manus tuas commendo spiritum meum*; sunt ex Psalmo 30. Credi potest, recitasse illum totum: cumque ad hæc verba venit, vocem extulisse.

1.

Patrem appellat, in fiduciæ, & affectus filialis signum, qualis in morte nobis necessarius est: & est idem, ac petere, vt adsit nobis,

Psal. 30 6.

vt Pater, atque ad hæreditatem æternam inducat

2. Psal. 30.16 Commendat *in manus*, quæ plasmauerunt ipsum, in quibus sunt *sortes nostræ*, & vera securitas: nam quis est, qui nos de manu tua, possit eruere? At ego meum etiam in tuas commendo, bone Iesu, qui expansas habes in

Ioan. 10.28 amplexum ad te confugientium, & *nemo potest rapere de manu tua.*

3. Non honorem aut corpus suum commendat, sed spiritum, cui cùm benè est, per omnia benè est, dum suum commendat, simul

1. Cor. 6, 17 nostrum, quem pro suo habet. nam, *qui adhæret Deo, fit vnus spiritus cum illo.* Deponit in manus Patris, post triduum corpori redditurum. Discam mori.

PVNCTVM III.

Causæ inclinationis capitis Christi.

ET *hæc dicens, inclinato capite, tradidit spiritum.* 1. Inclinat sponte, in signum obedientiæ, quam perficiebat, moriendo 2. humilitatis, & paupertatis. 3. peccatorum nostrorum, prægrauantium Christum ipsum vsque ad mortem. 4. designans lymbum, quò spiritus pergebat.

Quomodo tradidit spiritum. Psal. 18, 6. Tradidit autem spiritum ita sponte sua, & non coactus, vt tamen cruciatus sufficerent ad naturalem mortem. Perfecit *gigas viam suam, à summo cælo egressio eius, & occursus eius vsque ad summum eius.* ab Oriente ad Occiden-

Psalm. 4, 9. tem, *in pace in id ipsum, dormijt & requieuit.*

B. Virg. dolor. Quid Mater sensit? quæ cum illo mori desirasset, & pro illo. Forte adstitit Sathan: sed & multitudo Angelorum ad reuerentiam.

Ad-

Adsit mihi morienti ad defensionem, ne tunc inimicus meus præualeat aduersùm me.

MEDITATIO LII.

De prodigiis in Christi morte factis.

Edita sunt ad clarificandum Christum, ad sceleris detestationem, ad effectus indicandos ex morte Christi prouenturos.

PVNCTVM I.

VELVM *templi scissum est in duas partes à summo vsque deorsum* 1. sicut Caiphas scidit vestes, quòd Christus se dixisset Filium Dei, ita Pater æternus scidit velut ad enorme facinus, quòd crucifixus & occisus fuerit Christus, quòd se talem diceret. O Deus, scinde cor meum, vt sentiat tantæ rei indignitatem. 2. quia per mortem Christi patebant arcana mysteria Regni Dei, discussis vmbris, & figuris, atque via ad cælum aperiebatur. O accipiam ego lumen, ad illa intelligenda, & ad viuendum iuxta illa.

Veli scissio, quid notet 1. 2.

PVNCTVM II.

ET *terra mota est, & petræ scissæ sunt, & monumenta aperta sunt.* 1. ad duritiem illius populi detestandam, quæ maior esset, quàm petrarum, & ad redarguendum me, qui non scindor, aut emollior à Christi passione, cùm videam illum in cruce tremiscentem; & qui verè est petra, diuisum per separationem spi-

Terræ cōmotio, & scissio petrarum, &c.

ritûs à corpore, & denique apertum, & hiantem vulneribus.

2. II. Significatur fore, vt per Christi mortem terrena corda concutiantur, & quasi sepulchra mortuorum pateāt ad sinceram culparum confessionem, sicque resurgant ad vitam gratiæ.

PVNCTVM III.

CENTVRIO, *& qui cum eo erant custodientes* IESVM, *his visis timuerunt valde, dicentes: Verè Filius Dei erat, & iustus*: & turba *percutientes pectora sua reuertebantur.*

En effectus prodigiorum, nec non orationis Christi, qui pro illis orauerat in cruce. percutiam ego pectus, qui Christo causa extiti mortis meis peccatis.

Feria sexta post Octauam Paschæ.

MEDITATIO LIII.

De lateris apertione.

PVNCTVM I.

IVDAEI *rogauerunt Pilatum, vt frangerentur crucifixorum crura, ne remanerent in cruce Sabbatho.* Non tam zelo Religionis, quàm quòd vellent, Christum citò extinctum nouoque tormento affectum, sublatumque ex oculis plebis, quam videbat compunctam, visis prodigijs. scilicet Pharisæi, & Sacerdotes inde indurabantur, vnde simplices compungebantur. O, absit à me tam peruersa obstinatio.

Iubebat quidem lex, vt cadauer ſuſpenſi eadem die ſepeliretur: quia *maledictus eſſet Deo, qui pendebat in ligno.* & ne contaminaret terrã. Atque hoc eſt, quod S. Paulus ait, *Chriſtum pro nobis factum eſſe maledictum.* Mira dignatio: vt in ipſo nos benediceremur. Deut. 22. 23. Galat. 3. 13

Lotronum crura fregerunt, Chriſti autem minimè, quòd inueniſſent eum mortuum, ſed præcipuè, quia prædictũ fuerat: *Os non comminuetis ex eo*: quod ad literam de Agno Paſchali, ſed tanquam figura Chriſti mandatum fuerat. Videlicet charitas, fortitudo, patientia Chriſti frangi nequiuerunt in paſſione. ita etiam ſeruos ſuos Deus ex omnibus tribulationibus ſuis liberat, & *cuſtodiet omnia oſſa eorum, vnum ex eis non conteretur.* Contingat id mihi. Chriſti crura non fracta ob myſteriũ. Ioan. 19. 36 Exod. 12. 46. Pſal. 33. 21

Sed & diuinitas per oſſa ſignificata eſt, quæ non eſt paſſa.

PVNCTVM II.

CVM *vidiſſent mortuum. vnus militum lancea latus eius aperuit*, vel inſultandi gratia, vel explorandi an eſſet mortuus. Non ſenſit dolorem exanime corpus, at ſenſit Mater illius, in hoc *implens, quod deerat paſſionum Chriſti*, ſentiam & ego. Cauſæ apertionis. I. Crudelitas militum. Coloſſ. 1. 24

Voluit ipſe Chriſtus ita ſuum cor transfigi, in remiſſionem peccatorum, quia ex corde exeunt, quæ coinquinant hominem; ex Chriſti autem corde vita procedit. tale ſit cor meũ. II. Peccata noſtra.

Deinde, ad teſtandam charitatem, qua paſſus fuerat tanta, cor ipſum quaſi effundit, *vulneraſti cor meum ſoror mea ſponſa, vulneraſti cor meum*, primò vulneraſti amore, quia te ſummè dilexi, ſecundo vulneraſti lancea, vnde pa- III. Chriſti charitas. Cant. 4. 9.

teret tibi cor meum, amor meus. Tu vicissim vulnera cor meum, Deus, charitate, vt dignè amem te, & introduc me in cor tuum, tanquam in clibanum charitatis, vbi totus ignescam.

Hæc vulnera sunt *petra refugij herinaceis*, hoc est, peccatoribus, qui peccatis horrent tanquã spinis; sunt iustis requies & quasi nidus. *Quis dabit mihi pennas sicuti columbæ, & volabo & requiescam? Elongaui fugiens & mansi in solitudine. Surge, propera amica mea, & veni, in foraminibus petræ, & in cauerna maceriæ.* Figam mihi tria tabernacula, vnum in pedibus, considerans gressus tuos, vt sciam quâ mihi tendendũ sit ad vitam sempiternam; alterum in manibus, considerans opera tua propter me; tertium in latere, ibi æstimans charitatem tuam.

Psal. 54. 7. Cant. 2. 10. 14.

Sed vbi alæ columbæ, vt istuc volare queam? eæ sunt cogitationes sanctæ, & affectus puri, gemitus autem columbæ, sunt dolor offensarum, & suspiria ad Deum.

Ostium Arcæ Noe figura hujus vulneris.

Vulnus lateris, est ostium in latere arcæ à Noe positum, quo ingrederentur animantes diluuium euasuræ: Est ostium, quò *oues egrediuntur & ingrediuntur, & pascua inueniunt.* Vulnera hæc, sunt lapides quinque de torrente, quibus superbus Goliath prosternitur.

PVNCTVM III.

V. Causa tritio sanguinis.

ET *continuò exiuit sanguis & aqua.* 1. Ad significandam vim Christi mortis, per quã aquâ abluimur à peccatis, sanguinis eius virtute, nec non extinguitur in nobis ardor prauarum cupiditatum, & vt in deserto percussâ petrâ, fluxerunt aquæ largissimæ, quibus refocillati sunt filij Israel, ita hîc, vnde impletur illud:

illud: *haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris.* 2. Ad significanda Sacramenta vim habētia ex Christi sanguine. aquâ enim regeneramur in nouam creaturam. Et in Eucharistia aqua vino miscetur. 3. Significatur, quòd sicut ex Adami latere dormientis formata est Eua, ita Ecclesia ex Christo per mortem consopito.

Isa. 12. 3. VI. Sacramentorum vis.

Facta sunt hæc, vt impleretur Scriptura, videbunt, in quem transfixerunt. videbunt peccatores, qui ipsi caussa extiterunt. Vtinam videant ad compunctionem, ne serò videant ad confusionem. Absit à me Domine Iesu.

VII. Impletiò Scripturæ.

MEDITATIO LIV.

Depositio Christi de Cruce Mat. 27. 56.

PVNCTVM I.

CONSIDERANDA & admiranda prouidentia Dei erga suos. nam, cùm Mater cum aliis sollicita esset de acquirendo corpore ad sepulturam, ac ne indignè mortuus etiam à militibus tractaretur, prouidit in tempore de viro diuite, & nobili Iosepho, qui auctoritate valeret, nec non bono & iusto, qui & ipse expectabat Regnum Dei, vti decebat sanctitatem illius funeris; quique *erat discipulus Christi, sed occultus, propter metum Iudæorum*: cui addidit animos ad petendum audacter corpus Christi à Pilato.

Prouidentia *Dei* erga suos.

Itaque Deus solatus est afflictos, & consuluit gloriæ Christi tunc statim à morte. disposuit autem, vt sicut ex obedientia Patris Christus ascenderat crucem, ita non nisi ex obedientia Magistra-

Christus obediens post mortem.

Magistratûs, juxta legem, deponeretur cruce.

PVNCTVM II.

Societatis vtilitas.

IOSEPHO ab Arimathia adiunxit se socium alter Discipulus item occultus, *Nicodemus*, vir etiam nobilis, & iustus; vt sic alter alterum animaret. *Ioseph emit Sindonem nouam*, ad inuoluendum, quia non decebat, vt visui fuisset. Nicodemus autem contulit *mixturam Myrrhæ & aloes quasi libras centum ad vngendum.* Qui se addicit Christo, ostendat id operibus, ea autem sint pura, cum mortificationis studio, & deuotionis, quæ sunt aromata.

PVNCTVM III.

Depositio pia.

Cant. 1, 13.

DEPONITVR è cruce manibus illorum duorum, & in demendis clauis ipsi sacrum corpus sustentant, deuotione ac reuerentia maxima, nec sine lachrymis Depositum excipit Mater, & impletur illud: *Fasciculus Myrrhæ dilectus meus mihi. inter vbera mea commorabitur.* quantum illic dolorum, gemituum, lachrymarum? quid dictum factumque circa sacrosanctum spolium, tum à Matre, tum ab aliis mulieribus, & Ioanne? æstimetur ex amore.

MEDITATIO LV.

De Christi Sepultura.

PVNCTVM I.

Vnctio corporis Christi quid notat

VBI satis factum est amori, sacrum corpus vngitur per totum, & munda Sindone inuoluitur, caput sudario, coronam spineam, & clauos

clauos chara pignora Mater ſibi ſeruat. Vnctio ſignificat, Christum per omnem vitam multâ mortificatione & laboribus fuiſſe exercitum, vt corpus ſuum myſticum à corruptione ſeruaret. in quo imitandus nobis eſt vt *mortificationem Ieſu in corpore noſtro circumferamus, quò vita eius manifeſtetur in nobis*. Habuit Chriſtus in ſua ſepultura omnia aliena, ſepulchrum, & alia: in hoc etiam paupertatis præferens exemplũ. 2.Cor.4.10

PVNCTVM II.

EFFERTVR ad ſepulchrum proſequente Matre cum piis mulieribus, ſicut Vidua apud Nain ciuitatem, quam ſolatus eſt Dominus, reſuſcitato filio, ſed oportebat Mariæ filium manere in corde tribus diebus ac noctibus. Comitabantur funus etiam Angeli pacis, amarè flentes, vt hinc etiam ſepulchrum eius redderetur glorioſum. Funeris diuini portatio. Comitatus

PVNCTVM III.

QVALE fuerit ſepulchrum. 1. in horto, vt ſicut primus Adam in horto peccauit, & mortem incurrit, ita ſecundus, qui morte ſua ſuſtulit peccatum, in horto mortuus locaretur. 2. fuit nouum, quia nouus Adam; & ſicut veniens, elegit vterum virginalem, ita decedens ſimile ſepulchrum, 3. exciſum erat in Petra inferni, quia ſepeliebatur in illo vera Petra multis ictibus dolata. 4. Infertur in ſpecũ ſplendor gloriæ, vt nos á tenebris eruamur. Sepulchri qualitates. 1. 2. 3. 4.

Applica ad ſacram communionem. Nam illius conſecratio exhibet Chriſtum paſſum, & pronobis mortuum. ſindone ſpecierum inuoluitur: Præparatio ad S. Communionem

uitur: conditur in nobis: qui ideo esse debemus instar horti amœni; & sepulchri noui, à fœteribus immunis, & excisi in petra, per tolerantiam mortificationum, & laborum; Et juxta montem Caluariæ positi per assiduam crucifixi memoriam. Tunc ad nos Christus libenter veniet per sacram communionem. Apponitur autem lapis ad ostium monumenti, per custodiam diligentem cordis & sensuum.

MEDITATIO LVI.

Solitudo B Virginis post sepulturam.

PVNCTVM I.

B. Virgo crucem adorat.

RECEDIT á sepulchro, comitantibus Iosepho, & Nicodemo. atque ex itenere reuisens crucem, supplex eam adorat, vt in qua peracta fuisset redemptio, olim in suo vtero inchoata, & quæ suis brachiis excepisset Christum iam virum, quem infantem ipsa gestauerat: cauit autem, ne vestigia cruoris sparsi ipsa aut alij calcarent. Reuersa domum, gratias egit viris illis, simile quid precata. *Benedicti vos à Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro, & sepeliuistis eum.* (2.Reg.1.2)

PVNCTVM II.

TRANSEGIT eam noctem, partim sola inter lymbum & sepulchrū filii discurrens, partim cum Ioanne, & aliis commemorans acta ejus diei, ac ex Ioanne audiens, quæ super cœnam acta dictaque fuissent. *Plorans plorauit in nocte, ac lachrymæ eius in maxillis eius; non est* (Thren.1.1.)

qui consoletur eam ex omnibus charis eius. Age, solatium cape: nam granum hoc, terræ conditum reddet fructum vberrimum.

Inspirauit Christus Apostolis suis, vt conuenirent, vbi erat Mater: ante alios Petrus, qui humi procidens defleuit, & veniam petijt suæ negationis, tum alij. Collegit illos, vt gallina pullos suos, quando ad conspectum milui fugiunt: Confirmauit in fide resurrectionis; quandoquidem passus esset, vt prædixerat, fore, vt similiter rediuiuum cernerent, iuxta promissum ipsius. Indoluerunt omnes cùm aduerterent, deesse ex ipsis vnum, qui Magistrum prodiderat.

B. Virgo corroborat Apostolos in fide.

PVNCTVM III.

MAGDALENA, & aliæ sedentes contra sepulchrum, diligenter obseruarunt, quomodo poneretur corpus, cogitantes, transacto sabbatho, venire ad vngendum. quare fuerunt, vt adhuc eo die emerent aromata, non contentæ centum libris, quæ fuerant insumptæ. Imperfectio quidem fidei, sed pia affectio. Ita oportet, recepta sacra communione, cum quiete expendere, quomodo ad nos Christus veniat; tum ad paranda vnguenta excurrere, ad opera boni odoris se accingere, pro vtilitate corporis Christi mystici, & gloria Dei.

Magdalenæ & sociarū deuotio.

MEDITATIO LVII.

De custodia sepulchri.

PVNCTVM I.

SACERDOTES, & Pharisæi ipso sabbatho mane conuenerunt apud Pilatum, petentes,

Inimicorū Christi feritas:

petentes, vt iuberet custodiri sepulchrum: *quia seductor ille dixerat: post triduum resurgam.* Concitati odio, & inuidia, non curant Sabbathi obseruantiam, *seductorem* vocant veritatis doctorem, vanè timent, ne à discipulis corpus auferatur, fingantque resurrexisse illum. Frustra conantur obfuscare gloriam Christi, quam magis sic illustrarunt.

PVNCTVM II.

ILLI *ergo munierunt sepulchrum signantes lapidē cum custodibus.* Nec istis crediderunt, ideoque sigillum apposuerunt suum, tam anxij erant. Signabo ego cor, postquam Christum in Eucharistia accepero, ne euanescat deuotio.

PVNCTVM III.

Corpus Christi cur mansit in sepulchro duabus noctibus & die vno.

MANSIT corpus in Sepulchro tribus diebus, & noctibus, sumpta parte pro toto. fuere duæ noctes integræ & vna dies: per illas significata est mors duplex, animæ, & corporis, à quibus nos Christus sua morte liberauit; per diem autem vita gratiæ, quam nobis acquisiuit. Non fuit corruptum corpus iuxta vaticinium. *non dabis sanctum tuum videre corruptionem*, quia si corruptum fuisset, vtiq; & à persona Verbi destitutum. nihil autem reliquit, quod semel assumpsit. Vtinam à corruptione peccati ego præseruer, ne à Deo vnquam deserar. Amen.

Psal.15.10

PARS

PARS QVINTA MEDITATIONUM.

DE RESVRRECTIONE Christi, & consequentibus mysteriis.

INTRODUCTIO V. PARTIS.

De Scopo viæ Vnitiuæ.

MEDITATIONES *Viæ Vnitiuæ* finem seu scopum habent, *Vnitionem* cum Deo, de qua S. Apostolus: *qui adhæret Deo, vnus Spiritus est* cum eo. Et quamuis hæc proprie *perfectorum* sit, tamen ad eam etiam *incipientes* ac Tyrones suo modo aspirare debent. Quod vti faciliùs intelligatur, sciendum est vnitionem tribus præcipuè modis fieri. 1. *intellectu*. 2. *voluntate* 3. *Vita* ac moribus ipsis. Intellectu fit, cùm Deum intra nos ipsos portamus, memoriâ nostra quasi hospitio illum excipiendo, eumq; cognitione plena atque integra percipiendo, vt paulatim intellectus noster fiat viua quædam imago, atque exemplar viuum ipsius Dei, in quem *revelata facie transformemur tanquam à Domini Spiritu*. & addit *speculantes*, vt intelligamus hanc transformationem per meditationē præcipuè fieri conando, vt ea quotidie in nobis clarior, atque perfectior euadat. 2. *Vo-* 1. Cor. 6. 2. Cor. 3.

luntate fit iſta vnitio cùm illa, à ſeipſa egrediens, bonitatem intellectu cognitam amplectitur, eam amando, in ea ſibi complacendo, & quàm coniunctiſſimè fieri poterit, eadem perfruendo; prout in Magno illo mandato (*Diliges Dominum Deum ex toto corde, animâ, mente, viribus*) indicatur, omnes videlicet affectiones, deſideria, atque intentiones in eum trahendo, atque transferendo. Ex quo varij affectus ſequi ſolent, quales ſunt iſti. 1. *admiratio* tantæ maieſtatis & perfectionum eius. 2. *gaudium.* eò quòd Deus tam excellens ſit, & tanta faciat. 3 *laus & gratiarum actio* pro tot donis, cum deſiderio eum videndi, poſſidendi, honorandi, eique obediendi, optando vt omnes illum agnoſcant, ament, illiq; ſeruiant. 4 *Zelus* feruens diuinæ gloriæ & ſalutis animarum. 5. *Fiducia* de eius bonitate, prouidentia; vnà cum timore non illo ſeruili (quem *caritas foras mittit*) ſed filiali, verendo, ne ab eo vnquā ſeparetur, aut quid committat, vnde iuſtè tanta maieſtas offendatur; dolendo etiam de peccatis omnibus, quibus iuſtam eius offenſionem olim potuit incurriſſe. 3. Vnitio eſt ſimilitudo quædam *in vita & moribus*, fundata in perfecta conformitate voluntatis humanæ cū diuina, in omnibus, tam proſperis, quàm aduerſis: Ex qua oritur exercitatio virtutum omnium ad Chriſtianam perfectionem ſpectantiū, quibus homo Deo aſſimilatur, dicente Domino; *eſtote perfecti ſicut & Pater veſter cæleſtis perfectus eſt.* Vnde etiam ſequitur illud S. Apoſtoli, vt *ſpeculantes gloriam Dei* per meditationem *transformemur in eādem imaginem tranſeuntes à claritate* cognitionis *ad claritatem* affectus, ac

Luc. 10.

1. Ioan. 4.

Matt. 5.

1. Cor. 3.

ac imitationem virtutum, donec ille *Deus Deorum* clarè tandem à nobis videatur *in Sion.* *Psal, 83.*

Et quoniam cognitionis Dei in hac vita modus (sicut rerum spiritualium Magistri docent) duplex est: *vnus speculatiuus*, procedens à naturali intellectus nostri lumine, per fidem illustrato, meditando Dei ipsius perfectiones, adhibito, duplici speculo, creaturarum scilicet, ac S. Scripturæ, quibus in hac vita ad cognitionem iuuamur: *alter practicus*, procedens à supremo dono Spiritus sancti, quæ *Sapientia* dicitur, quasi sapida scientia (vt in introduct. partis 4. dictum est) fundaturq; in experientijs admirandis; quas nos ipsi, in animabus nostris quotidie sentimus, ex illustrationib⁹ cœlestibus & affectibus internis charitatis, & amoris Dei, quibus aliquando *gustamus ac videmus* etiam in hac vita, quàm *suauis sit Dominus*; *comprehendendo* & experientia quasi palpando, *quæ sit latitudo* caritatis, *longitudo* æternitatis, *sublimitas* diuinæ essentiæ, ac *profundum* Sapientiæ Dei, quem *nosse*, *consummata iustitia est*, & radix *immortalitatis*: quia vita immortalis ex æterni Dei cognitione & virtutum illius imitatione procedit; quæ quidem cognitio optimè eam experiendo addiscitur, sicut dulcedo mellis, aut vini efficacitas nunquam meliùs, certiùsq; cognoscitur, quàm si delibetur, atq; gustetur. Ideoq; optare possumus (teste D. Thoma) Dei *voluntatem bonam, beneplacentem ac perfectam* cognoscere, ne ab ea vnquam reflectamus.

S.Tho.22. S. Dionys. S. Bern. Bonau. Gerson. *Psal. 33.* *Ephes. 5.* *Sap. 10.* *S.Thom. 2. 2. q. 9.* *Rom. 11.*

Hinc cognoscitur, quis sit finis principalis meditat. 5 & 6. part. scilicet, prima Dei cognitio, vt secundam assequamur ac fruamur v-

nitione bonitatis & voluntatis ejus. Et quamuis *Contemplationis* præcipuus *scopus* sit ipsa Diuinitas, atque infinitæ perfectiones Dei, cum quo homo vnus spiritus, ad eam tamen etiam spectant mysteria humanitatis, atque incarnationis filij Dei, ipsomet testante, *hanc esse vitam æternam, vt cognoscamus Deum verum, &* viuum, *& quem* ille *misit,* Iesum Christum, qui & delicias spiritales in sacræ humanitatis suæ cognitione constituit dicens: *Ego* quà homo *sum ostium,* per quod ingredi licet ad Deum; *per me si quis introierit,* vera fide credens in me & in patrem, saluabitur, *& ingredietur, & egredietur* à mysteriis humanitatis ad altissima secreta supremæ diuinitatis, & *pascua inueniet* spiritalis deuotionis ad animæ refectionem, *&c.*

Ioan. 17.

Ioan. 10.

Et quoniam Christus duplicem vitam traduxit, vnam mortalem & patibilem; alteram immortalem, & impatibilem; meditationes quintæ partis (quæ sunt de vita eius gloriosa) propriè pertinent ad perfectos, qui *Christum norunt non secundùm carnem* patibilem, *sed secundùm spiritum* glorificatum.

2. Cor. 5.

MEDITATIO PRIMA.

Descensus Animæ Christi ad inferos.

PVNCTVM I.

Lymbus quid.

ERAT lymbus locus in inferioribus terræ partibus, vnde etiam vocatur infernus, in quo detinebantur animæ omnium Iustorum

rum jam purgatæ, expectantes redemptionem per Christum: quarum erat occupatio, desideria illius ardentissima, qualia fuerunt Prophetarum in hac vita, imò & multò feruentiora. & ita dicebant: *Ostende, nobis, Domine, Misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis*, & similes voces: quos Ioannes Baptista ante Christũ defunctus, spe solatus fuerat aduentantis Saluatoris, ad ipsos liberandos. In quo etiam præcursoris munus exhibuit. Cogitabo, similiter me ipsum in hoc corpore, tanquam carcere detentum, cupiamque dissolui, & esse cum CHRISTO, ingemiscens cum D. Paulo: *infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* & cum Dauide: *fuerunt mihi, lachrymæ panes die ac nocte. dum dicitur mihi vbi est Deus tuus? & educ de custodia animam meam ad confitendum tibi.*

Suspiria.

Psal. 8. 48

Documẽtum.

Rom. 7. 24.

Psal. 41. 4. 14. 18.

PVNCTVM II.

AD hunc lymbum descendit anima Christi, statim ac in cruce expirauit, vnita hypostaticè Verbo, sicut & corpus in cruce mansit vnitum. Poterat absque personali suo descensu liberare illas animas, vel solo verbo, vt Lazarum ex monumento, vel per Angelos; at quæ bonitas illius est, & charitas, voluit per se id præstare, sicut scriptum erat: *Tu quoque, in sanguine testamenti emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non est aqua.* Sic etiam poterat saluare nos, absque descensu de cœlo, sed non erat satis suæ charitati. Nec charitatis tantùm fuit, sed humilitatis, eó se dimittere, vt non ad terram solùm homo factus descenderet, sed etiam *ad inferiores partes terræ*, vt ait Paulus: vnde me-

Christi descendentis ad lymbũ.

I. Charitas.

Zach. 9. 11

II. Humilitas.

Ephes. 4. 9.

ruit ascendere super omnes cœlos, quia, *qui se humiliat, exaltabitur.*

Lucæ 14.11

PVNCTVM III.

Descensus qualis. Psal. 23.10

DESCENSVS iste fuit gloriosissimus cũ magno Angelorum comitatu, qui cogitari possunt præeuntes dixisse infernalibus potestatibus. *Attollite portas & introibit Rex gloriæ?* ac quærentibus, *quis est iste Rex gloriæ?* respondisse: *Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio, Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.* Dominus est virtutum, quia omnes eminentissimè habuit, & exercuit; sed & virtutum cœlestium, qui sunt Angeli, nam ei omnia parent, cùm sit omnipotens. Ergo, *confiteantur Domino misericordia eius, & mirabilia eius filiis hominum, quia contriuit portas æreas, & vectes ferreos confregit.* ô, idem faciat in me, conterendo, & frangendo, quidquid obstat in animam meam ingressui, vt sunt peccata prauæque affectiones, & consuetudines.

Christus est Dominus virtutum. Psal. 106. 15.

PVNCTVM IV.

Lymbum Christus illustrauit.

QVòd ad ingressum suum illuminauerit loci illius tenebras, & multò mirabiliùs animas pias Iustorum, impertiens illis claram visionem diuinitatis, fitque illud implens de sapientia æterna dictum: *Penetrabo omnes inferiores partes terræ: & inspiciam omnes dormientes, & illuminabo omnes sperantes in Domino.* quantum illic gaudium? quales gratiarum actiones? per choros distributi Patriarchæ, Prophetæ, Sacerdotes, Reges, Martyres; & in his innocentes ab Herode interfecti, obstupefacti tanta circa se bonorum affluentia, laudabant auctorem vno

Eccles. 24.

Lætitia animarum.

vno ore dicentes: *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem & Diuinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem.* Inter quos plausus sanctæ illius beatitudinis ipsa Christi anima mirificè exultauit, impletum videns promissum illud: *Pro eo, quòd laborauit anima eius, videbit & saturabitur: ideo dispertiam ei plurimos, & fortium diuidet spolia pro eo, quòd tradidit in mortem animam suam, & cum sceleratis reputatus est.* ô, vtinam sim ego ex spoliis CHRISTI! ex iis, quos ille eximit à potestate diaboli. Discam etiam hinc longanimis esse, sperando, vt sancti illi, quia tandem venit laborum finis, & interminabilis succedit requies.

Apoc. 5. 12

Lætitia animæ Christi.

Isai. 53. 12

PVNCTVM V.

MANSIT Christus in lymbo vsque ad Resurrectionem suam per horas circiter quadraginta. Interea aduenit anima latronis boni, quam Christus beatificauit, iuxta promissum: *Hodie mecum eris in paradiso.* quin coram cœtu illo sanctorum eum collaudauit de confessione sibi exhibita inter contumelias crucis: & sancti ipsi valdè ei propterea gratulati sunt. Deinde fit credibile, animas ex purgatorio liberatas à Christo fuisse, applicato sui sanguinis pretio, atque ad reliquos sanctos, & beatos fuisse aggregatos.

Quamdiu in lymbo mansit.

Luc 23. 43

Purgatorij spolatio.

Damnati sine solatio relicti sunt, imò confusione affecti, quòd mediis salutis vti noluissent, ac nominatim Iudas, qui tam proximus Christo fuerat; & malus latro, qui etiam Christo illuserat.

Damnatorum rabies

Confusio. Denique fremebant tartareæ potestates, cernentes se vinctas, & impotentes ad resistendû, & tot spolia per annos fere quinquies mille congregata vnico momento sibi detrahi á *fortiore superueniente*; qui *expolians principatus traduxit confidenter, palam triumphans illos in semetipso.*

Luc. 11. 12. Colos. 2. 15

In festo Resurrectionis.

MEDITATIO II.

De Resurrectione Christi.

PVNCTVM I.

Resurrectio Christi accelerata.

NOn integris tribus dieb⁹ & noctibus distulit resurrectionē; sed secundùm partem, quia accelerauit lętificare suos mœstos de ejus morte, & mundum totum gloriâ suâ illustrare. vitæ tempus fuit dies, mortis verò fuit nox, *exultauit vt gigas ad currendam viam*, diei per triginta tres annnos, noctis autem horis triginta sex. Festina, obsecro, animam meam tuâ gratiâ visitare.

Cur nocte mortuus manè resurgit? Rom 4. 25. Psal. 296.

Circa noctem voluit mori, circa manè surgere, quia moriebatur propter delicta nostra, quæ tenebræ sunt: *resurgebat* autem *propter justificationem nostram*, quæ est lux vtque luctum abstergeret, gaudium conciliaret: *ad vesperum demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia.*

Lætitia animę Christi egredientis. Gen. 32. 10 Exod. 15. 1

Egressa est ex lymbo anima Christi cū insigni & numeroso illo comitatu mirificè læta, vsurpans illud: *In baculo meo* (crucis) *transiui Iordanem* (Passionem) *& nunc cum duabus turmis regredior.* Cui accinebant turmę: *Cantemus Domino, gloriosè enim magnificatus est: equum & ascensorem deiecit in mare, fortitudo mea, & laus mea dominus.*

PVN-

PVNCTVM II.

PERREXIT anima Christi cum suis comitibus ad sepulchrum, eisque ostendit corpus exangue, & lacerum, vt intelligerent, quanti ipsos fecisset: quo spectaculo obstupuerunt, & laudauerunt pariter suum Redemptorem.

Collegit Christus ministerio Angelorum omnem sanguinem per loca varia sparsum, & suis venis reddidit: tũ etiam capillos euulsos, vt dictum eius in ipso quoque impleretur, *capillus de capite vestro non peribit.* 2. Sanguis Christi collectus *Luc.* 21.18

Post hæc resumens Anima corpus, vnguenta, & pædorem omnem abstersit, & longè meliùs, quàm in monte Thabor, illud immutauit. nam primò animales imperfectiones dempsit; mortalitatem, & patibilitatem, nec non ponderositatem ad ima: dein claritate affecit prę quauis creata luce, etiam solis: & emicabant præcipuè illa quinque foramina fulgore mirifico. subtilitatem etiam contulit, qua factum; vt ex sepulchro clauso egrederetur; quemadmodum nascens ex vtero Virginis. nam & hæc fuit quædam natiuitas, testante ipso æterno Patre de hac die: *ego hodie genui te.* sicut in Actis exponitur. Nisi quod in priore natus est ad labores, & humanis subiectus miseriis; in posteriore autem ad meram felicitatem & gloriam. quare jam gloriâ & honore coronatus gratias egit Patri, sic eum allocutus: *Conuertisti planctum meum in gaudium mihi; concidisti saccum meum, & circumdedisti me lætitiâ, vt cantet tibi gloria mea, & non compungar.* Transfiguratio corporis resumpti. Subtilitas. *Act* 13. 33. *Psal.* 29.12

PVNCTVM III.

Angelorũ occurſus.

AD hujus actus celebritatem conuenerunt Angeli magnâ frequentiâ, gratulantes Christo, eiuſque triumphum celebrantes. nam ſic

Heb. 1. 6. illud Pauli intelligi poteſt: *Cùm iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit; & adorent eum omnes Angeli eius*; primò enim introduxit Pater æternus Filium, quando in Bethlehem natus eſt, nunc ſecundò, quando reſurrexit. Atque ita canticum illud Angeli iterarunt: *Gloria in excelſis Deo & in terra pax hominibus bonæ*

Luc. 2. 14. *voluntatis*. Gratulemur igitur & nos: quia *hæc*

Pſal. 127. 24. *dies, quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in ea.*

PVNCTVM IV.

VOLVIT Chriſtus glorificationem corporis cum alijs communicare, quorum mo-

SS. quorũdam anticipatur reſurrectio.

numenta in ipſius morte fuerunt aperta. id fecit pro bonitate ſua, quæ auebat ſe aliis quoque communicare. Deinde, vt in eo nos confirmemur, in ſpem ſimilis gloriæ participandæ. Præterea, vt adumbraret reſurrectionem ſpiritualem noſtram: Vt *quomodo Chriſtus reſurrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus.*

Documenta. 1.

Ac inprimis, *vti Chriſtus reſurgens à mortuis, iam non moritur*: ita nos ad priora peccata non amplius reuertamur. vt ille impatibilis reſurrexit: ita nos paſſionibus prauis non ſimus obnoxij. Pro claritate corporis illius, vt intus illuſtremur; pro agilitate, vt ſimus quàm promptiſſimi ad voluntatem Dei exequendam; pro ſubtilitate, vt nihil terrenum nos retardet, quin ad cœlum penetre-

mus

mus, ibique ſit conuerſatio noſtra: atque ita glorificati corporis dotes ad animam pro hac etiam vita transferemus. 2.

Sed conſiderandum, quòd illi tantùm reſurrexerunt, quorum ſepulchra aperta fuerant in Chriſti morte, hoc eſt, qui Chriſti Paſſione operante, conſcientias ſuas ritè aperiunt confitendo, & dolore cordis ſcinduntur. Neque tunc omnes juſti reſurrexerunt, ſed qui in morte illius, corde ſciſſi ſunt vt illæ petræ, nam *ſi compatimur & conglorificabimur.* *Rom.* 8.17. 3.

Licet etiam obſeruare, quòd, qui reſurgunt, alij quidem ligati inſtitis, vt Lazarus; alij, vt Chriſtus, relicta ſindone, & ſudario: illi ſunt, qui non depoſuerunt prauas affectiones, & impedimenta: iſti autem, *qui expoliantes veterem hominem cum actibus ſuis, induunt* penitus *nouum, qui ſecundùm Deum creatus eſt.* *Coloſ.* 3. 9.

MEDITATIO III.

Apparet Matri, & annuntiatur ab Angelis Reſurrectio.

PVNCTVM I.

TRES manifeſtationis modi. 1. per ſanctos, qui tunc ſimul reſurrexerunt, & *apparuerunt multis* in Ieruſalem, vt habet Matth. teſtificantes Chriſti reſurrectionem, & gloriam. 2. Per Angelos ad ſepulchrum. 3 Per ſeipſum, *præbens ſeipſum viuum in multis argumentis per dies quadraginta* pro majore cõfirmatione & ſolatio ſuorum, atque ad teſtatiorem faciendam reſurrectionem ſuam. Reſurrectio Chriſti manifeſtatur tripliciter. *Mat.* 27.53 2. 3. *Actor.* 1 3.

Solet

Solet Deus se animæ manifestare similibus modis, per viros sanctos, per Angelos, & per seipsum. de quo ait: *qui diligit me, diligetur à*
Ioan. 14. 21 *Patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum.*

PVNCTVM II.

I. Apparet Matri. Psal. 56. 9.

APPARET primùm Matri, vt certissimè credenti, ita ardentissimè desideranti & expectanti conspectum filij; illudque vsurpanti: *Exurge gloria mea, exurge Psalterium & cythara*: hoc est, laus & gaudium meum; adest enim dies tertia, & dixeras: *exurgam diluculo.*

In hac expectatione defixæ Matri apparet Christus in omni claritate, quam habebat, confortans illius sensus, vt ferre possent illius majestatem: impletumque in Virgine ex parte
Psal. 16. 15 illud est: *satiabor, cùm apparuerit gloria tua.* Ineffabile est, quod illa sensit, æstimari autem
Ps. 93. 19. ex parte potest, eò quòd *secundùm multitudinē dolorum eius in corde suo consolationes diuinæ lætificauerunt animam eius.* quę mutuò tunc dicta, & acta, quis memoret? Haud dubiè sacra vulnera, quæ cor matris perfoderant, suauissimis osculis demulsit hausitque inde, quantum *in*
Cor. 2. 9. *cor hominis non ascendit.*

Insigni comitatu.

Adfuère cum Christo tres chori: Angelorum vnus, alter animarum sanctarum, tertius Sanctorum resuscitatorum, qui gratulati sunt Virgini, & dignitatem á tali Filio, & de Resurrectione ejus gaudium, gratiasque egerunt pro obsequijs in vita mortali exhibitis, in quo fuisset cooperata redemptioni mundi. Excepit eos Virgo magno sensu lætitiæ, conspecto

jam in ipsorum liberatione tam insigni fructu mortis filij sui. Nec abs re credi potest, multitudinem cœlestis exercitus, qui aderant, sicut nascenti Domino occinuerunt laudes apud pastores. ita resurgenti in hac corona, & congressu Filij cum Matre, similiter fecisse, decantantes illud: *Regina cæli lætare alleluia, &c.* nam & hanc Antiphonam ab Angelis acceptam fuisse, traditum est.

PVNCTVM III.

SVB idem tempus Magdalena & reliquæ mulieres venerunt ad monumentum, vt vngerent Iesum. In quibus laudanda est. 1. Obedientia legis, quia Sabbatho quieuerunt, licèt maximè desiderarent quàm primùm hoc officium præstare. 2. Diligentia: quia, cùm adhuc tenebræ essent, dederunt se itineri, sexus aliroqui timidus. sic vult quæri Deus: *qui mane vigilant ad me: inuenient me,* & ante solis ortum colligi debebat manna. 3 Perseuerantia in cœpto, licèt euntibus offerret se difficultas: *quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti?* & respondit Deus perseuerantiæ illarum, reuoluto lapide.

1. Obedientia. 2. Diligentia. Prou. 8. 17. Sap. 16. 3. Perseuerantia.

PVNCTVM IV.

CVM appellerent ad monumentum: *Angelus Domini descendit de cælo, & reuoluit lapidem ab ostio monumenti, & sedebat super eum: erat autem aspectus eius sicut fulgur, & vestimentum eius sicut nix. Exterriti autem sunt custodes, & facti velut mortui.* Sed mulieres idem Angelus confortauit: *Nolite timere vos:* timeant illi,

Mat. 28. 2. Apparet Angelus.

qui

qui Christo aduersantur, non vos, qui ipsum quæritis. *Verumtamen non est hîc: surrexit enim, sicut dixit. Venite, videte locum, vbi positus erat Dominus.*

Cum Majestate. Sumpto animo, mulieres ingressæ sunt cryptam, & consternatæ, cùm hærerent, quòd in sepulchro, quod excauatum erat in petra, non inuenissent corpus IESV: *ecce duo viri steterunt juxta illas, ad caput & pedes sepulchri in veste fulgenti. cùm timerent autem & declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas, quid quæritis viuentem cum mortuis? non est hîc, sed surrexit*; atque ad excitandam ejus rei fidem, subdunt: *Recordamini, qualiter est locutus vobis, quia oportet filium hominis tradi & crucifigi, & tertia die resurgere? & recordatæ sunt verborum eius.* Confirmarunt posteriores duo Angeli idem, quod prior affirmauerat & vtrique allegarunt prædictionem á Christo factam.

Luc.24.4.

Christi cognomen. Obserua: quòd Angelus *vocat Iesum crucifixum Nazarenum*. quasi nouum cognomen sortitus sit, vt nominetur *Crucifixus*. Quærunt Iesum crucifixum, qui profitentur cum D. Paulo: *se nihil scire, nisi Christum, & hunc crucifixum*. Idem Christus est *Nazarenus*, siue floridus, cuius *floribus fulciri petit sponsa, cùm languet amore.*

1. Cor.2.2.

Cant. 2. 5.

Angeli boni est reducere verba Christi in mentem, ad excitandos bonos motus, & ad docendum; item suauiter redarguere vacillantem, vt hic: *quid quæritis viuentem cum mortuis?*

Marc.16.7 Iubet renuntiari resurrectionem *discipulis & Petro*, huic præsertim, vt erigeretur eius ani-

mus

mus; & intelligeret suam pœnitentiam fuisse acceptam Deo. *Regressæ igitur sunt mulieres á monumento, cum timore & magno gaudio currentes, vt nuntiarent Apostolis.* Mat, 28. 8.

MEDITATIO IV.

Feria 5. post Pascha.

Apparet Magdalenæ.

PVNCTVM I.

MAGDALENÆ, ex qua septem Dæmonia Dominus eiecerat (hoc est, peccatorum multitudinem) primò apparet: quia præteritæ culpæ non obstant, quando nouis obsequiis & charitatis feruore compensatur. quod fecisse, præ reliquis, Magdalenam satis constat.

PVNCTVM II.

Magdalenæ feruor.

MAGDALENA cæteris abeuntibus, mansit apud sepulchrum. fuit quidem ex imperfectione fidei, quòd Angelis non crederet, Dominum surrexisse, sed ex feruore tamen amoris, quòd Christo carere nequiret, & quo viuo frui non poterat, mortuo volebat.

Stabat ad monumentũ non sedebat, quippe anxia & sollicita & circumspiciens omnia, inclinauit se, & prospexit in monumentum, quamuis antea vidisset eum abesse. amor nunquam sibi fecit satis, nec destitit ab iisdem studiis pietatis, pro inueniendo dilecto.

Vidit duos Angelos ad caput & pedes sepulchri, qui eam interrogant: mulier, quid ploras? non cohibuit impetum lachrymarum angelicus a- Matt. 7. 8

 spectus

ſpectus. ſed irritauit magis ea interrogatio? quomodo non plorem! Quæ mihi conſolatio contingere poteſt ſine illo! ita affecti eſſe debemus. *Si dedero ſomnum oculis meis, donec inueniam locum Domino* in corde meo, ita *ſponſa per vicos & plateas quærebat dilectum.* Hæc juſta lachrymarum cauſa, amiſſio Dilecti Id autem fit, vel per peccatum mortale, vel quando ſe ſubtrahit etiam juſtis.

Pſal. 131.4

PVNCTVM III.

Conſolatur Magdalenam ſenſim.

CHRISTVS compellat Magdalenam. non ſtatim ſe manifeſtat, ſed per gradus & ſenſim. Primò ad aliquem velut aduentantis ſonitum, *conuerſa retrorſum vidit Ieſum ſtantem.* ſic eos, qui Deo verterunt dorſum, ſolet ille, quaſi à tergo commonere. vt apud Iſaiam: *Aures tuæ audiunt verbum poſt tergum monentis. Hæc eſt via ambulate in ea.* & ad ſponſam: *Reuertere reuertere Sunamitis, vt intueamur te.*

Ioan. 20.14 *Iſa.* 30.21. *Cant.* 6.12.

Cur Magdalena Chriſtum non nouit.

Non agnouit Chriſtum Magdalena: quia alieno habitu ſe oſtenderat, ob imperfectam ejus fidem. ſic nos, quia tepidè credimus, præſertim in Euchariſtia, quaſi non agnoſcimus, nec pro tali reueremur: vt hortulanum ſe exhibet, quia egemus culturâ.

Quid interrogando Chriſtus intendit?

Deinde alloquitur eam Chriſtus: *Mulier quid ploras? quem quæris?* cùm Deus quærit, ſubeſt aliquid, quod improbat. quod quaſi neſcire videtur, quia non ſcit ita, vt probet. Ita Magdalena non rectè quærebat mortuum, quem reſurrexiſſe credere debuerat: vnde tacitè arguitur. Docemur examinare cauſas noſtrorum affectuum; quæ ſæpe non ſunt ſynceræ;

ceræ

ceræ; & nos magis, quàm Deum cognoscimus; aut non, sicut oportet.

PVNCTVM IV.

MAGDALENA existimans, quia *Hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum; dicito mihi, vbi posuisti eum: & ego eum tollam.* Apparet feruor amoris. 1. quòd tota in dilecto posita, loquitur de illo; quasi de re omnibus nota. *si tu sustulisti eum.* quemnam? videlicet, *vbi est thesaurus; ibi & cor* 2. quòd amor inducit obliuionem sui, vt homo loquatur, aut agat quædam minùs in speciem conuenientia. vt cùm *Dauid saltabat coram arca*; vnde etiam irrisus est; sic ista quærit: an sustulerit; cùm non esset probabile, vt, cum Dominus horti ibi sepeliuisset Christum hortulanus abstulisset. 3. Amor audet difficilia. quomodo tolles tu? & an, quem Pilatus custodire iussit, ne auferretur, tu tolles? tollam ego eum sicuti hortatur Paulus: *semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes, & vt vita Iesu manifestetur in corporibus nostris.* & alibi: *empti estis pretio magno, glorificate & portate Deum in corpore vestro.*

Ioan. 20. 15
Vis amoris Magdalenæ apparet 1.
Mat 6. 21. 2.
2. Reg 6. 1. 16.
3.
2 Cor. 4 10
1. Cor. 6. 20

PVNCTVM V.

CHRISTVS se manifestat Magdalenæ, tantùm compellans nomine proprio, *Maria. sermo Dei viuus & efficax*: abstergit lachrymas, mentem illuminat, replet gaudio. ita contingit iis, quos Deus nouit ex nomine. Magdalena vicissim verbum verbo reddit, *Rabboni*: Magister

Christus se manifestat Magdalenæ
Hebr 4. 12.

ſter mi, vocabulo aliàs ei vſitato compellat, ideò etiam, quòd ipſam tunc compleſſet ſcientiâ ſui Magiſter bonus.

Accidit ad pedes, ſed prohibetur tangere, docetur jam non agendum, vt aliàs, quando mortalis inter homines verſabatur. Amor non minuat reuerentiam Majeſtatis, depellitur etiam ob imperfectam fidem, nam rationem reddit: *Nondum enim aſcendi ad Patrem meum*: hoc eſt, apud te exiſtimor, qualis antea fui, non jam, vt glorificatus, & mox ad Patrem aſcenſurus.

Iubet renuntiare Apoſtolis: *Aſcendo ad Patrem meum, & Patrem veſtrum, Deum meum & Deum veſtrum*. ô amica ſalutatio! Pater meus per naturam, veſter per adoptionem, Deus meus vnitate eſſentię, veſter vnione charitatis.

MEDITATIO V.

Apparet aliis Mulieribus.

PVNCTVM I.

Magdalena aliis nunciat reſurrectionem.

MAGDALENA ad ſepulchrum remanente, reliquæ mulieres feſtinarunt renuntiare Apoſtolis, quæ viderant, nempe Chriſtum in ſepulchro non eſſe; & viſionem Angelorum. Interea Magdalena, cùm vidiſſet Dominum, læta properauit, aſſecuta eſt ſocias (vt quidã probabiliter putant) quas accendit deſiderio videndi Chriſtum, narratione apparitionis ſibi factæ. Chriſtus ergo ſedulitatem illarum, adeundo ſepulchrum, & excitatum in eis deſiderium, vti eſt bonus, fruſtrare noluit,

luit, simulque progredientibus, ac de ipso loquentibus exhibuit sese, ita salutans: *Auete!* &, quia verbum ejus est efficax, impertiit, quod eis precabatur, verum cordis gaudium & pacem. tale precatus Gabriel Mariæ: *Aue gratiâ plena.* Nimirum benedictio illa, quam inchoauit Incarnatio. Disce quòd Deus studiosè & perseueranter ipsum desiderantibus tandem se præbet. Opta tibi illud, *Aue,* à Domino.

PVNCTVM II.

ACCEDENTES mulieres tenuerunt pedes ejus, & adorauerunt eum. summâ reuerentiâ accesserunt, & ita permissæ sunt tangere, & osculari, ac pro studio, quòd voluerant Dominum in sepulchro vngere, & ipsæ vnctæ sunt oleo lætitiæ, & exultationis à Domino. Mulierum reuerentia

PVNCTVM III.

TVNC *ait illis* IESVS, *nolite timere. ite, nuntiate fratribus meis, vt eant in Galilæam, ibi me videbunt.* Idem prorius Angeli monuerunt. sic solet Deus seruorum suorum astruere dicta. Iubet in Galilæam ire, vt in locum quietiorem quò melius ipsius præsentiâ fruantur. Ita, licet inter distractiones occupationum ostendat se aliquando nobis, oportet captare tamen secessum quietum. id etiam monet vocabuli notio. Nam *Galilæa* significat transmigrationem, quæ debet fieri & à vitijs, & à tumultu, vt videatur Deus. Mat. 28, 10 Iubentur ire in Galilæam.

*D*ulce autem, quòd fratres vocat non ita *A*ngelos, quia non hos, sed semen Abrahæ ap-

prehẽdit, homo factus, non Angelus. ô, ſim etiã frater ſimilitudine virtutis & ſanctitatis. Dicito mihi IESV, frater meus es, & fac quod dicis, vt ſim verè.

Sabbatho poſt Paſcha.

MEDITATIO VI.

Petrus & Ioannes adeunt ſepulchrum, & apparet Dominus Petro.

PVNCTVM I.

MVLIERES nuntiant *Apoſtolis* lugentibus & flentibus, & non crediderunt illis: *ſed viſa ſunt, quaſi deliramenta.* Tam ægrè homo auellitur à ſenſibus: quamuis prædixiſſet Dominus Reſurrectionem ſuam, & *Lazarum* atque alios ab ibſo reſuſcitatos vidiſſent Apoſtoli, totque alia miracula; tamen hærerent. extrema vitanda ſunt: leuitas credendi, & duritiës, nec pro deliramento habendum, quidquid à ſimplicioribus affirmatur, ſed prudenter examinandum.

Luc. 24, 11 Fides quã difficilis.

PVNCTVM II.

Duorum diſcipulorum prudentia.

PETRVS & Ioannes accurrunt ad ſepulchrum, qui quidem non deliramento habuerant reuelationem factam mulieribus, ſed inueſtigare indicia prudenter voluerunt. Et auſi ſunt ipſi quoque, non obſtante cuſtodia ſepulchri, illuc pergere. Non apparuerunt eis Angeli, quia ſufficiebat relatio mulierum, & indicia ſudarij & linteaminum. Vnde etiam reduxerunt ad mentem Chriſti prædictionem.

In Petro & Ioanne ſignantur fides & charitas, per quas Chriſtus quærendus. Petrus prior ingreditur, quia & fides, mox ſequitur charitas; vtraque autem roboratur, viſo ſepulchro In iiſdem exprimitur vita actiua & contemplatiua, illa ad hanc diſponit per exercitium virtutum. Eorundē fides & charitas.

PVNCTVM III.

CVM redirent Petrus & Ioannes, videtur Petrus ſolitarius ambulaſſe, vt ait Lucas: *ſecum mirans, quòd factum fuerat.* Talia igitur meditanti apparuit Chriſtus. ſæpè magni peccatores exiſtunt digni maioribus fauoribus, ob feruorem conuerſionis ſuæ, quàm alij, qui non ita ceciderunt. Prima mulier & primus vir, quibus in Euangelio legitur apparuiſſe, fuerant tales; Magdalena & Petrus: vbi abundauit delictum, ſuperabundet & gratia. Hinc confidam quamuis peccator, ſed ſui victoriâ præclarâ opus eſt. Luc. 24 12. Petri diligentia.

Petrus confuſione plenus procidit ad pedes Chriſti, qui illum ſuauiſſimis verbis ſolatus eſt, & animauit, tum juſſit, vt condiſcipulos confirmaret in fide reſurrectionis Petri pudor

Præſtitit & Petrus: vnde jam non pro deliramento habebant, ſed aſſeueranter dicebant: *Quia ſurrexit Dominus verè, & apparuit Simoni*, tantùm potuit teſtificatio Petri præ mulierum aſſeueratione.

Feria 2. Paschæ.

MEDITATIO VII.

Apparet euntibus in Emaus.

PVNCTVM I.

DVO illi discipuli tristitiâ & timore affecti ob ea, quæ circa Christum acciderunt, secesserunt Ierosolymâ solatium aliunde quærentes. Non est idcirco à consortio discipulorum Christi recedendum propter aduersa.

Adfuit autem illis Christus, tum pro sollicitudine sua circa oues suas errantes, tum, vt afflictis solatium afferret: tum, quia de ipso colloquebantur: *Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.*

Mat.18. 20

Non agnouerunt illi Christum, quia fide nutabant; & quia nimiâ tristitiâ tenebantur. sæpe Deus adest tribulatis, quando ipsi non putant.

PVNCTVM II.

Luc.2. 15. Suauis in agendo Christus.

CHRISTVS suauiter discipulis se insinuat; *Qui sunt hi sermones, quos confertis ad inuicem, & estis tristes?* ex ipsis intelligere vult quod alioqui nouit: ita delectatur talibus sermonibus de Deo, vt sibi repeti velit. *Respondent autem. de Iesu Nazareno, qui fuit potens opere & sermone coram Deo & omni populo.* magnifica æstimatio: quæ consistit in quatuor circumstantiis: *potens opere & sermone,* priùs cœpit facere, postea docere. Doctrinam factis cōfirmauit, tum miraculis, tum exemplis: *coram Deo*, ad placandum ipsum nobis: *coram populo*, ad conuer-

conuertenda hominum corda, vel Deo, & hominibus comprobantibus. Studeam esse talis, potens exemplo & verbo apud Deum studio orationis, vnde valeam etiam homines conuertere.

Sed, quæ est imbecillitas humana, ostendunt se excidisse à spe. *Nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israel.* ita nos, quando ex sententia nostra non fit, putamus rem perditam : scilicet non assequebantur illi, quomodo Christi mors cedere posset, præsertim tam ignominiosa, ad redemptionem Israel. Imbecillitas in fide.

PVNCTVM III.

CHRISTVS eos acriter redarguit, vt fidem excitet. *ô stulti, & tardi corde ad credendum. Stultos* vocat, quòd, cùm toties prædixisset de sua morte, tamen diffiderent de Redemptione eò quòd mortuus esset. *Tardos* autem, quòd, cum indicia haberent de resurrectione ipsius, nihil eis mouerentur. nam retulerant testimonium mulierum, quæ ab Angelis de resurrectione didicissent. Reddit autem rationem cur debuerit mori: *Non oportuit Christũ pati, & ita intrare in gloriam suam?* suam, quia alioqui debitam, quòd Filius Dei esset. Quòd si ille sic per passionem debuit intrare; quomodo non etiam nos? quare *stulti & tardi corde* sumus: si in tribulationibus deficimus, non attendentes, quia ita oportet intrare in gloriam Dei. Tandem, *incipiens à Moyse, & omnibus Prophetis interpretabatur illis scripturas, quæ de ipso erant*; idque tam efficaciter, vt cor eorum exardesceret, sicut postea professi sunt. Opto,

Asperè reprehendit illos Christus.

Profunda dicti ratio.

Domine, vt mihi similiter mysteria tuę mortis aperias, vt totus ignescam.

PVNCTVM IV.

Dissimulat Christus abitum.

INVITATVR Christus ad manendum, ille *se finxit longius ire*, indicium præbens pergendi vlteriùs, nam etsi cupit nobiscum esse, vult tamen desiderari, & rogari, & per pium opus hospitalitatis, dum rogant, voluit dignos reddi, qui ipsum exciperent.

Christus cogi gaudet. Genes. 32. 26. Oratio illorum.

Quin *coegerunt illum*. vult cogi Dominus instante oratione, vt Iacob Angelum coegit *non dimittam te, nisi benedixeris mihi*. Et est in negotio salutis tam studiosè agendum, ac si Deum cogere velimus. Agunt etiam rationes *Mane nobiscum Domine, quoniam aduesperascit, & inclinata est iam dies*. Appellant Dominus conceptâ ex sermone eius reuerentiâ. Aduesperascit in anima, quando illa tepescit, & propinqua est morti: appropinquatio etiam ad mortem corporis vespera est. Diligam te, Domine, vt venias ad me, & facias mansionem apud me.

PVNCTVM V.

Luc. 24. 30. 1. Hospitalitas. 2. Eucharistia. 1. Reg. 14. 27

AGNOVERVNT *Christum in fractione panis*. 1. voluit agnosci in exercitio boni operis, vt commendaret hospitalitatem erga pauperes, & peregrinos. 2. quia ea vis est panis cœlestis, illuminare mentes, multò magis quàm *mellis à Ionatha degustati*. Creditur enim Eucharistiam porrexisse.

Vbi *aperti sunt oculi eorum, & cognouerunt eum, euanuit ab oculis eorum*. quando maximè frui

frui aspectu illius voluissent. *Visitas hominem diluculo, & subitò probas illum.* Solent huiusmodi visitationes esse breues; & vult Deus, nos bonis operibus intendere. Sic isti confestim aduolarunt, vt Apostolis nuntiarent. Iob.7.18. Euanuit statim.

MEDITATIO VIII.

Feria 3. Paschæ.

Apparet discipulis congregatis eodem die.

PVNCTVM I.

SERò apparuit: distulit ob tarditatem quorundam ad credendum: & vt desiderium magis acueret credentibus, & vt minùs jam expectatus, plus lætitiæ afferret. *si moram fecerit, expecta eum, quia veniens veniet & non tardabit.* &, *cùm te consumptum putaueris, orieris vt Lucifer.* I. Cur serò apparuit. Habac.2.3 Iob.11.17.

Venit *clausis ianuis*, vt intelligeretur, corpus eius esse glorificatum, & dono subtilitatis affectum, ad penetrandum quæuis corpora; & quòd similiter possit in animam ingredi, & pro libitu eam inflectere, nullo obstaculo præualente, & quòd placeant sibi illi, atque ad eos libenter ingrediatur, qui clausas habent fores cordis, nempè sensus, seque collectos seruant. Ingredere ad me, Domine, perrumpe obstantia, fac sim tibi custoditus, clausus vanitatibus. II. Cur clausis ianuis.

Stetit in medio eorum, sic dictum suum implens: *Vbi fuerint duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* In medio est, vt sol III. Cur in medio stetit.

ſol colluſtrans, ac Magiſter docens, vt paſtor congregans, & prouidens ouibus; vt mediator inter Deum & homines, ipſos inter ſe pacificans: Denique, vt protegens ſub alis ſuis. Contingant eadem mihi; & ſit anima mea vt domus clauſa, in qua tres animæ facultates, memoria, intellectus, & voluntas congregentur in nomine Chriſti ad orationem: aderit ille haud dubiè in medio illarum.

PVNCTVM II.

Salutatio. SALVTAT diſcipulos: *Pax vobis, ego ſum, nolite timere.* pacem impertit acquiſitam morte ſua, quam aliàs promiſerat, *pacem meam do vobis.* Ego ſum ille ipſe, qui aliàs vobiſcum verſatus. proinde faceſſat timor omnis, me protegente tuti eritis aduerſus furorem, & inſidias Iudæorum, omniumque inimicorum. Vel, *nolite timere*, tanquam ab vmbra aliqua: ego ipſe ſum, & hunc ſenſum probant ſequētia: nam, *conturbati & conterriti exiſtimabant ſe ſpiritum videre.*

Domine, imperti mihi quoque hanc pacem, quam mundus non poteſt dare: pacem cum Deo; pacem cum fratribus meis; pacem mecum ipſo, vt caro obſequatur ſpiritui, non cōtrà, & ceſſet rebellio.

Christi benignitas. Porrò Chriſtus turbatos diſcipulos benignè demulcet, inuitans ad palpandum corpus: *quia ſpiritus*, inquit, *carnem & oſſa non habet*: & ad inſpiciendа vulnera, *oſtendens eis manus & pedes, & latus.* Hæc vulnera reſeruata ſunt ad ſanandam infidelitatem, & puſillanimitatem diſcipulorum: & ita euenit: nam ad ea accedentes cum magna reuerentia, atque tangē-

tes confeſtim illuminati ſunt, & in fide robò rati: nã ſubditur : *Gauiſi ſunt ergo diſcipuli, viſo Domino.*

Olim, qui tangebant *A*rcam, moriebantur: jam qui meliorem tangunt *A*rcam, ipſam Chriſti humanitatem, viuificantur, ſcilicet veteri timoris legi noua ſucceſſit *A*moris. O ſi mihi inter illos accedere licuiſſet, contingere, oſculari! facio id modò ex intimo corde, ſperans inde ſanitatem animæ meæ.

PVNCTVM III.

COMEDIT, ad teſtandam veritatem corporis; aliquibus adhuc non credentibus, quamuis palpaſſent, eſu mellis & piſcis fidem facit. Mira dignatio, pro lucrandis incredulis, facit rem ſuo ſtatui non conuenientem, vt edat. ſic oportet remittere de gradu noſtro, & jure pro ſalute proximorum. Mira amōris vis.

Habent etiã myſteriũ *piſcis aſſus & fau⁹ mellis*: ille humanitatem Chriſti igni paſſionis aſſam, hoc autem diuinitatem omnis fontem dulcedinis ſignificat. Vtrumque hoc, ante mortem ſuam, Chriſtus in cœna vltima comedit, deditque diſcipulis ſuis in cibum, quo animæ ſumentium charitate flagrent, & ſpirituali dulcedine repleantur. Myſteriũ comeſtionis.

Petiit ipſe Chriſtus dari ſibi aliquid *ad manducandum, oblatuſque ei eſt piſcis, & mel.* Nempe hic diuinus cibus eſt etiam ſacrificium, quod in gratiarum actionem Deo offerimus, oblatumque ſemel, de altari eius ſumimus in æternitatis alimentum. nam & Chriſtus oblati cibi reliquias dedit *A*poſtolis edendas.

Do-

Domine & ego piscis sum in mari huius sęculi, multo concupiscentiæ humore diffluens. assa me igne Spiritûs sancti, & conde gratiâ tuâ quasi melle, vt sim gratus tuo palato.

Tandem, ad reliqua exprimenda, adiecit Christus testificationem sacrarum Scripturarum, ad quas intelligendas, aperuit eis sensum, sicut euntibus in Emaus, & arsit similiter proculdubio cor eorum.

MEDITATIO IX.

Christus dat discipulis Spiritum sanctum in prima apparitione.

PVNCTVM I.

Ioan. 20. 21 Pax bis impertita.

DIXIT illis iterum: *Pax vobis*, primò dixerat: vt, mentis turbationibus discussis, apti redderentur ad capiendum mysterium Dominicæ Resurrectionis, pacata enim debet esse enima ad diuina excipienda. secundò pacem precatur, quòd necessaria sit ad munus Apostolicum, ad quod eos destinabat: pax nimirum cum Deo, & secum, nec non cum hominibus, qui iuuandi sunt operâ nostrâ. Petam ergo mihi bis pacem.

Munus Apostolatûs.

Subiungit: *sicut misit me Pater, ita ego mitto vos*, magna omninò dignitas, succedere Christo in opere suæ missionis, non quidem per omnia, nec cum pari potestate, sed tamen quò ad annuntiandum mundo Regnum Dei, sicut

2. Cor. 5. 20

dicit Paulus, *pro Christo legatione fungimur tanquam Deo exhortante per nos*: in quibus posuit verbum

verbum, *reconciliationis : Obsecramus igitur pro Christo. reconciliamini Deo.* in quo munere alij atque alij semper succedunt. deinde comparatiua illa, *sicut*, non similitudinem tantùm officij significat, sed modum missionis, vt quemadmodum Pater, filium suum ita misit, vt per multos labores & dolores perficiendum ei fuerit opus suum; ita & Apostoli, & quicunque alij se missos intelligant. Ad quod me offeram paratissimum.

PVNCTVM II.

Cur insufflauit.

INSVFFLANDO dat Spiritum sanctum : *insufflauit & dixit : Accipite Spiritum sanctum.* Ideò insufflando dat, vt significet Siritum sanctum à se quoque procedere. Deinde quòd idem ipse sit, qui Adæ insufflauit spiraculum vitæ, prębens animæ vitam, nitorem, motum, sensus, circa spiritualia & diuina, & illo recedente maneat anima instar cadaueris deformis. Quàm mihi hunc optem !

Præterea flatu abigimus à corpore, aut ab alia re quapiam leuiora quædam, vt floccum, aut puluisculum : ita hoc spiritu imperfectiones ab anima etiam minores efflatur.

Hæc insufflatio est pignus magni illius venti, quo datus est postea idem spiritus in Pentecoste: nam modò tantùm ad remittenda peccata, postea verò ad complures effectus datus est : ideò *in spiritu vehementi.*

PVNCTVM III.

TRIBVIT potestatem remittendi peccata : *quorum remiseritis peccata remittuntur eis, & quorum*

Potestas remittendi peccata.

rum retinueritis, retenta sunt, Potestas Dei propria : nam eius est remittere injuriam, cui facta est. vnde ait; *Ego sum, ego ipse sum, qui deleo iniquitates tuas propter me,*

Isai. 43.25

Quanta potestas!

Hanc autē non communicauit Angelis; sed hominibus, ac in Veteri Testamento illius Sacerdotibus; nec à lepra mundandi, (quæ typus erat peccati) potestatem fecit; sed daclarandi tantùm, an mundatus quis esset. nunc autem etiam mundandi hominem ab ipsis peccatis: & committit hanc potestatem hominibus, etiam peccatoribus.

Sed poterat saltem hæc potestas restringi: at est quàm latissimè patens, ad omnes omninò peceatores, ad omne genus peccati, etiam contra Spiritum sanctum, quod dicitur alioqui irremissibile. dummodò tamen ritè subijciatur Sacerdoti, & ad omnem denique numerum criminum: vt dixit Dominus Petro vsque *septuagies septies*; id pro infinito vsurpans. quam potestatem ab Apostolis in alios transmitti voluit, vsque ad consummationē seculi. Domine liberalis es, & profusus de re, quæ tibi magnò constitit: sed videlicet non exhauritur, dum communicatur quibuscunq;.

Quali jam sensu & feruore mihi accedendum est ad tribunal absolutionis, per veram peccatorum confessionem?

In Octauà Paschæ.

MEDITATIO X.

Apparet secundò Apostolis die octauà, præsente Thoma.

PVNCTVM I.

QVÆ

QVÆDAM imperfecta in Apostolo Thoma. 1. quòd à cœtu aliorum se subduxerit: vnde prima vice non vidit Christum. Nolim à communitate recedere, vel esse singularis. 2. Incredulitas, cum pertinacia, quidquid omnes alij testarentur. 3. præsumptio, vt non aliter velit credere, nisi digitos, & manus inferret in vulnera. Non oportet Deo præscribere, quid permittere debeat, aut quibus modis nos juuare. 4. quòd in ea dispositione mansit per octo dies, & flecti non potuerit, fortè etiam ipsa Christi Matre contestante. Cauebo ab his quatuor. Permisit hoc Deus ad roborandam fidem suæ Resurrectionis, ex Thomæ increduli testimonio. Et confirmatur hinc Christi dictum: *Nemo venit ad me, nisi Pater meus traxerit illum*, quòd fides sit donum Dei.

Quatuor B. Thomæ defectus. 1. 2. 3. 4.

Ioan. 5. 44.

PVNCTVM II.

BONITAS Pastoris Christi, quærentis ouem perditam. Redit, ingreditur januis clausis, salutat vt priùs: *Pax vobis.* voluit in præsentia aliorum, sanare Thomam: vt intelligeretur, id ei conferri ob bonorum societatem: & vt omnes viderent Magistri charitatem; indeque consolationem acciperent; & vt qui fuerant testes Thomæ infidelitatis & incredulitatis, fierent etiam fidei, vnde ipsimet confirmarentur magis.

Obserua etiam comitatem, qua alloquitur Thomam; atque illius cogitationum se conscium probans, inuitat ad tangendum: *Infer digitum*

gitum tuum &c. & quia propter Thomam apparebat, cæteris omissis, hunc alloquitur.

PVNCTVM III.

CONFESSIO Thomæ. An tetigerit non est expressum; quia ad aspectum tantùm cicatricum potuit illustrari. sed credibibile, quòd voluerit Christus, vt tangeret; manumque Thomæ tenuerit & applicuerit.

Charitas Christi.

Visis ergo, tractisque, Diuino lumine perfusus est; & ardore charitatis incensus, exclamauit: *Dominus meus, & Deus meus*, non ait: noster; sed, *meus*, pro singulari amore sibi exhibito. Non Prædicatur beatus à Christo ob hanc confessionem, sicut Petrus; quia incredulus fuerat, & extorsit illam inspectio. *illos* autem *beatos dicit; qui non viderunt & crediderunt.* qui non requirunt à sensibus testimonium, neque suo arbitratu exigunt indicia à Deo.

Fidei meritum.

Dixit alibi Christus: *Beati qui vident, quæ vos videtis*: sed id tantùm significat, beatos esse nos, qui exhibito iam Christo, & eius gratiâ, & Sacramentis fruimur: quæ *Reges & Prophetæ desiderauerant videre, & non viderunt*, quia eis datum non est. vt illorum diebus veniret Saluator Et denique beati censendi sunt, qui vident Christũ, sed non, qui ideò credunt quia vident. alioqui non credituri. ac ita quoque Thomas fuisset beatus censendus; si quamuis non viso Christo, credidisset, etsi inde tamẽ beatus, quia videre licuit. Visio ergo Christi nõ adimit beatitudinem, sed adfert: aufert autem, si visio requiratur ad fidem. Nec qui vi-

dent in Eucharistia Christum, idcircò non beati quando etiam, non videntes, credunt: imò dupliciter beati; & quia vident, &, quia credunt, licet non videant.

MEDITATIO XI.

Cur reseruauerit Christus cicatrices in corpore glorificato?

PVNCTVM I.

I. AD fidem Resurrectionis confirmandam in eodem proprio corpore, quantumuis conciso & male affecto, vt Iob, *qui* dicebat: & *in carne mea videbo Deum Saluatorem meum.* II. in signum triumphi, quòd per ea vulnera vicisset, & quod de passionibus gloriaretur. vnde nos excitaret ad patiendum, & gloriandum cum Paulo dicente: *Ego stigmata Domini mei Iesu in corpore meo porto.* Domine ego seruus tuus, nota me charactere tuo, vnde agnoscar tuus, nec subducere me valeam à tuo seruitio.

I. Causa ob fidem. *Iob.* 19. 26.

II. In signum triumphi. *Gala.* 6. 17.

PVNCTVM II.

III. CAVSA. Vt ei essent memoriale, quãtùm nos amarit, quantique redemerit: vnde ad benè nobis faciendum excitaretur: *nam in manibus suis descripsit nos.* significat etiam apertas sibi esse manus ad benedicendum nobis largiter, idque ab hianti corde, ex summo in nos amore. *Pone ego vicissim te, vt signaculum super cor meum, & signaculum super brachium meum:* vt omnia opera mea ex amo-

III. Ad memoriale Passionis. *Isa.* 49. 16. *Can.* 8. 6.

re tuo fiant, & ad te dirigantur. IV. causa Vt essent in signum tanquam *arcus* cęlestis, *& recordaretur Deus fœderis sui* nobiscum, *quod pepigit* in Christo. *Protector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui.* Ergo anima mea, *vide arcum, & benedic eum, qui fecit illum; valde speciosus est in splendore suo, gyrauit cœlum in circuitu gloriæ suæ, manus excelsi aperuerunt illum.* V. causa, vt eorum aspectu nos vicissim commoueremur ad amandum & seruiendum ipsi, intendentes, quantùm ille nos amauerit, quantaque pro nobis egerit, quod latus, manusque perfossæ loquuntur. Inuitamur etiam, vt columba *ad foramina petræ, ad cauernam maceriæ*: si milui infernales adoriantur nos; si mundus, & caro infestet, vt huc confugiamus; si turbent curæ, hîc requiem requiramus, & pacem.

IV. In signum reconciliationis. Gen. 9. 14. Psal. 83. 10. Eccl. 43. 12. V. Ad incitamentum amoris.

Aperit cor suum mihi, vt aperiam ipsi meum; ostendit apertas manus, vt vicissim ego pugnem pro gloria ipsius. denique pedes, vt dirigam ego passus meos ad obsequium ipsius vsque in finem perseueranter. Atque ita *hauriam aquas de fontibus Saluatoris*, aquas refectionis.

Isai. 12. 3.

PVNCTVM III.

VI. Ad confusionem damnatorum.

VI. CAVSA Ad confusionem damnatorum in die Iudicij: dum sic ostendet, quantum pro eis fecerit, quantumque contempserint ipsi. Contrà verò, ad solatium saluandorum, quibus illa profuerunt, & ad solatium sempiternum, dum aspicient in omnem æternitatem talia amoris erga se documenta.

Fac Domine, vt in his ego commorer, &

re-

requiescã. Discam sic amare te, operibus meis placere tibi, & tuis vestigiis vsque ad finem insistere. Amen.

MEDITATIO XII.

Apparet in Galilæa septem discipulis piscantibus.

PVNCTVM I.

PETRO inuitante, reliqui se offerunt. Documentum concordiæ animorum, piscatũ eunt, causa paupertatis, & vitandi otij. imitabor has virtutes.

Tota nocte nihil capiunt, vti aliàs contigit, donec veniret Christus. Frustrà sine Christo, neque *qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus.* Operarius ita in humilitate sit fundatus, quòd *sine me nihil potest facere.* 1. Cor. 3. 7. Ioan. 15. 5.

Nocte non capiunt, quia vsque ad lumen Euangelij non successit conuersio animarum: in nocte etiam peccati non proficitur ad vitã.

Discipulos credibile est memorasse tunc, quomodo aliàs Christ⁹ in simili casu adfuisset, & prouentum dedisset, & expectasse eius præsentiam. faciam idem, cùm fructus non respondet labori. nam *desiderium pauperum exaudiet Dominus.* Psal. 9. 37.

PVNCTVM II.

STETIT Iesus in littore, & petiit ab eis pulmentarium. Non tardat Deus visitare suos: in littore stat tanquam extra mortali-

tatem iam positus, petiit, *num haberent pulmentarium*, cùm sciret eos non habere. sic solet, vt agnoscat homo egestatem suam, quando sucurrere vult: sic petit etiam à *Samaritana* aquam.

Ioan. 4. 7. *Ad dexteram nauigij iubet iaci rete*, in typum piscationis animarum pro vita æterna, quæ significatur per dexteram. Obediunt, & ecce non valebant trahere *præ multitudine.* hic fructus obedientiæ. *Vir obediens loquetur victoriam* vindicatis animabus à perditione. In altera piscatione agnouit Petrus Christum, & dixit: *in verbo tuo laxabo rete.* in hac non agnoscit, & tamen paret, cum simili prouentu. Quia vult Deus etiam hominibus præstari o-

1. Pet. 2. 13. bedientiam, & similiter remunerat. *Obedite*, inquit idem Petrus, *omni humanæ creaturæ propter Christum.*

PVNCTVM III.

Ioan. 21. 7. IOANNES agnoscit Christum, & *ait Petro*, *Dominus est. Petrus autem tunicâ succinxit se, & misit se in mare*, vt adnataret ad Christum. In Ioanne lumen vitæ contemplatiuæ exprimitur, perspicacis, ad agnoscendum Deum, & indicantis eum aliis. In Petro feruor vitæ actiuę, properantis ad terram viuentium, & tardum nimis ducentis motum nauigantium in sæculi mari, ideoque quibusuis laborum fluctibus se obijcientis, pro assequenda æternitate.

vers. 12. Trahitur rete ad littus, & *Petrus extraxit in*

Luc. 5. 7. *terram plenum magnis piscibus, centum quinquaginta tribus, & cùm tanti essent, non est scissum*

rete

rete. Piſcatio iſta differt ab altera Lucæ 5. quòd priore ſignificaretur vocatio ad Eccleſiam, poſteriore autem peruentio ad gloriam: ideo illa facta eſt ad omnem partem, hæc autem ad dexteram tantùm, ad quam conſiſtent electi; in illa implebantur duæ naues, vario piſcium genere, in hac exponuntur piſces in terram & magni tantum ſunt, quia omnes in cœlo magni erunt & extra fluctus: in illa rumpebatur rete, quia patitur ſciſſuram nunc Eccleſia, tum verò nullam.

Prandium interea Chriſtus diſcipulis parauerat, miniſterio Angelorum. *viderunt prunas poſitas, & piſcem ſuperpoſitum, & panem.* Ioan.21.10 quin inuitat amanter: *venite, prandete.* quin diſtribuit ipſe *accipiens panem dabat eis, & piſcem ſimiliter* Mirâ curâ ſuorum, laborantibus in hac vita, parat conuiuium: in altera. *Beati qui manducabunt panem in Regno Dei.* Luc.14.15

MEDITATIO XIII.

Committit Petro oues in eadem apparitione.

PVNCTVM I.

ANTEQVAM oues tradat, & Vicarium ſuum conſtituat, examinat illum de charitate *Amas me?* quia Prælati debent præcellere charitate. compellat autem: *Simon Ioannis,* nam Simon ſignificat *obedientem;* Ioannes gratiam, ſiue Ionas columbam, quia idem eſſe debet fide, gratiâ & obedientiâ præditus. Examinat Petrum.

Ter examinat pro triplici negatione, quæ ex Trina ne-

gatio quid notet? ex præsumptione manauit. Vnde cautior & humilior redditus, non respondet; se plus amare cæteris, sed ad ipsum Dominum se refert. *Tu scis Domine, quia amo te*: veritus, ne fortè aliter se haberet. Placet Deo humilitas, condiens charitatem, & vt homo cum D. Paulo dicat: *nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum, quia qui iudicat me, Dominus est*. 1. Cor. 4. 4.

Ter etiam examinat, quia talis debet in charitate esse fundatus, secundùm triplicem gradum Purgatiuæ Illuminatiuæ, & Vnitiuæ viæ, exutus imperfectionibus, exercitatus in virtutibus, & Deo vnitus: & denique præstare charitate erga Deum, & proximum, & erga seipsum.

Petrus Pastor vniuersalis Ecclesiæ.

Christus, cum bis dixisset: *Pasce agnos meos*, ad tertium Petri responsum subiunxit: *Pasce oues meas*, quòd non tantùm communes fideles, sed reliquos etiam pastores, tanquam matres, ipsius curæ committeret.

Non dixit tuas, sed *meas*: vt intelligeret, se nõ constitui Dominum, sed Vicarium, & vt tanquam Christi ipsius oues curaret. Mira elucet Christi erga nos charitas, quando inde probatam esse vult charitatem pastoris erga ipsum, si bene pascat ipsius oues, & tunc se verè amari existimat, si ouibus prospiciatur suis, hoc est nobis.

Ter ait. *pasce*: quia vult iuuari oratione, doctrinâ, exemplo: seu doctrinâ, sacramentis & exemplis pasci: seu beneficiis, tum spiritualibus, tum corporalibus. seuerè minatur per Ezechielem illis. *qui se, non oues pascunt*. Ezech. 24.

PVN-

PVNCTVM II.

PRÆDICIT Dominus Petro mortem, & illius genus tanquam certum signum amoris, quem professus fuerat. *Bonus enim Pastor animam suam ponit pro ouibus suis, & maiorem hac dilectionem nemo habet.* Verum amoris signum. *Ioan.* 10.11 c. 15. 13.

Significat Dominus duo genera passionum, illæ spõtè suscipiuntur, vt mortificatio carnis, maximè ab incipientibus, de quibus illud *cùm esses junior, cingebas te, & ambulabas vbi volebas.* *Ioan.* 21.18 Aliç inferũtur ab aliis, ad quas extendit vir perfectus manus suas, libenter acceptans, sed *alius eum cingit & ducit quò non vult* secundũ carnẽ, licet velit secundùm spiritum. De primis sumi potest illud: *Tribulationem & dolorem inueni.* de secundis: *Tribulatio & angustia inuenerunt me.* *Psal.* 114.3 *Ps.* 118.143

Quod Dominus parabolicè dixerat, quòd esset cingendus ab alio, declarat Euangelista significasse Dominum: *qua morte Petrus clarificaturus erat Deum.* mors sanctorum, glorificatio est Dei, *moriatur anima mea morte iustorum.* *Num.* 23. 10.

PVNCTVM III.

POST hæç *ait. Dominus Petro: sequere me.* Festo S. Ioannis Euãgelistæ.

Videtur Christus progredi cœpisse, eoq́; actu exprimere voluisse peculiarem sequelam Petri ad mortem crucis, vt & in officio pascendi. Ioannes autem exemplo Petri, cœpit etiam sequi, licèt ei non fuisset intimatum. Videlicet, nolebat separari à Christo, & inuidebat Petro sanctè Est vocationis genus ab exemplo coniunctorum, sed non absque diuina motione.

Petrus pro Ioanne sollicitus, quærit: *Hic autem quid?* an non similiter sequetur? Redarguitur á Domino: *sic eum volo manere, donec veniam, quid ad te? tu me sequere.* Ne simus curiosi, & vt conjunctorum curam Deo relinquamus: & vt nostris rebus simus intenti, alienis relictis,

MEDITATIO XIV.

Apparet in monte Galilææ omnibus Discipulis, &c.

PVNCTVM I.

Zelus Apostolorum.

APOSTOLI, vt Dominus iusserat, læti in Galilæam migrant, fruituri ibi præsentiâ Magistri juxta ipsius promissum. Renunciant etiam aliis per Galilæam dispersis discipulis de Resurrectione, & futura apparitione in monte, ad quam adeò conuenerunt plusquam quingenti fratres.

In monte apparet Deus, quia mens tunc illuminatur, quando ad perfectionem assurgit. & juuat ad hoc consociatio bonorum, & mutua charitas, & cohortatio.

Mons putatur fuisse Thabor, vbi aliàs se gloriosum exhibuit tribus Apostolis; & credibile, tunc etiam aliquid suæ gloriæ ostendisse. certe eos ineffabili consolatione perfudisse, vt figere ibi cum Christo tabernacula sibi bonum ducerent.

Mat. 28. 16 Et *videntes eum adorauerunt, quidam autem dubitauerunt,* non ex Apostolis; sed illi ipsi mox sunt confirmati à Domino.

PVN-

PVNCTVM II.

PROFITETVR, *datam sibi potestatem omnem in cælo & in terra*. Habuit omnem, quia Deus, vt homini etiam debebatur, propter vnionem Personæ VERBI, sed amplius obtinuit illam iure suorum meritorum. Mat. 28. 18. Marc. 11. 15

In cælo: vt illud aperiret hominibus, & dominaretur *Angelis*. *In terra*, ad remittenda peccata, & quæuis dona impertienda, & ad disponendum in Ecclesia.

Secundùm hanc potestatem mittit *Apostolos* in mundum vniuersum, vt *doceant omnes gentes, & Euangelium prædicent omni creaturæ*. non Iudæis tantùm, nec tantùm magnis, potentibus, sed omni creaturæ. Nam sicut *solem istum oriri facit Pater cælestis super bonos & malos*: Ita Christus solem Euangelij non minus patere vult in omnes plagas, atque illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum. Missio Apostolorũ: Mat. 5. 45

PVNCTVM III.

PRÆCIPIT *baptizare in nomine Patris, & Filij & Spiritus sancti*. Baptismus succedit Circumcisioni, & est ianua ad Euangelium, sicut illa ad legem. Circumcisio inurebat corpori notam, cum acri dolore, Baptismus signaculum spirituale imprimit, & tangendo corpus, abluit animam. per Circumcisionem fiebat homo obnoxius toti legi seruandæ, quæ erat onus importabile, vt ait S. Petrus: per Baptismum subditur Euangelij suaui iugo. quare subdit: *docentes eos seruare omnia quæcunq;* Mat. 28. 19 Comparatio baptismi & circumcisionis.

Personæ SS. Trinitatis quid operentur in Baptismo. *Ose. 2. 19.*

cunque mandaui vobis. Confertur in nomine Trium Personarum Diuinarum, quia efficitur Patris æterni adoptione Filius, Christi frater & cohæres, & à Spiritu sancto desponsatur exornaturque donis cœlestibus: *sponsabo te mihi in sempiternum, & sponsabo in fide, & iustitia & misericordia.*

PVNCTVM IV.

Marc. 16. 16. Promissio rerum spiritualium.

PROMISSIONEM addit: *qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit,* quin & minas: *qui verò non crediderit condemnabitur.* Non promittit bona temporalia, aut intentat mala; sed vtraque æterna. ô, qui perciperet latentia illis duobus verbis: *saluus erit,* & *condemnabitur.*

PVNCTVM V.

Marc. 16. 17.

PROMITTIT signa, *qui crediderint, in nomine meo dæmonia eijcient, &c.* nimirum quatenus ad fidei confirmationem opus erit: juxta Dei consilium. Fiunt etiam omnia illa spiritualiter. De qua re legendus Lud. de Ponte hic.

MEDITATIO XV.

De mansione Christi vobiscum vsque ad consummationem sæculi &c.

PVNCTVM I.

I. Consolatio discipulorum.

2. Animatio.

CAVSÆ huius promissionis 1 vt solaretur discipulos, à quibus parabat discessum in cœlum; & quibus per interualla tantùm se ostendebat tunc. 2. vt animaret ad expe-

expeditionem, ad quam eos mittebat, certos faciens de ſua prçſentia & auxilio. 3. vt attentos & diligentes redderet in opere, vt qui teſtem habituri eſſent ipſumChriſtum. eadem applicabo mihi.

3. Excitatio:

PVNCTVM II.

VERBA promiſſionis: *Ego*: non ſicuti Moyſi, promittit Angelum, qui præcedat & cuſtodiat in via; ſed ipſemet adeſſe vult: *Et ego*: Deus veſter, Saluator, debellator inferni, peccati & mortis: *Vobiſcum ſum*. 1. vt in rebus omnibus dans eſſe, viuere, operari. 2. per gratiam conferens vitam ſupernaturalem. 3. per ſpecialem prouidentiam, quò fiet, vt Eccleſia nunquam deficiat. 4. in Euchariſtiæ Sacramento, *vobiſcum*: & adeò in Eccleſia, quam repræſentatis; & in omnibus, qui vos ſequentur.

Præſtantia promiſſionis.
Exodi 32. 30. & 32. 34.

PVNCTVM III.

VSQVE *ad conſummationem ſæculi*, non ad certos annos, ſed ad omnes. nec interpolate; ſed continuatè, & ſemper. ô ſit mecum! neque abſit vnquam.

Præſentia Dei ſempiterna.

MEDITATIO XVI.

De variis apparitionibus per eos dies.

PVNCTVM I.

PRÆBVIT *ſe ipſum viuum poſt paſſionem ſuam in multis argumentis. per dies quadraginta apparens eis*. Erat ſemper inuiſibiliter cum eis, ſed

Act. 1. 3.
Chriſtus ſemper præſens,

sed non semper visibilis.

sed visibiliter etiam se ostendebat, variè confirmans veritatem resurrectionis suæ. *Ita agit* cum seruis suis per spatium huius vitæ: vt, cùm semper sit cum illis, subinde certis argumentis probet, se præsentem, illuminando, & consolando animas, idque singulariter in sumptione SS. Eucharistiæ, ô ita illam sumam, vt sentiam, ibi esse Deum, & non ac si communem panem sumerem: quòd mihi contingit culpâ meâ, & defectu dispositionis. Petam etiam, vt vera præsentiæ diuinæ signa ita discernam, vt à sathana, transfigurante se in *Angelum lucis*, non deludar.

PVNCTVM II.

De regno Dei quomodo Christus locutus. Et semper de rebus seriis.

Rom. 4. 17.

Psal. 84. 9.

Oseæ. 2. 14

QVALES Christi sermones, cùm apparebat. *Loquebatur de Regno Dei*: Reuocabat eis in memoriam quæ prius docuerat; noua reuelabat; scripturas aperiebat, illuminabat, confortabat, accendebat, mirificè illuminatos relinquebat: nihil curiosi, aut otiosi, aut ad rem non pertinens, recensebat, sed tantùm de *Regno Dei*. quod est *Iustitia, Pax, & gaudium in spiritu sancto*. Inde manarunt illa, quæ ex traditione *Apostolorum* in Ecclesia habentur. Similia loquitur & agit in anima iusti. Igitur *audiam: quid loquatur in me Dominus, quoniam loquetur pacem in plebem suam*: quando *ducet illam in solitudinem, & ibi loquetur ad cor eius*.

PVNCTVM III.

PROPRIETATES quædam illarum apparitionum. 1. quòd non continuatę erant, sed interruptæ, & plus minùs frequentes, pro dispo-

dispositione, & desiderij feruore. quod & seruat Deus, in communicando se animæ interius. Ergo exardescam Christi desiderio, & adiurabo Angelos beatasque animas: *si inueneritis dilectum meum, nuntiate ei, quia amore langueo.* 2. Apparebat inopinato: & similiter subducebat se, moraque erat breuis, sicque alebat desiderium sui, idem euenit in visitationibus spiritualibus. vnde ait Bernardus: gaudium in hac vita ex sponsi præsentia esse posse, non saturitatem. Modicum & videbitis me, & iterum modicum, & non videbitis me. 3. Locus & tempus apparitionum erat varium: sic & visitationes internæ, aliquando in oratione, aliás in lectione, aliàs in negotio. *Spiritus enim, vbi vult spirat.* 4. Modus etiam fuit diuersus. nam aliquando præcessit visio Angelorum; aliquando in aliena figura visus, & non eadem claritate semper, sed juxta dispositionem, aut beneplacitum prouidentiæ diuinæ. Idem contingit animæ. Nos interim fidenter orabimus cum Moyse: *Ostende te mihi ipsum.* forte audiemus. *Ego ostendam tibi omne bonum:* & cum Dauide; *Tibi dixit cor meum: exquisiuit te facies mea; faciem tuam Domine requiram:* & cum Philippo: *Domine ostende nobis Patrem & sufficit nobis:* & cum Sponsa: *indica mihi vbi pascas, vbi cubes.*

Cant: 5. 8.
Serm. 32. in Cant.
Ioan. 3. 8.
Exod. 33. 18.
Psal. 26. 8.
Ioan. 14. 9.
Cant 1. 7.

MEDITATIO XVII.

Apparet Apostolis die Ascensionis.

PVNCTVM I

ACCVM-

Mar.16.14 Act. 1. 4 Ioan.14.2. Ver:28. c.16.7.

ACCVMBENTIBVS *Apostolis apparuit*: simulque *conuescens* de abitu suo significauit, vsus fortè similibus sententiis, atque super vltimam cœnam: *Vado parare vobis locum, & iterum veniam, & accipiam vos ad me ipsum vt vbi ego sum & vos sitis.* Item: *si diligeretis me gauderetis vtique, quia vado ad Patrem.* Et, *expedit vobis, vt ego vadam; si enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos, si autem abiero, mittam eum ad vos.*

PVNCTVM II.

Luc.24.49 I. SEDETE, inquit, *in ciuitate, donec induamini virtute ex alto.* Iubet sedere, in quiete expectare, tam mentis, quàm corporis, non huc illucque obeundo, aut anxiè desiderando; sed rem Deo committendo. vnde nec præfiniuit tempus, etsi *post dies haud multos* futurum prædixit.

II, *In ciuitate Ierusalem.* quietior locus fuisset extra frequentiam: at spiritus sanctus dari debuit, vbi mox illius virtus innotesceret, & quia dabatur ad promulgandam Euangelicam legem. de qua Isaias: *De Sion exibit lex, & verbum Domini de Ierusalem.* Et quia solitudo cordis est præcipua, quæ potest etiam in frequentia conseruari. vnde illa ciuitas vocatur *Ierusalem, id est, visio pacis.* Sim talis: vt *in omni loco leuare valeam* purum cor, & *manus ad Deum.*

Isai. 2. 3.

1.Tim.28.

3. *Donec induamini virtute ex alto*, tanquam armaturâ forti ad expeditionem Euangelicam: qualis è cœlo tantùm dari potest. Discam hinc 1.

hinc 1. humilitatem; qua agnoscam imbecillitatem meam ex me. 2. temerarium esse, absque tali præsidio aggredi opus Euangelij. 3. vbi induti fuerimus, non morandum; *donec*, inquit *induamini*: & sic Apostoli fecerunt.

PVNCTVM III.

EDVXIT *eos foras in Bethaniam, in montẽ, qui dicitur Oliueti.* Non liquet, an ipse simul cum eis visibilis exierit; an tantùm iusserit, ire; & disparuerit vsq; ad locum ipsum. Haud dubiè properarunt mixto tristitiæ gaudio; & eundo recoluerunt, quomodo ante passionem ex eodem cœnaculo prodijssent cum Magistro suo ad eundem montem. *Luc.24.50* Diuersitas exitus ex Cœnaculo

Elegit Christus pro ascensione sua montem, quem elegerat pro principio passionum, ibi enim vsq; ad agoniam sanguinis tristatus est; proditus, & captus; atque à Discipulis suis derelictus; nempe significat, sibi per passionem ascensum ad cœlum parasse. Et quia ibi erat Bethania (quæ domus obedientiæ interpretatur) vtique intelligi vult per obedientiam & per excelsam charitatem, monte ipso significatam; & per misericordiam oliua adumbratam conscendi in cœlum. Mons Olìueti.

MEDITATIO XVIII.

Ascendit in cœlum.

In festo Ascensionis.

PVNCTVM I.

EXHIBVIT se Christus in monte Oliuarũ splendidiorem; quàm antea; & pro complexu Amabilis Christi discessus.

plexu dari solito in dicessu, permisit sacra vulnera osculo attingi: quod præ alijs fecit Mater, ardenter optans cum filio ascendere; sed eius se voluntati committens.

Et eleuatis manibus benedixit eis. quo ritu significauit, non terrena sed cœlestia ipsis bona precari, & largiri. atque ad abundantiam largitionis indicandam, ambas eleuat manus.

Benedictio qualis.

Ephes. 1. 4. *Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in cœlestibus in Christo.*

Fortè benedictio fuit, qualis olim à Deo præcepta fuit, cum benediceretur populo Israeli à Sacerdote. *Benedicat tibi Dominus, & custodiat te: ostendat Dominus faciem suam tibi, & misereatur tui conuertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem.* Vel, sicut in vltima cœna precatus est: *Pater sancte, serua eos in nomine tuo, vt sint vnum sicut & nos.* Et proculdubio dixit, & factum est. ô, sim particeps tuæ benedictionis, quia non solùm præsentes, sed etiam absentes in te credituros complecti haud dubiè voluisti.

Num. 6. 23

Ioan. 17. 11 22.

PVNCTVM II.

Luc. 24. 51 Ascensio qualis.

ET *ferebatur in cœlum*; non curru, aut equis, vt Elias, sed propria virtute sustollente. Hærebant oculis & animis in illum intenti, qui aderant. Obstupescebant rei miraculo, exultabant gaudio, ob gloriam Magistri: Rapiebantur simul desiderio, vt ipsis etiam conueniret illud: *captiuam duxit captiuitatem*: quod re ipsa impletum est in comitatu Sanctorum, quos è lymbo duxerat, cum ipso ascendentium.

Psal. 67. 19

um. Sed & multitudo Angelorum hunc ascensum celebrauit, non minus, quàm descensum in terras. Ergo abit *sicuti aquila prouocans ad volatum pullos suos: vt ibi nostra sint corda, vbi vera sunt gaudia.* Domine, da mihi alas sicut aquilæ. Deut. 32. 11

PVNCTVM III.

ET *nubes suscepit eum ab oculis eorum*, fuit haud dubiè lucida & pulchra, qualis decebat in ea ascendentem. & impletum est corporaliter illud, *qui ponis nubem ascensum tuum, qui ambulas super pennas ventorū.* Potuissent clamare, vt Elisæus ad Eliam ascendentem, *Pater mi, pater mi. currus Israel & auriga eius*, ô, excipiar ego in istam nubem, & rapiar tecum! Nubes hæc postmodum occultauit Christum, & abstulit ab oculis discipulorum. Id facit etiam nubes peccatorum, vt apud Ieremiam: *opposuisti nubem tibi ne transeat oratio ad cœlum.* Aliquando, sine peculiari nostra culpa se subducit ipse Deus aspectui nostro. Sed & corpus, quod corrumpitur, & curæ mortales idem efficiunt. Discute Domine, quidquid obstat, quò minùs videam te.

Actu. 1. 9.
Psal. 103. 3
4. Reg. 2. 12
Mysteriū nubis.
Thren. 3. 44.

PVNCTVM IV.

HÆSISSENT discipuli diutiùs intenti in cœlum. postquam etiam ab oculis subductus erat, nisi interpellassent Angeli duo in vestibus albis, tacitè redarguentes: *quid statis aspicientes in cœlum?* vult Deus nos à contemplatione redire ad officium. Deinde ingerunt cogitationem secundi aduentus: *sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum*

Act. 1. 10
Documenta Angelorum data Apostolis.

lum. gloriosus hic ascensus fidem facit futuri aduentus: cuius expectatione oportet nos circumspectè viuere. Nec definiunt tempus, vt simus semper solliciti, & quòd ita etiam veniet, ad gloriam spectat, non ad Personæ speciem: tunc enim, vt seuerus Iudex: cùm modò abeat, vt Pater amantissimus à filiis. Ergo
Eccl. 11. 27 *in die bonorum memor esto malorum.*

Et *adorantes regressi sunt in Ierusalem cum gau-*
Luc. 24. 52 *dio magno*: ad verba Angelorum prostrati in terram præ reuerentia, adorauerunt, quem assumptum in cœlum, iudicemque venturum audierant.

Gaudij caussæ. Gaudij illius caussa fuit triplex. 1. fides in ipsis confirmata ex tam glorioso exitu Magistri sui. 2. Spes roborata, recipiendi Spiritum sanctum, & aliquando perueniendi, quo præcesserat magister. 3. Amor CHRISTI: de cuius gloria exultabant, ac de propria.

Proficiam in ijsdem, vt volare possim ad
Mat. 24 28 Christum tanquam aquila, *vbi enim corpus erit,*
Psal. 102. 5 *illuc congregabuntur & aquilæ*: ij nimirum,
Isai. 40. 31. quorum *iuuentus renouatur vt aquilæ*; & etiam, *qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem, assument pennas, sicut aquilæ.*

MEDITATIO XIX.

Triumphalis ingressus Christi in cœlum & sessio.

PVNCTVM I.

Psal 67. 19 ASCENDENS *Christus in altum captiuam duxit captiuitatem*: iustos, quos ex lymbo libe-

liberauerat; & captiuos nihilominus ducebat *in funiculis Adam, in vinculis charitatis.* Hi ad ingressum cœli Empyrei obstupefacti, loci pulchritudine; cúmque lymbi squalore conferentes, haud dubiè exclamarunt; *Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima nostra in atria Domini.* — Oseæ 11. 4. Triumph⁹ Christi. Psal. 83. 2.

Non defuit in hac pompa cantus iubilationum: nam scriptum est; *ascendit Deus in Iubilatione, & Dominus in voce tubæ.* quare se mutuò cohortantes, dicebant: *Psallite Deo nostro, psallite psallite, Regi nostro, psallite: quoniam Rex omnis terræ Deus, psallite sapienter. Psallite Deo, qui ascendit super cœlum cœli ad Orientem.* applaudebat simul multitudo Angelorum. Nam *currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium.* Instar currus triumphalis erant millia Angelorum, non ad subuectionem; sed ad Maiestatem. Et hi, cæteros alloquentes, qui in cœlo manserant, dicebant: *Attollite portas principes vestras & introibit Rex gloriæ.* quærentibus autem: *quis est iste Rex gloriæ?* Respondent, *Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio:* conspicati Christum, interrogant: *Quis est, iste: qui venit de Edom tinctis vestibus de Bosra? iste formosus in stola sua, gradiens in multitudine fortitudinis suæ.* nam virtute sua Christus ascendit in cœlum. Tinctus autē humanitatis indumento ex passione sua, qui respondet: *Ego sum qui loquor iustitiam, & propugnator sum ad saluandum.* Tunc simul omnes acclamarunt: *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem & diuinitatem, & sapientiam & fortitudinem, &* — Psal. 46. 6. Ver. 7. Psal. 67. 34. Psal. 67. 18. Psal. 13. 7. Isai. 63. 1. Apoc. 5. 12

Gaudium Christi: *honorem & gloriam, & benedictionem & laudem in secula sæculorum.*

Præ cæteris exultabat ipsemet Christus, gaudens, quod ouem perditam humeris suis reportaret, ob quam descenderat in terram, Dicebatque Angelis, *congratulamini mihi, quia inueni ouem quæ perierat.*

Luc. 15. 6.

PVNCTVM II.

Ingressus Christi in cœlum.

CHRISTVS ad Thronum Patris perueniens, offert ei spolia interno detracta, Iustorum cœtum. Dein, quasi confecti operis rationem reddens, sic eum alloquitur: *Pater manifestaui nomē tuum hominibus, & te clarificaui super terram, opus consummaui, quod dedisti mihi vt facerem. Et nunc clarifica tu me Pater apud temetipsum claritate, quam habui prius quàm mundus fieret, apud te.*

Ioan. 17. 4.

Pater oblatum donū gratanter accepit, aitque Filio. *sede à dextris meis:* supra omnem creaturā constituens eum, *vt in nomine eius flectatur omne genu.* Fiduciam concipiam, quando os meū & caro mea sedet à dextris Dei, illuc perueniendi tantùm, vt illud impleam, *quæ sursum sunt quærite, vbi Christus est in dextera Dei sedens, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.*

Psal. 109. 1
Phil. 2. 9.
Colos. 3. 1.

PVNCTVM III.

Sedes Sanctarum animarum in cœlis,

VBI consedit Christus ad dexteram Patris, mox sanctis, quos adduxerat, proprios thronos assignauit inter Angelorū choros, pro merito cuiusq;, & impletæ sunt ruinæ Luciferi & sociorum, gratulantibus Angelis.

Ex eo item tempore munus sui Pontificatûs obire Christus cœpit, interpellans assiduè pro nobis, sacratissimas cicatrices Patri repræsentādo. Nō enim in manufacta *sancta Iesus introiuit, sed in ipsum cœlum, vt appareat nunc vultui Dei pro nobis.* Heb. 9. 12.

Habentes ergo Pontificem magnū, qui penetrauit cœlos, Iesum filium Dei, teneamus spei nostræ confessionem. Heb. 4. 14. *Filioli,* inquit Ioannes, *hæc scribo vobis, vt nō peccetis. sed & si quis peccauerit, Aduocatū habemus apud Patrem, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris.* 1. Ioan. 2. 1

MEDITATIO XX.

Expectatio Aduentus Spiritus sancti.

PVNCTVM I.

RECEPERVNT se discipuli in cœnaculum: & ibi orabant, vt mererentur accipere Spiritum sanctum. nam etsi Christus promiserat eum, intelligebant tamen, per media debita impetrandum.

Erant perseuerantes vnanimiter in oratione. Oratio concordium est efficax. *Vbi duo consenserint, fiet illis á Patre meo.* est etiam vnanimis oratio, quando exterior & interior homo conspirant, pariter collecti. — Vnanimitas in oratione. 1 Act. 1. 13.

Deinde erant perseuerantes, vti Christus monuit: *Oportet semper orare, & non deficere.* & Deus, saltem ob importunitatem, exaudit, vt judex malus viduam illam: & cum nescirent tempus. — Mat 1819. 2. Luc. 18. 5.

tempus aduenturi Spiritûs sancti, sine intermissione instabant orationi, vt inuenirentur parati.

Act. 1. 14. *Cum mulieribus, & Maria Matre Iesu, & fratribus eius.* Magni interest, quòd Maria simul orat.

Igitur oratio mea sit collecta extra turbam *in cœnaculo*, vnanimis per charitatem cum omnibus, perseuerans vsque ad importunitatem, Matre Dei suffragante. Cœnaculum illud fuit typus Ecclesiæ, in qua orationes sunt efficaces propter communionem Sanctorum.

PVNCTVM II.

Causæ collectionis Apostolorum. IGitur Apostoli se collegerũt in cœnaculo. 1. quia Christ[9] jusserat, eos *sedere in ciuitate*, quietè delitescere. ibi commemorabãt, quę Christ[9]

Luc. 24 49 in eo loco fecerat & dixerat. & sicut ille, ante prædicationem per quadraginta dies in de-

1. sertum se recepit; ita ipsi illuc, vt reciperent

2. Spiritũ sanctũ. 2 quia conscij proprię imbecillitatis, vt in passione Christi apparuerat, & destituti præsentiâ Christi, non sibi fidebant, & tantò cupidi[9] Spiritũ sanctũ postulabant. Po-

Psal. 50. 12 stulabo etiam ego: *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis. Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali*

Psal. 103. 30. *confirma me. Emitte spiritum tuum, & renouabis faciem terræ*, animæ meæ.

3. Ipsemet Spiritus sanctus faciebat eos postulare gemitibus inenarrabilibus; tantòque ardentioribus: quò propinquabat magis illius aduentus. Desideria sancta prænuntij sunt ad-

Psal. 96. 3. futuræ gratiæ. *Ignis enim ante ipsum præcedet.*

PVN-

PVNCTVM III.

DILATVS est aduentus vsque ad dies decem. is numerus significat multitudinē vt vel quàm diutissimè expectandum esse dicamus, quia plus satis compensabit omnem moram vel modica eius præsentia. Et quod ægrius obtinetur, cautiùs custoditur, & plus multò meretur doni magnitudo, quare nō deficiam, *si moram fecerit, quia veniens veniet & non tardabit.* Denique denarius numerus significat perfectionem, vnde monemur, quàm perfecto studio quærendus sit Spiritus sanctus, nempe, vt quidam Propheta ait, *decies tantùm conuertentes requiretis Deum, quàm erraueritis ab ipso.*

Causæ dilationis Spiritus S.

Habac. 2.3

*Baruc.*4.28

MEDITATIO XXI.

In festo S. Matthiæ Apostoli.

De electione Matthiæ in locum Iudæ.

PVNCTVM I.

PROVIDENTIA Dei circa Ecclesiam, supplendo semper necessarios pastores, & cū aliqui deficiunt, vel etiam ipsæ prouinciæ, substituendo alios, iuxta illud: *tene quod habes, vt nemo accipiat coronam tuam:* & de Iuda: *Episcopatum accipiat alter:* Similem prouidentiam exhibet erga ordines Religiosos, aliasque congregationes, pro earum conseruatione. Concipiam salutarem timorem, ne alteri cedam locum meum.

Apoc. 3. 11
*Psal.*108.8.

Suauitas etiam prouidentiæ spectatur in eo, quòd non ipse per eos quadraginta dies con-

ſtituere alium pro Iuda voluerit, ſed per ipſos *Apoſtolos*, ad commendandam eorum auctoritatem.

PVNCTVM II.

Apoſtolorum 1. Obedientia.

IN hac electione eminet 1. obedientia, qua congregatio illa ſancta acquieuit Petro tanquam capiti proponenti de electione facienda, cùm opponere potuiſſent, expectandum eſſe Spiritus ſancti aduentum: ſed nimirum Deus illuſtrauerat Petrum, ita fieri oportere, iuxta Scripturam: *Epiſcopatum eius accipiat alter*. 2. concordia, qua conuenerunt in duos, & humilitas, nemine pro ſe ambiente: vnde ſolet turbari concordia. 3. Oratio ad Deum, nouit corda hominum, & quid expediat.

2. Concordia 3.

PVNCTVM III.

Humilitas S. Matthiæ cauſa electionis.

DIVINO calculo prælatus eſt Matthias Barſabæ, qui ob ſanctitatem cognominabatur Iuſtus, tametſi hic primo loco fuiſſet nominatus. Videtur Deus fauere voluiſſe humilitati, quia Matthias non ita eminebat, vt alter. Et ita legitur ea die Euangelium: *Confiteor tibi Pater, quia reuelaſti ea paruulis.*

Non eſt indignatus Barſabas, nec elatus Matthias: ita ego ſi præterear, acquieſcam diuinæ diſpoſitioni, meque indignum iudicabo, ſi promouear, ne ideò putem me digniorem, cùm ob alias cauſas fieri poſſit, & cum timore ſuſcipiam.

ME-

MEDITATIO XXII.

De beneficio dati Spiritus sancti, & cur?

PVNCTVM I.

CAVSÆ dandi mouentes fuêre. 1. Bonitas Dei, qui *ita dilexit mundum, vt Filium suum vnigenitum daret.* & quamuis hunc tam malè tractasset mundus, nihilominus etiam daret Spiritum sanctum, 2. Meritum Christi, qui passione sua nobis illum promeruerat, & assistens iam ad Patris dexteram impetrauit, sicut dixerat: *ergo rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis.* 3 Misericordia, ex parte Dei, ex parte verò nostra, ingens necessitas & miseria. 4. Quia per ipsum consummari debuit opus redemptionis, exhibendo nobis illius fructum. Misit eum Pater, misit eum Filius: *qui captiuam ducens captiuitatem dedit dona hominibus.* sed & Spiritus sanctus dedit semetipsum: & ita est donum & donans. *Veni dator munerum, veni lumen cordium.*

Causæ missionis 1. *Ioan.* 3. 16. 2. *Ioan.* 14. 16 3. 4. *Psal.* 67. 19

PVNCTVM II.

FINIS & effectus illius donationis. 1. Vt esset Aduocatus, & consolator pro Christo: *Alium Paraclitum dabit vobis, vt maneat nobiscum in æternum.* Aduocatus est; hoc est, postulare facit & orare Solatur autem, & arguit in aduersis. *Manet in æternum* inuisibilis. Christus autem, cum esset apud illos visibiliter, sic non

In quem finem missus. *Ioan.* 14. 16

non conueniebat, vt in æternum, 2. Vt doceat: *Cùm venerit Paraclitus, ipse vos docebit omnia, sug[gere]t vobis omnia, quæcunque dixero vobis.* Reducet in memoriam & faciet intelligere, *quæcunque dixerim vobis; apud vos manens.* 3. Vt testificaretur de Christo: *ille testimonium perhibebit de me,* illuminans & mouens ad credendum, quis ego sim, & per vos testificans coram mundo, nam *& vos testimonium perhibebitis de me, quia ab initio mecum estis.* 4. *Vt arguat mundum de peccato, & de iustitia, & de iudicio: de peccato quidem,* conuincens eos impiè agere, *quòd in me non credant: de iustitia,* confirmans innocentiam meam, ac legis meæ sanctitatem; *de iudicio,* quòd feci expellens Diabolum, cuius tamen castra homines sequuntur. Sic in anima operatur Spiritus sanctus, coarguens malum, inducens ad iustitiam, discernere faciens inter Christum & diabolum, & sequi in omnibus meliora.

Ioan. 14. 26

Ioan. 16, 8.

PVNCTVM III.

Spiritus S. dator donorum Dei

DATVR ipse dator donorum, ut nunquam deficiant dona, quando ipse possidetur: ideò Spiritus sanctus comparatur perenni fluuio: *qui credit in me, flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ* indeficientis. *Et aqua, quam ego dabo, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.* Ioannes etiam vidit *fluuium aquæ viuæ splendidum tanquam crystallum, procedentem de sede Dei, & Agni,* qui est Spiritus sanctus, à Patre & Filio procedens, ad cuius ripas *lignum vitæ* consitum est, *proferens duodecim fructus,* singu-

Ioan. 7. 38.

Ioan. 4. 14.

Apoc. 22. 1

singulos per menses singulos. Hæc sunt dona Spiritus sancti, & speciatim, quæ Paulus vocat *fructus Spiritus sancti*. *Gal. 5. 22.*

Concipiam fiduciam; nam si fontem nobis largitur, quomodo non omnia nobis cum ipso donabit? Petam duodecim illos fructus, singulos speciatim.

PVNCTVM IV.

Quibus detur Spiritus sanctus

QVIBVS datur? Idiotis piscatoribus, sed & omnibus hominibus, quamuis barbaris & pessimis, dum ritè velint. sicut promisit: *Effundam Spiritum meum super omnem carnem*. Nec prohibet, quod aliquando dixerat: *Non permanebit Spiritus meus in homine, quia caro est*, dum secundùm carnem viuit. *Non est personarum acceptor Deus, sed in omni gente, quæ timet eum, & operatur iustitiam, acceptus est illi.* Hoc dixit Petrus, cum super Centurionem & alios gentiles Spiritus sanctus descendisset. *Ioel. 2. 28.* *Gen. 6. 3.* *Actor. 10. 34.*

MEDITATIO XXIII.

In festo Pentecostes.

De modo, quo datus est Spiritus sanctus.

PVNCTVM I.

Spritus sanctus datur fidelibus.

CIRCVMSTANTIAE loci & temporis. 1. In cœnaculo, quò soliti erant conuenire. est typus Ecclesiæ, in qua solùm datur Spiritus sanctus, sicut *columba non inuenit, vbi requiesceret pes eius*, nisi in *arca* Noe. Et Christus ait: *Quem mundus non potest accipere.* Erant autem ad centum viginti perseuerantes in oratione, *Gen. 8. 9.* *Ioan 14. 17*

qua

qua petebatur ipsum donum, quæ oratio aſcendit in conſpectu Dei

Cur die 50 poſt Paſcha.

Erat dies quinquageſima à Paſchate Iudæorum, Pentecoſte, qua recolebatur memoria legis datæ in monte Sinai inter fulgura & tonitrua, & ſcriptæ in tabulis lapideis. Nunc autem dabatur lex noua, lex charitatis, inſcripta in tabulis cordis carnalibus, non duris inſtar lapidis, ſicut promiſerat Dominus: *Auferam cor lapideum, & dabo cor carneum*, molle ac flexile. quinquageſima autem dies (qui numerus Iubilæum ac remiſſionem ſignificat) nota plenæ remiſſionis peccatorum. Nam in Iubilæo debita relaxabantur, & captiui. Vnde dicitur de Spiritu ſancto, *quia ipſe eſt remiſſio peccatorum*.

Eze. 36.6.

PVNCTVM II.

Modus veniendi. Actor. 2.2.

1. MODVS veniendi: *Factus eſt repentè de cœlo ſonus tanquam aduenientis Spiritus vehementis. Repentè.* viſitatio diuina non habet, præfixum tempus, omni tempore expetenda, & expectanda: ſed repente & ignoranti aduenit *de cœlo*, non ab aliqua plaga mundi, nam *omne*
2. *datum optimum de ſurſum eſt. Tanquam Spiritus vehementis*, id eſt, venti. Habet Spiritus ſimiles
3. vento effectus: Inſpiratione aëris conſeruatur vita & ardor internus mitigatur. Sic Spiritus ſancti gratia conſeruat vitam ſpiritualem, & concupiſcentiæ mitigat ardores. Ventus efflat paleas à tritico, & promouet impellendo: ſic Spiritus ſanctus efflat imperfectiones, & inuritat ad bonum: *Veni auſter & perfla hortum meum, & fluant aromata*, exempla beneolentia

Iacob 1.17

Cant. 4.16.

virtutum Fiat *medium fornacis* (ſicut tribus pueris) *quaſi ventus roris flantis*, ne ignis contriſtet, aut quidquam moleſtiæ inferat. *Vehementis: neſcit enim tarda molimina Spiritus ſancti gratia.* excutit torporem vehementer, ſed ſuauiter. *qui Spiritu Dei aguntur, hi ſunt filij Dei.* Dan. 3. 50. Ambr. lib. 2. in Lucam Rom. 8. 14

Factus eſt ſonus ; inſtar tonitrui, vt tota vrbe audiretur. typus prædicationis Euangelicæ: *in omnem terram exiuit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum* Inde illi duo Apoſtoli à Chriſto nominati ſunt, *Boanerges filij Tonitrui.* 4. Pſal. 18. 5. Rom. 10 18 Marc. 3. 17

PVNCTVM III.

ET *repleuit totam domum, vbi erant ſedentes.* 1. Significatur abundantia donorum collata Eccleſiæ, vt prædixit Iſaias: *Repleta eſt terra ſcientiâ Domini ſicut aquæ maris cooperientes eam.* 2. Quòd nemo eximatur ab hac gratia; *Quoniam Spiritus Domini; repleuit orbem terrarum. Et effundam Spiritum meum ſuper omnem carnem* 3. quòd cùm in animam venit, omnes illius potentias ſic implet, vt omnia interiora benedicant domino: 4. Vbi erant *ſedentes* non implet animam vagam, atq; ad exteriora effuſam, ſed collectam.

Myſteria huius repletionis. Actor. 1. 2. 1. Iſa. 11. 9. 2. Sap. 1. 7. Ioel 2. 28. 3. 4.

PVNCTVM IV.

APPARVERVNT *illis diſpertitæ linguæ, tanquam ignis* In varijs formis apparuit Spiritus ſanctus, ad diuerſos effectus ſignificandos. In Baptiſmo Chriſti in forma columbæ, ob innocentiam, & fœcunditatem bonorum operum, quam tribuit. in Transfiguratione,

I. Cur in forma ignis.

vt

vt nubes lucida; quia obumbrat & protegit, nec non fundit vmbram scientiæ. In apparitione post Resurrectionem in sufflatione, quòd sit Spiritus vitalis, qui per Sacramenta confertur. In Pentecoste, vt ignis.

1. 1. Quia purificat, & scoriam reijcit ab auro
2. & argento; videlicet peccatorum. 2. Illuminat; vt de mysteriis fidei certiores faciat, quā
3. si cernerentur oculis corporeis. 3. Accendit
4. charitate in Deum & proximum. 4. sursum
5. eleuat mentes, vt conuersatio in cœlis sit. 5. transformat in se, quæ apprehendit, vt anima fiat vnus spiritus cum Deo. De hoc dixit
Luc. 12. 49 Christus; *Ignem veni mittere in terras, & quid volo, nisi ad accendatur?* linguæ erant, non cor; quia non dabatur, vt ipsi soli arment; sed vt linguis suis, & prædicatione cæteros purificarent, illuminarent, accenderent, sursum proueherent, Deoque vnirent. Lingua etiam ignea est deuotio in affect⁹ prorumpens admirabiles.

II. Cur dispertitæ linguæ. 1. Cor 3. *Apparuerunt dispertitæ*, quia *diuisiones gratiarum sunt, idem autem Spiritus*. In Ecclesia alius aliam accipit gratiam, omnes autem sunt in vtilitatem singulorum membrorum, vt in corpore naturali, in quo bonum oculi est etiam manus, & vicissim.

III. *Sedit* autem *super singulos eorum*. sicut dixit
Ioan. 14. 16 Christus: *vt maneat vobiscum in æternum*. nam quantum in ipso est, non recedit, nisi à nobis
Sap. 1. 5. repellatur. *Spiritus sanctus disciplinæ effugiet fictum, & auferet se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu, & corripietur à superueniente iniquitate.*

PVNCTVM V.

ET *repleti sunt omnes Spiritu sancto*. cùm essent inæqualis meriti, omnes tamen repleti sunt, vt nihil extra Deum optarent aliud. Repleti sunt, quoad omnes facultates animæ, vt in omnibus perfecti repentè euaderent. *Mutatio dextræ excelsi*. Cæterum repleti sunt pro capacitate vasorum, & dispositione, ac ita plus accepit Christi Mater, tum Apostoli, tum cæteri. Proinde dilatabo cor meũ, vt quàm plurimum capiat. *Dilata os tuum, & adimplebo illud*. iuuant ad hoc quatuor. 1. Puritas conscientiæ. 2. Humilitas cordis. 3. Fiducia dilatans 4. Feruens oratio. *Psal.76.11.* *Psal.80.11*

Denique repleti sunt, quilque pro officij, & gradus sui mensura.

PVNCTVM VI.

ET *cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui eis*. *Actor.2.4.*

Linguarum donum eis datum est, vt omnibus gentibus Euangelium prædicarent. Et sicut *confusio linguarum*, à Deo immissa est ob superbiam, in cœlum vsque ædificantium; ita ad culmen perfectionis contendentibus, & ciuitatem ædificantibus, ad visionem Dei pertingentem, quæ est Ierusalem cœlestis, data est omnium notitia linguarum. *Donum linguarum* *Gen. 11 17.*

Loquebantur autem, *prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis*: nempe sicut dicit Paulus: *Non sumus adulterantes verbum Dei, sed ex syncerìtate, sed sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur*. *2.Cor 2.17*

mur. Vbi quatuor circumstantiæ recti sermonis indicantur. 1. Vt ex syncera intentione ad Dei gloriam. 2. Vt sicut ex Deo, non à perturbato affectu. 3. Vt tanquam Deo adiuuante: 4. Vt in Christo, qualia non sunt verba vana & impertinentia.

Tandem hinc discimus, quales affectus in anima excitet Spiritus sanctus, sicut dicit Apostolus: *Implemini Spiritu sancto loquentes vobismet ipsis in psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus, cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino: gratias agentes semper pro omnibus in nomine Domini nostri Iesu Christi, Deo & Patri.* Fecerunt hoc illa die sancti illi, ac præ omnibus Beatissima Virgo. O, si audire licuisset voces laudis & gratiarum!

Ephes 5.18

Coloss.3.16

MEDITATIO XXIV.

De gestis ab Apostolis ipsâ die Pentecostes.

PVNCTVM I.

Actor.2.5. AD sonitum Spiritus vehementis *conuenit multitudo.* sic Diuina inspiratio facit accurrere quò vocat.

Apostoli autem, accepto Spiritu sancto, mox prodeunt in publicum. quia vult Deus, vt gratiam eius non sinamus esse otiosam. Et sicut superbiæ est semet ingerere absque virtute ex alto in opus Euangelij, ita pusillanimitatis & vitij, gratiâ suppetente, velle delitescere.

Loque-

Loquebantur autem *magnalia Dei*: id fecit lingua Spiritus sancti: linguâ autem mundi, & carnis loquuntur sua magnalia: & loquebantur Apostoli linguis ignitis, feruore ingenti, vt stuperent omnes, & mirarentur ad inuicem dicentes: *quidnam vult hoc esse?*

PVNCTVM II.

ALII *irridentes dicebant, quia musto pleni sunt.* Nunquam desunt irrisores boni operis. *Heli Sacerdoti visa est Anna temulenta* præ feruore orandi. Et cognati ipsius Christi dicebant, *eum in furorem versum*, cùm prædicaret; sic isti modò. Iuuat ad humilitatem irrisio, & vt sic discamus, quàm aberrat iudicium mundi, & vt non facilè damnemus, quæ à iustis fiunt extra ordinem. 1. Reg. 1. 13 Mar. 3. 21.

Ex irrisione captant *Apostoli* occasionem docendi veritatem: ac primus Petrus, tanquā caput, loquitur, & modestè redarguit calumniam, quòd tam manè non sit præsumēda ebrietas, sed meliùs esse mustum a *Spiritu sancto*, qui per Ioëlem promissus fuerat. O Domine, *introduc me in cellam* istam, & ibi *ordina in me charitatem*, tu qui inuitas: *Bibite & inebriamini charißimi.* Irrisio occasio prædicandi. Ioel 2. 28. Cant. 2. 4. Cant. 5. 1.

PVNCTVM III.

SERMO efficax, quo Petrus testimonium dedit Christo, in quo elucent miræ virtutes Petri. 1. Sapientia in Christi mysterio astruendo, & confirmando ex scripturis. 2. Libertas & fortitudo animi, qua Christum con- S. Petri virtutes. 1. 2.

 fitetur,

fitetur, quem ipsi crucifixerint. quod etiam postea fecit coram ipsis Pontificibus, Anna, & Caypha, eisque prohibentibus, respondit:
Actor.4.19 *si iustum est, vos potius quam Deum audire, iudicate.* idemque alij fecerunt loquentes verbum
3. Dei cum fiducia. 3. Zelus & ardor dicendi, vt compuncti corde dicerent: *quid faciemus, viri fratres?*

Conuersi sunt circiter tria millia baptizati, non absque mysterio sanctissimæ Trinitatis: vt alia vice quinque millia pro quinque Christi vulneribus. Quæ exultatio Apostolorum, Matris, Angelorum, Christi ipsius.

MEDITATIO XXV.

De vita primorum Christianorum.

Act. 2, 42.

PVNCTVM I.

Tria exercitia virtutum.

ERANT *perseuerantes in doctrina Apostolorum, & communicatione fractionis panis, & orationibus*, his tribus vita spiritualis & nutritur, & augetur.
1. 1. Audiendo & legendo, vnde
2. magis instruamur. 2. Frequentatione sacrosan-
3. ctæ Eucharistiæ. 3. Assidua oratione. In Actis legitur Spiritũ sanctum datum fuisse, vel inter
Act.10.44 *audiendum verbum Dei*, vt Centurioni; *adhuc loquente Petro cecidit Spiritus sanctus super omnes, qui audiebant verbum Dei.* vel in receptione Sacramentorum, imponebant manus super illos, & *accipiebant Spiritum sanctum.* Sermo est de *Confirmationis* Sacramento; vel in oratione cum orassent, motus est locus, in quo erant congregati, & *repleti sunt omnes Spiritu sancto.* His igitur ego insistam medijs.

PVN-

PVNCTVM II.

PERFECTIONEM consiliorum, quam Christus commendauerat, Spiritus sanctus adueniens induxit in primis Christianis; ait enim: *omnes qui credebant erant pariter.* communem vitam agebant, sicut *omnium erat cor vnum, & anima vna.* id promissum fuerat: *dabo eis cor vnum, & animam vnam*, & pro hoc Christus orabat, *vt sint vnum sicut & nos.* sic impletum illud Isaiæ: *Habitabit lupus cum agno, pardus cum hædo, vitulus & leo & ouis simul morabuntur, & puer paruulus minabit eos.* Homines diuersi ingenii & morum, imò feri & intractabiles consuescent mansuetis. *Videte opera Dei, quæ posuit prodigia super terram.*

Act. 2. 44.
Act. 4. 33.
Iere. 32. 39.
Ioan. 17. 11
Isai. 11. 6.
Psal. 45. 9.

Deinde paupertatem Euangelicam complexi sunt: *vendebant possessiones, pretia ante pedes Apostolorum ponebant, nullus eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, diuidebatur inter omnes prout cuiq; opus erat, nec quisquam erat egens inter ipsos.* sic fiebat, vt qui nihil habuerant, omnia possiderent; & qui sua reliquerãt, centuplũ acciperent. Et sanctę hui⁹ paupertatis trãsgressor *Ananias* cũ *vxore, quòd de pretio fraudasset*; terribili exemplo à S. Petro morte mulctatus est: *quia*, inquit, *non est mentitus hominibus, sed Deo.*

Act. 4. 32. 24.
c. 5. 2. 4.

PVNCTVM III.

RELIQVA Christianorum vita. *quotidie erant perdurantes vnanimiter in templo, & frangentes circa domos panem, sumebant cibum cũ exultatione, & simplicitate cordis, collaudantes* Deum,

Act. 2. 46.
Vita Christianorum in tribus.

Deum, & *habebant gratiam ad omnem plebem*,
1. 1. frequentatio loci ſacri cauſâ orationis, cum
2. perſeuerantia vno animo. 2. fraterna coniunctio, & conuiuatio, qualis à Dauide exprimitur: *iuſti epulentur, & exultent in conſpectu Dei*, (Pſal. 67. 4.) ſine fictione aut duplicitate cordis, mutuò ſe excitantes, ad laudandum Deum pro impertita ſibi gratia Euangelij.
3. 3. Redundabat in plebem ædificatio magna ex ſancta, & fraterna conuerſatione, quam inter ſe colebant, erantque in pretio. Diſce Religioſe.

MEDITATIO XXVI.

De Spiritus ſancti inſpirationibus.

PVNCTVM I.

Spiritûs S. effectus in renatis. Ioan. 3. 6.

QVOD homo gratiâ Spiritus ſancti fit ſpiritus, ſicut ait Chriſtus, *quod natum eſt ex carne caro eſt, & quod natum eſt ex ſpiritu ſpiritus eſt*. quæ ſumma eſt perfectio: nempe, vti homo ſecundũ naturã fit ſimilis generanti: ita natus ex ſpiritu ſancto, fit eidem ſimilis. Porrò ſicut homo non ſtatim ac eſt genitus, habet omnem perfectionem agendi naturalem, ſed acquirit per incrementa; ita ſpiritus ſanctus, quos ſibi aſſimilauit, ſenſim perficit in operando: quod præſtat inſpirationibus ſuis, quarum tres ſunt proprietates à Chriſto Nicodemo inſinuatæ apud Ioannem ex ſimilitudine venti. (Ioan. 3. 6.)

I.

Spiritus S. quomodo ſpiret.

PVNCTVM II.

1. PRIMA proprietas: *Spiritus, vbi vult, ſpirat*, quibus vult, quando vult, ſicut vult. 1. inſpirat

ſpirat non petentibus, nec cogitantibus. 2. immerentibus & indignis. 3. etiam contradicentibus, vt Paulo, præcipuè tamen filiis, qui Spiritu Dei aguntur. His inſpirat optima quæque, & vt cum libertate ſpiritus illa faciant, non cũ tædio, non ex timore, non ſicut mercenarii; ſed ſtudio placendi Deo, quæ eſt libertas ſpiritus. Et quemadmodum Deus omnibus benefacit: ita iuſtus ab eodem Spiritu motus etiam inimicis & perſequentibus reddit bona. Et quia vult idem quod Deus, dũ facit, quod Deus vult, ſuam ſemper implet voluntatem, quod eſt quodammodo eſſe omnipotentem. 2. 3.

PVNCTVM III.

SECVNDA proprietas eſt: *Et uocem eius audis.* ſic eſt potens, vt nullo obſtaculo prohiberi poſſit, quin audiatur; & penetrat ad intima mentis & voluntatis, illam illuminans, hanc mouens, tametſi in poteſtate hominis ſit non conſentire motioni. ſed & flectere eũ poteſt, ne diſſentiat; idque ſuauiter, vt etiam cum voluptate ducatur, dicatque: *Domine, quid me vis facere?* Eſt auris quædam interior, diſcernens verba Spiritus ſancti: nam is mutat cor in melius ſemper; & à caducis abducit, eiuſque finis eſt iuſtitia, gaudium, & pax. contra quam malus ſpiritus agit. II. Liberè ſpirat. *Act. 9. 6.*

Habet etiam homo, in quo manet Spiritus ſanctus, voces ſuas; vnde agnoſcitur Spiritus inhabitans, eæ ſunt exempla virtutum.

III. Occultè venit.

PVNCTVM IV.

TERTIA proprietas: *Nescis vnde veniat, aut quò vadat.* Vnde minimè putatur, sæpe inspiratio oboritur. finis etiam peculiaris, quem Spiritus sanctus intendit, latet: vt cùm dicebat S. Paulus; *allegatus spiritu vado in Ierusalem, quæ in ea euentura sunt mihi ignorans.* Ego autem inspiratione bene vtar ad profectum animæ.

Act. 20. 22.

MEDITATIO XXVII.

De septem donis Spiritus sancti.

PVNCTVM I.

Dona S. Spiritus.

IN regeneratione spirituali hominis, præter virtutes Theologicas, Fidem, Spem, & Charitatem, quibus perficitur ipsa iustificatio; infunduntur etiam animæ dona septem Spiritus sancti. quæ á virtutibus distinguuntur: quòd hæ sint habitus, per quos operamur; dona autem sunt qualitates quędam, animam reddentes aptam diuinis motionibus & inspirationibus excipiendis, ad insignes quosdam actus. Sunt autem hæc dona cum charitate coniuncta, & illa amissa, perduntur. Iuuant autem, tum ad declinandum malum, tum ad faciendum bonum.

PVN

PVNCTVM II.

IVVANT ad malum declinandum, & expellendum, iuxta diuersas tentationes, affectionesque malas, quæ solent animam exagitare. Vsus diuersus donorum.

I. Est *tædium* fastidiumque diuinorum, vt planè desipiant: & ita anima ad sensualia se conuertit, & effundit. Sic Israëlitæ *nauseabant supra manna*, tanquam *cibo leuissimo*, & expetebant *ollas Aegypti*: huic morbo medetur *donum Sapientiæ*, quæ rationes diuinas suggerit, vt cœlestia sapiant magis; desipiant carnalia & terrena. Vocatur iste morbus, stultitia: quæ verè est maxima in illa inappetentia diuinorum, prauaque æstimatione. I. Num. 21. 5

II. Est *ruditas* siue obscuritas quædam mentis circa res fidei capiendas; vnde existunt dubia, perplexitates, torpor ad credendum & sperandum. Huic medetur donum *intellectus*, illustrans, nebulasque dissipans, vnde pacem & gaudium habeamus in credendo. II.

III. *Hæsitatio* in subitis præsertim tentationibus, vnde periclitamur. Huic occurrit donum *Consilii*, suggerens expeditam rationem euadendi: vt cum Ioseph *reliquit pallium* in manu adulteræ. III. Genes. 39. 12

IV. *Ignorantia*, & incircumspectio, vnde à dæmone circumuenimur, & in fraudem inducimur. Opponitur donum *Scientiæ*, quo illuminati discernimus impolturas Diaboli, carnisque & mundi fallacias. IV.

V. *Imbecillitas* animi ad ferenda damna potiùs, quàm peccandum, si vitæ aut rerum ia- V.

ctura sit facienda. Roborat donum *Fortitudinis*, vt sanctos Matyres.

VI. VI. *Durities* cordis, ad compatiendum proximis, & ferendum ab eis quidpiam. Emollit donum *pietatis*.

VII. VII. Motus *superbiæ*, & *arrogantiæ* frenat *Timor Dei*: qui conspicitur ex intelligentia iudiciorum diuinorum, & notitia illius Majestatis; vnde anima se humiliat. Studebo tam necessaria dona conseruare, & in quauis illarum tentationum ad Spiritum sanctum pro

Psal. 117. 13. oportuno auxilio confugere. *Impulsus euersus sum, vt caderem, & Dominus suscepit me.*

PVNCTVM III.

Mod⁹ quo Spiritus. S. suis donis iuuat.

IVVANT eadem dona ad prosequendum bonum etiam perfectum. 1: *Sapientia* ad diuinas perfectiones subtiliter intelligendas, cū gustu affectuque amoris. 2. *Intellectus*, ad penetranda fidei mysteria, & quæ in eis latent altissimas rationes, simulque credenda certitudine tanta, ac si cernerentur, vnde copia suauissimarum cogitationum, quibus exardescit ignis salutaris in meditatione. 3. *Scientia* rerum creatarum, quatenus á Deo, & in se sunt, atque in Deum ducunt, moresque formant. atque hæc tria dona iuuant vitam contemplatiuam, & illius exercitationes, quæ sunt *Lectio*, *Meditatio*, *Oratio*, *Contemplatio*. sed quia hæ ipsæ debent spectare praxim virtutū, accedit donum *consilij*, quo dirigimur in illis: vt singillatim & in particulari concipiamus proposita opportuna, & efficacia: alioqui vaga & arida erit mens, vt est apud Sapientem;

(Margin: 1. 2. 3. 4.)

Sicut

Sicut parturientis cor tuum phantasias patietur, nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio. Eccl. 34. 6.

Restant alia tria dona, quæ perficiunt nos in operibus vitæ actiuæ erga proximos.

Donum *Pietatis* nos perficit, vt erga superiores, tanquam filii nos geramus, erga inferiores, vt matres, erga æquales, in visceribus charitatis. 5.

Donum *Fortitudinis* perficit nos ipsos ad ardua quæque pro diuino obsequio aggredienda intrepidè. 6.

Donum *Timoris* in ordine ad Deum, per intimam reuerentiam illius maiestatis, gloriam ei reddendo pro omnibus bonis. 7.

Inter hæc septem dona, donum *consilii* medium est, tanquam sol inter planetas, vtrique vitæ consulens, tùm cõtemplatiuæ, tùm actiuæ, vt in vtraque optimum eligamus, nec à Sathana, se in angelum lucis transformante, deludamur. Et quia periculosum est, sibimet credere ac fidere, eodem *consilij* dono impellimur, vt aliorum ductu præsertim superiorum dirigi velimus, iuxta illud; *Cor boni consilii statue tecum, credens quòd anima viri sancti enuntiat vera, quam septem circumspectores sedentes in excelso ad speculandum.* Eccl. 37. 1?

MEDITATIO XXVIII.

De S. Stephano Protomartyre:

In Festo S. Stephani Protomartyris.

FVIT Stephanus post missionem Spiritus sancti inter celeberrimos post Apostolos, vnus ex septem Diaconis delectis ab Apostolis, de quo apud Lucam leguntur quatuor insignia. *Act.* 6. 8.

signia. 1. dona eximia ei collata. 2. quòd excellenter illis vsus fuerit. 3. extraordinarij fauores Dei erga illum. 4. exitus vitę clarissimus, adde præmium. Ferè in aliis sanctis possunt similia considerari.

PVNCTVM I.

Liberalitas Spiritus S. in Stephanum.

DONA ei collata intelligi possunt ex eo, quod dicitur, *plenus Spiritu S*. In quo continentur quatuor ipsi nominatim attributa, quòd plenus esset gratiâ, sapientiâ, fide, & fortitudine. *Gratiâ*, qua Deo gratus & amicus erat in præcipuis. *Sapientiâ*, in diuinis excellenter percipiendis, communicandisque in alios. *Fide*, fiduciæ plena & operatrice mirabilium. *Fortitudine*, qua inuictus reddebatur in profitenda, propugnandaque veritate. Accepit ista à Deo gratis: sed, haud dubiè, disposuit se, vt acciperet disponente illum ipsamet gratia Dei, quam per illius merita flagitabo, vt aliquo modo etiam ego replear Spiritu sancto, quod ille persecutori suo Paulo in terra adhuc positus impetrauit. Deinde considerandum, quàm bene vsus fuerit acceptis donis. 1. Sapientia, pro Christi gloria ad reuincendos Iudæos: vt *non possent resistere sapientiæ & spiritui, qui loquebatur*, iuxta Christi promissum: *Non vos estis qui loquimini, sed spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis*. 2. *Fide eminēti faciebat prodigia & signa magna in populo*: ad confirmandam doctrinam. 3. *Fortitudinem* exhibuit singularem in concilio malignantium Iudæorum, intrepide eos redarguens, & Christi gloriam prædicans, quando & *apparuit vultus*

Quomodo vsus donis suis.

1. *Act.* 6. 10.

2. *Mat.* 10. 20

3.

tus eius tanquã Angeli, quippe modestè, & grauiter, & seruata mentis & oris serenitate loquebatur, vt verum in eo esset illud Iob. *Lux vultus mei non cadebat in terram.* Non concidebat, nec confundebatur; sed mirâ gratiâ atque constantiâ inter furentium contradictiones, & contumelias perseuerabat; obijciens illis, quòd *semper Spiritui sancto restitissent, prophetas occidissent, & ipsum Dominum!* quare *stridebant dentibus in eum.* Iob. 29.24

PVNCTVM II.

EXIMII fauores, quibus illum Deus prosecutus est. Refert enim Scriptura, *Cum esset plenus Spiritu sancto, intendens in cœlum, vidit gloriam Dei.* Vbi obserua, quòd plenitudo Spiritûs, hoc est, gratiæ & sanctitatis, & intenta in cœlum mens per orationem, valent ad obtinendum eiusmodi extraordinarios fauores: quales, etsi non sunt expetendi, curandũ tamen, ne illis reddamur indigni, sed aptemur potiùs: nam dispositiones illas promittit Dominus: *Effundam super domum Dauid, & super habitatores Ierusalem spiritum gratiæ & precum.* 2. obserua, quòd dicitur: *Vidit gloriam Dei, & Iesum stantem à dextris Dei.* Ad hoc inprimis datur cœleste lumen, vt Diuinitatis gloria in tribus personis, & Humanitatis in Christo exaltatæ dispensatio intelligantur: nam *hæc est vita æterna, vt cognoscant te Deum verum, & quem misisti Iesum Christum.* Vidisse autem dicitur, quo notatur sublimior intelligentia diuinorum, qualem significat Paulus, cum dicit:

Fauores extraordinarii. 1. *Act.* 7.55.

I I.

Ioan. 17.3.

2.Cor.3.18 cit: *Nos verò omnes reuelata facie gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur* (vtique per amorem) *à claritate in claritatem tanquam à Domini Spiritu.* Nempe proficiendo semper à lumine in lumen, & de

III. virtute in virtutē, operante Spiritu sancto. 3. Visio hæc à Deo concessa fuit tunc Christi Athlethæ: primò, vt remuneraret illius constantiam in reddendo testimonium Christo. Nam solet etiam nunc vicem reddere, etiam centuplam in hoc sæculo. Secundò, ad roborandum magis pugnantem: vnde Christus se exhibet stantem, quasi ad auxiliandum paratum.

III. ratum. Tertiò, vt conspecta veritate eorum, quæ annunciabat, magis magisque accenderetur ad testificandum. Vnde erumpit clamans: *Ecce video cœlos apertos, & Iesum stantem à dextris Dei.*

PVNCTVM III.

1. Patitur pro Deo. MORS S. Stephani pretiosa. 1. sumpsit occasionem ex illo fauore singulari, quo se Christus illi exhibuerat, sicut & venditio Iosephi Patriarchæ ex viso diuinitùs oblato. Ita Deo gratū est, vt causâ illius patiamur, siquidē eò dirigit impertitos fauores. Vnde & nos quoque debemus eadem referre, vt comparemur ad plus patiendum. 2. per summum furorem est illata ei mors: nam pro eo, quòd debuissent in cœlum oculos leuare, vbi Christus se ostendebat, etiam aures obturauerunt, ne verba audirent dicentis, se *videre Christum stantem à dextris Dei*: atque impetu facto extra ciuitatem eiecerunt, & lapidibus necarunt, quos

2. Martyriū S. Stephani quale?

quos ille placidissimè excipiebat fixus in cœlo: vnde & lapides ei dulces fuerunt. contingat etiam mihi. vt præ gustu contemplationis Dei dulcescant labores & dolores.

PVNCTVM IV.

ORAT pro lapidatoribus suis. Imitatur Magistrum, & præceptum illius exequitur: *Orate pro persequentibus vos.* Spiritum quoq; suum commendabat exemplo Magistri. Orat autem instanter, quippe *flexis genibus, & voce magna clamans*: cùm pro se stans orauerit, nec tali clamore: quippe necessitas erat maior; & illi obsistebant gratiæ. tulit autem fructum conuersionem Pauli; priùs tamen pro se orauit, quàm pro inimicis: cùm Christus priùs pro inimicis; tum verò spiritum suum Patri commendauerit: nam Christus non egebat gratiâ in eo transitu; sed Stephanus, qui antè de se debuit esse sollicitus; orans pro inimicis, meretur exaudiri pro seipso. Tandem de eo dicitur: quòd *obdormiuit in Domino*; in charitate & vnione cum Deo; vel pro confessione Domini. *Beati, qui in Domino moriuntur: opera enim illorum sequuntur illos.* Singulariter Stephano conuenit: *Posuisti Domine super caput eius coronam de lapide pretioso.*

Feruor S. Stephani. *Mat.* 5. 44.

Orat pro se stãs, pro inimicis flexis genibus.

Apoc. 14. 13

Psal. 20. 4.

ME-

In Festo Conuersionis S. Pauli.

MEDITATIO XXIX.

Conuersio Pauli.

PVNCTVM I.

Act. 7. 57. *Cap. 8. 3.* Saulus quantus peccator. *Gen. 49. 27*

QVALIS fuerit. summus persecutor, vt præ zelo contra Christum *custodiret vestimenta lapidantium Stephanum*; quin, vt testatur Lucas, *deuastabat Ecclesiam per domos intrans, & trahens viros & mulieres tradebat in custodiam.* In quo impletum: *Beniamin lupus rapax manè comedet prædam, & vespere diuidet spolia.* manè & vespere, semper in hoc intentus, vt laniaret. Nec contentus Hierosolymis, id agere Damascum petiit, vt inde vinctos adduceret; *spirans minarum & cædis.*

Act. 9. 1. Cur permiserit Deus Saulo persequi Ecclesiam? I.

Primò quidem permisit Deus, Saulum ita insanire; vt quoniam ad magna illum elegerat, sic fundaret illum in magna humilitate, quandò meminisset, qualis fuisset: quod & memorabat humili grataque recordatione; *Qui prius blasphemus fui, & persecutor & contumeliosus.* vnde etiam se vocabat *minimum Apostolorum*, *& indignum vocari Apostolum, quòd persecutus esset Ecclesiam Dei.* Hunc fructum humilitatis ex peccatis præteritis colligere oportet: quod qui facit, de eo dicitur: *Melior est iniquitas viri, quàm mulier benefaciens.* Vir est, qui ex peccatis surgit ardentior, mulier, qui languet in opere bono.

1. Tim. 1. 13 *1. Cor. 15. 9.* *Eccl. 42. 14*

II. Causa. *1. Tim. 1. 16*

Secundò. vt ipsemet ait, *Ideò misericordiam consecutus sum, vt in me primò ostenderet Christus Iesus omnem patientiam, ad informationem eorum*

qui

qui credituri sunt illi in vitam æternam. nec modò patientiam in sustinendo, sed charitatem in amando tam infestum inimicum; bonitatem inuocando ita auersum, & fugientem; potentiam in rebellem compellendo; misericordiam in recipiendo pœnitentem; gratiæ vim in commutando in virum alterum. Et voluit, sicut in terra degens insignes peccatores verbo conuerti, Magdalenam, Matthæum, Zachæum: ita è cœlo documentum dare eiusdem pietatis, vt peccator non diffidat.

Tertiò demum ad exemplum nobis, ne sinamus nos abripi ab impetu vehementis naturæ, vel ab indiscreto zelo, vel ab ira, quamuis per boni speciem, vti Paulus, ac si tale quid contingat, redeamus ad cor, Christo dante, quàm primùm, & feruenter. III. Causa.

PVNCTVM II.

CHRISTVS apparet Saulo appropinquanti Damasco, de qua apparitione ipse scribit: *Nouissimè autem omnium tanquam abortiuo visus est & mihi*, id est, tanquam immaturo fœtui, & præter ordinem, ac violenter edito. Mira Dei charitas & dignatio, quòd iam à dextris Maiestatis sedens in excelso ipsemet Christus in vero suo corpore se præsentem exhibuerit acerrimo persecutori. Nam quòd Apostolis post resurrectionem apparuerit, minus fuit, tum quia terras nondum reliquerat, tùm quia amantibus & desiderantibus ipsius præsentiam. Verè impleuit illud pastoris boni officium, qui *relictis nonaginta nouem ouibus in deserto*, Charitas Christi erga Saulum 1.Cor.15.8 Luc. 15.4.

vadit ad illam, quæ perierat, quanquam deseruisse cœlum non est credendus. Multum est,
Isai. 6.5 1. Rom. 10.20 quòd *inueniri* se faciat *à non quærentibus*; at quòd etiam à persequentibus, id verò est supra omnem modum.

Proprietates illustrationum cœlestium

Deinde considerandus apparitionis modus.
1. 1 *subitò circumfulsit eum lux de cœlo.* Subitò, inquit, non solùm, quia repentè, instar fulguris, sed, quia inopinanti, & immerenti contigit. Sic Deus agit, vt est apud Iob: *In manibus*
Iob. 36.32. *abscondit lucem, & præcipit ei, vt rursus adueniat Annunciat de ea amico suo, quòd possessio eius*
2. *sit, & ad eam poßit ascendere.* 2. Immissa est lux, cùm iam appropinquaret Damasco, in ipso aggressu intercipiens conatus. Aliàs Deus peccatoribus sepit uiam spinis, vt reuocet ad se, obiiciens difficultates, & impedimenta cupiditatibus.
Act. 22.6. *Saulum* blandè allexit, luce perfusum: Et accidit circa *meridiem*, vt ipse refert, qua hora Christus crucem subit, nempe in feruore charitatis præuenit illum Deus: quod
Gal. 2. 20. agnoscens ipse Paulus ait: *quòd viuo in carne, in fide viuo Filij Dei, qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.* Aliter etiam in meridie id tactum, cùm ad summum peruenerat persecutoris rabies, quo augetur beneficij magnitudo, & Paulus dicere iure potuit: *Nisi quia*
Psal. 93.17 *Dominus adiuuit me, paulò minùs habitasset in*
3. *inferno anima mea.* 3 *Circumfulsit eum*: quaquà versus vallauit, vt nusquam pateret ad alia intuitus, nisi per eam lucem Id fit, quando anima sic est illustrata, vt nihil extra Deum, nisi
4. propter Deum cogitet, aut velit. 4 blandè côpellat: *Saule Saule, quid me persequeris?* nomi-

nè

me proprio appellat, vt notum, & ad emolliendum. Causam rogat, veluti paratus satisfacere, si quam dederit, persequendi. Ita Iob: *Si contempsi subire iudicium cum seruo meo, & ancilla mea, cùm disceptarent aduersum me*; quæ est suprema dignatio: & id facit Deus cum peccatore. Porrò persecutionem seruorum suorum ducit suam; & qui in cruce non est questus de crucifixoribus suis, nunc queritur de membris suis. Felix peccator, cui Deus ita ad cor loquitur, vt intelligat, quem offendit. Iob. 31. 13.

PVNCTVM III.

PAVLI interrogatio, *quis es Domine?* qui interiùs à Deo illuminatur, continuò appetit magis magisq; nosse eũ, qui loquitur in ipso: Dominum autem vocat pro reuerentia erga eum iam concepta. *Respondet ei Dominus, ego sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris.* Vbi duo aperit: Et quis ipse sit, & qualis sit Saulus. Ego, inquit, sum Saluator, & tu Saluatoris persecutor. hoc intelligat probè peccator, vnde bonitas eminet Dei, qui ita benignus est erga contemptores suis & iniquitas peccatoris, qui talem non veretur offendere. O nouerim te, Domine, & nouerim me, vt te solum amem, detester verò meipsum. Addidit Dominus: *Durum tibi est, contra stimulum calcitrare.* nam tibimet noces, te cruentas non exstimulantem. Ita qui obsistunt motionibus diuinis, suo malo faciunt. Cognitio Dei & sui ipsius.

PVNCTVM IV.

Act. 9. 6. Stupor Sauli.

EFFECTVS diuini responsi: *Et Saulus tremens ac stupens dixit: Domine, quid me vis facere?* Tremit ex conscientia facti, stupet de misericordia Dei erga se; & quòd ita cæcutiuerit. Hæc duo operatur diuina lux in anima peccatoris. *Illuxerunt coruscationes tuæ, commota est, & contremuit terra.* Offert tandem se paratum ad omnia. *Hæc mutatio dexteræ Excelsi.* Nolim Domine, me interroges, vt cæcum illum: *quid tibi vis faciam?* sed tu mihi dicito, *quid me vis facere?* quia non mea, sed tua debet voluntas fieri.

Psal. 76. 19 & 96. 4. Ps. 76. 11. Luc. 18. 41

Interrogatio Sauli. qualis?

Iubetur itaque ingredi ciuitatem, ibi docendus, *quid oporteat eum facere.* Vult Deus per otium, & accuratè, nos cognoscere diuinam voluntatem, non obiter, & perfunctoriè.

Tandem ex comitibus non dicitur aliquis conuersus, sed quòd *stupefacti stabant, audientes quidem vocem, neminem autem videntes.* Ea est profunditas diuinorum consiliorum. Quanquam nec indicium vllum datur, quòd omnes permanserint in perfidia, neque est verosimile, quin à Saulo postea instructi, saltem aliqui in Dominum crediderint.

MEDITATIO XXX.

De iis, quæ secuta sunt Sauli conuersionem.

PVNCTVM I.

Act. 9. 8. & 22. 11.

SVRGIT *de terra: apertisq; oculis nihil videbat, ad manus autem trahentes introducunt Damascum;*

mascum. 1. Iacuerat toto tempore visionis in terra prostratus à lumine & voce. Humiliari enim debuit, & cum reuerentia excipere mandatum Dei. sed & in talibus debilitari solent vires corporis, vt contigit Danieli, & Iacob, *claudicauit* ex visione Dei. Languet caro, vigente spiritu. 2. Ad iussum dicentis: *Surge,* resumptis viribus, surrexit, non è terra tantùm, sed ex terrenis affectibus, roboratus Spiritu. *Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.* 3. *Apertis oculis, nihil videbat*: quia mens cælitus illustrata, despicit terrena, & ad ea non attendit, nec mouetur.

1. Humiliatur Saulus. *Dan.* 10. 8. *Gen.* 32. 31. 2. Obedit Deo. *Ephes.* 5. 14 *Act.* 22. 11 3. Fit cæcus corpore.

PVNCTVM II.

QVID egit illo triduo à visione? *Erat ibi tribus diebus, non videns, & non manducauit, neque bibit,* sed orauit, vt Christus Ananiæ dixit: *Ecce orat.* Tribus diebus erudiri debuit de Mysterio SS. Trinitatis, in cuius nomine baptizandus erat. Et sicut Christus triduo iacuit in sepulchro ante resurrectionem suam; Ita Paulus in illo secessu contemplationis, priusquam resurgeret per Baptismum. Ac Apostoli per decem dies præparati sunt ad recipiendam plenitudinem Spiritus sancti, Paulus autem triduò tantum; quòd festinaret Deus illum adhibere ad opus prædicationis. 2. Præparatio fuit triplex: visus exterioris priuatio, & abstractio à visibilibus, ieiunium, oratio. 3. Illo triduo eruditus est à Christo de omnibus excellenter, non externo magisterio, sed interno. Vnde ait: *se non ab homine accepisse*

Actor. 9. 9. 1. Mysteriũ tridui Sauli. *v.* 11. 2. 3. Gratiæ Saulo datę. *Galat.* 1. 12. *Act.* 22. 14.

piſſe & didiciſſe Euangelium, ſed per reuelationem Ieſu Chriſti. Et hoc ipſum indicauit Ananias, cùm ad eum veniens dixit: *Deus præordinauit te, vt cognoſceres voluntatem eius, & videres iuſtum, & audires vocem ex ore eius, quia eris teſtis illius ad omnes homines eorum, quæ vidiſti & audiſti.* Et inter alia etiam didicit: quòd per *Ananiam viſus ei foret reſtituendus.*

Act. 9. 12.

PVNCTVM III.

1. Modi reuelationũ varij.

ANANIAS interpellatur à Domino. 1. Monetur in viſu vel ſomno, cùm Saulus vigilans vocatus fuiſſet: nempe ſiue vigilantes, ſiue dormientes, decet nos ita eſſe compoſitos, vt idonei ſimus recipiendo diuino lumini. *Nox illuminatio mea in deliciis meis.* Et, *ego dormio ſed cor meum vigilat.* 2. Deſignatur vicus, vbi diuerſabatur Saulus, quòd vocaretur *Rectus*, & dominus domûs *Iudas*, quod eſt confeſſio, ſiue peccatorum, ſiue diuinæ laudis. Aptè omnia, nam cœperat greſſus ſuos rectos facere, & agnoſcens ſua peccata, laudabat Patrem miſericordiarum. 3. Iubetur Ananias adire Saulum, non accerſire ad ſe, quia ægrotus adeundus eſt à medico, & quia vult Deus quæri oues ſuas: & quadrat nomen *Ananiæ*, quod eſt *Nubes Domini*, quales eſſe debent prædicatores, nempe veloces, agileſque, & imbre cæleſti pleni, ad irrigandas animas.

Pſ. 138. 11
Cant. 5. 2.

2. Myſteriũ in vocibus

3.

PVNCTVM IV.

ANANIAS obtendit difficultates, quas diluit Dominus. 1. Ait: *Domine audiui de viro*

1. Fallacia

viro hoc, quanta mala fecerit. Non oportet conceptas opiniones de proximo, præsertim ex solo auditu, tenaciter retinere, maximè cùm potuerit interea emendari. Et Ananias audierat ex ore Domini de Saulo, *Ecce orat*; quod erat signum mutatæ mentis. 2. Videtur Ananias affectu humano ductus, quòd timeret sibi à lupo. Vnde velut interrupit initio sermonem Domini, obijciendo difficultates. Licet quidem difficultates proponere, vt discamus modum eas vincendi; non verò, vt declinemus executionem mandati. Neque Ananias sic proposuisse putandus est, sed vt cognosceret, quo modo agendum sibi cum Saulo. 3. Dominus respondit: *Vas electionis est mihi iste.* Verè electionis, hoc est, modo singulari, nullisque eius meritis electum. & ad summa quoque electum. Vas autem, hoc est, instrumentum, *ad portandum nomen meum coram gentibus, & regibus, & filiis Israel*: & quod de Sole dicitur: *Vas admirabile, opus excelsi.* Nec portabit modò nomen meum, sed pro illo etiam multa patietur. *Ostendam enim illi quanta eum oporteat pati pro nomine meo.* Recenset ipsemet, qui tulit: *In laboribus plurimis, in carceribus abundantius &c.* Et quidem iure optimo ita Deus disposuit. Primò, vt lueret in se, quæ aliis intulerat sanctis, & per hæc præpararetur ad insignem gloriæ coronam, ipsi à Deo destinatam. Deinde, vt discamus extraordinarios gratiæ fauores non conferri, nisi multa pro Christo passis, aut per afflictiones disponi hominem ad illos. Denique, ne foret discipulus supra

iudicia relinque.

2. Tergiuersatur Ananias.

3. Christi ad eum responsio.

Eccl. 43. 2.

2. Cor. 11. 23.

Magiſtrum, aut *A*poſtolus, præ eo, qui miſit illum.

Pvnctvm V.

Suauis prouidentia Dei.

1.

ANANIAS exequitur mandatum Domini. 1. Adit Saulum. potuerat Deus, qui tam potenter vocauerat, abſque miniſterio cuiuſquam reddere Saulo viſum, ſed amat ſubiectionem in quolibet, quantumuis magno. Vnde etiam per Ananiam Saulo denuntiat, quòd eſſet munus eius, *teſtificari de Chriſto in omnes gentes*. Compellat *A*nanias eum benignè, vocans *fratrem*: ſed cum authoritate tamen agit:

Act.22.13

Saule frater reſpice, Deus præordinauit te, vt cognoſceres voluntatem eius, exurge, baptizare, & ablue peccata tua, inuocato nomine ipſius. 2. Voluit Deus, illuminari eum ante baptiſmum, vt magis gauderet, conſpecto baptizante, & inde intelligeret effectum baptiſmi, qui illuminat, & ſquamas peccatorum abſtergit. *A*ccepit ſimul donum linguarum, aliaque *A*poſtolis impertita. Quomodo exultauit? quas Deo gratias egit? pro Epiſtolis autem, quas attulerat ad vinciendos credentes, ipſe factus eſt viua epiſtola, ad Chriſti gloriam euulgandam.

2. Baptiſmi virtus oſtenditur.

3. Feruor Sauli conuerſi. *Actor*. 90. *Gal*. 1. 16.

3. *Continuò ingreſſus ſynagogas prædicabat Ieſum, quoniam hic eſt Filius Dei*. Non acquieuit *carni, & ſanguini*, vt ipſe ait, ſed abſque reſpectu ſuorum (quibus leuis, & inconſtans videri poterat, & quorum indignationem ac perſecutionem metuere) tanquam muſto plenus ſtatim proſilit. vt Apoſtoli, poſt acceptum Spiritum ſanctum: *& conualeſcebat, & confundebat Iudæos affirmans, quoniam hic eſt Chriſtus*.

Ita nimirum redimere volens priorem culpā, & resarcire damna illata, implereque, quod aliis postea ipse præscripsit: *Sicut exhibuistis membra vestra seruire immunditiæ, & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitiæ in sanctificationem.* Rom. 6. 19.

MEDITATIO XXXI.

Illustres Pauli virtutes.

PVNCTVM I.

PAVPERTAS eximia. 1. reliquit omnia, vt cæteri Apostoli; & impleuit, quod suasit: *Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus*; &, *tanquam nihil habentes, & omnia possidentes*: nam bonum paupertatis erat ipsi præ totius mundi possessione. 2 sustinuit multam egestatem; *in fame, & siti, in ieiuniis multis, in frigore & nuditate.* 3. ne grauaret fideles, cùm posset viuere de Euangelio; *sibi, & sociis victum labore manuum* quæsiuit. Paupertas B. Pauli 1. Tim. 6. 8 2. Cor. 6. 10 c. 11. 27. 2. Thes 3. 8

PVNCTVM II.

CASTITAS inconcussa. 1. se proponit exemplum cælibatus: *Volo omnes vos esse, sicut me ipsum: vt essent sancti corpore & spiritu; & possent sine impedimento Dominum obsecrare.* 2. noluit *mulierem circumducere* (quod alij faciebant) quæ sibi necessaria suppeditaret, ad cautelam & exemplum 3. Probatus fuit tentationibus, *Angelo Sathanæ eum colaphizante*; & roganti pro liberatione responsum fuit: *Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate per*ficitur; 1. Castitas. 1. Cor. 7. 7. 2. c. 9. 5. 12. 3. Interna pugna. 2. Cor. 12. 7

ficitur: nempe, dum oppugnata vincit. Et continet tentatio hominem in humilitate: *Ne magnitudo*, inquit, *reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis.* Eodem spectat, quod dicebat: *sentio aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis*
Rom.7.22. *meæ.* Verùm, vt alibi ait: *Deo gratias, qui dedit*
1.Cor.15.17 *nobis victoriam per Dominum nostrum Iesum Christum.*

PVNCTVM III.

Pœnitētia
1.Cor.9.26
2.Cor.4.10
Gal.6.17.

MORTIFICATIO carnis, & sensuum, custos castitatis, ait enim: *Ego sic pugno, non quasi aërem verberans, sed castigo corpus meum, & in seruitutem redigo: ne cùm aliis prædicauerim, ipse reprobus efficiar.* Et alibi: *semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes, vt & vita Iesu manifestetur in corporibus nostris.* Nam ille multa tulit in corpore suo propter nos. Vnde etiam dicebat; *Ego stigmata Iesu in corpore meo porto*, ipsum imitor ferendis carnis afflictionibus.

PVNCTVM IV.

Humilitas B. Pauli.
I.
Se infimū elegit.
1.Tim.1.15
1.Cor.15.9
Ephes.5.8.

HVMILITAS demississima. I. Nam sibi alios præferebat: *Christus venit peccatores saluos facere, quorum primus ego sum.* Et: *Ego sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus.* Et: *mihi omnium sanctorum minimo data est hæc gratia.* Sanctorum, inquit, id est, credentium. Videlicet considerabat in se, quod suum erat, peccata: non dona gratiæ, quæ erant Dei. In aliis autem gratiam suspiciebat, non infirmitatem naturæ attendebat.

II. Pa-

II. Palàm sua peccata confitebatur, *Blasphemus fui, & persecutor, & contumeliosus. & persequebar Ecclesiam Dei.* Et: *Cùm funderetur sanguis Stephani, ego adstabam; & consentiebam, & custodiebam vestimenta interficientium illum.* Quod si pro se dicere cogeretur inuitus faciebat: *Factus sum insipiens: vos me coegistis:* Et reticebat tamen multa: *Ne quis*, inquit, *me existimet supra id, quod videt in me, aut audit aliquid ex me.* Nimirum humilis est promptus ad sua imperfecta manifestanda: tardus ad ea, vnde commendatur; quod ipsum, cùm facit, humiliat se, dum idcirco ab aliquibus vanus reputatur. II. Confitetur peccata. 1.Tim.1. 13 Act.22.19 2.Cor.12. 11. V.6.

III. Bona, quæ habere se nouerat, in Deum referebat. *Gratia Dei sum id, quod sum. Abundantiùs omnibus laboraui, non ego, sed gratia Dei mecum.* Et: *Pro me nihil gloriabor, nisi in infirmitatibus meis.* Et cùm ei deferrentur diuini honores, scissâ tunicâ exiliens in turbas clamabat: *Viri quid hoc facitis; Et ego homo mortalis sum similis vobis.* Meminerat illud suum: *Quid habes, quod non accepisti? &, si accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?* III. Deo gloriam tribuit. 1.Cor.15. 10. 2.Cor 12.5 Act.14.15 1.Cor.4.7.

IV. Quòd sibi non fideret, sed sancto timore afficeretur. Vt cùm dicebat: *Nihil mihi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum.* Et: *ne fortè reprobus efficiar.* Et idcirco studiosè petebat preces fratrum pro se, & ne per se aliquod obijceretur impedimentum diuinæ circa se, & Euangelium dispositioni. Et tandem cùm accepisset Euangelium à Christo, subiecit se alijs Apostolis, *ne fortè in vacuum curreret.* IV. Timor in seipsum. v.4. c.9.27. Colos.4.3. Rom.15.30 Coloss.4.3. Galat.2.2.

V. Quia

V. Mundum contẽnit. 1. Cor. 4. 3 Galat. 1. 10 V. Quia gaudebat contemni se: *Mihi absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi; per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.* Et: *Pro minimo mihi est, vt à vobis iudicer, aut ab humano die.* Et: *An quæro hominibus placere? si adhuc hominibus placerem* (placere quærerem) *seruus Christi non essem.*

PVNCTVM V.

Patientia. 1. 2. Cor. 1. 8. c. 7. 5. PATIENTIA inuicta. 1. Labores fuerunt maximi. *Grauati sumus supra modum & supra virtutem, ita vt tæderet nos etiam viuere, nullam requiem habuit caro nostra, sed omnem tribulationem passi sumus. foris pugnæ intus timores.* 2. Sic ferebat: vt ad maiores paratus esset: *Ego non solùm alligari, sed & mori paratus, sum propter nomen Domini Iesu.* 3. inter labores fiduciâ magnâ erigebatur in Deum: *Vt non simus confidentes in Deum nobis, sed in Deo, qui nos de tantis periculis eripuit, & eruit, in quem speramus, quoniam & adhuc eripiet.* Et: *scio abundare & penuriam pati: omnia possum in eo, qui me confortat.* 4. Reficiebatur diuinis solatiis: *Benedictus Deus, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra, vt possimus & eos consolari, qui in omni pressura sunt.* Et: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra.* Et: *Placeo mihi in infirmitatibus meis, in contumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo.* Sic Deus compensat tolerantiam.

(Margin: 2. Act. 21. 13 — 3. 2. Cor. 1. 9. — Philip. 4. 11 — 4. 2. Cor. 1. 4. — c. 7. 4. — c. 12. 10.)

PVNCTVM VI.

Oratio & contemplatio. ORATIO & Contemplatio. 1. assiduè orabat. *Testis est mihi Deus, quòd sine intermissione*

missione memoriam vestri facio semper in oratio- 1.
nibus meis. quod & aliis suadebat: *Volo vos ora-* Rom. 1. 9.
re in omni loco leuantes puras manus ad Deum. 2. 1.Tim.2.8.
orabat affectuosè, nam dicebat: *Orabo spiritu,* 2.
orabo & mente. Videlicet *conuersatio eius in cœ-* 1 Cor 14.15
lis erat. 3. contemplatio eius fuit altissima: Phil. 3.20.
Raptus ad tertium cœlum, audiuit arcana verba: 3.
quæ non licet homini loqui, ait: *Ne magnitudo* 2.Cor.12.2
reuelationum extollat me, & illud: *si mente exce-* v. 7.
dimus Deo, vbi significantur extasses mentis. c. 2. 12. 7.
4. Hinc prouenerant altissimi sensus, quos de c.5.13.
Christo, & eius gratia, de arcanis prouidentiæ, c. 5.13.
De Deo, & Angelis, deque aliis rebus protu- 4.
lit: & inde factum, vt omnia alia parui pen-
deret: *Existimo omnia detrimentum, propter e-*
minentem scientiam Iesu Christi Domini mei, &
arbitror vt stercora. Age anima mea, contende
in studium orationis, vnde affluit tanta bono-
rum copia.

PVNCTVM VII.

CHARITAS erga Christum: quâ erat ei summo vnionis gradu coniunctus, quod expressit, dicens: *Christo confixus sum cruci. Viuo autem iam non ego, sed viuit in me Christus.* Vbi significantur duo vnionis modi; alter per amorem crucifixi, eiusque imitandi in omnibus studium. Vnde dicebat: *Non iudicaui me scire aliquid inter vos, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum*: Hoc cogitat, hoc loquitur, hoc agit, vt se conformet crucifixo. Alter modus est abstractior, ac si Christus eius anima esset, omniaque in ipso operaretur. *Viuo, ego: iam*

Amor vnitionis cum Christo.
Gal. 2. 19.
1.Co.2.2.

iam non ego: viuit verò in me Christus. O tunc beatum meum viuere, si Christus in me viuat, non ego.

Rom. 8. 35. Ab hoc amore veniebat ille feruor: *quis nos separabit à charitate Dei?* vbi enumeratis aduersis omnibus, concludit: per nullum eorum, nec per omnia simul, se tantillum dimoueri vnquam posse. *Multæ*, videlicet, *aquæ non* Cant. 8. 7. *poterunt extinguere charitatem, neque flumina ob-* Prou 30. 16 *ruent illam.* Est *ignis, qui nunquam dicit; sufficit.*

PVNCTVM VIII.

Zelus animarum. CHARITAS feruens erga proximos. 1. Hæc ex charitate Christi accendebatur in cor-
1. de ipsius: vnde dicebat; *Charitas Christi vr-*
2. Cor 5, 14 *get nos.* 2. Præsetulit eam varijs modis.
2. Nam Epheseos alloquens ait: *per triennium*
Act. 20 31 *nocte & die non cessaui, cum lachrymis monens*
Cor. 9. 19. *vnumquemq; vestrum.* Et: *Omnium me seruū feci,*
22 *vt plures lucrifacerē.* Et: *Per omnia omnibus pla-*
c. 10 32. *ceo, non quærens, quod mihi vtile est, sed quod multis, vt salui fiant.* Ideo tot peregrinationes suscepit, & tot labores exantlauit. 3. Inde af-
3. ficiebatur alienis malis tanquam proprijs:
2. Cor 11. 29 *Quis infirmatur, & ego non infirmor? quis scandalizatur, & ego non vror?* Et: *Tristitia mihi*
Rom. 9 2. *magna est, & continuus dolor cordi meo propter*
Gala. 4. 19 *Iudæos incredulos.* Et: *filioli mei quos iterum par-*
4 *turio, donec formetur Christus in vobis.* 4. Ante-
Phil. 1. 23. ferebat salutem proximorum suo spirituali commodo, dicebat enim: *Dissolui, & esse cum Christo, multò melius: permanere autem in carne,*
Rom. 9 3. *necessarium propter vos.* Quin optabat anathema

esse

esse à Christo pro fratribus. 5. non excludebat eius charitas inimicos. *Maledicimur, & benedicimus: blasphemamur, & obsecramus: Superimpendar pro animabus vestris: licèt plus vel diligens minùs diligar.* Non ægrè ferebat, quòd alij prędicarent Christum, ad ipsius inuidiam & pressuram: sed *in hoc,* inquit, *gaudeo & gaudebo, vt Christus annuntietur, siue per occasionem,* siue per veritatem. 5. 1.Cor.4.12 2.Cor.12.15. Phil.1.18.

PVNCTVM IX.

EX istâ charitate oriebantur aliæ virtutes. I. Obedientia ad nutum, cum aliquo se conferre iubebatur; licet se offerrent difficultates, & pericula: nec inde gloriabatur *nam si,* inquit, *euangelizauero, non est mihi gloriæ; necessitas verò mihi incumbit; & Væ mihi, si non euangelizauero.* Meminerat illud, *Cùm feceritis omnia, dicite: serui inutiles sumus, quod debuimus, fecimus.* Aliæ virtutes. I. Obediêtia. 1.Cor.9.16 Luc.17.10

II. Circumspectio verborum. *Non sumus adulterantes verborum Domini, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo, coràm Deo in Christo loquimur.* Ita agebat, siue in prædicando, siue in conuersando: quippe semper habens Deum in intentione sua. II. Solicitudo 2.Cor.2 17

III. Studium proficiendi semper in melius: *Ego me non arbitror comprehendisse Vnum autem, quæcunque retro sunt obliuiscens, ad ea verò, quæ priora sunt, extendens meipsum, ad destinatum persequor brauium supernæ vocationis Dei.* III. Desideriũ profectus. Phil.3.12.

IV. Dexteritas in tenendo medium, inter IV. Dexteritas

virtutes, quæ ægrè copulantur, puta inter humilitatem & magnanimitatem; inter mansuetudinem & zelum; inter misericordiam & iustitiæ rectitudinem.

V. Phil.1.21. 2.Cor.5.8. V. Desiderium æternorum. Gemebat libertatem filiorum Dei expectans. *Mihi viuere Christus est, & mori lucrum. Voluntatem habemus magis pergrinari à corpore & præsentes esse ad Dominum, & ideò contendimus, siue absentes, siue præsentes. placere illi.*

VI. Fiducia. 2.Tim 4.7 1.Cor.4.11 2 Cor.15. 31. VI. Fiducia obtinendę beatitudinis. *Bonum certamen certaui: in reliquo reposita est mihi corona iustitiæ.* Hinc illa alacritas per omnem vitam ad offerendum se in pericula. *semper nos qui viuimus, in mortem tradimur propter Iesum.* Et: *quotidie morior per vestram gloriam fratres, quam habeo in Christo Iesu.*

VII. VII. Constantia moriendi, cuius mors ideo lenior à Deo ordinata fuit, quòd tota vita fuisset crux.

MEDITATIO XXXII.

Vocatio Cornelii, & visum Petri, de vocatione Gentium.

PVNCTVM I.

1. Cornelij. virtutes ad Baptismũ Act. 10.1. 1. 2. QVOMODO Cornelius se disponebat ad fidem? & vocationis modus. 1. dicitur fuisse *religiosus* nempe sedulus circa cultum Dei; nam etsi gentilis, verùm Deum colebat. *timens* Deum; cauens peccata, quibus Deus offenditur: ac eius exemplo, tota domus erat talis.

talis. 3. *faciens eleemosynas multas plebi.* 4. & *deprecans Deum semper,* frequenter. & statis horis. Vnde horâ nonâ oranti adfuit Angelus. talia is faciebat præuentus gratiâ Dei, vt per ea præpararetur ad percipiendum, quod ipsi deerat. 3. 4.

II. Modus vocationis fuit *per Angelum,* manifestè hora *diei nona apparentem.* Nam *sunt administratorii spiritus in salutem hominum:* & ipsi *offerunt orationes & bona opera nostra ante Deum.* 1. Dicit Cornelio: *Orationes tuæ & eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam in conspectu Dei.* videlicet *oratio humiliantis se nubes penetrabit, & donec propinquet, non consolabitur; & non descendet, donec altissimus aspiciat.* Rursum: *Conclude eleemosynam in sinu pauperis: & hæc pro te exorabit ab omni malo.* 2. iubet accersere Petrum; & ab eo discere, quid oporteat ipsum facere. Non Angelus eum docet; sed remittit ad hominem, vt commendetur subordinatio inter nos, & humilis subiectio. *Misit ergo Cornelius duos ex domesticis, & militem timentem Deum.*

II. Modus vocationis. Hebr. 1. 14. Tob. 12. 12 1. Act. 10. 4. Eccl 35. 21 Eccl: 29. 15 2.

PVNCTVM II.

PETRVS sub aduentum nuntiorum orat: *Ascendit autem in superiora domus horâ sextâ, vt oraret.* Locus secretus ad orationem quæri debet. *Intra in cubiculum, & clauso ostio, ora Patrem tuum.* Tempus etiam aptum, & statum debet esse. Antiquis fuêre in vsu hora tertia, sexta, & nona: vt Danieli, & Dauidi; & maximè Apostolis. Tertia ob Spiritus sancti ad-

Modus orandi. Mat. 6. 6.

uentum; Sexta, quòd tunc erat Christus cruci affixus; Nona, qua expirauit, atque ad Inferos descendit. Constituam mihi certa tempora, quibus reliqua negotia postponam. *Inter orandum cecidit super Simonem mentis excessus*, qui est abstractio à sensibus; & supra naturæ conditionem eleuatio quædam animæ ad superna contemplanda. Solet Deus maximè inter orandum ita se communicare.

PVNCTVM III.

Similia Spiritalia.

VISVM Petro oblatum. Sicut inter nos agens Dominus vtebatur parabolis, ad repræsentandas res: ita nunc per obiectas imagines idem facit: Ioanne in Apocalypsi, & iam cum Petro agit. Nos talia requirere non conuenit: iuuat tamen mysteria Christi, Humanitatis repræsentare nobis ad meditandum, efformatis per imaginationem eiusmodi imaginibus, in quib⁹ velut res cernamus, sed citra capitis offensionẽ & vitata illusione. *I in linteo quatuor initiis submisso de cælo in terram, inerant quadrupedia & serpentia terræ & volatilia cœli.* Linteum est Christi humanitas, quam de cœlo veniens assumpsit. Ad linteum istud colliguntur ex quatuor cœli plagis mortales, dum per Baptismum Christo incorporantur, eiusque fiunt membra: Omnia insunt animalia, quia nemo excluditur, si velit: & nominatim exprimuntur tria illa genera quibus notantur auari, carnales, & superbi: quos non auertitur Christus, sed sanctificat.

II. Facta est vox ad Petrum : *surge, occide, & manduca.* Occidere iubet peccatores, vt peccato moriantur : manducare autem illos, hoc est, Christo incorporare per nouam vitã. II. Occide, manduca, mysticè quid?

III. Auersatur Petrus, quia, inquit, nunquã manducaui commune & immundum. Erant quippe ibi multa ex animalibus lege prohibitis : Sed non animalia, sed per illa significatas intelligebat Deus gentes, quæ Iudæis habebantur immundæ. Igitur respondet : *Quod Deus sanctificauit, tu commune ne dixeris.* quo significauit, gentibus etiam communicari oportere gratiam Euangelij. Deus sanctificauit, eò quòd elegit, vt participarent gratiam. Hoc esto motiuum, vt non auerseris vllum peccatorem : sed lucrari magis satagas, quando Deus omnes recipit. III. Responsio Petri.

IV. *Per ter* factum esse dicitur, vt Petrus detrectaret manducare, & nihilominus iuberetur : sicut tertiò interrogatus fuit de charitate, *Amas me?* voluit Deus docere, ratam sibi esse eam voluntatem admittendi gentes, & velle, id esse quàm testatissimum. Vas autem siue linteum receptum est in cœlum, vt intelligeretur propalatam esse omnibus, quamuis immundis, viam ad coelum. IV. Ternarius numerus.

PVNCTVM IV.

HÆSITANTE Petro, quidnam esset visio, adsunt à Cornelio nuntij, & cum eis iubetur ire. Venit, prædicat, credunt, & descendit super eos Spiritus sanctus, cum dono etiam linguarum, & baptizantur. Deus non semper Visiones non semper

per exponuntur. per manifestat statim visorum intelligentiam, vel, vt humilietur homo, & oratione impetret; vel, vt commodiore occasione Deus rem aperiat, vt hîc contigit, per euentum, dum accersitur Petrus à gentibus, & ipso prædicante, attestatur Deus etiam gentibus pœnitentiam dari.

MEDITATIONES DE B. VIRGINE.

MEDITATIO XXXIII.

Qualiter vixerit post aduentum Spiritûs sancti.

PVNCTVM I.

I. B. Virginis paupertas. EVANGELICA vota seruauit, non solitariam agens, sed communem vitam, quò alij etiam prodesset. I. *Paupertatis* votum fecit (nisi antea fecerat:) viuens ex communibus, quæ diuidebantur prout cuique opus erat, contenta tenui victu & vestitu, memor fellis & aceti, atque nuditatis Filij sui in cruce.

II. Obediētia. II. *Obedientiam* perfectè coluit, non solùm circa mandata Euangelica Filii sui, verùm etiam circa omnes Petri & Apostolorum constitutiones & decreta, exprimens in seipsa viuam imaginem obedientiæ Filij sui, & sic eum in spiritu suo quasi iterum parturiens. pariat vtinam illum etiam in me.

III. Castitas. III. *Castitatem* Angelicam perseuerauit custodire. Vnde meruit ab Ecclesia inuocari

Virgo

Virgo virginum, imo virginitas ipſa, cùm canit: *Sancta & immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam?* Porrò vt Arca Teſtamenti ex lignis imputribilibus compacta, auro inſuper contecta fuit, ita Virgo mater Caſtitati adiecit aliarum cuſtodiam virtutum.

IV. Inerat *modeſtia* in omni motu, geſtuque corporis, index internæ compoſitionis. *Parca ſermonis*: non niſi neceſſaria, & ea paucis, ſubmiſſeque proloquens: quam ei laudem tribuit ſponſus, *ſicut vitta coccinea labia tua*, quippe aſtricta, & minimè diffluentia, & charitate rubeſcentia. *Abſtinens cibi*, vſque quò viuere poſſet, & quid ni ieiunaret, ablato ſponſo? *Vigil* ſemper, niſi grauante neceſſitate, & tunc quidem *cor eius vigilabat*, verſans mente cœleſtia, quæ in vigilia tractauerat. *Sollicita* in externis obſequiis, vel diuini cultus, vel commodi proximorum, vel domeſticorum. Denique *omni cuſtodia ſeruans cor ſuum, quia ex ipſa vita procedit*, intenta ſenſibus foris cuſtodiendis, ſoli Deo intus placere ſtudens. Solita, inquit Ambroſius, arbitrum mentis non homines, ſed Deum quærere.

IV. Modeſtia. Can. 4. 3. V. Vigilantia Can. 5. 1. VI. Cuſtodia cordis: Prou. 4. 23.

PVNCTVM II.

STVDIVM *orationis* & *contemplationis* viguerunt ſemper in B. Maria: ſed vt aliæ virtutes, ita etiam ipſæ incrementum indies acceperunt, 1. aberant illa quatuor impedimenta, quæ Bernardus recenſet, *culpa mordens, cura pungens, ſenſus egens, irruentia imaginum corporearum phantaſmata*. Mala quadriga ani-

Oratio & Contemplatio. 1. Sine impedimentis.

mam à Deo abducens: in quam conuenit il-
Cant. 6. 11. lud sponsæ: *Anima mea conturbauit me pro-*
2. *pter quadrigas* Aminadab. 2. inerant summo
Quibus virtutibus Oratio ferebatur. gradu omnes illæ virtutes, quibus tanquam a-
lis eleuatur anima in contemplationem: *Fides*
mysteriorum viua, *Fiducia* in Deum magna,
Humilitas profunda, *Charitas* ardens, *Sapientia*
& reliqua Spiritûs sancti dona eximia: vt ad-
Cant. 3. 6 mirantes Angeli dicerent tunc maximè, si vn-
quam aliàs: *quæ est ista, quæ ascendit per deser-*
tum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ, &
3. *thuris, & vniuersi pulueris pigmentarii.* 3. Obi-
bat loca vbi mysteria Redemptionis patrata
fuerant, magno sensu illa recolens, & inde mi-
4. rificè illustrata. 4. Continuabat orationem e-
tiam inter labores manuum, & in somnis eti-
5. am erudiebatur, vt Patriarcha Iacob. 5. Per-
cipiebat extraordinarios sæpè fauores præ
sanctis aliis, de quibus legitur, vel quòd facie
ad faciem eis loqueretur Deus, vt Moysi; vel
quòd ad tertium cœlum rapti, audierint ar-
cana verba, vt Paulus; vel quòd spiritu eleua-
ti fuerint ad prænoscenda futura, vt Ioannes;
vel quòd gloriam Dei viderint, vt Stephanus.
6. 6. Communicabat quotidiè cum fide, reue-
Cummunicat quotidiè. rentia, & deuotione incredibili, memorans,
quomodo eundem olim vtero gestasset, lactas-
set, contrectasset, fructumque referens, qua-
lem oportebat ex tam excellenti dispo-
sitione, quâ ad communican-
dum accedebat.

PVNCTVM III.

ZELVS gloriæ Dei, & salutis animarum. 1. Cooperabatur, ardentissimè orando; tùm pro ipsis Euangelij præconibus, vt essent efficaces, tùm pro conuertendis, vt emollirentur, & pro ipsorum martyrum constantia, ita vt tantæ illæ primi temporis conuersiones peculiariter ipsi acceptæ referendę sint. 2. promouebat salutem proximorum ipsa eius vitæ sanctimonia, vt stupori esset, & diuinum quid, sicut ait *Areopagita*, præseferret. 3. iuuabat etiam verbo doctrinæ, quando illa præ ipsis *Apostolis* altiùs erat de diuinis edocta, & conueniebatur à remotioribus quoque partibus, vnoquoque illam videre ac alloqui desiderante, vt affirmat *Ignatius*. quin est traditio: sicut olim ad montana excurrit, vt sanctificaret Præcursorem; ita per hoc tempus ad varia loca fuisse profectam, vt fideles confirmaret. 4. patiebatur à Iudæis obtrectationes, sicut eius filius, & de illorum incredulitate, & aliorum lapsibus angebatur, zelo Dei ipsam comedente.

Salutem animarum curat. Orando.

2. Exemplo.

3. Verbo.

4. *Aduersa* patitur.

PVNCTVM IV.

QVOMODO B. Virgo operabatur. Nimirum toto conatu, secundùm omnem virtutem à Deo acceptam, & quia charitas illius erat intensissima, eliciebat actus intensissimos. Porrò Deus benè agentes statim remunerat incremento gratiæ, & charitatis: quo fiebat, vt proximi actus elicerentur duplo perfectiores, atque ita progrediendo, fieret auctio meritorum inæstimabilis.

Augmentum virtutum.

Dilectio Dei in summo gradu.

Hinc est, quòd B. Virgo perfectissimè impleuit præceptum *dilectionis Dei ex tota mente, corde, anima, & viribus*. Item illud: *Fiat voluntas tua sicut in cœlo & in terra*, idque in paruis æque, ac magnis rebus. Deniq; nouis semper profectibus intenta fuit, quotidie mutans fortitudinem, nouasque pennas assumens, & exultans ad currendam viam. *Quàm pulchri sunt gressus tui, Filia principis! progrederis quasi aurora consurgens vsque ad perfectam diem.*

Deut. 6. 5. Mat. 6. 10. Cant. 7. 1. Cant. 6. 9.

MEDITATIO XXXIV.

Transitus B: Virginis à vita mortali, &c.

PVNCTVM I.

Ardens desiderium videndi Deum.

PRÆPARATIO per ardentia desideria videndi Deum. Nam, cum semper arsit post ascensionem Filij, tum maximè postremis annis, cùm appropinquabat tempus, nec id tædio laborum, sed puro amore Dilecti. Et quia versata erat in sacris litteris, inde seipsam magis accendebat. Modò sibi ipsi loquens dicebat: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est*. Nunc Deo: *Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum. Educ de custodia animam meam ad confitendum tibi*. Interdum Angelis ipsam visitantibus: *Nuntiate dilecto meo, quia amore langueo*. Nihilominus voluntatem suam diuinæ subjiciebat; *desiderium habens dissolui, & esse cum Christo*: parata tamen permanere in carne, si propter alios esset necessarium, quòd

Psal. 119. 5. Psal. 41. 2. Ps. 141. 8. Cant. 5. 8. Phil. 1. 23.

&

& Paulus sentiebat, & Martinus: sed vbi appropinquare diem sensit tum verò se totã in affectus effundẽs dicebat: *Fulcite me florib⁹, stipate me malis. quia amore langueo.* Nunc prodeant flores fragrantissimi internorum affectuum, & mala pulcherrima bonorum operum, quibus deficiens præ amore anima reficiatur. Pudeat me illius summi boni non tangi desiderio, atque ad illud non anhelare.

Nouus feruor ante mortem.
Cant. 2. 5.

PVNCTVM II.

QVòD debuerit mori: nam etsi ab originali labe fuerat præseruata, non ideò à debito moriendi: etenim *statutum est omnibus hominibus semel mori*: & Filius eius mortuus est, supra quem non conueniebat illam esse. Et experiri ac vincere debuit ad maius meritum illam mortis difficultatem, eò *quòd nolumus spoliari, sed superuestiri*, atque in ea etiam re exemplum nobis relinquere; quò etiam fidentiùs eam interpellaremus. *Maria, mater gratiæ, mater misericordiæ, tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe.* Fuit proculdubio denuntiata ipsi hora dormitionis, & quidem per Gabrielem Archangelum, qui secundò eam salutauerit: *Aue gratia plena. Dominus tecum*, simulque exposuerit, quanto eius desiderio tenerentur omnes cælites. Quis valeat concipere, quanto fuerit gaudio perfusa? *Læta sum in his, quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.* Et submisit se diuinæ dispositioni, *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.*

Cur mori debuit.
2. Cor. 5. 4.
Mortis hora ei denũciata.
Ps. 121. 1.

Apostolorum præsentia. *Ad* hæc voluit Christus, vt Matris discessui *A*postoli interessent, ad illius honorem, & ipsorum solatium, quos solata est, & benedictione sua impertiit, precata Deum, pro illis. conuenerunt autem sub id tempus, Deo mirabiliter eos transferente.

PVNCTVM III.

Christus morituæ opparet. Cant. 2. 10. EXPIRAT. *A*dfuit Filius cum multo *A*ngelorum comitatu, inuitans ad migrandū similibus verbis : *Surge, propera amica mea formosa mea, & veni. Iam hyems transiit, imber abijt, & recessit. Veni de Libano* ab excelso culmine perfectionis, quam tenuisti. veni, coronaberis. *A*d filij conspectum supra quàm cogitari potest, exhilarata, & memor horæ, qua Filium viderat expirantem. Fili, inquit *in manus tuas commendo spiritum meum.* O verè pretiosa mors in conspectu Domini. 1. Quia non morbus, aut ægritudo, sed amoris vis animam eduxit è corpore, deficientibus viribus. 2. Quia sine doloris sensu separata est anima, ita Christo prouidente, pro doloribus acerbissimis, quos in ipsius morte apud crucem sustinuerat, quando *eius animam pertransiuit gladius.* Sed & gaudium ex præsentia Filij, & ex amoris magnitudine, ademerat omnem, ex disiunctione Animæ à corpore, doloris sensum. Vt in eam præcipuè illud conueniat : *Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget eos tormentum mortis.* 3 Quia, si *beati mortui, qui in Domino moriuntur, quod opera illorum sequuntur illos*. quàm beata fuerit mors Virginis, quam tot tantaque comitabantur merita?

Gaudium B. Virgini viso Filio. Mors eius pretiosa. 1 2. Luc. 2. 35. Sap. 3. 1.

ta? Verè *Virgo prudentissima*, *quam Dominus* Luc. 12. 45.
vigilantem inuenit, & affluentem oleo. *Moria-*
tur anima mea morte iustorum, *& fiant nouissi-* Num. 23. 10.
ma mea huius similia.

PVNCTVM IV.

FVNVS eius gloriosissimum fuit. Elata est, tum Apostolis, aliisque discipulis deducentibus, hymnosque diuinitùs inspiratos in eam concinentibus, tum Angelorum choris eandem celebrantibus. Patrata sunt ad eius sepulchrum miracula, & Apostoli mira suauitate cælitùs perfusi de gloria suæ Magistræ, & quòd eam nacti essent aduocatam apud Filium.

Funus S. defertur comitantibus Angelis.

MEDITATIO XXXV.

In Festo Assũptionis Deiparæ Virginis.

Glorificatio animæ B. Virginis.

PVNCTVM I.

INTRODVCTIO animæ in cœlum empyreum. Id quamuis momento peractum est, licèt per partes contemplari. 1. Exeuntem animam Christus complexu suo excepit, & qui hactenus eam *læuâ sub capite* eius quasi sustentauerat, nunc *amplexatur dexterâ* : hoc est, quam fouerat contemplatione operum mirabilium Dei, (præsertim in assumpta carne) nunc complet clara sui visione. Tunc dixit B. Mater : *Inueni quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam.*

1. Amplexus Matris & Filij.

Cant. 2. 6. c. 8. 3.

Cant. 3. 4.

2. Effusi obuiam cœlites salutant, gratulantesque deducunt, Gabriele præcinente: *Aue gratiâ*

2. Angelicus.

comitatus: Luc. 1. 28. Iudith. 14. 11. 20. *gratiâ plena Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus.* quin ego me illis misceo, & pariter occino: *Tu gloria Ierusalem, tu lætitia Israel, tu honorificentia populi nostri, quia fecisti viriliter, & confortatum est cor tuum, eò quòd castitatem amaueris, ideò eris benedicta in æternum.*

3. A Filio deportatur. 3. Non Angelorum manibus portatur, vt *Lazarus in sinum Abrahæ*, sed ipsius Christi, reddentis ei vicem, quòd olim infans fuisset in vlnis ab ea gestatus: quod vt insolitum, mirantes Angeli, dicunt: *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum suum?* Sic ouans ingreditur cœlum empyreum, ablandientibus ipsi diuinis Personis, Pater excipit, vt filiam dilectam, Filius vt Matrem, Spiritus sanctus sicut sponsam. quales ibi sensus? excedit cogitationes mortalium. Adsectabor euntis vestigia. Relinquam desertum huius mundi, pro nihilo habendo eius voluptates, & commoda. Progrediar innixus Deo, non meis viribus, *ad anteriora me extendens.*

Cant. 8:5. Phil. 3. 14.

PVNCTVM II.

Essentialis gloria B. Virginis. Luc. 6. 38. MAGNITVDO gloriæ animæ Mariæ æstimari potest ex eo, quod omnibus iustis dicitur: *Mensuram bonam & confertam, & coagitatam dabunt in sinum vestrum:* qualem igitur Dei Matri? Item ex eo, quod: *qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* At quali D. Virgo mensa est? quæ sic amauit, sic vixit? talia pertulit! Nouit sola ipsa, quæ accepit, quantum accepit. supra Cherubim videt; supra

pra Seraphim amat; satiatur à torrente deliciarum præ omni spirituali creatura: quæ Deum ipsum lactauerat; quæ eius causa calicem passionis amarissimum hauserat: quid non ei rependit Filius? alioqui solitus nec frigidæ haustum indonatum relinquere.

PVNCTVM III.

EXALTATIO & coronatio B. Virginis. I. exaltata est supra nouem choros Angelorum, & collocata in throno ad dexteram Filij: multò digniùs, quàm Salomon matrem suam, similiter collocauit. Huc spectauit Dauid, quando ait: *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate.* Nam sicut Christus à dextris Patris sedere dicitur, (quòd præ omnibus post Deum emineat:) ita Maria à dextris Filij, quòd excellat omnes alias creaturas; quantò videlicet gloriosius est nomen Matris, quàm serui. Vestis eius aurea, & omni distincta varietate: quia cæterorum omnium gratias, & prærogatiuas in vnam illam simul Deus contulit: sicut de præuaricatore Angelo dicitur: *operimentum eius fuisse omnem lapidem pretiosum.*

I. Coronatio B. Virginis.

Ps. 44. 10.

Ezech. 28. 12.

II. Multiplici corona decorata est à sacrosancta Trinitate. *A* Patre accepit coronam potestatis supra omnes creaturas post Christum, vt ei etiam conueniat: *Constituisti eam super opera manuum tuarum.* A Filio coronam sapientiæ, quæ deceat Aduocatam omnium, vt omnibus prodesse queat. A spiritu sancto coronam charitatis, qua zelet ardentissimè pro omnibus.

II. Coronata à SS. Trinitate.

Psal. 8. 6.

III. Do-

III. Tres laureolæ. III. Donata est tribus laureolis, *Virginitatis, Martyrij, & Magisterij*: nam fuit Virgo Virginum, Regina Matyrum in Christi passione sustinenda, & Magistra Apostolorum. *A*tque ita tulit fructum trigesimum cum Virginibus, sexagesimum cum Doctoribus, centesimum cum Martyribus

IV. IV. *Accessit* corona *Stellarum duodecim*, quia vna omnium virtutum, quarum aliis alij Sancti floruerunt, simul omnes coronas reportauit. *Multæ* videlicet *filiæ congregauerunt*
Prou. 31. 29 *diuitias, tu supergressa es vniuersas. Egredimini* ergò, & *videte Matrem* Salomonis *in coronis, qui-*
Cant. 3. 11 *bus coronauit eam* Filius eius *in die solennitatis & lætitiæ.* Tunc illa vetus instaurauit canticum: *Magnificat anima mea Dominum, quia*
Luc. 1. 46. *fecit mihi magna, qui potens est.*

MEDITATIO XXXVI.

Assumptio in corpore.

PVNCTVM I.

Corpus B. Virginis incorruptum. CARO eius in sepulchro non uidit corruptionem. 1. Ob gloriam Virginitatis, vt, quæ caro Virgo pepererat, incorruptione donaretur. 2. Ob animæ puritatem ab omni prorsus labe, eius habitaculum debuit ita honorari. 3. Quia Christi caro de carne illius erat, vnde decuit, vt sicut Christi caro, ita Matris non corrumperetur.

1. 2. 3.

PVN-

PVNCTVM II.

CVR resuscitari debuit. 1. Vt expleret innatum desiderium animæ illius sanctissimæ, resumendi corpus. Nam pro amore singulari, quo Matrem prosequebatur, id ei præstare conueniebat. 2. At spem nobis faciendam, seu confirmandam futuræ resurrectionis. 3. Vt nomen ei seruaretur Matris, quod in animam separatam non conuenit, & vt pro nobis interpellando exhibere posset ventrem & vbera, quæ Dominũ portauerunt, lactauerunt, quin & corpus, vnde ipse Christus suum accepisset. ita Christus Patri ostendit cicatrices, &c.

Resurrectionis B. Virginis causę tres. 1. 2. 3.

PVNCTVM III.

ASSVMPTIONIS modus, qualis olim eleuatio Arcę testamenti cum hymnis & canticis Angelorum, inter manus Cherubim ac Seraphim, excipiente illam Christo in empyreo cœlo. cui per hoc accessit alterum luminare maius, ipso cœlo splendidius. quæ omnium gratulatio? quæ exultatio Virginis? quæ actiones gratiarum? quanta celebritas?

Quomodo assumpta.

MEDITATIO XXXVII.

De humilitate B. Virginis, quâ meruit ita exaltari.

QVOD *ascendit, quid est, nisi quia & descendit?* Verba sunt Pauli de Christo, & possunt aptari

Ephes. 4. 9. Actus Hu-

militatis B. Virginis aptari B. Virgini, quòd eò exaltata est super omnem creaturam, quia se humiliauit infra omnem. Corona duodecim stellarum respondet totidem insignibus eius actibus humilitatis.

Porrò est quædam humilitas erga Deum, quædam erga alios.

PVNCTVM I.

1. Occultare dona. PRIMVS actus est occultare dona, nec nisi mera necessitate gloriæ Dei, aut salutis proximi vrgente, vllum indicium dare. quia vt dicit Gregorius, spoliari vult, qui publicè thesaurum portat. Illud Isaiæ commendatum habeat humilis: *secretum meum mihi, secretum meum mihi.* inculcat bis, ob rei necessitatem. Hoc ita executa est B. Virgo, vt mysterium concepti Verbi nec dilecto sponso Iosepho indicauerit. Erat omnino *hortus conclusus, fons signatus.*

Isa. 24. 6.

Cant. 4. 12.

2. Odisse laudes. Hinc nascitur *secundus* actus, vt horreat laudari. nam vel non agnoscit in se causam laudis, & tunc velut indebitam auersatur; vel, si subest, metuit complacentiam, &, ne sic recipiat mercedem suam. Hinc B. Virgo, cùm salutaretur à Gabriele tam honorificè, *turbata est.*

Luc. 1. 29.

3. Deo dat gloriam. *Tertius* similis, vt, si contingat manifestari, totam laudem velit esse Dei: *Non nobis Domine, sed nomini tuo da gloriam.* & studeat, vt similiter ab aliis laudetur Deus *Magnificate Dominum mecum. Exultent, qui volunt iustitiam meam, & dicant semper: magnificetur Dominus*

Psal. 118. 9

Psal. 33. 4.

Ps. 34. 27

Ita

Ita B. Virgo, cùm Elisabetha propalasset mysterium concepti Verbi, prorupit in laudes Dei, & sui abiectionem. *Magnificat anima mea Dominum, quia respexit humilitatem ancillæ suæ.* Luc. 1. 46.

PVNCTVM II.

HVMILITAS versus Deum. *Quartus* ergo actus, cùm à Deo euehimur, præoptare infima, & recumbere in nouissimo loco. Ita, cùm fieret Mater Dei, voluit esse ancilla, & in Bethleem stabulum elegit. 4. Elegit abiecta esse.

Quintus actus; subijcere se Dei, & superioris ordinationibus, quando etiam iure quis posset eximi, ac liceret sibi inde aliquid decedat, & nolle gaudere priuilegiis. Ita B. Virgo impleuit legem Purificationis, sicut Filius Circumcisionis, cùm neuter lege teneretur, & inde nota contraheretur peccati. 5. Subiecit se legibus.

Sextus, etiam æqualibus & inferioribus se submittere, cedendo prima loca, & præueniendo eos honore, quod suadet Paulus: *Honore inuicem præuenientes:* & in humilitate superiores sibi inuicem arbitrantes. Et Petrus: *Subiecti estote omni humanæ creaturæ propter Deum.* Hinc B. Virgo detulit Elisabethæ honorem, visitando, salutando & vbique id agebat. 6. Submittere se inferioribus. Rom. 12 10 1. Pet. 2. 13

Septimus, obsequia etiam humilia exhibere alijs, sicut *Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare:* & exercuit fabrilem, inde etiam victum parans. denique *lauit pedes discipulorum.* Non secus eius Mater ancillabatur domi, ministerijs omnia obiens. 7. Seruire alijs. Mat. 20 28 Marc. 6 3. Ioan. 13. 5.

8. Recusare dignitates. *Octauus* præcedneti affinis, recusare functiones. & omnia honorifica. Idcirco B. Virgo semper delituit, nunquam palam docuit, nec vlla fecit miracula.

PVNCTVM III.

SPECTATVR etiam humilitas in humiliationibus ferendis, vel vltrò exercendis. vnde existit actus *nonus*, cùm quis libenter habet, quòd tractetur, vt pauper, & abiectæ conditionis homo. Vt talis B. Virgo in Bethleem exclusa est hospitio, vt diuersari *in stabulo* debuerit, & in purificatione non agnum, sed *columbas offere voluit*, quod erat pauperum,

9. Libenter esse pauperem.

Luc. 2. 7. 24.

10. Patienter ferre ignominias.

Decimus, in ferendo ignominiam, & contemptum cum silentio. Vbi sunt gradus. 1. Cum nobis euenit tale quid ob culpam nostram. 2. cùm absque culpa, & per falsa testimonia. 3. quando per calumniam, propter opus, vnde laudari debueramus 4. cùm sustinemus non ab inimicis tantùm & alienis; sed à fratribus & coniunctis, vt Christus in passione: & cùm eum cognati quasi *furiosum* Vincire voluerunt. Similia per occasionem Christi mater ferre debuit, maximè propter Filium.

Mar. 3. 21.

11. Ferre reprehensiones.

Vndecimus, cum pace cordis & serenitate vultûs tolerare reprehensiones, punctiones, & insulsa responsa à quocunque. tulit B. Virgo nonnunquam à Filio minus placidas in speciem responsiones, vt illic: *Quid est, quod me quærebatis?* Et: *quid mihi & tibi est, mulier?* Et, *quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei?*

Luc. 2. 49. *Ioan.* 2. 4. *Mat.* 12. 48

In

In quibus nec culpa suberat Virginis, nec offensio Filij: sed documentum mysterij, & quædem probatio virtutis.

Duodecimus actus est, non se subtrahere, cùm ij, qui nobis coniuncti sunt, contemptum aut calumniam patiuntur, quasi nolimus videri ex illis esse, ne participemus simul incommodum confusionis. Non ita B. Virgo, quæ cruci astitit, matrem se professa tam ignominiosè crucifixi; eoque nomine à furentibus Iudæis appetita contumeliis. Itaque B. Virgo perfectè impleuit illud Sapientis consilium: *quantò maior es humilitate in omnibus, & coram Deo inuenies gratiam.*

12. Participē se facere iniuriarum alienarum

Eccl. 3. 20.

MEDITATIO XXXVIII.

De deuotione erga B. Virginem.

PVNCTVM I.

HANC deuotionem conciliare possunt multa. I. quòd sanctissima Trinitas præ-cæteris omnibus, tam hominibus, quàm Angelis amat hanc Virginem, tanquam illis omnibus sanctiorem. Vnde æquum est, à me etiam summè amari post Christum; ac de illius sanctitate, bonisque excellentibus gaudere, eique gratulari, ac Deo gratias agere.

Cur amanda B. Virgo.

I. Quia à SS. Trinitate amatur.

II. Quòd sit Mater Christi Domini, & ab eo summè dilecta: qui proinde vult eam ab omnibus amari & coli pro tam excellenti dignitate. Ac si de quibusuis pauperibus idem dominus dixit: *Quod vni ex his fratribus meis*

II. Quia mater Christi.

Mat. 25. 40

minimis fecistis mihi fecistis: quantò magis, quod Matri suæ delatū fuerit, quasi propriū reputabit?

III. Quia Mater nostra.

III. Quòd sit Mater omnium nostrûm, & quidem amantissima nostri, & indulgentissima, debetur autem matri amor, & præsertim tali, ac tantæ. Imitabor Ioannem, cui cum à Domino dictum fuisset, *Ecce Mater* tua, cupidè *illam in suā accepit*, pro magna felicitate habens, quòd inseruire ei posset. *Ioan* 19.27

IV. Quia benefica.

IV. Quòd ab ea accipiamus multa bona. Nam *assiduè orat pro populo, & vniuersa sancta ciuitate*; hoc est, Ecclesia; multò magis, quàm Ieremias faciebat. Deinde, non solùm repræsentat Filio petitiones suorum clientum; sed gnara necessitatum, præuenit orationes, vt in nuptiis innuens filio: *Vinum non habent*. Præterea est potens ad impetrandum; &, quia soli misericordiæ est intenta, per eam faciliùs contingit impetrari à filio, vt ait Anselmus, quàm si ipse Filius rogetur, qui, cùm iustitiæ quoque rationem habeat, vt iudex abnuit interdum ob demerita nostra, quæ Matri supplicanti libenter largitur. Accedit, quòd (vt idem dicit Anselmus) deuotio erga Dei Matrem quoddam est peculiare electionis signum, eò nimirum, quòd illa circa suos deuotos valde sollicita sit, & intenta, vt a peccatis præseruentur; dum ipsi respondere velint gratiæ. Denique est omnium mortalium, in qualibet necessitate singulare perfugium. *Ille solus*, inquit Bernardus, *ô Virgo beata, tuas laudes sileat: qui te fideliter inuocatam senserit vnquam in suis necessitatibus sibi defuisse*: quasi dicat, fore neminem quis ergo non amat te, be-

Mat. 15.14 *Ioan*. 2.3. *Eccl*. 24.13

at

beata Mater? quis non ambiat tuus esse? Age: *In Iacob inhabita, & in Israel hæreditare, & in electis tuis mitte radices.*

PVNCTVM II.

QVòD Spiritus sanctus singularem erga B. Virginem toti Ecclesiæ deuotionem inspirauerit, quæ apparet. I. in genere cultus eidem exhibiti, qui vocatur *hyperdulia*: supra cultum aliorum sanctorum infra diuinum. Vnde etiam compellat eam peculiaribus titulis: *Mater misericordiæ, vitæ dulcedo, & spes nostra.* petit etiam ab ea, quę muneris diuini sunt: *Solue vincla reis, profer lumen cæcis, mala nostra pelle, bona cuncta posce*: & *Iesum fructum ventris tui nobis ostende.* Nam pro gratia, quâ pollet apud Filium, velut in potestate sua habere omnia existimatur. 2. apparet generalis deuotio ex tot templis, tamque magnificis in illius honorem extructis; & tot eius imaginibus piè dedicatis ac sumptuosè ornatis; approbatę cœlitus Numine per innumera miracula: nec non ex Ordinibus integris Religiosorum sub eius nomine militantibus; totque aliis sodalitatibus eidem consecratis; quin & regnis totis.

I. Cultus Hyperduliæ.

II. Templa ædificantur B. Virgini.

III. Ex sollenni frequentique memoria, quæ colitur in Ecclesia, tot diebus festis institutis per menses ferè singulos, ac hebdomadatim in sabbatis: proprio item de Virgine officio ad recitandum omnibus proposito cum indulgentiis quotidiano, & eo terno ad salutandam Virginem signo publicè dato; Psalterio Virginis, & Corona in vsum rece-

III. Festa multa B. Virginis.

ptis; officium Canonicum haud aliter ritè claudendo, quàm antiphona ad Virginem: præter alia complura pia erga illam deuotionis exercitia. Qui certe sensus totius Ecclesiæ tam generalis & propensus mirè commendatam reddit deuotionem erga sacratissimam Virginem Dei matrem.

De modis recitandi Coronam B. Virginis, vel Rosarium.

I. Quid faciendum ante lectionē Rosarij.

Principio accersenda est ante oculos diuina præsentia; exhibitâque intimâ reuerentiâ, petenda est gratia hoc obsequium dignè & fructuosè perficiendi, &c.

II. *II.* Deinde dirigenda intentio ad honorem diuæ Matris, & gratiarum actionem pro acceptis beneficiis, & pro impetrandis nouis; & denique ad satisfactionem pro peccatis, quæ vltima pars cùm applicatur alicui alij, nihilominus priores semper locum habent.

III. *III.* Deinde percurrenda est vnaquæque decas attentione adhibita ad verba singula, non solùm vt rectè pronuntientur; sed, vt bona aliqua cogitatio, sensúsque eliciatur. Post vnā quamque verò decadem interponenda est breuis meditatio velut condimentum, & excitamentum deuotionis, quæ triplex esse potest: atque inde tres modi recitandi coronam, siue Rosarium, existunt.

I. Modus cū Medit. salutationis Angelicæ.

I. Sumi potest salutatio Angelica in tot particulas diuisa, quot sunt decades in corona, atque ad singulas Decades interponi debet vna ex particulis meditanda: quod fiet iuxta modum orandi traditum, in introductione toti-

us

us compendij. Aliàs adhibenda erit Oratio Dominica in petiones distributa, similiter secundùm Decades; deque singulis meditandum, sicut p. 3. Medit. 14. ostenditur. Iuuat etiam variare, Cantico Virginis, Magnificat, secundùm versiculos distributo, post quamlibet decadem: de quo p. 2. Medit. 12.

II. Modus vix differt ab isto nisi in materia meditandi; nam sumuntur quindecim mysteria B. Virginis: quorum tria dicuntur gaudiosa: *Annuntiatio, Visitatio, Natiuitas* Christi, *Præsentatio Inuentio* in templo: tria dolorosa, *Oratio* Christi in horto, *flagellatio, coronatio, baiulatio, crucifixio*: tria gloriosa: *Resurrectio, Ascensio, Aduentus Spiritus sancti, Assumptio* ipsius Virginis, *coronatio eiusdem*: quæ quoniam sunt quindecim, conueniunt Psalterio B. Virginis, quod quindecim constat decadibus; ac ita post singulas potest vnum mysterium interponi, meditando. Nec opus est continuatè totum Psalterium decurrere, at sufficit per partes, imò, si libeat in vno mysterio post plures decades hærere, commodè fit. Quia licebit, præter dicta mysteria, subinde alio interponere, velut *Circumcisionem Christi, adorationem á magis, fugam in Ægyptum, & reditum*; sed & ipsius Virginis *Conceptionem, Natiuitatem, & Præsentationem* Porrò modus circa ista meditandi est, qui solet, cùm ex professo tractantur in oratione, eliciendo documenta, & affectus, & semet per colloquia excitando, nisi quòd carptim hoc loco, non exactè ista fieri possunt.

II. Modus cũ 15. mysteriis B. Virg.

Tertius modus, vt virtutes B. Virginis sint mate-

III. Modus

cum virtutum B. Virg. meditatione. ria interponendæ meditationis. Vbi heroici actus singularum in B. Virgine expendendi erunt. Deinde mei defectus circa easdem. denique feruentia proposita concipienda meliorum.

Cæterùm isti modi diuturnius requirunt tempus, nec videntur subuenire tædio, quod ex eiusdem precationis tam frequenti repetitione concipi solet, nec iuuare attentionem circa verba ipsa, cùm decurritur Decas. Quare, cū difficile sit, & nō necessariū inhærere semper verbis, consuleretur difficultati, & tēpori parceretur. Præsertim ab hominibus occupatis, si inter ipsam recitationem cuiusque Decadis voluerent mente mysterium illud, conando affici. Tenebit autem quisque modum, quem sibi vtilissimum sentiet. Porrò illi modi tres vtiles videntur, maximè illis, qui ægriùs meditantur, & tamen vellent conari: nam per eam alternationem orationis vocalis, & aliqualis meditationis, vitabunt fastidium, & ex alterutro aliquatenus afficientur, & quasi manu ducentur ad meditandum.

MEDITATIO XXXIX.

Pro Festis Sanctorum.

Aliqua puncta generalia sunt, quæ aptari facilè poterunt.

PVNCTVM I.

Electio Sāctorum. Rom. 8. 29. ÆTERNA electio, & illius exequendæ modus, ac ratio, quam significat Paulus illis verbis: *Quos prædestinauit, hos & vocauit, &*

quos

quos vocauit, hos & iustificauit, quos autem iustificauit, illos & glorificauit. Prima igitur est *electio* gratuita ante mundi constitutionem, vt essent *Sancti, & immaculati in conspectu Dei:* vt in eis ostenderet diuitias gloriæ suæ. nam cùm id omnibus, qui saluantur, conueniat, præcipuè illis, quos Deus mirificare voluit etiam in terris.

Secunda est *Vocatio*, quæ varia extitit in diuersis Sanctis, & habuit semper aliquid singulare, quod in vnoquoque erit obseruandum. II. Vocatio.

Tertia est *Iustificatio*: vbi consideranda sunt specialia dona cuiusque, & insignia sanctitatis. Agendæ porrò erunt Deo grates pro donis in eos collatis, gratulandumque ipsissimet, nobis autem ex imitatione fructus colligendus. III. Iustificatio.

Quarta est *Glorificatio*: vbi recoli poterit pretiosa illorum mors, & transitus ad beatam æternitatem. IV. Glorificatio.

PVNCTVM II.

QVOMODO responderint gratiæ Dei sibi communicatæ, exequentes illud: *si quis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me.* Vbi continentur tria: *Abnegatio sui, gestatio crucis* Dominicæ, *sequela Christi*: in quibus sancti excelluerunt. SS mortificatio. Mat. 16. 24. *Abnegatio* est mortificatio carnis, & appetitionum: In hac excelluerunt Sancti. nam si aliquando in peccato vixerunt, post conuersionem acri pœnitentiâ vindicarunt: quòd si ab initio præuenti gratiâ fuerunt, nihilominus contenderunt, carnem domare, & subiectam

tui reddere, & leues etiam culpas seuerè castigare, *carnem suam crucifigentes cum vitiis & concupiscentiis.* Nec modò appetiones circa illicita frenarunt, verùm etiam circa concessa, vt violentè cœlum raperent.

Galat. 5. 24

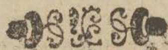
Baiulatio autem *crucis* in laboribus pro Dei gloria fortiter subeundis, difficultatibus superandis, atque aduersis tolerandis præcipuè spectatur. Denique *sequela* Christi, in studio illum imitandi, & voluntatem illius accuratè implendi, consistit. Ex quibus colligam confusionem mei ipsius, & proficiendi desiderium.

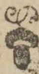
Imitatio Christi.

PVNCTVM III.

Liberalitas Dei in Sanctos.

QVIBVS fauoribus Deus illos affecerit? Huc pertinent *visiones, reuelationes, gratiæ sanitatum, operationes virtutum,* aliaque extra ordinem communem. Deinde in ipsa morte peculiaris visitatio diuina, aut Angelorum, & prægustatio cœlestis suauitatis; post mortem autem honores publici decreti, & veneratio eis exhibita à potentatibus, qui eos olim despexissent. Præterea in die Iudicij honorifica sessio, & exaltatio, præter id, quod intrinsecùs latet.

PARS

PARS SEXTA DE PERFECTIONIBVS Dei & Beneficiis.

INTRODVCTIO AD MEditationes VI. Partis.

DE MYSTERIIS DIVInitatis, & feruentibus amoris & gratitudinis affectibus.

MEDITATIONES, quæ in hac sexta parte tradentur, spectabunt potissimùm diuinitatem, Trinitatem, & opera, quæ à Deo in hominum vtilitatem procedunt, non exclusis tamen nonnullis humanitati propriis, quæ his ipsis propter connexionem, quam cum illis habent, adiungentur. Scopus huius partis sextæ.

Et quamuis eæ, quæ in aliis partibus (circa Christi Humanitatem versantes) continentur, debile nostræ naturæ magis conueniant, præsentes tamen sextæ partis considerationes in seipsis longè sunt excellentiores, quibus Angeli, Beati in cœlis, ac perfecti omnes in hac vita degentes maximè delectantur, atque in seipsis flagrantem *Dei amorem*, (qui est proprius huius sextæ partis ac *viæ vnitiuæ scopus*) rerum cœlestium meditationem augent, atq; perficiunt.

In Reg. Breuior. Reg. 157. Qualis autem hic affectus, quo Deo seruimus, esse debeat, tradit breuiter S. Basilius, dicens, debere esse *desiderium vehemens, insatiabile, stabile, atq; immotũ seu perseuerans*. Quatuor

Desideria pia qualia esse debeant? videlicet illius conditiones insinuans, quarum prima est, vt sit desiderium *non tepidum* aut remissum, quale pigrorum esse solet; & de quo

1. Sapiens: *Desideria occidunt pigrum*; sed *vehemens*, forte, efficax, quale feruentium esse solet, vt non desistat, nisi opere perficiat, idque

Prou. 2. perfectè atque exactè. 2. Vt sit *insatiabile*, ne in faciendo, aut perferendo paucis contentus sit; sed ad plura se extendat, remoto non

Prou. 30. tantùm tædio atque fastidio, sed excitata fa-

3. me, quæ nunquam dicat: *sufficit*. 3. Sit *stabile*, ne facilè moueatur, vt is de quo Sapiens:

Prou. 17. 4. *vult & non vult piger*; qui varia experitur, eaque præ tædio relinquit sine vlla stabilitate, quæ ad perfectionem omnino requiritur.

4. 4. Sit constans & perseuerans ad mortem, non dimittendo, luxando, intepescendo, ob tentationes aut persecutiones, sed pectore firmo

Psal. 4. se opponat: sicut ceruus ad fontes aquarum contendens per dura & aspera, donec sitim restinguat. Has conditiones habet Christus D.

Aliæ duæ conditiones. (vt ex. 3. & 4. parte constat) cuius exemplum (vt Domini ac Magistri) nobis sufficere deberet. Quanquam S. Basilius ibidem duas adhuc considerationes adijciat 1. vt versetur circa magnalia, perfectiones atq; excellentias Dei, quibus affectus amoris, laudum, seruitij & obedientiæ excitatur, si non modo infinito (prout Deus mereretur) at,

Eccl. 43. 32. *pro nostra fragilitate* agnoscẽtes eũ superualere.

II. Vt

II. Vt occupetur præcipuè circa beneficia, quæ ex tali amore (scilicet vehementi, insatiabili, constanti) nobis donantur: sic enim lege gratitudinis ad similia reddenda (si nobis possibile foret) obligaremur. II.

Ex his S. Basilius colligit, sensim hisce considerationibus generari perfectum amorem, quo Deus à nobis diligi desiderat, scilicet ex toto corde, mente, anima, fortitudine, omnibus viribus; si omnes nempe sensus interni, & externi, cunctaq; mẽbra in eius amore (eo quo possunt modo) occupentur; dum scilicet memoria, intellectus, appetitus, sensusque omnes affectui amoris deseruiũt, donec ita radicetur, ac fundetur, vt nulla creatura separare possit, imò nec flumina (Cant. 8. 7.) obruere valeant, sed potiùs augeant. Hæc complectitur via vnitiua, quæ huius sextæ partis finis est. Quãuis enim amor ille præcipuè Spiritûs S. donum sit, ex parte tamen nostra cellę diuini amoris propinquamus binis quasi alis sublati, puta meditatione perfectionum Dei, ac beneficiorum eiusdem in nos: & vtriusque meditatio ita connexa est, vt vna sine altera perfectè non habeatur.

Effectus harum cõsiderationum.

Eph. 3. 17. *Rom.* 8. 39.

MODVS MEDITANDI Dei beneficia ex affectu gratitudinis.

VT beneficiorum infinitatem agnoscas, teque gratum exhibeas, quinque potissimũ consideranda sunt. 1. *infinita Dei magnitudo:* vnde

Quinque considerationes

de beneficii is diuinis. vnde fit, vt minimum beneficium à tanto Domino magni faciendum sit. 2. *infinitas amoris*, ex quo confert, & seipsum quasi simul donat, rem amatam ingrediendo, semperque paratus est maiora adijcere. 3. ipsius *beneficii magnitudo*, quæ suo modo infinita est, vel numero, vel excellentia. Quia quædam continent bona innumera, vt mundi creatio, conseruatio: quædam complectuntur excellentiam infinitam, vt incarnatio, redemptio, SS. Eucharistiæ glorificatio; proque his omnibus gratiæ agendæ. pro pusillis (ait S. Bernardus serm. in Cant.) quia neutro sunt infinita, & quamuis parua videantur, alio nomine sunt maxima. 4. *Infinita* eius cui conferuntur *vilitas hominis*, scilicet miseri, ingrati & indigni, cuius Deus memor sit, vt iure cum S. Augustino (Soliloq. 1. 10.) dicat: *quis ego sum Deus, vt laudē te? nempe puluis & cinis, putredo & vermis.*

1.
2.
3.
4.

5. 5. *Infinita* Dei in conferendo beneficio *liberalitas*; quia gratis donat, non exspectando commodum ab eo, cui donat, idque tribuit, non tantùm immerenti, sed sæpè mala merito, & hoc non vno, sed infinitis modis propter peccata atque ingratitudinem. Et cùm peccator tantus sit Dei hostis, tamen non fatigetur ei benefaciendo quotidie. Hæc indicauit Christus illa sententia: *Sic Deus dilexit mundum, vt Filium suum vnigenitum daret.* In qua quinque sunt verba, quæ hæc quinque indicant, vt 2. p. med. 2, *dictum*. Pro his beneficiis ex parte nostra restat sola *gratitudo*, cuius tres sunt actus: 1. agnoscere beneficium. 2. laudare benefactorem. 3. præstare obsequia gratus.

Ioan. 3. 6.

Quia

Quin imò *gratitudo* noſtra, vt plena ſit, debet eſſe *vniuerſalis*, vt (1. Tim. 2.) *in omnibus gratiæ agantur*. nullo beneficio prætermiſſo, nec pro me ſolo, ſed etiam pro omnibus hominibus.

Et quoniam *creaturarum tria ſunt genera*, 1. quędam creaturæ gratias agere volunt, & poſſunt (vt *Angeli* & *beati* in cœlo, imò & *animæ purgatorij*, & juſti in hac terra verſantes) 2. quædam poſſent gratias agere, ſed nolunt, idq; vel ex ignorantia (vt fit in idololatris, qui Deum verum ignorant, & infidelibus) aut ex malitia, ſicut accidit in damnatis tam Dæmonibus, quàm hominibus. 3. ac poſtremò quædam non poſſunt aut velle, aut actu ipſo gratias reddere (quia intellectu carent, vt beneficia comprehendant) quales ſunt cœli, elementa plantæ, animantes. Tria genera creaturarum. 1. 2.

Pro beneficiis ergo, quæ his omnibus conferuntur, gratiæ nobis agendæ, coniungendò nos cum creaturis primi generis, & ſupplendo ignorantiam & malitiam ſecundi generis, atque impotentiam tertij, inuitando tamen eas ad laudes. vt hac ratione nos ipſos excitemus ad laudandum & glorificandum Deum; vtendo ea forma, *Deo gratias* quam ex Apoſtolo (Epheſ. 5. 4) ſæpe vſurpat Eccleſia in Miſſa & horis, quamque S. Aug. (Epheſ. 7. 7.) vehementer laudat.

MEDI-

MEDITATIO I.

Quòd Deus sit.

PVNCTVM I.

I. Heb. 11. 6. Omnes creaturæ Deum esse dicunt. Ps. 99. 3. Simile.

1. ACCEDENTEM *ad Deum oportet credere, quia est.* id omnes creaturæ clamantes, si per singulas percurras, audies dicentes: *ipse fecit nos. & non ipsi nos.* Quemadmodum, si per elegantem imaginem, aut opus aliud insigne perspicias, statim cogitas, à peritissimo artifice profectum fuisse, & aues illum nosse, ac de ipso quæris: ita conspecto hoc admirabili cœli terræque globo, quæque in eo sunt, subit animum esse quoddam primum, & inaspectabile principium, & effectorem, qui non frustra, sed certi finis gratiâ, id opus molitus sit, & assidua gubernet prouidentia: cuius pernoscendi, fruendique desiderio meritò exardescas.

II. Psal. 18. 1. Iob. 12. 7.

II. Ergo oculos in altum attolle, & audi, quemadmodum *Cœli enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius annuntiat firmamentum. Dies diei eructat verbum. & nox nocti indicat scientiam.* quin *interroga iumenta, & docebunt te, & volatilia cœli, & indicabunt tibi: loquere terræ, & respondebit tibi, & narrabunt pisces maris.* Respondebunt autem, quis ignorat, quòd omnia hæc fecerit manus Domini? O audiam hasce voces, & ferar in auctorem totus.

III. Inuitatio ad laudan-

III. Quin prouocabo creaturas omnes ad laudandum opificem suum: *Benedicite omnia opera*

opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula. O habitatio Sion! exulta & lauda, quia magnus in medio tui sanctus Israel. O anima mea, ascende tanquam super speculam, & contemplare quicquid est. Et vide, quia in medio omnium Deus est. vt in singulis cognosci valeat. *Non enim sine testimonio semetipsum reliquit benefaciens de cœlo, dans pluuias & tempora fructifera, implens cibo, & lætitiâ corda nostra.* Gratias agam, quòd hanc sui cognitionem impertiuerit.

dũ Deum. Dan. 3. 57. Isai. 12. 6.

Act. 14. 16

PVNCTVM II.

1. QVòD peculiariter ex homine ipso, tanquam minore mundo, cognoscatur Deus iuxta illud: *mirabilis facta est scientia tua ex me.* Inprimis, *signatum est super nos lumen vultus tui, Domine, dedisti lætitiam in corde meo.* Hoc est, lumen rationis, tanquam splendor quidam Diuini vultus, ab eo procedens, per quod cognoscimus, quid sit bonum, & amplectendum, ac præcipuè ipsum, qui est summum bonum, & regula in nostris actionibus omnis bonitatis. Nam proprium est, & solius hominis, præ cæteris creaturis corporeis, vt Deum agnoscat.

1. Homo ex se Deum cognoscit. Ps. 138. 6. Psal. 4 7.

2. Hoc lumen consequitur inclinatio homini indita, ad bonum cognitum prosequendum, ac proinde ad rectè viuendum secundũ rationem, ac præcipuè ad Deum amandum, quæ est prima, ac summa rectitudo, vnde cæteræ actiones regulantur. Huius luminis fulgurationem prohibent peccata, illud obnubilantia.

2. Ex potentiis & sensibus.

lantia, & simul lætitiam cordis, quæ ex testimonio bonæ conscientiæ solet oriri, ac potissimùm ex dilectione Dei. nam fructus Spiritûs sunt charitas, gaudium, pax. Contrà autē ex malefactis oritur aculeus conscientiæ.

Gal. 5. 22

3. Ex corporis structura.

3, Deinde ipsa corporis humani architectura, partium innumerabiliū proportio, connexio, officia, cum sensuum, ac potentiarum externarum ac internarum mira varietas, in vnum conspirans finem, planè supremum quendam Architectum digito demonstrans; vt verè Dauid: *Omnia ossa mea dicent, Domine, quis similis tibi?*

Ps. 34. 10.

4. Ex spiritu hominis.

4. Sed præ his Spiritus ipse immortalis corpori inspiratus ducit hominem in supremi ac purissimi Spiritûs notitiam, quo mundus iste continetur, ac viuificatur, de quo scriptum est: *Spiritus Domini repleuit orbem terrarū, & qui continet omnia, scientiam habet vocis* præbens nimirum lumen, vt ex effectis suis cognoscatur, & prædicetur Deus. Igitur in spiritu hominis considerandæ sunt tres nobilissimæ potentiæ, *Memoria, intellectus, & Voluntas*, quarum operationes minimè sunt corpori alligatæ, sed exspatiantur liberè ad cœlos vsque, & naturæ abdita rimantur, quò sensus ipsi non perueniunt, excogitant artes, inueniunt disciplinas, rerumque agendarum, ac moderandi hominum ipsorum mentes modum rationemque reperiunt. Ex quibus efficitur, hominis animum extra ordinem corporeorum esse immaterialem, inuisibilem, atque immortalem, qui proinde corpore soluto, subsistat ipse, atque permaneat.

Sa. 1. 17

5. Hinc

5. Hinc idem ipse noster spiritus intelligit, necessariò esse alium quendam spiritum, ex quo ista participet, siquidem ea non habet ex se, & qui similiter totum mundum regat, impertiatque vitam, & motum, tametsi non vt forma, aut pars ipsius mundi, & qui tandẽ sine mundo esse possit, vt ante illum fuit, multò melius, quàm anima sine corpore. Namq; hæc naturali caret perfectione, cùm exuta est corpore. *Verè Domine, mirabilis facta est scientia tua ex me.* Psal. 138. 6

PVNCTVM III.

NON solùm bona vtriusque mundi, magni & parui, sed mala etiam nos in Deum ferunt. Terrores, de cœlo, fulgura, fulmina, aëris iniuriæ, & intemperies, maris tempestates, terræ motus, morbi, bella, fames, & quicquid ingruit malorum, dum, velut naturali instinctu permouent ad quærendam ex alto opem, quasi arrepta manu ad Deum nos ducunt: quare sapienter & piè *Iosaphat* Rex: *cũ ignoremus quid agere debeamus, hoc solùm habemus residui, vt oculos nostros dirigamus ad te.*

1. Motus sublunares Deum demonstrant.

2. Paral. 20 12.

2. Deinde in ipso quoque paruo mundo, interna pugna carnis & spiritûs, passionum & rationis. pronitasque ad peccandum, admonent nos supremi opitulatoris Dei, ad quẽ oporteat confugere, modò vincere velimus. Quamobrem homo inter prospera & aduersa constitutus, ex vtrisque ad Deum contendat. Dum bona ab vno Deo auctore recognoscit, mala autem non nisi eiusdem ope amoliri pos-

2. Pugnæ in corpore.

se confidit, quod est *pugnare*, vt ait Paulus, *per*
2.Cor.6.7 *arma iustitiæ, à dextris & à sinistris*, & ex vtris-
que, siue bonis, siue malis, fructum capere
cognitionis Dei.

Hæc viua notitia, quòd Deus sit, & assidua
eius veritatis memoria, frænum est vitiorum,
Ps.13.1. calcar virtutum. Attestatur Dauid: *Dixit in-*
sipiens in corde suo, non est Deus. quid autem in-
de consecutum? *corrupti sunt, & abominabiles*
facti sunt in studiis suis. Nam si in aliqua Repu-
blica nec superiorē, nec vindicem esse vllum
homines intelligerent, planè in vitia difflue-
rent; ita nisi credant, & præ oculis habeant,
Iob.8.13. Deum esse. *Sic*, inquit Iob, *viæ omnium, qui*
obliuiscuntur Deum. Contrà verò: *memor fui*
Dei & delectatus sum, & exercitatus sum; defecit
Psal.76.4. *spiritus meus.* Porrò peccatores *confitentur, se*
Tit.1.16. *nosse Deum, factis autem negant.* Ego & verbo,
& opere confitebor.

MEDITATIO II.

Quòd Deus sit æternus, & Qui est.

PVNCTVM I.

I. Deus Æternus. Exod 3.14. Ante mundum.

EST æternus, quod significatur illo Dei nomine: *Qui est.* nam Moysi quærenti nomen ipsius, qui apparebat in rubo, respondit: *Ego sum qui sum. Et dices Filiis Israel: Qui est* misit me ad vos. Vocatur ergo: *Qui est*: quia nunquam non est. Fuit ergo ante mundum, & omnem creaturam, non paruo aliquo interuallo, sed si annorum millia millionum fingas, ante illa fuit, quia semper fuit. vnde &

vocatur: *Antiquus dierum*; quia quidquid aliquando cœpit esse, nouum est. Dan. 7.9.

2. Deinde perseuerat esse absque mutatione vlla, & variatione: quod est, verè & simpliciter esse, quippe nullatenus deficiente ipsius esse. vnde iure vocatur *Qui est*. *Ego Dominus, & non mutor, & apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio*. 2. Immutabilis. Mala. 3.6. Iacob. 1.7. Ps. 101.28

3. Postremò; *Erit semper*: *Tu Domine idem ipse es, & anni tui non deficient*. Atque hæc est æternitas, fuisse semper, vt nō cœperit aliquando esse & desiturum esse nunquam, vt nihil ei decedat, vel accedat, quia vtrumque est imperfectionis. nam, si accedat, non habuit esse perfectum, si decedat aliquid deesse, fiet imperfectum esse. 3 Sine fine.

Glorificabo igitur ipsum cum cœlestibus choris supplici confessione dicens: *Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus omnipotens, Qui erat, Qui est, & Qui venturus est*. Et quia peccator, quantum in se est, vellet quodammodo Esse Dei destructum, quò impunè peccaret, dolebo, me fuisse talem; gaudebo autem de ipsius æternitate. Apoc. 4. 8.

PVNCTVM II.

QVòD solus Deus sit æternus, quia essentialiter est *Qui est*. vnde dicitur: *qui solus habet immortalitatem*. Res cæteræ ex seipsis habent, vt non sint. vnde ab alio debent accipere, vt sint: nempè à Deo, *Qui est*: & illo subtrahente manum, recidunt in suum nihilum. *Vanitati creatura subiecta est, & sicut vestimentum omnes veterascent; Auferes spiritum eorum,* 1. Dei esse à seipso. 1. Tim. 6. 16. Rom. 8. 20. Ps. 130. 29

Ps. 101. 27. *& deficient, & in puluerem suum reuertentur, sub-*
Psal. 38. 6. *stantia mea tanquam nihilum ante te.*

2. 2. Hoc est fundamentum veræ humilitatis & submissimæ subiectionis erga Deum: Diffidentiæ sui, fiduciæ in Deo, contemptus proprij, & Diuinæ excellentiæ admirationis. Nunquam efferetur ob vlla bona, qui seriò cogitauerit, quid sit ex se.

PVNCTVM III.

Dei esse excedit omnia.

Eò quòd Deus est, *Qui est*, continet in suo Esse omnes perfectiones absque compositione, modo simplicissimo & perfectissimo: vt præ illo creata omnia *sint quasi stilla situlæ, & quasi momentum stateræ*, vt dicit Isaias. (Isa. 40. 15.) Tanti sunt res, quæ corda mortalium ad se rapiunt, posthabito ipso Deo! quin potiùs illi adhæresco, *Qui est*, vt non deficiam, vt in eo omnia possideam, omnium posthac creaturarum *detrimentum faciam, vt illum lucrifaciam.*

Exod. 6. 3. O *Qui es*, qui nomen hoc ineffabile, non Abraham, Isaac, & Iacob, sed Moysi manifestasti pro singulari beneficio, fac, illius vim penitus intelligam, vt post odorem illius curram.

MEDITATIO III.

Quòd Deus sit infinitus, & incomprehensibilis.

OPPORTVNE consideratio infinitatis & incomprehensibilitatis DEI suscipitur, vt circa Deum humana mens non præsumat, quando

quando nouerit eum non posse comprehendi. Sunt porrò duo modi aliquid efformandi, vel appositione, vel detractione. pictor apponendo colores figurat imaginē; sculptor detrahendo á rudi ligno, aut lapide segmēta. Sic Deum cogitare possumus; vel tribuendo ipsi perfectiones, quarum fastigia conspiciuntur in creatis, atque ita vocando bonum, sapientem, iustum; vel amouendo ab ipso imperfectiones creaturaram, dicendoque ipsum infinitum, incomprehensibilem, immensum. Est doctrina Areopagitę de Mystica Theol. cap. 3. & de diuinis nominibus cap. 7. Ac de hoc secundo modo cognoscendi Deum procedet ista meditatio.

PVNCTVM I.

DEVS non est, vt quæ sensibus percipi possunt; non pulcher, vt astra; non lucens vt sol; non magnus, vt corpora; non suauis, vt cibi & concentus; non denique, vt aliquid istorum: sed supra hæc. Quare ipse ait. *Cui similem fecistis Deum? & cui assimilastis, & adæquastis me, dicit sanctus? dicant omnia ossa mea: Domine, quis similis tibi?* *Isai.40.18 25 Psal.34.10 & 85. 8.*

PVNCTVM II.

I. A SENSIBVS externis ad internos transi, vel etiam ad intelligendi vim, tum hominis, tum Angelorum. Nihil est eorum Deus; nec qualia sunt, quæ ab illis capiuntur; sed supra illa. I.

II. Proinde cogitabo, quòd cognitio Dei II.

in hac vita, & ex creatis, dicitur caligo & nebula. nam, cum supremum attigeris gradum, id tantùm intelligis, non esse Deum, vt ista;
Exod 20. 21. 24 18. 3. Reg. 8. 12 sed supra ista: quod non est scire, *quid sit*; sed, *quid non sit*. Et hoc est, quòd *Moyses* dicitur *ascendisse ad caliginem, in qua erat Deus*. Et *ingressus in medium nebulæ ascendit in montem*.
Tim. 6. 16. Et *Dominus dixit, vt inhabitaret in nebula*. Quia etsi *lucem inhabitet*, at *inaccessibilem*.

III. III. Igitur non est bonus, iustus, non sapiens, non potens, non aliquid eorum, quà homo aut Angelus esse potest; aut quale intelligit: sed quid inæstimabiliter maius. Vnde
Iob 36. 26. Iob: *Ecce Deus magnus, vincens scientiam nostrã*. Nam si, vt ait *Sapiens*: *difficile æstimamus quæ in terra sunt; & quæ in prospectu sunt; inuenimus*
Sap. 9. 16. *cum labore: quæ in cælis sunt, quis inuestigabit?* in hac caligine & nebula libenter morabor, gaudens, quòd tantus sit Deus meus, vt non sim sufficiens cognoscendo. Supplebo amando, quod minùs valeo intelligendo. Suspirabo
1. Cor. 13 12. ad illum statum, quando *non iam in ænigmate; sed facie ad faciem cognoscam: sicut & cognitus sum*.

PVNCTVM III.

I. I. NON solùm Deus non est vt creata, quantumuis perfecta, sed est infinitè supra illa in quouis genere perfectionis. quod est dicere: non solùm est supra omnia, sed infinitè
Ps. 144. 3. Prou. 3. 25. supra omnia: *Magnus Dominus & laudabilis nimis; & magnitudinis eius non est finis*. proinde & incomprehensibilis. nam Angeli, cum sint substantia & virtute finiti, quod infinitum

est

est, comprehendere nequeunt. Et ita quando etiam reuelata facie cernitur, non potest comprehendi. Quo sensu Apostolus dixit: *quem nemo vidit vnquam: sed nec videre potest.* 1. Tim. 6. 16

II. Vbi aduerte, quòd in secundo puncto etiam dicebatur Deus, non posse capi, sed id ex comparatione creaturarum: at modò considerat ur incomprehensibilis simpliciter; etiam, cùm in se ipso clarè cernitur in gloria: quia creata intelligentia, etsi potest eleuari, atque sustolli, vt non iam ab effectis, sed ipsam in se cognoscat diuinitatem; tamen, quia creata est & finita, non potest exhaurire cognoscendo infinitatem diuini Esse. II.

III. Hinc est, quod Seraphini apud Isaiam ex senis alis *duabus* tantùm *volabant, duabus autem faciem Dei,* & *duabus alis pedes operiebant*: quia Deus incomprehensibilis est, tum ex effectis suis, tum ex facie sua, quando etiam illam datur conspicere. pedes sunt creaturæ ab eo conditæ; facies autem, visio beatifica: vbi cernitur sicut est. Sed in vtraque cognitione opertus est: quia ex effectis non intelligimus, quid sit; sed, quòd ex ijs non sit; quæ sensibus, aut mente percipiuntur. In visione autem clara etiam latet incomprehensibilis Maiestas, quatenus exæquari intelligendo, nisi à seipsa, non potest: vt nec infinitum à finito. III.

PVNCTVM IV.

I. AESTIMANDVM est beneficium, quòd Deus nobis de se reuelauerit; tum ista, non excedentia humanum lumen, quò certi- I. Dei bonitas in reuelando.

us & sine errore à nobis perciperentur tum
Psal.50. 8. alia, supra captum. *Incerta, & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi*, & ad hoc misit Filium:
Ioan.1.18. *Vnigenitus qui est in sinu Patris, ipse enarrauit.*
II. II. Hinc gaudium concipiam de tanta gloria Dei mei; gratulque existam, quòd se mihi reuelarit. Deinde excitabo, exerceboque fidem, ideò credens, quia ipse reuelauit.
III. III. Denique spem illuc perueniendi, vbi non ampliùs in ænigmate, sed apertè credita conspiciam facie ad faciem. Quin in hac vita assequi possum clariorem mysteriorum intelligentiam: dum studeam mentis puritati: Nam
Mat.5.8. *beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt.*

MEDITATIO IV.

Quòd sit vnus Essentiâ, trinus personis.

PVNCTVM I.

1. Deus noster vnus est. QVòD sit vnus essentiâ. 1. quia vnum est summum bonum, in quo sunt omnes rationes boni; nam si aliud ab illo esset, tunc careret ea ratione boni, qua alterum ab ipso differret: & ita non esset omne bonum; sed limitatum, ac proinde non esset Deus. 2. In hac veritate fundatur debitum amandi Deum ex toto corde, & supra omnia, quia ipse est vnum, summum, atque omne bonum, de quo participant creaturæ, quod habent bonitatis. Et ita sicut ex Deo sunt bonæ; ita propter illum diligenda bonitas ipsarum, non aliter;

quod

quod est amare ipsum bonum creatum in suo fonte potiùs, quàm in se ipso: amatur enim in se ipso, non in Deo, quando ratio amandi, non est Deus ipse; sed sistit affectus in bono creato secundùm se. quod facit omnis peccans; vnde dicitur, *frui vtendis* à D. Augustino: frui enim est, ibi quiescere, non aliò referre; oportet autem vti bono creato ad fruendum bono increato.

II. Quia vnus tantùm Dominus, & gubernator mundi esse potest: alioqui, si plures, dissidere possent voluntate, & alter alteri repugnare: ex quo mundi ordo non subsisteret. *Omne enim regnū in se diuisum desolabitur.* quòd si subordinatus vnus esset alteri; iam non esset Deus, qui subijceretur: quia nec supremus Dominus. In hac veritate fundatur *Praeceptum* illud: *Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli seruies. Nemo potest duobus Dominis seruire:* quia possunt contraria praecipere; vnde oportebit vni obedire, & alterum contemnere. est igitur vnus Deus, vnus Dominus. *Luc. 11. 17. Deut. 6. 13. Matt. 6. 24.*

III. Vnus supremus legislator, & Iudex, & finis vltimus esse debet: si plures legislatores: cuinam conformari oporteret? Si Iudices; nulla foret suprema sententia: si plures fines; vnus non expleret, satiaretue hominem: & sic neuter esset finis vltimus. In hac veritate fundatur, quòd vna esse debet nostra intentio, & in vnum tendens. Colligam, quàm infelices sint *I*dololatrae, qui vnum Deum ignorant. *I*tem, qui, cùm non ignorent, ventrem, aut pecuniam pro Dijs colunt. *III. Deus legislator supremus.*

Stude-

Studebo cogitationes, desideria, studia omnia
Luc. 10. 41 in vnum dirigere. *quid turbaris erga plurima? Vnum est necessarium.* Complectar omnes charitate non ficta, quando vnum omnes habemus Deum, principium, finem: *Numquid non vnus Deus creauit nos? quare ergo despicit*
Malac. 2. 10 *vnusquisque nostrûm fratrem suum?*

PVNCTVM II.

Deus vnus & trinus. 1. QVòD sit trinus Personis. Hîc debet captiuari intellectus in obsequium fidei. licet autem ita ratiocinari: Deus est infinitum bonum, in quo sunt omnes creaturarum perfectiones eminentiùs, absque imperfectionibus earundem: *Igitur est vnum,* sine diuisione: quæ est imperfectio; & *plures* sine diuersitate, quæ est etiam imperfectio. nam, quæ diuersa sunt, eorum quoduis caret alterius bono. Habent ergo vnam essentiam, sapientiam, potentiam, voluntatem, & quidquid boni est; nec in eo diuiduntur: sunt tamen plures, quo bono etiam societatis inter se fruantur; & plures sunt per communicationem; quâ Filius à Patre, & ab vtroque accipit Spiritus sanctus Diuinitatem: Sicque illud etiam bonum in Deo reperitur, quod semel communicat, non ad extra tantùm, per quandam participationem limitatam; sed intra etiam per totius substantiæ communicationem.

II. Affectus. II. Hinc primò concipiam admirationem ex incomprehensa Maiestate: cuius si sapientia, & iudicia incomprehensibilia sunt, quomodo non eius Esse & Diuinitas? Domine

adau-

adauge fidem, quó valeam intelligere: intelligam, vt amem.

III. Deinde concipiam gaudium de arctissima illa vnitate inter Diuinas personas: quibus associari, & vnum fieri, pro modulo, cupiam. Nam & Christus ita orauit: *vt sint vnum, sicut & nos vnum sumus.* Id etiam fiet, si queadmodũ Patris, & Filij & Spiritus sancti est vnum sentire, & velle, ita meum sit idem cum illis per omnia. Fiam etiam vnum cum superioribus meis, qui locum Dei tenent, cõformitate iudicij & voluntatis: item cum fratribus meis, idem sapiendo, & dicendo. Quare exprimam viuam imaginem illius vnitatis & amicitiæ, quá inter se Diuinæ personæ communicant. III. *Ioan.17.11*

PVNCTVM III.

I. MODVS processionis diuinarum personarum. PATER intelligendo seipsum, clarè, & perfectè, format sui imaginem adæquatam; non accidentariam, vt quam format homo rei conceptæ; sed substantialem, quæ sit idem cum substantia Patris intelligentis; quòd in Deo nihil accidentale esse possit. Hæc igitur imago, vt prodiens à PATRE concipiente seipsũ, dicitur, & est FILIVS, Est etiam VERBVM; quia mentis quidam partus, & sapientia, quia per notitiam, qua se PATER comprehendit, exprimitur. Hinc *splendor gloriæ, & figura substantiæ eius, & imago inuisibilis* nominatur. I. Modus cõsiderandi mysterij *Heb.1.3.* *Colos..1.15*

II. Rursum PATER hanc sui imaginem contemplans, in eaque communicatam cernens

nens omnem ſuam perfectionem ſubſtantiali-
ter; fertur in illam amore adæquato, hoc eſt,
infinito; Et viciſſim Verbum cernens in Pa-
tre eandem naturam, tanquam in principio
communicante, pari impetu amoris impelli-
tur: iſque impetus reciprocus SPIRITVM
SANCTVM ſpirat. Eſt enim ille impetus
communicatiuꝰ illius ipſius boni, in quod fer-
tur; & communicando producit tertiam Per-
ſonam diuinitatis, quæ vocatur AMOR, quia
amando producitur, & eſt amoris quaſi ter-
minus, ſeu amor terminatus. Nam & in crea-
tis ſicut intelligendo producitur verbum, ſeu
conceptus expreſſus; ita amando producitur
quædam in rem amatam ſiue propenſio, ſiue
magis quies, ſed in creatis vtrumque eſt acci-
dens; in Deo autem eſt ipſamet Dei ſubſtan-
tia.

III. III. Igitur ab vna ſubſtantia, quam Pater
in ſe habet, & ex ſe: Filius autem & Spiritus
ſanctus per communicationem, dicuntur om-
nes tres, & ſunt vnus Deus, vnus creator, v-
nus ſanctificator, vnus glorificator. ſunt au-
tem ab æterno omnes; quia non liberè, ſed na-
turaliter; eò quòd eſt PATER, generat: ip-
ſeque, & Filius ſpirant. Idcirco nulla eſt in-
ter perſonas prioritas exiſtentiæ; ſed ordo
tantùm proceſſionis. Quia verò omne ac in-
finitum bonum in ſe continent, non opus ha-
bent creaturis ad partem aliquam felicitatis:
ſed ſui boni inamiſſibili poſſeſſione beatæ ſunt:
quo fruuntur comprehendendo inui-
cem, & amando ex omni æter-
nitate.

I. Appro-

Colloquium ad Patrem.

I. Approbando quod ait; *Numquid ego,* I.
qui alios parere facio, ipſe non pariam? parit Cum Patre
autem vnicum, non plures filios: quia eſt ge- *Iſai. 66.*
neratio adæquata; qua totum eſſe communi-
cat; non ſimile, ſed idem omnino: Neque i-
dem pluribus communicare poteſt generan-
do: quia vna eſt tantùm ſui ipſius notitia, &
cõprehenſio, qua gignit; nõ alia atq; alia; & ita
ſemel dicit PATER quod comprehendit; non
ſæpius: proindeque vnum eſt tantùm illius
Verbum, & Filius.

II. Porro, ô Pater ęterne, quantopere tibi II.
complaces in hac generatione, in hoc Filio? *Prou. 10. 1.*
Nam ſi *filius ſapiens lætificat Patrem*, quantò hic
magis te, cùm ſit ipſa ſapientia? ideo in Ior-
dane, & in monte teſtificatus es: Quia *hic eſt* *Matt. 3. 17*
Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. *Pſal. 1. 7.*
Et ad ipſum ais, *Filius meus tu: ego hodie genui*
te. iſtud *hodie* omnem continet durationis
differentiam, præteritum, præſens, & futurũ:
quia æternitatem ſignificat: Ergò ab æterno,
& nunc, & in perpetuum gignis filium! quia
ſemper manet & eſt illa notitia, & comprehẽ-
ſio, qua procedit ex te Filius. Quin in nobis,
poſtquam mens noſtra formauit verbum in-
telligendo, dum hoc permanet, à mente for-
mante procedit, deſinit autem, cùm mens de-
ſinit formare. Tu autem, PATER æterne,
nunquam deſinis, neque deſinere potes com-
prehendere te; atque ita producis verbum
indefectibile, prout tu ipſe es: *Verbum enim*
Domini manet in æternum. Hæc eſt paternitas, *1. Pet. 1. 25*
à qua

Ephes.3.15 à qua *omnis paternitas nominatur in cælo, & in terra*. Ad exemplar istius nos quoque efficimur adoptione filii, fratres autem Christi. O totus mundus transeat in adoptionem tuam, Pater æterne. ô Pater luminum, cuius splendor est filius tuus: per hunc, & propter hunc illumina cor meum, vt *cognoscam te verum Deũ,*
Ioan.17.3. *& Filium tuum Iesum Christum*. quo sim filius lucis, & aliquando te videam in lumine tuo facie ad faciem.

Colloquium ad Filium.

O Fili æterni Patris, & Fili vnigenite; quã tibi congaudeo de hac Filiatione, quá es vnus Deus cum Patre? Verè & vnigenitus: non modò, quia vnus; sed quia nec esse plures potuerunt: quia non ex parte filius, sed ex toto: Deus de Deo. Tu vera imago Patris; totum adæquatè repræsentans: quia per id es imago Patris, per quod Pater est Deus. Ille enim, dum contemplando se, exprimit sui verbum, & imaginem: suam tibi diuinitatem impertit, vt per hanc ipsam tibi communicatam repræsentes Patrem, à quo accepisti diuinitatem. Quare tu es imago consubstantialis, Patrique æqualis: Quòd si vnigenitus & hæres, verè vnicus hæres; qui totum, quod habet Pater, accepisti. ô sim ego ex participibus tui. Vtique si filius existam, etiam hæ-
Rom.8.17. res, sicut dicit seruus tuus. *Quòd si filii, & hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi.*

O vnigenite, qui es in sinu Patris: & nunquam ab eius recedis sinu, ibi penetras secretum Diuinitatis, & planè comprehendis sibi

amat

amas pro eo, quod est infinitum bonum, ibi gaudio frueris tanto, quantus est Deus. ô sinus tantò melior, quàm Abrahæ! ò illic recipi merear, atque in idipsum requiescere! Memento quòd dixeris: *Volo vt vbi ego sum, illic sit & minister meus.* Ioan. 12. 26

In hoc sinu existens, & amori Patris tui indulgens, vnà cum illo producis Spiritum sanctum, qui est Amor vtriúque consubstantialis. ô spiratio beata! ô amem! ô spirem amorem! Flammescat igne charitas, accendat ardor proximos.

Colloquium ad Spiritum sanctum.

TV es per excellentiam Spiritus, vitam à Patre & Filio accipiens, qua illi viuunt, quæ est diuinitas ipsa: accipiendo autem gaudes, prout illi dando, omnes pari & vno gaudio gaudentes, quia vnus estis Deus, & de vno gaudetis bono, quod ipsimet estis.

Procedis, vt impulsus quidam, quia amando spiraris à Patre & Filio: sed non ideò foras prodis, sed in vtroque manes; procedis enim, vt amor Partis ad Filium, & vicissim Filii ad Patrem, &, cùm intra Deum procedas, & in eo maneas, necessariò es Deus.

Vocaris *sanctus*, quia es amor diuinus, qui est vera sanctitas, certè nos eò sancti sumus, quòd Deum amamus, sicut oportet. Huius igitur amoris inspirator, cùm sis ipsemet amor, singulariter *sanctus* diceris, quippe fons sanctitatis.

Vocaris per excellentiam *Donum, quia charitas* Rom. 5. 5.

 ritas

ritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Tu ergo donaris nobis, quando charitas donatur. Dona te mihi libenter, liberaliter, dilata cor meum, vt impleatur à te, & de te.

PVNCTVM V.

1. De mentis oratione ad similitudinem Trinitatis. QVÒD oratio mentalis ad similitudinem istius mysterij conformari debet. 1. vt mens Deum, quoad fieri potest, perfectè concipiat intra seipsam, & in ea contemplatione perseueret. 2 vt in apprehensam bonitatem totus ferar per amorem, eique inhæream. Vt

2. Cant. 3. 4. sponsa, *inueni quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam.* Hinc sequetur fruitio, & gaudiũ, quale promittitur in cœlo, ex similitudine

1. Ioan 3. 2 diuina. Ibi enim *similes Deo erimus, quia videbimus eum, sicuti est.* quam similitudinem nunc

1. Cor. 13. 9 ex parte assequi possumus, sicut *ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus.* 3. sicut diui-

3. næ personæ ineffabiliter sibi inhærentes, vnũ habent velle, & sentire: ita ego per hanc cum Deo internam communicationem non aliud velim, quàm quod ille. Et quia Deus sic intra se sibi sufficientissimus est, vt tamen ad creaturas se diffundat; ita ego cupiam aliis quoque prodesse. Hoc vocatur otium animæ, quia vacat strepitu, & sollicitudine exteriorum; & est negotium omnium præstantissi-

Psal. 45. 11. mum, ad quod inuitamur: *vacate & videte, quia ego sum Deus.*

1. Ioan. 5. 7 *Tres igitur sunt, qui testimonium dant in cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus:* ipsi testificantur de se, vt in mundi creatione, & præci-

pué

puè hominis, *quem fecerunt ad imaginem & similitudinem suam*; in Christi Baptismo, & transfiguratione. Gen. 1. 6.

MEDITATIO V.

Quòd Deus sit infinitè perfectus.

PVNCTVM I.

PERFECTVM dicitur, cui nihil deest, quod ei communicari possit & debeat. Deus autem proculdubio perfectus est, ac proinde habet, quę ei conuenire possunt: conuenit autē ipsi omnis omninò ratio Entis, quo fit, vt omnis in illo sit. siquidem est ens perfectū, cui nihil deest, quod ad eius perfectionem faciat. Differt igitur à creatura quacunque, etiam possibili, quòd hæc, cùm limitata sit, perficitur certis rationibus. Deus autem cùm sit Ens illimitatum, non potest concipi perfectus, nisi omnia in se contineat. Quare dicitur: *ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia*. Deus meus, & omnia. cur quæram aliquid extra te, quando in te habeo omnia? in Deo igitur sunt tanquam in Ente simpliciter perfecto, & simul tanquam in Idea & principio efficiente, ex quo omnia; agit enim vnumquodque secundum quod habet in se; quia nemo dat, quod non habet; habet autem Deus omnia eminentiori modo, quàm sint in seipsis.

Deus perfectissimus

Rom. 11. 36

PVNCTVM II.

ET *reliqua huius Medit.* Speciatim in Deo sunt omnes perfectiones corporum inanimato-

In Deo eminenter

perfectiones creaturarum. matorum, ac proinde potest sine illis agere, quidquid illa agunt. Deinde viuentium, sentientium, & intellectualium creaturarum: omnes autem sunt in Deo vna simplex infinitaque perfectio, vti in aureo nummo continentur multi minuti; nam si distinguerentur, vna excluderet alteram, & singulæ finitæ essent & limitatæ. Sic enitar omnes meas actiones, quasi vnum facere per intentionem, quā soli Deo placere in omnibus velim. Matt. 6. 22. *Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit.* Item in quouis bono opere plures iungam affectus bonos, qui me ad id impellant, vt vnica actio sit multiplex virtus.

MEDITATIO VI.

Quòd Deus sit summè bonus.

Gen. 1, 31. BONITAS est duplex, naturalis, & moralis. de priori: *Vidit Deus omnia, quæ fecit, & erant valdè bona.* habebant scilicet, quicquid naturæ cuiusque conueniebat, quo fiebant amabilia. Moralis autem bonitas inest actionibus liberis, vt debitè fiant, & ex recta ratione. Cæterùm Deo hæc etiam bonitas est naturalis, & essentialis, cùm homini sit aduentitia, ab eaque possit deflectere.

PVNCTVM I.

Dei bonitas in tribus. QVòD Deus est summè & infinitè bonus. 1. quia omnem rationem bonitatis in se continet, sicut & essendi. Vnde ad Moysen Deus: *ostendam tibi omne bonum.* 2. quia per essen-

1. Exod. 33. 19.

2.

essentiam habet, ac proinde indefectibiliter.
3. quòd creaturæ, præ illo, non sint bonæ, sicut 3.
nec sunt: nam limitata est bonitas illarum, &
participata, & defectibilis. quare Christus; *Ne-* Luc. 18. 19
mo bonus nisi solus Deus. & apud Iob: *Inter san-* Iob. 15. 15.
ctos eius nemo immutabilis, & cæli nō sunt mundi in
conspectu eius. Hinc quiuis coram Deo humilia-
ri debet, licèt sanctus: quia *Sanctus, Sanctus,*
Sanctus, Dominus Deus exercituum. Non est san- Isa. 6. 3. 4. 5
ctus, vt Dominus, nec est alius extra te. Sanctitas 5.
autem est bonitas moralis. 1. Reg. 2. 2

PVNCTVM II.

SPECIALIVS licet discurrere per singulas virtutes, easque in Deo cogitare, absque imperfectionibus, simulque vnitas. nam hoc habent virtutes, vt quando ad summum veniunt, sint inuicem connexæ & colligatæ, trahant-que se mutuò, vt annuli in catena. Deinde quòd virtutes in Deo sunt exemplar nostrarum: quare nostræ eò sunt perfectiores, quò exemplari diuino similiores. Cæterùm solent quatuor genera virtutum distingui 1. *Moraliū*, in quibus spectatur conformatio ad regulam rectæ rationis. 2. *sublimiorum*, quibus aspiratur ad similitudinem Dei, cum Christus dicat: *Estote perfecti, sicut Pater vester cœlestis perfectus est.* 3. illarum, quæ hominem, iam assecutum illam similitudinem, comitantur, siue ex parte, vt in viris valdè perfectis, in hac etiam vita; vel planè, vt in beatis. 4. Demum sunt ipsa exemplaria virtutum in Deo, qui proinde est etiam largitor virtutum, à quo & peti debent.

1. Idea plenitudo virtutum.

2. Idea reliquarum.

Mat. 5. 48.

PVNCTVM III.

Psal. 36:27 HINC est, quòd duplex illa iustitiæ pars, *declinare à malo, & facere bonum,* Diuinæ

Virtutes Dei purissimæ. bonitati maximè conuenit. quoad 1. non potest ipse peccare, nec peccati esse caussa, imò nec in natura assumpta potuit peccare, quòd repugnet bonitati Diuinæ, & infinitæ. quoad

Psal. 144: 13.14. 2. *Fidelis Deus in omnibus verbis suis, & iustus in omnibus viis suis, & sanctus in omnibus operibus*

Leuit. 9.2. *suis.* Et *Sancti estote, quia ego sanctus sum.* æmu-

Deut. 18.13 labor hanc sanctitatem, illud memorans: *Per-*

Ephes. 5 27 *fectus eris, & absque macula cum Domino Deo tuo.*

Cant. 4. 7. Talem voluit *Ecclesiam* suam esse, *absque ruga & macula.* Et talem laudat: *Tota pulchra es, & macula non est in te.* A sanctitate cognomen accipit tertia persona Diuina, vt *Spiritus sanctus* diceretur per excellentiam, & sub hoc nomine tota Trinitas laudatur: *Sanctus, sanctus, sanctus.*

MEDITATIO VII.

Quòd Deus sit, vt summè bonus, ita summè communicatiuus sui.

PVNCTVM I.

De Diuinis nomi. c. 4. BONVM *est diffusiuum sui,* teste Dionysio. Deus autem cum sit summum bonum, ita maximè communicatiuus sui, quod facit excellenter. 1. Quia liberè pro bona voluntate sua, non coactè. Vcissim, ego *voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quoniam*

Psal. 53.8. *bonum est.* 2. quia nullo suo emolumento:

Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non e-ges, sequitur autem, *sanctis, qui sunt in terra e-ius, mirificauit omnes voluntates meas in eis*: quasi dicat, quia non poteram ei benè facere, conuertit voluntatem meam, vt sanctis eius benefacerem pro ipso. 3. Quia summè se communicat pro modo suæ sapientiæ, sic & ego. *Psal. 15.2.*

PVNCTVM II.

COMMVNICAT se, dans esse naturale rebus, secundùm quatuor gradus, substantiæ corporeæ, viuentis, sentientis, & intelligentis; quos singulos diuersis creaturis tribuit, homini omnes, vt sint tanquam quatuor flumina ex fonte paradysi egredientia, ex summo bono, & irrigantia vniuersum mundum: quæ cùm in vno homine colliguntur, meritò requiritur ab eo, vt Deum amet ex toto corde pro bono corporis, ex tota anima pro bono vitæ, ex omnibus viribus pro bono sentiendi, ex tota mente pro bono intelligendi.

PVNCTVM III.

COMMVNICAT ampliùs se, dans esse supernaturali, idque quatuor etiam modis. 1. Dans esse *gratiæ*, qua Diuinæ efficimur consortes naturæ, & Filij Dei. 2. Esse *gloriæ*, in qua *similes ei erimus, quia videbimus eum, sic vti est*. 3. Esse *personale* Verbi diuini, vt homo sit verus Deus. 4. Hoc verbum Caro factum est, communicatur ineffabiliter omnibus volentibus in Eucharistiæ mysterio. Excellentiùs se cõmunicat. *1. Pet. 1. 4.* *1. Ioan 3. 2*

Ex his quatuor communicationis modis duo

duo posteriores soli homini concessi sunt, non Angelis, quæ est prærogatiua singularis. Itaq; homo non solùm factus est ad imaginem Dei per naturam sed est factus imago Dei substantialis per vnionem hypostaticam. O si ego me vicissim totum communicem, reddamq; Deo, vt vnde fluxerunt aquæ, ad Deum reuertantur.

Deinde obserua, quòd cùm conueniret, vt Deus hypostaticè se communicaret cuiuis creaturæ elegit hominem in quo omnes creaturas sibi assumeret, quòd in eo sint, omnes gradus essendi. Ergò omnes laudent illum. & ego præsertim exhibebo me sanctum, tum corpore, tum spiritu quando in homine sic honorificauit Deus vtramque substantiam per vnionem Personalem.

MEDITATIO VIII.

Quòd Deus sit summè amabilis.

BONVM est, quod omnia appetunt, vt definit Philosophus. expetitur autem vel propter seipsum, vel propter vtilitatem, vel causâ delectationis: vnde triplex bonum existit, honestum, vtile, delectabile.

PVNCTVM I.

DEVS est summè amabilis propter seipsum, quia est summè & infinitè bonus, & ipsa bonitas. Et est vltimatè propter seipsum amabilis, vt non ob alium finem debeat amari, cùm sit ipse summum bonum, sed alia omnia pro-

propter ipsum: siquidẽ est fons omnium, & ideò finis vltimus. Sequitur non posse amari à creatura, quantum est amabilis, siquidem est infinitè bonus, sed à seipso tantùm. O, amem saltem, quantum possum. 2. Debere amari saltem super omnia alia, & ita *ex toto corde mente, & viribus.* 3. In illa bonitate posse spectari varias perfectiones, singulasque infinitas, quasi totidem motiua amandi ipsum: est enim totus desiderabilis. 4. Quàm detestabile sit odisse Deum, in quo nihil odio dignum. vnde Dominus ait: *oderunt me gratis*; sine causa. nam quando etiam punit, amabilis est illius iustitia. Ioan.15.25

PVNCTVM II.

EST amabilis etiam ob vtilitatem nobis ex illo prouenientem. 1. Propter esse naturale acceptum, & quòd res omnes in vsum nostrum procreauerit. Cogita, te audire singulas tibi dicentes: *Da, & accipe, & iustifica animam tuam*: accipe me ipsam, tanquam Dei munus, & vicissim da animum gratum largitori, sicque iustitiæ partes implebis. *caue, ne sit porrecta manus tua ad accipiendum, & ad dandum collecta.* 2. Propter esse Gratiæ & gloriæ. quòd si amorem illi debeo ob naturalia, quantò maiorem ob supernaturalia? si propter temporalia, quid propter æterna? si ob res extra ipsum positas, quid pro eo, quòd seipsum fruendum mihi dat? ô anima mea, da & accipe! 3. Quia omnis ratio boni vtilis, quæ reperitur in creatis, in Deo est perfectiùs, & ab illo impertitur rebus. Si ergo amo creatu-

Eccl.14.16
Eccl.4.36.

ras, quà vtiles, ad finem aliquem consequendum, amem ipsum fontem magis, vbi bonum illud vtile est melius, & à quo accipio.

Cæterùm motiuum hoc amandi Deum ob vtilitatem sic vsurpabo, vt non Deum referam ad meum commodum, tanquam ad finem, sed vt illam ipsius Dei bonitatem præcipuè amem, qua ille se in nos effundit.

PVNCTVM III.

DEVS est bonum summè delectabile, est autem delectatio actus quidam animi conquiescentis, & gaudentis de bono possesso; sequitur autem cognitionem, & amorem Dei, per quæ possidetur Deus.

1\. Hinc 1. DEVS ipse, qui seipsum perfectè comprehendit, & amat, adæquatam infinito bono suo delectationem ex seipso percipit, hoc est, infinitam. Porrò illius delectationis mens creata fit particeps, prout plus minus

2\. de notitia Dei, & amore participat. 2. Oble-

Ps 103. 31. ctatur communicando seipsum creaturis: *Lætatur Dominus in operibus suis*, & : *delectabar per*

Prou. 8. 30. *singulos dies, ludens in orbe terrarum*; quod si-

Gen. 1. 31. gnificat approbatio illa circa creata: *& erant valde bona*. Atque hoc ipso, quòd de nobis de-

Prou. 8. 31. lectatur, redditur nobis ipse valde delectabilis, siquidem ait: *deliciæ meæ esse cum filiis hominum*. 3. Quæcunque rationes delectabilium insunt creaturis, reperiuntur in Deo perfectiùs. Vnde potest per seipsum absque creaturis nos mirabiliùs delectare; quod & insinuat, quando promittit *centuplum*. quia inæstimabiliter maius gaudium confert relinquētibus

tibus terrenas oblectationes propter ipsum, quàm quod afferre possunt omnia simul mundi delectabilia. 4. Cùm tam delectabilis sit Deus, & ipse tanta affluat delectatione, & delectabiliter se nobis communicet, & nobiscũ sit: planè conuenit, vt delectabiliter ipsi seruiamus. *Iubilate Deo: seruite Domino in lætitia; & introite in conspectu eius in exultatione; non enim habet amaritudinem conuersatio eius, nec tædium conuictus illius sed lætitiam & gaudium.* & *hilarem datorem diligit Deus.* Disce, quàm abominabile sit, ob delectationem ex creaturis, posthabere summum delectabile, & infinitum. Et sunt, qui sic agũt, innumerabiles. *Absit à me. Ego in omnipotente delectabor: & exultabo in Deo Iesu meo.*

4. Psal. 99. 2. Sap 8. 16. 2. Cor. 9 7 Iob 27. 10 Habac. 3:18

MEDITATIO IX.

Qualem charitatem Deus habeat.

AMOR tres habet actus. 1. est *beneuolentiæ*: qua beneuolumus amato, & in eo, quod habet, acquiescimus. 2. *concupiscentiæ* in rem, quam alicui, vel nobis cupimus. 3. *amicitiæ* inter plures, ob bonum, in quo communicant. quod si supernaturale sit, dicitur charitas. ex his oritur *beneficentia* erga amatum.

PVNCTVM I.

De Amore Diuino erga seipsum.

DEVS Amore beneuolentiæ amat seipsum, quantùm est amabilis infinita eius bonitas: qui amor rectissimus est & debitus non.

vt amor proprius, quo creatura amat se præ Deo, illius postponens voluntatem. nempe amor in creaturam debet esse subordinatus amori in summum bonum, alioqui vitiosus est.
2. Inter diuinas personas est amor amicitiæ perfectæ. nam sunt æquales, & communicant in bono infinito, & habent vnum velle, quin vnum intelligere, & operari.

Gaudebo, quòd sit aliquis amor, quo Dei bonitas ametur, quantum est amabilis, nempe Diuinus, quo se Deus amat.

Deinde gratulabor mihi, quòd ex illo amore oritur, vt etiam amet nos, quasi quid sui. Ita vicissim amor noster erga Deum vrgere debet nos ad amandum proximum, quem ille sic amat! amor enim noster debet esse participatio Diuini: ergo sicut ille se amando, conuertit amorem in hominem: ita nos, Deum amando, debemus similiter in proximum conuerti.

PVNCTVM II.

QVomodo De⁹ amat alia extra se. 1. Differt modus amandi à nostro, quoniam Deus amando confert creaturis id ipsum, vnde sint amabiles: quare amare & benefacere in Deo sunt coniuncta. Amando cælum, stellas, elementa, plantas, animantes, hominem, dedit esse, quod sint, & sic amat spontaneè, non ex necessitate. At ego, Domine, nō valeo sic amare te, vt aliquid tibi conferam. amabo autem sic, vt, quod abs te accepi, totum in obsequium tuum impendam, nec non, vt proximis meis loco tui benefaciam.

II. Amat hominem præ alijs creaturis corporeis, quia homo est ad imaginem Dei conditus, similitudo autem est causa amoris. Hic dupliciter ad amandum Deum excitabor, &, quia fecit mihi magna, imaginem sui me faciens, & quia, *si omne animal diligit sibi simile,* quantò magis ego Deum, cuius similitudinem gero, & cui simile esse tantæ est excellentię! Ecc. 13. 19.

III. Creaturas irrationales amat Deus amore concupiscentiæ, non amicitiæ, amat enim, vt seruiant homini, alioqui eas non producturus. Non sunt autem capaces, vt amentur amore amicitiæ, quia non possunt Deum redamare: voluit autem eas creare, vt ex illis, & in illis, homo amaret, laudaretque Deum. *Domine, quid est homo, quòd memor es eius? omnia subiecisti sub pedibus eius, quàm admirabile est nomē tuum!* Ideo admirabile, quia sic hominem amasti. quot sunt res, in singulis amasti hominē, & ego nō te vicissim in singulis amabo? totidem donarem corda, si suppeterent totidem vitas. Psal. 8. 5.

PVNCTVM III.

QVòd Deus nihil excludit à suo amore; sed amat omnem creaturam, eò saltem, quòd ab illo habet esse. *Diligis omnia, quę sunt: & nihil odisti eorum, quæ fecisti*: vnde & tribuit singulis, quæ à natura ei conueniunt. Hominem quoque peccatorem amat, tametsi minimè peccatum eius. Sap. 11. 25

Hinc 1. petam à Deo, vt remoueat, quicquid ego mali adieci ad bonum naturæ, quod ipse

Iob. 10. 8. ipse contulit: *man⁹ tuæ fecerunt me, & plasmaue-runt me totum in circuitu, & sic repentè præcipi-tas me?* Absit: sed tolle à me, vnde me præci-pitas. 2. Discam amare omnes, & velle iis
Mat. 5. 44. suum bonum, tantùm peccatum odisse. *Dili-gite inimicos vestros, benefacite ijs qui oderunt vos, vt sitis filij Patris vestri, qui in cœlis est.* 3. Imi-tabor Deum, qui omnia ex amore operatur,
Sap. 11. 25 sicut ait sapiens: *Neque odiens aliquid consti-*
Cap 4 de Diuin. No-min. *tuisti, aut fecisti.* & Dionysius: Amor est causa omnium rerum, ac si amare Deus desineret, interirent omnia. Ego vicissim omnia ope-ra mea, vt in charitate fiant, elaborabo, vt sua-
1. Cor. 13. 2 det Apostolus: alioqui, *si charitatem non ha-buero, nihil sum*, perit fructus.

PVNCTVM IV.

QVòD Deus hominem non solùm amaue-rit, sed amicum etiam suum fecerit. Ami-citiæ autem conditiones sunt istæ. I. Debet
I. esse inter æquales. & quia creatura infinitè in-ferior est Creatore, quò nos essemus capaces amicitiæ Diuinę: *Maxima & pretiosa nobis pro-*
2 Pet 1. 4. *missa donauit, vt per hæc efficeremur diuinæ na-turæ consortes.* vnde animam iusti vocare di-gnatur *sororem & sponsam*, quæ sunt nomina æ-
Cant. 4. 9. qualium, vt passim Filius, imò Deus: *Ego dixi:*
Psal. 81. 6. *Dij estis & filij excelsi omnes.* quòd si Dauid iure miratur, quòd Deus hominem constitu-erit super omnia bona sua, & paulò minùs ab Angelis minorem fecerit, quantò istud mira-bilius, quòd æqualem Angelis per gratiam, & suæ naturæ consortem effecerit.

II. Ami-

II. Amicorum est communicare in bonis. vnde illud; amicorum sunt omnia communia: certè Deus communicat sua iusto, quando naturam, gratiam, & gloriam confert, vt verè vsurpet illud: *omnia mea tua sunt* At iustus ex parte sua non habet bona, quæ vicissim communicet, nisi quæ à Deo ipso acceperit: hæc igitur reddet, agnoscendo ab illo omnia, atque in illius gloriam iisdem vtendo. II. Luc. 15. 31.

III. Amici sunt vnum, est alter ego, est vna anima in duobus corporibus, magis est vbi amat, quàm vbi animat. hinc auent conuiuere mutuâque præsentiâ & colloquio frui, nihil inter se celant. Ita *qui adhæret Deo* per amorem, *vnus spiritus cum illo fit*, teste Paulo pro pupilla sua iustos habet: *qui vos tetigerit, tangit pupillam oculi mei*, quasi dicat: vos estis oculi mei. Porrò *deliciæ* sunt eius, *esse cum filiis hominum*. Et tandem totum se eis aperit. *iam non dicam vos seruos, quia seruus nescit, quid faciat Dominus eius, vos autem dixi amicos, quia omnia quæcunque accepi à Patre meo, nota feci vobis.* Quid autē cùm *se reuelabit facie ad faciē*? ô Domine! *quid est homo, quia sic magnificas eum, & apponis erga eum cor tuum!* O, valeam reddere vicem: sed quod minùs possum Deo exhibere, præstabo proximo meo propter ipsam; imò ipsi Deo in proximo, exercens amicitiæ proprietates, & munia Præstabo me æqualem & humanum etiam infimis: communicabo libenter cum illis, quæcunque habuero, eisque proderunt, tum corporalia, tum spiritualia. Denique fiam cum illis vnum, vt & ipsi cum Deo sint vnum per charitatem. III. 1, Cor 6. 17. Zach. 2. 8. Prou. 8. 31. Ioan 15, 14. Iob. 7. 17.

ME-

MEDITATIO X.

De quatuor excellentiis Diuinæ Amicitiæ, & Charitatis.

Ephes. 3. 18 EAE continentur verbis Apostoli: *vt possitis comprehendere, quæ sit longitudo, & latitudo, & sublimitas, & profundum.* Est autem *longitudo* amicitiæ, æternitas; *latitudo*, qua neminem excludit, sed omnibus patet; *sublimitas* in cœlestium bonorum communicatione; *profundum* est abyssus secretorum, quæ amicis patescunt.

Hæ proprietates & excellentiæ non in humana, sed in diuina tantum amicitia insunt, de quibus aliquid insinuatum in præcedenti meditatione: sed nunc ex instituto.

PVNCTVM I.

AMICITIA & Charitas Dei sunt æterna ex parte Dei; nam ex quo est Deus, amauit, quos creare constituit; & gratiâ ac gloriâ donare, quantum in se erat, sed præcipuè prædestinatos, vt verè dicat: *in charitate perpetua dilexi te.*
Ier. 3 8. ô si, ex quo ego sum homo, amassem illũ! saltem, ne vlterius differam seriò amare amicum tam antiquum. verè monet Sapiens:
Eccl. 9. 19. *Ne derelinquas amicum antiquum: nouus enim non erit similis ei.*

Iam qui ab æterno amauit, proculdubio amauit prior: in quo charitas eius commendatur, sicut ait eius dilectus: *in hoc apparuit charitas*
1. Ioan 4. 9

Dei

Dei in nobis, non quasi nos dilexerimus Deum; sed quoniam ipse prior dilexit nos. Vnde sequitur, quòd non amauerit propter aliquod suum commodum, sed gratis: quia bonus est ipse. Colligit hinc Ioannes: *Nos ergo diligamus Deum, quia ipse prior dilexit nos.* Fiat fiat.

Neque ab æterno solùm amat; sed in æternum. Et *misericordia eius ab æterno vsque in æternum*, vtique & amor. *quis nos separabit á charitate Dei?* inquit Paulus. Quis efficiet, vt nos Deus non amet? à quo amore accipimus virtutem; *in omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos.* Quod si à gratia excidamus; pergit amare, dum paratus est in gratiam nos recipere: *Tu fornicata es cum amatoribus multis, tamen reuertere, & ego suscipiam te.* ô Domine ita me ama, & ad hoc ama, vt te constanter amem, nec amandi te cursum interrumpam; multò verò minus in fine abrumpam: sic fiet, vt neque mors, neque vlla creatura præualeat aduersum me, *Cùm dilexisses tuos, in finem dilexisti eos* ô & me in finem dilige: da perseuerare in charitate.

Psal. 102. 27.
Rom. 8. 35
Iere 3. 1.
Ioan. 13. 1.

PVNCTVM II.

LATITVDO charitatis Dei est infinita, sinu suo complectens omnes omnino homines: quia omnes vult saluos fieri quantum in se est: & *solem iustitiæ*, Filium suum, *oriri facit super iustos & iniustos*, & *pluit* doctrinæ illius imbre *super bonos & malos*; quin recedentes à se blandè reuocat, & beneficijs demeretur: *congregans carbones ignis super caput inimicorum suorum: dissimulans peccata hominum propter pœnitentiam*: ita cum illis agens

Mat 5 45.
Rom. 12. 20
Sapi. 11. 24

ac si ignoraret eorum culpas, dum ad pœnitentiam eos adducit, suæque restituit amicitiæ. Nihilominus electos peculiari prosequi-
Rom 9 13. tur amore: vnde dicit: *Iacob dilexi, Esau au-*
Isai. 5. 14. *tem odio habui.* Sed heu, *infernus dilatauit os suum absque termino.* ô, claude, Domine Deus; & cœlum potius pande, vt repleatur domus tua.

Deinde considera, quòd etsi amicitia humana, teste Philosopho, debeat esse inter paucos, quòd qui fideles amici sint, non est reperire multos, & quia familiaris conuictus non potest esse ad multos: at diuinæ alia est ratio: potens est enim Deus sibi multos parere sinceros & fideles amicos: & ita singulis potest conuiuere, seque ipsum communicare, ac si vnus tantùm foret, quare de multitudine fide-
Cant. 6. 8. lium, tanquam de vna persona, & ad vnam loquitur: *Vna est columba mea, perfecta mea.* ô sim columba per innocentiam, perfecta per charitatem, æmulabor diuinam, dilatans cor in amorem omnium absque exceptione. Et omnes sint mihi instar vnius amici, in Deo omnes complectendo.

PVNCTVM III.

1. Ioan. 31. SVBLIMITAS charitatis est immensa, vt dona communicata. Nam 1. *videte qualem charitatem dedit vobis Pater? vt Filij Dei nominemur, & simus.* quid sublimius? & porrò ad dignitatem filiorum adiecit, quidquid decet Filio Dei: quod quantum sit, non assequimur modò, teste Ioanne: *Nunc Filij Dei sumus, & non-*

nondum apparuit, quid erimus: scimus, quoniam cùm apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. 2. Amplius se extulit charitas Dei, *sic enim dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret, & in hoc apparuit charitas Dei in nobis, quia filium suum vnigenitum misit in hunc mundum, vt viuamus per eum.* Voluit Deus ex hominibus sumere, qui esset simul verus Deus, & talem cum homine amicitiam contrahere, quæ propria foret illi, qua diuinæ inter se personæ cohærescũt. illæ enim sunt vnum essentiâ: Deus autem & homo per Incarnationem, sunt vnum personâ. In qua coniunctione & amicitia Christi hominis cum Deo fundatur nostra, quam cum Deo contrahimus; nam quia Filium suum nobis per incarnationem dedit, ideo *cum illo omnia nobis donauit.* ô charitas sublimis, quousque extolleris? qui est Deus verus, fit verus homo; vt in hoc Deo & homine adoptemur ipse in filios, atque in amicos intimos adsciscamur. Fiam vnus ex istis! *Respice Domine in faciem Christi tui*, meque ad imaginem illius renoua. 3. adiecit charitas ad hæc, vt Deus in assumpta humanitate abderet sese sub speciebus panis & vini: quò mirabiliter in pectus & animam ipsam vniuscuiusque peruaderet, nexuque ineffabili iungeretur singulis. 4. ipsum Spiritum sanctum suum donat nobis, donorum maximum; & charitatem ipsam: vt postquam cætera dedit, fontem ipsum donorum effunderet in nos. Quid non hîc concipiam desideriorum? quid non aggrediar? aucu-

Ioan. 3. 16.
1. Ioan. 4. 9.
Rom. 8. 33.

Phil. 1. 9. auſcultabo monenti Apoſtolo: *hoc oro, vt charitas veſtra magis ac magis abundet in ſcientia & in omni ſenſu ſpirituali, vt probetis potiora, vt ſitis ſinceri, & ſine offenſa, repleti fructu iuſtitiæ per Ieſum Chriſtum, in gloriam, & laudem Dei* Amen.

PVNCTVM IV.

PROFVNDITAS charitatis tanta eſt, vt Deum, quo nihil excelſius, humiliauerit ad humanam conditionem. *Exinaniuit ſemetipſum formam ſerui accipiens, & habitu inuentus vt homo:* quia enim amicitia quandam requirit æqualitatem, demiſit ſe Deus, *aſſimilatus per omnia nobis*; vt fiduciam præberet ſuæ amicitiæ conſequendæ. Hoc modo naturam noſtram aſſumere propter nos voluit; ſed etiam ærumnas, *maiorem hac charitatem nemo habet, quam, vt animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis.* Impleuit ſupremum officium amicitiæ. Quàquam maius aliquid facit, non enim pro amicis id promerentibus mortem ſubijt, ſed pro inimicis; vt ſibi eos faceret amicos. Et in hoc *commendat charitatem ſuam: quoniam cum adhuc peccatores eſſemus, Chriſtus pro nobis mortuus eſt.* ô charitas Dei verè patiens, verè benigna; ſed & in myſterio Euchariſtiæ Deus ſe profundè humiliat, vſque in noſtra ipſa viſcera ſe dimitti volens, ſecundùm viſcera charitatis ſuæ. Poſtremò profunda etiam iudicia ſunt Dei, & viæ, per quas deducit amicos ſuos ad optatum finem: *Nam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum,* etiam aduerſitates, & tentationes; nec non ſubinde

Marginal references: Phil. 2. 7. — Heb. 2. 17. — Ioan. 15, 13 — Rom. 5. 8. — c. 8. 28.

ipſi

ipsi lapsus: vnde cautiores firmioresque resurgunt. Et quis possit inuestigare secreta prouidentiæ Dei erga suos amicos? vt igitur *in charitate radicati & fundati æmulemur charismata meliora*, has Diuinæ charitatis quatuor Excellentias; *Longitudinem*, vt maneat per omnem vitam; *latitudinem*, vt nullum hominem, nullum genus officij non complectatur: *sublimitatem*, vt nihil sapiat terrenum, Deum in omnibus intueatur: denique *profunditatem*, vt velit etiam conculcari propter dilectum suum. Ephes. 3.17

MEDITATIO XI.

Quòd Deus vult amari à nobis.

PVNCTVM I.

CHARITATIS quidem est amare potiùs, quàm velle amari; sed & hoc auet charitas Dei erga nos, vnde & præceptum condidit, quo iubet se amari, & quidem sine modo, *ex toto corde*, &c. Postquam ipse ita amauit, & de facto amat, & quò plus amatur, plus amat. *Ego diligentes me diligo*; & pro dilectionis modo ego etiam diligo: nam quantò magis diligitur, plura confert, vnde diligatur. Prou. 8, 17.

Hoc præceptum vocat Christus *primum & maximum*, pluribus de causis. 1. Quia est *fundamentum* reliquorum, & omnis perfectionis. 2. *dignitate*: quia sine charitate reliquæ virtutes nihil sunt. 3 *merito*, quia *si distribuero facultates in cibos pauperum, & corpus tradam, ita vt ardeam, nihil mihi prodest sine charitate.* Mat. 22, 37. 1. Cor. 13, 13.

Mat.11.30 4. *suauitate*: hinc enim *iugum Christi suaue est, & onus eius leue*; & charitatis fructus est *gaudi-*
Rom.14.17 *um in Spiritu sancto*. 5. *efficacitate*: quia facit implere omnia præcepta. Vnde Christus, in
Rom.13.10 hoc *tota Lex pendet & Prophetæ*; & *plenitudo*
1.Tim.1 5. *legis est dilectio, & finis præcepti charitas*: quare
1.Cor,16.14 monemur: *Omnia vestra in charitate fiant*: Siquidem tanti est, satagam, vt illud impleam perfectè, quod fiet, si remoueam omnem alium amorem à me, & quæcunque charitati aduersantur, aut eius feruorem remittunt. Deinde si accingar ad exequenda illa, vnde conseruatur & augescit.

Diligam igitur ex *toto corde*, mortificans quidquid est amoris proprij, & meam abnegans voluntatem, vt impleam diuinam, ex *tota anima*, refrenans illius passiones, & seruire faciens Deo, ex *tota mente*, captiuans intellectum in obsequium fidei, & diuinæ voluntatis: Ex *omnibus viribus*, vt omnes facultates animę impendam in Dei seruitium.

PVNCTVM II.

NON præcipit solum, vt amemus: sed ipsam infundit charitatem, quâ id præstare possimus, & insuper inspirat per inspirationes internas ad amandum, vtendumque charitate infusa: vnde illa magis augeatur & roboretur.

Amplius confert charitatis fontem, Spiritum sanctum. *Deus charitas est, & qui manet in*
1. Ioan. 4. *charitate, in Deo manet, & Deus in eo, & in hoc*
13. 16. *cognouimus, quoniam in eo manemus, & ipse in nobis,*

nobis, quoniam de spiritu suo dedit nobis. Porrò Spiritus sanctus est in nobis, fouens donum suum, & ad operandum secundum illud nos instigans.

Quin Pater & Filius adueniunt: *si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Conuiuunt personæ diuinæ amanti animæ per communicationẽ amicitiæ singularis ac intimę, quali vniũtur inter se ipsę. Ioan. 14. 23

O diligam te Domine, fortitudo mea. Si Deus charitas est. quid eâ potest esse melius? si is, qui est in charitate, est in Deo, quid potest esse securius? & si Deus in eo est, quid potest esse lætius? quid itaque diligis, si talem charitatem non diligis?

PVNCTVM III.

LICET Deus id non præcepisset, amari debuit: at inuitat etiam præmijs amplissimis: nam cùm posuisset dilectionis mandatum subdit: *Vt benè sit tibi,* non mihi inde benè, sed tibi. 1. mensura gloriæ datur pro mensura charitatis. *qui diligit me, ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum;* prout dilectio fuerit, ita erit manifestatio sui in gloria, quæ est beatitudo essentialis. 2. Dona & fauores Dei peculiares in hac vita promeretur charitas vnde Sapientia, *in vijs iustitiæ ambulo, in medio semitarum iudicij, vt ditem diligentes me, & thesauros eorum repleam.* 3. fouet Deus in nobis ignem charitatis, adiectione beneficiorum, tanquam materiæ optatæ; vnde magis,

Deut. 10. 13

Ioan. 14. 21

Prou. 8. 20.

Luc. 12. 49 inflammetur. *Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi vt ardeat?* hi sunt *funiculi Adæ,*
Oseæ 11. 4. *vincula charitatis,* quibus nos trahit ad amandum se: vult enim in terra habere suos Seraphinos. O sim. 4. Comminatur supplicia, nisi amemus: vt vel sic adigat; *qui non diligit,*
1. Ioan. 3. 14 *manet in morte.* Et *qui non diligit Dominum Ie-*
1. Cor. 16. 22 *sum Christum, sit anathema,* maranatha.

Porró Deus diligendus est, propter bonitatem suam præcipuè; non propter spem mercedis aut metum supplicij, licet tamen hoc quasi triplici vinculo se obstringere ad amandum; & propter bona quæ nunc recipimus: & propter futura sperata, & ob mala declinanda.

MEDITATIO XII.

Quòd Deus sit infinitè misericors.

PVNCTVM I.

IN operibus Dei misericordia & iustitia vigent; sed magis illa iuxta illud: *Misericordia*
Iacob. 2. 13 *superexaltat iudicium,* vincit.

I. Misericordia præcedit iustitiam: quia non plectuntur, nisi qui misericordiâ abusi
Ezec 18. 23 sunt. *Numquid voluntas mea est mors impij, &*
& c 33. 11. *non vt conuertatur & viuat? Deus mortem non*
Sap. 1. 13. *fecit, nec delectatur in perditione viuorum.*

II. Comitatur vbique iustitiam; etiam in puniendo admiscet Deus misericordiam. *Nū-*
Psal. 76. 10 *quid obliuiscetur misereri Deus, aut continebit in ira sua misericordias suas?* quasi dicat: nec in

irascen-

irascendo desinet misereri. *Cùm iratus fueris, misericordiæ recordaberis.* Nempe offert veniam, etiam tunc, & ad hoc castigat, vt resipiscam; & infra meritum flagellat: quin in ipso inferno citra condignum mulctat. est igitur misericordia veluti finis iustitię: nam & ex damnatione reproborum intendit, & procurat salutem electorum, qui inde proficiunt. Heb. 3. 2.

III. Maiora Deus præstitit misericordiæ documenta, quàm iustitiæ, vt mox dicetur. *Miserationes eius super omnia opera eius.* Hinc fiduciam concipiam, oportet quidem iustitiam præ oculis habere, ne præsumam, sed præcipuè inhærebo misericordiæ, ad quam tanquam ad maius quodammodo tribunal prouocabo, hortante Paulo: *Adeamus ergò cum fiducia thronum gratiæ, vt misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno.* Psal. 144. 9. Heb. 4. 16.

Misericors Dominus & iustus, & Deus noster miseretur, quasi dicat: sed præcipuè miseretur; *iustus Dominus & iustitias dilexit, æquitatem vidit vultus eius. Ego sum Deus zelotes visitans patrum iniquitatem in filios, in tertiam & quartam generationem.* At sequitur: & *faciens misericordiam in millia his, qui diligunt me, & custodiunt præcepta mea.* Psal 114:5 Psal. 10. 8. Exod. 20. 5

PVNCTVM II.

AMPLITVDO diuinæ misericordiæ, quæ omnes creaturas complectitur, & omnibus miseris subuenit: vnde misericordia fundatur in omnipotentia. *Misereris omnium; quia omnia potes.* Bonum factum, quòd ambæ Sap. 1. 24.

adsunt; vt cùm per misericordiam velit, per
Psal. 61. 12 potentiam valeat opitulari. *Semel locutus est Deus, duo hæc audiui; quia potestas Dei est; & tibi Domine misericordia.*

Psal. 32. 5. Ad omnes creaturas extenditur: quia *misericordiâ Dei plena est terra.* omnes res habent aliquem defectum; vnde misericordiâ Dei egent. de brutis; *homines, & iumenta saluabis*
Psal. 35. 7. *Domine, quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam Deus.* Et: *qui dat iumentis escam ipso-*
Psal 146. 9. *rum, & pullis coruorum inuocantibus eum.* At quantò magis hominibus impendet! vnde &
Ion. 4. 11. ad Ionam ait, *Tu doles de hedera; & ego non parcam Niniue?*

Psal. 62. 4. Verè *Domine, melior est misericordia tua super*
Psal. 118. 77 *vitas*: quia nihil nisi abs te venit. *Veniant igitur mihi miserationes tuæ & viuam.* Gaudeo, quia nihil est miseriarum, quod leuare non possit, & velit, pro ordinatissima sua prouidentia, quantum expedit mihi.

PVNCTVM III.

SIGILLATIM misericordia Dei erga peccatores expendenda est; De qua Sapiens;
Sap. 11. 24 *Misereris Domine omnium, quia omnia potes, & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam Diligis enim omnia, quæ sunt; parcis autem omnibus, quoniam tua sunt Domine, qui amas animas.* Hinc colliguntur proprietates misericordiæ diuinæ. 1. est, quod neminem excludit. *Misereris omnium Domine.* duas tantùm reddit caussas. 1. quòd omnes ab ipso facti. 2. quia amat omnes.

2. Ad

2. Ad omnia peccata extenditur, quantumuis magna & multa. 3. quòd expectat patienter, dum resipiscat peccator; & non semel, aut *septies sed septuagesies, septies*, & infinities recipit pœnitentem. Quæ *benignitas Dei, ad pœnitentiam nos adducit*, nō fræna laxat peccandi. 4. Quòd misericordia Dei maximè se impendit eis, qui & ipsi misericordes sunt erga proximos: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.* Mat 18.22 Rom.2.4. Matt.5.7.

PVNCTVM IV.

MISERICORDIA Dei erga electos, quos Paulus vocat *vasa misericordiæ*. 1. est *æterna*, & *vsque in æternum, super timentes eum*: & quidem erga electos, omninò erga omnes quantum in ipso est. 2. Comitatur electos ab ortu, & *misericordia eius præueniet me*. 3. est altissima, quia euehit ad summa: *Magna est in cœlo* & super cœlos *misericordia tua*. Et *secundùm altitudinem cœli à terra corroborauit Deus misericordiam super timentes se.* Rom.9.23. Isa.102.17 Psal.58.11 Psal 107.5 Psal.102.11

PVNCTVM V.

DOCVMENTA diuinæ misericordiæ. 1. cùm Deus non esset capax affectûs tristitiæ, ex miseriis nostris: *voluit per omnia fratribus assimilari, ut misericors fieret*. 2. non affectu tantum, sed re communicare voluit miseriis nostris: *Non enim habemus Pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris; tentatum* autem *per omnia pro similitudine absque peccato*. 3. *memoriam fecit mirabilium suorum mise-* Heb. 2. 17. cap.4.15. Psal.110.4

misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se. Summa hæc misericordia, quę voluit esse cibus noster, medicina, hostia, &
Psal. 106. 9 quid non! *Confiteantur tibi misericordiæ tuæ, quia satiasti animam inanem, & animam esurientem replesti bonis.*

Siquidem Deus ita misericors est, imitabor ipsum pro viribus erga proximum, quod monet Christus ipse: *estote misericordes, sicut &*
Luc. 6. 26. *Pater vester cœlestis misericors est.*: quare cupi-
2. Reg. 9. 3. am dari mihi occasionem exercendi, vt cùm Dauid dicebat: *Numquid superest aliquis de do-*
2. Cor. 1. 3. *mo Saul, vt faciam cum eo misericordiam Dei?* Dei inquit, qualem Deus exhibet. *O Pater misericordiarum, ostende nobis misericordiam tuam*: fac intelligamus illius magnitudinem, & experiamur in nobis, quò tanquam filij tibi similes in exercenda reddamur.

MEDITATIO XIII.

Quòd Deus sit infinitè liberalis.

PVNCTVM I.

Iacob. 1. 5. EST summè liberalis: quia *dat omnibus affluenter, & non improperat.* Spectatur in istis. 1. in multitudine donorum naturæ, & gratiæ. 2. in excellentia, siquidem se etiam ipsum dat. 3. erga omnes absque acceptione personarum. 4. nullo debito tantùm quia bonus est, & per se propensus ad largiendum, vnde ab eo cœpit liberalitas. *quis antè dedit*
Iob. 42. 2. *mihi, vt reddam ei?* ait apud Iob, sicut Paulus: *quis*

Dei liberalitas ex quibus cognoscitur?

quis prior dedit illi, & retribuetur ei? 5. non spe- Rom.11.35
ctat compensationem; quia *bonorum nostro-* Psal.15.2.
rum non eget. Quòd si requirit gratitudinem, facis, quòd iustitia id postulet, & quò plura largiatur. Similiter, si obedientiam, cùm sit summus legislator, iubet autem quæ nobis expediunt. Itaque sicut Luc.18.19
nemo bonus nisi solus Deus: ita neque liberalis.

Studebo vicissim liberalem me exhibere Deo in omnibus, quæ ei grata fore cognouero: idque *non ex tristitia aut necessitate, hilarem e-* 2.Cor.9.7
nim datorem diligit Deus: neque spe retributionis: sed pro bonitate ipsius; & quia is maximè cupit, imò petit: *Fili præbe mihi cor* Prou.13.16
tuum. illud ei tradam, quia non alibi melius locari potest, cùmque illo omnia mea desideria & affectus offeram, vti sponsa: *omnia poma* Cant.7.13.
noua & vetera, dilecte mi, seruaui tibi.

PVNCTVM II.

SINGVLARITER liberalis est in eos, qui ipsi se præstant liberales. 1. in eorum exaudiendis orationibus: siquidem ipsi prompti sunt, placita ei præstare. 2. si nos immemores simus petendi, *ipse spiritus postulat pro nobis*, inspirans, vt petamus, quia dare cupit. 3. dat etiam non petentibus: *antequam clament, ego exaudiam.* 4. replet consolationibus cœlestibus, inprimis eos, qui eius causâ reliquerunt omnia. 5. prouidentiam eorum gerit singularem, peculiaremque in tentationibus & periculis. assumit ad magna opera: virtutes meritaque accumulat, quò liberali-

Deus liberalis erga eos, qui ipsi sunt liberales.
Rom.8.26.
Isai.65.24.

ùs

Luc. 6. 38. us remuneret; iuxta illud: *Date & dabitur vobis mensuram bonam, & confertam, & coagitatam & superaffluentem dabunt in sinum vestrum.* Vincit immensum liberalitas diuina nostrum. Ergo *non sit porrecta manus tua ad accipiendum, & ad dandum collecta.* *Aperit* enim ille *manum suam, & implet benedictione.*

Eccles. 4. 36

Ps. 103. 28.

PVNCTVM III.

Deus parcus in te quia tu parcus.

QVAM ego sim parcus erga Deum! Petenti aquam Samaritana non dedit, sitienti in cruce Iudæi obtulerunt acetum. Sic ego, aut non facio, aut vitiosa facio. Percurram præcepta, consilia, regulas Instituti, præscripta superiorum, inspirationes diuinas. Parcum me præsto in omnibus, vt mirum non sit, si experiar Deum mihi parcum, si non exaudiar, si consolatione priuer, & bonis, quibus à Deo abundant liberales. Mihi dici cogitem à Deo: *nunquid abbreuiata & paruula facta est manus mea, vt non possim redimere?* nequaquam, sed tua me prohibet parcitas, & dolet, sic se cogi, ne sit liberalis. O expergiscar à torpore isto.

Isa. 50 2.

MEDITATIO XIV.

Quòd Deus sit immensus, & vbique præsens.

PVNCTVM I.

Dei immēsitas.

DEVS est in omni loco. *Numquid non cælum & terram ego impleo?* & *spiritus Domini repleuit orbem terrarum.* quare quocunque va-

Iere. 23. 24

dam, per Deum ipsum vado, & illic eum inueniam. *Si ascendero in cœlum, tu illic es; si descendero ad infernum, ades; si sumpsero pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris, illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua.* Quin si millia millium orbium essent, omnes repleret: ita vt mundus hic pro puncto sit respectu spatij, quod replere potest. Quare Salomon: *Cæli cælorum te capere non possunt.* Viua fides huius præsentiæ efficax est, & iuuat eleuationem mentis ad Deum, iaculatoriè per interualla. Si fiat, quod de Moyse scribitur: *inuisibilem tanquam videns sustinuit.* & huc respexit Paulus, *Volo viros orare in omni loco. O Israel, quàm magna est domus Domini, & ingens locus possessionis illius. Magnus est, & non habet finem, excelsus & immensus. Excelsior cælo es, & super stellarum verticem sublimaris, eśq; profundior inferno.*

Sap. 1. 7. Psal. 138. 7. 8. 3 Reg. 8. 27 Heb. 11. 27 1. Tim. 2. 8. Bar. 3. 24. Iob. 11. 8.

PVNCTVM II.

MOdus existendi vbiq;. 1. Vbiq; est per essētiā, hoc est, per suā substantiā; &, quia substantia eius est etiā ipsius operatio, vbiq; est, seipsum comprehendens, amans, generans, spirans, gubernans, & creans omnia. Quare frui eo vbique potes, & perfectiones eius præsentes contemplari, amare. Non enim est diuisus, vt alia alibi illius pars existat, sed indiuisibiliter totus est vbique. 2. Per præsentiam: quia cognoscit, quidquid agitur vbiq;. Non enim est in loco, vt homo dormiens & ignorans, quid ibi agitur, nec vt anima nostra

Deus vbique
1. Per essentiam.
2. Præsentia.

in corpore, nequaquam videns, quæ in illo
Pſ.133.12 ſunt. nec tenebræ obſtant: quia *tenebræ non obſcurabuntur á te, & nox ſicut dies illuminabitur.*

Quare ô anima ſi oras, ipſe *videt in abſcõ-*
Mala.1.13 *dito*: ſi tentatio vrget cogita, quòd *oculi eius ſint mundi, ne videant malum, & reſpicere ad iniquitatem non poſſunt.* Si affligeris, vtique videt,
Prou 11.4. & vult in tempore ſubuenire: ſi bonum ope-
& c 16. 2, raris, non hominibus, ſed omnia intuenti pla-
3. cere ſtude. nam *oculi eius in omni loco contem-*
Potentiam *plantur bonos & malos.* 3. Per potentiam, qua dat omnibus eſſe, nec non etiam operari, &
Act.17.26: eos conſeruat. *In ipſo enim viuimus, mouemur & ſumus.* Itaq; ſicut intuens hominē eiuſq; actiones, cogito animā in eo exiſtentē, danteq; ei eſſe, & operari: ita res omnes, & ſingulas conſiderans, Deum in ijs communicantem, quòd ſint & agant, contemplabor; non tanquam ſit forma, aut pars rerum, ſed modo eminentiori, vt prima cauſſa omnis eſſe.

Quare gaudebo, quòd ita Deus creaturis ſuis coniunctus ſit: ac, ſi pulchræ ſint, non capiar tamen ab illis, ſed dantem, quòd ſunt, potiùs amabo; ſi fœdæ & terribiles, nec multum mouebor, in eis contemplans Deum. *Pone me*
Iob.17.3. *iuxta te, & cuiuſuis manus pugnet contra me, ſi conſiſtant aduerſum me caſtra, non timebit cor meum. Prouidebam Deum in conſpectu meo ſem-*
Pſal.26.3, *per, quoniam à dextris eſt mihi, ne commouear.*
Pſal.15.8.

PVNCTVM III.

Deus 1. Circa me: SPECIALIOR conſideratio Diuinæ præſentiæ in me. 1. Quòd ſit circa me, ambiens circum

circum me totum, vt mare pisces, vt mater prolem vtero claudit. Gaudebo, me sic vallatum, & conclusum à Deo, quasi intimis visceribus. Cogitabo, Deum tanquam ignem toto mundo effusum, (nam *Deus ignis consumens est*) & mirabor, si non ignescam. Item, vt lucem purissimam, à qua optem illustrari. 2. Quòd sit in me, & intra me magis, quam anima in corpore, & intimius, per triplicem modum, essentiæ, pręsentię, & potentiæ. Ibi tres personæ Diuinæ sunt, & Diuinitas, ibi perfectiones, *bonitas* se mihi communicans, *sapiētia*, mentē illuminans; *potentia* faciens me operari, oculos videre, aures audire, &c. sum ego quasi domus continens Deum, sed quæ, illo abscedente, mox corruit. Ibi est Deus tanquam in conclaui, ad quod proinde me recipiam, oraturus, vt Christus monet: *Cum oraueris, intra in cubiculum tuum*. circumspiciam, ne quid ibi sit, quod displicere possit habitatori Deo. quid foris quæram, qui intus habeo totum.

Deut. 4. 14.

2. In me.

Matth. 6, 6

Pvnctvm IV

SVNT alij modi peculiares, quibus Deus est in certis locis. 1. In cœlis est manifestus, vbi suam essentiam beatis ostendit, proinde dicitur *tabernaculum Dei cum hominibus, vbi ipsi populus eius erunt, & Deus cum eis erit eorū Deus*. 2. Specialiter est in locis alijs, vbi suæ præsentiæ singulare aliquod exhibet signum, vt cùm apparuit Iacob in scalis, vnde dixit: *Verè Deus est in loco isto. Non est hic aliud, nisi*

Alij modi præsentiæ Dei.

1. Apoc. 21. 3.

2.

Gen. 28. 12.

Domus Dei, & porta cœli. quod in templa & orationis loca conuenit. 3 In iustis per gra-
3. 1. Ioan. 4. 16 tiam. nam ait Ioannes: *qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* Vicissim in se manent, quia amans est vbi amat, amant autem se inuicem Deus & iustus. Deinde iustus in Deo est per protectionem, habitans in adiutorio Altissimi; Deus autem in iusto, ope-
4. rans in illo opera gratiæ. 4. Est in quibusdam eximijs amicis modo singulari, insinuans se illis intimè. vnde existit in illis fiducia magna, securitas, gaudium, & quoddam internum testimonium gratiæ præsentis, & futurum gloriæ pignus.

Ex his modis tertius nobis sollicitè procurandus est, quartus autem suspiciendus.

MEDITATIO XV.

Quòd Deus sit infinitè sapiens.

PVNCTVM I.

Comprehendit seipsum & omnia extra se in seipso.

COMPREHENDIT seipsum, & ita omnia, quæ per suam omnipotentiam facere potest, & omnes rerum euentus possibiles, & quidquid à se disponi potest circa creata, atque hæc in seipso cognoscit: quæ est ipsius beatitudo. Congaudeo ipsi de tanto gaudio; & ô sim aliquando particeps, non iam ipsum in creaturis, sed ipsum in se, & in eo creata contemplans. Tunc satiabitur illud inexple-
Psal. 16. 15 bile sciendi desiderium: *satiabor, cùm appa-*
Gen. 3. 5. *ruerit gloria* eius. Nam, vt ait Gregorius, quid

non

non videt, qui videntem omnia videt. Tunc *erimus ficuti Dij, scientes bonum & malum*, sed minime per experimentum. Lib. 4. Dial. cap. 33.

PVNCTVM II.

EST sapiens, non accidentali sapientiâ, sed per suam essentiam: vnde non ab alio didicit: *quis enim consiliarius eius fuit*, aut Magister? & est sapiens, non limitate circa aliqua tantum, vel aliquatenus, sed *sapientiæ eius non est numerus*. qui proinde solus est sapiens, sicut solus bonus. Humilietur ergo homuncio, & dicat cum Salomone ipso: *stultissimus sum virorum non didici sapientiam*. Et quod Ieremias, *stultus factus est omnis homo à scientia*. vnde rectè Socrates: *hoc vnum scio, me nihil scire*. A natiuitate nullam habet scientiam homo; quod autem acquirit, tenue est, & quantum tandem, præ infinita sapientia? quare est insignis arrogantiæ, vt homo assequi velit Diuinæ Sapientiæ rationes. Quę Dei sunt, nemo cognouit nisi Spiritus Dei, & *sapientiam Dei præcedentem omnia quis inuestigabit? Abscondita est*, inquit Iob, *ab oculis omnium viuentium, volucres quoque cœli latet*, ipsos Angelos vnde dicitur, *qui ascendis super Cherubim*: qui alioqui à scientia nomen acceperunt.

Sapiens per essentiam. Isa 40. 13. Ps 14. 6. 5. Prou. 30. 2. Ierem. 10. 14. Eccl. 1. 3. Iob. 28. 21. Psal. 57, 11.

PVNCTVM III.

PECVLIARIA Diuinę Sapientiæ inuenta. *Meditabor in omnibus operibus eius, & in adinuentionibus eius exercebor*.

Psal. 76. 13. Sapientię diuinæ inuenta.

1. Est opus orationis: Fide enim *intelligi-* 1. Hebr 11. 3.

mus aptata esse sæcula verbo Dei, vt ex inuisibilibus visibilia fierent: hoc est, quæ in arcano Diuinæ Sapientiæ latebant, foras prodirent. Vbi de opere sex dierum licet cogitare.

II. Genes. 2. 7. II. Opus sapientiæ est ipse homo: quem *ex limo plasmauit*; &, inspirato spiritu incorporeo & immortali, *fecit in animam viuentem*. Mira est in hominibus ingeniorum, propensionum, facierum varietas; & his excogitatæ artes mirabiles; inuentæ scientiæ: quæ sunt

1. Reg. 2. 3. omnia diuinæ sapientiæ participatio. Nam *Deus scientiarum Dominus est*.

III. *III*. Opus gratiæ: quò pertinet stupenda humanæ naturæ assumptio in personæ Verbi vnitatem: tum ineffabilis communicatio Dei cum singulis hominibus per Eucharistiæ mysterium: & viæ mirabiles, per quas deducit electos ad salutem: quæque cum singulis agit intus, forisque disponit.

IV. IV. Vniuersè in operibus Dei relucent ipsius perfectiones: quod est eximiæ sapientiæ inuentum, quòd ita se Deus exhibet cognos-

Ps. 103. 24. cendum vnde dicitur: *omnia in sapientia fecisti*; &

Eccles. 1. 10. *effudit illam super omnia opera sua*.

Ergo in rebus licèt deploratis non diffidam, quando Dei sapientia potens est exitum reperire. Ego quoque adinuentiones excogitabo, magis quotidie Deo placendi, meque ipsum mortificandi: quoniam *iustus fru-*

Isai. 3. 10. *ctum adinuentionum suarum comedet*.

PVNCTVM IV.

QVOMODO sapientia Dei omnia fecerit in numero, pondere, & mensura: nam

comprehendit, & definiuit numerum dierũ, rerumq́ue omnium, vel minutissimarum: indidit rebus propensiones, & dirigit in proprios fines; definitum perfectionis gradum vnicuique attribuit.

PVNCTVM V.

SAPIENTIA exæquat æternitatem. 1. nouit omnia præterita; & ita habet præsentia, vt non possit in eum cadere obliuio, & nouit perfectè absque errrore, ambiguitate, aut dubitatione. *oculi* enim *Domini multò plus luci-* Eccl. 23 28
diores sunt super solem. Ac ita nihil boni, aut mali, quod egerim, ipsum latet. 2. intuetur præsentia. *Viuus sermo eius, & penetrabilior omni gladio ancipiti: omnia autem nuda & aperta sunt oculis eius*: vnde circumspectè me geram in oculis Dei, seruans illud: *Videant oculi tui recta, & palpebræ tuæ præcedant gressus meos.* 3. prospicit futura, quasi existentia.

(Marginal: 1. — 2. Iere. 17 10. Heb. 4. 12. — Prou. 4. 24. — 3.)

PVNCTVM VI.

PRÆTER dicta, nouit, quæcunque cadunt sub diuinam omnipotentiam, innumerabiles mundos, & alios alijs perfectiores. Porrò de sua sapientia *communicauit* creaturis *sine inuidia*, præsertim Angelis & beatis; & ante omnes Christo homini: *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei*; ita vt nouerit prorsus omnia ab æternitate in æternitatem: possibilia autem non potest comprehendere vt homo; quia nec omnipotentiam. *Verè magnus es Domine, vincens scientiam nostram.* Ô, *doce me vtilia: Mitte sapientiam de cœlo sancto tuo*

(Marginal: Cognoscit omnia possibilia. Sap. 7. 13. Colos. 2. 3. — Iob. 36. 26. Isa: 48. 17.)

cto tuo, vt mecum sit, mecumque laboret; vt sci-
Sap. 9. 10. *am, quid acceptum sit ante te omni tempore.*

MEDITATIO XVI.

Quòd Deus sit omnipotens.

PVNCTVM I.

DEVS est omnipotens. ita vt possit facere, quidquid non implicat contradictionem in genere entis, vt Philosophi loquuntur. Et hoc indicauit Gabriel: *quia non erit impossi-*
Luc. 1. 37 *bile apud Deum omne verbum.*

1. Excellētiæ Diuinæ omnipotentiæ.

Quare. 1. potest plures res, & mundos absque certo numero facere, & perfectiores: vt quidquid factum est, præ eo, quod facere possit, quasi nihil sit. Nam diuina essentia est infinita. creaturæ autem sunt participatio quædam illius: cùm igitur eius perfectio nunquam possit exhauriri, aliæ atque aliæ sine fine res à Deo produci possunt. Vnde Sapiens,
Eccl. 43. 36 *multa abscondita sunt maiora his, pauca enim vi-*
Ver. 31. *dimus operum eius. Terribilis Dominus, & magnus vehementer, & mirabilis potentia illius, glorificantes Dominum quantumcunque potueritis, superualebit adhuc: & admirabilis magnificentia illius.* 2. potest circa res iam creatas facere
2. quidquid libuerit. *Ipse est omnipotens super*
Ver: 20. *omnia opera sua.* Hinc miracula. 3. velle e-
3. ius est posse: *omnia quæcunque voluit Dominus,*
Psal 13. 11 *fecit: subest ei cùm voluerit, posse.* Dicam ergo
Sap. 12 18. cum leproso illo. *Domine, si*
Matt. 8. 2. *vis, potes,*

PVNCTVM II.

OMNIPOTENTIA est propria Dei. 1. quia est per essentiam potens: vnde & *solus potens*: creatura autem sicut ex se non est, ita nihil potest. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est* 2. quia potest solus omnia facere, absque alicuius adminiculo: creaturæ autem, quod, Deo dante, possunt: non faciunt, nisi Deo mouente. *qui*, vt ait Isaias, *opera nostra operatur in nobis*. & Christus: *sine me nihil potestis facere*. 3. quòd omnipotentiam suam communicat creaturis, maximè Angelis, & hominibus; vt Deo coniuncti, tanquam eius instrumenta, valeant quiduis. sic Paulus: *Omnia possum in eo, qui me confortat*: & Christus, *si credis: omnia possibilia sunt credenti*.

1.
1. Tim. 6. 15
2. Cor. 3. 5.
2.
Isaj. 26. 12.
Ioan. 15. 5.
3.
Philip. 4. 13
Mat. 9. 23.

PVNCTVM III.

QVÒD Deus non otiosam habeat omnipotentiam; sed assiduè exerceat, simul cum sapientia & bonitate; quibus tanquam *tribus digitis appendit molẽ terræ*, cõseruat, gubernat. Nam sapientia disponit, bonitas vult, potentia exequitur. Hæc appropriatur Patri; sapientia Filio; bonitas Spiritui sancto, qui, vt vnum sunt principium, ac fons omnium, ita sunt, vna sapientia, bonitas, & potentia. *His* respondent tres virtutes, sapientiæ fides; potentiæ spes, bonitati charitas.

Isai. 40. 12

MEDITATIO XVII.

De Omnipotentia Dei in creatione; & de huius beneficio.

PVNCTVM I.

Gen. 1. 1. PRIMVS articulus fidei hic est, quòd *in principio creauit Deus cælum & terram; mare, & omnia, quæ in eis sunt*, visibilia, & inuisibilia.
Ioan. 1. 3. *Omnia per ipsum facta sunt & sine ipso factum est nihil.*

1. Circa quod cogita. 1. quòd ante illud initium nihil extitit, nisi Deus solus; cætera nihil erant. Hoc fundamentum humilitatis
2. propriæ. 2. quòd creauerit non necessitate, non commodo suo, non bonitate creaturæ: sed sua impellente.
Prou. 16. 4. *Vniuersa propter semetipsum operatus est Dominus*
3. 3. quòd huius ordinis rerum exemplar ipse sibi fuit; non aliunde sumpsit; quòd ista, non alia: hoc modo, non alio fecerit; ipse sapientiâ & bonitate sua disposuit. Agnoscam, & gratus ero, quòd me inter ea esse voluerit, quæ ex nihilo euocauit, tot alijs sibi relictis in suo non esse.

PVNCTVM II.

Ex quatuor relucet ô-nipotentia. IN Creatione mundi elucet omnipotentia multipliciter.
1. 1. quòd ex nulla præcedente materia creauerit; efficientia autem creata
Rom. 4. 17. nihil agunt sine illa, *vocat ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt.*
2. 2. quod ex creatis rursum produ-

produxit alia, ex elementis plantas, & animãtes: quò disceremus potentiam illius super res à se factas. 3. quòd solus fecit; nec adhibito ministerio Angelorum. *Qui extendit cœlos solus*, ait Iob: nempe, vt solus agnosceretur auctor: & ita Sancti dant illi gloriam in cœlo, *quia tu creasti omnia; & propter voluntatem tuam erant*. 4. fecit sine resistentia, sine mora, verbo. *Dixit, & facta sunt*. ô sic ego obediam creatori! heu, sola resistit peruersa voluntas ô dic efficaciter, & fiet.

3. *Iob*.9.8.

4. *Apoc*,4.11 *Psal*.148.5

PVNCTVM III.

QVòD per interualla sex dierum perfecit, cum momento potuisset; ita voluit. 1. vt sapientiæ Diuinæ dispositio meliùs à nobis attenderetur. 2. vt rerum ipsarum consequentia, & necessitas cerneretur: dum aliæ per alias perficiuntur. 3 ad insinuandum, quòd ita fit in sanctificatione hominis, per quosdam gradus deducendo hominem ad perfectionem.

Mod⁹ creationis.
1.
2.
3.

MEDITATIO XVIII.

Circa id, quod initio temporis creatum est.

IN *principio creauit Deus cœlum & terram; terra autem erat inanis & vacua, & tenebræ erant super faciem abyßi; & spiritus Domini ferebatur super aquas.* *Genes*. 1.1.

PVNCTVM I.

Creatio cœli. IN Principio temporis creauit cœlum, corpus illud pulcherrimum & amplissimum,
Isai. 40. 12. quod quantum quantum est, *palmo ponderauit*, vt ait Isaias: & cùm sit perfectè sphæricum nullo fulciente stare iussit; omnes autem cœlestes orbes Empyreo circumdedit: qui foret aula & thronus Dei, sedésque sanctorum, tum Angelorum, tum hominum: vbi eis
Ps. 113. 16 manifestaret gloriam suam. *Cœlum cęli Domino: terram autem dedit filiis hominum*, pro tempore viæ & peregrinationis. *Beati qui habitant*
Psal. 83. 5. *in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.*

Porrò cœlum condidit non vacuum, sed refertum nouem ordinibus Angelorum, multitudine innumerabili, quos naturæ & gratiæ donis ornatissimos creauit; mox etiam donandos gloriâ: qui in auctorem suum conuersi, primo illo suæ creationis momento exultauerunt in Deo suo; nam de illis apud
Iob. 38. 7. Iob Dominus ait; *vbi eras, cùm me laudarent simul astra matutina, & iubilarent omnes filij Dei?* Astra dicuntur matutina; quòd in primo exortu mundi, & quasi diluculo extiterũt. Gratulabor, & congaudebo ipsis; atque ad Dei laudes celebrandas prouocabo: *Laudate*
Psal. 148. 2. *Deum omnes Angeli eius, Laudate eum omnes virtutes eius.*

PVNCTVM II.

Creatio terræ. SIMVL etiam creauit terram intra cœlum, & in centro illius posuit, & quasi appendit: sicut

ſicut dicit Iob: *& appendit terram ſuper nihilum.* & Iſaias: *appendit tribus digitis molem terræ, & librauit in pondere montes, & colles in ſtatera.* librata dicitur, quia in neutram partem reclinare poteſt; *fundata eſt ſuper ſtabilitatem ſuam, non inclinabitur in ſæculum ſæculi* Sic terra mea; corpus meum non degrauabit animum, ſi ſuper nihilum ſuum ſteterit; & cogitauero, quia terra ſum, & mox diſſoluenda. Iſai. 40. 12 Pſal. 103. 5.

Porrò terram operiebat abyſſus aquarum, vt non conſpiceretur: ita cor terrenum operiunt malorum gurgites. Quare ad Deum clamandum: *circumdederunt me aquæ Domine vſque ad animam: abyſſus vallauit me, pelagus operuit caput meum: ſed tu Domine Deus meus ſubleuabis de corruptione vitam meam.* Ioan. 2. 6.

PVNCTVM III.

TERRA, cùm creata eſt, *inanis erat, & vacua*, abſque omni ornatu plantarum, & incolentium animalium: Inſuper *tenebræ erant ſuper faciem abyſſi*: hoc eſt, ſpatium inter cœlum & terram, quod aquis ac nebuloſis vaporibus repletum erat, omni prorſus luce carebat. Geneſ. 1. 2. Ruditas terræ & aquæ.

Per hæc repræſentatur ſtatus hominis poſt Adæ lapſum; inanis à fine ſuo, fruſtratus fine, vacuus gratiâ & donis, tenebris peccati & ignorantiæ obrutus.

Cur aliter cœlum Empyreum, aliter terra initio producta ſit. 1. quòd cœlum ſignificat ſtatum gratiæ: terra autem conditionem hominis ex ſe ipſo. *vniuerſa vanitas, omnis homo viuens* 1. Pſal. 8. 6.

moviuens. 2. quòd cœlum Empyreum est sedes perfectorum, qui finem suum consecuti sunt: terra autem viatorum, & pergentium ad finem, & pro tempore tantùm habitanda. Nunc ego me peregrinū cogitabo in terra miseriæ: & suspiciam, quò tendam; *ascensiones in corde meo disponens in valle lachrymarum: donec videam Deum Deorum in Sion.*

Psal. 83. 6.

PVNCTVM IV.

Genes. 1. 2. Spiritus sanctus super aquas.

QVÒD *Spiritus Domini, ferebatur super aquas*; quas vocauerat abyssum, nimirum virtute tribuens: vt ex aquis gignerentur volatilia, & pisces, & terræ etiam fœcunditatem impertiens. Significabatur etiam sanctificatio aquarum ad regenerandos in Christo homines, quam postea Spiritus sanctus operaturus erat. Et quòd idem Spiritus peccatoribus, gratiâ vacuis & in obscuro positis, se communicat, vt ad meliorem statum reuocet. *Ferebatur*, inquit, quo significatur irrequieta cura prouidentiæ circa nos, & ferebatur quasi confouens aquas ad gignendum; sicut gallina sub alis pullos, vt succrescant & solidentur.

MEDITATIO XIX.

De opere primæ diei.

Gen. 1. 3.

DIXIT *Deus: fiat lux; & facta est lux: & vidit, quòd esset bona: & diuisit lucem à tenebris, appellauitque lucem, diem: & tenebras, noctem.*

PVN-

PVNCTVM I.

OPVS fuit luce in mundo,qui licèt omnem aliam accepiſſet perfectionem; ſine luce inutilis fuiſſet: nam eius pulchritudo non fuiſſet homini perfecta; nec homo ipſe ſuis functionibus, ad vitam neceſſarijs, commodè vti poſſet. Lux exhilarat omnia,præcipuè hominem, vnde Tobias dicebat, *quale gaudium mihi erit, qui in tenebris ſedeo, & lumen cœli non video?* per lucem quoque in mundo inferiori gignuntur, & fouentur omnia. Ergo gratias Deo agam pro hoc dono, & bene illo vtar,ad cognoſcendum Deum ex omnibus operibus ſuis. Contrà deteſtabor eos, qui abutuntur ad peccandum, vel, *qui oderunt lucem*, vt malefaciant, & *ne arguantur opera eorum.*

I. Lux corporalis.

Tob. 5. 12.

Ioan. 3. 20.

Eſt & lux ſpiritualis, quâ pellantur ex anima tenebræ peccati, & ignorantiæ, quâ Deum ipſum cognoſcimus, & agenda à nobis. *Signatum eſt ſuper nos lumen vultus tui Domine, dediſti lætitiam in corde meo.* per hanc gignuntur fouenturque virtutes. ô Pater luminum! gratias tibi ago pro hac p[illegible]mùm luce. ô fons luminis, *illumina tenebras meas.* Fias in me *ſicut lux ſplendens, quæ procedit, & creſcit, vſque ad perfectam diem.*

II. Lux ſpiritalis.

Pſal. 4. 7.

Pſal. 17. 29

Prou. 4. 18.

PVNCTVM II.

PRIMA die lux facta eſt; quia nec dies fuiſſet ſine luce; ac proinde principium dierum à creatione lucis eſſe debuit. Potuiſſet tamen creari poſt alium mundi ornatum; ſed voluit

I. Tria in luce perpendenda.

Psal.126.3 voluit in luce creare cætera, nam & in spiritualibus lux præcedit omnem actionem. *Vanum est vobis ante lucem surgere.* ô Domine, præueni me luce tua, quò te agnoscam & amem.
Sap.16.28. *Præueniam & ego solem ad benedictionem tuam, & ad ortum solis te adorabo*, nam ita faciendum monet Sapiens exemplo Israelitarum, qui manna ante ortum solis colligere debebant.

II. Nihil præter lucem prima die creauit; quã obire circum totum mundum voluit, diemque efficere. Sat operis pro vna die existimans, diem constituisse. Docemur & nos magnifacere lucem spiritualem, & bene diem esse collocatum, quo in luce profecerimus. Quod studium constanter adhibendum vsque
Eccl. 24.5. ad extremam vitæ periodum, quasi ad summum diei. O Sapientia, quę fecisti *in Cælis, vt oriatur lumen indeficiens*; oriatur, obsecro, in me etiam, vt nunquam occidat. ô *Lucifer, qui nescis occasum*, tu mihi nunquam occidas.

III. *Dixit, fiat lux.* Dixit Pater per Verbum suum, qui est eius Filius. *Vidit* Filius, qui est sapientia: *quòd esset bona*; & Spiritus sanctus qui est amor, complacuit in ea. Tota Trinitas vnus Deus, iussit fieri, & facta est; vidit & in opere complacuit. O Domine dic quoque vt in anima mea fiat lux.

PVNCTVM III.

Diuisio lucis à tenebris. DIVISIT *lucem à tenebris*: voluit vicissitudinem esse, vt die operarentur homi-
Dan.3.71. nes, & animalia, noctu quiescerent, in hoc e-

tiam gerens curam nostri. quare *benedicite lux & tenebræ Domino, nox & dies Domino.*

Sed & spiritualiter idem contingit. inprimis Deus est serena illa lux, de qua Ioannes, & *tenebræ in eo non sunt vllæ.* Et qui illam vident sancti, semper in luce sunt, absque vicissitudine tenebrarum. *Nox enim non erit illic*, ait Ioannes. At in terra alij ambulant sicut in die filij lucis, alij in nocte, quin idem homo nunc lucis, nunc tenebrarum filius est. Diuidet autem Deus inter vtrosque (nam *quæ societas luci ad tenebras?*) cum ad iudicandum venerit. O pertineam ad lucem, & ad hanc diem! 1 1. Ioan. 1. 5. Apoc. 21. 25 2. Cor. 6. 14

Præterea in ipsis iustis datur diuisio lucis & noctis: quin in vno atq; eodem, dum modò aduersa, modò prospera accidunt, & consolationum, ac desolationum vices alternant: feram vtramque sortem cum gaudio de manu Dei. 2.

Ipse, *qui dixit de tenebris lucem splendescere, luceat in cordibus nostris ad illuminationem scientiæ claritatis* Dei, *in facie Christi Iesu.* claritatis inquam, qualis relucet in facie Christi. *Væ qui dicitis, malum bonum, & bonum malum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras.* Non sic ego, sed quòd Deus lucem dixit, mihi erit lux, similiter de tenebris. 3. 1. Cor. 4. 6. Isai. 5. 20.

MEDITATIO XX.

De opere secundæ diei.

DIXIT Deus: *Fiat firmamentum in medio aquarum, & diuidat aquas ab aquis, & factum* Gen. 1. 6.

ctum est ita: vocauitque Deus firmamentum cælum, & factum est vespere & mane dies secundus.

PVNCTVM I.

Aëris elementum.

FIRMAMENTVM est aër fusus inter cœlum & terram, cuius elementi miræ sunt vtilitates: in eo stamus, & mouemur, respirationem & vitam ducimus per illum species rerum ad sensus deferuntur colorum, sonorum, odorum: & de cœlo lux transmittitur cum reliquo influxu planetarum; ibi coalescunt pluuiæ, niues, ros, & venti, ne siti inferiora torpescant, atque marcescant, in omnem partem adspirant. igitur & propter hunc gratias agam Auctori, quoties respiro.

Cur aët firmamentũ.

Cæterùm etsi est corpus tenuissimum, & maximè instabile, vocatur tamen firmamentum. quia constanter ac firmiter obit sua munia, & locum suum tenet, omnia replens, quocunque accessus datur, nec disiungi inter se corpora, vacuo interuallo, vllatenus sinens. Ergo assignatam stationem sibi immobiliter tuetur, non secus, atque ipsi cœli, licèt secundùm partes huc illucque agitatus.

PVNCTVM II.

nubes.

DIVISIT *aquas ab aquis.* oportebat enim discooperiri terram propter germina, & nihilominus irrigari ad fœcunditatem. in hunc ergo finem super áëra coëgit nubes, seu locum nubium, quæ sunt aquæ supra firmamentum.

Nec id modò sed nubes ipsas dispensat, & prouocat, promouetque, sicut placet eius pro-

uiden

uidentiæ. Nam apud Iobum de nubibus dicitur, *quæ lustrant per circuitum, quocunque eas voluntas gubernantis duxerit, ad omne quod præceperit illis super faciem orbis terrarum.* Et quasi glorians ait: *quis est pluuiæ Pater, vel quis genuit stillas roris?* O qui pluis super iustos, & iniustos, ne quæso ab anima mea subtrahas imbrem salutarem gratiæ tuæ. Iob. 37.12. &c. 38.28. Matt. 5.45

¶ Aliter etiam Deus est mirabilis in nubibus cœli, quòd tantas moles sustinet suspensas, cùmque defluere sinit, guttatim demittit, ne obruant animantes, & terram eluuione destruant. vtrumque Iob deprædicat: *Qui ligat aquas in nubibus suis, vt non erumpant pariter deorsum.* Iob. 26.8.

Ampliùs, nubes pro vmbraculo sunt, excipientes lumen solis, & ardores à terra arcentes. vnde illud: *frumentum desiderat nubes, & nubes spargunt lumen suum:* reflectunt videlicet, ne feriat aduratque fruges. En quot, & quanta bona ab huius diei opere. Iob. 37. 11.

PVNCTVM III.

FIRMAMENTVM appellauit cœlum. Nam aër aspectu similis est orbibus cœlestibus, vt nihil oculus distinguat. *Est* enim diaphanus pariter, & lucem, astrorumque influxus transmittit. Firmamentum hoc, seu cœlum, est anima iusti, illustrata à Deo secundùm intellectum, firma & stabilis in bono per gratiam, licèt conditione sua mobilis. *In* ea diuiduntur aquæ, dum spiritus cœlestia petit, caro autem ei subiecta obedit: sed & hæc à Cur firmamentum cœlum.

Psal. 83. 3. spiritu irroratur, vt etiam *exultet in Deum viuum.*

At cur Deus opus huius diei non approbauit, vt præcedentis? quia non illud hac die perfecit, sed sequenti, quoad aquarum diuisionem: postera enim die congregauit aquas inferiores in certa loca, vt detegeretur terra. Nempe docet, non qui cœperit, sed *qui perseuerauerit*, atque perfecerit, laude dignum. Mat 10. 22.

Aliqui putant, hac die peccasse Angelos, & separatos bonos fuisse supra firmamentum, à malis in abysso: de quibus apud Iob: *Ecce gigantes gemunt sub aquis, & qui habitant cum eis.* Iob. 26. 5. Atque in odium peccati illorum reticeri laudem huius diei. Adde, quòd hæc dies initium dedit disiunctioni diei à die, cùm sit secunda: Deus autem amat vnitatem, atque concordiim.

MEDITATIO XXI.

De opere tertiæ diei.

PVNCTVM II.

Genes. 1. 9. DIXIT *Deus: congregentur aquæ, quæ sub cælo sunt, in locũ vnum, & appareat arida.* Enituit

1\. In aquis maris patet Omnipotentia Dei. Omnipotentia. 1. quòd momento, aut imperceptibili tempore paruerunt aquæ voci creatoris. *Abyssus sicut vestimentum amictus eius*, nempe terræ: *super montes stabunt aquæ*: nam & hos operiebant. *Ab increpatione tua fugient, à voce tonitrui formidabunt.* Et quasi trepidæ festinatò parebunt. 2, quòd quamuis Psal. 103. 6

2\.

natu-

naturali inclinatione appeterent superstare terræ, eâ postpositâ recesserunt. O sic abnegare discam proriam voluntatem & propensionem. Et quando etiam ad humiliorem locum detrusus fuero, obsequar libenter *Non quæram*, cum Paulo: *quod mihi utile est, sed quod multis*. 3. quòd ibi se continent, nec excedant: *circumdabat mari terminum suum, & legem ponebat aquis, ne transirent fines suos.* de quo etiam gloriatur Deus apud Iob. *quis conclusit ostiis mare, quando erumpebat quasi de vulua? circumdedi illud terminis meis & posui vectem & ostia, & dixi, hic confringes tumentes fluctus tuos.* 1 Cor. 10. 33. 3. Psal. 103. 9.

Admirabor potentiam, & timebo, cùm dicat ipse: *me non timebitis; & a facie mea non dolebitis, qui posui arenam terminum maris* &c. Timebo offendere tantum Dominum, & dolebo, quòd toties offenderim. Tu Domine cor meum tanquam mare procellosum timore tuo, & protectione tua circumda, & contine. Sperabo in te: quoniam sic potens es, & *mensus es pugillo aquas.* Iere. 5. 22. Isa. 40. 12.

PVNCTVM II.

QVOMODO terra iussu Dei aperit amplissimos sinus ad recipiendas aquas, & repentè montes, vallesque exsiltunt. *Ascendunt montes, & descendunt campi in locum, quem fundasti eis: Qui commouet terram de loco suo, & columnæ eius concutiuntur?* quis non timeat à potentia illius. At & fiduciam concipiam, quando is promittit: *si habueritis fidem, dicetis mon-* Montes & valles. 1. Psal. 103. Iob 9. 6. Mat. 17. 19

monti huic : transi illuc, & transibit ; & nihil impossibile erit vobis.

2. Illud quoque Omnipotentiæ: quòd subitò terra ſiccata eſt, non per dies multos, vt poſt diluuium; nec immiſſo vento vrente, vt mare rubrum, ſed nutu Dei. ô exſiccet etiam in me humores prauarum cogitationum & af-
Iob.40.16. fectionum, ne locum inueniat ille, qui *sub-vmbra dormit, in ſecreto calami, & locis humentibus.*

3. Fontes. Sed ita Deus aquas congregauit in maria, vt quaſi venas in terra ipſa aperuerit, per quas aquæ dulces commearent. vnde fontium ac fluuiorum varietas, vel ex ipſis rupibus prodeuntium. Nec temporariæ ſunt ſcaturgines, ſed perennes. Et cùm flumina ex mari prodeant ſalſo, percolata dulceſcunt ad humanos vſus, qui multiplices ſunt, ad rigandam terram, ad potum animalium, ad lauandum, ad temperandum æſtum, ad ſanandos morbos: quare benedicite Deo maria, flumina, fontes, terra, montes, & colles.

Poſtremò terram ipſam ita diſpoſuit, vt pars eſſet pinguis, ad alendas plantas, & fruges; pars dureſceret in metalla, quorum varia foret vtilitas. pro quo etiam gratias agam.

Cur nihil de metallis. Verùm hæc non ſunt recenſita, vti reliqui terræ fructus, quòd intra terram abdita ſint, & nolit Deus eorum nos cupiditate teneri.
Psal.16.14 nam in cupidos dicetur: *Domine à paucis de terra diuide eos in vita eorum.* Hoc eſt, ne partem illi habeant cum electis tuis, qui ſunt pauci. quoniam inhiarunt & repleuerunt ſe theſauris, quæ tu extra oculos poſueras, ne concupiſcerentur.

PVNCTVM III.

VBI terra detecta fuit, placuit Deo & dixit: *Germinet terra herbam virentem.* Noluit ornatum terræ differre in diem alterum, sed postquam aquis quasi vestimento fuerat nudata, noluit rudem relinquere, sed superuestiri meliori veste. Ita vult exuere nos veterem hominem, vt statim nouum nos induat. neque plantas ex nihilo creauit, sed ex materia terræ produxit, quia vult nos cooperari ad iustificationem nostram. sed quæ, & quomodo fecit ex terra? multa, & mirabiliter. 1. Produxit innumerabiles species plantarum, herbarum, florum, nec quiduis vbique, sed conuenienter ad clima, cœlique temperamentum. Sic omnia suauiter disposuit. Vnde etiam dona gratiæ attemperat naturis, vt suauius, & constantius operentur homines. 2. Perfecit totum momento, per omnia terræ spatia, subitòq; apparuit terra conuestita pulcherrimè. vnde ait: *pulchritudo agri mecum est.* 3. Produxit jam perfecta, non per incrementa, quia ita decet Deum. vnde arbores extitere subitò adultæ, folijs, fructibusque decoræ. O, sic domine perfice me: *facilè est enim in oculis tuis subitò honestare pauperem* 4. Talia fecit, vnde nobis vtilitates maximæ prouenirent. nam & sunt, quæ singulos sensus oblectant, & vitam sustentant, & vtraque non vnius generis, sed multiplicia. quin ad curandos morbos virtutem indidit mirificâ, & quæ carere fructu videntur, vt quædam arbores, habent vsus necessarios ad ædificia, ad instrumenta varia conficienda, ad alendum ignem. Et quæ ipsi per se homini non sunt v-

Gen. 1.11. Plantæ

Dei prouidentia erga creaturas. 1.

2. *Psal.* 49.11.

3.

Eccles. 11,23

4.

Psal. 103. 14. 27. — sui. seruiunt bruris in commodum hominis: *qui produxit fœnum iumentis, & herbam seruituti hominum, omnia à te expectant ut des illis escam in tempore aperis tu manum tuam, & imples omne animal benedictione.*
5. — 5 Ut commodum foret perpetuum, dedit plantis virtutem seminalem ad propagandum se.

Psal. 115. 12 — Ergo his tot, nominibus *benedicam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi.*

PVNCTVM IV.

Genes. 2. 8. Paradisi terrestris excellentia — INTER hæc *plantauit Paradisum voluptatis* hac ipsa die, in sedem peculiarem hominis, antequam ipsum conderet. 1. Is locus fuit
1. in optima cœli temperie, & terræ qualitate.
2. 2. Omnigenis consitus plantis ad omnem oblectationem & alimentum. ut carnium usus
3. nunquam foret. 3. In medio erat lignum vitæ à morte & corruptione præseruans, donec fuisset Deo visum, transferre hominem ad statum
4. immortalem. 4 Interfluebat amœnissimus fluuius, & saluberrimus ad potum, atq; ad fœcundandam eam terram, qui mox in quatuor partiebatur, ad vicinas circum oras
5. irrigandas. 5. Fuit locus haud dubie amplissimus, ad plurimorum incolatum, instar prouinciæ alicuius. Gratus existam, quia non Adæ soli, sed mihi etiam Paradisum hunc condidit Deus. Et quando inde eiectus sum, adipiscor pro eo cœlestem illum amisi interueniente culpa originali, quã iam deletã per Baptismum, satago, ne proprijs actibus excidã a spe cœlestis. Conserua me Domine in Ecclesia tua tanquam in paradiso deliciarum, &

præbe fructum ligni vitæ in cibum, quo præseruatus, tandem assumar ad te, vbi viuis & regnas in æternum.

PVNCTVM V.

ET *vidit Deus, quòd esset bonum*, quidquid hac die fecerat. Bona sunt, quæ Deus in alimentum hominis creauit; vsus autem aliquando malus esse potest: quando scilicet prohibetur, vt lignum scientiæ boni & mali, ad probationem obedientiæ, vel cùm ob alios fines, vel ab Ecclesia, vel sponte interdicitur ad mortificationem carnis, vel cùm inordinatè rebus vtimur. Alioqui omnis creatura bona est, & *nihil reyciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur enim per verbum Dei & orationem.* Nam verbo diuino approbatur, vt bonum, & oratione in sumendo benedicitur.

Omnes res bonæ.
Vsus malus
1. Tim. 4. 4.

Inter alia spinæ & herbæ mortiferæ creatæ sunt, sed hæc etiam ipsa bona sunt, si non homini, aliis saltem animantibus, vel ob alios fines vniuersi. quin ipsi homini conducunt pro antidotis. & tandem instrumenta sunt iustitiæ Diuinæ, cui etiam seruiunt res alioqui nobis vtilissimæ, vt aqua, dum suffocat, ignis dũ exurit. Quare, vt ait quidam, omnes creaturæ dicunt homini: *accipe, redde, fuge.* Accipe beneficium, redde debitum, fuge supplicium. quasi dicat: si non ob beneficium, saltem ob supplicium bene vtere.

MEDITATIO XXII.

De opere quartæ diei.

PVNCTVM I.

Commoda ex sole. QVOD creauit solem, luminare maius: in quo multa insunt miranda. 1. magnitu-
1. do lucis, vt ad eius ortum obfuscentur reliquæ stellæ, qui & fons lucis dicitur, quòd ab
2. eo astra eam mutuentur. 2. lux eius perpetua est & constans, absque vlla variatione: quod lunæ non conuenit.
3. 3. amplitudo corporis, vt sexies millies superet lunam, terram
4. autem centies. 4. efficacitas, quâ momento totùm hemisphærium peruadit sua luce: motu verò diurno diem conficit, totam obiens illustransque terram.
5. 5. vis calefactiua,
6. qua omnia gignit, & viuificat. 6. distinguit tempora: facit annum proprio motu; & in eo statas temporum varietates, veris, æstatis, autumni, hyemis. Ob hæc vocatur *vas admi-*
Eccl. 43. 2. *rabile, opus excelsi*: per excellentiam *procedit vt sponsus; exultat vt gigas ad currendam viam.*
Psal. 18. 6. Est symbolum Diuinitatis. quare dicitur: *In sole posuit* DEVS *tabernaculum suum.* Et conueniunt DEO multò ampliùs prædictæ solis excellentiæ. Anima quoque perfecta est
Cant. 6. 9. quasi Sol, *electa vt Sol*, & radios fundit bonorum operum.

PVNCTVM II.

Lunæ excellentia. ITEM creauit lunam, luminare minus: cuius sunt excellentiæ. 1. Magnitudo aspectabi-
1. lis, & pulchritudo singularis, cum plena est, à sole,

à sole, & à quo suum lumen accipit; quòd non intra se continet, sed noctem pro sole illustrat. 2. Æquabilis respectus ad solem, à quo pars ei obiecta semper illustratur. *crescens mirabiliter in consummatione*, vt ait Sapiens. hoc est, sensim deficiens, donec consummetur eius lux. 3. Vires habet magnas in mare, & corpora, quas experimur. 4. Suo motu efficit menses, varietates temporum inducit, & particulares effectus gignit.

2. Eccl. 43. 8.

3.

4.

Symbolum est animæ sanctæ, de qua dicitur: *Pulchra vt Luna*, nam respicit semper Solem iustitiæ, & ab eo illuminatur, crescit in consummatione, dum proficit in cognitione propriæ obscuritatis, & vilitatis, vsque ad defectum luminis, nihil se habere de suo intelligens. Crescit vicissim in studio virtutum, *vsque ad perfectam lucem*. O, decrescam per veram humiliationem, crescam autem, vadens de virtute in virtutem!

Cant. 6. 9. Luna symbolum animæ sanctę.

PVNCTVM III.

CREAVIT etiam stellas, in quibus mira sunt. 1. Multitudo innumerabilis, vnde pro magno dicitur de Deo, *qui numerat multitudinem stellarum, & omnibus eis nomina vocat*, qui admirabiliter eas disposuit, tanquam aciem castrorum ordinatam: *nec deficiunt*, vt ait Sapiens, *in vigiliis suis*. 2. Præsunt etiam nocti cum luna, ac mirificè cœlum ornant, *species cœli gloria stellarum, mundum illuminans in excelsis Dominus*. Præterea dirigunt nauigantium cursum, & viarum duces sunt. 3. Influunt

Stellarum excellentiæ.

1. Ps. 146. 4. Eccl. 43. 11.

2. vers. 10.

3.

unt in hæc inferiora, etsi nobis minùs nota
Bar. 3. sunt illarum vires. de ijs dicitur: *in verbis sancti stabunt ad iudicium*, nempe paratæ ad agendum secundùm inditam ipsis à Deo vim, & præscriptum. & alibi: *vocatæ sunt, & dixerunt: adsumus, & luxerunt ei cum iucunditate eius, qui fecit illas.*

Pro his gratias agam, & laudabo Deum,
Dan. 12, 3. porrò *qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellæ fulgebunt in perpetuas æternitates.* quantò pulchrius erit cœlum empyreum à gloria sanctorum! quàm ibi ordinatissimè disponentur secundùm merita cuiuscunque! Luceam nunc in Ecclesia militante, item in uigilijs meis, vt illuc transferar aliquando.

PVNCTVM IV.

VIDIT *Deus, quòd esset bonum.* Vtique Domine, & eo vsque bonum, & pulcherrimum est, vt aliqui pro Deo habuerint hasce
Sap. 13. 3. creaturas. At *si horum specie delectati, Deos putauerunt: sciant quantò his dominator eorum speciosior est. Speciei enim generator omnia hæc constituit.* Igitur in hoc ipso errore disce, qualis quantusque sit Deus in se, qui sic in effectis suis est admirabilis. Ama illum, qui istam pulchritudinem produxit ad obsequium tuum.
Deut. 4. 19. nã monet Moyses: *Attende, ne fortè eleuatis oculis ad cælum, videas solem, & lunã, & astra: & errore deceptus, adores ea, quæ creauit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus, quæ sub cælo sunt.*

PVN-

PVNCTVM V.

ELEMENTVM quoque ignis non est omittendum. quod cœlis proximum est: sed à Moyse non commendatum, nec commemoratum, quòd non sit nobis conspicuum. Licèt autem ignis ille ab inferiore differat: huius hîc proprietates considerare opportunum fuerit, quòd Soli persimilis sit. 1. Vicem solis noctu supplet intra ipsa cubilia. 2. Pro sole per hyemem distante calefacit fouetque corpora. 3. Impertit se sine diminutione sui, cùm ignis ignem accendit. 4 Plurima cōmoda præstat, tanquam quędam vniuersalis causa: decoquit cibos, purgat metalla, absumit humiditates, emollit, liquatque dura, & plura alia præstat; vt deceat inde glorificare datorem.

Creatio ignis. Eius commoda. 1. 2. 3. 4.

Ergo *confitemini Domino: quoniam bonus, qui fecit luminaria magna, solem in potestatem diei, lunam & stellas in potestatem noctis*, quin & ignem, *vt luceret eis per noctem* Ps. 135. 1. 7

Ignis est symbolum Diuinitatis: vt in aduentu Spiritus sancti consideratum fuit, & nunc in eo, quòd supplet defectus creaturarum, vt dictum de igne, cùm humana desunt auxilia, & communicat seipsum liberaliter.

Accedite ad eum & illuminamini, & facies vestræ non confundentur. Psal. 33. 6.

MEDITATIO XXIII.

De opere quintæ diei.

PVNCTVM I.

Gen. 1. 20. Pisces.

PRODVCANT *aquæ reptile animæ viuentis.* Ad hoc imperium repleta sunt maria, & flumina piscibus supra numerum terrestrium, & volatilium animantium, figurâ & specie diuersissimis, magnitudine excedentibus quæuis terrestria. *Hoc mare magnum & spatiosum*

Ps. 103. 25.

manibus: illic reptilia, quorum non est numerus, animalia pusilla cum magnis: illic draco, quem formasti ad illudendum ei. & hæc ad vsum & delicias hominis, & oblectationem in capiendis.

Gen. 1. 26. Cap. 9. 2.

Vt præesset, inquit, *piscibus maris.* & Noë dixit: *omnes pisces maris manui vestræ traditi sunt, & erunt vobis in cibum.*

Atque vt beneficium esset perenne, benedixit illis, dicens: *Crescite & multiplicamini, & replete aquas maris.* Lauda potentiam atq; prouidentiam.

PVNCTVM II.

Gen. 1. 20. Aues.

ET *aquæ producant volatile super terram, sub firmamento cœli.* Ex eadem materia, qua pisces; sed subtiliori, & magis aërea, vt aër etiam concurreret ad animantes, quarum sedes erat. agnosce potentiam.

Commoda

At prouidentiam ex commodis. Aliæ aues delicatè nutriunt nos, aliæ cantu demulcent, aliæ plumis suis ornant, aliæ docent, dum artificio-

tificiosè nidos construunt, prouident pullis, tempora obseruant. Et Deus ipse talibus se similem facit: Aquilæ *prouocanti pullos ad volatum*; Gallinæ *congreganti sub alas*. Discere autem vult nos ex miluo agnoscente tempus suum; & turture, hirundine, cyconia; *populus autem meus non cognouit iudicia Domini*. Vtimur quibusdam ad venandum alias, & sagacitatem ab eis discimus: Apis verò qualis industria, quod regimen, quæ vtilitates? Deut. 32. 11 Mat. 23. 27 Ier. 8. 7.

Gratias agam: imitabor aues pernicitate in Diuino seruitio, volatu ad cœlestia, & reliquâ industriâ.

PVNCTVM III.

VIDIT, *quòd bonum esset*. Probauit Deus, conuenit, vt simul aquæ, & aër replerentur, & ornarentur, quia sunt affinia. ita Deus benefacit coniunctis charitate, sed & significatur, quòd ex regeneratis aquâ baptismi alij in sæculo manent, alij cœlestem vitam amplectuntur: *ex aquis ortum genus partim remittens gurgiti, partim leuas in aera*. duplex est vita, actiua, & contemplatiua; priores sunt, vt Martha; qui turbantur circa plurima, vt qui in mari; posteriores, vt Magdalena, quæ partem optimam elegit; vtrosque probat Deus; sed hos maximè; illi in salsis & amaris aquis manent, quia pœnitentiæ lachrymis opus habent assiduis: istorum etiam lachrymæ sunt aquæ dulces, vt ex quibus aues extiterunt. priùs narratur de piscibus, quia in actiua priùs exerceri oportet. & Lia prior ducta fuit, quâ Rachel.

Benedixit eis, vt multiplicarentur: vtraque vita gignit Christo filios: sed actiua plures, vti & pisces, quàm aues; & Lia, quàm Rachel; sed hæc perfectos. Cupiam iungere vtramque, vt & vna die pisces & aues.

MEDITATIO XXIV.

De opere sextæ diei.

PVNCTVM I.

Genes. 1. 24 DIXIT Deus: *producat terra animam viuentem.* 1. post aquas, & aërem repleuit terram animantibus, ex ipsa similiter productis pro imperio, alia aliis potissimùm locis, vt conueniebat naturis. ac de alimento conuenienti prouidit illis, & quidem singulis. Quanta potentia, & prouidentia! 2. tria recenset genera: iumenta, sic dicta, quòd iuuent hominem; vt sunt domestica, reptilia, à motu; bestias syluestres & feras. In quouis genere diuersas species, & verò multa, cum miris proprietatibus. de quibus gloriatur Deus apud Iob, & de prouidentia circa illa. quantò ampliorem habeat hominis, propter quem illa! 3. commoda ex eis multa, & magna percipit homo: nutritur, vestitur, calceatur, ornatur, iuuatur, docetur: *Vade ad formicam piger.* Gratias agam pro bono concesso ipsis animantibus, quæ nequeunt per se agnoscere Auctorem: & quia id est totum meum.

1. Animalia terrestria.

2. Tria genera.

Iob. 38. Ex tribus seq:

3. Commoda

Prou. 6, 6.

PVNCTVM II.

VIDIT, *quòd esset bonum*: etiam reptilia, licèt venenata, & bestiæ, licèt noceant: nam

nam ita subiecerat homini, vt nisi peccasset, lædi nequiuisset. Et nunc iustitiæ instrumenta: sed & in iis conspicitur prouidentia: dum non lędunt, nisi permissu, vt significat Sapiens: *creatura tibi factori deseruiens, exardescit in tormentum aduersùs iniustos: & lenior fit ad benefaciendum pro his, qui in te confidunt.* Sap.16, 24

Deinde docent hominem, quid sequendū, aut fugiendum: *estote prudentes, sicut serpentes;* & à iumento discimus subijci diuinæ legi. *vt iumentum factus sum apud te.* Contrà verò vitare stoliditatem: *Homo cùm in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & nolite fieri, sicut equus & mulus.* Mat.10.15 Psal 72.22 Psal.48.13 Psal. 31. 9.

PVNCTVM III.

CVR non benedixit terrestibus animalibus, sicut aliis. 1. Quia eadem die erat facturus hominem eique benedicturus: & in homine etiam istis, vt quæ cum homine in terra habitarent. 2. Quia benedictio istorum pendebat ex iustitia hominis. Quare Iudæis promisit multiplicationem vtilium animalium, si legem custodirent, aut contrà fore, vt deficerent, feræ autem, & venenata augerentur. Attamen ibidem similiter de fructibus terræ loquitur, & aliæ etiam animantes possunt cedere ad præmium & pœnam. Deut 28. 1. c. 32. 24.

Intelligam, quòd passiones brutales in homine inualescunt, cùm secundùm voluntatē rationalem ipse non est subiectus Deo: contrà verò debilitantur, & cicurantur, obsequentesque

teſque fiunt rationi, cùm Deo homo ſubiacet adeo, vt etiam iuuent ad virtutem, & *caro* ip-
Pſal. 83. 3. ſa *exultet in Deum viuum.*

MEDITATIO XXV.

De creatione hominis.

PVNCTVM I.

Creatio hominis. EADEM die cum beſtijs creauit hominem, vt commonefaceret humilitatis, dum cõſiderat, ſecum illis participare naturam animalem, & ſenſitiuam.

Deus in creatione viuentium cœpit ab imperfectioribus, & ſenſim ad perfectiora progreſſus eſt. quo monemur profectus quotidiani in virtutibus; & vt cantemus DEO quotidie canticum nouum, ex nouo profectu.

Poſtremò creauit hominem, vt perfectiſſimum, & in quo omnem naturam copulabat, & cuius causâ erant cætera ac ita, vt ſtatim eis frui poſſit, veniens ad habitationem plenè inſtructam.

PVNCTVM II.

Myſteria. 1. ALITER in creatione hominis loquitur Deus. 1. non ait; FIAT, aut, *producat terra*, quòd homo ſecundùm animam non fieret ex aliquo, ſed à ſolo Deo ex nihilo. quo monemur, vt & ipſum ſuper omnia diligamus, à
Pſal. 79. 15 quo ſolo ſumus. ô Deus, *perfice vineam hanc*
2. animam iſtam, *quam plantauit dextera tua.* 2. ait,

ait, *faciamus*. ad insinuandum mysterium diuinarum personarum, quarum imaginem refert homo; & quasi deliberarent de creando homine, quem præuiderent fore ingratum, & tanto reparandum opere, & tamen concludunt: *Faciamus*. Quid tibi retribuam! 3. mo- 3.
nemur, omnia cum consilio agere, præsertim grauia. *Fili, sine consilio nihil facias: & post* Eccl 32.24
factum non pœnitebis: Consiliarius autem sit tibi vnus de mille; Eccl. 6. 6. Deus potissimùm. *Consilium meum iustificationes tuæ*. Psal. 18.24 Secundùm has consilia captanda. 4. Insinuat, se facere hominem 4.
tanquam capacem consortis cum Deo ipso, & amicitiæ illius. Nempè *deliciæ* eius ab initio Prou. 8, 31.
fuerunt *esse cum filiis hominum*.

PVNCTVM III.

EXCELLENTIÆ sex, secundùm quas anima hominis est imago Dei. Excellētiæ 1. Deus est 1.
Spiritus, & ita inuisibilis, & indiuisibilis, proinde totus in quauis rei parte; & dat esse, vitam & motum rebus. Sic anima nostra inuisibilis est, & indiuisibiliter existens in quauis corporis parte, dans singulis vitam, & operationem, pro cuiusque partis exigentia. Ps. 103. 29
Auferes spiritum eorum & deficient, & in puluerem reuertentur. gratias ago, quòd talem mihi dederis, vt adorem te in spiritu, & veritate. Da, Rō. 18. 13.
vt etiam *spiritu facta carnis mortificem*. 2. Quòd 2.
sit immortalis, vt à corpore non pendeat vita eius; & eo pereunte, Spiritus redeat ad DEVM; qui dedit illum, à quo recipit locum, pro meritis: O DOMINE, qui mihi dedisti Spiritum immortalem secundùm naturam, da etiam secundùm gratiam.

quæ eſt vita beata. Porrò Deus eſt immortalis per ſuam eſſentiam; homo per participationem; ac ita ex voluntate Dei pendet.
1.Tim.1.17 *Soli Deo immortali & inuiſibili honor & gloria.*
3. 3. Anima refert Trinitatem, quòd vna exiſtens, habet tres potentias, intelligendi, memorandi, quæ intellexerit, & volendi. Et ſicut Pater intelligendo producit Verbum, & amando cum Filio producit Spiritum ſanctum: ita anima format Verbum ipſius Dei, & amorem ſpirat in illum.

Tres potentiæ animæ.

4. 4. Prædita eſt libertate, quod ſequitur ex præcedenti, vt à nemine cogi queat.
5. 5. Eſt capax ſapientiæ & gratiæ, vt à ſolo Deo expleri poſſit.
6. 6. habet Dominium in omnia viſibilia, & eſt finis proximus illorum: nam & compendio continet in ſe totum mundum, vt Deus eminentiſſimè omnia poſſibilia. Hæc eſt dignitas hominis: Cuius eſt imago hæc? ſi Dei, redde eam Deo. Agnoſce homo dignitatem tuam.

PVNCTVM IV.

QVOD DEVS creauit hominem ad ſimilitudinem ſuam, ſecundùm gratiam & dona ſpiritualia. Vnde dicitur: quòd *Deus fecerit hominem rectum.*
Eccl.7.30 Nam opera Dei ſunt perfecta, cùm ergo homo capax eſſet ſupernaturalis ſimilitudinis cum Deo, conueniebat, vt talis conderetur, accepit autem perfectam.
1. 1. Quia anima perfectè ſubdebatur Deo, per gratiam.
2. 2. quia dominabatur appetitui per iuſtitiam originalem, vt nullam ſentiret rebellionem.
3. 3. in ipſum corpus redundabat im-

immortalitas, qua posset non mori. nec mortuus fuisset homo, nisi Adam peccasset. Hæc data primis parentibus, at & mihi, & omnibus in illis, ex diuina dispositione, si Adam perstitisset. quare, vt pro acceptis, seu mihi exhibitis gratias agam.

PVNCTVM V.

QVOD Deus fecit hominem aliarum rerum Dominum. quam dignitatem miratur Dauid: *quid est homo, quòd memor es eius? omnia subiecisti sub pedibus eius*. vnde eis vti potest pro libitu, & mactare pro vsu, vel ad voluntatem: *Dominamini*, inquit, *piscibus* maris, &c, quare etiam adduxit ea ad Adam, velut ad homagium ei præstandum, & vt nomina imponeret. Excellentiæ hominis. *Ps.* 8. 5.

Post peccatum etiam ius habet vtendi, & industriam á Deo accepit, vt sibi subijciat, etiam feras, vt ait S. Iacob, *Omnis natura bestiarum, & volucrum & serpentium, & reliquorum domantur & domita sunt à natura humana*. Vtinam & passiones bestiales ego domarem, in animalibus significatas, in piscibus concupiscentiam carnalem, in volatilibus ambitionem & superbiam, in serpentibus cupiditatem terrenorum, in feris, & bestijs iram & vindictæ appetitum. Vna est *lingua*, quam *nemo domare potest*, vt idem subijcit Apostolus. *Iacob.* 3. 7.

MEDITATIO XXVI.

De formatione corporis Adæ, & inspiratione animæ.

PVNCTVM I.

Corpus formatum ante animam.

QVOD DEVS voluit seorsim narrari formationem corporis, & quidem priùs quã animæ infusionem. Nempè, vt intelligeretur, cùm reliquæ animantes ex terra sint secundũ animam & corpus, hominem non nisi secundùm corpus. Non creauit autem ex nihilo; sed *formauit ex limo*, vt intelligeret fragilitatem suam, & quòd ex se mortalis sit.

Documenta. Eccl. 10. 9. Rom. 9 20. Isai. 64. 8. Iere. 18. 6. Genes. 3. 19

Hinc 1. humiliabitur, sibimet dicens: *quid superbis terra & cinis?* 2. non obloquetur Deo, quidquid sibi eueniat: *Nunquid dicet figmentum ei, qui se finxit, quid me fecisti sic?* 3. confidit: & *nunc, Domine Pater noster es tu, nos verò lutum, & fictor noster tu, & opera manuum tuarum omnes nos. Ne irascaris Domine satis.* 4. vt me resignem Deo, *ecce sicut lutum in manu figuli, ita vos in manu mea, dicit Dominus.* 5. Vt cogitem, vas istud confringi per peccatum, & in suum redigi puluerem, *puluis es, & in puluerem reuerteris.*

PVNCTVM II.

Corporis excellẽtiæ. 1.

OMNIPOTENTIA Dei in corpore humano formando ex tam rudi, vilique materia. 1. quia tot & tam diuersis partibus tamque dalicatis constat, & coaluerunt omnes momen-

momento: *Domine omnia ossa mea dicent. Quis similis tibi?* Eadem membra in vtero formantur ex vili quoque materia, sed per interuallum, à Deo tamen, vt mater Machabæorum professa est. *Non ego membra campegi, sed mundi Creator, qui formauit hominis natiuitatem.* 2. Quòd tam pulchrum corpus, & complexionis tam eximię in iustam magnitudinem subitò eduxerit, cùm aliàs per triginta annorum incrementa perfici soleat. 3. quòd figurâ erectum, & spectans in cœlum, quò mens & & cor sustolli debent. At sunt, quos alligauit Sathan, vt mulierem illam, quam Dominus soluit, & inclinati ad terram incedunt, nec possunt sursum respicere. quòd tametsi ob perfectam complexionem corpus formatum est nudum, & inerme, cùm reliqua animalia vestita, & instructa ad sui defensionem ferè sint, à natura tamen defectum hunc omnem supplet industria, qua pollet homo, ad se contegendum, muniendumque.

Psal. 34 10

2. Mac. 7. 22.

Eccl 11. 5.

2.

3.

Luc. 13. 16

PVNCTVM III.

ET *inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ.* quo inprimis significatur, animam hominis non esse ex terra, vt corpus, vel ex alia quapiam re productam, sed creatam à Deo ex nihilo, atque ex præcordiis Dei procedere, ex amore singulari, & per os eius, quod de sapientia diuina dicitur: *Ex ore altissimi prodij,* nempè quòd anima sit imago Dei, vt ipsa sapientia: sed hæc increata, & consubstantialis. Tanta est animæ nostræ nobilitas; de qua gloriari oporteat, non de prosapia ma-

Genes. 2. 7.
Anima ex nihilo.

Eccl. 24. 5.

iorum, & glorificare largitorem, & illuc contendere, vnde exiuit, nempè ad Deum, in eoque esse per charitatem.

Animam vocat *spiraculum vitæ*, quia inspirata corpori, facit illud viuere, & respirare, quod est signum vitæ. *In faciem* autem inspirauit, quia in ea vigent præcipui sensus & ipsa respiratio, quibus maximè vita constat. Igitur quoties respiro, suspirabo ad illum, qui respirationem dat mihi. Nam sicut corpus absque animæ spiraculo non potest viuere, ita nec anima mea, nisi Deo illam conseruante, & quasi semper spirante.

Vita Gratiæ. Cogita etiam esse aliam vitam spiritualem gratiæ, quam similiter inspirat Deus, & fortè ideo in Hebræo dicitur. *quòd inspirauit spiraculum vitarum*: hoc est, vitæ naturalis, & gratiæ. nam primus homo accepit simul ambas, creatus in gratia. Quanquam & naturalis vita est multiplex, vegetans, sentiens, & rationalis. Ad significandam inspirationem vitæ gratiæ, Christus dedit *Spiritum sanctum per insufflationem*. (Ioan. 20.22) Nam Spiritus sanctus sanctificator animarum procedit à Patre per os Filij, tanquam diuinus flatus. O hunc, Deus, assiduè mihi afflа, vt hac vita viuam.

PVNCTVM IV.

QVIS sensus Adæ, vbi se primùm, & creata circumspexit, cœlos, solem, astra, & conuestitam terram amœnitate admirabili? vbi in paradisum inductus? vbi animalia ad eum adducta? quibus & nomina dedit? & acceperat diuinitus scientiam, qua æstimare posset

posset donorum magnitudinem! O quid erit in cœlestem illum Paradisum introduci! & tantò meliorem mundum spectare!

PVNCTVM V.

CVM aues, & terrestria animalia Deus creauerit in vtroque sexu: hominem non item; sed virum tantùm. 1. quòd homo creabatur, vt Deo vacaret, non generationi; etsi id tunc erat necessarium ad propagationem; sed quasi per accidens. vnde & in sopore ex eius latere Eua est producta: quòd coniugium non debet impedire studium orationis, & *qui habent vxores, sint tanquam non habentes.* 2. ad fouendam inter nos charitatem: quòd ex vno omnes, ex vno Patre in cœlo, & ex vno Patre in terris. Vnde Malachias: *Nunquid non vnus Pater omnium nostrum? numquid non vnus Deus creauit nos? quare ergo despicit vnusquisque fratrem suum?* 3. Significatur vnus Pater in esse gratiæ, Christus Dominus Pater futuri sæculi: ex huius latere sopiti, in cruce formata est Ecclesia, dum sanguis & aqua fluxit in lauacrum regenerationis, quo ista ædificatur, & efficitur *sine ruga & macula*; ex quo capite tantò plus ad mutuum amorem excitari debemus.

Creatio viri prior. 1. 2. 1. Cor. 7. 29. Malachiæ 2. 10. 3. Ephes. 5. 27

MEDITATIO XXVII.

De approbatione totius operis, ac de Sabbatho.

PVNCTVM I.

Reflexio Dei super opera sua.

POST opera singula, *vidit Deus, quòd essent bona*: in fine autem reflectens se super omnia, vidit: *quòd essent valdè bona*, nempe vnaquęque res in se bona fuit, & in ordine ad perficiendum mundum, qui ex illis constat, valdè bonus.

Solus Deus potest ita loqui de omnibus suis operibus: tùm etiam Christus, qui peccare non potuit, quòd esset Deus: de quo dicitur: *benè omnia fecit.* & B. Virgo, quæ non peccauit, ex singulari priuilegio. Alij quantumuis iusti: *in multis offendimus omnes.* Debemus opera nostra examinare, primò singula, vbi aliquod perfecimus; deinde ad vesperam, quæ per diem; tertiò in fine hebdomadæ pro confessione; quartò quotannis pro generali; demum in fine vitæ, vt *Princeps huius mundi in nobis, quod suum sit, inueniat nihil.*

Marc. 7. 37

Iacob. 3. 2.

Ioan. 14. 30

PVNCTVM II.

Benedictio diei septimæ.

DIE *septimo requieuit ab omni opere, quod patrarat.* Non quasi non posset plura facere; sed, quia iam istud perfectum erat. Nec requieuit in ipsis creaturis, vnde nihil accepit; sed in se ipso gaudens, quòd expleuisset æternum suum consilium creandi mundum. Sic ego in Deo, non in creaturis quietem ponam, lętari licet de illis: nam & *lætatur Deus in operibus suis.* Et *delectasti me Domine in factura tua, & in operibus manuum tuarum exultabo.* Sed non requiescere in illis, verùm ad Deum referre. *Requieuit* Deus, non quasi laborasset; sic mihi ne sit labori, propter Deum operari.

Psal. 103. 31.
Psal. 91. 5.

Et

Et benedixit diei septimo. Dei est benedicere, benefacere. Cessauit à creando, sed non à conseruando, & gubernando, quod fecerat, sed ex tunc vsque modò semper operatur, quæ est noua benedictio. Creaturæ quoque ipsæ secundùm acceptam virtutem deinceps operari cœperunt, atque ad fines suos tendere: neque enim conditæ sunt, vt cessarent, ac imprimis homo ipse, cui præcipuè sanctificatus est dies Sabbathi, vt moneretur æternæ quietis, & sabbatismi, quò adspirare deberet.

PVNCTVM III.

PRÆCIPIT Deus Iudæis: *memento, vt diem Sabbathi sanctifices:* idque ad memoriam beneficij creationis. Huic successit dies Dominicus in memoriam renouationis, quā sua redemptione Christus perfecit, & illius, quam speramus in resurrectione corporum, & gloria cœlesti. Porro sanctificatur dies Dominicus. 1. abstinendo à peccatis, quæ sunt opera maximè seruilia. Nam *qui facit peccatum, seruus est peccati:* nec maior potest esse ingratitudo, quàm tunc offendere Deum, cùm recolenda est memoria illius beneficiorum. 2. meditando acceptum beneficium per exercitium orationis. 3. laudando Deum etiam voce, quod fit in Ecclesia, quò conuenire oportet, *cantantes in cordibus nostris, & gratias agentes Deo, & Patri misericordiarum per Christum.* 4. offerendo sacrificium, quod fit ad cultum Dei in gratiarum actionem, & ad impetranda beneficia. Offerre autem cum sacerdote quis-

Exod 20. 10 Mysterium cessationis ab omni opere.

Ioan. 8.35.

Colos. 3.16

que debet, iungendo intentionem suam, & preces, vt acceptabile fiat Deo sacrificium, nobisque salutare. Addi etiam debet sacrificium spiritus contribulati, & cordis contriti, nec non sacrificium iustitiæ, & bonorum operum, quia non sufficit cessare à seruilibus, nisi adijciamus bona.

Quando nos ita sanctificamus diem, vicissim Deus benedicet illi diei, replens nos benedictionibus cœlestibus, ac etiam temporalibus. Ergo *conuertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi*: recole accepta, adspira ad futura.

MEDITATIO XXVIII.

De conseruatione rerum, & dependentia à Deo.

PVNCTVM I.

Omnes pendent à Deo.

OMNIA pendent à Deo in conseruatione sui esse, quæ est quasi continuata quædam creatio, sicut lumen in aëre, vt sole subtrahente concursum, statim pereat; ita, &c. Hoc est, quod Paulus ait: *portansque omnia verbo virtutis suæ*. Et Isaias: *conseruata sunt, & nunc creata sunt, & non ex tunc.*

Heb. 1. 3. Isai. 48. 6.

Hinc *fiduciam* concipiam ex Deo, vt ille: *Nos in omnipotente Deo confidemus, qui potest & venientes aduersus nos, & vniuersum mundum vno nutu delere.*

Mach. 8. 18

Item *timorem* à tam potenti, cùm iustus sit. *Corripe me Domine, verumtamen in iudicio, & nõ in furore tuo, ne fortè ad nihilum redigas me.* Quomodo

Iere. 10. 24.

modo timerem offendere eum, qui me tribus digitis appensum teneret in sublimi.

Item affectum concipiam *humilitatis*: cùm ex me non subsistam, nisi quà sustentor, & simul *charitatis* erga sustinentem me.

PVNCTVM II.

AD conseruationem etiam hominis concurrunt omnia à Deo creata, cœli, astra, motores, elementa, & tot alia; vnde cibus, & quæcunque faciunt ad conseruationem hominis. quod in particulari applicabo ad quasuis res, quibus vtor pro sustentatione, & commodo, quæ licèt exiguæ, non extant tamen absque multis causis, tùm particularibus, tùm vniuersalibus, à cœlo, &c

Beneficia ex conseruatione.

Item quòd Deus nunquam aliquid in nihilum redigit, sed ex vno aliud existere facit, nec peccatores & dæmones ipsos: quamuis aliquando dixerit: *pœnitet me fecisse hominem.* *Genes.* 6.7.

Item quòd multa nos latent beneficia Dei, pro conseruatione nostra auertendo pericula mille: nec est malum, quod aliquis patitur, quin ego similiter possem: latere autem ea vult, vt doceamur benefecere, non quæsita laude.

PVNCTVM III.

QVOD res omnes pendent à Deo, non in esse tantùm conseruando, sed vt operari possint. Vbi admiranda omnipotentia, quæ assistit omnibus in operando, ac si vni tantùm.

Actiones rerum à Deo pendent.

Appli

Applicabo mihi, discurrendo per singulas operationes meas. *Omnia opera nostra operatus est Dominus in nobis.* Et *Pater meus vsque modò operatur.* Et hæc assistentia est infallibilis, nisi quando subtrahat ad gloriam suam manifestandam. vt cum *ignis non combussit tres pueros in fornace*; & concurrit ad ipsasmet actiones, quibus inest culpa; ne deroget humanæ libertati. O, ego non abutar tuo concursu ad malum. ac siquidem *in te mouemur & sumus*: quod ago, & sum, tibi seruiat.

Isa: 26. 12. Ioan. 5. 17. Dan. 3. 50. Act. 17. 28.

Hinc humilabor, quòd nihil planè agere ex me possum. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid á nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est.* &, *sine me nihil potestis facere.* Vt homo non glorietur: *Numquid potest gloriari securis contra eum, qui secat in ea? Ergo humiliamini sub potenti manu Dei, vt vos exaltet in tempore visitationis.*

2. Cor. 3. 5. Ioan. 15. 5. Isai. 10. 15. 1. Pet. 5. 6.

MEDITATIO XXIX.

Quid sit prouidentia, & quæ bona ex ea proueniant.

PVNCTVM I.

Quid prouidentia? 1.

PROVIDENTIA est dispositio mediorum, per quæ fines suos consequantur res creatæ, ac præsertim homo. Vbi. 1. considerandū, in Deo ex parte intellectus inesse illi perfectā notitiā finium & mediorum, nec non & impedimentorum, quæ obici possunt, & qua ratione eis occurrendum. vnde ex ignoratione

ne non potest falli diuina prouidentia, sicuti potest humana. *Cogitationes mortalium timidæ, & incertæ prouidentiæ.* 2. Ex parte voluntatis, quæ est summè bona, voluit rebus præfigere excellentissimum finem, qualis est manifestatio suæ gloriæ; sed præterea singulis rebus proprium & accommodatū, cum opportunis mediis: homini autem, vt & *Angelis*, claram sui visionem, qui finis supra naturam est. 3. Ex parte potentiæ nihil Deo deest ad præstandum, quod ordinauit. Quare prouidentia vtitur his tribus: *Sapientiâ, Bonitate, Potentiâ*: quibus tanquam tribus digitis sustinet mundum.

Sap. 9. 14.
2.
3.

Hæc ad me applicabo, atque ita *omnem sollicitudinem proyciam in ipsum quia ipsi est cura de me. Dilectus meus mihi, & ego illi*, ipse mea curabit, ego, quæ illius sunt.

1. Pet. 5. 7.
Can. 2. 16.

PVNCTVM II.

Bona Prouidentia Dei.

QVòD Diuina prouidentia est mihi omnia; dat esse vt mater; gestat vlnis vt nutrix; instruit vt pædagogus, est vt Magister, Consiliarius, Rector, *Amicus*, Medicus, Iudex, Pastor: & quæcunque officiorum genera cogitari possunt, ex charitate, & misericordia, prouidentia mihi præstat. *Ab* eadem proficiscitur quidquid animæ, & corpori boni obuenit: mala autem auertit, vel ex eis eripit.

PVNCTVM III.

Curam gerit suorum

PROVIDENTIA Dei. 1. Tota est circa creaturas: non etiam circa se, cum nihil aliunde accipiat, 2. Est circa singula vel minutis-

nutissima; *Pusillum & magnum ipse facit, & æqualiter cura est illi de omnibus.* vnde confidam. 3. Per se exequitur etiam prouidentiam, quia etsi vtitur ministerio, tamen ipse adest omnibus, & sine illo nihil fit, etiā ex liberis. 4. Nihil casu euenit respectu prouidentiæ Diuinæ.

MEDITATIO XXX.

De prouidentia in gubernatione mundi.

PVNCTVM I.

PROVIDENTIA in creatione mundi recolenda. antequam ipsum hominem conderet, ædificauit priùs illi domum.

PVNCTVM II.

Iob.34.13. QVi creauit, idem gubernat. *Quem constituit alium super terram?* ait Iob, & Sapiens.
Sap.14 3. *Tua pater prouidentia gubernat* à principio omnia. Communicat tamen partem aliquam cum creaturis. quare, *qui potestati resistit:*
Rom.13.2. *Dei ordinationi resistit.* ipse autem vt supremus gubernator, dirigit illos ipsos ministros suos.

PVNCTVM III.

Excellentia gubernationis. EXCELLENTER gubernat. 1. Vt Pater. & ita suauiter dans rebus propensionem ad fines, ad quos eas dirigit. Vnde homini
1. indidit ad virtutem inclinationem, cumque ab appetitu retardari posset: ideò cum iusti-
2. tia originali eum creauit. 2 Efficaciter: vt face-

facere possit, vt velimus, quod ipse vult, salua libertate. 3. Iustè: cùm alioqui sit Dominus absolutus, & quiduis possit de creatura: hinc supplicia & præmia proponit, & reddit pro merito. 4. Vtiliter: impertit participationem suæ bonitatis, conseruat, promouet ad profectum. *Dominus regit me, & nihil mihi deerit.* imitentur, qui regunt, has proprietates prouidentiæ circa suos. 3. 4. *Psal.21.1.*

PVNCTVM IV.

EXTENDITUR ad omnes creaturas à supremo Angelo ad vermiculum. *Numerati sunt capilli, nec vnus perit, neq; folium sine voluntate Dei.* *Luc.21.18* *Mat.10.30*

MEDITATIO XXXI.

De prouidentia in victu, cultu, & bonis fortunæ.

Sumitur hæc meditatio ex verbis Christi, Matth. 6. Luc: 12.

PVNCTVM I.

NE *sollicitisitis animæ vestræ, quid manducetis, neq; corpori vestro, quid induamini* quæ sollicitudo reprehenditur. 1. De superfluis ad vitam, vel statum. 2. Si non in tempore. 3. Si malo modo, cum iactura spiritualium, aut præ illis, aut per media illicita, aut ob malos fines, aut si in eis constituitur finis. 4. Si anxia, & cum turbatione, vt Marthæ: quia est signum inordinati affectus *Mat.6.25.* Nimia sollicitudo.

ad

ad rem, & parum fiduciæ erga prouidentiam Dei. Examinabo me de his, ne sim, vt cui
Luc.12.20 dicitur: *stulte, hâc nocte repetent animam tuã, & quæ parasti cuius erunt?* sequar illud: *Omnẽ*
1.Pet.5.7. *sollicitudinem proijcientes in Deum, quia ipsi est cura de vobis.* non tamen reprehenditur debita diligentia in prouidendo, quæ careat prædictis vitiis.

PVNCTVM II.

Mat.6.25. Pro anima sollicitum esse.

RATIO reddita à Christo: *nonne anima plus est quàm esca; & corpus plus quàm vestimentum?* tria insunt. 1. Quòd præstat anima escæ, corpus vestimento, quibus continentur omnia ad vitam & cultum. 2. Quòd sicut ex Deo habemus animam & corpus, ita ex eius dispositione venit, quod egeamus escâ, & veste. 3. Quòd qui dedit illa, dabit ista, ac proinde ei fidendum. Collige hinc, quòd escâ & cultu vtendum, quatenus non obsint
Rom.14.20 potioribus, sicut ait Paulus: *noli propter escã*
Mat.16.26. *destruere opus Dei; &, quid prodest homini, si vniuersum mundum lucretur; animæ verò suæ detrimentum patiatur?* Item; collige vniuersè, quando præbet Deus aliquod insigne donum, daturum etiam quæ illuc spectant. Sic Paulus:
Rom.8.32 *qui filium suum tradidit, quomodo non omnia cũ illo?* sic qui ad perfectionem vocauit, dabit media, & qui seipsum in Sacramento ad alimentum, etiam, corporalem cibum. Item collige, quòd siquidem de cibo & amictu Deus prouidet, etiam curam gerit eorum, vnde ista nobis proueniunt, agrorum, pecorum, &c.

&c. nec non pluuiæ, venti, & influxuum, vnde illa pendent. Itaq; vt propriam rem Deus curat.

PVNCTVM III.

ALTERA ratio ab exemplo animalium. *Respicite volatilia cœli, & considerate coruos: quia non seminant, neque metunt, neque congregant in horrea, & Pater vester cœlestis pascit illa: nonne vos pluris estis illis?* de coruis Iob: *Qui præparat coruo escam suam, quando pulli eius clamant ad Deum, vagantes: eò quòd non habeant cibum*: & tamen illi non sunt filij, sicut vos: & sunt tantò viliores. Deinde aues non serunt, neq; metunt: & tamen habent. *Aquila contemplatur escam, & pulli eius lambunt sanguinem*, quo nutriuntur. hirundines per aëra pinguescunt: depone ergo anxietatem. Mat. 6. 26. Luc. 12. 7. Iob. 38. 41. Iob. 39. 29.

Pariter nutrit. *Tu das escam illorum in tempore oportuno, qui das iumentis escam ipsorum: catuli leonum vt rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Ergo *iacta super Dominum curam tuam: quia ipse te enutriet.* Ps. 144. 15. Ps. 103. 21.

PVNCTVM IV.

QVIS *vestrum cogitans potest adijcere ad staturam? Si ergo nec quod minimum est, potestis, quid de cæteris solliciti estis?* Statura cuique decreta est à Deo, & succrescit, ipso nihil agente: quid ni det nutrimentum ad eam necessarium? & dat sæpe modis occultis, vt magis aduertamus eius prouidentiam. Item ait: sicut frustra est sollicitudo pro statura; ita pro esca: si Deus non prouideat. Frustra ergo an- Psal 54. 25 Mat, 6: 27. Luc. 12. 26

geris. Hinc etiam collige, quemcunque contentum esse debere etiam staturâ, & alijs corporis qualitatibus, vti à Deo. *ipse fecit nos, & non ipsi nos.*

PVNCTVM V.

Mat. 6. 28. DE *vestimento quid solliciti estis?* omnia viuentia vestiuit Deus, pisces squamis, aues plumis, pecora lanis, aut dura cute, plantas etiam cortice. Hominem autem vistiuit iustitia originali; qua tutus erat, & nihil indecori inde patiebatur. *Hac* exutus per culpam cum esset, prouidit de pellibus, docuitque modum se vestiendi. adeo non deserit hominem prouidentia, quamuis gloriosam stolam abiecisset.

Considerate lilia agri; nec Salomon sic fuit coopertus in omni gloria sua. Non ex animalibus sumpsit exemplum; sed ex floribus, qui sunt ornatissimi. 1. Vt indicaret, non ad necessitatem tantùm, sed etiam & splendorem prouidere de vestimentis. 2. quòd si rem mox interituram sic ornat, quantò magis tibi prouidebit. *si fœnum agri, quod hodie est, & cras in clibanum mittitur.* Potest referri ad reprobos mox perituros: quos non destituit prouidentia sua: quomodo Electos?

PVNCTVM VI.

Mat. 6. 31. Luc. 12. 29 NOLITE *solliciti esse dicentes: quid manducabimus?* toties abducit à superflua sollicitudine, tanti id facit. Lucas addit: *& nolite in sublime tolli.* 1. vetat sollicitudinem de excellenti-

lentia nominis, honoris, dignitatum. 2 ne de talibus inflemur, si obueniant, Deo largiente. 3. ne supra nostram paruitatem eleuari optemus, aut procuremus. 4. ne in astra cœli curiosè intenti, inde speremus; sed à Deo, *in cuius manu sunt sortes nostræ*, & qui eas temperat. 5. ne velut absorpti præ sollicitudine incedamus. 6. ne quasi vices Dei nobis arrogantes, ac si nostrâ curâ assequi possimus sine Deo. Psal. 30. 16

Addit duas rationes 1. *Hæc enim omnia gẽtes inquirunt*, qui prouidentiam negant, dicentes: *quid enim nouit Deus? nec nostra considerat*; vel etiam carnales, qui facto ipso dicunt: *quomodo scit Deus?* 2. *Scit enim Pater vester cœlestis, quia his omnibus indigetis.* Scit, est Pater, & potest. Hæc basis fiduciæ. quòd si secus acciderit, quàm opto; *Non contristabit iustum quidquid ei acciderit*: dum reputat, ex prouidentia diuina venire. Iob. 22. 13. Psal 72. 11 Luc. 12. 30 Prou. 12. 21

PVNCTVM VII.

QVÆRITE *ergo primùm regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adijcientur vobis.* Ordo seruandus, vt promereamur Deo curæ esse. *primum*: Hæc prima cura & præcipua, & cuius causa curæ cæteræ. *Quærite*: non ait, sollicitι estote: quia & in hoc vitanda anxietas ex diffidentia. Mat. 6. 33.

Regnum Dei, cœleste & æternum, vbi cum Deo regnetis, sed & vt ipse modò regnet, longè lateq́ in hominibus, & in te.

Et iustitiam eius: quia hæc est medium absolutè necessarium, perueniendi ad regnum.

Et hæc omnia adijcientur vobis, promissio est

Psal.33.11 certa. *At diuites eguerunt & esurierunt: inquirentes autem Dominum non deficient omni bono.* quòd si defectum patiantur; certò credant ita eis expedire.

Non ait; *quærite regnum Dei*; & postea hæc alia. quia nec tunc vult sollicitè quæri. sed

1.Cor.7.31 *qui vtuntur hoc mundo, tanquam non vtentes sint*, nec ait: dabuntur vobis; sed *adijcientur*, vt auctuarium; non, vt præmium.

PVNCTVM VIII.

EXTRA ordinem etiam Deus prouidet de talibus, ad testandam suam curam Filiis I-

Exod.16. srael *pluit manna*.40.annis *petra* potum dedit,

35.c 17.6. *vestimenta & calceamenta non sunt consumpta.*

Deut.29.5. Eliam aluit mane, & vesperi, *carnes & panes*

3.Reg.17.6 *per coruum* suppeditando, alioqui voracissimũ; sic peccatores, alioqui cupidi, Deo agente, nutriunt seruos Dei.

Ibidem Aliàs per pauperem viduam, cui nihil erat, sed locupletauit eam, vt posset alere seruum suum. Prouidet suppeditando pijs, vnde alant seruos Dei.

Item per Angelos: sic Eliæ fugienti apposuit Angelus panem, & aquam. Et alius portauit Habacuc in Babiloniã ad Danielem cum prandio. Tres hi modi singularis prouidentiæ.

MEDITATIO XXXII.

De prouidentia Dei in aduersis & malis, tum culpæ, tum pœnæ.

PVNCTVM I.

OMNIA mala, tum culpæ, tum pœnæ cadunt sub Diuinam prouidentiam, quæ nouit ex omnibus elicere bonum, præsertim triplex. 1. manifestat Deus suam excellentiã in subueniendo malis. 2. Conseruatio mundi id fert: quæ ex vicissitudine pendet, dum alia corrumpuntur, generantùr alia. Sic naturalis inimicitia inter animalia ipsa, vt alia ex aliis nutriantur. 3. peculiare bonum hominis, tum naturale, tum supernaturale; quodvtrumque ex malis contrarijs perficitur: nam virtutes inde eminent. itaque inter mala intendam animum ad bonum, quod Deus inde elicit.

Aduersa cur obueniant. 1. 2. 3.

PVNCTVM II.

DE prouidentia in Diaboli impugnationibus. 1. sine permissione Dei nihil potest, nec in porcos. cùm autem permittit, certo id limite, vt nihil vltra possit. 2. cùm dæmon intendat perdere nos; Deus elicit bonum, vt sic ad orationem, mortificationem, aliasque virtutes exercendas excitemur; & vnde volebat nos ad luxuriam, vel impatientiam impellere, reddamur in vtroq; solidiores. 3. attemperat impugnationem viribus

Diaboli tentationes. 1. 2. 3.

1. Cor. 10. 13. naturæ & gratiæ: *vt possimus sustinere*; cùm & proficiamus inde: idest autem per viros spirituales, & per Angelos, & per internas inspirationes ac motus. Hinc non attendam ad Dæmonem impugnantem, sed ad Deum permittentem, de cuius manu venit: vt Iob,
Iob. 2. 20. qui dicebat, *Dominus dedit, Dominus abstulit.* Deinde non respiciam ad mala, quæ Dæmon spectat; sed ad bona, quæ Deus inde parat mihi conferre.

PVNCTVM III.

Persecutiones hominum. DE prouidentia circa mala, quæ ab aliis hominibus patimur. 1. quòd nihil possunt, nisi quantum Deus suo consilio sinit:
1. *passer non cadit in terram sine patre vestro; nec est*
Mat. 10. 29. *in obliuione coram Deo. Sed & capilli vestri nu-*
Luc. 12. 6. *merati sunt; nolite ergo timere.* Ubi duplex ratio continetur: quia, si vitæ passerum est tanta cura Deo, & si capillus nihili in numerato est, quantò magis homo, & quæ huius præci-
Zacha. 2. 8. pua sunt? *qui tetigerit vos, tangit pupillam ocu-*
Psal. 16. 8. *li mei.* Ergò custodi me, vt pupillam oculi tui.
2. *sub vmbra alarum tuarum protege me.* 2. quòd Deus inde nobis procurat bonum, contrarium malo intento ab aduersariis: & illosmet aliquando iuuat. Sic Ioseph per occasionem venditionis exaltatus est; & fratribus succurrit; quod vtrumque ipse obseruat. proinde
Gen. 50. dicam: *Obmutui, quoniam tu fecisti.* Et vt Da-
Psal. 38. 19. uid de Semei; *Dominus præcepit ei.* dicitur præ-
2. Reg. 16. 10. cipere: quia permittit consultò in bonum tuum.

PVNCTVM IV.

DE Prouidentia circa mala corporis, siue communia, siue priuata, & ex quacunque causa, siue naturali, siue malitiosa, sive incuria. Quia *non est malum in ciuitate, quod Dominus non fecerit.* 1. Igitur cogitabo, minuta quæque euenire ex prouidentia, & in numerato esse apud Deum. *A Deo est omnis medela. Vita & mors à Deo sunt. percutit & sanat, mortificat & viuificat.* 2. ista permitti in bonum animæ, dum sic purior fit à culpis, vincit passiones, exercet virtutes. *virtus in infirmitate perficitur:* & *libenter gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi.* Quare si caro refugit, dicam: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis, vt bibam illum.*

Corporis aduersitates.
Amos. 3.6.
Eccl. 38.2. & 11.14.
Oseæ. 6. 2.
1.*Reg.*2 16
2.*Cor.*12.9
*Ioan.*18.12

PVNCTVM V.

DE Prouidentia circa mala animæ; quorum alia sunt inuoluntaria, pugna carnis & spiritûs, vagæ cogitationes, & inordinati motus, oborientes ex peccato originis. quæ relicta sunt ad exercitium virtutum, & meritum. & Deus dat gratiam. Alia sunt voluntaria, quæ permittit, vt constet humana libertas; & inde surgit homo humilior, cautior, feruentior. Alia, vt à malis, qui peccant, exerceantur boni, & perficiantur. Item vt bonitatem suam ostendat, expectando peccatorem, & recipiendo; vel iustitiam, puniendo. Denique omnia cooperantur in bonum iustis, qui ex alienis etiam peccatis fiunt cauti, & ex venia aut poena laudant misericordiam, aut iustitiam.

Animi miseriæ.

Denique multa nos latent diuinæ prouidentiæ effecta, ob quæ laudari debet, & gratiæ agi.

MEDITATIO XXXIII.

De Prouidentia in orationibus exaudiendis.

PVNCTVM I.

Oratio medium impetrandi. *Mat.* 7.7.

ORATIO est medium à Deo institutum ad obtinenda bona omnia, & auertenda omnia mala, sancitũ a Deo infallibili promissione: *Petite, & accipietis.* Est autem medium efficacissimum, quia nititur Diuinâ promissione; suauissimum, quia nihil facilius, quàm petere. & quidem à nostri amantissimo; & vniuersalissimum, quia valet ad omnia. Item per hoc medium Deus manifestat suas perfectiones, communicando se, miserando, remunerando, & mirabilia patrando supra naturam. Item quæ creauit, perficit per hoc medium, amoliens nocitura, & indulgens proficua. temperiem aëris. multiplicationem segetum & animalium, &c.

PVNCTVM II.

PROVIDENTIA concedit petenti vtilia, alioqui negat, pari charitate *Si filius petierit panem, numquid Pater dabit ei lapidem?* Et quando res petita non expedit, dat tamen aliud melius, vt Paulo petenti, vt *stimulus carnis à se discederet.* data est gratia ad vincendum.

Matt. 7 9. *Luc.* 11.13 2.*Cor.* 12.8

PVN-

PVNCTVM III.

DAT opportunè; vel statim, si expedit; vel differt in tempus opportunius; cùm non sumus dispositi ad accipiendum; vel ob alias causas: & perseueranti præbet copiosius, vt illi *petenti tres panes, dedit quotquot habuit necessarios, ob improbitatem.* Luc. 11. 8.

PVNCTVM IV.

PROVIDET omnibus hoc medio: *Omnis qui petit, accipit*; & ita singulis attendit, ac vni soli: & oblectatur orantium concursu, quin vrget nos. *petite, quærite, pulsate*: quia desiderat nobis bene facere, nec exterius tantùm prouocat, sed intus mouet, *quod oremus nescimus. sed spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.* Nec peccatores excluduntur, dum benè petunt, rem bonam, ob finem bonum, amoto obice rei petitæ, & perseueranter. v. 9. Rom. 8. 26.

MEDITATIO XXXIV.

De prouidentia in custodia Angelorum.

PVNCTVM I.

CUR assignauerit Angelos Custodes. 1. vt intelligamus, quantopere nos amat, quantiq; facit, & quàm cupit incolumitatem nostram, vt non satis ei fuerit, quòd cœlũ & reliqua homini seruiant, nisi etiam *admi-* Causæ. 1. Amor Dei.

Heb. 1. 14. *nistratorios spiritus* exhiberet *propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis.* quare cauete, ne contemnatis vnum ex pusillis, quos tanti ipse facit:
Mat. 18. 10 vt *Angeli eorum videant faciem Patris.* Quid ergo mirum, quòd *subiecerit alia omnia sub pedibus eius; & paulò minùs ab Angelis* hominem fecerit: quando illos etiam ministros fecit
2. Infirmitas nostra nostræ salutis? 2. quia imbecilles eramus, & multis periculis cincti; ac, licèt per se poterat custodire: decuit potiùs per Angelos.
Psal. 90. 13 *Non accedet ad te malum, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo; quoniam Angelis suis Deus mandauit de te:* quidnam? *vt custodiāt te in omnibus viis tuis*, in omni loco & negotio: *in manibus portabunt te: ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum*, præseruabunt à periculis. Nec vni, sed pluribus *Angelis mandauit de te.* 3. Propter Dæmones, hostes inuisibiles: vt vicissim auxiliatores inuisibiles haberemus,
4. Reg. 6. 17 *plures sunt pro nobis*, aiebat Elisæus.

PVNCTVM II.

QUOD omnibus omnino hominibus exhibetur hoc beneficium: non prædestinatis tantùm, sed etiam reprobis; nec iustis tantū, sed peccatoribus, quia vult omnes saluos fieri. & cùm vnus Angelus sufficeret toti ciuitati, aut regno, vult tamen singulis proprium assignare; qui vbiq̃ue adsit, vt pædagogus; idq̃ue ab ipso conceptu, quo nomine neminem contemnam, sed magis honore afficiam. Vitabo offendere quemcunque reuerentiâ Angeli ipsius. Ampliùs, non singulis tantùm suum præfecit, sed ciuitati,

Regno, cœtui proprium: qui ipse curam gerit singulorum, etiam vt membra eius corporis; nec non peculiarem Principibus & capitibus congregationum; & non ex infimo tantùm ordine; sed etiam ex Archãgelis, Principatibus: denique, qui præsint etiam singulis speciebus rerum conseruandis.

PVNCTVM III.

QUOD Angeli magna voluptate præstant hoc ministerium. 1. præcipuè, quia ita Deus vult, quo ipso illud habent pro honoratissimo. Videre licet in *Raphaele, ex septem vno, qui Tobiam* duxit; nec minùs cupidè mancipium custodit, quàm alius regem. *Potentes virtute ad faciendum verbum illius.* 2. ex charitate erga hominem, quem vident sic amari à Deo. Ideo *Angelus* vetuit *Ioannem*, ne *se adoraret; conseruus tuus sum, & fratrum tuorum, qui habent testimonium Iesu.* In hoc glorior: ac ita pro vno de vobis tractari volo, nõ iam pro spiritu cælesti, & beato. 3. quia cupiunt repleri sedes malorum Angelorum: vnde magnum *gaudium in cœlo super vno peccatore pœnitentiam agente.* hinc vrgear ad profectũ, vt lætificem Angelum meum; & ne contrà contristem.

1. *Tob.* 12. 15.
Ps 102. 20.
2.
Apoc. 19. 10. *&c.* 22. 9.
3.

PVNCTVM IV.

BONA spiritualia à custode Angelo. Is, quòd videat faciem Dei, habet notitiam necessariam ad prouidendum; & pro bonitate sua volunt, ac etiam possunt, si quando eis non

Vigilantia.

non constet de voluntate diuina, contingit, vt contraria velint donec innotescat. Sicut
Dan.10.13 inter Angelos Israëlis & Persarũ. Ergo *ne di-*
Eccl.5.5. *cas coram Angelo, non est prouidentia, ne fortè iratus Deus dissipet cuncta opera manuum tuarum.*

Officia tria
Isa. 6.6. Tria sunt eorum officia, *purgare, illuminare, perficere. Purgant* ab erroribus, & peccatis abducendo, & ad id remedia suggerendo: *Seraphim accepto calculo ignito tetigit labia Prophetæ, & auferetur,* inquit, *iniquitas tua. Illuminant* per illustrationes internas, atque ad virtutũ, exercitium permouent. *Suggerunt* etiam, vt discere velimus à spirituali Magistro, & hunc edocẽt. *Perficiunt* per exercitia vnitiua homines cum Deo, & orationes nostras Deo of-
Psal.137.1 ferunt. *In conspectu Angelorum psallam tibi.* Denique auertunt à nobis pericula. *Immittit*
Psal.33.7. *Angelus Domini in circuitu timentium eum, & eripiet eos.*

PVNCTVM V.

PROVIDET etiam in temporalibus & corporalibus, quatenus expedit saluti, vt videre est; in Raphaële. Hinc 1. intelligam, quantum illi debeam, vt meritò dicere possim
Tob. 6.4. cum Tobia: *si me ipsum tradam tibi in seruum,*
c. 9. 2. *non ero condignus prouidentia tua.* 2. geram illum assiduè in oculis, & cauebo, ne qua re oculos eius offendam, & quoniam aliquando ex latere discedit, accersam amicè. 3. Consulam in dubijs, implorabo in difficultatibus, gratias agam sæpè, gratulabor ipsi de suis bonis, & in tempus mortis conciliare curabo defensorem, quòd maximè fiet, si in uita ipsi obtemperauero.

MEDI-

MEDITATIO XXXV.

De prouidentia in reparatione hominis per Christum.

PVNCTVM I.

CONSIDERANDA prouidentia erga hominem in statu innocentiæ. Nam creauit Adamum, vt caput totius generis, quo persistente in iustitia, facilè etiam cæteri. nam ex Iustitia originali carebant triplici impedimẽto, rebellione carnis, & spiritûs, ærumnis mortalitatis, & impugatione ab extrinseco inimico. nam etsi dęmon oppugnare potuit, at non sicut modò, ipsum corpus alterando, & ingerendo phantasiæ species, sed exteriùs tantùm propendo & suadendo. *Primi parentis lapsus quãtus*

Porrò etsi homo hanc prouidentiam à se auertit peccando, non illum tamen deseruit Deus, sed aliam orsus est excellentiorem. nec enim permisisset illum labi cum toti9 generis ruina; nisi reparandi modum habuisset. fuit etiam sic magis occasio ostendendi bonitatem suam, quando etiam inimicis benefaceret, & eundem solem oriri faceret super eos, quem propter amicos condiderat. Elegit autem ex pluribus istum modum, vt ipse per se in assumpta carne fieret Redemptor.

PVNCTVM II.

COMPARATIO delicti, & doni. quantò præstat Christus Adæ, tantò donum delicto, 1. in statu primo nati fuissent infantes *Gratia maior post lapsum.*

in gratia, nunc in maiori per Christum renascuntur, & ea non gratuita, sed debita infinitis
2. Christi meritis. 2. tunc homines caruissent rebellione, nunc etiam illam vincere possunt
3. per Christum. 3. caruissent miseriis mortalitatis, nunc istę sunt materia virtutum maximarum, & in fecilicitate reponuntur, postquã
4. Christus pro nobis illas experiri voluit. 4. Misericordia vicit miseriam, & plus potuit Christus conferre, quàm Adam auferre. vnde sunt, qui nobis inuidere possent, qui tunc erant futuri, quia non solùm expiamur à delicto Adæ, & à proprijs, sed amplissimis fauoribus cumulamur, pro quibus Deus homo factus est, & passus, tanquam admirabile sacrificium perfecit, & Sacramenta instituit.

PVNCTVM III.

CHRISTUS ipse gubernat nos, vt caput
1. Cor. 1. 30 nostrum, qui *factus est nobis sapientia, iustitia, sanctificatio, redemptio.* 1. Est gubernator sapientissimus, qui perspicit necessitates nostras, & quomodo subueniendum; propensiones nostras, & quomodo obsecundandum, qui & nos sapere facit, non *sapientia*
Rom. 8. 10 *mundi, sed Diuina, quam dat omnibus affluen-*
Iacob. 1. 5. *ter: Terra enim repleta est scientiâ Domini, &*
Isai. 11. 9. *omnes sumus docti à Domino.* 2. est iustissimus
Ioan. 6. 45. in se: per excellentiam iustus, in quem non potest cadere peccatum, qui proinde gubernat in iustitia, illuc spectans, vt iustificet
Psal. 71. 7. multos. de cuius tempore dictum est: *in diebus*
Isai. 48. 28. *bus eius orietur iustitia & abundantia pacis* Et,

attenu-

attendent mandatis eius, & fiet illis sicut flumen pax eorum, & iustitia eorum sicut gurgites maris. 3. Sanctissimus: Sanctus Sanctorum, de cuius plenitudine omnes accipiunt. Hoc est, non solùm iustitiam impertit, quâ mundamur à peccatis, sed sanctitatem, quâ assimilamur Deo. *Sancti estote, sicut ego Sanctus sum.* *1.Pet. 1,16* 4. Potentissimus, ad saluandum ab inimicis, à peccato, diabolo, & mundo, & ad nos asserendos in libertatem spiritûs.

MEDITATIO XXXVI.

De prouidentia in Ecclesia fundanda.

Circa illa verba: *Sapientia ædificauit sibi domum*: Prouerb: 9.

PVNCTVM I.

FINIS Ecclesiam fundandi fuit, vt in ea esset remedium à peccato, & inferno, quæ sunt maxima mala; & adeptio gratiæ, & gloriæ, quæ sunt illis contraria: qui vt esset velut quædam domus voluptatis Filio Dei, ad conuersandum cum Filiis hominum in terris. Quòd si pro vita corporali tuenda tam mira fecit, quantò mirabiliora pro spirituali? præsertim cùm corporalia nonnisi propter spiritualia prouiderit. *Ecclesiæ finis.*

PVNCTVM II.

MEDIA ad finem reduci possunt ad septem, *excidit columnas septem*, 1. est *fides*, *Media salutis.* *Sap.3.1.*

des, vt cognoſcant te ſolum verum Deum, & quem
1. *miſiſti Ieſum Chriſtum* Nam *ſine fide impoſſi-*
Ioan. 17. 3. *bile eſt placere Deo.* Nec *aliud nomen eſt ſub cæ-*
Heb. 11. 6. *lo, in quo oporteat nos ſaluos fieri, quàm Chriſti.*
Act, 4. 12. 2. *Lex* pura & ſancta, qua continentur præcepta & conſilia 3. eſt *cultus* externus, qui olim multis ſacrificijs conſtabat in vnico templo, nunc vnico ſacrificio in multis templis. 4. ſunt ſeptem *Sacramenta*, in quibus eſt menſa ad ſolidum animæ nutrimentum. 5. *chorus virtutum* ſacer, quarum Theologicales tres, morales quatuor, cum eximio illarum ſtudio, & exercitatione, quaſi pulcherrima varietate. 6. *promiſſiones* ampliſſimæ, & certiſſimæ, tùm minæ, & ſupplicia. 7. ſacra *Scriptura*, fons prædictorum omnium & menſa opifera,
Rom. 15. 4. qua reficiuntur animę. Nam *quæcunque ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt, vt per patientiam & conſolationem ſcripturarum ſpem habeamus.* His omnibus frui datum eſt mihi, & omnibus, qui in Eccleſia Chriſti ſunt.

PVNCTVM III.

Eccleſia vna. Hæc domꝰ eſt vnica ſicut vna *Arca* Noë ſicut vnꝰ *Deus*, & vnꝰ finis vltimus omnibus. Habet vnicum oſtium, quod eſt Chriſtus:
Ioan. 10. 9. *Ego ſum oſtium. per me ſi quis introierit, ſaluabitur: qui crediderit & baptizatus fuerit, ſaluus erit.*

Gratulabor mihi, quòd ibi ſim, tot extrà relictis.

MEDI-

MEDITATIO XXXVII.

De prouidentia in vocatione ad Ecclesiam & fidem.

PVNCTVM I.

VOCATIO est interna illuminatio, & motio, qua præuenitur, & adiuuatur homo ad gratiam iustificationis percipiendam. Et est donum Dei. *Nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit eum:* instar illius vocis Christi: *Lazare veni forôs.* Hac fit, vt homo credat: quia *sine fide impossibile est placere Deo;* &, vt confidat de remissione peccatorum: *Spe salui facti sumus;* & vt salutarem timorem concipiat. nam, *qui sine timore est, non potest iustificari;* tum demum doleat, & amet. Cōtingit autem vocatio absq; meritis proprijs: *Qui nos vocauit, non secundùm opera nostra, sed secundùm propositum suum; & gratiam, quæ data est nobis.*

Vocatio Diuina quid sit.
Ioan. 6. 44.
c. 11. 43.
Heb. 11. 6.
Rom. 8. 24
Eccl. 1. 28.
2. *Tim.* 1. 9.

PVNCTVM II.

QUòd media & modi vocationis sint varij, & quòd omnes suo modo vocat: quia *est lux illuminans omnem hominem*, vnde in linteo illo Petri *continebatur omne genus animalium*, & *sapientia in plateis dat vocem suam;* & vocat per omnem vitam; *prima, tertia, sexta, nona,* & *vndecima* hora, vt nunquam sit de quoquam desperandum. Non ideo præsumam. Nam Deus finem suum assequitur, quamuis ego damner, quòd ei duo sint brachia, vnum miseri-

Media vocationis
Ioan. 1. 9.
Act. 10. 11.
Prou. 1. 20.
Mat. 20. 1.

Can. 2. 6. ricordiæ, alterum iustitiæ. *Læua eius sub capite meo*, vt timore suo me sustineat. *dexterâ* autem *amplexetur me*, vt in amplexu prouidentiæ ipsius, & spe æternorum conquiescam.

PVNCTVM III.

Cur obligor parere vocationi.

OBLIGOR ad obsequium vocanti. 1. Quia vocat non vllo suo commodo, sed meo tantùm, quia ipse bonus est, & bene mihi vult, quia Creator, Dominus, & Pater meus est. 2. Quia bonum mihi & honorificum, quòd dignetur vocare me: alioqui dignum, qui deserat. 3. Quia ex miseria peccati, quæ est maxima, eripere vult, & auertere æternam. 4. Quia vocat ad maxima: ad vitam gratiæ, ad pacem super omnē sensum, ad arrham æternæ vitæ. 5. Quia suauiter vocat intùs, & exteriùs miris modis. 6. Quia si obsurdescam, iurauit, quia *non gustabo cœnam eius*. Ex his ipsis æstimandum beneficium vocationis, & gratiæ agendæ.

Luc. 14. 24

MEDITATIO XXXVIII.

De prouidentia in Sacramentorum institutione.

Zach. 4. 2.

AUREUM *candelabrum* repræsentat Ecclesiam; *super caput eius lampas*, quæ est Christus: & *circum septem lucernæ*; quę est multitudo fidelium. *Infusoria* autem *aurea* etiam septem, quæ sunt Ecclesiæ Sacramenta, vasa Diuinæ gratiæ, ad sanandos morbos, & ad roborandos, perficiendosq; fideles.

PVN-

PVNCTVM I.

PARTICVLARES ac proprij fines cuiusque Sacramenti considerentur.

PVNCTVM II.

EXCELLENTIA Sacramentorum nouæ legis. 1. Quòd non sint egena elementa, vt antiqua, sed gratiam continent, & conferunt, quam significant. 2. Quòd faciunt ex attrito contritum, supplendo defectum contritionis. 3. Ex opere operato dant gratiam, ita vt præter gratiam respondentem actibus suscipientis detur propria, ratione Sacramenti.

PVNCTVM III.

OFFERVNTVR omnibus pro cuiusque indigentia; sunt vasa, non vitrea, & fragilia, sed aurea & solida semper duratura. nũquam deficiet in eis oleum, & gratia, quam continent, quamuis innumeris hominibus conferantur sicut oleum pauperis viduæ propter verbum Elisæi, *nunquam ceßauit fluere, quamdiu fuerunt vasa vacua*, in quibus reciperetur. Possunt etiam frequentari ad augmentum gratiæ. 4. Reg. 4.

In Festo Corporis Christi.

MEDITATIO XXXIX.

De prouidentia in institutione venerabilis Sacramenti.

PVNCTVM I.

1. Collatio cũ ligno vitæ. Gen. 2. 9

CONFERAM cum prouidentia erga Adamum: quando præter tot alias arbores, dedit *lignum vitæ*, quo posset non mori: at multò hoc præstantius, quod dat vitam animæ, & est simile cœlesti, *reddenti fructus duodecim per singulos menses*, *& folia illius ad sanitatem gentium*. Nam in hoc Sacramento Christus ipse sumitur, *qui est via, veritas, & vita*; & esus illius parit in nobis duodecim fructus Spiritûs: qui sunt *Charitas*, &c. Folia autem, id est, verba de hoc Sacramento, vt ait Christus, *Spiritus & vita sunt*, ad sanitatem gentium.

Apoc. 22. 2

Ioan. 4. 6.

Gal. 5. 22.

Ioan. 6. 64.

PVNCTVM II.

2. Cũ manna Exod. 16.

CONFERAM cum prouidentia erga filios Israel, quibus dedit *manna*, *panem de cœlo*, & panem Angelorum eorum ministerio præparatum. At hic verus de cœlo est, & Spiritûs sancti operâ paratus in vtero Virginis, manna erat vt *ros*, *minutum*, *& in similitudinem pruinæ cadebat super terram*: hic autem descendit sicut ros, & *sicut stillicidia stillantia super terram*. Illud frangebatur mola, & coquebatur in olla, Christus laboribus attritus, & in aqua afflictionũ, ab igne

Num. 11 8

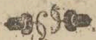
Ps. 71. 6.

ab igne charitatis excoctus fuit, vt meliùs in cibum esset. Quare pro maledictione illa: *in sudore vultus tui vesceris pane tuo, panem de cælo præstitit eis sine labore.* Genes. 3.19 Sap. 16 20.

Manna erat medicina etiam præseruans à morbis: vnde *non erat in tribubus eorum infirmus:* et hic meliùs sanat morbos peccatorum, & præseruat ab illis: quin dabit etiam corpori vitam: *qui manducat & bibit, habet vitam æternam, & ego resuscitabo eum in nouissimo die.* Igitur per cibum incurrimus mortem: per hunc cibum vitam acquirimus. O, ne hic ipse fiat in mortem, indignè sumptus! *sunt* enim inter nos *infirmi multi, & imbecilles, & dormiunt multi:* quia sumunt *non dijudicantes corpus Domini.* Ps. 104.37 Ioan. 6.55. 1. Cor. 11.3

Manna erat vnius saporis ex natura, vt panes oleati; at hic panis cœlestis præbet iustis omne delectamentum suauitatis: ita Eucharistia palato sapit panem, at Spiritui *omnes suauitates*: quia eius dulcedo super omnes est corporales, & quia facit, vt nobis sapiant omnes virtutes. Sap. 16.20.

Manna sic erat: vt nec qui plus collegeret, præscriptâ mensurâ haberet amplius, nec qui minùs parauerat, reperiebat minus. ita in Eucharistia: tantum enim sub fragmento, quantum toto tegitur; & manet tamen Christus totus sub vtraque specie.

PVNCTVM III.

QVOD *manna* debebat *colligi ante ortum solis:* alioqui liquefiebat, & peribat: quoniam
Exod.16.21 *oportet præuenire solem, ad benedictionem*
Sap.16.17 *tuam accipiendam, & ad ortum lucis te adora-*
28. *re*; surgendum diluculo. 1 ad colligendum manna deuotionis, per sanctas huius Sacramenti meditationes, ante diurnas occupationes
1. & distractiones. 2 ad memorandum beneficium, assistendo huic sacrificio. nam si dati
2. mannæ voluit Deus extare memoriam, dum ex eo *Gomor vnum asseruari voluit in Arca:* multò magis huius, quo nos pauit, non iam 48. an-
Exod.16.13 nis, sed millenis, vsque in finem. 3 præcipuè diebus communionis id agendum: & sicut ante
3. sabbathum colligebatur duplex portio: quòd in sabbatho nõ decideret: ita sex diebus vitæ præsentis studiosè colligam fructus huius Sacramenti, vt in æterno sabbatho frui possim, reuelata iam facie. Ad hæc præstanda iuuabunt sequentes Meditationes de hoc Sacramento.

MEDITATIO XL

Quòd Sacramentum Eucharistiæ sit memoria mirabilium Domini.

MEMORIAM *fecit mirabilium suorum misericors & miserator Dominus : escam dedit timentibus se.* reducuntur ad septem. *Ps. 100. 4.*

PVNCTVM I.

EST Memoriale ipsius Diuinitatis, quæ in Christo habitat corporaliter; & totius Trinitatis, quia vbi vna est persona, etiam reliquæ ob naturæ vnitatem : & quia omnes simul operantur, quidquid ibi est mirabile. proinde etiam ibi sunt omnes thesauri, sapientiæ & scientiæ Dei, nec non bonitatis, aliarumque perfectionum: *Col. 2. 9.*

PVNCTVM II.

EST memoriale operum omnipotentiæ Dei. 1. Dum accidentia separantur à substantia, ac sine illa conseruantur, ipsa desinente. 2. Quòd conuertitur in corpus Christi, quale habet in cœlo. 3. Quòd hoc sit sub speciebus indiuisibiliter totũ in quauis particula. 4 Quòd manens in cœlo, tot locis reponatur, per admirabilem conuersionem.

PVNCTVM III.

EST memoriale officiorum, quæ Christus præstitit in vita mortali, & in hoc Sacramento etiam exhibet : vt sunt Medici, Magistri, Redemptoris, Pastoris.

PVNCTVM IV.

EST memoriale virtutum, quas exercuit in vita, atque hic etiam *Humilitatis*, qua

se demittit ad species panis; *Obedientiæ* ad verbum sacerdotis; *Mansuetudinis & patientiæ* ob ea, quæ perfert ab hæreticis, & indignè cõmunicantibus, & malis sacerdotibus; *Charitatis* & misericordiæ, sic se donando in testimonium, quòd mortuus sit pro nobis, & applicare volens nobis fructum suę mortis; *Perseuerantiæ*, dum species durant, & in finem sæculi manendo nobiscũ per hoc Sacramẽtum. Has quinque virtutes à Christo petam, præsertim in communicãdo intendendo ad quinque plagas. Per pedum plagas, petam humilitatem & mansuetudinem, per manuum obedientiam & perseuerantiam, per lateris charitatem.

PVNCTVM V.

EST memoriale trium maximorum Dei operum: Redemptionis, Sanctificationis, Glorificationis. Recolitur memoria passionis eius mens impletur gratiâ, & futuræ gloriæ nobis pignus datur. de quibus sigillatim meditandum.

MEDITATIO XLI.

De Eucharistia, vt memoriali Passionis.

PVNCTVM I.

CVr memorale passionis? *Luc.* 22. 18

CVR Passionis amaræ memoriale voluit esse conuiuium. 1. Vt bonitatem & charitatem suam erga nos patefaceret, qui sibi amara, nobis dulcia seruat. ita qui benè præsunt.

2. Vt

2. Vt intelligeremus instar conuiuij fuisse sibi, pati pro nobis; vnde dixit: *Desiderio desideraui hoc Pascha manducare vobiscum*: & quia dies passionis fuit ipsi desponsationis, qui proinde conuiuio celebrandus fuit. 3. Vt quò ipse benignior, nos accendamur magis ad amplectenda insuauia propter ipsum. *Memoria memor ero, & tabescet in me anima mea*. 4. Vt commendaret suauitatem suæ legis: *iugum meum suaue est, & onus meum leue*.

Thren. 3.20
Mat. 11.29

PVNCTVM II.

CVR voluit ipsemet esse memoriale, cùm suffecisset panis & vinum, sicut aqua Baptismi repręsentat sepulturam.. 1. Vt intelligeremus, quanti sit, quòd pro nobis mortuus sit, siquidem per semetipsum voluit esse monitor. 2. Vt indicaret se paratum sæpius pro nobis, & quotidiè mori, si opus foret, aut expediret: ideo voluit quotidiè immolari incruentè, sicut *ab origine mundi dicitur* occisus in typis sacrificiorum. Quid ni æmulemur? *semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes*: & *quasi oues occisionis*: vt Paulus: *quotidie morior per vestram gloriam fratres*. 3. Quia nos non sufficiebamus gratijs agendis, voluit supplere ipsemet pro nobis. Vnde vocatur EVCHARISTIA: *Confessio, & magnificentia opus eius*: hoc inquam opus est plena confessio laudis, & gratiarum, ac ferè magnificentissima erga nos liberalitas.

Cur ipse Christus verè & realiter in Sacramento.

Apoc. 11.8.
2 Cor. 4.10
2 Cor 16.31
Psal. 110.3

PVNCTVM III.

CVR sub peciebus panis & vini. 1. Vtrumque conficitur ex pluribus, conterendo & premendo, in vnum coalescentibus. ex quo memores simus passionum eius, qui in torculari crucis pressus, & calcatus pependit exan-
Rom. 6. 8. guis. 2. sicut in Baptismo per immersionem
Ps. 68. 15. significatur mors, & sepultura Christi, qui immersus est in profundis passionum velut aquarum. Ita, dum in hoc Sacramento teritur dentibus, significatur passio, & sepultura illius. O, sim dignum sepulchrum, gloriosum, nouum, & excauatum in lapide per imitationem Christi, qui est petra!

MEDITATIO XLII.

De Eucharistia, vt signo & causa sanctificationis.

PVNCTVM I.

QVOD inter septem instrumenta nostræ sanctificationis voluit Christus ipse per se in vno eorum latere, & sanctificationem perficere. Ita est medicus, vt ipsemet applicet medicinam; *Mater*, vt per se lactet infantē.

PVNCTVM II.

MAIOR gratia datur, quàm in alijs Sacramentis, velut cùm Rex manu sua præbet eleemosynam. ibi exhibet animæ spirituale conuiuium, replens gaudio, & sanctis desiderijs.

PVN-

PVNCTVM III.

VNIMVR ipsi intima charitate; *qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet. & ego in illo.* *Ioan. 6. 54.*

PVNCTVM IV.

EFFECTVM huius Sacramenti explicat Christ⁹ altissima similitudine: *sicut ego viuo propter Patrem; ita. qui manducat me, viuet propter me.* Viuit ille propter Patrem, quia ab illo accipit vitam Diuinitatis, & cum illâ omnia: ita manducans, vt non iam ipse viuat, sed in eo Christus. *Propter me*, inquit: est enim ipse causa efficiens in nobis spiritualis vitæ; ipse exemplar, ipse finis, at tandem materia, circa quam omnis nostra actio, cogitatio, affectusque versetur: vt *nihil sciat, nisi Christum, & hunc crucifixum.* *vers. 58.* *1. Cor. 2. 2.*

PVNCTVM V.

INTELLIGI etiam possunt effectus Sacramenti à similibus. 1. Vt cibus suas impertit corpori qualitates: ita Christus animæ. 2. Tanquam viti Christo palmes inseritur, qui inde trahit succum salutarem omnium virtutum. 3. Est *insitum verbum, quod saluat animam.* vt cum trunco sterili surculus bonæ arboris imponitur, producit fructum bonum. *Iacob. 1. 21.*

PVNCTVM IV.

CVM in pane & vino. 1. quia sunt alimentum quotidianum: vt si moneret frequēter

ter sumendum. vnde peti iussit, *panem nostrum* Mat,6:11
quotidianum &, *nisi manducaueritis, non habebitis vitam in vobis.* 2 quia cummune omnibus, etiam vulgaribus: huc omnes inuitantur. 3: ad commendandam mutuam charitatem quòd ex granis pluribus conficiatur vtrumq;. Hæc vestis nuptialis. 4 quia panis cor hominis confirmat, vinum lætificat, neutrum parit fastidium. ita hoc *Qui edunt me, adhuc esurient, & qui bibunt, adhuc sitient.* non sic manna, super quo nauseabant.

Ioan. 6, 53

Eccl. 24 29

Num: 25.5

MEDITATIO XLIII.

De Eucharistia, vt est pignus futuræ gloriæ.

PVNCTVN I.

Est pignus

AD sancienda pacta, vel promissa, solet dari pignus pretiosum, & aliquando obsides: ita Pater æternus, & ipsemet Christus dat se pignus: vnde certi simus promissorum *Nam si dedit Filium, quomodo non cum illo omnia donauit?* pro iam donatis haberi debent.

Rom: 8.32

PVNCTVM II.

ITA est pignus, vt simul ducat ad promissa: quia minuit concupiscentiam, præseruat à lapsu, nutrit, ac roborat ad perseuerandum: quin vnit cum Christo: quæ iam est quædam inchoatio gloriæ, & *tanquam fons saliens in vitam æternam.* Unde etiam est arrha illius: est autem arrha, quæ ita in pignus datur, vt

Ioan: 4. 14

non

non repetatur, quamuis reddito promisso sed manet penes eum, qui accipit: *charitas quippe nunquam excidit.* 1:Cor:3.8.

PVNCTVM III.

EST pignus sui ipsius, & eò præstantius. Nam quod edunt & bibunt sancti in regno Patris, exhibetur etiam hîc; sed alio modo pro statu. illic *præcingit se, & ministrat Christus discumbentibus*; quia, etsi reuelatâ facie vident Diuinitatem & humanitatem Christi, illam tamen præcinctè, quia non potest comprehendi. In Sacramento etiam magis, quando velatum se exhibet. Præcingam & ego me ipsum; cohibendo fluxa desideria: vt dignè accumbam isti mensæ. nam & ideo priùs orare iubemur: *fiat voluntas tua*; tum vbi in hâc profecerimus, *Panem nostrum da nobis hodie.* Et quia vt conuiuium, est pignus æterni conuiuij, simul est viaticum, in cuius fortitudine cum Elia pertingere possumus *vsque ad montem Dei Horeb.* Quare quoties sumo, ita me comparabo, quasi nunc profecturus; quo potest aptari illud: *quando sederis, vt comedas cum Principe, statue cultrum in gutture tuo.* moriturum te puta; & sic ad Christi Regis mensam accumbe.

Luc:12.37 · 3Reg:19.8 · Prou. 23.2

MEDI-

MEDITATIO XLIV.

Applicatio ſenſuum ad SacroſanЀtam Euchariſtiam

PVNCTVM I.

ASPICIAM ſpecies illas, conſiderans, conſiſtere ſine ſubiecto: & eius rei fidem exercens, ac Omnipotentiam Dei laudans: aſpiciam ſub illis Chriſtum gloriâ coronatum; & penetrabo ad intima, quòd
Heb. 1. 3. ſit *ſpendor gloriæ Patris, & figura ſubſtantiæ eius.* Item, quomodo ſacra illa humanitas coniuncta ſit illis ſpeciebus ineffabiliter.

PVNCTVM II.

AUDIAM, quid ibi exiſtens loquatur mihi: audiam inuitantem: *Venite, comedite*
Prou. 9. 5. *panem, & bibite vinum, quod miſcui vobis. Relinquite infantiam; & viuite, & ambulate per vias prudentiæ. Et comedite amici, & bibite, & inebriamini chariſſimi. Et omnes ſitientes*
Cant: 5. 1. *venite ad aquas, & comedite bonum, & delectabi-*
Iſai. 55. 1. *tur in craſſitudine anima veſtra.* Item exhor-
Mat 11, 29 tantem: *Diſcite à me. quia mitis ſum, & humilis*
c: 15. 7. *corde.* Audiam Angelos, cùm iam communicaturus ſum, dicentes; *Ecce Sponſus venit, exite obuiam ei cum lampadibus.* Et cùm acce-
1. Reg. 3. 9 pero: *Loquere Domine, quia audit ſer-*
Pſal. 84, 9. *uus tuus; & audiam, quid loquatur in me Dominus.*

PVNCTVM III.

ODORABO ſuauitatem ſacrificij, dum ſe Chriſtus in hoc Sacramento offert Patri, in odorem ſuauitatis. Jtem fragrantiam virtutum ipſius: & tanquam *aquila congregabor ad corpus*, quod faciunt animæ contemplationi deditæ. *ô trahe me poſt te; curremus in odorem vnguentorum tuorum.* Mat. 14. 28 Cant: 1. 3

PVNCTVM IV.

GUSTABO: quàm ſuauis eſt Dominus præ omni manna; facit dulceſcere virtutum exercitia, quamuis amara ſenſibus. Quin ipſe Dominus paſcitur ſuauiter, dum editur à nobis, quia eſt panis viuus, & delectatur, dum manditur.

PVNCTVM V.

TANGAM ſpiritu, tangam & manu, cùm oportet: *quia virtus de illo erit ad ſanandum omnes*; vt quę dicebat: *ſi tetigero, ſalua ero.* Quin oſculum petam in ſumendo, *oſculetur me oſculo oris ſui quia meliora ſunt vbera tua vino, fragrantia vnguentis optimis.* Hæc ſunt ſpecies Sacramentales, quæ continent ſuauitates præ omnibus terrenis. *A*mpliùs *S*piritu penetrabo ad ſacras cicatrices, mittensque digitos & manus, exclamabo, *Dominus meus, & Deus meus*, &c. Luc: 6. 19. Mar: 5. 28 Cant: 1. 1. Ioan: 20 28

MEDI-

MEDITATIO XLV.

De supplicatione Corporis Christi.

PVNCTVM I.

COGITABO, Christum obeuntem ciuitates, & villas, *benefaciendo & sanando*
Act.10.38 *omnes oppressos à diabolo*; & quo affectu fuissem tunc illum comitaturus: faciam iam, nec dubitem etiam nunc bene eis facere; qui ipsum glorificant; & relinquere suæ præsentiæ effectus, quocunque procedit.

PVNCTVM II.

COGITABO ingressum Ierosolymitanum; & pompam illam cum ista confe-ram: vehebatur autem tunc asinâ, iam exiguis speciebus clausus. cantabo: *Hosanna.*

PVNCTVM III.

COGITABO ignominiosas processiones, quibus Christus ab horto Gethsemani per tribunalia circumductus est: pro quibus red-
Act:6.9. ditur ei iste honor. *Sic honorabitur, quem voluerit Rex honorare. Dignus es Domine ac-*
Apoc.4.11. *cipere honorem, & gloriam, & virtutem.* Sic Deus clarificat, à quo clarificatus est. Quòd si
2 Reg:6.14 *Arca* à Dauide, quantò magis hic? Nec curanda Michol obtrectatio, quin tantò plus gestiedum, sed cauendum exemplũ *Oze*, si ir-
vers: 6. reuerenter attingatur.

PVN-

PVNCTVM IV.

COGITABO cœlestem plausum, quo excipitur ibi Christus, ad cuius æmulationem nos in villa nostra aliquid faciamus. seniores deponunt coronas ad pedes eius. *Quatuor animalia die ac nocte*, absque requie dicunt: *Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui erat, & venturus est*, alij offerunt phialas odoramentorum. denique per plateas Ierusalem perpetuum Halleluia cantatur. Sic ego coronam deponã ante pedes per affectum humilitatis, agnoscens, ex me nihil me habere. Acclamabo, Sanctus, Sanctus, viua fide profitens: quia venit in carne, & venturus est iudex. Offeram phialam cordis auream ex charitate, plenam odoramentis thuris & myrrhæ, feruentis orationis & mortificationis. *Apoc.4 8.*

MEDITATIO XLVI.

De prouidentia Dei in assignando cuique statum:

PVNCTVM I.

PATERNE Deus etiam prouidet de statu cuique accommodato, dum ipse se regi sinat, cum non quiduis cuilibet conueniat, & alioqui sint, sicut in corpore, multa membra, ita in Ecclesia, & Republ: ciuili diuersi status. Alij sunt velut caput ad regendum; alij vt oculi. qui eminent doctrina; alij manus in vita actiua; alij pectus in recondito contemplatiuæ; alij pedes in humili-

oribus. Ergo qui non suscepit certum statum, ad Deum confugiat, & qui iam habet, in Deo confidat, se in illo saluum fieri, & *vnusquisq; in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat.*

PVNCTVM II.

1. Cor. 7. 20 PROVIDENTIÆ diuinæ suauitas spectatur in eo, quòd varias hominibus indit propensiones ad diuersa, vt nunquam desint, qui spontè amplectantur conditiones, quamuis molestas, & seruiles, ne in publicum desideretur aliquid. Quòd si aliquando imponat aliquid à propensione naturali alienum; sic illud dulcorat, vt reddat suaue, velût statum religiosum. Et quando non sic facit delectabile, ita ratione persuadet vt inspirata lux vincat naturæ repugnantiam. Ergò me illi totum committam.

PVNCTVM III.

QVòD Deus iuxta statum prouidet de medicis ad ferendum, vnde cùm Moyses delegisset adiutores regiminis, dictum ei à Deo

Num. 11. 17 est: *Auferam de spiritu tuo, tradamque septua-*

Marc. 12. *ginta senioribus, vt sustentent tecum onus populi tui.* Quare si mihi duplicatur onus, etiam virtus. Hinc periculum est amplecti statum, non ex voluntate diuina, quæ inquirenda est; nam destituitur is conuenientibus subsidiis. si tamē erratum est, nec licet regredi, recurrendum est ad Deum, qui non destituet nos. Alioqui omnis plantatio, quam non plantauit Pater cœlestis, eradicabitur.

ME-

MEDITATIO XLVII.

De prouidentia circa statum Religiosum.

PVNCTVM I.

FINIS instituendi hunc statum fuit multiplex. 1. vt esset schola perfectionis, quæ in charitate Dei, & proximi consistit. vbi proinde amouentur omnia impedimenta perfectæ charitatis. *Hæc est generatio quærentium Dominum, & faciem eius semper.* Est Ecclesia filiorum sapientiæ, quorum natio & cōditio est obedientia, & dilectio, quare nituntur imitari Deum, & Christū. 2. *Estote perfecti; sicut Pater vester*, qui est finis. 3. est domus refugij, à periculis mundi. 4. est domus solatij, quo diuertat Deus. *Deliciæ meæ esse cum filiis hominum.* 5. est *lucerna super candelabrum, & ciuitas super montem posita*, ad exemplum virtutis: *vt sitis sine querela*, &c. 6. est officina meritorum, quorum ampla seges, vt & gloriæ. Hæ sunt *sex alæ Seraphin.*

Cur diuersi status Religiosi. — *Psal. 23. 6.* — *Eccl. 3.* — *Mat. 5. 48.* — *Prou. 8. 31.* — *Mat. 5. 14.* — *Philip. 2. 15.* — *Isai. 6. 2.*

PVNCTVM II.

PROVIDIT, vt essent varia Religiosorum instituta: quia cùm plura sint officia charitatis, non potuit vna omnibus excellere. facilius autem alia sine alio & cùm Christus sit exemplar perfectissimum omnium virtutum, non potuit per omnia exprimi ab vna aliqua

In ordinibus Regulę

religione, & dum alia aliter eminet, redditur *Regina amicta varietate.* Et denique sunt hominum propensiones valdè diuersæ, & vires, ac facultates variæ, vt oportuerit modos assequendi perfectionem proponi diuersos.

PVNCTVM III.

Vocatio Dei. Mat.19.11 Ioan.6.44.

VOCAT ad religionem ipse: non enim est humanarum virium. *Non omnes capiunt verbum hoc, sed quibus datum est. Et nemo potest venire ad me, nisi Pater traxerit.* Non vocat omnes, quia non est status ad salutem necessarius, & vocat non ex merito, sed quia vult; *non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* (cap. 15.16.) Hinc aliquando relinquit meliores, vocat autem imperfectiores, vt eos perficiat. gratias agam, proinde inurbanum est, & ingrati animi, nô sequi vocantem, imò periculosum, quando ideo vocat, quòd hunc statum ducat vocatis opportunum ad salutem. Quare de renuêtibus dicit. *non gustabunt cœnam meam. & respiciens retro non est aptus Regno Dei.* (Luc. 14.24 c. 9. 62.) Porrò in vocando Deus spectat duo, & commodum Religionis, ad quam vocat, & congruentiam ipsius vocati: nam prouidet tùm bono publico, tùm priuato: quare magnus error est, reniti.

MEDITATIO XLVIII.

De bonis status Religiosi.

PVNCTVM I.

Mundus quid? 1. Ioa. 2.16

QUIA eruit à periculis mundi: est autem mundus multitudo seruientium *concupiscentiæ*

ſcentiæ carnis, oculorum, & ſuperbiæ vitæ: quorũ alij per infidelitatem ſunt extra Eccleſiam, alij autem per fidem, membra Eccleſiæ, ſed putrida; inter quos viuunt quidem iuſti, ſed cum periculo ab occaſionibus, ab exemplis conuiuentium, à rebus ipſis, ſiquidem facilius eſt, teſte Domino: *Camelum intrare per foramen acus, quàm diuitem intrare in Regnum Dei.* Gratias ago tibi Domine quia *eduxiſti me de Vr Chaldæorum,* ab igne concupiſcentiæ illius. triplices porrò varij & miri ſunt modi educendi ex mundo, etiam per tentationes, & perſecutiones ac per ipſos graues lapſus à Deo permiſſos: & quaſi *Loth apprehenſa manu* exire facit. Mat. 14. 24 Gen. 1. 5 7. c. 19. 17.

PVNCTVM II.

TRIA genera bonorum excellenter in ſtatu Religioſo inueniuntur: *Honeſtum,* ab omni choro virtutum, & donorum Spiritûs ſancti; *Delectabile,* à gaudio in Spiritu ſancto, & pace exuperante omnem ſenſum; *Vtile,* à medijs ſalutis conſequendæ, vt in Religionem conueniat illud de ſapientia. *venerunt mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honeſtas, & diuitiæ plurimæ per manus illius? & ignorabam: quoniam horum omnium mater eſt,* Et fundamentum tranſitus, vt ait Baſilius, ab humano more viuendi ad cœleſtem, vbi eſt bonorum omnium cumulus. Sapi. 7. 11.

PVNCTVM III.

SVPER colloquio Chriſti cum Petro. *Ecce, nos reliquimus omnia;* vbi continetur quodam Colloquiũ Petri cum

Christo; Mat.19.27 dam pactum Dei cum religioso. Ac ex parte Religiosi, is renunciat rebus omnibus, tum voluptati, tũ libertati per vota: Deinde addicit se Christi sequelæ per imitationem perfectarum virtutum: quò faciunt, quæ Paulus de Moyse & aliis Sanctis habet ad Hebræos cap. 11. Ex parte Dei promittuntur tria. 1. Sedes inter iudicantes, qui est honor specialis, quia vt glorificarent Christum: semet abiecerunt. 2. Centuplum in hac vita, domus, & fratres, &c. vel spiritnales consolationes, quæ centuplum superent terrenas: ita & ipsæ persecutiones, & abiectiones fiant dulciores, quàm honores sint mundanis. Et ideò ait: *centuplũ cum persecutionibus*. 3. Vita æterna, vbi intelligitur singularis prouidentia perducendi hominem illuc, ex quo hic status eum perseuerantia in signis ponitur prædestinationis &c.

Promittit tria Religiosis.

Marc.10.30

MEDITATIO XLIX.

De prouidentia erga Prædestinatos.

PVNCTVM I.

CVM tres sint effectus Prędestinationis, *vocatio, iustificatio, glorificatio*: mirà Deus ea perficit circa Prædestinatos.

PVNCTVN. II.

VOLVIT Deus sic, quosdam eligere ex bonitate sua, ne omnes perirent, & vt in his ostenderet diuitias gloriæ suæ, tùm etiam, ne infinita Christi merita frustrarentur.

PVN-

PVNCTVN III.

VARIA sunt indicia prædestinationis: maximè. Verbum Dei libenter audire, obsecundare inspirationibus, studium seruandi mandata Dei, & consilia; nec non Sacramentorum. & orationis, & exercitatio in operibùs misericordiæ, & ipsa demum deuotio erga beatam Virginem.

MEDITATIO L.

De humilitate, & resignatione pro consequendis fructibus Prouidentiæ.

HÆC est humilitas, quæ fundatur in cognitione proprij nihili. 1. secundùm esse naturæ, & gratiæ. 2. in conseruando illum. 3. in operado, & in vsu potentiarum. 4. Quòd totum tandem nihil est, respectu Dei. 5. qùòd ex me sim tantùm nihilum peccati. Et hoc est fieri, sicut paruulum.

PVNCTVM I.

EX comparatione paruuli concipienda humilitas. 1. Ille, si inficiatur, non potest eluere, sic nec homo culpas. *Laua me ab iniquitate mea.* Si cadet, non potest se subleuare. *Domus Israel cecidit, & non adijciet, vt resurgat.* 3. Si erigatur, non consistit sine ope. *qui stat, videat ne cadat.* 4. si esurit, debet alius porrigere, per me implere bona desideria nequeo. 5. Si algeat, si hostis immi- Similitùdo infantis. Psal. 50. 4. Amos. 5. 1. 1. Cor. 9. 12

 neat

neat, nequit se iuuare; sic nec incalescere charitate, nec à carne, mundo, diabolo, potest tutus esse homo. Porrò vt mater præstò est infanti: ita, ac magis etiam prouidentia Dei adest mihi, nam *si illa oblita fuerit; ego*, inquit

Isai. 49. 15. *non obliuiscar tui. Quomodo si cui mater blandia-*

cap. 66. 12. *tur ita ego consolabor vos, ad vbera portabimini, & super genua blandientur vobis.* Sed oportet pro infante se agnoscere, & gerere; Deo autẽ fidere.

PVNCTVM II

RESIGNATIO in manus Dei vt infans, qui absq; cura per omnia se relinquit matri, à qua pro conditione tractatur, nec af-

1. Pet. 5 7. fectat aliud *Omnem sollicitudinem proijcientes in*

Psal 54. 23 *eum, quia ipsi cura est de vobis, ipse me enutriet.*

1. Tim. 5. 8 *Nam si quis suorum, maxime domesticorum curã*

Ion. 4. 11. *non habeat, fidem negauit:* quomodo Deus suos deseret? *non parcam ego Niniue, in qua sunt plus quam centum viginti millia hominum, qui nesciunt, quid sit inter dexteram & sinistram?* vel tales sufficiunt ad miserendum. O ne tradim obliuioni hanc rem; vt Ephraim, de quo Propheta apud Deum queritur, dicens:

Osee. 11. 3. *cuius tu quasi nutritius eras, & portabas in brachiis tuis & nesciuit quòd curares eum.*

PVNCTVM III.

Mat 19. 14 PRÆROGATIVÆ paruulorum. 1. *talium*

cap 18. 4. *esse regnum cœlorum.* 2 *qui sic se humiliauerit, magnus erit in Regno cœlorum.* 3 *qui talem reci-*

vers 5. *pit, Christum recipit.* 4, qui talem *scandalizat,*

vers: 6. *demergendus in profundum maris.* 5. *Angeli eorũ*

vident

vident faciem Patris. significatur peculiaris cu- *verſ. 10.*
ſtodia: vt cùm *Agar abiecit paruulum, exaudi-* *Gen. 21. 15*
uit Dominus vocem pueri, & adfuit Angelus.

DE COELESTI GLORIA,

MEDITATIO LI.

Quid ſit, de loco, & Socijs.

PVNCTVM I.

QUID ſit. Eſt ſtatus omnium bonorum ag- Quid ſit?
gregatione perfectus, in quo nulla mala culpæ, aut pœnæ, & omnia bona, quæ deſiderari poſſunt. Nam, teſte Auguſtino, ille eſt beatus, qui habet omnia, quæ vult, & non vult aliquid mali. Porrò eſt æternus, ſecurus, abſque metu, quòd Deus non mutet decretũ, immutabilis ſine diminutione, ſatians abſque faſtidio. Contra, ſtatus vitæ præſentis, quantumuis felix, admiſcetur multis malis, eſt ad tempus anxius, variabilis. Ideò, *nolite vobis* *Mat. 6. 19.*
theſaurizare in terra, &c. *Luc. 12. 33*

PVNCTVM II.

PRÆSTANTIA loci. deſcribitur Apoca- Locus.
lypſis 2. c: *ex auro & lapide precioſo*, quia apud nos nihil præſtantius. At excedit immenſum. 1. eſt lucidiſſimus, ſuaui quadã luce. 2. temperatiſſimus, abſq. viciſſitudinibus. 3. firmiſſimus, abſque metu ruinę aut rimæ. 4. amœniſſimus, nam ſi Adæ cõſitus locus deliciarum, etſi tot hæc inferior habi-

Psal. 83. 2 habitatio communis, cum bestiis habet commoda, quid locus ille? O *quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!*

PVNCTVM III.

Societas in cœlis quæ? CONVICTUS iucundissimus beatorum, Angelorum & hominum. Nam se omnes inter se noscunt, & communicant. Sunt autem Angelorum millia millium, & hominum turba, *quam dinumerare nemo potest.* 2. Apoc. 7. 9. sunt Angeli omni virtute ornatissimi, & amabilissimi. 3. varietas graduum, vt stella differt à stella in claritate. Ibi ordines Angelorum, ac inter eos permixti ex hominibus; quin aliqui supra omnes, ob vitæ meritum, Ibi chori Sanctorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Sacerdotum, Confessorum, Virginum, &c. 4. mira concordia: qnia vnusquisqne gaudet de bono cæterorum, ac de proprio.

MEDITATIO LIII.

De essentiali gloria animæ & corporis.

PVNCTVM I.

Bonum animæ & potentiarum. ANIMA repletur *Deo*: vt ferrum candens. 1. memoria sic occupabitur, vt diuertere nequeat à præsenti bono; tum memorabit omnia accepta à Deo, & accipienda, nec vllius recordatio affliget. *memoriam abundantiæ, suauitatis tuæ eructabunt, & iustitia tua e-* 1. Ps. 144. 7

xulta-

xultabunt. 2. intellectus replebitur clarâ vi- 2.
sione Dei in seipso, & intuebitur Diuinam essentiam, & personas, attributa, modum Incarnationis: & quomodo Deus mirabiliter operatus sit, quæcunque fecit. Vnde cessabit fides, & spes, re iam possessa. Ibi intelliget arcanum diuinorum consiliorum, & rationem prouidentiæ circa se. 3. Voluntas ineffabili- 3.
ter Deo adhærebit, atque in eum transformabitur amore, qui sit omnis amor, filij, sponsæ, amici, &c vnde immensitas gaudij redundabit, & *inebriabitur ab vbertate domus Dei*, & verè intrabit in gaudium Domini sui. vndique circumfluens. Ab hoc amore ordinabitur voluntas ad omnem rectitudinem vnde obedientia exactissima, humilitas profundissima, religio subtilissima existent. 4. Tandem cogita, inde te beatum fore, vnde ipse Deus est: quòd se videt, & amat. Collige. exercitium orationis esse adumbrationem quandam illius status, quando in illa studemus easdem animæ potentias circa Deum occupare pro modulo.

Voluntas.

Psal. 35.9.

4.

PVNCTVM II.

DOTES corporis gloriosi 1. *Claritas*: *iusti fulgebunt sicut Sol*; membrorum proportio, figura, color, & nitor mirabilis. inspicientur etiam internæ partes, & harmonia totius corporis, tanquam crystallum: 2. *Impatibilitas* & immortalitas: *non esurient neq; sitient*? nec ab vllo extrinseco lædi poterunt. 3. *Agilitas*; etenim anima ita dominabitur corpori, vt sine repugnantia illud celerrimè transfe-

Dotes corporis gloriosi.

1.

Mat. 13.43

2.

Apoc. 7.16.

Isai. 49.10.

3.

transferat quocunque, *sicut scintillæ in arundi-*
4. *neto discurrent.* 4. *Subtilitas,* vt instar Spiritus
Sap. 3.7. non subiaceat necessitatibus vitæ vegetatiuæ;
Matt. 22. sed *erunt sicut Angeli Dei,* ait Christus, pote-
Mat. 22.30 runt etiam penetrare per quoduis corpus: vt
Christus ex sepulchro, & ad discipulos. O, ve-
2. Cor. 4.10 rè *non sunt condignæ passiones huius temporis,*
Rom. 8.18. quidni *mortificationem Iesu* nunc *in corpore no-*
stro circumferamus?

PVNCTVM III.

1. GLORIA sensuum. 1. *Visus,* ex aspectu tot
glorificatorum corporum, in primis Chri-
Iob. 19.25. sti, quo Iob solabatur se: *scio quòd in carne mea*
2. *videbo Deum Saluatorem meum.* 2. *Auditus,* ex
Psal. 38.19 colloquiis sanctorum plenis gratiæ, & ex lau-
dibus Dei, nam *exultationes Dei in gutture eorum.*
3. 3. *Odoratus,* a fragantia corporum beatorum,
quia hic fuerunt bonus odor Christi: cuius in
Mat. 24. primis est fragrantissimus. *Vbi fuerit corpus, il-*
28. *luc congregabuntur & aquilæ:* cœlestes nimi-
4. rum, attractæ à suauitate illius. 4. *Gustatus,*
vt absque cibis *omne delectamentum suauitatis*
percipiat. siquidem tale manna in terris de-
5. dit. 5. *Tactus* toto corpore diffusus, purissi-
mo perfruetur sensu.

Psal. 93.19 Ergò, *secundum multitudinem dolorum meo-*
rum consolationes tuæ lætificauerunt animam me-
Psal. 121.1 *am.* Ergo & tu, corpus, *lætare in his, quæ*
dicta sunt tibi; sustine mo-
dicum.

MEDI-

MEDITATIO LIII.

De gloria cælesti, vt respondet octo beatudinibus.

PVNCTVM I.

PAUPERIBUS *spiritu, & persecutionem patientibus promittitur regnum Dei, quod est justitia, pax, & gaudinm in Spiritu Sancto.* ex visione clara Dei. quod intra ipsos est, vt auferri nequeat, & ita cuiusque proprium, vt citra consortium aliorum quisque Rex foret. Hinc Ecclesia dicitur *Regina aßistens á dextris Dei.* Mat.5.3: &c. Rom.14.7. Psal.44.10

PVNCTVM II.

MITIBUS promissa est terra, non vt hæc morientium, & vallis lachrymarum, & subiecta maledicto; sed viuentium, in qua nemo ampliùs mori potest, affluens omni solatio: *vbi non est amplius neque luctus, neque dolor?* quam irrigat *fluuius aquæ, vitæ, ex sede Dei procedens* ad cuius ripâ *arbores* censitæ sunt. *ferentes fructum in singulos menses:* hi sunt beati ipsi. Terræ possessio. Apoc.22.1

PVNCTVM III.

LVGENTIBVS est plena consolatio: vbi *absterget Deus omnem lachrymam,* vbi semper lætissimum Halleluia cantatur, vbi gaudium non tolletur ab eis. Consolatio. *Apoc.21.4.*

PVNCTVM IV.

ESVRIENTIBVS *& sitientibus iustitiam* est saturitas sine fastidio. Nunc nihil hominem Saturitas.

nem satiat; non terrena, quia inania; non sci-
Psal 16 15 — entia, aut virtus, quia imperfecta. *Satiabor au-*
Apoc. 7.16 — *tem, cùm apparuerit gloria tua. Non esurient, ne-*
que sitient amplius.

PVNCTVM V.

Plenitudo misericordiæ.

MISERICORDIBVS est misericordia: sunt enim alia vasa iræ, alia misericordiæ, sicut quædam honoris, quædam contumeliæ: hæc inferis, illa cœlo dicata, vbi coronat eos misericordiâ, & miserationibus: nam etsi beatitudo est corona iustitiæ, tamen est misericordia maxima, quia inde sumit initium. Hæc sunt vasa aurea, & argentea à charitate & puritate: reliqua lignea, & fictilia, quia casum admittunt, & franguntur.

PVNCTVM VI.

Visio Dei.
Ps. 35. 10.
Psal. 88. 16
Ecc, 11. 7.

MVNDIS corde est visio: nam pro fide datur lumen gloriæ, *in lumine tuo videbimus lumen*; & *in lumine vultus tui ambulabunt & exultabunt tota die: quoniam gloria virtutis eorum tu es: quàm dulce lumen, & quàm delectabile oculis videre solem?*

Cant. 3. 4.

Pro spe datur comprehensio, & omnimoda possessio. *Inueni quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam.*

Cant. 2. 16.

Charitati demùm accedit fruitio. *Dilectus meus mihi, & ego illi.*

PVNCTVM VII.

Adoptio filiorũ Dei

PACIFICIS est adoptio filiorum. Nam est duplex; vna imperfecta, & in hac vita: al-

tera perfecta, ad quam aspirant ipsi filij *gemẽtes, & adoptionem filiorum Dei expectantes.* Prior significata in Baptismo Christi. cùm audita est vox: *Hic est Filius meus* Posterior in gloriosa transfiguratione, cùm eadem vox repetita, de vtraque Ioannes. *Nunc filij Dei sumus, & nondum apparuit, quod erimus. scimus. autem, quoniam cùm apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est.* *Rom.* 8. 23. 1. *Ioan.* 3. 2

MEDITATIO LIV.

De gloria cœlesti, vt datur vincenti. Apocal. 2.

PVNCTVM I.

VINCENTI *dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiso Dei mei.* Lignum vitæ est Deus ipse. *Quia in ipso vita erat.* editur de illo per visionem claram. *Hæc est enim vita æterna: vt cognoscant te verum DEVM, & quem misisti IESVM Christum.* Paradisus est ipsum cœlum Empyreum: locus delitiarum Beatis: vbi suam gloriam Deus patefacit, fruendamque exhibet. sed datur vincenti.

Alia præmia. I. Feruor. *Apoc.* 2. 7. *Ioan.* 1. 4. *Ioan.* 17. 3.

PVNCTVM II.

ESTO *fidelis vsque ad mortem*; & *dabo tibi coronam vitæ*; & *qui vicerit, non lædetur à morte secunda*; quæ est damnatio perpetua, atque æterna.

II. Corona vitæ. *Apoc.* 2. 10

PVNCTVM III.

VINCENTI *dabo manna absconditum*; & *dabo illi calculum candidũ*; & *in calculo nomen-*

mãna abs.

conditum Apoc.2 17. *men nouum scriptum: quod nemo scit, nisi qui accipit*. Manna est ipsa diuinitas, verè habens omne delectamentum suauitatis: & est absconditum: *Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, quã*
Psal.30.20 *abscondisti timentibus te!* hi sunt beati. Calculus candidus, est approbatio rata, & immutabilis: quia Deus beatos certos reddit, ac securos de æterna sua felicitate: est illud: *Venite*
Mat.25.34 *benedicti, percipite Regnum* Quòd si nunc internum testimonium Spiritûs sancti, quòd simus filij Dei, sic afficit iustos, quid tunc illud manifestum, & immutabile? Contrà, nigrum calculum reprobationis referent peccatores: *Ite maledicti*. Nomen nouum, est nomen Filij: quia tunc demum sancietur æterna adoptio,
Rom. 8.16. quæ modò nutat, & imperfecta est: perficietur
Sap.5.5. autem, cùm hæreditatem adibimus. *Nam si filij: & hæredes per Christum*. Tunc lamentantes dicent impij: *Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei*.

PVNCTVM IV.

IV. Potestas regnandi Apoc. 2,26. VINCENTI *& custodienti vsque ad finem opera eius, dabo illi potestatem supra gentes; & reget eas in virga ferrea; & tanquam vas figuli confringentur: sicut & ego accepi à Patre meo; & dabo illi stellam matutinam*.

Potestatem dabit supra gentes & principes; à quibus vexati fuerunt: quos sub pedibus habebunt & exultabunt de iusto Dei iudicio, quo illorum potentia vt testacea confringetur. E-
Psal.149.5 *xultabunt sancti in gloria, & gladij ancipites in manibus eorum, ad faciendam vindictam in nationibus*;

nationibus. ad alligandos reges in compedibus, & nobiles eorum in manicis ferreis! ut faciant in eis iudicium conscriptum, atque decretum: *Hæc est gloria omnibus sanctis eius. O quam honorificati sunt amici tui Deus.* Stella matutina est Christus Deus & homo. Quà Deus: nam *in splendoribus sanctorum ante luciferum genui te*: Quà homo: natiuitas eius extitit lucis principium; & post mortem resurrexit. Primitię dormiẽtium. Hinc stella datur iustis, quando ad instar illius fiunt ipsi quoque stellæ in firmamẽto, configurati corpori claritatis:

Ps.138.17.

Psal.109.4.

PVNCTVM V.

QVI vicerit, vestietur vestimentis albis & non delebo nomen eius de libro vitæ, & confitebor nomen eius corã Patre meo, & coram Angelis eius.

Vestitus albus.

Vestimenta alba sunt, quoad animam purissimum lumen gloriæ, & byssinum iustificationum, & liquidissimũ gaudiũ. Quoad corpus autem, immortalitas, claritas, & reliquæ dotes; quare *in terra sua duplicia possidebunt. non delebit.* Hæc est alta securitas æternandi in bono adepto. *Confitebitur,* laudatorem aget; & deprædicabit rectè facta illorum: ac in eis gloriabitur, quod in iudicio etiam faciet ad confusionem, &c.

Apoc 3.5.

Isai.61.7.10

PVNCTVM VI.

QVI vicerit, faciam eum columnam in templo Dei mei, & foras non egredietur amplius & scribam super eum nomen Dei mei & nomen ciuitatis eius Ierusalem, quæ descendit de cœlo à Deo meo, & nomen meum nouum. Columnæ erunt tanquam præcipua quædam cœli ornamenta, quæ

Columnæ. Apoc. 3.12.

in hac vita ſuſtentarunt Eccleſiam, ſingulari ſanctitate & fortitudine. *Et non egredientur amplius*; quia columnæ Eccleſiæ militantis aliquando deficiunt: in triumphante non poterunt. Tria inſcribet nomina; Dei, tanquam de quibus gloriatur Deus, vt de peculiari poſſeſſione ſua IERVSALEM; quòd ſint ciues Ieruſalem. & beata viſione pacis donati. Denique IESV. à quo ſaluati, & cuius ſunt noua creatura.

PVNCTVM VII.

Sedebunt in throno. Apoc. 3. 21. QVI *vicerit dabo ei ſedere mecum in throno meo: ſicut & ego vici & ſedi cum Patre meo in throno eius*. Quid maius dici potuit, non ſtabit vt famulus ſed ſedebit vt princeps; & mecum: me ſedente, conſidebit: quin *in throno meo*, eiuſdem conſors præcellentię: Atque id ad modum quo ego, quoniam vici ſedeo in throno cum Patre meo. Et hoc eſt, quod orans pe-

Ioan 17.24 tierat: *Volo, vt vbi ego ſum, illic ſit & miniſter*

Iſai. 14. 13. *meus*. O Lucifer, qui dixeras: *ſuper aſtra exaltabo ſolium meum*: non ſic, ſed per humili-

1. Reg. 2 8 tatem illuc conſcendere oportuit, nam *Deus ſuſcitat de puluere egenum. & de ſtercore eleuat pauperem: vt ſedeat cum principibus, & ſolium gloriæ teneat.*

Ad maiorem Dei omnipotentis gloriã, & beatiſſimæ Virginis eius Matris, Sanctorũq; Ignatii, & Xauerij laudem & honorem, & lectoris ſpiritualem profectum, Amen.

INDEX

INDEX MEDITATIONVM, QVÆ SVPER EVANGELIA DOMINICARVM ac Festorum dierum per totum annum iuxta Rom. & Gall Ecclesiæ vsum in hoc Compendio Medit. R P: Lud. de Ponte Soc. Iesu proponuntur.

Litera R Roma vsum designat; Vbi est discrepantia Euangeliorum.

In gratiam Concionatorum.

Feria { 5. Accessit ad eum centurio *Mat.* 8. *part* 3 *med* 20.
6. estote perfecti *Mat.* 5 *part:* 3 *med:* 13 *p.* 3 Diligite inimicos. *part:* 4 *med:* 45. }

Sabbatho. Erat nauis in medio mari. *Mar:* 6 3 *med:* 19 *pun* 2.

Dom. 1 *Quadra:* Ductus est Iesus. *Mat.* 4, *part:* 3 *med:* 4 & 5.

Feria { 2. Cum venerit filius hominis. *Mat* 25 *par.* 1 *med:* 14 15.
3. Ascendens Iesus Hierosolymam. *Ioan.* 2 *part:*. 3 *med:* 10.
4. Sicut fuit Ionas. *Matt:* 12 *part:* 3 *m.* 10 *pun* 2,
5. De Chananæa. *Mat:* 15 *part* 3 *m.* 29.
6 Est autem *Ierosolymis*. *Ioan.* 5 *part:* 3 *medit:* 32. }

Sabbatho. Assumpsit Iesus Petrum. *Matt* 17. *p* 3 *med.* 21 & 22.

Dom: 2 *Quadra* De Chananæa *part.* 3 *med:* 29
R. Assumpsit Iesus *part:* 3 *med:* 21 & 22.

Feria { 2. Cu exaltaueritis filium. *Ioan* 8 *par.* 4 *med* 41.
3. Amant primos recubitus. *Mat.* 23, *par:* 1 *med:* 18.
4. Ecce ascendimus Hierosol. *Mat:* 20 *part:* 4 *med:* 2 Accessit ad eũ mater. *Matt.* 20 *par* 3 *med:* 23.
5. Homo quidam erat diues. *Luc:* 16 *par:* 3 *med:* 24.
6. De vinea elocata. *Matt.* 21 *par:* 3 *Med.* 55. }

Sabbatho De Filio prodigo. *Luc:* 16. *part:* 3 *med:* 49 *part:* 6 *med:* 12 *part:* 2, 3.

Dom-

Feria

2. Si quis sitit, veniat ad me *Ioan*: 7. *par* 6. *med*: 9 & *med*: 10 *p*. 2. 3

3. Quærebant eum interficere. *Ioan*. 7. *pa*. 3 *med* 42:

Feria

4. Oues meæ vocem meam audiunt, *Ioan*. 10 *Infra Dom*: 2 *post Pascha*.

5. Rogabat Iesum quidam Pharisæus *Luc*. 7 *part* 3 *med*: 25

6. Collegerunt pontifices. *Ioan*. 1. *part*: 3 *med*: 42.

Sabbatho De oratione Christi ad Patrem. *par* 6 *med*: 19.

Dom: *Palmarum* De ingressu Christi in Ierusalem. *supra Dom*. 1 *Aduent*.

2. Ante 6 dies. *Ioan* 12 *part*. 4 *med*: 5.

3. 4. 5. *Historia Passionis tota part*. 4 *secundum* 4 *Euangelistas*.

6. Ante diem Festum Paschæ, *Ioan*. 13 *part*. 4 *med*. 8. De institutione SS. Sacramenti. *part*: 4 *med*: 9 & *seq*: *part*: 6 *med*: 39:

Dom. *Resurrectionis part*: 5 *med*: 1. 2. 3.

Feria

2. Duo ex discipulis: *Luc*: 24 *par* 5 *med*. 7.

3. Stetit Iesus *Luc*: 24 *part*: 5. *meditat*: 8.

4. Manifestauit se iterum. *Ioan*: 21. *part*: 5. *med*. 12.

5. Maria stabat. *Ioan*: 20 *part*: 5 *meditat*. 4.

6. Vndecim discipuli. *Mat*. 28 *part*. 5 *med*: 14.

Sabbatho. Vna sabbati Maria Magdalena *Ioan*. 20 *part*. 5 *med*. 6,

℞. Data est mihi omnis. *Matth.* 38 *part.* 5 *med.* 14 15
Festo Corporis Christi part 6 *med.* 45. & *med.* 39. & *seq.*
Dom. 1 *post Trinitat.* De epulone. *part.* 3 *med.* 24
℞. Homo quidam fecit cœnam. *Luc.* 14 *par.* 3 *med.* 56.
Dom. 2 De cœna magna. *Luc.* 14 *part.* 3 *med.* 56.
℞. De oue perdita *Luc.* 15 *par* 3 *med.* 48.
Dom. 3 De oue perdita, *Luc* 15 *part.* 3 *meditat.* 48.
℞. Relictis omnibus. *Luc.* 5 *part* 3 *med.* 6. *pun.* 4.
Dom. 4. Estote misericordes. *part.* 6 *med.* 12 & 13.
℞. Qui irascitur fratri. *Matth.* 5 *part.* 1 *med.* 22.
Dom. 5 Relictis omnibus. *Luc.* 5 *par.* 3 *med.* 6 *pun.* 4.
℞. Misereor super turbam. *Marc.* 8 *par.* 3 *med* 17
Dom. 6 Qui irascitur fratri. *Matth* 5 *part* 1 *med.* 22.
℞. Non omnis, qui dicit mihi. Domine Domine, sed qui facit, &c. *part.* 1 *med.* 25 *part.* 3. *med.* 14.
Dom. 7 Misereor super turbam. *Mar.* 8 *par.* 3 *med.* 17.
℞. De villico iniquitatis. *Luc.* 16. *part.* 3 *med.* 52.
Dom. 8. *Vide Dom.* 6 *Trin.* ℞.
℞. Videns ciuitatem. *Luc.* 19 *part.* 4 *meditat.* 4.

Dom-

Dom. 19 *Est eadem cum Dom:* 17 ℞.

℞. Nisi signa & prodigia. *Ioan:* 4 *part:* 3 *med:* 30 *p* 2 & 39 *p* 2.

Dom 20 De veste nuptiali. *Matth.* 22. *p.* 3. *medit.* 56.

℞ De rege & seruo debitore. *Mat.* 18 *par:* 3 *med:* 51.

Dom 21 Nisi signa & prodigia *eadem in Dom:* 19 ℞

℞ Cuius est imago hæc, *Matt.* 22. 6. *med.* 25 *p.* 3.

Dom. 22. De Rege & seruo. *Matt:* 18 *par:* 3 *med.* 51.

℞ Ecce princeps vnus. *Matt* 9 *par* 3 *m.* 39. Et ecce mulier quæ sanguinis fluxum. *Matt.* 9 *par.* 3 *med.* 31.

Dom. 23 Cuius est imago. *Matt.* 22 *part* 6 *med.* 25 *p.* 3.

℞. De abominatione desolationis. *par:* 1 *medit:* 13.

Dom: 24 Ecce princeps. *Vide suprà* Dominic. 22 *Trin* ℞.

Dom: 25 De abominatione. *par:* 1 *med.* 13.

Dom. 26 De multiplicatione panum. *par:* 3 *medit.* 17.

Alij Cum venerit Filius hominis. *Matt.* 25 *par.* 1 *Med.* 14. 15.

Proprium Sanctorum.

In Festo S. *Andreæ.* Vidit duos fratres. *Matt.* 4 *part:* 3 *med:* 6.

Conceptionis Iesu. *part:* 2 *med* 3.

S. *Thom.* Thomas vnus ex duodecim. *Ioan.* 20 *part:* 5. *med:* 10.

S. Ni-

De Commmuni.

Comm-

Errata sic corrigenda, si duæ sint hic voces, 1. est error, 2. emendatio, si vnica, illa ponenda; sin plures; ita legendum. In aliis prudens lector. dissimulabit, inversiones, additiones, detractiones, permutationes literarum.

Folio 3. *vers*. 9. *abbibentur*. *l*. *adhibentur* 5. 6. *Colloquium*. 6. 14. *appetitus*. 9 6. *meditationes*. 13. 4. *illusione* 18. 8. *Effundam*. 20. 21. *æternorum*. *exultauerunt*. 24 . 17. *huc*. 26. *tebatur*. *l*. *tenebatur*. 28. 29 *diuinitas*. 32 17, *experimur*. 34. 7. *aredin*. *l*. *arido*. 38. 14. *execrantur*. 57. 18 *de cœlo*. 62. 20 *sustinebo*. *cũ sit idem* 73. 13 *Appoi-*

petitus. 79.21. *Instituti.* 86. *vlt. Giesl.Giesi.* 95.4. *transiui.* 96. 16. *fueris* 100. 1. *iudiciũ.* 105. *Medit.* 22. *l.* 23. 113. 1. *iuuabit.* 4. *acerbissimis.* 115. 10. *secreta.* 13. *Confessionis.* 16. *personam.* 24. *quiescere.* 117. 17. *Ratis.Ratio.* 120. 16. *accusatione.* 122. *Absoluo.* 123. 6. *Amicitiæ.* 17. *mendatarum.mandatorum.* 131. 12. *perfectè.* 132. 30. *choros.* 136. 15. *purgãda.* 137. 35. *l. Iustitiæ.* 10. *eliciam.* 138. 9. *l. stipulas.* 139. *l. secundæ.* 13. *l. meditationes.* 17. *l. saluatoris.* 26. *l. aromatibus.* 141. 2. *ex.* 21. *l. meditationum.* 13 *l. gratiarum.* 143. *l. vtilitas.* 146. 17. *fraudari.* 18. *misericordiã.* 19. *l, etiam.* 29. *egregiè.* 147. 12. *l. copiosior.* 13. *l superabundaret.* 27. *l Custodis:* 148. 23. *l. infirmitatibus. omnipotentiã.* 189 *Meditatio* 2. *incarnationis.* 150. 4. *l. diligit.* 5. *l. Quãdo.* 155. 26. *l Filia.* 27. *l. Patris.* 157. 3. *l: consurgens* 6. *l. castrorum.* 158. 12. *l. te. ibid: sequentem. l: sugentem.* 169: 10 *l. degentes.* 25. *l. desideratus.* 160. 24. *l. sic.* 164. 2. *l. Est.* 11. *l. castitate.* 16 *l: responsi.* 24. *l. superueniet.* 164. 2. *l nascetur.* 18. *l. Angelus* 165. 7. *l. vsurpari* 10. *l dignitate.* 168. 14. *l. viscera.* 18. *l. quan-dam.* 25. *l. oblationem noluisti. ibid. l. adaptasti* 172. 24. *l. cooperatrix.* 173. *Elisabetha.* 175 22. *l spiritus.* 33. *l. vilitatẽ.* 178 17. *l. misericordiæ. in titulo. Meditatio.* 4. *l. Punctũ.* 4. 181. 15. *l sponsæ.* 25, *l. conceptos.* 186. 1. *l: habet.* 16. *verũ. l. vterũ.* 27. *l. quicunque.* 191. 27. *l. voluuntq;* 200. 2. *quæ.* 206. 23. *l: Ægypto.* 207. 1. *l. capessendo.* 211. 20. *l. mansisse.* 212. 13. *l. inuenerunt.* 26: *l. eximium.* 225. 21. *l. quamobrém.* 226: 30. *l. debet.* 228. 10. *dominibus. domibus.* 231. 11. *l'te. l alterius.* 236. 8. *l. efficaciã:* 33. 9 4. *fides. l. fidelis.* 23. *l. tuã.* 242. *Meditatio. IV. l. VI.* 251. 9. *l felicitate.* 255. 13. *l. supergressus.* 14. *perfectione.* 256. *Meditatio. XI. IX.* 259. 8. *ipse l. spe.* 27. *viuificando.* 262. 2 *negotiatores.*

res.263.28. spiritui.264.17.l:apud267.5.l.possessio.13.
l:aduersarii 17.l:corpore 721 6 l:mundo.273.26.l:fulge-
bũt.275.8.l:perficiendo.277.8.II.l.III.V.IV.25.l:ha-
beret.279.8.l.studiosus.282.22. temporalib9.281.6.l.
petenda.7.l.est.288.23.l. præcipitatus. 291.1. l: corpo-
ralibus.292. 4.l.multiplicantur.296.9.l.debilitate.301.
16 l. quem.304.21.l. continuerat.28.l.niue.306 17. l.
indicio.308.l.habent.311. 10. l. nimirum. 16. proposito.
313.23.l.misera.315.13.amorẽ.321.14.l. linguæ. 313.
5.l. dubitatione. 325 17.l.nempe.326.14. l. tentauerint.
331.8.l. dia bolus. 11. putauit. l. putauit.20 l. Mat-
thæ: .22.l. longè.332.7.l.effertur. 334. 24.l.fortè.344.
2.l.misericordiæ.359.30.l.vniuersale.361.14.l.caro.27.
l.accõmodari.363.4. inueniatur.19.l.si.368.30. l reuer-
tar.370.l:Meditatio.I.l.L.372.26.l.considerari.373.19
l.infinitam.375.26.l.Charitas.394.1 l: venerabili. 399.
22 l.experrectæ.411.12.l. magnitudine.416.16.l qua-
lis.429.27. l.interesse.436.12.l.eis.439.20. l. contactu.
446.16.l satisfactionum.461. 17. l. fac citò. 504. 3.
iniuriosissima.540.13.l. tendendum. 544. 3. l. fœtoribus.
589.20.l Interpellatè.590.10.l.dispositionis. 508.6.l.si-
cut.565.23 l.quo minus.602.15.l.Expediat.602.27 l.
qui.607.l.significandos. 643. 8. l. & per illa. 655. 5. l.
adspẽ.663.26 l.à Magis.708.8.l.non.720.14.l Homi-
nem.739.3 l.Propriam.755.l.delicatis.763.25.
benefacere.781.11. l. proponendo.790.
3. l. benedictionem.794.1.l specie-
bus.765.24.l.Cur795,25:
l.vtsic 800,21. ge-
stiendum.

FINIS.

Fr[i] Urb[...] aradke
A frowent licey qui
in performaone dicole
[illegible] occurunt for
cui fiaeco ~~[illegible]~~
[illegible]

